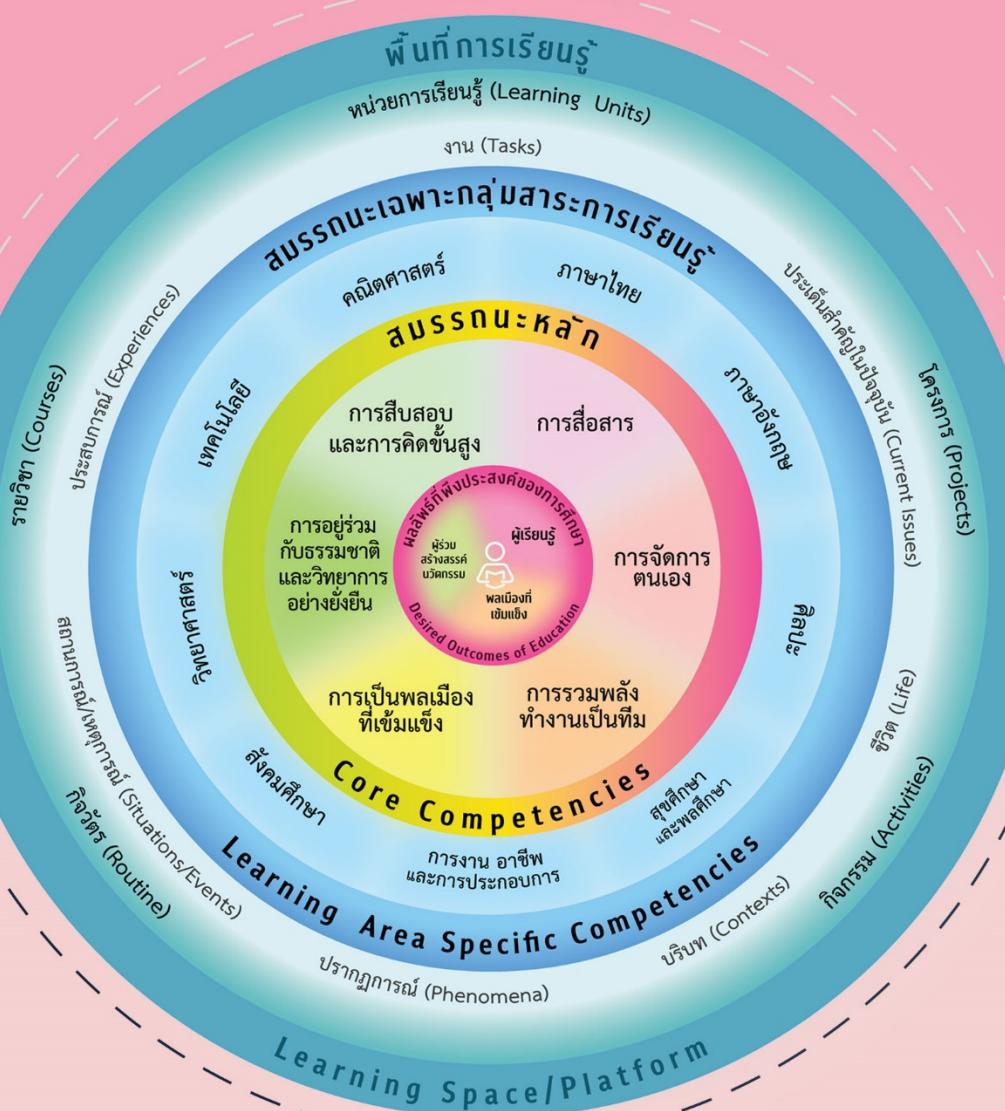

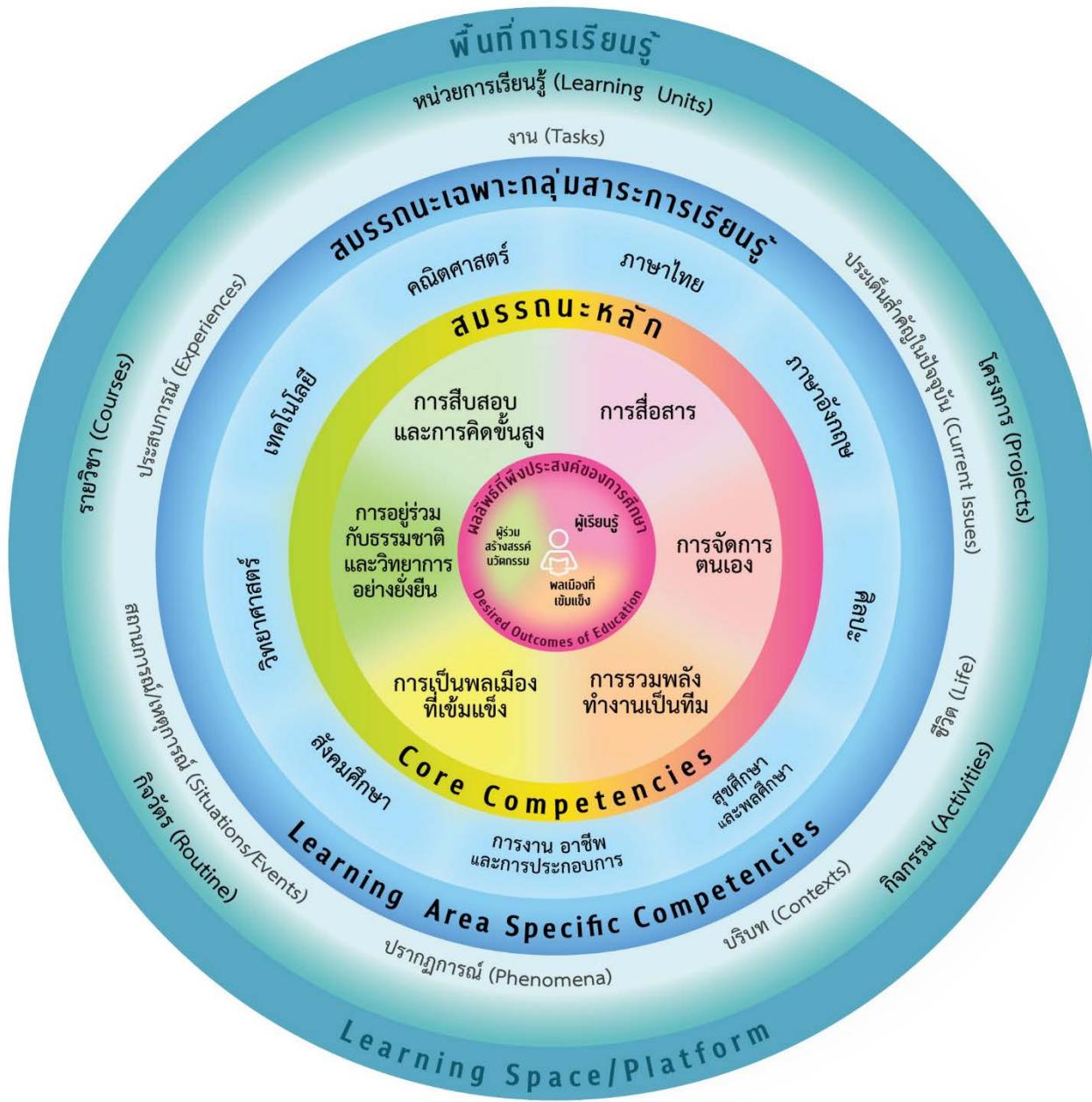

คู่มือการใช้ (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา^๑ (ฉบับปรับปรุง)

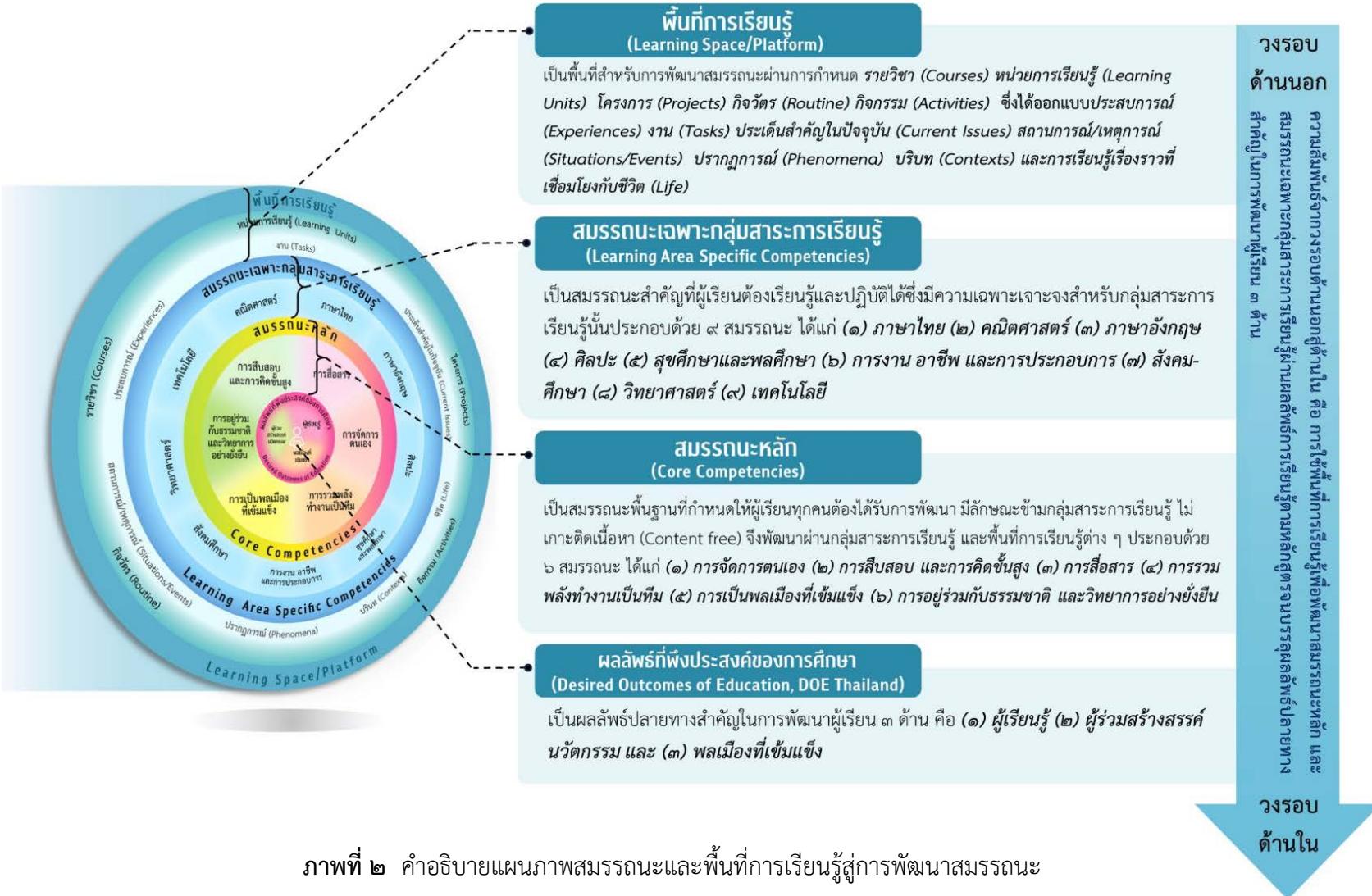

โดย คณบดุครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คู่มือการใช้ (ร่าง)กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราชระดับประถมศึกษา^๕
(ฉบับปรับปรุง)

ภาพที่ ๑ สมรรถนะและพื้นที่การเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะ

ภาพที่ ๒ คำอธิบายแผนภาพสมรรถนะและพื้นที่การเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะ

คำนำ

การจัดการศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของประชาชน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ด้วยสถานการณ์ของโลกปัจจุบันที่ผันผวน ไม่แน่นอน ลับซับซ้อน คลุมเครือ และเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ตลอดเวลา การจัดการศึกษาทุกรูปแบบจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสม กับสถานการณ์ดังกล่าว โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งเน้นในการวางแผนรากฐานที่มั่นคงให้กับผู้เรียนในการเรียนเต็มเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐ ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศไทยโดยกำหนดจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม ด้วยสถานการณ์ของโลกปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม การเมืองวัฒนธรรมและการจัดการศึกษาของชาติ จึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตรเพื่อเตรียมพร้อมให้เยาวชนของชาติมีความเข้มแข็ง มีคุณลักษณะสำคัญ และสามารถดำรงอยู่ได้ท่ามกลางภาวะวิกฤตและการเปลี่ยนแปลงได้ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่มุ่งพัฒนา “ผลลัพธ์ที่เกิดในตัวผู้เรียน” ในลักษณะที่เป็นสมรรถนะของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของหลักสูตรเพื่อพัฒนาคนให้รองรับและทันกับการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองความจำเป็นและความต้องการของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ในการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการและอนุกรรมการหลายองค์คณะ เพื่อศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ นอกจากนี้ได้ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินฐานสมรรถนะ และได้มีการรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับนโยบาย ผู้ปฏิบัติ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษา รวมทั้งการฟังเสียงสะท้อนของเด็กและเยาวชนเพื่อออกแบบและพัฒนากรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษาที่มีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ทั้ง “สมรรถนะหลัก” ที่เป็นสมรรถนะสำคัญที่ติดตัวผู้เรียนไปใช้ในชีวิต และการทำงาน อีกทั้งกำหนด “สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้” โดยมีความคาดหวังว่า กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษาจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการทำงานพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญและจำเป็น เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และเป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพและรับผิดชอบ อีกทั้งมีค่านิยมร่วมที่ดีงาม และคุณธรรมที่แสดงออกถึงการมีคุณลักษณะนิสัย เจตคติที่ดี มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย เข้าใจความแตกต่างและหลากหลายในสังคม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่คาดการณ์ได้ยากและซับซ้อนทั้งในบริบทการเรียนรู้ การทำงาน และการใช้ชีวิตในปัจจุบันและอนาคต

เพื่อให้ผู้ใช้กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษามีความเข้าใจ หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติมากขึ้น สามารถนำกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษาไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนได้จริงได้ จัดทำคู่มือการใช้กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา(ฉบับปรับปรุง) ขึ้นเพื่อนำเสนอด้วยความสำคัญ ขยายความแนวคิด แนวทางการทำงาน และเสริมตัวอย่างการจัดทำรายละเอียดต่าง ๆ ทั้ง ตัวอย่างการจัดทำโครงสร้างรายวิชา และเวลาเรียนของสถานศึกษาในบริบทต่าง ๆ

แนวทางการจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ และตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้น และผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปี แนวทาง สถานการณ์ จากทัศน์ (Scenario) การจัดการศึกษาและการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนที่มีความต้องการ พิเศษ กลุ่มต่าง ๆ นอกจากรากนี้ได้จัดทำเอกสารอีกฉบับที่นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ และหน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะ

ขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจเพื่อให้มีการใช้กรอบหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ระดับประถมศึกษา(ฉบับปรับปรุง) มีความสมบูรณ์และพร้อมสำหรับ การนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้ตามความมุ่งหวังในการพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นประชาชน และพลโลกที่มี คุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศสู่ความรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนสืบไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	ค
สารบัญ	จ
สารบัญภาพ	ช
แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตร	๑
วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเจตคติของผู้เรียน.....	๑๗
วิสัยทัศน์.....	๓๓
หลักการของหลักสูตร	๓๓
จุดหมายของหลักสูตร	๓๓
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเจตคติ.....	๓๔
สมรรถนะ และผลลัพธ์การเรียนรู้.....	๓๕
สมรรถนะหลัก (Core Competencies).....	๓๙
๑. การจัดการตนเอง (Self Management : SM)	๒๐
๒. การสืบสอด และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT).....	๒๕
๓. การสื่อสาร (Communication: CM).....	๓๒
๔. การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC).....	๓๕
๕. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC).....	๔๑
๖. การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิทยาการอย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS).....	๔๖
สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ (Learning Area Specific Competencies).....	๔๗
๑. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	๕๒
๒. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์.....	๕๖
๓. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	๖๐
๔. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	๖๔
๕. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา.....	๖๗
๖. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและการประกอบการ	๖๙
๗. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา	๗๒
๘. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	๗๖
๙. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้เทคโนโลยี	๘๐
การจัดเวลาเรียน	๘๖
และตัวอย่างการจัดโครงสร้างรายวิชาและเวลาเรียน	๘๖
ของสถานศึกษา.....	๘๖
การจัดเวลาเรียน	๘๗
ตัวอย่างการจัดเวลาเรียนและโครงสร้างรายวิชาของสถานศึกษา	๘๘
โรงเรียนวัดช้างชนศิริราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต ๑ ...	๘๘

โรงเรียนบ้านเพิ่มมาต (รัฐราษฎรพิทยาคาร).....	๕๗
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒.....	๕๗
โรงเรียนชื่อลี้ย์ยะห์ อำเภอโคกโพธิ จังหวัดปัตตานี.....	๑๐๔
หลักการ แนวทาง การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ.....	๑๑๓
หลักการและแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ	๑๑๔
๑. หลักการและแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ	๑๑๔
หลักการและแนวทางการประเมินผล ฐานสมรรถนะ.....	๑๕๔
หลักการและแนวทางการประเมินผลฐานสมรรถนะ	๑๕๕
หลักการและแนวทางประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้	๑๕๖
หลักการและแนวทางประเมินสมรรถนะหลัก	๑๕๗
การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายหรือมีความต้องการพิเศษ	๑๖๘
แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All).....	๑๖๙
หลักสูตรแกนกลางกับหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	๑๖๙
ผู้เรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายหรือมีความต้องการพิเศษ.....	๑๖๙
การดำเนินการด้านหลักสูตรและการเรียนรู้ที่สนองต่อความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน	๑๗๐
จากทัศน์ (Scenario) การจัดการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่าง หลากหลายหรือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ	๑๗๖
แนวคิด แนวทางการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และการบริหารหลักสูตร.....	๒๐๒
๑. แนวคิดสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	๒๐๓
๓. ความเชื่อมโยงระหว่างกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐาน สมรรถนะ และ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	๒๐๓
๓. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	๒๐๗
๔.๑ การร่างหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร	๒๐๙
๔.๒ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และการปรับปรุง	๒๑๗
๔.๓ การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และการนำผลการประเมินมาใช้ในการ ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์	๒๑๙
๔. การบริหารหลักสูตร.....	๒๑๙
๔.๑. การพัฒนาบุคลากร	๒๑๙
๔.๒. การบริหารจัดการ	๒๒๒
บรรณานุกรม.....	๒๔๗
ภาคผนวก	๒๓๐
ภาคผนวก ก ประกาศ คณะกรรมการคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๓๑
ภาคผนวก ข รายงานผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาสมรรถนะหลัก.....	๒๔๕
ภาคผนวก ค รายงานผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	๒๔๗
ภาคผนวก ง แนวคิดพื้นฐานและ นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องของสมรรถนะหลัก.....	๒๔๘
ภาคผนวก จ การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของสมรรถนะหลักกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์	๒๕๐

ภาคผนวก ฉ การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้กับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์.....	๒๕๕
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้.....	๒๗๒

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑ สมรรถนะและพื้นที่การเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะ	ก
ภาพที่ ๒ คำอธิบายแผนภาพสมรรถนะและพื้นที่การเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะ	ก
ภาพที่ ๓ เป้าหมายสำคัญในกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช	ข
ภาพที่ ๔ องค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะตามข้อเสนอของ OECD (๒๐๑๖)	๗
ภาพที่ ๕ ความเกี่ยวข้องระหว่างการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการประเมินผลฐานสมรรถนะ.....	๑๐
ภาพที่ ๖ กระบวนการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้.....	๑๗
ภาพที่ ๗ ตัวอย่างคำอธิบายรหัสข้อความของสมรรถนะหลักด้านการจัดการตนเอง	๑๙
ภาพที่ ๘ ตัวอย่างคำอธิบายรหัสข้อความของสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	๕๔
ภาพที่ ๙ หลักการและแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ	๑๑๖
ภาพที่ ๑๐ กรอบแนวคิดในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์.....	๑๔๙
ภาพที่ ๑๑ หลักการและแนวทางการประเมินผลฐานสมรรถนะ	๑๕๖
ภาพที่ ๑๒ ความเชื่อมโยงระหว่างกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐาน สมรรถนะ และ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	๒๐๔
ภาพที่ ๑๓ กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ.....	๒๐๗

แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตร

๑. เหตุผล และความจำเป็น

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกในปัจจุบัน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงความรู้และเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดนำไปสู่การเป็นสังคมดิจิทัลอย่างรวดเร็ว รวมถึงการเกิดปรากฏการณ์ที่เป็นปัญหาสำคัญของโลกโดยเฉพาะปัญหาสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกด้านทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คน วิถีการทำงาน การอยู่ร่วมกัน การเกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมที่ชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยความเปลี่ยนแปลงข้างต้นทุกภาคส่วนจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนหลักการ แนวคิด แนวทางการปฏิบัติในมิติต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

การจัดการศึกษาเมื่อนำมาที่สำคัญในการพัฒนาคนให้รู้เท่าทันและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นอย่างมาก ทั้งหลักการและแนวคิดในการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์ จุดเน้น แนวทางและระบบกลไกในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการจัดการศึกษาเพื่อวางแผนรากฐาน ที่มั่นคงให้กับผู้เรียนในการเจริญเติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

หลักสูตรการศึกษาของชาติที่ใช้ในปัจจุบัน คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน และมีตัวชี้วัดขั้นปีไว้ ช่วยให้ผู้สอนรู้ว่าจะสอนให้ผู้เรียนรู้อะไรและทำอะไรได้ รวมทั้งเพื่อการตรวจสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะจนจากการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ หลักสูตรฉบับนี้พัฒนามาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ซึ่งคงหลักการและกรอบโครงสร้างหลักสูตรไว้ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กล่าวได้ว่า หลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นผลลัพธ์การพัฒนานี้มีการใช้มาแล้วถึง ๒๐ ปี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ รวมทั้งศึกษาผลงานวิจัยของหน่วยงาน องค์กร และบุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง พบว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ แม้จะเปิดโอกาสให้สถานศึกษาได้จัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และความพร้อมของสถานศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่ได้พบประเด็นสำคัญยิ่ง คือ หลักสูตรไม่เอื้อให้สังคมไทยเกิดการพัฒนาและปรับตัวได้ทันต่อสภาวการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในขณะนี้ โดยพบข้อมูลสำคัญดังนี้

๑. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดมีจำนวนมาก ซ้ำซ้อน และอิงเนื้อหาค่อนข้างมาก ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ไม่หลากหลาย เน้นการจำเนื้อหาไปใช้เพื่อการสอบ มากกว่าการสร้างทักษะสำคัญจำเป็น เช่น ทักษะการแสดงความรู้ ทักษะกระบวนการ และทักษะการคิดให้กับผู้เรียน

๒. การเรียนรู้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เชื่อมต่อมาจากระดับปฐมวัย และเป็นช่วงเริ่มต้นของการวางแผนพื้นฐานการเรียนรู้ หลักสูตรจัดให้เรียน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่นเดียวกับระดับชั้นอนุบาล แทนที่จะเน้นไปที่การอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ เพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้สาระอื่นๆ ต่อไป

๓. การนำหลักสูตรไปใช้ โดยเฉพาะการพัฒนาเนื้อหาสาระ สื่อ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการและเทคโนโลยี ยังไม่เพียงพอ หรือทันการที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่เพียงพอในการใช้ความรู้หรือความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือช่วยสร้างพื้นฐานให้คนไทยสามารถแข่งขันปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ผลการทดสอบ PISA (Program for International Student Assessment) ในปี ๒๐๒๒ ที่ดำเนินการโดย OECD (The Organization for Economic Co-operation and Development) ซึ่งเป็นการประเมินสมรรถนะของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ความรู้และทักษะในชีวิตจริงใน ๓ ด้านคือ ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ด้านคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) และด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) พบว่า นักเรียนไทยมี คะแนนทุกด้านต่ำสุดในรอบ ๒๐ ปี คะแนนทุกด้านต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD และคะแนนทุกด้านต่ำกว่า ปี ๒๐๑๘ โดยคะแนนด้านการอ่านลดลงมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนโดยเฉลี่ยมีความรู้และความสามารถในการใช้ความรู้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานนานาชาติ

นอกจากนี้ กฎหมายและยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศที่เกิดขึ้นในช่วงต่อมา ได้กำหนดจุดหมายการพัฒนาคน แนวทางจัดการศึกษาของประเทศที่มีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกและสภาวะของประเทศไทย ดังนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ ได้บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาทั้งปวงมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเขียนภาษาได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

๒. แผนการศึกษาแห่งชาติ พศ.๒๕๖๐-๒๕๗๔ ได้ระบุว่าระบบการศึกษาต้องสามารถปรับเปลี่ยนให้ทันกับระบบเศรษฐกิจของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ..... ที่ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก มีโอกาสพัฒนาความถนัดของตนให้เกิดความเชี่ยวชาญได้ มีสำนึกรวบรวม รับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างผาสุก และยังได้ระบุไว้ว่า การดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้นนั้นต้องพัฒนา ฝึกฝน และบ่มเพาะให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และเจตคติที่ดี ก่อเกิดเป็นสมรรถนะที่นำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตและการทำงานได้อย่างburanakar กัน ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรใหม่ในยุคสังคมเปลี่ยนแปลงจึงต้องมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้นและให้ผู้เรียนมีสมรรถนะ นั่นคือการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ

๓. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับจุดเน้นในการพัฒนา “ผลลัพธ์ที่เกิดในตัวผู้เรียน” มุ่งเน้นให้เป็นผู้เรียนรู้ (Learner) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) และผลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen)

จากการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาของหลายประเทศรวมทั้งผลการศึกษาของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “การพัฒนาสมรรถนะ” เป็นทิศทางของการจัดการศึกษายุคใหม่ในการพัฒนาคนให้รองรับและทันกับการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองความจำเป็นและความต้องการของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต

นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาด้วยต้องคำนึงถึงความคิดเห็นและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตโดยตรงที่สำคัญของการจัดการศึกษา จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับองค์กรยูนิเซฟประเทศไทย และคณะกรรมการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในโครงการ Roadmap for Strengthening Life Skills Education in Thailand ได้ ศึกษาข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างหลากหลายจากภาคส่วนต่างๆ และทุกพื้นที่ของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนจากทั่วประเทศ ประมาณ ๓๐,๐๐๐ คนเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่อชีวิตของเด็กไทยในศตวรรษที่ ๒๑ พบว่าทักษะที่จำเป็นมี ๕ กลุ่มทักษะ ได้แก่ ๑) ทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต ๒) ทักษะการจัดการตนเอง ๓) ทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ๔) ทักษะการสร้างสุขแห่งชีวิต และ ๕) ทักษะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน นอกจากนี้พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความคิดเห็นว่าในการจัดการศึกษานั้นควรเน้นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงและใช้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนมากขึ้น อีกทั้งการลดปริมาณเนื้อหาที่ไม่จำเป็นแต่ให้เรียนเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ (key concept) ที่สำคัญคือในการจัดการศึกษานั้นควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้ในชีวิตประจำวัน (Buasawan et al, ๒๐๒๒) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยเรื่อง ชีพจรการศึกษาไทย ๒๕๖๕ : การพัฒนาการเรียนรู้ และเร่งรัดประสิทธิผล การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา โดยความร่วมมือของสำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทยและองค์กรยูนิเซฟ ประเทศไทย และคณะกรรมการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เด็กและเยาวชนเห็นว่าหลักสูตรยังไม่ทันสมัยและต้องการให้มีการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้จ้างงานมากขึ้น (พร้อมพีไอ บัวสุวรรณ และคณะ, ๒๕๖๖)

๒. แนวคิดสำคัญ

๑. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

ครอบคลุมถูกต้องตามมาตรฐาน พุทธศักราช ระดับประณีตศึกษา พัฒนาขึ้นโดยใช้ มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียน เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์ นวัตกรรม และ เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง อีกทั้งมีค่านิยมร่วม ๔ ประการ ในส่วนนี้จึงเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ มาตรฐานการศึกษาของชาติที่ใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน

คณะกรรมการตีมีมติให้กำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE) เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย

มาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย ๔.๐ ที่แม่แทกต่างตามบริบทของท้องถิ่นและของสถานศึกษา แต่มีจุดหมายร่วมคือ “ธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก” สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยทั้งในมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการเมือง ต่อไปได้ สำหรับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ของ การศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE Thailand) เป็นคุณลักษณะของคนไทย ๔.๐ ที่ ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทยและมนต์เสน่ห์ คือ “ยั่งยืน ด้วยคนไทย ๔.๐ จะต้อง รำรงความเป็นไทย และแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ ๓ ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะขั้นต่ำดังต่อไปนี้

๑.๑ ผู้เรียนรู้(Learner Person)เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นลักษณะของผู้ที่มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และ มีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักษาและประยุกต์ใช้สูญปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

๑.๒ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม(Innovative Co-creator)เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นลักษณะของผู้ที่มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ ๒๑ ความฉลาดดิจิทัล (digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเอง และสังคม

๑.๓ พลเมืองที่เข้มแข็ง(Active Citizen)เพื่อสันติสุข เป็นลักษณะของผู้ที่มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รักภูมิปัญญา มีจิตสำนึกลึกซึ้ง เชื่อในประเทศไทยและผลผลิต มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรมความเท่าเทียม เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ในส่วนค่านิยมร่วมของสังคม ๑) ความเพียร อันบริสุทธิ์ เป็นลักษณะของผู้เรียนที่มีความอดทน มุ่งมั่นทำสิ่งใด ๆ ให้เกิดผลสำเร็จอย่างไม่ย่อท้อต่อความลำบาก เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ส่วนรวม ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ๒) ความพอเพียง เป็นลักษณะของผู้เรียนที่มีความสมดุลรอบด้านทั้งความรู้คุณธรรม และทักษะที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงความสมดุลทั้งประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน และสังคม ๓) วิถีประชาธิปไตย เป็นลักษณะของผู้เรียนที่ยึดมั่นในการมีส่วนร่วมการเคารพดิจิทัล ความรับผิดชอบ การรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและสามารถถ่ายทอดกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข และ ๔) ความเท่าเทียมเสมอภาค เป็นลักษณะของผู้เรียนที่เคารพความแตกต่างและให้ความสำคัญแก่ผู้อื่น โดยปราศจากอคติ แม้มีสถานภาพแตกต่างกันทางเศรษฐกิจ สังคม เชื้อชาติ ถิ่นที่อยู่ วัฒนธรรมและความสามารถ

๒. ที่มา แนวคิด และความหมายของสมรรถนะ

ครอบคลุมสู่การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษาพัฒนาขึ้นตามแนวคิดหลักคือการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างสมรรถนะให้แก่ผู้เรียนโดยผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่มีอยู่ในการทำงาน หรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จ ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ตามความสนใจ และความถนัดของตน พร้อมรับและเชี่ยวชาญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

เพื่อความเข้าใจ ครอบคลุมสู่การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษาอย่างชัดเจน ในส่วนนี้จะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ ที่มา แนวคิด และความหมายของสมรรถนะ

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะเกิดจากความเชื่อสำคัญที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ (Potential) ภายใน ซึ่งเป็นความสามารถที่แฝงอยู่ในตัวบุคคล แต่ละคนจะมีศักยภาพในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน แฝงอยู่ในตัว แต่อาจยังไม่ได้แสดงออกมาก่อนให้เห็นจนกว่าจะได้รับการกระตุ้นหรือได้รับการศึกษาหรือเรียนรู้ที่เหมาะสมกับภาวะแวดล้อม และเมื่อศักยภาพนั้นปรากฏออกมา หากได้รับการส่งเสริมต่อไปก็จะทำให้บุคคลนั้นมีความสามารถในด้านนั้นสูงขึ้น ดังนั้น การได้เรียนรู้สาระความรู้ และได้รับการฝึกทักษะต่าง ๆ รวมทั้งได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านั้น สามารถช่วยพัฒนาบุคคลให้มีความสามารถเพิ่มสูงขึ้นได้อย่างไรก็ตามความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่บุคคลได้เรียนรู้อาจไม่ช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน หากบุคคลนั้นขาดความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ

ต่าง ๆ ที่ตนมีในการปฏิบัติงาน หรืออภินัยหนึ่งก็คือ การขาดความสามารถเชิงสมรรถนะ ดังนั้น ความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่บุคคลได้เรียนรู้นั้นจะยังไม่ใช่สมรรถนะ จนกว่าบุคคลนั้นจะได้แสดง พฤติกรรม แสดงออกถึงความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่มีในการทำงานหรือการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใดระดับหนึ่ง

ศัพท์เฉพาะทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะที่เป็นที่รู้จักและใช้กันทั่วไปในวงการศึกษา คือ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) เจตคติและคุณลักษณะ (Attitude/Attribute) ซึ่งมักเรียกันสั้นๆ ว่า KSA ครูทั่วไปใช้ KSA เป็นองค์ประกอบหลักในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล

ความสามารถ (Ability) ใน KSA แต่ละด้านประกอบด้วยความสามารถย่อยๆ อีกจำนวนมาก ซึ่งจากการปฏิบัติที่ผ่านมา รวมทั้งข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัย และความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง หลายฝ่ายพบว่าครูมักจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิด KSA และประเมิน KSA แต่ละด้านแยกจากกัน โดยพบว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนาทางด้าน K มาก ทางด้าน S น้อย และทางด้าน A ไม่ชัดเจน

ความสามารถด้าน K แม้จะมีมากที่สุดแต่ก็เป็น K ในระดับผิว คือ ระดับ จำ เข้าใจ ยังไม่ไปถึง K ในระดับการนำไปใช้ วิเคราะห์ สร้างสรรค์ ประเมิน ซึ่งเป็น K ในระดับลึก

ความสามารถด้าน S นอกจากจะมีน้อยแล้วยังเป็น S ในระดับพอทำได้ แต่ยังไม่เกิดเป็นความคล่องแคล่วชำนาญแต่อย่างใด

ความสามารถด้าน A ที่เกิดขึ้นก็ยังเป็น A ในระดับเพียงตระหนักรู้ ยังไม่ถึงขั้นการเกิดเป็นค่านิยมและคุณลักษณะที่ติดตัวผู้เรียน

ข้อค้นพบที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ แม้ผู้เรียนจะมี KSA มาก น้อยเพียงใดก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถนำ KSA ที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการทำงานหรือแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆได้

หลักฐานที่ยืนยันข้อค้นพบดังกล่าวก็คือคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งระดับชาติ (O-NET) และนานาชาติ (PISA) ถ้าข้อสอบถามความรู้โดยตรงนักเรียนพอกำได้ตามความสามารถของแต่ละคน แต่ถ้าข้อสอบวัดการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ นักเรียนส่วนใหญ่จะทำไม่ได้

สรุปได้ว่าการศึกษาได้ช่วยให้เด็กไทย (ในภาพรวม) มี KSA ที่เป็นประโยชน์ แต่ยังขาดคุณภาพเพราะยั่งอยู่ในระดับผิว และยังไม่ถึงระดับที่สามารถนำไปใช้ ในการทำงานและการแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตจริงได้

การที่ผู้เรียนไม่สามารถนำ KSA ที่ตนมีอยู่ และที่ได้เรียนรู้แล้วนำไปมาใช้ร่วมกันอย่างบูรณาการในการทำงาน การดำเนินชีวิตและการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริง แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนยังขาดสมรรถนะที่จำเป็นต่อการทำงานและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งหมายความว่าพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกในการปฏิบัติงานหรือการกระทำการต่างๆนั้น ยังไม่มีคุณภาพ ขาดประสิทธิภาพ หรือความเหมาะสม เพียงพอ ที่จะทำงานนั้นๆให้สำเร็จได้ อันอาจจะเนื่องมาจากการขาด KSA ที่จำเป็น หรือขาดความเข้มแข็งสมกับบริบทที่เกี่ยวข้อง หรืออื่นๆ

จากประเด็นที่กล่าวมา จึงสรุปแนวคิดสำคัญ (Concept) ของสมรรถนะ ได้ว่า

สมรรถนะ คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการทำงาน
การใช้ชีวิตและการแก้ปัญหาในสถานการณ์หลากหลายได้สำเร็จ โดยมีการนำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ร่วมกันอย่างบูรณาการ และอย่างเหมาะสมกับบริบทแวดล้อม

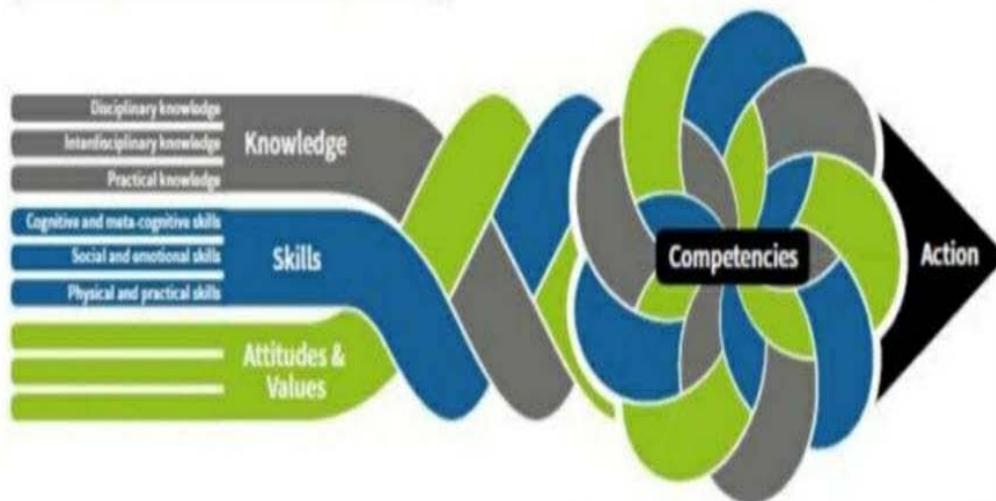
เมื่อพิจารณาข้อมูลข้างต้นจะเห็นประเด็นสำคัญดังนี้

(๑) สมรรถนะคือ พฤติกรรมในการทำงาน สมรรถนะจะเกิดขึ้นได้ ก็ต้องมีการทำงาน ถ้าไม่มีงาน ไม่มีการทำงานสมรรถนะจะไม่เกิด สมรรถนะกับงานจึงเป็นคู่แฝดที่อยู่ร่วมกันเสมอ

(๒) การทำงานให้เกิดสมรรถนะ ต้องอาศัย KSA ในงาน ซึ่งหมายถึง KSA ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานนั้น การใช้ KSA ที่จะช่วยให้ทำงานได้สำเร็จนั้นต้องมีการใช้ KSA ร่วมกันอย่างบูรณาการ และเป็นการใช้ที่เหมาะสมกับบริบท

(๓) A เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากในการพัฒนาสมรรถนะ ส่งผลให้เกิดการเรียงลำดับจาก K S A เป็น A S K เพื่อแสดงความสำคัญของ A ในฐานะที่เป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะ ซึ่งอธิบายด้วยทฤษฎีภูเขาหิมะ (Iceberg Model) ที่กล่าวถึง พฤติกรรมการทำงานของบุคคล ขึ้นกับความรู้ และทักษะ ซึ่งเปรียบเสมือนส่วนของภูเขาน้ำแข็งที่อยู่เหนือน้ำ รวมทั้งคุณลักษณะส่วนลึกภายในต่าง ๆ ของบุคคล เช่น เจตคติ แรงจูงใจ อุปนิสัย และภาพลักษณ์ภายใน ซึ่งเปรียบเหมือนส่วนของภูเขาน้ำแข็งที่อยู่ใต้น้ำ จากการศึกษาวิจัย พบว่า ส่วนที่อยู่ใต้น้ำเป็นปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนบุคคลสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน นั่นคือ ตัว A เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนให้บุคคลสามารถใช้ K และ S ใน การปฏิบัติงานได้สำเร็จและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากในการพัฒนา “สมรรถนะ”

องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development) หรือ OECD ได้อธิบายการเกิดสมรรถนะด้วยรูปภาพ ดังนี้

ภาพที่ ๔ องค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะตามข้อเสนอของ OECD (๒๐๑๖)

จากแผนภาพขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) เสนอองค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะ ประกอบด้วย

ความรู้ (Knowledge) เป็นสิ่งที่บุคคลรู้ ที่มีลักษณะต่าง ๆ ทั้งที่เป็นด้านความรู้เฉพาะศาสตร์ เนพาระวิชา (Disciplinary Knowledge) ความรู้แบบสาขาวิชาการ (Interdisciplinary Knowledge) และความรู้ด้านการปฏิบัติในการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ (Practical Knowledge)

ทักษะ (Skills) เป็นการปฏิบัติอย่างคล่องแคล่ว เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคนิคที่เหมาะสมในเวลาที่เหมาะสม ทั้งที่เป็นทักษะทางปัญญาและอภิปัญญา (Cognitive and Meta-Cognitive Skills) ทักษะทางด้านอารมณ์และสังคม (Social and Emotional Skills) และทักษะทางร่างกายและการปฏิบัติ

เจตคติ (Attitudes) เป็นสิ่งที่เกิดจากความเชื่อและค่านิยม ที่สะท้อนให้เห็นถึงนิสัย การตอบสนองต่อบางสิ่งหรือบางคนในเชิงบวกหรือเชิงลบ และเจตคติอาจแตกต่างกันไปตามสถานการณ์บริบทเฉพาะ

ค่านิยม (Values) เป็นความเชื่อสำคัญที่ขึ้นนำ สนับสนุนผู้คนในการตัดสินใจในทุกด้าน เป็นตัวกำหนดสิ่งที่บุคคลให้ความสำคัญในการตัดสิน ดำเนินการต่างๆ

แผนภาพองค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะตามข้อเสนอขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) สามารถอธิบายการเกิดสมรรถนะ ได้ว่า “สมรรถนะ” เกิดจากการที่ผู้เรียนได้ประมวล ผสมผสานความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมในการลงมือปฏิบัติ (Action) ในงานหรือสถานการณ์ ที่เรียกว่า “การประยุกต์ใช้” ซึ่งผู้เรียนจะแสดง “สมรรถนะ” ออกมาเป็นพฤติกรรมและการกระทำที่สามารถสังเกตได้ จุดที่เป็นคานจัดสำคัญ คือ การประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นการจัดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดย ฝึกฝน ผ่านเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่หลากหลาย เป็นเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เข้มข้นกับการดำเนินชีวิตจริงและสังคม ที่เป็นทั้งสถานการณ์จริง หรือใกล้เคียงความจริง การพัฒนาสมรรถนะจึงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนและทำซ้ำ ๆ จนเกิดความสามารถและพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น และเป็นเส้นทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคน (Personal Learning Pathways) สมรรถนะที่เกิดขึ้นจะเป็นสิ่งที่ติดตัวผู้เรียน สามารถถ่ายโอนไปปรับหรือประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและจัดการกับสิ่งต่าง ๆ ได้ ในสถานการณ์ใหม่ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๓. การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ

การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะเป็นแนวคิดสำคัญของกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ๓ ส่วน ที่ต้องมีความสัมพันธ์และความสอดคล้องกันตลอดแนว (Alignment) ได้แก่ หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency-based Curriculum: CBC), การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (Competency-based Instruction: CBI) และ การประเมินผลฐานสมรรถนะ (Competency-based Assessment: CBA)

หลักสูตรฐานสมรรถนะ(Competency-based Curriculum: CBC) เป็นหลักสูตรที่ยึด ความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก การออกแบบหลักสูตรตามแนวคิดนี้จะกำหนดเกณฑ์ความสามารถที่ผู้เรียน พึงปฏิบัติได้เพื่อประกันว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับหนึ่ง ๆ จะมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนด เป็นหลักสูตรที่ไม่ได้มุ่งเรื่องความรู้หรือเนื้อหาวิชาที่อาจมีความเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา แต่ มุ่งเน้นการประยุกต์ความรู้ ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะ เจตคติและค่านิยม ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

หลักสูตรนี้มีจะกำหนดมาตรฐานสมรรถนะ (Competency Standards) ซึ่งเป็นสมรรถนะขั้นต่ำ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เพื่อการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยสมรรถนะที่กำหนดมี ๒ ลักษณะ คือ (๑) สมรรถนะหลัก (Core Competencies) เป็นสมรรถนะที่มีลักษณะข้ามวิชาหรือครุ่มวิชา คือเป็นสมรรถนะที่

สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้สาระต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ลึกซึ้งขึ้นมีลักษณะไม่เกาจัดเด่นอห หรือไม่ขึ้นกับเนื้อหา (Content – Free) เพียงแต่ว่าสมรรถนะหลักบางสมรรถนะ อาจพัฒนาได้ดีกว่ากับบางเนื้อหา (๒) สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ (Learning Area Specific Competencies) เป็นสมรรถนะที่มีความเฉพาะเจาะจง มีความเฉพาะวิชา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนต้องเรียนรู้และปฏิบัติได้

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (Competency-based Instruction: CBI) เป็นการจัดประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาโดยมีสมรรถนะเป็นเป้าหมายสำคัญ นั่นคือเน้นให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะและเจตคติคุณลักษณะต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวมในการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหาและการใช้ชีวิต เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เรียนรู้เพื่อให้สามารถใช้การได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการเรียนรู้เพื่อใช้ประโยชน์ไม่ใช่เพียงการเรียนเพื่อรู้เท่านั้น

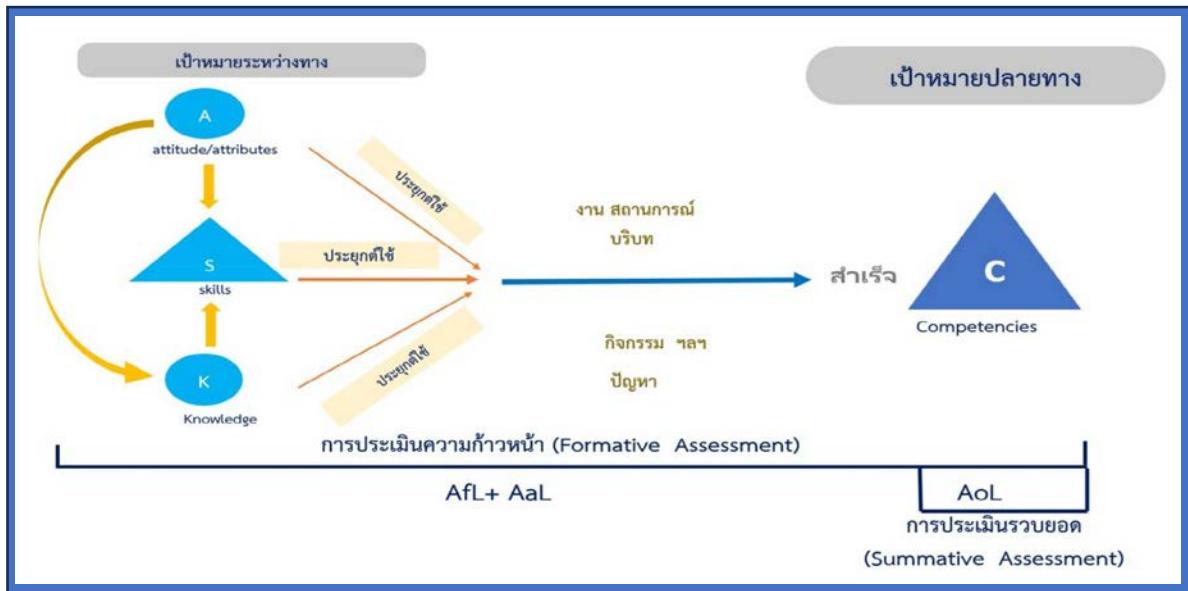
การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเน้น “การปฏิบัติ” โดยมีชุดของเนื้อหาความรู้ทักษะ คุณลักษณะและเจตคติที่จำเป็นต่อการนำไปสู่สมรรถนะที่ต้องการ จึงทำให้สามารถลดเวลาเรียนและเนื้อหาจำนวนมากที่ไม่จำเป็น อีกทั้งให้ผู้เรียนมีเวลาในการเรียนรู้เนื้อหาที่จำเป็นในระดับที่ลึกซึ้งขึ้น มีโอกาสได้ฝึกฝนโดยการใช้สิ่งที่เรียนรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่กำหนด เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ นำความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการปฏิบัติงานได้งานหนึ่ง ทั้งนี้ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามความถนัดและความสามารถของตน สามารถไปได้เร็ว – ช้าแตกต่างกันได้ โดยผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนให้มีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง บทบาทดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ และเกิดสมรรถนะตามที่กำหนด

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ มีหลักการสำคัญ ดังนี้ ๑) มีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) อย่างชัดเจน ๒) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เลือกใช้เทคนิค วิธีการสอน รูปแบบการสอน สื่อที่หลากหลาย มีการจัดสถานการณ์/งานให้ผู้เรียนปฏิบัติได้สำเร็จตามสมรรถนะที่กำหนด ๓) มีการสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ ความมุ่งสักในการเป็นเจ้าของการเรียนรู้ เพื่อการนำตนเอง และ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ๔) ผู้เรียนแต่ละคนมีเวลาเพียงพอที่จะปฏิบัติภาระงานหนึ่งๆ ให้สำเร็จตามเกณฑ์การปฏิบัติงานที่กำหนดก่อนที่จะไปสู่ภาระงานต่อไป ๕) เน้นการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียนเป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ได้ตามเกณฑ์ และ ๖) ใช้การวัดผลแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced) ในการประเมินความสำเร็จของผู้เรียน แต่ละคน

การประเมินผลฐานสมรรถนะ (Competency-based Assessment: CBA) เป็นการประเมินที่ให้ความสำคัญกับการประเมินความก้าวหน้า (Formative Assessment) ถือว่าการประเมินเป็นกิจกรรมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ โดยผู้เรียนมีการประเมินเป็นการเรียนรู้ (Assessment as Learning : AaL) เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ของตนให้ดียิ่งขึ้น ก้าวหน้าขึ้น ส่วนผู้สอนทำหน้าที่ในการสังเกตและเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของตน และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้นเป็นการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning : AfL) ใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) จากสิ่งที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง จากขั้นงานจากการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการประเมินตนเองและการประเมินโดยเพื่อน ส่วนการประเมินรวมยอด (Summative Assessment) เพื่อตัดสินผล เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning: AoL) จะมุ่งวัดสมรรถนะองค์รวม ที่แสดงถึงความสามารถในการประยุกต์สิ่งที่เรียนรู้ในการปฏิบัติงานใน

สถานการณ์ต่างๆ ตามเกณฑ์การปฏิบัติ (Performance Criteria) รวมทั้งหลักฐานการเรียนรู้อื่นๆ (Evidences) โดยผู้เรียนรับรู้เกณฑ์การประเมินตั้งแต่ต้น

ในส่วนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการประเมินผลฐานสมรรถนะนั้นมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ และต้องดำเนินการร่วมกับแบบคู่ขนาน ดังแผนภาพ

ภาพที่ ๕ ความเกี่ยวข้องระหว่างการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการประเมินผลฐานสมรรถนะ

แผนภาพข้างต้นแสดงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์และการดำเนินการร่วมกับแบบคู่ขนานอย่างชัดเจน ระหว่างการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการประเมินผลฐานสมรรถนะ แผนภาพอธิบายให้เห็นว่าในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนนั้นต้องอาศัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ งาน สถานการณ์ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับการประเมินความก้าวหน้า(Formative Assessment) ทั้งประเมินเป็นการเรียนรู้ของผู้เรียน (Assessment as Learning: AaL) ร่วมกับการประเมินเพื่อการเรียนรู้(Assessment for Learning : Afl) โดยผู้สอนมีการสังเกตและเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการสอนและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้น

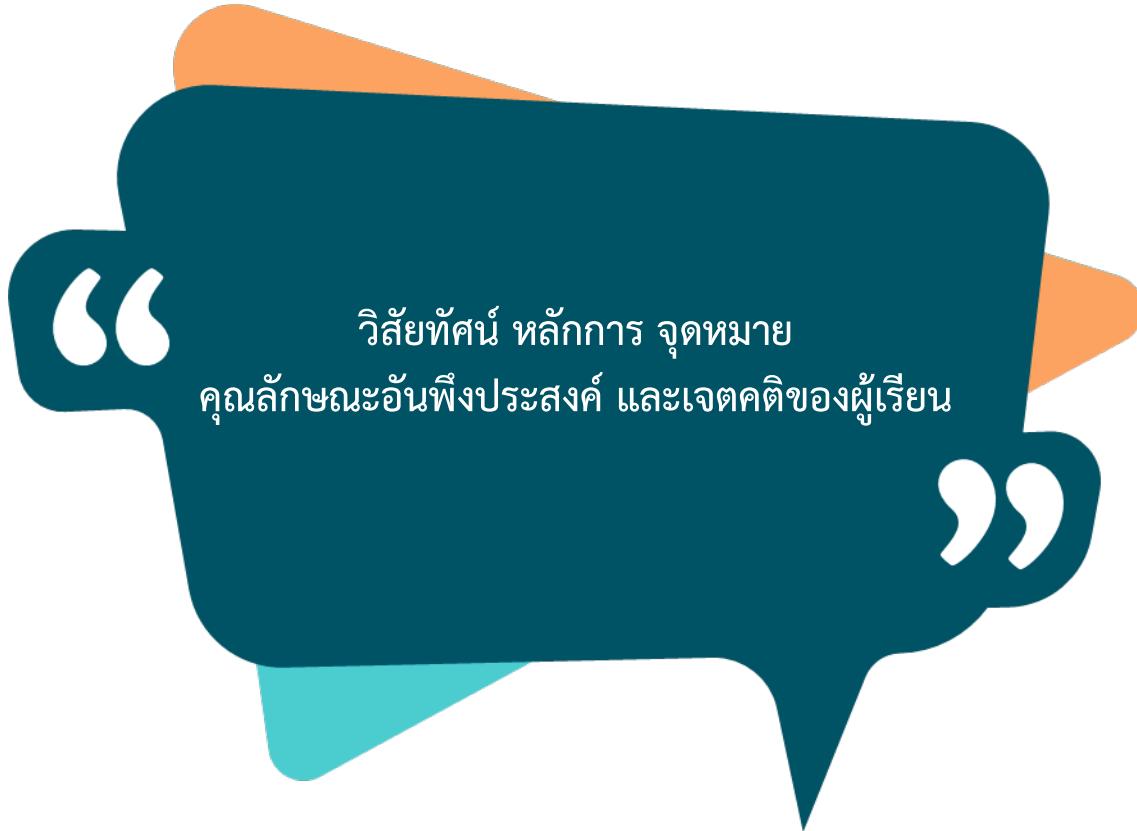
เมื่อพิจารณาเป้าหมายการเรียนรู้ตามแผนภาพจะพบว่ามีทั้ง เป้าหมายระหว่างทาง และ เป้าหมายปลายทาง ในส่วนเป้าหมายระหว่างทาง มี ๓ ด้านคือ ด้าน ความรู้ (Knowledge: K) ทักษะ (Skill: S) และ คุณลักษณะ / เจตคติ (Attribute / Attitude: A) โดยในการพัฒนานั้นในช่วงต้นต้องเน้นการจัดกิจกรรมและประสบการณ์เพื่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายระหว่างทาง ซึ่งหากให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์ที่เข้มข้นในพัฒนาด้านคุณลักษณะ และเจตคติ (Attribute / Attitude : A) ก่อนในช่วงแรกจะเกิดผลอย่างชัดเจนแล้ว คุณลักษณะ และเจตคติ (Attribute / Attitude : A) ที่พัฒนาแล้วนั้นจะเป็นพลังหนุนนำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการกำกับและพัฒนาตนเองอย่างจริงจัง ให้ตนเองเรียนรู้จนบรรลุเป้าหมายด้านความรู้ (Knowledge: K) มากขึ้นและเร็วขึ้น อีกทั้งคุณลักษณะ และเจตคติ (Attribute / Attitude : A) ที่พัฒนาแล้วนั้นจะสนับสนุนให้เกิดการฝึกฝน ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจริงจัง จนคล่องแคล่วเกิดเป้าหมายด้าน

ทักษะ (Skill: S) ในขณะเดียวกันการที่ผู้เรียนมีความรู้ (Knowledge: K) มากขึ้นก็จะทำให้การฝึกฝน ปฏิบัติ จนเกิดทักษะ (Skill: S) มีความถูกต้อง ตามหลักการ จึงประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นด้วย

ในระหว่างการพัฒนาเป้าหมายระหว่างทางทั้ง ๓ ด้าน ต้องมีการตรวจสอบว่าผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย ระหว่างทางหรือไม่กาน้อยเพียงใดโดยให้ความสำคัญกับการประเมินความก้าวหน้า (Formative Assessment) ทั้งประเมินเป็นการเรียนรู้ (Assessment as Learning: AaL) และการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ของผู้สอน (Assessment for Learning : AfL) โดยการสังเกตและเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผล การประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการสอน และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้น

หลังจากผู้เรียนบรรลุเป้าหมายระหว่างทาง ซึ่งแสดงว่าผู้เรียนมีความรู้ (Knowledge: K) ทักษะ (Skill: S) และ คุณลักษณะ / เจตคติ (Attribute / Attitude: A) ที่สำคัญจำเป็น เพียงพอแล้ว ผู้เรียน จะต้องได้รับประสบการณ์ ซึ่งอาจจะเป็นงาน สถานการณ์ กิจกรรม ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของผู้เรียน เพื่อให้มีโอกาสในการประยุกต์ใช้ทั้งความรู้ (Knowledge: K) ทักษะ (Skill: S) และ คุณลักษณะ / เจตคติ (Attribute / Attitude: A) นั้นๆ อย่างประสานกัน โดยในขณะที่ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ (Knowledge: K) ทักษะ (Skill: S) และ คุณลักษณะ / เจตคติ (Attribute / Attitude: A) ในงาน สถานการณ์ และ กิจกรรม ต่าง ๆ นั้นก็จะมีการประเมินความก้าวหน้า (Formative Assessment) เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่าง ต่อเนื่อง ทั้งการประเมินเป็นการเรียนรู้ (Assessment as Learning: AaL) และการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ของผู้สอน (Assessment for Learning : AfL) โดยผู้สอนมีการสังเกตและเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการให้ข้อมูลป้อนกลับ ให้คำแนะนำ แก่ผู้เรียนให้พัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังต้องนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเองด้วย

ผู้เรียนจะมีโอกาสได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ ได้รับประสบการณ์ งาน สถานการณ์ต่าง ๆ อย่าง หลากหลาย ต่อเนื่อง มีความท้าทายมากขึ้น จนกระตุ้นเกิดความสำเร็จตามเป้าหมายปลายทาง ที่กำหนดไว้ นั่น คือผู้เรียนเกิดสมรรถนะ หลังจากนั้นก็จะมีการประเมินรวมยอด (Summative Assessment) เพื่อตัดสินผล ซึ่งเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning: AoL) ที่มุ่งวัดสมรรถนะองค์รวมซึ่งแสดงถึง ความสามารถในการประยุกต์สิ่งที่เรียนรู้ในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดความสำเร็จ

วิสัยทัศน์

กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและมีความสุข น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ และสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกได้

หลักการของหลักสูตร

กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนดหลักการสำคัญของหลักสูตรที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาในการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้ตอบสนองต่อ วิสัยทัศน์ของหลักสูตรฯ ดังนี้

๑) เป็นหลักสูตรที่มีเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะสำคัญและจำเป็นของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัย เน้นการพัฒนาผู้เรียนเฉพาะบุคคล (Personalization) อย่างเป็นองค์รวม (Holistic Development)

๒) เป็นหลักสูตรที่จัดระบบสนับสนุนการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม สื่อและสถานการณ์ การเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย จัดเส้นทางการเรียนรู้ (Learning Pathway) ที่หลากหลาย และยืดหยุ่น สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน เพื่อการเป็นเจ้าของการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ตลอดชีวิต (Life-Long Learning)

๓) เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (Competency - based Learning) ให้ผู้เรียน ประยุกต์สิ่งที่เรียนรู้ผ่านงาน (Task) และสถานการณ์(Situation) ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับปัญหา การทำงาน และ ชีวิตจริง

๔) เป็นหลักสูตรที่กำหนดแนวคิดสำคัญ และสมรรถนะขั้นต่ำเป็นพื้นฐาน โดยเปิดโอกาสให้ สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบท จุดเน้นของสถานศึกษา และชุมชนแวดล้อม

๕) เป็นหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้(Formative Assessment) เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะสำคัญตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด

จุดหมายของหลักสูตร

กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา มีจุดหมายในการพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ ดังนี้

๑) การเป็นผู้เรียนรู้เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี คือ ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้ สื่อสารอย่างฉลาดรู้ มี ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพิ่รพยายามพัฒนาและกำกับการเรียนรู้ของตนเองทั้งด้านการเรียน การดำเนิน ชีวิตและการทำงานเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างไม่ย่อท้อ สามารถจัดการอารมณ์และความเครียดของตนเองได้ ใช้ชีวิตอย่างมีสุขภาวะบนพื้นฐานของความพอเพียง

๒) การเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน คือ ผู้เรียนมีความคิดเชิงระบบ มีวิจารณญาณ และมีความคิดสร้างสรรค์ใน การสร้างสรรค์งานและนวัตกรรมใหม่ๆ สามารถแก้ปัญหาได้อย่าง เหมาะสม มีความเป็นผู้ประกอบการที่สร้างสรรค์สามารถเพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคมได้

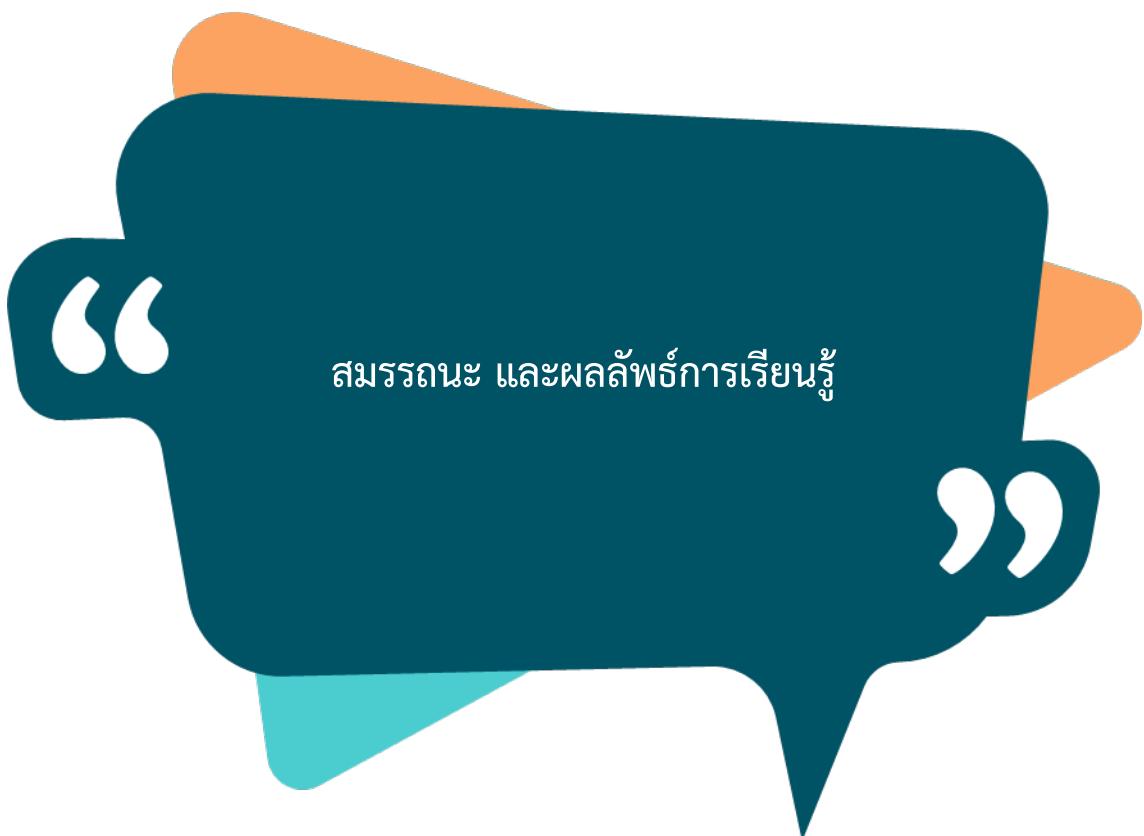
๓) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อสันติสุข คือ ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ตระหนักรู้ในความเท่า

เที่ยมและความเสมอภาค รักชาติ รักท้องถิ่น จัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ภายใต้สถานการณ์ที่มีความซับซ้อน ปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก สามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิทยาการอย่างยั่งยืน มีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ ทำงานแบบรวมพลังให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเจตคติ

กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติ ที่เป็นค่านิยมร่วมของผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการดังนี้

- ๑) กระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ตระหนักและเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองและผู้อื่น มีวินัย กำกับและนำตนเองอย่างมี秩序 อันจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนรู้เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี
- ๒) มุ่งมั่นตั้งใจ รับผิดชอบ มีความเพียรพยายามในการสร้างงาน ทดลองค้นคว้าและสร้างนวัตกรรม อันจะนำไปสู่เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมที่มั่งคง มั่งคั่งและยั่งยืน
- ๓) รักชาติ ศาสนา กษัตริย์ ชื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในวิถีประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตอาสา เคารพในความแตกต่างของบุคคล เชื่อมั่นในความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเป็นธรรม ยึดมั่นในข้อตกลงกฎหมายและการอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี เห็นคุณค่าของทรัพยากรและการอยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาอาศัยกัน อันนำไปสู่การเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่เข้มแข็งเพื่อสันติสุข

สมรรถนะ และผลลัพธ์การเรียนรู้

กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช.... ระดับประถมศึกษาพัฒนาขึ้นตามแนวคิด การศึกษาฐานสมรรถนะ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สำคัญจำเป็น ได้กำหนด สมรรถนะไว้ ๒ ประเภทคือ สมรรถนะหลัก(Core Competencies) และ สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ (Learning Area Specific Competencies) โดยสมรรถนะหลัก หมายถึง สมรรถนะพื้นฐานที่กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นความสามารถติดตัวเมื่อจบการศึกษา มีลักษณะเป็นสมรรถนะข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ไม่เกี่ยวด้วยเนื้อหา ไม่ขึ้นกับเนื้อหาสาระของศาสตร์ใด ๆ (Content – Free) สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ ผู้เรียนได้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้สาระต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ส่วนสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง สมรรถนะสำคัญที่ มีความเฉพาะเจาะจงสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้นซึ่งผู้เรียนต้องเรียนรู้และปฏิบัติได้

ในการพัฒนาสมรรถนะหลักนี้ต้องดำเนินการผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยสถานศึกษาจะต้องมีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ซึ่งเป็นการผสานระหว่างสมรรถนะหลักที่ต้องการ พัฒนา กับสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านใดด้านหนึ่ง ใน การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้นี้ สามารถดำเนินการโดยการนำรายละเอียดคำบรรยายพฤติกรรมที่แสดงความสามารถในระดับตามความคาดหวังของสมรรถนะหลักที่กำหนดมาพسان กับสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น โดย สถานศึกษา สามารถกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามบริบท และจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียน

การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้มีกระบวนการดังนี้

๑. ศึกษาบริบทสถานศึกษา รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสมรรถนะหลักให้เข้าใจอย่างชัดเจน

๒. พิจารณาเลือกสมรรถนะหลักที่เป็นจุดเน้นในการพัฒนาผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเลือกเพียงสมรรถนะหลักที่สำคัญเพียงสมรรถนะหลักเดียว หรือเลือกหลาย สมรรถนะหลักก็ได้ นอกจากนี้อาจจะเลือกทุกองค์ประกอบในสมรรถนะหลักด้านนั้นๆ หรือเลือกบาง องค์ประกอบในสมรรถนะหลักด้านนั้น ๆ ก็ได้

๓. จัดทำตารางกำหนดจุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลักในแต่ละสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้เห็นภาพรวมการพัฒนาสมรรถนะหลัก

๔. ตรวจสอบความครอบคลุมของสมรรถนะหลักในภาพรวม โดยในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้นั้นยึดหลักการที่ว่า ทุกสมรรถนะหลักต้องได้รับการพัฒนาผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ

๕. จัดทำรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นในลักษณะ ดังนี้

๕.๑ กำหนดสมรรถนะเฉพาะด้านย่อยของสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ ต้องการเขียนผลลัพธ์การเรียนรู้ และพิจารณาว่าสถานศึกษาว่ามีความประสงค์จะกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ มีการแยกเป็นประเด็นย่อย/รายข้อในแต่ละด้าน หรือจะเป็นการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้แบบผสานสมรรถนะ เฉพาะหลายประเด็นย่อย/ข้อเข้าด้วยกัน

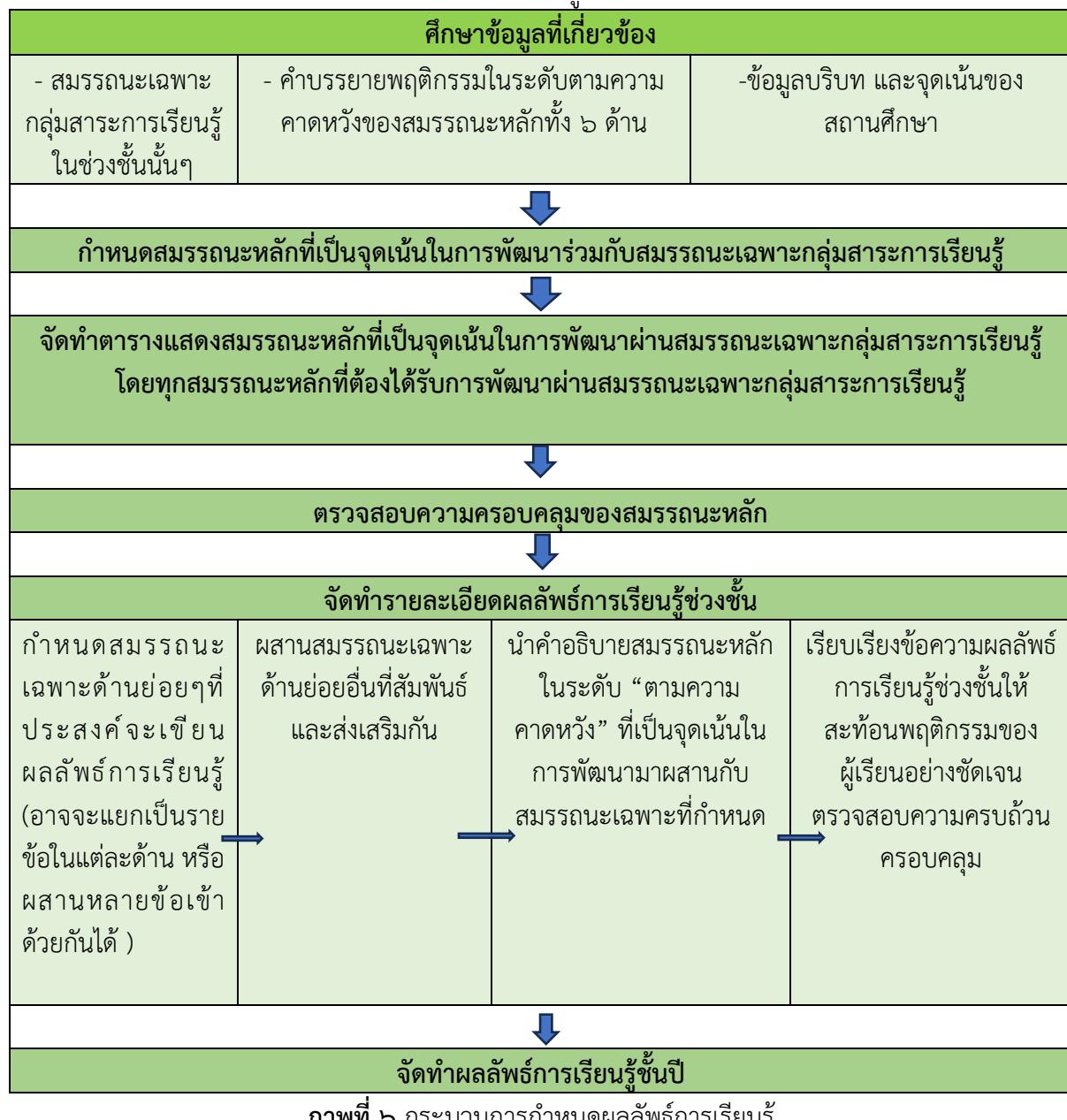
๕.๒ พิจารณาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านย่อยอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์ ส่งเสริมกันสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาร่วมกันได้

๕.๓ นำรายละเอียดคำบรรยายสมรรถนะหลักในระดับ “ตามความคาดหวัง” (ช่วง ชั้นที่ ๑ คือ ระดับ ๓ ช่วงชั้นที่ ๒ คือ ระดับ ๕ ช่วงชั้นที่ ๓ คือ ระดับ ๗ ช่วงชั้นที่ ๔ คือ ระดับ ๙) มาผสาน

กับข้อมูลรายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในข้อ ๕.๑ และ ๕.๒ และ เรียบเรียงข้อความที่เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งเป็นข้อความที่แสดงพฤติกรรมการปฏิบัติของผู้เรียน ในการเรียบเรียงผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นนั้นต้องตรวจสอบอย่างรอบคอบ โดยต้องพิจารณาการผ่านเนื้อหาให้เป็นข้อความที่เข้าใจง่าย ครบถ้วน ครอบคลุม ทุกประเด็น ทุกส่วนที่เลือก

๖. นำผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นมาจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปี โดยสถานศึกษาต้องพิจารณาลักษณะข้อความผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนด และธรรมชาติของศาสตร์ ก่อนนำผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นมากำหนดรายละเอียดพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละชั้นปีว่าจะสามารถแสดงพฤติกรรมอะไรได้จากการเรียนในชั้นปีนั้น โดยเมื่อกำหนดรายละเอียดพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละชั้นปีแล้ว ต้องตรวจสอบว่าเมื่อจบช่วงชั้น ผู้เรียนจะสามารถจะเกิดพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นได้ครบถ้วนหรือไม่

รายละเอียดกระบวนการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้นำเสนอดังแผนภาพ

ภาพที่ ๖ กระบวนการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้

ใน เอกสารคู่มือการใช้กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช.... ระดับประถมศึกษา ฉบับนี้ได้จัดทำตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกระบวนการข้างต้น มีลักษณะเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ชุดหนึ่งที่ กำหนดขึ้นจากการกำหนดสมรรถนะหลักที่เป็นจุดเน้นในการพัฒนา ผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดมีความสมบูรณ์ในระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ชุดนี้ ได้ใช้ข้อมูลบริบทที่เป็นกลาง ทั่ว ๆ ไป ไม่ได้ใช้ข้อมูลบริบทและลักษณะเฉพาะของสถานศึกษา มาพิจารณาร่วมด้วย จึงอาจจะไม่เหมาะสมกับสถานศึกษาบางแห่งที่มีจุดเน้น และมีบริบทที่เป็นลักษณะเฉพาะที่ขัดเจน

ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นนี้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐาน สมรรถนะได้ในหลายลักษณะดังนี้

(๑) เลือกใช้ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นนี้ทั้งหมด หากมีความสอดคล้องกับข้อมูล บริบทของสถานศึกษา

(๒) เลือกใช้ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้บางส่วนและจัดทำเพิ่มเติมขึ้นอีกบางส่วนตามจุดเน้นที่ กำหนดขึ้น และข้อมูลบริบทของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่นำเสนอใน เอกสารฉบับนี้

(๓) จัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ขึ้นใหม่ตามจุดเน้นที่กำหนดขึ้น และข้อมูลบริบทของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่นำเสนอในเอกสารฉบับนี้

(๔) จัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ขึ้นใหม่ตามจุดเน้นที่กำหนดขึ้น และข้อมูลบริบทของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ในลักษณะอื่น ๆ ที่เหมาะสม

สำหรับตารางภาพรวมที่แสดงสมรรถนะหลักที่เป็นจุดเน้นในการพัฒนาผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้น และผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่กำหนดขึ้นนำเสนอใน ภาคผนวก ฉ

สมรรถนะหลัก (Core Competencies)

กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษาได้กำหนดสมรรถนะหลัก ๖ ด้านซึ่งเป็นสมรรถนะขั้นต่ำที่เป็นเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ (๑) การจัดการตนเอง (๒) การสืบสืบทะเบียนและการคิดขั้นสูง (๓) การสื่อสาร (๔) การรวมพลังทำงานเป็นทีม (๕) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และ (๖) การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน สมรรถนะหลัก ๖ ด้านจะช่วย ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ คือ การเป็นผู้เรียนรู้เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี การเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมที่ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อสันติสุข

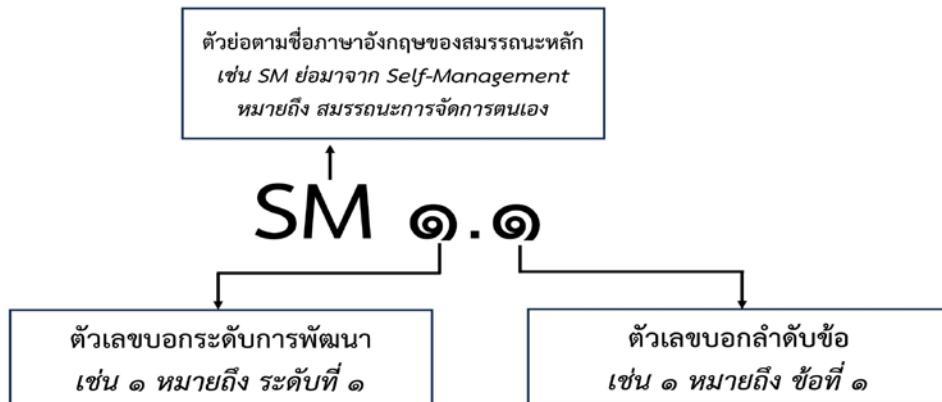
สมรรถนะหลักแต่ละด้านจะกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ นิยาม องค์ประกอบของสมรรถนะ และ ระดับการพัฒนาสมรรถนะและระดับความสามารถ ในส่วนระดับการพัฒนาสมรรถนะนั้นกำหนดคำบรรยาย พฤติกรรมที่แสดงสิ่งที่ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องปฏิบัติได้ ไว้ ๑๐ ระดับต่อเนื่องกัน และในแต่ละช่วงชั้น มีการกำหนดระดับความสามารถไว้ ๔ ระดับคือ ระดับเริ่มต้น ระดับกำลังพัฒนา ระดับตามความคาดหวัง และ ระดับเหนือความคาดหวัง โดยในการพัฒนาสมรรถนะหลักแต่ละด้านนั้นผู้เรียนแต่ละช่วงชั้นจะต้องบรรลุใน

ระดับตามความคาดหวัง ในกรณีที่ผู้เรียนมีความพร้อม ความสนใจ มีศักยภาพเด่นในด้านใดด้านหนึ่ง ผู้เรียนสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่องไปสู่ระดับความสามารถที่สูงขึ้น

ทั้งนี้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดรายละเอียด ระดับสมรรถนะแต่ละชั้นปีได้อย่างอิสระให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน บริบท และจุดเน้นของ สถานศึกษา และ จะกำหนดรายละเอียดคำบรรยายพฤติกรรมในระดับตามความคาดหวังบางด้านสูงกว่า ระดับตามที่คาดหวังซึ่งส่วนกลางกำหนดไว้ก็ได้ หากสถานศึกษามีจุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านนั้นๆ โดยเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนจะต้องบรรลุสมรรถนะหลักทุกด้านอย่างน้อยในระดับตามความ คาดหวัง ยกเว้นผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

เพื่อความเข้าใจสมรรถนะหลักแต่ละด้าน ในส่วนนี้จะเสนอข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับนิยาม องค์ประกอบและระดับการพัฒนาและระดับความสามารถของสมรรถนะหลัก โดยส่วนของระดับการพัฒนา แต่ละระดับจะเสนอรายละเอียดคำบรรยายพฤติกรรมของผู้เรียน

ในส่วนคำบรรยายพฤติกรรมของผู้เรียนนั้นจะกำหนดรหัสของข้อความที่เป็นตัวย่อภาษาอังกฤษ และตัวเลขของระดับการพัฒนาและตัวเลขของลำดับข้อ ดังตัวอย่างคำอธิบายรหัสข้อความของสมรรถนะ หลักด้านการจัดการตนเอง ดังนี้

ภาพที่ ๗ ตัวอย่างคำอธิบายรหัสข้อความของสมรรถนะหลักด้านการจัดการตนเอง

รายละเอียดสมรรถนะหลักมีดังนี้

๑.การจัดการตนเอง (Self Management : SM)

นิยาม

พฤติกรรมที่สะท้อนการรักและเห็นคุณค่าในตนเอง มีเป้าหมายในชีวิต มีวินัยในตนเอง จัดการอารมณ์ และความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีสติ รวมถึงจัดการปัญหาภาวะวิกฤต สามารถพื้นคืนสู่ สภาวะสมดุล มีสุขภาวะ และมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี

องค์ประกอบ

๑. การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความตระหนักในจุดเด่น ข้อจำกัด ความสนใจ ความสามารถ ความสนับสนุน ความภาคภูมิใจในตนเอง มีความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น
๒. การมีเป้าหมายในชีวิต หมายถึง การกำหนดสิ่งที่ตนเองให้ความสำคัญและปรารถนาจะให้เกิดขึ้นในชีวิต มีสุขภาวะที่ดี มีวินัยในตนเอง มีความสามารถในการบริหารจัดการเวลา ทรัพยากร มีความสามารถในการพึ่งพา ติดตามและกำกับตนเอง
๓. การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง การรับรู้ เข้าใจ รู้เท่าทันอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สามารถควบคุมและปรับสมดุลอารมณ์ได้ด้วยวิธีการเชิงบวก
๔. การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต หมายถึง การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ความเสี่ยง เหตุการณ์ รุนแรง และผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ สามารถเตรียมการป้องกัน และแก้ไขปัญหา สามารถพื้นคืนสู่สภาวะสมดุลและสร้างความปลอดภัยในชีวิต

ระดับการพัฒนาและระดับความสามารถ

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๑	<p>SM๑.๑ สำรวจ สังเกตและบรรยายลักษณะทางกายภาพ ความชอบ ความสนใจ ของตนเองและผู้อื่น และเปรียบเทียบ ความเหมือนและความต่าง</p> <p>SM๑.๒ ทำกิจวัตรประจำวันทั้งการเรียน เล่น กิน ทำงาน พักผ่อน ภายใต้คำแนะนำของผู้อื่น</p> <p>SM๑.๓ อธิบายความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบ ของตนเองเกี่ยวกับสิ่งรอบตัวหรือการทำกิจกรรมต่างๆ การเล่นและการเรียน</p> <p>SM๑.๔ ปฏิบัติตนเพื่อจัดการปัญหาเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน ภายใต้การดูแลของผู้อื่น</p>		เริ่มต้น		
๒	<p>SM๒.๑ เปรียบเทียบสิ่งที่ตนเองและเพื่อนทำได้ดีในสถานการณ์ หรือกิจกรรมต่างๆ</p> <p>SM๒.๒ กำหนดกิจกรรมประจำวันของตนเอง ควบคุมและ เตือนตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันทั้งการเล่นและการเรียนภายใต้การกำกับดูแลโดยผู้อื่นเป็นบางครั้ง</p> <p>SM๒.๓ อธิบายความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว สาเหตุ ที่ทำให้เกิดความรู้สึกนั้น และบอกวิธีการควบคุมอารมณ์ของตนเอง</p> <p>SM๒.๔ ระบุพฤติกรรมของตนเองที่อาจก่อให้เกิดปัญหาและ ผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบในด้านต่าง ๆ อันเกิดจาก ปัญหาของตนเอง ปฏิบัติตนในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาใน ชีวิตประจำวันภายใต้การดูแลของผู้อื่น</p>		กำลัง พัฒนา		
๓	<p>SM๓.๑ สะท้อนความรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถเด่นของ ตนเองและผู้อื่น</p> <p>SM๓.๒ จัดสรรเวลาและปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองตามที่ กำหนดโดยไม่ต้องมีผู้อื่นกำกับติดตาม</p> <p>SM๓.๓ สะท้อนอารมณ์และความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับสิ่ง รอบตัว การทำกิจกรรมและการกระทำการเพื่อหนึ่งใน ครอบครัว ควบคุมอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง</p> <p>SM๓.๔ หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ขอคำแนะนำทำการ จัดการปัญหาด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันจาก ผู้อื่นระบุทางเลือก และแนวทาง/วิธีการในการแก้ปัญหา</p>	ตามความ คาดหวัง	เริ่มต้น		

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๔	<p>SM๔.๑ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างเกี่ยวกับความชอบ ความสนใจ และเพศวิถีของผู้อื่น ปรับตัว ยอมรับ เชื่อมโยงลักษณะทางกายภาพ คุณลักษณะนิสัย ความสามารถ และสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่กับกลุ่มคนหรือบริบทต่างๆ</p> <p>SM๔.๒ ปฏิบัติกิจวัตร ประจำวันได้ครบถ้วนตามที่กำหนด ควบคุมตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>SM๔.๓ อธิบายความรู้สึกของตนเองเมื่อมีความไม่สบายใจ หรือมีความคับข้องใจจากความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง สื่อสารขอความช่วยเหลือเมื่อมีภาวะความเครียด</p> <p>SM๔.๔ เพชญและยอมรับปัญหาใกล้ตัวที่อาจเกิดขึ้นจากการทำกิจวัตรประจำวัน การเล่นหรือการเรียน เปรียบเทียบและตัดสินใจทางเลือกในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง</p>	เห็น ความ คาดหวัง	กำลัง [↓] พัฒนา		
๕	<p>SM๕.๑ อธิบายคุณลักษณะประจำตัว พฤติกรรม ลักษณะนิสัย ค่านิยม ความเชื่อ ความสนใจของตนเองทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิต ความสามารถ ความโดดเด่นหรือคุณสมบัติพิเศษ ของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้และอธิบายความเหมือนหรือความแตกต่างจากผู้อื่น</p> <p>SM๕.๒ เข้าร่วมกิจกรรมและนำพาตนเองเข้าไปเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เสมอ มีวินัย กระตือรือร้นและเกаратิดกับงาน และการเรียนของตนเองในแต่ละวัน</p> <p>SM๕.๓ สังเกตความผิดปกติทางร่างกาย จิตใจและพฤติกรรม ที่เกิดจากความเครียด เตือนตนเองได้มีเมื่อเกิดภาวะ ความเครียด และหัวใจจัดการความเครียดที่สร้างสรรค์</p> <p>SM๕.๔ สะท้อนคิดเกี่ยวกับทางเลือกการแก้ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันที่มีต่อตนเองและผู้อื่น ในมิติของประโยชน์ ความเป็นธรรม การดำเนินชีวิตและรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น</p>		ตามความ คาดหวัง		เริ่มต้น
๖	<p>SM๖.๑ แสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระแม้จะแตกต่างจากผู้อื่น มองโลกในแง่ดี ให้เกียรติผู้อื่นที่มีความแตกต่าง</p> <p>SM๖.๒ บอกเป้าหมายในการเรียนและการดำเนินชีวิตของตนเอง ออกแบบขั้นตอนที่จะนำไปสู่เป้าหมายนั้นได้ด้วยตนเอง อย่างเป็นเหตุเป็นผล</p>		เห็น ความ คาดหวัง	กำลัง [↓] พัฒนา	

ระดับ	ระดับการพัฒนา คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	<p>SM๖.๓ ปรับเปลี่ยนความคิด จัดการอารมณ์และผ่อนคลาย ความเครียดได้อย่างสร้างสรรค์</p> <p>SM๖.๔ ยอมรับความผิดหวังหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิตอย่างกระทันหัน เรียนรู้จากความผิดพลาดของตนเองและนำสู่การออกแบบและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์</p>				
๗	<p>SM๗.๑ กล้าที่จะเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ เชื่อมั่นในความสามารถของตัวเองและมีแรงบันดาลใจในการทำให้ตนเองประสบความสำเร็จ ยอมรับความไม่สมบูรณ์ของตนเอง และยืนหยัดทำในสิ่งที่ชอบหรือสนใจ</p> <p>SM๗.๒ ออกแบบแนวทางและวางแผนการดำเนินชีวิต การเรียนและอาชีพเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการของตนเอง</p> <p>SM๗.๓ ควบคุมอารมณ์ได้อย่างทันท่วงที่เมื่อมีสิ่งที่ไม่พึงพอใจกระตุ้นความรู้สึก หาวิธีผ่อนคลายความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีสติและสร้างสรรค์</p> <p>SM๗.๔ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากปัญหาในครอบครัว ชุมชนหรือสังคมที่อาจส่งผลให้เกิดภาวะวิกฤตในชีวิต ออกแบบแนวทางการพื้นคืนสู่สภาวะสมดุลในชีวิตของตนเองอย่างสร้างสรรค์</p>			ตามความ คาดหวัง	เริ่มต้น
๘	<p>SM๘.๑ พูดหรือแสดงออกถึงการยอมรับข้อผิดพลาดเมื่อตนเองทำผิด เรียนรู้จากข้อผิดพลาด เชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะประสบความสำเร็จและแสดงออกตามความเชื่อจุดยืนของตนเองแม้เผชิญความล้มเหลว</p> <p>SM๘.๒ กำหนดเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้ ระบุแนวทางในการปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และลงมือปฏิบัติ กำกับติดตามตนเองให้บรรลุเป้าหมายอย่างมุ่งมั่นและไม่ย่อท้อ</p> <p>SM๘.๓ ปรับสมดุลอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตนเอง รับรู้และรับฟังผู้อื่นอย่างเข้าใจเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่ดี โดยมียึดความคิดของตนเองเป็นหลัก</p> <p>SM๘.๔ ประเมินสถานการณ์ความเสี่ยง ปัญหาหรือผลกระทบที่รุนแรงที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำการของตนเอง และวิเคราะห์ กำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาหรือลดความเสี่ยง</p>			เห็น ความ คาดหวัง	กำลัง พัฒนา

ระดับ	ระดับการพัฒนา คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๙	<p>SM๙.๑ บรรยายภาพอนาคตของตนเองที่ต้องการพัฒนาทั้งด้านอาชีพ การทำงาน การเรียน และการใช้ชีวิต ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ และความสนใจของตนเองรวมทั้งความต้องการของตลาดแรงงาน</p> <p>SM๙.๒ สร้างแบบจำลองแนวทางแก้ปัญหา ที่จะนำมาใช้เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายในชีวิต กำกับ ทบทวนตนเอง ทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น</p> <p>SM๙.๓ ปรับกรอบความคิด และพฤติกรรมของตนเองอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้มีสุขภาวะองค์รวมมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสถานการณ์ที่หลากหลาย</p> <p>SM๙.๔ ริเริ่มและสร้างทางเลือกใหม่ที่หลากหลาย ในกรณีแก้ปัญหาในภาวะวิกฤตให้ตนเอง ดำเนินชีพอย่างมีความสุขทางกายและจิตใจ</p>				ตามความคาดหวัง
๑๐	<p>SM๑๐.๑ สร้างหรือใช้ต้นแบบที่ทำให้เกิดความสมบูรณ์ในตนเองตามเป้าหมาย และใช้ชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกับผู้อื่น สังคมและสิ่งแวดล้อม</p> <p>SM๑๐.๒ แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในความมุ่งมั่นตั้งใจ รับผิดชอบ เพียรพยายาม ที่จะปฏิบัติสู่เป้าหมายในชีวิตของตนเองให้สำเร็จอย่างไม่ย่อหัวแม่ต้องเผชิญกับอุปสรรค</p> <p>SM๑๐.๓ สร้างมุ่งมองและค่านิยมใหม่ให้กับตนเองเมื่อเผชิญ กับความผิดหวังหรือล้มเหลว ปล่อยวางไม่ยึดมั่นกับสิ่งที่ควบคุมไม่ได้ ทำให้ตนเองมีความสุขกับงานที่ทำหรือสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตได้แม้จะอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก</p> <p>SM๑๐.๔ แสดงวิธีการใหม่ๆในการแก้ปัญหาของตนเองให้กลับสู่ภาวะสมดุลเมื่อเผชิญความผิดหวังและภาวะวิกฤต อยู่ร่วมกับปัญหาด้วยมุ่งมองใหม่อย่างมีความสุข 新浪财经 แนวทางใหม่ๆในการแก้ปัญหา และใช้ชีวิต</p>				เห็นอ ความคาดหวัง

๒.การสืบสອบ และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)

นิยาม

พัฒนาระบบที่สังเคราะห์ทั้งกระบวนการทางปัญญาในการ สืบสອบทาความรู้ ทำความเข้าใจภาพรวมของปัญหาหรือสถานการณ์อย่างเป็นระบบ แก้ปัญหา ตัดสินใจหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการพิจารณาอย่างรอบคอบ รวมไปถึงการค้นหาทางเลือก หรือแนวคิดใหม่ที่แตกต่างหลากหลายในการทำงานหรือแก้ปัญหา เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบ ความรู้ แนวทางและผลการแก้ปัญหา ความเชื่อและการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสมกับบริบท สร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเภท

๑. การสืบสອบ หมายถึงกระบวนการคิดที่มุ่งสืบสອบทาความรู้จากสิ่งที่ตนเองสังสัยครู่ โดยการตั้งคำถาม สำรวจตรวจสอบและลงข้อสรุป เพื่อให้ได้คำตอบในเรื่องที่อยากรู้จากประภากลางที่รอบตัว
๒. การคิดเชิงระบบ หมายถึง กระบวนการคิดที่มุ่งทำความเข้าใจภาพรวมโครงสร้างทั้งหมดที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ภายใต้บริบท/ปัจจัยของสิ่งแวดล้อมที่เกิดสถานการณ์นั้น ๆ โดยการสังเกต ศึกษา สำรวจ สืบค้นข้อมูล เปรียบเทียบและพิจารณาสถานการณ์ให้ลึกซึ้งไปกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่นำไปสู่เป้าหมาย นำไปสู่การออกแบบและสร้างแบบจำลองระบบ เปรียบเทียบแบบจำลอง คาดคะเนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระบบ นำมาย 적용ลัพธ์ของการแทรกแซงระบบ และการประเมินระบบ
๓. การคิดแก้ปัญหา หมายถึง กระบวนการคิดที่มุ่งแก้ไขทางออกของปัญหา โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อระบุปัญหาและสาเหตุที่แท้จริง รวมถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ค้นหาแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับบริบท วางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นลำดับ ดำเนินการตามแผน รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลการแก้ปัญหา ปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน จนสามารถแก้ปัญหาได้
๔. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง กระบวนการคิดที่มุ่งให้เกิดการตัดสินใจว่าจะเชื่อหรือจะทำ โดยพิจารณาทั้งข้อมูล ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นรอบด้าน มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และบรรทัดฐานทางสังคม ที่ผ่านการตรวจสอบอย่างยุติธรรมแล้วน้ำหนักหนาดเป็นทางเลือก มีการไตร่ตรองเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของทางเลือกที่เลือกกับทางเลือกที่ไม่ได้เลือกจนแน่ใจแล้วตัดสินใจครั้งสุดท้ายในการยืนยันทางเลือกเดิมหรือปรับเปลี่ยนทางเลือกใหม่เป็นการพร้อมยอมรับผลที่จะเกิดตามมาจากการตัดสินใจของตนเอง ด้วยความเต็มใจและรับผิดชอบ
๕. การคิดสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการคิดที่มุ่งนำเสนอความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ วิธีการใหม่ ผลผลิตใหม่ หรือนวัตกรรม ที่ได้จากการแก้ปัญหาด้วยการคิดอย่างคล่องแคล่ว ยืดหยุ่น ริเริ่ม ละเอียดลออโดยอาศัยจินตนาการ การมองมุมใหม่ การตัดแปลง การต่อยอด การเปิดใจกว้างเพื่อให้ได้สิ่งใหม่ที่ดีกว่าเดิม แตกต่างจากเดิม มีประโยชน์และคุณค่ามากกว่าเดิม

ระดับการพัฒนาและระดับความสามารถ

ระดับ	ระดับการพัฒนา คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๑	<p>IHT.๑.๑ ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว กิจวัตรประจำวัน หรือการเล่นด้วยการใช้ประสานสัมผัสทั้ง ๕</p> <p>IHT.๒.๒ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมซึ่งพบเห็นในชีวิตประจำวันได้อย่างชัดเจน</p> <p>IHT.๓.๓ แก้ปัญหาที่เกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันหรือการเล่น ภายใต้การดูแลช่วยเหลือของผู้ใหญ่</p> <p>IHT.๔.๔ อธิบายข้อสรุปหรือผลการตัดสินใจของตนเอง เกี่ยวกับประเด็นที่สนใจหรือประเด็นปัญหาในกิจวัตรประจำวันหรือในการเล่น</p> <p>IHT.๕.๕ บอกเล่าความคิดเกี่ยวกับการเล่น และ สิ่งที่อยู่รอบตัว ได้จำนวนมาก และรวดเร็ว</p>			เริ่มต้น	
๒	<p>IHT.๖.๑ ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยโดยการสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันหรือในชุมชน และการใช้ประสานสัมผัสทั้ง ๕</p> <p>IHT.๖.๒ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและ เป้าหมายของสิ่งต่างๆ รอบตัว ได้อย่างชัดเจน</p> <p>IHT.๖.๓ แก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งรอบตัวหรือชีวิตประจำวันด้วย ตนเอง ภายใต้การดูแลช่วยเหลือหรือคำแนะนำของผู้ใหญ่</p> <p>IHT.๖.๔ อธิบายข้อสรุปหรือผลการตัดสินใจของตนเอง เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันหรือในชุมชนได้ อย่างมีเหตุผลและมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือสนับสนุน ภายใต้การชี้แนะของผู้ใหญ่</p> <p>IHT.๖.๕ บอกเล่าความคิด เกี่ยวกับการเล่น และ สิ่งที่อยู่รอบตัว ได้จำนวนมาก รวดเร็ว และแปลกใหม่แตกต่างจากเดิม</p>			กำลัง พัฒนา	
๓	<p>IHT.๗.๑ ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือ สถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิตประจำวันและในชุมชนได้ด้วย การใช้ประสานสัมผัสทั้ง ๕</p> <p>IHT.๗.๒ สร้างแผนภาพหรือแบบจำลองอย่างง่ายเพื่อแสดงถึง ความสัมพันธ์ของสถานการณ์ในสังคมที่พบในชีวิตประจำวัน อย่างเป็นระบบ ภายใต้บริบท/ปัจจัยของสิ่งแวดล้อมที่เกิด สถานการณ์นั้น ๆ</p>		ตามความ คาดหวัง	เริ่มต้น	

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	<p>IHT๓.๓ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วยตนเองด้วยขั้นตอน หรือวิธีการอย่างง่ายไม่ซับซ้อน ภายใต้การดูแลช่วยเหลือหรือคำแนะนำของผู้ใหญ่</p> <p>IHT๓.๔ อธิบายข้อสรุปของตนเองเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนโดยการแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริง กับความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผลและมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สันบสนุน</p> <p>IHT๓.๕ บอกเล่าความคิดเกี่ยวกับการเล่น วิธีการทำงานและสิ่งที่อยู่รอบตัว ที่เปลกใหม่แตกต่างจากเดิม</p>				
๔	<p>IHT๔.๑ ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิต ชุมชน หรือสังคม โดยการสังเกต สำรวจ ตรวจสอบ พร้อมอธิบายเหตุผลและที่มาของข้อสรุป</p> <p>IHT๔.๒ ออกแบบและสร้างแผนภาพหรือแบบจำลองอย่างง่ายที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของสถานการณ์ในสังคมที่พบในชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อส่วนรวม</p> <p>IHT๔.๓ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองหรือในชุมชน ผ่านการดำเนินงานตามขั้นตอนหรือวิธีการที่วางแผนไว้เจน บรรลุเป้าหมาย</p> <p>IHT๔.๔ อธิบายข้อสรุปและเหตุผลที่สนับสนุนการตัดสินใจ เกี่ยวกับประเด็นปัญหา โดย รวบรวมข้อมูล สารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและถูกต้อง</p> <p>IHT๔.๕ บอกเล่าความคิด และ วิธีการทำงานที่เปลกใหม่ เกี่ยวกับ การทำงานและ สิ่งที่อยู่รอบตัว โดยสามารถต่อยอด ความคิดของตัวเองให้แตกต่างจากเดิม</p>	เห็นอ ความ คาดหวัง	กำลัง พัฒนา		
๕	<p>IHT๕.๑ ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนในชีวิต ชุมชน หรือสังคม โดยการสังเกต สำรวจ ตรวจสอบ พร้อมอธิบายเหตุผลและที่มาของข้อสรุป</p> <p>IHT๕.๒ ออกแบบและสร้างแผนภาพหรือแบบจำลองที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของสถานการณ์ในสังคมที่พบในชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อส่วนรวม</p> <p>IHT๕.๓ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองหรือชุมชน ผ่าน การดำเนินงานตามขั้นตอนหรือวิธีการที่วางแผนไว้</p> <p>IHT๕.๔ อธิบายข้อสรุปและเหตุผลที่สนับสนุนการตัดสินใจ เกี่ยวกับประเด็นปัญหา โดย รวบรวมข้อมูล สารสนเทศจาก</p>		ตามความ คาดหวัง	เริ่มต้น	

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	<p>แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ถูกต้องและมีข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุน</p> <p>IHT๕.๕ สร้างผลงานเกี่ยวกับ การทำงาน สิ่งที่อยู่รอบตัว และบริบทแวดล้อม ที่มีความเปลกใหม่ ยืดหยุ่น และสามารถต่อยอดความคิดของตัวเองให้แตกต่างจากเดิม</p>				
๖	<p>IHT๖.๑ ค้นหาคำตอบจากข้อสังสัยเกี่ยวกับประเด็นในสังคมที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอนและเหมาะสมกับบริบท พร้อมอธิบายเหตุผลและที่มาของข้อสรุป</p> <p>IHT๖.๒ สร้างแบบจำลองที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของระบบต่างๆหรือสถานการณ์ที่เป็นประเด็นในสังคมที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวม โดยคำนึงถึงผลที่มีต่อระบบอื่นๆ</p> <p>IHT๖.๓ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันหรือสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองหรือส่วนรวม ผ่านการดำเนินงานตามขั้นตอนหรือวิธีการที่วางแผนไว้โดยตรวจสอบข้อดี ข้อเสีย ข้อจำกัด และผลกระทบอย่างรอบด้าน</p> <p>IHT๖.๔ อธิบายข้อสรุปและเหตุผลที่สนับสนุนการตัดสินใจ เกี่ยวกับประเด็นปัญหาในสังคมที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวม โดย รวบรวมข้อมูล สารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ถูกต้องและมีข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุน</p> <p>IHT๖.๕ สร้างผลงานและ วิธีการทำงานที่เปลกใหม่ ยืดหยุ่น เกี่ยวกับ การทำงาน สิ่งที่อยู่รอบตัว และบริบทแวดล้อม และสามารถต่อยอดความคิดของตัวเอง และผู้อื่นให้แตกต่างจากเดิม</p>		เนื้อความคาดหวัง	กำลังพัฒนา	
๗	<p>IHT๗.๑ ค้นหาคำตอบจากข้อสังสัยเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนหรือเป็นนามธรรมที่เป็นประเด็นในสังคมซึ่งส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอนและประเมินความถูกต้องเหมาะสมสมต่อบริบท พร้อมอธิบายเหตุผลและที่มาของข้อสรุป</p> <p>IHT๗.๒ สร้างแบบจำลองที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของระบบต่างๆหรือสถานการณ์ที่เป็นประเด็นในสังคมที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวม และพยากรณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระบบ โดยคำนึงถึงผลที่มีต่อระบบอื่นๆ</p> <p>IHT๗.๓ แก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองหรือส่วนรวม ผ่านการดำเนินงานตามขั้นตอนหรือวิธีการที่</p>			ตามความคาดหวัง	เริ่มต้น

ระดับ	ระดับการพัฒนา คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	<p>วางแผนไว้โดยตรวจสอบข้อดี ข้อเสีย ข้อจำกัดและผลกระทบอย่างรอบด้าน</p> <p>IHT.๔ อธิบายข้อสรุปและเหตุผลที่สนับสนุนการตัดสินใจ เกี่ยวกับประเด็นปัญหาในสังคมที่ซับซ้อน และส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวม โดย รวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ ถูกต้องและมีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่หลากหลาย</p> <p>IHT.๕ สร้างผลงานและ วิธีการทำงานที่เปลี่ยนใหม่ ยึดหยุ่น เกี่ยวกับ การแก้ปัญหาที่ซับซ้อนในชุมชนและสามารถต่อยอดความคิดของตัวเอง และผู้อื่นให้แตกต่างจากเดิม และขยายแนวคิดในการต่อยอดผลงานให้มีคุณภาพสูงขึ้น</p>				
	<p>IHT.๖.๑ ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนหรือเป็นนามธรรมที่เป็นประเด็นในสังคมซึ่งส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวม โดยเก็บรวบรวมข้อมูล อย่าง เป็นขั้นตอนและนำมาออกแบบประเมินความต้องการ เหมาะสมต่อปริบบท ด้วยความตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและชุมชนที่ตนอาศัยอยู่</p> <p>IHT.๖.๒ สร้างแบบจำลองที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของระบบต่างๆหรือสถานการณ์ที่เป็นประเด็นในสังคมที่ซับซ้อนหรือเป็นนามธรรมอันส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวม และ พยากรณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระบบ ทำนายผลลัพธ์ของการแทรกแซงระบบ และประเมินระบบ โดยคำนึงถึงผลที่ มีต่อระบบอื่นๆ</p>				
๘	<p>IHT.๖.๓ แก้ปัญหาที่ซับซ้อนหรือเป็นนามธรรมจาก สถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวม ผ่านการ ดำเนินงานตามขั้นตอนหรือวิธีการที่วางแผนไว้โดยพิจารณา ข้อดี ข้อเสีย ข้อจำกัดและผลกระทบอย่างรอบด้าน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นที่ แตกต่าง</p> <p>IHT.๖.๔ ตัดสินข้อสรุปเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของห้องถ่ายที่ ซับซ้อนได้อย่างมีเหตุผล โดยมีการพิจารณาข้อมูลอย่างรอบ ด้าน มีการไตรตรอง จนแนใจแล้วยืนยันทางเลือกเดิมหรือ ปรับเปลี่ยนทางเลือกใหม่ พร้อมยอมรับผลที่จะเกิดขึ้น</p> <p>IHT.๖.๕ สร้างผลงานและวิธีการทำงานที่เปลี่ยนใหม่ ยึดหยุ่น และละเอียดลออเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนในชุมชน และสามารถต่อยอดความคิดของตัวเอง และผู้อื่นให้แตกต่าง</p>			เห็น ความ คาดหวัง	กำลัง พัฒนา

ระดับ	ระดับการพัฒนา คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๙	จากเดิม ขยายแนวคิดในการต่อยอดผลงานให้เกิดประโยชน์คุณค่า และมีคุณภาพสูงขึ้น				
	IHT๙.๑ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากความสามารถเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนที่เป็นประเด็นในสังคมอันส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวม ผ่านการสำรวจตรวจสอบด้วยการบูรณาการวิธีการและ/หรือเครื่องมือที่หลากหลาย จนสามารถสรุปคำตอบ พร้อมอธิบายเหตุผล ด้วยความตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและสังคม IHT๙.๒ สร้างแบบจำลองที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของระบบต่างๆหรือสถานการณ์ที่เป็นประเด็นในสังคมที่ซับซ้อนหรือเป็นนามธรรมอันส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวมในมิติต่างๆ และพยากรณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระบบ ท่านายผลลัพธ์ของการแทรกแซงระบบ เปรียบเทียบแบบจำลองความคิด และประเมินระบบ โดยคำนึงถึงผลที่มีต่อระบบอื่นๆ IHT๙.๓ แก้ปัญหาที่ซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อสังคม ผ่านการดำเนินงานหลายขั้นตอน ด้วยวิธีการหรือเครื่องมือที่หลากหลาย ตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้นโดยพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ข้อจำกัดและผลกระทบอย่างรอบด้าน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง IHT๙.๔ ตัดสินข้อสรุปและข้อโต้แย้งของตนเองเกี่ยวกับประเด็นปัญหาจากสถานการณ์ที่ยากและซับซ้อนได้อย่างมีเหตุผลและสอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคม โดย มีการไตร่ตรอง จนแนใจแล้วยืนยันทางเลือกเดิมหรือปรับเปลี่ยนทางเลือกใหม่ พร้อมยอมรับผลที่จะเกิดขึ้น IHT๙.๕ สร้างผลงานและวิธีการทำงานที่เปลกใหม่ ยืดหยุ่น และละเอียดลออเกี่ยวกับปัญหาที่ซับซ้อนในชุมชน โดยการตัดแปลงและขยายแนวคิดในการต่อยอดผลงานให้มีคุณภาพสูงขึ้น มีการปรับปรุงให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์แบบ เกิดประโยชน์คุณค่า และมีความยั่งยืน				ตามความคาดหวัง
๑๐	IHT๑๐.๑ เสนององค์ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนที่เป็นประเด็นในสังคมอันส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวม ผ่านการสำรวจตรวจสอบด้วยการบูรณาการวิธีการและ/หรือเครื่องมือที่หลากหลาย จนสามารถสรุปคำตอบ พร้อมอธิบาย				เนื้อความคาดหวัง

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	<p>เหตุผล ด้วยความตระหนักรถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและสังคม</p> <p>IHT ๑๐.๒ สร้างแบบจำลองเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ เป็นอย่างไร และกลไกควบคุมของระบบการทำงาน หรือสถานการณ์ในมิติต่างๆ และพยากรณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระบบ นำรายผลลัพธ์ของการแทรกแซงระบบ เปรียบเทียบแบบจำลอง และประเมินระบบ โดยคำนึงถึงผลที่มีต่อระบบอื่นๆ</p> <p>IHT ๑๐.๓ แก้ปัญหาที่ยาก ซับซ้อน และส่งผลกระทบหลายด้าน ผ่านการดำเนินงานหลายขั้นตอน ด้วยวิธีการหรือเครื่องมือที่หลากหลาย ด้วยความตระหนักรถึงประโยชน์ของสังคมส่วนรวมเป็นหลัก</p> <p>IHT ๑๐.๔ อธิบาย ประเมินและตัดสินข้อสรุปและข้อโต้แย้งของตนเองเกี่ยวกับประเด็นปัญหาจากสถานการณ์ที่ยากและซับซ้อนได้อย่างมีเหตุผลและสอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรมค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคม โดย มีการไตร่ตรอง จนแนใจแล้วยืนยันทางเลือกเดิมหรือปรับเปลี่ยนทางเลือกใหม่พร้อมยอมรับผลที่จะเกิดขึ้น</p> <p>IHT ๑๐.๕ สร้างผลงานและ วิธีการทำงานที่แปลกใหม่ ยีดหยุ่น และละเอียดลออเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตในมิติต่างๆ โดยการดัดแปลงและขยายแนวคิดในการต่อยอดผลงานให้มีคุณภาพสูงขึ้น มีการปรับปรุงให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์แบบ เกิดประโยชน์ คุณค่า และมีความยั่งยืน</p>				เห็นอ ความ คาดหวัง

๓. การสื่อสาร (Communication: CM)

นิยาม

พฤติกรรมที่สะท้อนการรับสาร การส่งสารผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายได้อย่างเป็นธรรมชาติ และเท่าทัน สามารถคิดวิเคราะห์ ใช้วิจารณญาณจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เลือกใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ ก่อประโยชน์ให้แก่ตนเอง และสังคม

องค์ประกอบ

๑. การรับสาร หมายถึง การใช้ประสานสัมผัสในการรับข้อมูล ข้อเท็จจริง นำไปสู่การรับรู้ การวิเคราะห์ ตีความหรือเปลี่ยนความหมายข้อมูลอย่างรู้เท่าทันและมีวิจารณญาณ โดยปราศจากอคติบนพื้นฐานความเข้าใจในบริบทสังคมที่มีความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

๒. การส่งสาร หมายถึง การนำเสนอและแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ ประสบการณ์ ข้อเท็จจริง องค์ความรู้ ผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารที่มีความหลากหลาย สามารถเชื่อมและแก้ปัญหาความขัดแย้งในการสื่อสาร สามารถโน้มน้าวใจ และสื่อสารอย่างรู้เท่าทันบนพื้นฐานความเข้าใจในบริบทสังคมที่มีความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

๓. กลวิธีการสื่อสาร หมายถึง แนวทางการสื่อสารโดยใช้กลยุทธ์ รูปแบบ ศิลปะ อย่างมีมารยาท กอปรด้วยคุณธรรมและจริยธรรม ผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อบรรลุเป้าหมายของการสื่อสาร โดยมีความรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นในสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ระดับการพัฒนาและระดับความสามารถ

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๑	CM๑.๑ ใช้ประสานสัมผัสในการรับ และส่งสาร CM๑.๒ ใช้ภาษา ท่าทาง สิ่งของใกล้ตัว เพื่อสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่แตกต่างกันในชีวิตประจำวัน	เริ่มต้น			
๒	CM๒.๑ ใช้ประสานสัมผัสในการรับสารที่เป็นข้อมูลสารสนเทศ และความรู้สึกจากสถานการณ์ใกล้ตัว CM๒.๒ บอกข้อมูล สารสนเทศ และความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ใกล้ตัว CM๒.๓ ใช้ภาษา การเคลื่อนไหว ท่าทาง เสียง ภาพ สัญลักษณ์ ในการสื่อสารได้ตรงตามความต้องการ CM๒.๔ ใช้สื่อ และช่องทางการสื่อสารเพื่อประกอบการสื่อสาร ได้เหมาะสมกับบุคคล		กำลัง พัฒนา		
๓	CM๓.๑ รับสารที่เป็นข้อมูลสารสนเทศ และความรู้สึกที่มีรายละเอียดมากขึ้นในสถานการณ์ใกล้ตัว CM๓.๒ บอกความต้องการ พูดคุยถึงประสบการณ์และสื่อสารบนความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลใกล้ตัว	ตามความคาดหวัง		เริ่มต้น	

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	<p>CM๓.๓ วิเคราะห์ประโยชน์และโทษของสื่อที่มีต่อตนเองที่นำไปสู่การตัดสินใจในการเลือกใช้สื่อที่เป็นประโยชน์</p> <p>CM๓.๔ ใช้ภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง ในการสื่อสาร เรื่องใกล้ตัว</p> <p>CM๓.๕ ใช้สื่อและช่องทางการสื่อสารเพื่อประกอบการสื่อสาร และสื่อความหมายได้เหมาะสมกับบุคคล และภาระ</p>				
๔	<p>CM๔.๑ รับสารแล้วจับประเด็นสำคัญที่เป็นข้อมูล ข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์และบริบทแวดล้อมใกล้ตัว</p> <p>CM๔.๒ แสดงข้อมูล ความรู้ สึก ความคิดเห็นของตนเองบนความเข้าใจความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลรอบข้าง และคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการสื่อสาร</p> <p>CM๔.๓ ใช้ภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง อย่างง่าย เพื่อสื่อสารเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัวได้มากขึ้น</p> <p>CM๔.๔ ใช้กลวิธีการสื่อสาร ผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารได้เหมาะสมกับบุคคล และภาระ</p>	เห็น ความ คาดหวัง	กำลัง ^{พัฒนา}		
๕	<p>CM๕.๑ รับสารเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชุมชน และสังคม แล้วสามารถวิเคราะห์ จับใจความสำคัญ สรุปข้อคิดจากสาร CM๕.๒ เล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันให้กับบุคคลรอบตัวได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการสื่อสาร</p> <p>CM๕.๓ นำเสนอข้อมูลและสารสนเทศที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง</p> <p>CM๕.๔ ใช้กลวิธีในการสื่อสารผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสาร ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล และภาระ</p>		ความ คาดหวัง	เริ่มต้น	
๖	<p>CM๖.๑ รับสารเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในสังคมผ่านสื่อที่หลากหลาย แล้วสามารถตีความหรือแปลความหมายข้อมูล วิเคราะห์สารที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร</p> <p>CM๖.๒ นำเสนอข้อมูลและสารสนเทศจากการศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง</p> <p>CM๖.๓ เล่าเรื่องและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันและข่าวสารกับบุคคลรอบตัวได้ตรงวัตถุประสงค์ ที่ต้องการสื่อสาร</p> <p>CM๖.๔ เลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ผ่านสื่อและช่องทางต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับบุคคล และภาระ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทั้งต่อตนเอง ชุมชน</p>		เห็น ความ คาดหวัง	กำลัง ^{พัฒนา}	

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๗	<p>CM๗.๑ รับสารผ่านสื่อที่หลากหลายแล้วสามารถตีความหรือแปลความหมายข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ สารอย่างรู้เท่าทัน</p> <p>CM๗.๒ นำเสนอและแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด มุมมอง ทัศนคติกับบุคคลอื่น ด้วยความเข้าใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>CM๗.๓ ออกแบบและสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ผ่านสื่อและช่องทางที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคม</p>			ตามความคาดหวัง	เริ่มต้น
๘	<p>CM๘.๑ รับสารผ่านสื่อที่หลากหลาย แล้วสามารถตีความหรือแปลความหมายข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินคุณค่าและความน่าเชื่อถือของสารอย่างละเอียดรอบคอบและรู้เท่าทัน</p> <p>CM๘.๒ ตีความสารที่ได้รับโดยคำนึงถึงความแตกต่างทางความคิดและวัฒนธรรมของผู้ส่งสารแล้วใช้ประโยชน์จากสารที่ได้รับเพื่อการเรียนรู้</p> <p>CM๘.๓ วิพากษ์ และประเมินคุณค่าของสารอย่างมีเหตุผล และตรงตามหลักการ</p> <p>CM๘.๔ แลกเปลี่ยนข้อมูล สารสนเทศ กับบุคคลที่มีความคิด วัฒนธรรมต่างกันด้วยความเข้าใจ โดยสามารถจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม</p> <p>CM๘.๕ สร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย โดยสื่อสารอย่างมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม</p>			เห็นอ ความคาดหวัง	กำลัง พัฒนา
๙	<p>CM๙.๑ รับสารที่เป็นข้อมูล สารสนเทศ โดยปราศจากอคติ และมีวิจารณญาณ บนความเข้าใจความแตกต่างทางความคิดและวัฒนธรรมของผู้ส่งสาร</p> <p>CM๙.๒ วิพากษ์ วิจารณ์ ประเมินคุณค่าของสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล สารสนเทศ กับบุคคลที่มีความคิด วัฒนธรรมต่างกันด้วยความเข้าใจและเห็นใจ แก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารได้</p> <p>CM๙.๓ สร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายบนพื้นฐานของความถูกต้องตามกฎหมายและศีลธรรมอันดี โดยมีความรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น</p>				ตามความคาดหวัง
๑๐	CM๑๐.๑ รับสารที่เป็นข้อมูล สารสนเทศ ข้อเท็จจริง ความรู้สึก ความคิดเห็น ประเมินค่าสารอย่างมีวิจารณญาณ โดยปราศจากอคติ				เห็นอ ความคาดหวัง

ระดับ	ระดับการพัฒนา คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	<p>CM๑๐.๒ ตีความสารโดยtranslate ให้เข้าใจง่าย หลากหลายทางความคิดและวัฒนธรรมของผู้ส่งสารที่มีต่อสารที่ได้รับ</p> <p>CM๑๐.๓ ประยุกต์ความรู้ ข้อคิด ประสบการณ์ที่ได้รับจาก การสื่อสารไปใช้ในดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจน การเรียนรู้ตลอดชีวิตของตนเอง</p> <p>CM๑๐.๔ วิพากษ์ วิจารณ์ ประเมินคุณค่าของสารได้ลึกซึ้งรอบด้าน และเปลี่ยนข้อมูล สารสนเทศ กับบุคคลที่มีภูมิหลัง ความคิด วัฒนธรรม ต่างกันด้วยความเข้าใจ</p> <p>CM๑๐.๕ จัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารของตนเองกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์</p> <p>CM๑๐.๖ สร้างและปรับเปลี่ยนช่องทางการสื่อสารและ รูปแบบการสื่อสารให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ใน สังคมด้วยความรับผิดชอบ</p>				

๔. การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)

นิยาม

พฤติกรรมที่สะท้อนความสามารถในการทำงานของ(บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป/ทีม) ที่มีการทำงานเป้าหมาย ร่วมกัน จนกระตุ้นบรรลุผลสำเร็จและเกิดการเรียนรู้ ด้วยการเป็นสมาชิกที่ดีและมีภาวะผู้นำ มีกระบวนการทำงานแบบร่วมมือร่วมพลังอย่างเป็นระบบ มีการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และสร้างสัมพันธภาพที่ดี องค์ประกอบ

๑. การมีกระบวนการการทำงานแบบร่วมมือร่วมพลังอย่างเป็นระบบ หมายถึง กระบวนการทำงานที่สมาชิกทีมร่วมกันกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ขั้นตอน และกระบวนการทำงานเป็นทีม เห็นคุณค่าและภาพความสำเร็จของทีมร่วมกัน ดำเนินถึงประโยชน์ของทีมก่อนประโยชน์ส่วนตน แบ่งบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสม กับศักยภาพของสมาชิก ประเมินและปรับปรุงกระบวนการทำงาน และสะท้อนข้อเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ

๒. การเป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ หมายถึง การรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนทั้งการเป็นผู้นำ และสมาชิกของทีม มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทในการทำงานเป็นทีม นำจุดเด่นของตน และสมาชิกมาใช้ สะท้อนการทำงานของตนเองและทีม ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของทีม สร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเองให้เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจ ประสานความร่วมมือภายในทีมและระหว่างทีม

๓. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง หมายถึง การทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยเจตคติ เชิงบวก เห็นคุณค่าของสัมพันธภาพที่ดี สร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีในทีม ให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ เท็อนอกเท็นใจในฐานะที่เป็นมนุษย์ด้วยกัน เคารพและเห็นประโยชน์ของความแตกต่างหลากหลาย มีทักษะและใช้วิธีการป้องกันและจัดการความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสมด้วยการปรับและประสานความคิดอย่างสันติวิธี

ระดับการพัฒนาและระดับความสามารถ

ระดับ	ระดับการพัฒนา คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๑	<p>TC๑.๑ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น จนสำเร็จตามขั้นตอน กฎ กติกา ที่กำหนดไว้ ภายใต้การแนะนำ</p> <p>TC๑.๒ แสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองทั้งการเป็นผู้นำ และ สมาชิกในการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากทีม ด้วยความมุ่งมั่น ภายใต้การแนะนำ</p> <p>TC๑.๓ แสดงออกอย่างเหมาะสม ทั้งท่าทาง คำพูด สีหน้า ใน การเล่นหรือการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่น ภายใต้การแนะนำ</p>			เริ่มต้น	
๒	<p>TC๒.๑ ปฏิบัติงานร่วมกับทีม ในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงาน แบ่งบทบาทหน้าที่ และลงมือปฏิบัติกิจกรรม จนสำเร็จตามขั้นตอน กฎ กติกา ที่กำหนดไว้ร่วมกันกับทีม ภายใต้การแนะนำ</p> <p>TC๒.๒ แสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งการเป็นผู้นำ และสมาชิก และรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ ด้วยความมุ่งมั่น ผลงานสำเร็จตามเป้าหมาย ภายใต้การแนะนำ</p> <p>TC๒.๓ พูดแสดงรู้สึกและความต้องการของตนเองต่อการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกทีม โดยใช้คำพูดเชิงบวก ภายใต้ การแนะนำ</p>		กำลัง พัฒนา		
๓	<p>TC๓.๑ ปฏิบัติงานร่วมกับทีมและร่วมตัดสินใจ ในการกำหนด เป้าหมาย วางแผนการทำงาน สร้างข้อตกลง แบ่งบทบาท หน้าที่ และการทำงานของทีม จนงานสำเร็จ</p> <p>TC๓.๒ แสดงและใช้จุดเด่นของตนเองในการทำงานตาม บทบาทหน้าที่ ทั้งการเป็นผู้นำ และสมาชิก ด้วยความ รับผิดชอบและความมุ่งมั่น ผลงานสำเร็จตามเป้าหมาย</p> <p>TC๓.๓ พูดแสดงรู้สึกหรือความต้องการโดยใช้คำพูดเชิงบวกใน การขอความช่วยเหลือจากสมาชิกทีมหรือเสนอให้ความ ช่วยเหลือสมาชิกทีมด้วยความเป็นมิตร</p>	ตามความ คาดหวัง		เริ่มต้น	
๔	<p>TC๔.๑ ปฏิบัติงานร่วมกับทีมและร่วมตัดสินใจ ในการกำหนด เป้าหมาย วางแผน สร้างข้อตกลง แบ่งบทบาทหน้าที่ให้ เหมาะสมกับศักยภาพของสมาชิกและการทำงานของทีม เป็น ลำดับขั้นจนสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้</p> <p>TC๔.๒ สรุปสิ่งที่เรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน ทั้งการเป็นผู้นำ และสมาชิกด้วยการสะท้อนคิดและให้ข้อมูลป้อนกลับในการ ทำงานของตนเองและทีม ทั้ง จุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุง จากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำ และสมาชิกสมาชิกทีมตามที่ ได้รับมอบหมาย ภายใต้การแนะนำ</p>	เห็นอ ความ คาดหวัง		กำลัง พัฒนา	

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	<p>TC๔.๓ ปฏิบัติงานด้วยความยึดหยุ่น และมุ่งมั่น มีการปรับเปลี่ยนบทบาทในการทำงาน และช่วยเหลือสมาชิก</p> <p>TC๔.๔ พูดและแสดงออกหรือปฏิบัติเชิงบวก อย่างเป็นมิตร และจริงใจต่อสมาชิก ที่สั่งใน การร้องขอหรือให้ความช่วยเหลือทีม</p>				
๕	<p>TC๕.๑ ปฏิบัติงาน และการตัดสินใจร่วมกับทีม โดยมีการกำหนดเป้าหมาย วางแผน สร้างข้อตกลง แบ่งบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสมกับศักยภาพของสมาชิก การทำงานของทีม การประเมิน และปรับปรุงกระบวนการการทำงาน ด้วยความกระตือรือร้นและมุ่งมั่น</p> <p>TC๕.๒ สรุปบทเรียนจากการทำงานร่วมกันของผู้นำ และสมาชิก ด้วยการให้ข้อมูลป้อนกลับในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้นำ และสมาชิกทีม</p> <p>TC๕.๓ ปฏิบัติงานด้วยความยึดหยุ่น ปรับเปลี่ยนบทบาทในการทำงาน และช่วยเหลือสมาชิกทีม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทีมก่อนประโยชน์ส่วนตน</p> <p>TC๕.๔ พูด คุย รับฟัง และแสดงท่าทางอย่างเป็นมิตรและจริงใจ กับสมาชิกในทีมในการทำงานร่วมกัน ปรับ ประสานความคิด เคราะห์และเห็นประโยชน์ของความแตกต่าง หลากหลาย และสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในทีมให้บรรลุเป้าหมาย</p>			ตามความคาดหวัง	เริ่มต้น
๖	<p>TC๖.๑ ปฏิบัติงานและ ตัดสินใจร่วมกับทีม ในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน สร้างข้อตกลง แบ่งบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสมกับศักยภาพของสมาชิก ประเมิน กำกับ ติดตาม เพื่อปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของตนและกระบวนการทำงาน ด้วยความกระตือรือร้นจนสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้</p> <p>TC๖.๒ สรุปบทเรียนจากการทำงานร่วมกัน ให้และรับข้อมูลป้อนกลับจากสมาชิกทีม ด้วยใจเป็นกลาง เปิดใจ รับฟัง และสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้เพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำ และศักยภาพของสมาชิก</p> <p>TC๖.๓ ปฏิบัติงานด้วยความยึดหยุ่น ปรับเปลี่ยนบทบาทในการทำงาน ใช้จุดเด่นของตนและสมาชิกซึ่งมีความแตกต่าง หลากหลายในการทำงาน และช่วยเหลือสมาชิกทีม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทีมก่อนประโยชน์ส่วนตน</p> <p>TC๖.๔ พูด คุย รับฟังอย่างตั้งใจ และแสดงท่าทาง อย่างเป็นมิตรและจริงใจ ตลอดเวลาในการทำงานร่วมกัน เทื่อกันเท่านั้น</p>			เห็นความคาดหวัง	กำลังพัฒนา

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	ช่วยเหลือกัน ให้ความไว้วางใจ และหลีกเลี่ยงการสร้างความขัดแย้ง				
๗	<p>TC๗.๑ ปฏิบัติงาน และ ตัดสินใจร่วมกับทีม ในการกำหนด เป้าหมาย วางแผน สร้างข้อตกลง แบ่งบทบาทหน้าที่ให้ เหมาะสมกับศักยภาพของสมาชิกและบททวนให้ทุกคนเข้าใจ ตรงกันก่อนลงมือทำงาน ประเมิน กำกับ ติดตาม เพื่อปรับปรุง บทบาทหน้าที่ของตนและกระบวนการการทำงาน ด้วยความ กระตือรือร้นจนสำเร็จ ตามเป้าหมายที่วางไว้</p> <p>TC๗.๒ สรุปบทเรียนจากการทำงานร่วมกันของสมาชิกทีม ด้วยการให้และรับข้อมูลป้อนกลับจากสมาชิกด้วยใจเป็นกลาง เปิดใจ รับฟัง เห็นคุณค่าและสะท้อนข้อเรียนรู้ร่วมกันอย่าง เป็นระบบในการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำ และศักยภาพ ของสมาชิก</p> <p>TC๗.๓ ปฏิบัติงานด้วยความยึดหยุ่น ปรับเปลี่ยนบทบาทใน การทำงาน ใช้จุดเด่นของตนและสมาชิกซึ่งมีความแตกต่าง หลากหลายในการทำงาน และสนับสนุนช่วยเหลือสมาชิกทีม ด้วยความใส่ใจ ทุ่มเท ทำให้การทำงานของทีมเกิดความสำเร็จ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทีมก่อนประโยชน์ส่วนตน</p> <p>TC๗.๔ พูด คุย รับฟังอย่างตั้งใจ และแสดงท่าทางอย่างเมตตา และจริงใจ กับสมาชิกในทีมในการทำงานร่วมกัน ตั้งคำถาม และแสดงความคิดเห็นของตนเอง เข้าใจความต้องการ เห็นอกเห็นใจสมาชิกของทีม ช่วยเหลือ สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และหลีกเลี่ยงการสร้างความขัดแย้ง</p>			ตามความ คาดหวัง	เริ่มต้น
๘	<p>TC๘.๑ ปฏิบัติงาน และ ตัดสินใจร่วมกับทีม ในการกำหนด เป้าหมาย วางแผน สร้างข้อตกลง แบ่งบทบาทหน้าที่ให้ เหมาะสมกับศักยภาพของสมาชิกและบททวนให้ทุกคนเข้าใจ ตรงกันก่อนลงมือทำงาน ประเมิน กำกับ ติดตามอย่างเป็น ระบบ โปร่งใส และตรวจสอบได้ และปรับปรุงบทบาทหน้าที่ ของตนและกระบวนการทำงาน ด้วยความกระตือรือร้นจน สำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนด</p> <p>TC๘.๒ สรุปบทเรียนจากการทำงานร่วมกันของผู้นำและ สมาชิกทีม ด้วยการให้และรับข้อมูลป้อนกลับจากสมาชิกทีม ด้วยใจเป็นกลาง เปิดใจ รับฟัง เห็นคุณค่าและสะท้อนสิ่งที่ได้ เรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบทั้งภายในทีมและระหว่างทีมเพื่อ การพัฒนาภาวะผู้นำ และศักยภาพของสมาชิก</p>			เห็น ความ คาดหวัง	กำลัง พัฒนา

ระดับ	ระดับการพัฒนา คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	<p>TC๔.๓ ปฏิบัติงานด้วยความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนบทบาทในการทำงาน ใช้จุดเด่นของตนสมาชิกทีมและสมาชิกของทีมอื่น ซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายในการทำงาน และสนับสนุนช่วยเหลือสมาชิกในทีมด้วยความใส่ใจ ให้การทำงานของทีมเกิดความสำเร็จ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทีมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน</p> <p>TC๔.๔ พูด คุย รับฟังอย่างตั้งใจ และแสดงท่าทางอย่างเมตตา และจริงใจ กับสมาชิกในทีม ตลอดเวลาในการทำงานร่วมกัน ตั้งคำถาม และแสดงความคิดเห็นของตนเอง เข้าใจ ความต้องการ เห็นอกเห็นใจ และเห็นคุณค่าในความแตกต่างของสมาชิกในทีม ช่วยเหลือ ให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และหลีกเลี่ยงการสร้างความขัดแย้ง</p>			เห็น ความ คาดหวัง	
๙	<p>TC๕.๑ ปฏิบัติงาน และ ตัดสินใจร่วมกับทีม ในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนโดยการประสานความคิดเห็นที่แตกต่าง หลากหลาย สร้างข้อตกลง แบ่งบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสมกับศักยภาพของสมาชิกและบททวนให้ทุกคนเข้าใจตรงกันก่อนลงมือทำงาน ประเมิน กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และตรวจสอบได้ ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของตนและกระบวนการการทำงาน ด้วยความกระตือรือร้นจนสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนด</p> <p>TC๕.๒ สรุปบทเรียนจากการทำงานร่วมกันของผู้นำ และสมาชิกทีม ด้วยการให้และรับข้อมูลป้อนกลับจากสมาชิกทีม ด้วยใจเป็นกลาง เปิดใจ รับฟัง เห็นคุณค่าของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบอย่างสม่ำเสมอทั้งภายในทีมและระหว่างทีมในการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำและศักยภาพของสมาชิกทีม</p> <p>TC๕.๓ ปฏิบัติงานที่รับมอบหมายด้วยความใส่ใจ สร้างสรรค์ สามารถประสานความร่วมมือทั้งภายในทีมและระหว่างทีม ให้การทำงานมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายและเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการการทำงานเป็นทีมร่วมกัน</p> <p>TC๕.๔ ร่วมบริการษาหารือและตั้งคำถาม กับสมาชิกในทีมใน การทำงานร่วมกัน เสนอทางเลือก สร้างทางเลือก ปรับทางเลือก ประสานทางเลือก และเลือกแนวทาง/วิธีการที่ สมาชิกทีมทุกคนยอมรับอย่างเป็นเอกฉันท์ ไม่เลือกปฏิบัติ เข้าใจและเปิดใจยอมรับความแตกต่างหลากหลาย เห็นคุณค่า</p>				ตามความ คาดหวัง

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	ของทุกคนในทีมอย่างเท่าเทียมกัน ช่วยเหลือและให้กำลังใจ กัน และใช้สันติวิธีในการแก้ไขความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น				
๑๐	<p>TC๑๐.๑ ปฏิบัติงานร่วมกับทีมโดยใช้การคิดขั้นสูง เพื่อ มองเห็นภาพความสำเร็จในการตัดสินใจร่วมกับทีม ในการ กำหนดเป้าหมาย วางแผนขั้นตอนการทำงาน โดยการ ประสานความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย และทำงานด้วย ความยืดหยุ่น แบ่งบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสมกับศักยภาพของ สมาชิก การทำงานของทีม ประเมิน ปรับปรุงกระบวนการ ทำงานอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และตรวจสอบได้ และบททวน ให้ทุกคนเข้าใจตรงกันก่อนลงมือทำงาน ด้วยความ กระตือรือร้น รับผิดชอบ และมุ่งมั่น</p> <p>TC๑๐.๒ สรุปบทเรียนจากการทำงานร่วมกันของผู้นำและ สมาชิกทีม ด้วยการให้และรับข้อมูลป้อนกลับจากสมาชิกทีม ด้วยใจเป็นกลาง เปิดใจ รับฟัง พร้อมเปลี่ยนแปลงตนเอง เห็น คุณค่าของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำงานเป็นทีม และ สะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบอย่างสม่ำเสมอทั้ง ภายในทีมและระหว่างทีมเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาภาวะ ผู้นำและศักยภาพสมาชิกของทีม</p> <p>TC๑๐.๓ ปฏิบัติงานที่รับมอบหมายด้วยความใส่ใจ ประสาน ความร่วมมือรวมพลังทั้งภายในทีมและระหว่างทีม สร้างการ เปลี่ยนแปลง สร้างแรงบันดาลใจ สร้างพลวัตของการทำงาน เป็นทีม ในการขับเคลื่อนงานสู่เป้าหมายความสำเร็จและ สมาชิกของทีม เกิดการเรียนรู้จากการบริหารงานร่วมกัน</p> <p>TC๑๐.๔ ร่วมปรึกษาหารือ ตั้งคำถาม และกระตุ้นให้เกิดการ ตั้งคำถามของสมาชิก รวมทั้งเคราะห์ รับฟังความคิดเห็นที่ แตกต่าง กระตุ้นให้มีน้ำว้า สร้างพลวัต ความสุข แรงบันดาลใจ ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน มุ่งในการทำงานให้สำเร็จเกิดผลงาน ตามเป้าหมาย รวมทั้งใช้วิธีการป้องกันและ จัดการความ ขัดแย้งอย่างเป็นระบบด้วยสันติวิธี</p>				เนื้อ ความ คาดหวัง

๕. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)

นิยาม

พฤติกรรมที่สะท้อนความสามารถในการใช้มโนทัศน์ มุ่งมองเชิงการเมือง และความเข้าใจโครงสร้างทางสังคม ไปสู่การปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ที่เคารพสิทธิและเสรีภาพ รับผิดชอบต่อสังคม หน้าที่ มีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคมอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม บนฐานความคิดของการอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลายและการศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

องค์ประกอบ

๑. การเคารพสิทธิและเสรีภาพ หมายถึง การปฏิบัติที่สะท้อนการเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น การตระหนักในสิทธิและเสรีภาพของตนเอง การช่วยเหลือ ให้เกียรติ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น บนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัยกันโดยปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

๒. ความรับผิดชอบต่อสังคมหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลง กฎหมาย รวมทั้งตั้งคำถาม และการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องเหมาะสมสมกับยุคสมัย รับผิดชอบต่อสังคมหน้าที่ตนเองในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

๓. การมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การปฏิบัติตนในฐานะเป็นสมาชิกของชุมชนและสังคม ติดตามสถานการณ์และประเด็นปัญหาของสังคม ตั้งคำถาม ไตร่ตรอง เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางสังคม และ มีส่วนร่วมทางสังคมด้วยจิตสาธารณะและสำนึกสากล

๔. การสร้างการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความกระตือรือร้นในการร่วมคิดและตัดสินใจ ใช้ประสบการณ์และความรู้ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกให้แก่ชุมชนและสังคม บนพื้นฐานหลักการของสิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และสันติวิธี

ระดับการพัฒนาและระดับความสามารถ

ระดับ	ระดับการพัฒนา คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๑	AC.๑. ระบุสิทธิและเสรีภาพของตนเอง ส่วนรวม และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำการของตนที่มีต่อตนเองและผู้อื่น AC.๒. จัดลำดับความสำคัญและปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบตามคำแนะนำ AC.๓. ติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ครอบครัว ช่วยเหลือกิจกรรมส่วนรวมของชั้นเรียน AC.๔. แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาในชั้นเรียน หรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาอย่างง่ายในชั้นเรียนได้		เริ่มต้น		
๒	AC.๑. จำแนกและปกป้องสิทธิและเสรีภาพของตนเอง ด้วยการตระหนักในผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำการของตนที่มีต่อตนเองและผู้อื่น เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อได้รับการร้องขอ AC.๒. ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตนเองอย่างรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน		กำลัง พัฒนา		

ระดับ	ระดับการพัฒนา คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	<p>AC๒.๓ ติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวมที่โรงเรียนจัดขึ้น หรือได้รับมอบหมาย</p> <p>AC๒.๔ แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหา หรือความขัดแย้งในชั้นเรียน เสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาอย่างง่ายในชั้นเรียน</p>				
๓	<p>AC๓.๑ ปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเอง และออกอย่างอิสระ และรับผิดชอบการกระทำของตนเองโดย ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น ปฏิเสธสิ่งที่ไม่ตรงกับความต้องการของตนเอง และไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อต้องการความช่วยเหลือ</p> <p>AC๓.๒ ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน เคราะห์ต่อสถาบันหลักของชาติ</p> <p>AC๓.๓ ติดตามข้อมูลข่าวสารและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน และโรงเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมต่าง ๆ ในระดับชั้นเรียนหรือโรงเรียน</p> <p>AC๓.๔ ทางออกร่วมกับเพื่อน และครู ในการแก้ปัญหา หรือแก้ไขความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล</p>	ตามความคาดหวัง	เริ่มต้น		
๔	<p>AC๔.๑ ปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย ไม่กลั่นแกล้งเพื่อน ทึ่ทางร่างกายและวาจา ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าต้องการความช่วยเหลือ</p> <p>AC๔.๒ ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ระเบียบ กฎ คติกา แนวปฏิบัติอย่างรับผิดชอบ ตามวิถีวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>AC๔.๓ ติดตามข่าวสาร ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ผลกระทบของเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ระดับโรงเรียนหรือชุมชน</p> <p>AC๔.๔ ทางออกอย่างมีเหตุผลร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในชั้นเรียนหรือโรงเรียน ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลง ในชั้นเรียนหรือโรงเรียน โดยคำนึงถึงวิถีประชาธิปไตย</p>	เห็น ความ คาดหวัง	กำลัง ^{พัฒนา}		

ระดับ	ระดับการพัฒนา คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๕	<p>AC๕.๑ ปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น เคารพในความแตกต่างหลากหลาย ไม่กลั่นแกล้งเพื่อนทั้งทางร่างกายและวาจา เห็นอกเห็นใจ ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่นโดยใช้อคติช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ</p> <p>AC๕.๒ ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ระเบียบ กฎ กติกา และแนวปฏิบัติอย่างรับผิดชอบ ตามวิถีวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่น และวิถีประชาธิปไตย</p> <p>AC๕.๓ ติดตามข่าวสาร ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ผลกระทบของเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ระดับโรงเรียนหรือชุมชนโดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้น</p> <p>AC๕.๔ แสดงทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง หรือทบทวนกฎ ระเบียบ กติกาในชั้นเรียน อย่างมีเหตุผล โดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือตามวิถีประชาธิปไตย ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลง ในโรงเรียนหรือชุมชน โดยคำนึงถึงวิถีประชาธิปไตย</p>		ตามความคาดหวัง	เริ่มต้น	
๖	<p>AC๖.๑ ปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ไม่กลั่นแกล้งผู้อื่นทั้งทางร่างกาย วาจา และความสัมพันธ์ทางสังคม ให้เกียรติผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่นโดยใช้อคติช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ</p> <p>AC๖.๒ ปฏิบัติตามอย่างรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ เคารพและปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลง และกฎหมาย แนวปฏิบัติตามวิถีวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย ด้วยความเข้าใจ ในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข</p> <p>AC๖.๓ ติดตาม ประเมินความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ประเทศ ริบิริมและมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่สนใจด้วยจิตสาธารณะ โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้น</p> <p>AC๖.๔ หาทางออกร่วมกันอย่างกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่นหรือประเทศ โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมและเป็นธรรม ด้วยวิถีประชาธิปไตยและสันติวิธี</p>		เห็นความคาดหวัง	กำลังพัฒนา	

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๗	AC๗.๑ ปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ไม่กลั้นแกลง ผู้อื่นทั้งทางร่างกาย วาจา สร้างความสัมพันธ์ทั้งทางสังคม และความสัมพันธ์ในโลกไซเบอร์ ให้เกียรติผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ ผู้อื่นทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน ช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ ต่าง ๆ โดยไม่เลือกปฏิบัติ				
	AC๗.๒ ปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบตามบทหน้าที่ เคราะห์ และปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลง และกฎหมาย แนวปฏิบัติ ตามวิถีวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย ด้วยความเข้าใจใน ฐานะพลเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข				
๘	AC๘.๓ ติดตาม ประเมินความต้อง ความน่าเชื่อถือของ ข้อมูลข่าวสาร และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทาง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และประเด็นปัญหาของ ท้องถิ่น ประเทศ ภูมิภาค และประชาคมโลก ริเริ่มและมีส่วน ร่วมทางสังคมในประเด็นที่สนใจด้วยจิตสาธารณะโดยคำนึงถึง ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และ ประชาคมโลก			ความ คาดหวัง	เริ่มต้น
	AC๘.๔ หาทางออกร่วมกันอย่างกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาใน สถานการณ์ต่าง ๆ ริเริ่มแนวทางในการสร้างการเปลี่ยนแปลง ของท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก โดยคำนึงถึงความเท่า เทียมและเป็นธรรม ด้วยวิถีประชาธิปไตยและสันติวิธี				
	AC๙.๑ ออกแบบแนวปฏิบัติตามหลักสิทธิเสรีภาพและความ เสมอภาค ช่วยเหลือ ให้เกียรติผู้อื่น และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน บนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัย กัน โดยปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติ				
๙	AC๙.๒ ปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบตามกฎ กติกา และกฎหมาย ตามบทหน้าที่ และความรับผิดชอบของพลเมืองใน ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยความเข้าใจและยอมรับในความแตกต่างหลากหลายของ สังคมไทย			เห็น ความ คาดหวัง	กำลัง [↑] พัฒนา
	AC๙.๓ ใช้วิจารณญาณในการติดตาม และประเมินผลกระทบ จากสถานการณ์บ้านเมือง นายbayภารครัฐ การเปลี่ยนแปลงทาง สังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ รวมทั้งประเด็นปัญหาระดับ ท้องถิ่น ภูมิภาค ริเริ่มและมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่ หลากหลายด้วยจิตสาธารณะ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะ [↓] เกิดขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก				

ระดับ	ระดับการพัฒนา คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๙	AC๙.๔ ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกอย่างกระตือรือร้น ในการ แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ของท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศโลก ด้วยความเชื่อมั่นใน ค่านิยมด้วยวิถี ประชาธิปไตยและสันติวิธี			เห็นอ ความ คาดหวัง	
	AC๙.๑ ปฏิบัติด้วยยืดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพและความ เสมอภาค ช่วยเหลือ ให้เกียรติ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งใน โลกจริงและโลกเสมือน บนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัยกัน โดยปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่าง สันติ AC๙.๒ ปฏิบัติด้วยยืดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพและความ เสมอภาค ช่วยเหลือ ให้เกียรติ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งใน โลกจริงและโลกเสมือน บนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัยกัน โดยปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่าง สันติ AC๙.๓ ใช้วิจารณญาณในการติดตาม และประเมินผลกระบวนการ จากสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้านต่าง ๆ ทั้งระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศโลก ริเริ่มและมีส่วน ร่วมทางสังคมด้วยจิตสาธารณะและสำนึกสากลโดยคำนึงถึง ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในทุกระดับ AC๙.๔ ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกอย่างกระตือรือร้น แก่รากฐานของท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศโลก ด้วยความเชื่อมั่นในสังคมที่เท่าเทียมและเป็นธรรม ค่านิยม ประชาธิปไตย และแนวทางสันติวิธี			ตามความ คาดหวัง	
๑๐	AC๑๐.๑ ประยุกต์ใช้หลักสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ช่วยเหลือ ให้เกียรติ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ทั้งในโลกจริงและ โลกเสมือน บนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัยกัน โดยปราศจาก อคติ ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ AC๑๐.๒ ปฏิบัติด้วยรับผิดชอบตามกฎหมาย ด้วยความเข้าใจ และยอมรับในความแตกต่างและแสดงออก ซึ่งความเคารพในความหลากหลายของสังคมไทย และ ประเทศโลก			เห็นอ ความ คาดหวัง	

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	<p>AC๑๐.๓ ใช้วิจารณญาณในการติดตาม และประเมินผล กระบวนการ การณ์และความเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้านต่าง ๆ ทั้งระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก ริเริ่มและ มีส่วนร่วมทางสังคม และสื่อสารผ่านช่องทางหลากหลาย ด้วย จิตสาธารณะ และสำนึกสากล โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะ เกิดขึ้นในทุกรายดับ</p> <p>AC๑๐.๔ ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกอย่างต่อเนื่องด้วย ความกระตือรือร้น เกี่ยวกับประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก ด้วยความเขื่อมมั่นในสังคมที่เท่าเทียม และ เป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และแนวทางสันติวิธี</p>			↓	

๖. การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิทยาการอย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)

นิยาม

พฤษติกรรมที่สะท้อนความสามารถในการเขื่อมโยงสรรพศาสตร์จนก่อเกิดเป็นความร่วมมือในการแสวง ความเป็นไปได้ในการทำให้เกิดความสมดุลในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืนและเป็นสุข ปรับตัวให้เข้ากับ บริบทที่หลากหลาย ยึดมั่นในบรรทัดฐานและค่านิยมเพื่อปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพ ภูมิอากาศเพื่อพลโลกรุ่นต่อไป วิเคราะห์ความซับซ้อนของปัญหาที่ส่งผลกระทบเชื่อมโยงกัน ร่วมมือรวมพลัง หรือเป็นผู้นำในการประยุกต์ใช้กรอบความคิดที่หลากหลายเพื่อออกแบบ เลือกใช้หรือสร้างนวัตกรรมเพื่อสร้าง การเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนทั้งในมิติด้านมนุษย์ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ในระดับตนเอง ชุมชน ประเทศและโลก

องค์ประกอบ

- การเขื่อมโยงสรรพศาสตร์เพื่อการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การบูรณาการศาสตร์หลากหลายหรือสรรพ ศาสตร์จนก่อเกิดเป็นความร่วมมือในการแสวงความเป็นไปได้ทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้มนุษย์ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ในระดับชุมชนตลอดจนระดับสากล มีความสมดุลในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ อย่างยั่งยืนและเป็นสุข
- การรับมือกับความท้าทายของโลกตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การปรับตัวให้เข้า กับ บริบทที่หลากหลาย โดยใช้บรรทัดฐานและค่านิยมที่แฟรงอยู่ในการกระทำการ ตอบสนองต่อบรรทัด ฐานทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ประเมินรวมมตอสถานการณ์ที่ยากลำบาก ประเมินความเป็นไปได้ และ พร้อมรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลง รวมถึงอนาคตและความน่าจะเป็น ด้วยความเคารพ ปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลโลกรุ่นต่อไป
- การแสดงความเป็นไปได้เชิงบูรณาการ หมายถึง การวิเคราะห์ความซับซ้อนของสถานการณ์ที่ส่งผล ผลกระทบเชื่อมโยงกัน ร่วมมือรวมพลังในการประยุกต์ใช้กรอบความคิดหลากหลาย ใน การเลือกใช้ หรือ สร้างนวัตกรรมเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง โดยตั้งอยู่บนวิสัยทัศน์ของความยั่งยืนที่ครอบคลุมทุกมิติ ทั้ง

ด้าน ระบบสิ่งแวดล้อม การพัฒนาคน เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา สันติภาพ และความยุติธรรม ในทุกระดับตั้งแต่ตนเอง ชุมชนถึงระดับโลก

ระดับการพัฒนาและระดับความสามารถ

ระดับการพัฒนา		ระดับความสามารถ			
ระดับ	คำบรรยาย	ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๑	SLNS๑.๑ บอกสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของตนเองที่ทำให้เกิดความยากลำบาก SLNS๑.๒ เลือกใช้แนวทางที่มีอยู่เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัว SLNS๑.๓ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ใกล้ตัว		เริ่มต้น		
๒	SLNS๒.๑ บอกสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของตนเองหรือครอบครัวที่ทำให้เกิดความยากลำบาก SLNS๒.๒ เลือกใช้แนวทางอย่างใดอย่างหนึ่งในการเสนอแผนการแก้ปัญหาอย่างง่าย SLNS๒.๓ ลงมือแก้ปัญหาโดยเลือกวิธีการจากศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่งและคำนึงถึงผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม SLNS๒.๔ ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล		กำลังพัฒนา		
๓	SLNS๓.๑ ระบุสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเอง บ้าน หรือโรงเรียน SLNS๓.๒ ร่วมกันออกแบบและวางแผนการแก้ปัญหาอย่างง่ายโดยวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของศาสตร์ต่าง ๆ และคำนึงถึงผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม SLNS๓.๓ วิเคราะห์และประเมินแนวทางการแก้ปัญหาด้วยการพัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม	ตามความคาดหวัง	เริ่มต้น		
๔	SLNS๔.๑ ระบุสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเอง บ้าน โรงเรียน หรือชุมชน SLNS๔.๒ ร่วมกันออกแบบ และวางแผนการแก้ปัญหาอย่างง่ายโดยใช้สารสนเทศและเชื่อมโยงศาสตร์ต่าง ๆ SLNS๔.๓ ประยุกต์ใช้แนวคิดที่หลากหลายเพื่อแสดงให้เห็นไปได้หรือแก้ปัญหาที่ทำให้เกิดความสมดุล และประโยชน์ต่อมนุษย์ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ SLNS๔.๔ ปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทในการแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม	เห็นอุปสรรคทาง	กำลังพัฒนา		

ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	SLNS๕.๕ ยอมรับวัฒนธรรมที่หลากหลายหรือความแตกต่างระหว่างบุคคลและปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคม				
๕	<p>SLNS๕.๑ ระบุปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว โรงเรียน หรือชุมชน ในบริบทโลกรромชาติและ บริบททางเทคโนโลยี จากการวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบ ของปัญหา</p> <p>SLNS๕.๒ ร่วมกันออกแบบแนวทางการแก้ปัญหาที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม ที่ทำให้เกิดความสมดุล และลงมือแก้ปัญหาโดย เชื่อมโยงศาสตร์ต่าง ๆ และประยุกต์ใช้แนวคิดเชิงคำนวณ ร่วมกับครอบความคิดอื่น ๆ</p> <p>SLNS๕.๓ ปรับตัวและทำงานให้มีประสิทธิภาพภายใต้ สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน</p> <p>SLNS๕.๔ เลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับของสังคม โดย การคำนึงถึงประโยชน์ที่ทำให้มนุษย์ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ มีความสมดุลและสามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติ อย่างยั่งยืนและ平安</p>			ตามความ คาดหวัง	เริ่มต้น
๖	<p>SLNS๖.๑ ระบุสาเหตุและผลกระทบของปัญหาที่ซับซ้อนใน สถานการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นและชุมชน</p> <p>SLNS๖.๒ ร่วมกันออกแบบ หาแนวทางแก้ปัญหาและลงมือ แก้ปัญหาด้วยการพัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อสร้างการ เปลี่ยนแปลงระดับบุคคล โดยเชื่อมโยงศาสตร์ต่าง ๆ คำนึงถึง ผลกระทบระยะสั้นและระยะยาว และประเมินผลกระทบที่ อาจเกิดขึ้นอย่างมีวิจารณญาณ</p> <p>SLNS๖.๓ ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ โดยยอมรับ วัฒนธรรมที่หลากหลาย ระบุถึงบรรทัดฐานหรือค่านิยมที่แฝง อยู่ในการกระทำการ</p> <p>SLNS๖.๔ คาดการณ์เกี่ยวกับสถานการณ์เกิดขึ้นในอนาคต อย่างมีเหตุผล และรับมือกับความเสี่ยง โดยคำนึงถึง ประโยชน์ที่ทำให้มนุษย์ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ มีความ สมดุลและสามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืนและ平安</p>			เห็น ความ คาดหวัง	กำลัง พัฒนา

ระดับการพัฒนา		ระดับความสามารถ			
ระดับ	คำบรรยาย	ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๗	<p>SLNS๗.๑ ร่วมกันออกแบบและนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่ชัดเจน จากรถานการณ์ในชุมชนและสังคม</p> <p>SLNS๗.๒ คาดการณ์และประเมินผลกระทบของการแก้ปัญหา โดยใช้หลักฐานและเหตุผลที่มีอยู่</p> <p>SLNS๗.๓ ลงมือแก้ปัญหาหรือสร้างนวัตกรรมด้วยการพัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงระดับท้องถิ่นและชุมชน โดยเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ</p> <p>SLNS๗.๔ ใช้สารสนเทศในการรับมือกับสถานการณ์ปัญหา โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ทำให้มุนุษย์ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ มีความสมดุลและสามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืนและ平安</p>			ตามความคาดหวัง	เริ่มต้น
๘	<p>SLNS๘.๑ ร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อริเริ่มแก้ปัญหาที่ชัดเจน จากความมุ่งมั่นตั้งใจของตนเอง</p> <p>SLNS๘.๒ เลือกวิธีแก้ปัญหาผ่านการเชื่อมโยงศาสตร์ต่าง ๆ โดยใช้ทักษะ ความสามารถ กระบวนการคิด ทักษะคิด ค่านิยม ของตนเอง ได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ที่หลากหลายไม่แน่นอน ภายใต้เงื่อนไขที่มีความชัดเจน</p> <p>SLNS๘.๓ ปรับตัวภายใต้เงื่อนไขเพื่อสร้างความร่วมมือในการสร้างและพัฒนานวัตกรรม โดยใช้สารสนเทศและพิจารณาหลักฐานและเหตุผลที่เหมาะสม</p> <p>SLNS๘.๔ ใช้สารสนเทศในการรับมือกับสถานการณ์ปัญหา โดยการคำนึงถึงประโยชน์ที่ทำให้มุนุษย์ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ให้มีความสมดุลและสามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืนและ平安</p>			เนื้อความคาดหวัง	กำลังพัฒนา
๙	<p>SLNS๙.๑ ร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างแนวทางที่หลากหลาย และเป็นไปได้ในการจัดการปัญหาที่ชัดเจนของชุมชนและสังคม เพื่อความยั่งยืน</p> <p>SLNS๙.๒ มีส่วนร่วมและไม่พึ่ง賴ในการริเริ่มแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำงานร่วมกับเครือข่ายบุคคลภายนอกบนบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย</p> <p>SLNS๙.๓ ใช้สารสนเทศในการจัดการกับสถานการณ์ปัญหาอย่างประนีประนอม ในระดับชุมชนหรือระดับประเทศอย่างเป็นรูปธรรม</p>				ตามความคาดหวัง

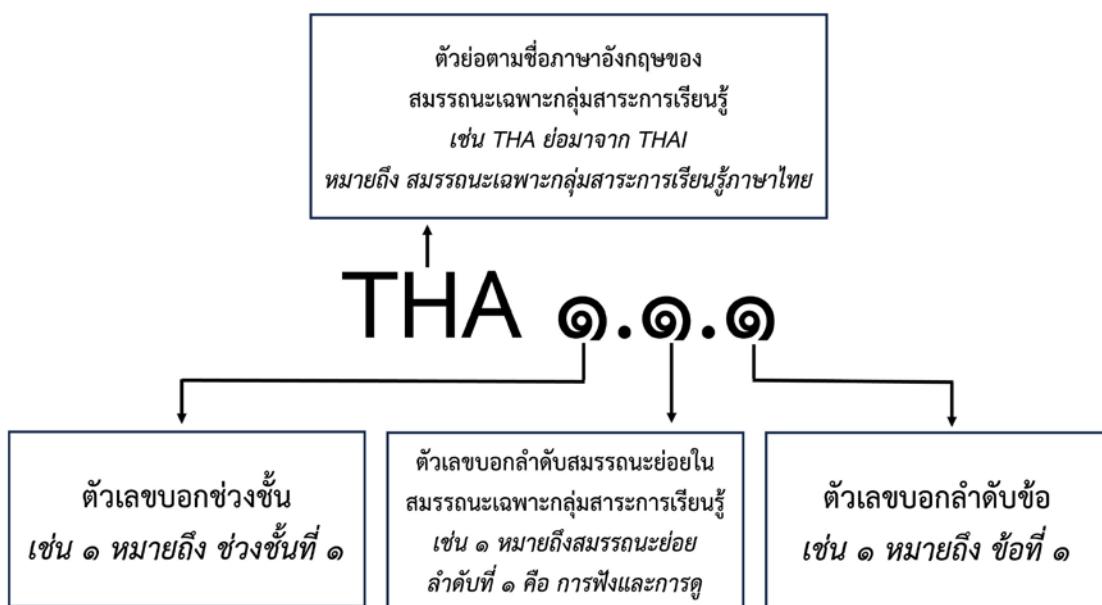
ระดับ	คำบรรยาย	ระดับความสามารถ			
		ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	<p>SLNS๙.๔ ทำนายและคำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ทำให้มุขย์สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ มีความสมดุลและสามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืนและพำสุก</p>				
๑๐	<p>SLNS๑๐.๑ สร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง ผ่านการเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน</p> <p>SLNS๑๐.๒ ออกแบบแนวทางที่เป็นไปได้หรือการแก้ปัญหาที่หลากหลายโดยบริหารความเสี่ยงเพื่อลดความเสียหาย</p> <p>SLNS๑๐.๓ ร่วมสร้างและยืนหยัดในบรรทัดฐานของตน โดยพิจารณาความแตกต่างระหว่างบุคคลและความหลากหลายทางวัฒนธรรม</p> <p>SLNS๑๐.๔ ติดตามและประเมินแนวทางที่เป็นไปได้หรือการแก้ปัญหา อย่างไตรてるองโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ทำให้มุขย์สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ อยู่ร่วมกันอย่างพำสุก สมดุลในระยะยาว ทั้งในระดับท้องถิ่น ชุมชน ประเทศ และโลก</p>				เห็นอ ความ คาดหวัง

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ (Learning Area Specific Competencies)

กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษาได้กำหนดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ไว้ ๙ กลุ่มสาระการเรียนรู้ (ดังนี้ ๑) ภาษาไทย (๒) คณิตศาสตร์ (๓) ภาษาอังกฤษ (๔) ศิลปะ (๕) สุขศึกษาและพลศึกษา (๖) สังคมศึกษา (๗) การงานอาชีพ และการประกอบการ (๘) วิทยาศาสตร์ และ (๙) เทคโนโลยี สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๙ กลุ่มสาระการเรียนรู้ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ คือ การเป็นผู้เรียนรู้เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี การเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อสันติสุข

สำหรับรายละเอียดเนื้อหาสาระที่จะเสนอในแต่ละสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ (๑) ความสำคัญ ซึ่งกล่าวถึง ความสำคัญของสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียน (๒) สาระสำคัญ ซึ่งกล่าวถึงรายละเอียดสมรรถนะย่อยของสมรรถนะเฉพาะของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ (๓) รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ของ ช่วงชั้นที่ ๑ และช่วงชั้นที่ ๒ ซึ่งเป็นการระบุพฤติกรรม/สิ่งที่ผู้เรียนควรปฏิบัติได้เฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้น ๆ

ในส่วนรายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดพฤติกรรม/สิ่งที่ผู้เรียนควรปฏิบัติได้นั้นจะกำหนดรหัสของข้อความที่เป็นตัวย่อภาษาอังกฤษและตัวเลขบอกช่วงชั้น ตัวเลขบอกลำดับของสมรรถนะย่อย และตัวเลขบอกลำดับข้อ ดังตัวอย่างคำอธิบายรหัสข้อความของสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนี้

ภาพที่ ๔ ตัวอย่างคำอธิบายรหัสข้อความของสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีดังนี้

๑. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๑.๑) ความสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสมรรถนะที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ สมรรถนะเฉพาะนี้มีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือเพื่อ (๑) การสื่อสารที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันทั้งระดับบุคคล และระดับสังคม (๒) การสร้าง พัฒนา และต่อยอดการคิด (๓) การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการแสวงหาความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ (๔) การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม และแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และ(๕) การเข้าถึงสุนทรียภาพและการสร้างผลงานที่มีสุนทรียภาพ

๑.๒) สาระสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นพัฒนาระบบที่ใช้ภาษาไทยเพื่อรับสารและส่งสารอย่างมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยการฟัง/ดู พูด อ่าน และเขียนที่ประสานกันอย่างถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย การมีภาระทางในการใช้ภาษา การเลือกใช้ภาษาที่สุภาพ ใช้ระดับภาษาเหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ และเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง นำไปสู่การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย ๔ สมรรถนะย่อย ดังนี้

(๑) **การฟังและการดู** เป็นการรับสาร สารสนเทศผ่านสื่อต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทางการได้ยิน และการมองเห็นผ่านกระบวนการคิดจนเกิดการรับรู้ วิเคราะห์ สรุป ตีความ ประเมิน ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจต่อนัยยะความหมายทางภาษาไทย ตลอดจนเคารพความแตกต่างของวัฒนธรรมทางภาษาไทย ในแต่ละท้องถิ่น

(๒) **การอ่าน** เป็นการใช้สายตาบูรณา ประสมตัวอักษรไทยเพื่อออกเสียง ตลอดจนการพิจารณา คำ สัญลักษณ์ ภาพ อินโฟกราฟิก บทอ่าน วรรณกรรมทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง จากสื่อสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจความหมายนำไปสู่การวิเคราะห์ สรุป ตีความ ประเมิน ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจต่อนัยยะความหมายทางภาษาไทย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง

(๓) **การพูด** เป็นการเปลี่ยนเสียงออกเป็นถ้อยคำ เพื่อบอกความต้องการ พูดเล่าเรื่องเล่าประสบการณ์ สรุปความจากสารที่ได้รับ แสดงความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึก การสนทนา พูดคุย และเปลี่ยนความคิดทั้งทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน

(๔) **การเขียน** เป็นการใช้ลายลักษณ์อักษรที่สะกดถูกต้องตามหลักภาษาไทย เรียบเรียงประโยค ข้อความได้ถูกต้องตามไวยากรณ์ไทย เพื่อแสดงจินตนาการ ประสบการณ์ ความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึก ในงานเขียนประเภทต่าง ๆ ทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง เช่น ย่อความ เรียงความ รายงาน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ กวีนิพนธ์ง่าย ๆ ด้วยลายมือที่เป็นระเบียบ หรือการพิมพ์ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน

๑.๓) รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
๑. การฟังและการอ่าน	
THA ๑.๑.๑ ฟังและ/หรืออุดสี'อสารสนเทศที่ เหมาะสมกับช่วงวัย แล้วปฏิบัติ ตามคำสั่ง คำชี้แจง และ/หรือ คำแนะนำได้อย่างมีเหตุผล ถูกต้อง [*] เหมาะสม	THA ๒.๑.๑ ฟังและ/หรืออุดสี'อสารสนเทศที่ เหมาะสมกับช่วงวัย แล้วระบุใจความ หลักและรองได้ตรงประเด็น ระบุผล การวิเคราะห์เรื่องที่ฟัง/ดู พร้อมแสดง ความคิดเห็นและความรู้สึกได้อย่างมี เหตุผล และใช้ภาษาสุภาพ
THA ๑.๑.๒ ฟังและ/หรืออุดสี'อสารสนเทศที่ เหมาะสมกับช่วงวัย แล้วระบุ ใจความของเรื่องที่ฟัง/ดูได้ ตรง ประเด็น และสุภาพ	THA ๒.๑.๒ ฟังและ/หรืออุดสี'อสารสนเทศที่ เหมาะสมกับช่วงวัย และสามารถระบุ ผลการวิเคราะห์ และประเมินความ น่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและ/หรืออุด พร้อมแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก ได้อย่างมีเหตุผล โดยใช้ภาษาสุภาพ
	THA ๒.๑.๓ รับรู้ รับฟังภาษาถี่น้ำหรือสำเนียงของ ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิด [*] ความเข้าใจ และความเคารพในความ แตกต่างทางวัฒนธรรมทางภาษา
๒. การอ่าน	
THA ๑.๒.๑ อ่านออกเสียงคำ และข้อความใน บทอ่านจากสี'อสารสนเทศที่ เหมาะสมกับช่วงวัย และสามารถ บอกความหมายของคำ และ ข้อความได้โดยใช้ภาษาสุภาพ	THA ๒.๒.๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อย กรองได้ตามอักษรวิธี มีจังหวะการอ่าน และการใช้เสียงที่เหมาะสมตามรูปแบบ และประเภทของบทอ่าน
THA ๑.๒.๒ อ่านแล้วอธิบายความหมายของ ข้อมูลจากสัญลักษณ์ ภาพ และ อินโฟกราฟิกอย่างง่ายในสื่อ [*] สารสนเทศประเภทต่าง ๆ แล้ว นำไปปรับใช้ในชีวิตจริง	THA ๒.๒.๒ อ่าน วิเคราะห์ แล้วอธิบายความหมาย ของข้อมูลจากสัญลักษณ์ ภาพ และ อินโฟกราฟิกที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นในสื่อ [*] สารสนเทศประเภทต่าง ๆ แล้วนำไป ปรับใช้ในชีวิตจริงได้
THA ๑.๒.๓ อ่านบทอ่านจากสี'อสารสนเทศที่ เหมาะสมกับช่วงวัย มีมารยาท และ ลำดับเหตุการณ์ ตั้งคำถาม และ ตอบคำถามเพื่อรับรู้ใจความหลัก และรอง และบอกข้อคิด ตลอดจน	THA ๒.๒.๓ อ่านวรรณคดีและวรรณกรรมทั้งสารคดี และบันเทิงคดีประเภทต่าง ๆ แล้ว สามารถสรุปเรื่องย่อ จับใจความสำคัญ ของสิ่งที่อ่าน รวมทั้งนำไปประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
<p>THA ๑.๒.๔ คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน อย่างมีเหตุผล โดยใช้ภาษาสุภาพ อ่านบทอ่าน วรรณกรรมสำหรับ เด็กที่สนใจ/ขอบอย่างสมำเสมอ แล้วนำความรู้ และ/หรือข้อคิดที่ได้ จากการอ่านไปปรับใช้ให้เป็น ประโยชน์</p>	<p>THA ๒.๒.๔ อ่านวรรณคดีและวรรณกรรมแล้ว สามารถตีความเบื้องต้น ประเมินคุณค่า และแสดงความคิดเห็นได้อย่างสุภาพ และมีเหตุผล รวมทั้งนำไปประยุกต์ใช้ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้</p> <p>THA ๒.๒.๕ อ่านบทอ่านตามความสนใจจากสื่อ สารสนเทศที่เหมาะสมกับช่วงวัย และมี มารยาท นำความรู้และข้อคิดไปปรับใช้ ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น</p>
๓. การพูด	
<p>THA ๑.๓.๑ พูดเล่าเรื่อง/ประสบการณ์ของตนซึ่ง ประกอบด้วยสาระสำคัญและ ข้อความสนับสนุนได้ชัดเจน เป็น เหตุเป็นผล โดยใช้คำ วลี และ ประโยชน์ง่าย ๆ ได้ตามความหมาย ของคำ และไวยากรณ์ไทย</p> <p>THA ๑.๓.๒ พูดสรุปความจากสารที่ได้รับอย่าง กระชับ ชัดเจน และตรงประเด็น</p>	<p>THA ๒.๓.๑ พูดเล่าเรื่อง/ประสบการณ์โดยมี สาระสำคัญและรายละเอียดประกอบ อย่างชัดเจน ตรงประเด็น โดยออก เสียงชัดเจนและถูกต้องตามอักษรร่วม ใช้คำ วลี ประโยชน์ และสำนวนได้ตาม ไวยากรณ์ไทย</p> <p>THA ๒.๓.๒ พูดนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าได้ ชัดเจน ตรงประเด็น โดยระบุแหล่ง อ้างอิงข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ครบถ้วน และถูกต้อง</p> <p>THA ๒.๓.๓ พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก ได้อย่างมีเหตุผล โดยใช้ถ้อยคำ สำนวนอย่างง่าย ๆ ภาษาที่สุภาพ และระดับภาษาที่เหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ และสถานการณ์ ทั้งในโลก จริงและ/หรือโลกเสมือน</p>
<p>THA ๑.๓.๓ พูดแสดงความคิดเห็น และ ความรู้สึกอย่างมีเหตุผล โดยใช้ ถ้อยคำอย่างง่าย ๆ ภาษาที่สุภาพ และระดับภาษาที่เหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ และสถานการณ์</p>	<p>THA ๒.๓.๔ พูดสนทนา และ/หรือพูดคุย แลกเปลี่ยนกับบุคคลต่าง ๆ เพื่อ การเรียนรู้ และเพื่อสื่อสารเรื่องที่ สนใจ โดยใช้ถ้อยคำถูกต้อง ใช้ ภาษาสุภาพ ใช้ระดับภาษา เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ</p>

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
ตั้งใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จนจบ	เข้าใจ ตั้งใจรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่นจนจบ
๔. การเขียน	
THA ๑.๔.๑ เขียนคำพื้นฐานได้ตามหลักภาษาไทย และถูกต้องตามความหมายของคำ ด้วยลายมือที่บรรจง และเรียบร้อย เพื่อสื่อสารเรื่องราวในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	THA ๒.๔.๑ เขียนข้อความเพื่อสื่อสาร โดยใช้คำ วลี และประโยคได้ตามหลักภาษาและไวยากรณ์ไทย ด้วยลายมือที่เรียบร้อย เพื่อสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ
THA ๑.๔.๒ เขียนข้อความง่าย ๆ เพื่อสื่อสารได้ตามหลักไวยากรณ์ไทย และระดับภาษาที่ใช้ในการเขียนประเภทต่าง ๆ อย่างมีมาตรฐานและสมกับบุคคล และกาลเทศะทั้งในโลกจริง และ/หรือโลกเสมือน	THA ๒.๔.๒ เขียนสรุปความ เขียนแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นต่อสารที่ได้รับ ได้อย่างกระชับ และตรงประเด็น
THA ๑.๔.๓ เขียนแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกที่มีต่อสารที่ได้รับ โดยใช้ข้อความง่าย ๆ สื่อความหมายตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์การสื่อสาร ใช้ภาษาสุภาพ เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ ทั้งในโลกจริง และ/หรือโลกเสมือน	THA ๒.๔.๓ เขียนร้อยกรองได้ตามรูปแบบหรือฉบับลักษณ์ มีเนื้อหาที่มีสาระตรงประเด็นชัดเจน และเป็นประโยชน์ และไม่คัดลอกงานของผู้อื่น และแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับงานเขียนของตนได้อย่างเป็นกลาง และสร้างสรรค์
	THA ๒.๔.๔ เขียนร้อยแก้วโดยอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลถูกต้องและครบถ้วน ใช้ระดับภาษา คำ และสำนวนภาษาที่เหมาะสมกับประเภทของงานเขียน สื่อความหมายได้ และตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ แล้วแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับงานเขียนของตนได้อย่างมีเหตุผล เป็นกลาง และสร้างสรรค์
	THA ๒.๔.๕ เขียนแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกได้อย่างมีเหตุผล สื่อความหมายตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์การสื่อสาร และถูกต้องตามประเภทของงานเขียน โดยใช้ภาษาสุภาพ ใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับ

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
	รูปแบบงานเขียน บุคคล และการเทศะ ทั่งโลกจริงและ/หรือโลกเสมือน

๒. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

๒.๑) ความสำคัญ

สมรรถนะทางคณิตศาสตร์มีความสำคัญหลายประการโดยเฉพาะสมรรถนะทางคณิตศาสตร์นั้นขยายขอบเขตการนำไปใช้ไปกว้างไกลกว่าขอบเขตทางวิชาการ ไปสู่ชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพในสาขาต่าง ๆ ในส่วนนี้จะแสดงข้อมูลความสำคัญของสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ ๑) ทักษะการแก้ปัญหา สมรรถนะทางคณิตศาสตร์ช่วยเพิ่มทักษะการแก้ปัญหา ความสามารถในการวิเคราะห์ กำหนด และแก้ไขปัญหาซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ และการนำไปใช้แก้ไขปัญหาในชีวิตจริง ๒) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ สมรรถนะทางคณิตศาสตร์ช่วยส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการให้เหตุผลเชิงตรรกะ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลคิดวิเคราะห์ สร้างการเชื่อมโยง และประเมินข้อมูล ซึ่งเป็นทักษะที่มีคุณค่าในการตัดสินใจ ๓) โอกาสในการทำงาน อาชีพจำนวนมากจำเป็นต้องมีรากฐานที่มั่นคงในด้านคณิตศาสตร์ ศาสตร์สาขาต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเงิน และการวิเคราะห์ข้อมูล ต้องการสมรรถนะทางคณิตศาสตร์เพื่อความสำเร็จและความก้าวหน้าในการทำงาน ๔) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในโลกที่มีเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น สมรรถนะทางคณิตศาสตร์มีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจและการมีส่วนร่วมกับความก้าวหน้าในด้านต่างๆ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ วิทยาศาสตร์ข้อมูล และการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ๕) ความรู้ทางการเงิน สมรรถนะทางคณิตศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดการความรู้ทางการเงิน บุคคลจำเป็นต้องมีทักษะทางคณิตศาสตร์เพื่อจัดการงบประมาณและการตัดสินใจทางการเงิน โดยต้องมีข้อมูลครบถ้วน และเข้าใจแนวคิดต่างๆ เช่น อัตราดอกเบี้ยและการลงทุน เป็นต้น ๖) ความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญในการแสดงและทำความเข้าใจแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับผู้ที่ประกอบอาชีพในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ ๗) ความรู้ทางเทคโนโลยี ในยุคดิจิทัล สมรรถนะทางคณิตศาสตร์มีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับความรู้ทางเทคโนโลยี การทำความเข้าใจแนวคิดทางคณิตศาสตร์ถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการใช้งานและการเขียนโปรแกรมเทคโนโลยี อย่างมีประสิทธิภาพ ๘) ความสามารถในการแข่งขันระดับโลก ประเทศที่เน้นการพัฒนาด้านคณิตศาสตร์ศึกษาเป็นอย่างมากมีแนวโน้มที่จะมีการแข่งขันมากขึ้นทั่วโลก สมรรถนะทางคณิตศาสตร์เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะและพัฒนานวัตกรรมให้มีความก้าวหน้า ๙) การเรียนรู้ตลอดชีวิต สมรรถนะทางคณิตศาสตร์ส่งเสริมกรอบความคิดของการเรียนรู้ตลอดชีวิต บุคคลที่มีทักษะทางคณิตศาสตร์ที่แข็งแกร่งจะปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้แนวคิดใหม่ๆ และรับความรู้ใหม่ๆ ตลอดชีวิตได้ดีขึ้น ๑๐) การสื่อสารเชิงตรรกะ สมรรถนะทางคณิตศาสตร์ช่วยเพิ่มการสื่อสารเชิงตรรกะ บุคคลที่มีทักษะทางคณิตศาสตร์สามารถถ่ายทอดแนวคิดได้อย่างชัดเจน และแสดงหลักฐานในการให้เหตุผล และสื่อสารแนวคิดที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๑๑) การวิจัยและนวัตกรรม คณิตศาสตร์เป็นหัวใจสำคัญของการวิจัยและนวัตกรรม โดยเป็นรากฐานของความก้าวหน้าในศาสตร์สาขาต่างๆ ทั้งการแพทย์ วิศวกรรมศาสตร์ การเงิน บัญชี และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานด้านการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับคณิตศาสตร์ในการพัฒนาการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีส่วนทำให้เกิดความก้าวหน้าของสังคมและประเทศไทยต่อไป

โดยสรุป สมรรถนะทางคณิตศาสตร์เป็นทักษะพื้นฐานที่มีผลกระทบอย่างกว้างต่อ ความสำเร็จของเด็ก ความก้าวหน้าทางสังคม และความสามารถในการแข่งขันระดับโลก สมรรถนะทางคณิตศาสตร์ถือเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ยังมีส่วนร่วมทำให้การดำเนินชีวิตประจำวันและการทำงานด้านต่างๆ ดำเนินไปอย่างมีความหมาย

๒.๒) สาระสำคัญ

คณิตศาสตร์ในระดับโรงเรียนเป็นศาสตร์ที่พัฒนาทักษะการคิดโดยเริ่มต้นจากแนวคิดของนักเรียน (Students' Idea) ที่มีความหมายและค่าอย่าง พัฒนาเป็นแนวคิดทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Idea) และในที่สุดกล้ายเป็นความคิดรวบยอด กฎ หรือสูตรทางคณิตศาสตร์ สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ประกอบด้วย ๕ สมรรถนะย่อย ดังนี้

๑) การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เป็นการเรียนรู้การคิดอย่างคณิตศาสตร์ (Thinking Mathematically) โดยการแก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น มีการสร้างแนวคิดใหม่และใช้เครื่องมือที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการตรวจสอบและสะท้อนกระบวนการแก้ปัญหา สร้างความตระหนักรถในการคิดทางคณิตศาสตร์ การค้นหาแนวทางแก้ปัญหาหรือข้อสงสัยซึ่งจะทำให้เกิดการสร้างปัญหาใหม่โดยคิดต่ออยอดจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว ซึ่งจะนำไปสู่วิธีการแก้ปัญหาใหม่และผลลัพธ์ใหม่ที่แตกต่างจากเดิม (Problem Posing)

๒) การสื่อสารทางคณิตศาสตร์ เป็นการสื่อสารแนวคิดทางคณิตศาสตร์ระหว่างการแก้ปัญหาด้วยคำและภาษาในการอภิปรายและเจรจาต่อรอง รวมถึง นำเสนอแนวคิดทางคณิตศาสตร์ การอภิปรายแสดงความคิดเห็นโดยมีข้อเท็จจริงและหลักฐานมาประกอบ และการรับฟังแนวคิดทางคณิตศาสตร์ที่แตกต่างอย่างตั้งใจและวิพากษ์อย่างสร้างสรรค์

๓) การแสดงแทนแนวคิดทางคณิตศาสตร์ เป็นการพัฒนาความสามารถในการแสดงแทนแนวคิดของตนเองจากการแก้ปัญหา โดยสร้างและใช้ตัวแสดงแทนที่หลากหลายแสดงแทนแบบมุ่งทางจิต พิสัยเชิงบวกในการแก้ปัญหาปรับ (Refine) การแสดงแทนเพื่อให้สื่อความหมายได้อย่างเป็นระบบ ชัดเจน รวมถึง แสดงแทนแนวคิดโดยใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

๔) การให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ เป็นการพัฒนาความสามารถในการให้เหตุผลที่เพื่อสนับสนุนแนวคิดของตนเองได้อย่างสมเหตุสมผล การรับฟัง พิจารณาแนวคิดของผู้อื่นหรือข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ประกอบการตัดสินใจเพื่อสนับสนุนหรือต่อแย้งอย่างเหมาะสม รวมถึง สร้างข้อคาดการณ์และพิสูจน์โดยให้เหตุผลได้ด้วยตนเองและตระหนักรู้การให้เหตุผลเป็นเครื่องมือที่สำคัญทางคณิตศาสตร์

๕) การสร้างข้อสรุปทั่วไปและขยายแนวคิด เป็นการพัฒนาความสามารถในการสร้างข้อสรุปทั่วไป (Generalization) โดยสังเกต ค้นหาลักษณะร่วมที่เกิดขึ้นซ้ำๆ หลายกรณี จนกระทั่งเห็นเป็นแบบรูป (Pattern) จากมุมมองทางคณิตศาสตร์ ทั้งด้านความรู้และวิธีการเรียนรู้ (How to Learn) รวมถึงขยายแนวคิด (Extension) จากข้อสรุปทั่วไป เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ

ทั้งนี้เนื้อหาสาระในแต่ละช่วงชั้นมีดังนี้

ช่วงชั้นที่ ๑ ประกอบด้วยเนื้อหาสาระเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ (Numbers and Operations) ปริมาณและการวัด (Quantity and Measurement) รูปร่าง รูปทรง และทรงตัน (Shapes, Figures and Solids) และ แบบรูปและการแสดงแทนข้อมูล (Pattern & Data Representations)

ช่วงชั้นที่ ๒ ประกอบด้วยเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการขยายของจำนวนและการดำเนินการ (Extension of Numbers and Operations) การวัดและความสัมพันธ์ (Measurement and Relations)

เรขาคณิตสองมิติและสามมิติ (Plane Figures & Space Solids) และ การจัดการข้อมูลและการภาพ (Data Handling and Graphs)

๒.๓) รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๕)
๑. การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ (Mathematical problem solving)	
MATH ๑.๑.๑ แก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริง และสถานการณ์ต่างๆ โดยใช้การคิดอย่างเป็นคณิตศาสตร์ (Thinking Mathematically) จากมุมมองของตนเองด้วยความสนุกและอยากรู้อย่างเห็น	MATH ๒.๑.๑ แก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริง และสถานการณ์ต่างๆ โดยใช้การคิดอย่างเป็นคณิตศาสตร์ (Thinking Mathematically) ด้วยมุมมองของตนเองด้วยความสนุกและอยากรู้อย่างเห็น
MATH ๑.๑.๒ สร้างแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์ (Generating new idea) ผ่านการแก้ปัญหาด้วยตนเองและแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นด้วยความมุ่นมาและใช้เครื่องมือ (How to) ที่ได้เรียนรู้มา ก่อนในการแก้ปัญหา	MATH ๒.๑.๒ สร้างแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์(Generating new idea) ผ่านการแก้ปัญหาที่สับซับซ้อนด้วยตนเองและแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นด้วยความมุ่นมาและใช้เครื่องมือ (How to) ที่ได้เรียนรู้มาก่อนในการแก้ปัญหา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
MATH ๑.๑.๓ เรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านการตรวจตรา (Monitor) และสะท้อน (Reflect) กระบวนการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง	MATH ๒.๑.๓ เรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านการตรวจตรา (Monitor) และสะท้อน (Reflect) กระบวนการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่นเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น
MATH ๑.๑.๔ สะท้อนกระบวนการแก้ปัญหาของตนเองและนำไปสู่การตระหนักในการคิดทางคณิตศาสตร์	MATH ๒.๑.๔ สะท้อนกระบวนการแก้ปัญหาของตนเองและนำไปสู่การตระหนักในการคิดทางคณิตศาสตร์
๒. การสื่อสารทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Communication)	

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๕)
MATH ๑.๒.๑ สื่อสารแนวคิดทางคณิตศาสตร์ระหว่างการแก้ปัญหาด้วยคำและภาษาจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่ออภิปรายและเจรจาต่อรองในกลุ่มย่อยและในกิจกรรมทั้งชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนร่วมกับเพื่อนและครู	MATH ๒.๒.๑ สื่อสารแนวคิดทางคณิตศาสตร์ระหว่างการแก้ปัญหาด้วยคำและภาษาจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่ออภิปรายและเจรจาต่อรองในกลุ่มย่อยและในกิจกรรมทั้งชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนและครูให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน
MATH ๑.๒.๒ นำเสนอแนวคิดทางคณิตศาสตร์จากการลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองด้วยความมั่นใจและแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น	MATH ๒.๒.๒ นำเสนอแนวคิดทางคณิตศาสตร์จากการลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองด้วยความมั่นใจและอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นโดยมีข้อเท็จจริงและหลักฐานมาประกอบ
MATH ๑.๒.๓ รับฟังแนวคิดทางคณิตศาสตร์ที่แตกต่างอย่างตั้งใจ	MATH ๒.๒.๓ รับฟังแนวคิดทางคณิตศาสตร์ที่แตกต่างอย่างตั้งใจและวิพากษ์อย่างสร้างสรรค์

๓. การแสดงแทนแนวคิดทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Representation)	
MATH ๑.๓.๑ แสดงแทนแนวคิดของตนเองในการแก้ปัญหา โดยสร้างและใช้ตัวแสดงแทนที่หลากหลาย (Multiple Representations)	MATH ๒.๓.๑ แสดงแทนแนวคิดของตนเองในการแก้ปัญหา โดยสร้างและใช้การแสดงแทนที่มีความเป็นนามธรรมที่หลากหลาย(Multiple Representations)
MATH ๑.๓.๒ แสดงแทนแง่มุมทางจิตพิสัยเชิงบวกในการแก้ปัญหา	MATH ๒.๓.๒ แสดงแทนแง่มุมทางจิตพิสัยเชิงบวกที่สัมพันธ์กับกระบวนการเชิงการรู้ (Cognitive Process) ในการแก้ปัญหาในหลากหลายรูปแบบ(Internal Representation)
MATH ๑.๓.๓ ปรับการแสดงแทนเพื่อให้สื่อความหมายได้อย่างเป็นระบบชัดเจน	MATH ๒.๓.๓ ปรับการแสดงแทนเพื่อให้สื่อความหมายให้สอดคล้องกับการขยายแนวคิดไปยังเนื้อหาสาระอื่นได้อย่างเป็นระบบชัดเจน
MATH ๑.๓.๔ แสดงแทนแนวคิดโดยใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยี	MATH ๒.๓.๔ แสดงแทนแนวคิดโดยใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีที่หลากหลายในการแก้ปัญหา

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๕)
๔. การให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Reasoning)	
MATH ๑.๔.๑ ให้เหตุผลสนับสนุนแนวคิดของตนเอง ได้อย่างสมเหตุสมผล	MATH ๒.๔.๑ ให้เหตุผลที่มีความเป็นนามธรรม สนับสนุนแนวคิดของตนเองได้อย่างสมเหตุสมผล
MATH ๑.๔.๒ รับฟัง พิจารณาแนวคิดของผู้อื่นหรือ ข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ประกอบการตัดสินใจเพื่อสนับสนุนหรือโต้แย้งอย่างเหมาะสม	MATH ๒.๔.๒ รับฟัง พิจารณาแนวคิดของผู้อื่นหรือข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ประกอบการตัดสินใจเพื่อสนับสนุนหรือโต้แย้งอย่างมีวิจารณญาณ
MATH ๑.๔.๓ สร้างข้อคาดการณ์ในการแก้ปัญหา โดยใช้เหตุผลได้ด้วยตนเอง	MATH ๒.๔.๓ สร้างข้อคาดการณ์และแสดงการพิสูจน์โดยให้เหตุผลได้ด้วยตนเอง
MATH ๑.๔.๔ ให้คุณค่ากับการให้เหตุผลเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างแนวคิดทางคณิตศาสตร์จากแนวคิดของตนเอง	MATH ๒.๔.๔ ใช้การให้เหตุผลเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างแนวคิดทางคณิตศาสตร์ใหม่ๆ
๕. การสร้างข้อสรุปทั่วไปและขยายแนวคิด (Generalization & Extension)	
MATH ๑.๕.๑ สร้างข้อสรุปทั่วไป (Generalization) จากการสังเกต ค้นหาลักษณะร่วมที่เกิดขึ้นซ้ำๆ (pattern) ของกรณีหลายๆ กรณี โดยใช้การอธิบายเชิงรูปธรรมหรือกิจกรรม	MATH ๒.๕.๑ สร้างข้อสรุปทั่วไป (Generalization) จากการสังเกต ค้นหาลักษณะร่วมที่เกิดขึ้นซ้ำๆ (Pattern) จำกุมมองทางคณิตศาสตร์ ทั้งด้านความรู้และวิธีการเรียนรู้ (How to learn) โดยใช้การอธิบายเชิงนามธรรม
Math ๑.๕.๒ นำข้อสรุปทั่วไปไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อขยายแนวคิด (Extension) ของตนเอง	Math ๒.๕.๒ นำข้อสรุปทั่วไปไปใช้แก้ปัญหาที่ซับซ้อนในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อขยาย(Extension) แนวคิดของตนเอง

๓. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

๓.๑ ความสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันเพื่อประสานความเข้าใจระหว่างบุคคลในสังคมพหุภาษา นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือเพื่อการแสดงออก การจัดการตนเอง การแสดงความรู้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เชื่อมโยงกับศาสตร์อื่น การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาประเทศ

๓.๒) สาระสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสารการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เป็นพฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการฟัง การดู การอ่าน และการเขียน การพูด เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการสื่อสาร โดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยม ที่ได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติมาอย่างเพียงพอ นอกจากนี้สมรรถนะนี้ยังช่วยในการศึกษาวัฒนธรรม ผ่านการฝึกฝนเรียนรู้จากสื่อที่เป็นภาษาอังกฤษ เป็นเครื่องมือพื้นฐานเพื่อใช้ในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์อันดีและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสารการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย ๔ สมรรถนะย่อยดังนี้

(๑) **การฟังและดู** เป็นการรับสารด้วยประสาทสัมผัสทางการได้ยิน และการมองเห็นจากสื่อสารสนเทศที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว บุคคล หรือสิ่งต่าง ๆ รอบตัว นำไปสู่กระบวนการการรับรู้ วิเคราะห์ สรุป ตีความ ประเมิน เกิดเป็นความเข้าใจด้านความหมาย สำเนียง ความแตกต่างระหว่างภาษา นำไปสู่การแสดงออกทางภาษารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

(๒) **การอ่าน** เป็นการใช้สายตารับรู้ ประสมตัวอักษรภาษาอังกฤษเพื่อออกรอเสียงด้วยสำเนียงภาษาที่สามารถสื่อความหมายได้ ตลอดจนการพิจารณาคำศัพท์ง่าย ๆ ประโยชน์สัม淳ๆ สัญลักษณ์ ภาพ บทสนทนา บทอ่านสั้น ๆ จนเกิดเป็นความรู้ ความเข้าใจความหมายทางภาษาอังกฤษ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

(๓) **การพูด** เป็นการเปล่งเสียงออกเป็นถ้อยคำ วลี ประโยชน์ง่าย ๆ ด้วยหลักไวยากรณ์ที่เหมาะสม และสำเนียงภาษาอังกฤษที่สามารถสื่อความหมายได้ผ่านรูปแบบ และวิธีที่หลากหลาย เพื่อสะท้อนความรู้ ความคิด ความรู้สึก ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ และเปลี่ยน ยอมรับ และเข้าใจวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

(๔) **การเขียน** เป็นการใช้ลายลักษณ์อักษรภาษาอังกฤษเรียงขึ้นเป็นคำ/วลี/พื้นฐาน ประโยชน์ง่าย ๆ ข้อความสั้น ๆ ที่ถูกต้องตามไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ในกระบวนการสอนและทดสอบการณ์ ความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึก และจินตนาการ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ และเปลี่ยนความคิด และเข้าใจวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่หลากหลาย โดยใช้ภาษาในการสร้างชิ้นงานอย่าง

การกำหนดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสารการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในครั้งนี้ใช้กรอบอ้างอิง FRELE-TH (Framework of Reference for English Language Education in Thailand) เป็นพื้นฐาน ช่วยให้วิเคราะห์สมรรถนะได้ง่ายขึ้น และสอดคล้องกับระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR (Common European Framework of Reference for Languages)

๓.๓) รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
๑. การฟังและดู	
ENG ๑.๑.๑ พัง และ/หรือ ดู สื่อสารสนเทศ ที่มีศัพท์ กลุ่มคำที่เกี่ยวข้องในลักษณะในชีวิตประจำวัน แล้วปฏิบัติตามได้	ENG ๒.๑.๑ พัง และ/หรือ ดู สื่อสารสนเทศที่มีศัพท์ พื้นฐาน วลี ประโยชน์ ข้อความที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน แล้วปฏิบัติตามได้
ENG ๑.๑.๒ พัง และ/หรือ ดู สื่อสารสนเทศที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว บุคคล หรือสิ่งต่าง ๆ รอบตัว แล้วสามารถระบุใจความสำคัญได้	ENG ๒.๑.๒ พัง และ/หรือ ดู สื่อสารสนเทศที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว บุคคล โรงเรียน และชุมชน แล้วสามารถระบุใจความสำคัญได้
ENG ๑.๑.๓ พัง และ/หรือ ดู สื่อสารสนเทศที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว บุคคล หรือสิ่งต่าง ๆ รอบตัว แล้วสามารถแสดงความรู้สึกได้	ENG ๒.๑.๓ พัง และ/หรือ ดู สื่อสารสนเทศที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว บุคคล โรงเรียน และชุมชน แล้วสามารถแสดงความรู้สึกได้
	ENG ๒.๑.๔ พังและ/หรือดูแหล่งข้อมูลเพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สถานการณ์ ข่าว เหตุการณ์ หรือประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ และแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒. การอ่าน	
ENG ๑.๒.๑ อ่านประกายอย่างง่ายเกี่ยวกับตนเอง บุคคล เหตุการณ์ในสถานการณ์ใกล้ตัวจากสื่อที่หลากหลายแล้วปฏิบัติตามได้	ENG ๒.๒.๑ อ่านบทสนทนา นิทาน เรื่องรา และบทความสั้น ๆ แล้วตอบคำถามได้
ENG ๑.๒.๒ อ่านนิทานและเรื่องราวด้วยการอ่าน เล่าเรื่อง และบอกความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน	ENG ๒.๒.๒ อ่านบทสนทนา นิทาน เรื่องรา และบทความสั้น ๆ ที่เหมาะสมกับช่วงวัย แล้วออกใจความสำคัญ และรายละเอียดได้
	ENG ๒.๒.๓ อ่าน เกี่ยวกับสิ่ง รอบตัว ข่าว เหตุการณ์ หรือประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ แล้วแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น กับผู้อื่น

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)		ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)	
๓. การพูด			
ENG ๑.๓.๑	พูดคำศัพท์ง่าย ๆ สะกดคำ บอกความหมายของคำ กลุ่มคำที่เกี่ยวข้องใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน โดยออกเสียงอย่างถูกต้อง	ENG ๒.๓.๑	พูดคำศัพท์พื้นฐาน วลี ประโยชน์ ข้อความที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันได้
ENG ๑.๓.๒	พูดเรื่องราวด้วยกับตนเอง ครอบครัว บุคคล หรือสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ให้ข้อมูลส่วนตัวเบื้องต้น เกี่ยวกับตนเอง โดยใช้คำและวลีที่สั้นและง่าย	ENG ๒.๓.๒	พูดเรื่องราวด้วยกับตนเอง ครอบครัว บุคคล โรงเรียน และชุมชน อย่างมั่นใจ โดยใช้คำและวลีที่สั้นและง่าย หรือใช้ประโยชน์พื้นฐานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
ENG ๑.๓.๓	พูดสื่อสารและบรรยายข้อมูลส่วนบุคคล กิจวัตรประจำวัน โดยใช้คำศัพท์ วลี สั้น ๆ และสำนวนที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมกับสถานการณ์	ENG ๒.๓.๓	สนทนาระหว่างกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล สื่อความหมาย ความรู้สึก อารมณ์ ได้อย่างเหมาะสมและมั่นใจ
ENG ๑.๓.๔	สนทนาระหว่างกัน แลกเปลี่ยนความต้องการของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในชีวิตประจำวัน เพื่อทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้วลี ประโยชน์ง่าย ๆ	ENG ๒.๓.๔	พูดสื่อสารความต้องการของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์ และแลกเปลี่ยนความคิด วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์
ENG ๑.๓.๕	พูดเกี่ยวกับบุคคล เหตุการณ์และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ สุภาพ และสร้างความรู้สึกที่ดีเหมาะสมกับสถานการณ์	ENG ๒.๓.๕	พูดนำเสนอผลงานจากการฟัง ดู หรืออ่านข้อมูล เหตุการณ์และสถานการณ์รอบตัว โดยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย
๔. การเขียน			
ENG ๑.๔.๑	เขียนเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว บุคคล และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้คำศัพท์ วลี หรือ ประโยชน์ง่ายๆ	ENG ๒.๔.๑	เขียนเกี่ยวกับ การแสดงความต้องการ การขอความช่วยเหลือ การแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเอง และเรื่องใกล้ตัว โดยใช้ประโยชน์ที่มีความซับซ้อนขึ้น

ช่วงชั้นที่ ๑ (ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
ENG ๑.๔.๒ เขียนเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองสนใจ จาก สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยใช้คำศัพท์ วลีและประโยคสั้น ๆ	ENG ๒.๔.๒ เขียนให้ข้อมูลหลังจากสืบค้นจากสิ่ง ต่าง ๆ รอบตัว ข่าว เหตุการณ์ปัจจุบัน และประเด็นต่าง ๆ ที่สนใจ
ENG ๑.๔.๓ เขียนเกี่ยวกับบุคคล เหตุการณ์และ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว เพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ และเปลี่ยนความคิดวัฒนธรรม วิถีชีวิต ที่หลากหลาย โดยใช้ภาษาในการสร้าง ชื่นชมอย่างสร้างสรรค์	ENG ๒.๔.๓ เขียนเกี่ยวกับบุคคล เหตุการณ์ และสิ่ง ต่าง ๆ รอบตัว เพื่อสร้างความสัมพันธ์ และเปลี่ยนความคิดวัฒนธรรม วิถีชีวิต ที่หลากหลาย โดยใช้ภาษาในการสร้าง ชื่นชมอย่างสร้างสรรค์
ENG ๑.๔.๔ เขียนนำเสนอเกี่ยวกับ ข้อมูล เหตุการณ์และสถานการณ์รอบตัว อย่างสร้างสรรค์	ENG ๒.๔.๔ เขียนนำเสนอ ชื่นชมจากการฟัง ดู หรืออ่านข้อมูล เหตุการณ์ และ สถานการณ์รอบตัว ในรูปแบบและ วิธีการที่หลากหลาย

๔. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

๔.๑) ความสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีความสำคัญที่ผู้เรียนมีความสามารถในการรับรู้ความงาม ผ่านการสังเกต สำรวจ วิเคราะห์ ค้นหาความงามจากการเรียนรู้ศิลปะ สามารถนำความงามที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ตามศักยภาพ รวมถึงการสื่อสารความคิด อธิบายผลงานด้วยภาษาพูดและเขียน จึงนับว่าสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาแบบองค์รวม มีความคิดวิเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และมีสุนทรียภาพ อันจะก่อให้เกิดสุขภาวะ และความสามารถในการเรียนรู้ศาสตร์ต่างๆ ได้อย่างมีความสุข

๔.๒) สาระสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นพฤติกรรมการแสดงออกถึงการรับรู้ ความงามในสิ่งแวดล้อมรอบตัว การแสดงออกทางศิลปะการซับซึ้ง และการวิจารณ์งานศิลปะ ประกอบด้วย ๓ สมรรถนะย่อย ดังนี้

(๑) การรับรู้ความงามในสิ่งแวดล้อมรอบตัว

เป็นการรับรู้และชื่นชมความงามจากการเรียนรู้ศิลปะ ความงามของคนตัวเอง และความงามของคนอื่น ให้ร่วงกายของมนุษย์และสัตว์ โดยมีการแสดงออกถึงการรับรู้ความงาม ด้วยภาษาไทย ภาษาภาพ ภาษาพูด และภาษาเขียน

(๒) การแสดงออกทางศิลปะ

ด้านทักษิลป์ เป็นการใช้ภาษาทางทักษิลป์อย่างเข้าใจหมายและความสัมพันธ์ ขององค์ประกอบศิลป์ เช่น คุณลักษณะของวัสดุ อุปกรณ์สำหรับการสร้างสรรค์งานทักษิลป์โดยได้รับแรงบันดาลใจจากการเรียนรู้ศิลปะ สภาพแวดล้อม วิถีชีวิต และเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน

ด้านดนตรี เป็นการร้องเพลงและบรรเลงดนตรี ที่เหมาะสมกับช่วงวัยด้วยองค์ประกอบทางดนตรีที่หลากหลายและสื่ออารมณ์ของบทเพลงได้อย่างเหมาะสม อ่าน และบันทึกโน้ตดนตรีเบื้องต้นได้เข้าใจบทบาทของการเป็นนักแสดงและนักฟังที่ดี

ด้านนาฏศิลป์ เป็นการใช้ภาษาท่า และนาฏยศัพท์ ในการสื่อความหมาย และแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง และแสดงท่าทางประกอบการละเล่นพื้นบ้าน นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ประเทศเพื่อนบ้าน หรือนาฏศิลป์ร่วมสมัยที่เหมาะสมกับวัย

(๓) การซาบซึ้ง และการวิจารณ์งานศิลปะ

เป็นการรับรู้และชื่นชมความงามตามหลักการทางสุนทรียะ และองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับงานศิลปะทั้งของตนเอง ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล สามารถนำความคิดเห็นที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงผลงานสร้างสรรค์ของตนเอง

๔.๓) รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
๑. การรับรู้ความงามในสิ่งแวดล้อมรอบตัว	
ARTS ๑.๑.๑ แสดงออกถึงการชื่นชมความงามจากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว วิถีชีวิตประจำวัน รวมถึงการชื่นชมผลงานศิลปวัฒนธรรมใกล้ตัว ศิลปวัฒนธรรมของชาติ และบันทึกประสบการณ์ความประทับใจต่อความงามในด้านต่าง ๆ ด้วยการใช้สื่ออุปกรณ์ศิลปะที่ตนเองสนใจ และการเขียนอธิบายความรู้สึก	Arts ๒.๑.๑ แสดงออกถึงการชื่นชมความงามจากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตประจำวัน รวมถึงการชื่นชมผลงานศิลปวัฒนธรรม ใกล้ตัว ศิลปวัฒนธรรมของชาติ และบันทึกประสบการณ์ความประทับใจต่อความงามในด้านต่าง ๆ ด้วยการใช้สื่ออุปกรณ์ศิลปะที่ตนเองสนใจ และการเขียนอธิบายความรู้สึก
ARTS ๑.๑.๒ แสดงออกถึงการรับรู้ความไม่平安 จากการฟังเสียงที่มาจากการธรรมชาติ และเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ	ARTS ๒.๑.๒ แสดงออกถึงการรับรู้ความไม่平安 จากการฟังเสียงเครื่องดนตรีไทย ดนตรีสากล ดนตรีพื้นบ้านและบทเพลงประเภทต่าง ๆ
ARTS ๑.๑.๓ แสดงออกถึงการรับรู้ความงามจากการเคลื่อนไหวของร่างกาย เลียนแบบธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว และ จังหวะ ทำนองของดนตรี	ARTS ๒.๑.๓ แสดงออกถึงการรับรู้ความงามของการแสดงนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน และนาฏศิลป์สากล
๒. การแสดงออกทางศิลปะ	
ARTS ๑.๒.๑ ใช้ภาษาทางทัศนศิลป์อย่างง่าย ด้วยความชื่นชมความงามในองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ และ	ARTS ๒.๒.๑ ใช้ภาษาทางทัศนศิลป์อย่างเข้าใจความหมายและเข้าใจความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางทัศนศิลป์ เพื่อสื่อ

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
<p>เรื่องราวตามจินตนาการและความคิด สร้างสรรค์ของตนเอง</p> <p>ARTS ๑.๒.๒ ปฏิบัติกรรมทางทัศนศิลป์แบบง่าย โดยใช้แรงบันดาลใจจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และ ฯ ก ประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน ด้วยวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะประเภทต่างๆ</p>	<p>ความหมายทางรูปแบบและเรื่องราวตรงตามจุดมุ่งหมาย และแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน</p> <p>ARTS ๒.๒.๒ ปฏิบัติกรรมทางทัศนศิลป์ได้หลากหลายรูปแบบ จากการรับรู้ความงามของสิ่งแวดล้อมรอบตัว ความคิดจินตนาการ สามารถเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์เพื่อนำไปใช้สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ได้อย่างเหมาะสม</p>
<p>ARTS ๑.๒.๓ ร้องเพลงเล่นดนตรีและเคลื่อนไหวเข้ากับจังหวะ ทำนอง และอารมณ์ของบทเพลง แสดงออกด้วยความมั่นใจรวมถึงเข้าใจบทบาทของการเป็นผู้ชมและผู้แสดงดนตรีที่ดี</p> <p>ARTS ๑.๒.๔ ใช้สัญลักษณ์ รูปภาพ หรือตัวโน้ตอย่างง่าย แทนเสียงดนตรีที่ได้ยิน</p> <p>ARTS ๑.๒.๕ ใช้ภาษาท่าสื่อความหมายแทนคำพูด และแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวร่างกายที่สะท้อนอารมณ์ของตนเอง</p> <p>ARTS ๑.๒.๖ เคลื่อนไหวร่างกาย เลียนแบบธรรมชาติ อย่างสร้างสรรค์ อิสระ และมีสุนทรียภาพ</p>	<p>ARTS ๒.๒.๓ ร้องเพลงและบรรเลงดนตรี ที่เหมาะสม กับช่วงวัยจากองค์ประกอบทางดนตรีที่หลากหลายและสื่ออารมณ์ของบทเพลงได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ARTS ๒.๒.๔ อ่าน และบันทึกโน้ตดนตรีเบื้องต้นได้</p> <p>ARTS ๒.๒.๕ ใช้ภาษาท่า และนาฏศิลป์ ในการสื่อความหมาย และแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี</p> <p>ARTS ๒.๒.๖ แสดงท่าทางประกอบการแสดงเล่นพื้นบ้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ประเทศเพื่อนบ้าน หรือนาฏศิลป์ร่วมสมัยที่เหมาะสมกับวัย</p>
๓. การซับซึ้ง และการวิเคราะห์งานศิลปะ	
<p>ARTS ๑.๓.๑ แสดงออกถึงการรับรู้ และชื่นชมความงามของผลงานศิลปะ</p> <p>ARTS ๑.๓.๒ แสดงความเห็นต่อผลงานศิลปะของตนเองและผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ เปิดใจรับฟังความเห็นของผู้อื่น</p>	<p>ARTS ๒.๓.๑ แสดงออกถึงการรับรู้และชื่นชมความงามตามหลักการทางสุนทรียะ และองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์</p> <p>ARTS ๒.๓.๒ วิเคราะห์ วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานศิลปะทั้งของตนเองของผู้อื่น อย่างมีเหตุผล สามารถนำความคิดเห็นจากการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงผลงานสร้างสรรค์ของตนเองได้</p>

๔. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

๔.๑) ความสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสุขภาวะองค์รวมของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติทางสุขภาพจนเป็นสุขนิสัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น สามารถดูแลสุขภาพในชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว และชุมชน เพื่อการมีสุขภาวะองค์รวม นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการทำกิจกรรมทางกาย การออกกำลังกาย การเล่นเกม และกีฬา ส่งผลให้ร่างกายเจริญเติบโตสมวัย มีสุขภาพดี มีสมรรถภาพทางกายที่ดี มีระเบียบ วินัย อดทน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามัคคี มีน้ำใจนักกีฬา มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

๔.๒) สาระสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่เน้นทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย ๓ สมรรถนะย่อย ดังนี้

(๑) **การดูแลสุขภาพส่วนบุคคลและความปลอดภัย** เป็นการสร้างนิสัยการดูแลสุขภาพของตนเองด้วยการปฏิบัติตามหลักสุขบัญญัติแห่งชาติ การตระหนักรถึงความสำคัญของการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพ การออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี การดูแลและป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการเจ็บป่วย หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นอันตราย และรู้จักขอความช่วยเหลือจากบุคคลที่ไว้วางใจ รวมทั้งการใช้ข้อมูลด้านสุขภาพให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสุขภาพ ดำรงและสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน

(๒) **การเคลื่อนไหวและสมรรถภาพทางกาย** เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายทั้งแบบอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และแบบมืออุปกรณ์ การเคลื่อนไหวร่างกายในการทำกิจกรรมทางกายในชีวิตประจำวันที่เหมาะสมกับวัย การเล่นเกม การละเล่นพื้นเมือง การออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาทั้งประเภทเดี่ยว ประเภทคู่ และประเภททีม และการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยจัดพื้นที่ปลอดภัยในการทำกิจกรรมทั้งก่อนและหลังทำกิจกรรม

(๓) **การดูแลสุขภาพทางอารมณ์และสังคม** เป็นการเห็นคุณค่าของตนเอง รู้จักและจัดการอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมของตนเองอย่างเหมาะสม ตระหนักรู้ด้านสุขภาพจิต มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยอมรับและเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคลและวัฒนธรรม ฝึกฝนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ ป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคลด้วยวิธีที่สร้างสรรค์ สร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นโดยใช้ทักษะการสื่อสารเชิงบวก สามารถขอความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น และมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคม

๔.๓) รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
๑. การดูแลสุขภาพส่วนบุคคลและความปลอดภัย	
HPE ๑.๑.๑ ปฏิบัติตามหลักสุขบัญญัติแห่งชาติ และสร้างนิสัยการดูแลสุขภาพตนเองให้เจริญ เติบโตได้สมวัย	HPE ๒.๑.๑ ดูแลรักษาร่างกายและสุขภาพของตนเองให้ทำงานตามปกติ

ช่วงชั้นที่ ๑ (ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
HPE ๑.๑.๒ ดูแล ป้องกันตนเอง ให้ปลอดภัยจากอาการเจ็บป่วย โดยใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ	HPE ๒.๑.๒ หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่พบเกี่ยวกับบุหรี่ สุรา สารเสพติด การติดเกม และการพนันอย่างรุ่เปล่าน
HPE ๑.๑.๓ หลีกเลี่ยงสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เสี่ยง และเป็นอันตรายต่อสุขภาพของตนเอง	HPE ๒.๑.๓ ปฏิบัติตามเพื่อส่งเสริมสุขภาพทางเพศที่เหมาะสมกับวัย และป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการคุกคามทางเพศ
๒. การเคลื่อนไหวและสมรรถภาพทางกาย	
HPE ๑.๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายทั้งแบบอยู่ๆ กับที่ เคลื่อนที่ และแบบมีอุปกรณ์อย่างคล่องแคล่ว	HPE ๒.๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายแบบผสมผสานและปฏิบัติกิจกรรมทางกายด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น
HPE ๑.๒.๒ เล่นเกม การละเล่นพื้นเมือง ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาเป็นประจำสม่ำเสมอ และมีน้ำใจนักกีฬา	HPE ๒.๒.๒ ปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหวอย่างสม่ำเสมอ และรักษาความสมดุลของร่างกายในการใช้แรงรับ-ส่ง อย่างปลอดภัย
HPE ๑.๒.๓ ปฏิบัติกิจกรรมทางกาย และสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายของตนเองอย่างสนุกสนานและปลอดภัย	HPE ๒.๒.๓ ปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลงในการเล่นเกม กีฬา และแสดงออกถึงความสามัคคีและมีน้ำใจนักกีฬา
HPE ๑.๒.๔ จัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมทางกาย	HPE ๒.๒.๔ ออกกำลังกาย เล่นเกม เล่นกีฬาไทยและกีฬาสากล ประเภทบุคคลและทีมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายอย่างต่อเนื่อง
๓. การดูแลสุขภาพทางอารมณ์และสังคม	
HPE ๑.๓.๑ เห็นคุณค่าของตนเอง รับรู้ และเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	HPE ๒.๓.๑ ควบคุมอารมณ์ และความรู้สึกในสถานการณ์ต่างๆ อย่างมีสติ
HPE ๑.๓.๒ จัดการและสื่อสารอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองได้อย่างเหมาะสม	HPE ๒.๓.๒ จัดการอารมณ์และความเครียดอย่างเหมาะสม และเข้าใจถึงผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่น

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
HPE ๑.๓.๓ แก้ปัญหาและปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ตามสถานการณ์	HPE ๒.๓.๓ แก้ไขความขัดแย้งโดยไม่ใช้ความรุนแรง และยอมรับความแตกต่างระหว่างของบุคคล
HPE ๑.๓.๔ สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคม	HPE ๒.๓.๔ สร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว เพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง HPE ๒.๓.๕ ฝึกฝนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ ป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคล ด้วยวิธีที่สร้างสรรค์

๖. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและการประกอบการ

๖.๑) ความสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพ และการประกอบการ มีความสำคัญยิ่งต่อการสร้างลักษณะนิสัยในการจัดการตนเองกิจกรรมการดูแลบ้านและการดูแลตนเอง การทำงานอย่างเป็นระบบ และเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนเห็นแนวทางการประกอบอาชีพ การเป็นผู้ประกอบการ และการสร้างรายได้

๖.๒) สาระสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพ และการประกอบการ เป็นพัฒนาระบบที่แสดงออกในการดูแลบ้านและจัดการตนเอง ทำงานได้อย่างเป็นระบบร่วมกับผู้อื่นได้ และเข้าสู่อาชีพหรือเป็นผู้ประกอบการได้ ประกอบด้วย ๕ สมรรถนะย่อย ดังนี้

(๑) **การดูแลบ้านและจัดการตนเอง** เป็นการแบ่งเบาภาระ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การดูแลความสะอาดและความเป็นระเบียบร้อยของบ้านและทรัพย์สินของตนเอง การประกอบอาหารจากวัตถุดิบที่ปลูกขึ้นเอง การเลือกวัสดุเสื้อผ้าหรือเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ และร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความสุขในครอบครัว เพื่อน และห้องเรียน

(๒) **การทำงานอย่างเป็นระบบ** เป็นการวางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนและจัดลำดับความสำคัญของการทำงาน และลงมือปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมุ่งมั่น เห็นโอกาสในการพัฒนางานเดิมด้วยรูปแบบการทำงานที่แปลกใหม่ และสร้างสรรค์ และจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานอย่างประเมินรอบน้อมและสันติวิธี

(๓) **การหารายได้อย่างสุจริตและการเป็นผู้ประกอบการ** เป็นการประยุกต์ใช้ความรู้และความสามารถในการหารายได้เสริม และการเป็นผู้ประกอบการ

(๔) **การตระหนักรู้ในอาชีพ** เป็นการรับรู้และเห็นความสำคัญในโอกาสและการเข้าใจแนวทางการเข้าสู่อาชีพที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตนเอง

(๕) **การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสมและรู้คุณค่า** เป็นการปลูกฝังการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและ พลังงานจากการออกแบบหรือพัฒนาหรือประดิษฐ์สินค้าจากวัสดุเหลือใช้ (รีไซเคิล หรืออับไซเคิล) อย่างรู้คุณค่าและเข้าใจถึงความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

๖.๓) รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและการประกอบการ

ช่วงชั้นที่ ๑ (ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
๑. การดูแลบ้านและจัดการตนเอง	
CE ๑.๑.๑ ดูแลตนเองและสมาชิกในบ้าน ด้วยความรับผิดชอบและกระตือรือร้น โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและการอยู่ร่วมกันด้วยดี	CE ๒.๑.๑ ดูแลตนเองและสมาชิกในบ้าน ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือ จัดเวลาทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว และหาทางออกหรือแนวทางการปฏิบัติที่เป็นข้อตกลงส่วนรวมของบ้าน
CE ๑.๑.๒ ดูแลบ้านและของใช้ในบ้านอย่างถูกวิธี ด้วยความเต็มใจ แบ่งเบาภาระผู้ปกครองและมุ่งทำให้บ้านสะอาดและเป็นระเบียบเพื่อสุขอนามัยของคนในบ้าน	CE ๒.๑.๒ ดูแลและรับผิดชอบความสะอาดของบ้าน จัดวางหรือจัดเก็บข้าวของอย่างเป็นระเบียบทêmาระสมกับหมวดหมู่ ขนาด และพื้นที่ ดูแลความปลอดภัยของทรัพย์สินของตนเองและสมาชิกในบ้าน
CE ๑.๑.๓ รับประทานอาหารอย่างรู้คุณค่าด้วยความเข้าใจเรื่องที่มาของอาหารที่ต้องใช้ทรัพยากร แรงงาน ในการผลิต และผลสืบเนื่องจากการรับประทานอาหารเหลือ	CE ๒.๑.๓ ประกอบอาหารจากวัตถุดิบที่สะอาด เอกลักษณ์และวัฒนธรรมของห้องถังด้วยความเข้าใจเรื่องต้นทุนการผลิต ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งหลักเลี้ยงการรับประทานอาหารเหลือ
CE ๑.๑.๔ เลือกเสื้อผ้าหรือเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ดูแลความสะอาด ความเรียบร้อยของการแต่งกายของตนเอง	CE ๒.๑.๔ เลือกซื้อหรือเลือกใช้วัสดุ เสื้อผ้า หรือเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับวัย กาลเทศะ ช่องแขม หรือตัดแปลงเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายที่มีอยู่ เพื่อใช้งานได้ยาวนานขึ้น โดยคำนึงถึงความคงทน สวยงาม และความปลอดภัย
CE ๑.๑.๕ ปลูกพืช auxiliary หรือพืชที่ดูแลง่าย และดูแลพืชให้เจริญเติบโต โดยเห็นประโยชน์และความเชื่อมโยงตนเองกับพืช และระบบนิเวศ	CE ๒.๑.๕ ปลูกพืชตามความสนใจโดยศึกษาความรู้ และพัฒนาทักษะการปลูกพืชของตนเอง รวมทั้ง การดูแลรักษาพืชให้เจริญเติบโต และเห็นช่องทางที่จะนำไปสู่การประกอบอาชีพ
๒. การทำงานอย่างเป็นระบบ	
CE ๑.๒.๑ วางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน ลงมือปฏิบัติตาม ติดตาม และตรวจสอบความก้าวหน้าของงาน และแก้ไข ปรับปรุง ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เกิดผลงานที่ดีขึ้น ด้วยความมุ่งมั่น และอดทน	CE ๒.๒.๑ วางแผนการทำงานทั้งที่เป็นงานส่วนตัวและเพื่อส่วนรวมอย่างเป็นขั้นตอน และลงมือปฏิบัติอย่างเป็นระบบ มีจริยธรรมในการทำงาน ติดตาม และตรวจสอบความก้าวหน้าของงาน และแก้ไข ปรับปรุง ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เกิดผลงานที่ดีขึ้น

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
	CE ๒.๒.๒ กำหนดเป้าหมาย พัฒนาวิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพ และเพิ่มมูลค่าของผลงานหรือขั้นงานเดิม ด้วยความมุ่งมั่น กล้าตัดสินใจ กล้าเสี่ยง เพื่อสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดคุณค่าต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม
๓. การหารายได้อย่างสุจริตและการเป็นผู้ประกอบการ	
CE ๑.๓.๑ หารายได้อย่างสุจริต โดยประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงานอย่างไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค หรือปัญหาที่เกิดขึ้น	CE ๒.๓.๑ พัฒนาทักษะและความสามารถของตนเองในการหารายได้อย่างสุจริตโดยคำนึงถึงการแสวงหากำไรที่ใส่ใจสังคม สิ่งแวดล้อม และสร้างสรรค์ นำไปสู่การมีคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการที่ยั่งยืน CE ๒.๓.๒ ออกแบบผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ได้แรงบันดาลใจจากเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมาประยุกต์สู่การต่อยอดในเชิงพาณิชย์
๔. การตระหนักรู้ในอาชีพ	
CE ๑.๔.๑ สำรวจความสนใจของตนเองด้วยการสืบสอบข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ จากคนในครอบครัว บุคคลใกล้ชิด หรือบุคคลที่สนใจที่จะนำไปสู่การยอมรับในอาชีพที่สุจริตด้วยความเข้าใจตนเองและยอมรับความแตกต่างของอาชีพต่าง ๆ CE ๑.๔.๒ ริเริ่มหรือลองทำงาน ฝึกทักษะตามกลุ่มอาชีพที่สนใจ ที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพของครอบครัว อาชีพในท้องถิ่น หรืองานต่าง ๆ ในวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง	CE ๒.๔.๑ สำรวจเส้นทางอาชีพที่หลากหลาย พัฒนาทักษะเฉพาะของตนเองให้มีความก้าวหน้า ตามสายอาชีพที่สนใจ มีแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ และคาดการณ์การประกอบอาชีพในอนาคตอย่างอิสระ ตามความสนใจของตนเอง CE ๒.๔.๒ วิเคราะห์แนวโน้มอาชีพทางการเข้าสู่อาชีพและการทำงานที่มีความมั่นคงตามความชอบของตน
๕. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสมและรักษาคุณค่า	

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
<p>CE ๑.๔.๑ ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่สร้างปัญหาให้กับตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม ด้วยความเข้าใจเรื่องการนำกลับมาใช้ซ้ำ การกำจัดอย่างถูกวิธี และพลังงานสะอาด</p>	<p>CE ๒.๔.๑ ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่สร้างปัญหาให้กับตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม ด้วยความเข้าใจเรื่องการใช้ทรัพยากรและพลังงานหมุนเวียน</p> <p>CE ๒.๔.๒ ออกแบบพัฒนาสินค้าอย่างสร้างสรรค์จากวัสดุเหลือใช้ (รีไซเคิลหรืออปป์ไซเคิล) และการหาช่องทางจัดจำหน่ายทั้งออนไลน์และออฟไลน์ โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรพลังงาน สิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม</p>

๗. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

๗.๑) ความสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะ คุณลักษณะและค่านิยมไปใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองที่ดี มีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ และมุ่งเน้นความเป็นธรรมในสังคม ทั้งในฐานะพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน พลเมืองโลก และพลเมืองดิจิทัล ด้วยความเข้าใจยอมรับ และมีส่วนร่วมกับสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลาย เกิดความตระหนักรู้ว่าตนของเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม มีพลังในการเรียนรู้ บนฐานของข้อมูลรอบด้าน การร่วมพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สิ่งแวดล้อม ค่านิยม และวัฒนธรรม รวมทั้งการเป็นผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจและรู้เท่าทันในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน มีการเปลี่ยนแปลง ผันผวน และไม่แน่นอนมากขึ้น มีความเข้าใจบทบาทของตน ในฐานะพลโลก ที่เห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่าง สภาพปัญหาของสังคมใกล้ตัวและปัญหาระดับโลก

๗.๒) สาระสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติและการดำเนินชีวิตอย่างมีสติและปัญญา มีความรัก ความเมตตาต่อตนเองและสรรพสิ่งในฐานะเป็นส่วนหนึ่ง และเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นผู้มีความฉลาดรู้ทางการเงินที่สามารถตัดสินใจด้านทรัพยากรการเงินได้อย่างรอบรู้ จากข้อมูลรอบด้าน เป็นนักคิดที่เข้าใจการเปลี่ยนแปลงจากอดีตที่ส่งผลสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ใช้บทเรียนจากอดีตมาปรับใช้กับปัจจุบันเพื่อมีให้เกิดชั้รอยและมองมุ่งไปสู่อนาคต ระมัดระวังในการนำโลกทัศน์หรือมุมมองในปัจจุบันไปตัดสินอดีต ใช้เหตุผลทางภูมิศาสตร์เพื่อการตัดสินใจอย่างเป็นระบบในการแก้ไขปัญหา และวางแผนในอนาคต มีคุณสมบัติของการเป็นพลเมืองหลายระดับ คือ พลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน พลโลก และพลเมืองดิจิทัล เลือกรับใช้ประโยชน์ และสร้างสรรค์สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ประกอบด้วย ๖ สมรรถนะย่อย ดังนี้

(๑) การใช้จริยธรรมในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วยมโนทัศน์สำคัญ เกี่ยวกับสติ สามัชิ การรู้เท่าทันความคิดและอารมณ์ของตนเอง การมีมนุษย์ดีต่อโลกและชีวิตผ่านมิติของจริยธรรม สมรรถนะย่อยนี้มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้หลักจริยธรรมในการพัฒนาตน ครอบครัว และ

ชุมชน อย่างมีสติ translate ว่าการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาตนเองให้มีจิตใจกว้างขวางและเป็นมนุษย์สมบูรณ์

(๒) การใช้หลักเศรษฐศาสตร์และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการพัฒนาความสามารถในการวางแผนการเงินและการใช้ทรัพยากร เป็นการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในการดำเนินชีวิต ผ่านการศึกษาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้เงินและทรัพยากรอย่างไม่คำนึงถึงผลที่ตามมา นำไปสู่การดำเนินชีวิตที่มีประโยชน์สุขและพร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลง ทั้งในมิติสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

(๓) การคิดเชิงประวัติศาสตร์ เป็นการพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์เหตุการณ์ ในอดีตของครอบครัว โรงเรียน และชุมชน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสถาบันพระมหากษัตริย์ และนำเสนอโดยมีหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่ชัดเจนมาสนับสนุน นำไปสู่การปฏิบัติตนที่แสดงถึง ความภาคภูมิใจ ในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และประเทศชาติ

(๔) ความฉลาดรู้ทางภูมิศาสตร์ เป็นการศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนโลกที่มีความสัมพันธ์กับที่ตั้ง การเข้าใจระบบธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบและการตัดสินใจเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

(๕) การเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่มุ่งเน้นความเป็นธรรมในสังคม เป็นการศึกษาแนวทางการอยู่ร่วมกันในสังคมที่ มีความแตกต่างหลากหลายใต้หลักการประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมตามกำลังของตนอันจะนำไปสู่การสร้างสังคมที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม

(๖) ความฉลาดรู้ทางการใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล เป็นการบูรณาการมิติการใช้งานสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งเครื่องมือทางเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างปลอดภัยและเกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น โดยtranslate หนังสือและรู้เท่าทันความคิดของตนเอง ที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อและค่านิยมของสังคม เท่าทันสื่อโซเชียล มีวิจารณญาณในการเลือกสร้างและส่งต่อ ข้อมูล ข่าวสาร สื่อสารสนเทศ

๗.๓) รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
๑. การใช้จริยธรรมในชีวิตประจำวัน	
SOC ๑.๑.๑ ฝึกให้ตนมีสติกำกับตัวเอง และมีสมาธิ จดจ่อ กับการงานหรือสถานการณ์ปกติ ในชีวิตประจำวัน	SOC ๒.๑.๑ ใช้สติ และ สมาธิ กำกับงานหรือสถานการณ์ที่ตนเผชิญในชีวิตประจำวัน และสถานการณ์อื่นที่ไม่คุ้นเคย
SOC ๑.๑.๒ แสดงออกหรือตัดสินใจปฏิบัติได้เหมาะสมกับวัย โดยรู้ อารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตนเอง เมื่อเผชิญสถานการณ์ต่างๆ	SOC ๒.๑.๒ ตัดสินใจปฏิบัติ/ดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมกับวัย โดยเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตนและผู้อื่น

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
SOC ๑.๑.๓ ใช้จริยธรรมหรือหลักธรรมพื้นฐานใน การอธิบายเรื่องราวหรือเหตุการณ์ใน ชีวิตประจำวัน	SOC ๒.๑.๓ ใช้จริยธรรมหรือหลักธรรมพื้นฐานใน เรื่องที่ต่อเนื่องและซื่อมโยงระหว่าง ตนเอง ผู้อื่น และธรรมชาติ นำไปสู่การ ตั้งค่าตาม รวมทั้งปรับใช้ในการเรียนรู้ และการดำเนินชีวิต
๒. การใช้หลักเศรษฐศาสตร์และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
SOC ๑.๒.๑ ใช้จ่ายเงินและออมอย่างเหมาะสม โดย ร่วมกับครอบครัวในการกำหนด เป้าหมาย วางแผน และลงมือปฏิบัติ	SOC ๒.๒.๑ ใช้จ่ายเงินและออมอย่างเหมาะสม โดย ร่วมกับครอบครัวในการกำหนด เป้าหมาย วางแผน ลงมือปฏิบัติ และ มี การประเมิน จัดลำดับความสำคัญและ ความจำเป็นของการใช้จ่ายอย่างรู้เท่า ทัน ข้อมูลข่าวสาร โดยคำนึงถึงที่มาของ รายได้ของครอบครัว และผลที่อาจเกิด ในการตัดที่เกิดสืบเนื่องจากการใช้จ่าย ในปัจจุบัน
SOC ๑.๒.๒ ใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันของ ตนเอง ครอบครัว และโรงเรียนอย่าง ประหยัด คุ้มค่า และพอเพียง	SOC ๒.๒.๒ ใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันและ ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดการ ทรัพยากรของตนเอง ครอบครัวและ โรงเรียนอย่างประหยัด คุ้มค่า และ พอเพียง
๓. การคิดเชิงประวัติศาสตร์	
SOC ๑.๓.๑ ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ด้วยการ ระบุแหล่งข้อมูล รวบรวม ตรวจสอบ ความน่าเชื่อถือของข้อมูลและหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล ใน การศึกษาเรื่องราวของ ตนเอง ครอบครัว โรงเรียนและชุมชน และ ความสัมพันธ์ของสถาบันหลักของชาติ กับชุมชนและท้องถิ่น	SOC ๒.๓.๑ ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ด้วยการ ตรวจสอบความน่าเชื่อถือประเมินข้อมูล หลักฐานจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย โดยไม่ใช้อคติ ลำดับเหตุการณ์ ความ ต่อเนื่อง และความเปลี่ยนแปลงของ เรื่องราวเกี่ยวกับจังหวัด ภูมิภาคที่ตน อาศัยอยู่ ประเทศ และพัฒนาการของ สถาบันพระมหากษัตริย์กับชาติไทย
SOC ๑.๓.๒ นำเสนอเรื่องราวโดยสรุปด้วยภาษาของ ตนเองที่แสดงถึงเหตุการณ์และผล สืบเนื่องที่เชื่อมโยงอดีต ปัจจุบัน และ อนาคตของตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน	SOC ๒.๓.๒ นำเสนอเรื่องราวโดยสรุปด้วยภาษาของ ตนเองที่แสดงถึงเหตุการณ์และผล สืบเนื่องที่เชื่อมโยงอดีต ปัจจุบัน และ อนาคตของจังหวัด ภูมิภาคที่ตนอาศัยอยู่ และประเทศ
SOC ๑.๓.๓ เข้าร่วมกิจกรรมตามประเภทนี้ วัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมหลัก	SOC ๒.๓.๓ มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามประเภทนี้ วัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมหลัก

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
ของชาติโดยแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและชาติ	ของชาติโดยแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและชาติ SOC ๒.๓.๔ สร้างสรรค์ต่อยอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและสังคมไทย SOC ๒.๓.๕ เปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยในภูมิภาคต่าง ๆ และประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยความเคารพในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้คนในแต่ละท้องถิ่นของไทย และประเทศเพื่อนบ้าน
๔. ความฉลาดรู้ทางภูมิศาสตร์	
SOC ๑.๔.๑ ใช้แผนผัง แผนที่ และรูปถ่ายในการอธิบายที่ตั้ง ลักษณะสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในบ้าน ห้องเรียน โรงเรียน และลักษณะทางกายภาพ และการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน	SOC ๒.๔.๑ ใช้กระบวนการทางภูมิศาสตร์ในการศึกษาการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด ภูมิภาคที่ตนอาศัยอยู่ และประเทศไทย ที่เป็นผลมาจากการใช้แผนที่ รูปถ่าย ภาพถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียมในการศึกษา
SOC ๑.๔.๒ มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ห้องเรียน โรงเรียน ด้วยความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและส่วนรวม	SOC ๒.๔.๒ ติดตาม คาดการณ์ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ มีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ปัญหา สิ่งแวดล้อม และรับมือกับภัยพิบัติในชุมชนด้วยความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด ภูมิภาคที่ตนอาศัยอยู่ และประเทศไทย
๕. การเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่มุ่งเน้นความเป็นธรรมในสังคม	
Soc ๑.๕.๑ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างมีมารยาทในครอบครัว และโรงเรียน เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมด้วยความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกของครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน	Soc ๒.๕.๑ ให้เกียรติ และแสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น (Empathy) ช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่นโดยใช้อคติ แบ่งปันสิ่งของต่างๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
Soc ๑.๔.๒ แสดงพฤติกรรมที่เคารพสัญลักษณ์ของชาติ และร่วมกิจกรรมที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมตามกำลังของตน	Soc ๒.๔.๒ ปฏิบัตินได้อย่างถูกต้องในการแสดงออกถึงการเคารพสถาบันหลัก และสัญลักษณ์ของชาติไทย และเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอาสาสมัครด้วยความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกของชุมชนตามกำลังของตน
๖. ความฉลาดรู้ทางการใช้สื่อสารสนเทศ และดิจิทัล	
SOC ๑.๖.๑ เลือกใช้เครื่องมือ สื่อสารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย และจัดการเวลาและสถานที่ในการใช้สื่อสารดิจิทัลอย่างระมัดระวัง โดยไม่ให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น	SOC ๒.๖.๑ เลือกใช้เครื่องมือ สื่อสารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการอย่างเหมาะสม โดยจัดการเวลาและสถานที่ ควบคุมตนเองในการใช้สื่อสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวโดยการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างโลกจริงและโลกเสมือน
SOC ๑.๖.๒ ตั้งคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ คุณค่าของสื่อสารสนเทศ และดิจิทัลที่มีต่อตนเอง และผู้อื่นประกอบการคิดและตัดสินใจในการกระทำต่างๆ ในชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผลและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น	SOC ๒.๖.๒ วิเคราะห์ข้อมูลจริง ข้อมูลเท็จ ข้อมูลบิดเบือน หรือข้อมูลที่มุ่งร้ายในโลกออนไลน์และเข้าใจผลกระทบของสื่อสารสนเทศที่มีต่อตนเองและผู้อื่นด้วยความเคารพและมีเหตุผล
SOC ๑.๖.๓ สร้างและส่งต่อข้อมูลสารสนเทศอย่างคร่าวๆ รับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นรวมทั้งใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว	SOC ๒.๖.๓ สร้างและเผยแพร่สารสนเทศอย่างมีจริยธรรม และมีจิตสำนึกราชการณ์ในการทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน โดยเข้าใจและคำนึงถึงอัตลักษณ์ค่านิยมในชุมชน สังคม รวมทั้งยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เห็นในสื่อดิจิทัล

๔. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

๔.๑) ความสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีเป้าหมายในการผลักดันให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองต้นรู้ทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวเนื่องกับวิทยาศาสตร์ในฐานะพลเมือง ด้วยการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาของสังคม รวมทั้งสร้างสรรค์นวัตกรรมจากองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ จิตวิทยาศาสตร์ การมองเห็นคุณค่าของวิทยาศาสตร์และแสดงความเข้าใจและตระหนักรถึงบทบาทของวิทยาศาสตร์ การเชื่อมโยงแนวคิดทางวิทยาศาสตร์กับศาสตร์อื่น การพิจารณาถึงผลกระทบของนวัตกรรมต่อผู้คนและสิ่งแวดล้อมในทุกระดับ มีความหวังแห่งและมีจิตสำนึกรักษาทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และทักษะในการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ใน

การต่อยอดเป็นฐานในการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาสังคมและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

๔.๒) สาระสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ ที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการ ผ่านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการในการสืบสอดหากความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ต่อยอดไปสู่การตัดสินใจและแก้ปัญหาที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติจริงอย่างหลากหลาย

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย ๔ สมรรถนะย่อย ได้แก่ ๑) การอธิบายปรากฏการณ์เชิงวิทยาศาสตร์ ๒) การออกแบบและประเมินวิธีการสืบส่องทางวิทยาศาสตร์ ๓) การค้นคว้าและประเมินข้อมูลสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์ ในการตัดสินใจและการแสดงออก เชิงพหุติกรรม ๔) การบูรณาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม

สำหรับเนื้อหาสาระในแต่ละช่วงชั้น ดังนี้

ช่วงชั้นที่ ๑ เรียนรู้ใน ๓ สาระ ดังนี้ (๑) วิทยาศาสตร์ชีวภาพ เรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตในสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบของสิ่งมีชีวิตการดำรงชีวิตของมนุษย์และสัตว์ (๒) วิทยาศาสตร์กายภาพ เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของสาร เข้าใจลักษณะที่ปรากฏของสาร ชนิดและสมบัติ บางประการของวัสดุที่ใช้ทำวัตถุ และการเปลี่ยนแปลงของวัสดุรอบตัว การดึง การผลัก แรงแม่เหล็ก และผลของแรงที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของสาร ตลอดจนการเคลื่อนที่ของวัตถุ และ (๓) วิทยาศาสตร์โลก และวิภาค เรียนรู้เกี่ยวกับเข้าใจการปรากฏของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดาว ปรากฏการณ์ชั้นและตกของดวงอาทิตย์ การเกิดกลางวันกลางคืน การกำหนดทิศ การจำแนกชนิดดินและการใช้ประโยชน์ ลักษณะและความสำคัญ ของอากาศ

ช่วงชั้นที่ ๒ เรียนรู้ใน ๓ สาระ ดังนี้ (๑) วิทยาศาสตร์ชีวภาพ เรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้าง ลักษณะเฉพาะและการปรับตัวของสิ่งมีชีวิต รวมทั้งความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตในแหล่งที่อยู่ การทำหน้าที่ของส่วนต่าง ๆ ของพืช และการทำงานของระบบย่อยอาหารของมนุษย์ (๒) วิทยาศาสตร์กายภาพ เรียนรู้เกี่ยวกับชนิดและประเภทของสารอาหาร สมบัติและการจำแนกกลุ่มของวัสดุ สถานะและการเปลี่ยนสถานะของสาร การละลาย การเปลี่ยนแปลงทางเคมี การเปลี่ยนแปลงที่ผันกลับได้และผันกลับไม่ได้ และการแยกสารอย่างง่าย ลักษณะของแรงโน้มถ่วงของโลก แรงล้ำฟ แรงเสียดทาน แรงไฟฟ้าและผลของแรงต่างๆ ผลที่เกิดจากแรงกระทำต่อวัตถุ ความดัน แรงไฟฟ้าย่างง่าย ปรากฏการณ์เบื้องต้นของเสียงและแสง และ (๓) วิทยาศาสตร์โลกและวิภาค เรียนรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์การขึ้นและตก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงรูปร่างปรากฏของดวงจันทร์ องค์ประกอบของระบบสุริยะ คابการโคจรของดาวเคราะห์ ความแตกต่างของดาวเคราะห์และดาวฤกษ์ การใช้แผนที่ดาว การเกิดอุปราคา พัฒนาการและประโยชน์ของเทคโนโลยีอวกาศ ลักษณะของแหล่งน้ำ ภูมิประเทศ หมอก น้ำค้าง น้ำค้างแข็ง หยาดน้ำฟ้า กระบวนการเกิดหิน ภูมิประเทศ ประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์และแร่ การเกิดชาติกีดดำรงพืช การเกิดลมบก ลมทะเล มวลอากาศ ผลกระทบของภัยธรรมชาติ ธรณีพิบัติภัย การเกิดและผลกระทบของปรากฏการณ์เรือนกระจก

๙.๓) รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
๑. การอธิบายปรากฏการณ์เชิงวิทยาศาสตร์	
SCI ๑.๑.๑ สร้างหรือเลือกคำอธิบายปรากฏการณ์ที่คุ้นเคย โดยใช้หลักฐานจากการสังเกต การเก็บรวบรวมข้อมูลหรือการทดลองอย่างง่าย	SCI ๒.๑.๑ สร้างหรือเลือกคำอธิบายปรากฏการณ์ที่คุ้นเคย โดยใช้หลักฐานจากการสังเกต การเก็บรวบรวมข้อมูลหรือการทดลอง
SCI ๑.๑.๒ เลือกตัวแทนในการสื่อความหมายทางวิทยาศาสตร์ที่หลากหลายและเหมาะสมในการประกอบการอธิบายทางวิทยาศาสตร์	SCI ๒.๑.๒ เลือกตัวแทนในการสื่อความหมายทางวิทยาศาสตร์ที่หลากหลายและเหมาะสมในการประกอบการอธิบายทางวิทยาศาสตร์
SCI ๒.๑.๓ สร้างและประเมินแบบจำลองที่มีความสามารถในการทำนายหรือสร้างคำอธิบายปรากฏการณ์อย่างเป็นวิทยาศาสตร์	
SCI ๒.๑.๔ อธิบายและตระหนักรู้ถึงผลของคำอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ต่อการดำเนินชีวิตในสังคม	
๒. การออกแบบและประเมินวิธีการสืบสอดทางวิทยาศาสตร์	
SCI ๑.๒.๑ สังเกต ตั้งคำถาม ต่อปรากฏการณ์ รอบตัวและออกแบบวิธีการสืบสอดทางวิทยาศาสตร์	SCI ๒.๒.๑ สังเกต ตั้งคำถาม ตั้งสมมติฐานและพยากรณ์ผล ทดสอบสมมติฐานและการพยากรณ์ และออกแบบวิธีการสืบสอดทางวิทยาศาสตร์
SCI ๑.๒.๒ ตีความหมายข้อมูลที่ได้จากการบวนการสืบสอด และสร้างข้อสรุปทางวิทยาศาสตร์อย่างสมเหตุสมผล	SCI ๒.๒.๒ ประเมินวิธีการออกแบบการสืบสอดทางวิทยาศาสตร์และปรับวิธีการให้เหมาะสมเพื่อนำมาตอบคำถาม
SCI ๒.๒.๓ ตีความหมายข้อมูลที่ได้จากการบวนการสืบสอดและเลือกวิธีการนำเสนอข้อมูล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ประเมินหลักฐานและสร้างข้อสรุปทางวิทยาศาสตร์อย่างสมเหตุสมผล	

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
๓. การค้นคว้าและประเมินข้อมูลสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์ ในการตัดสินใจและการแสดงออกเชิงพฤติกรรม	
SCI ๑.๓.๑ สืบค้นและคัดเลือกข้อมูลสารสนเทศจากฐานข้อมูลที่หลากหลาย	SCI ๒.๓.๑ สืบค้นและคัดเลือกข้อมูลสารสนเทศจากฐานข้อมูลที่หลากหลาย
SCI ๑.๓.๒ จำแนกความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่นำเข้าถือกับข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของจากกันได้ โดยใช้การให้เหตุผลที่สมเหตุสมผล	SCI ๒.๓.๒ จำแนกความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่นำเข้าถือกับข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของจากกันได้ โดยใช้การให้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ที่มีหลักฐาน
SCI ๑.๓.๓ สร้างข้อโต้แย้งทางวิทยาศาสตร์ โดยสร้างข้อสรุปและใช้ข้อมูลสนับสนุน	SCI ๒.๓.๓ สร้างข้อโต้แย้งทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้เวิธีการตัดสินบนเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ มีหลักฐาน แนวคิด ทฤษฎี และกฎทางวิทยาศาสตร์และลงข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศที่สืบค้น
๔. การบูรณาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม	
SCI ๑.๔.๑ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันโดยใช้แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ด้วยความตระหนักรถึงบทบาทความสำคัญของวิทยาศาสตร์	SCI ๒.๔.๑ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันโดยใช้แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ด้วยความตระหนักรถึงบทบาทความสำคัญของวิทยาศาสตร์ และประยุกต์ใช้แนวคิดทางวิทยาศาสตร์เพื่อการมีส่วนร่วมรับผิดชอบประเด็นทางสังคมในฐานะพลเมือง
SCI ๑.๔.๒ ใช้กระบวนการสืบสອบทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการออกแบบในการหัวใจแก้ปัญหาหรือสร้างนวัตกรรมในชีวิตประจำวัน	SCI ๒.๔.๒ ใช้กระบวนการสืบสອบทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการออกแบบในการหัวใจแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและสังคม
๕. การบูรณาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต	

๙. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้เทคโนโลยี

๙.๑) ความสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้เทคโนโลยี ช่วยให้ผู้เรียน เป็นพลเมืองที่มีทักษะทางเทคโนโลยี และดิจิทัล มีความรับผิดชอบต่อตนเองและเคารพผู้อื่นทั้งในโลกจริง และโลกเสมือน สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ซึ่งมีความจำเป็นต่อคนทุกช่วงวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเทคโนโลยีจะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ การเข้าถึง และบริหารจัดการ ข้อมูลและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อความสนใจ รู้เท่าทัน และ เข้าใจถึงข้อจำกัดของข้อมูล รวมทั้งการใช้เครื่องมือ วัสดุ เทคโนโลยี และการป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้น เพื่อการใช้งานอย่างปลอดภัย สามารถออกแบบและสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยี ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาและการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

๙.๒) สาระสำคัญ

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้เทคโนโลยี มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้ เข้าใจแนวคิดหลักของเทคโนโลยีเพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมที่มีความหลากหลาย และผันผวน สามารถใช้ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และ ศาสตร์อื่น ๆ และกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม สามารถเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม มีความเข้าใจแนวคิดหลักของเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการ การพัฒนาอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจโลก การใช้แนวคิดเชิงคำนวณ การพัฒนาอาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และระบบงานดิจิทัล ใน การแก้ปัญหาที่พบในชีวิตจริงอย่างเป็น ขั้นตอนและเป็นระบบ สามารถใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนรู้ การทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้เท่าทัน และมีจริยธรรม นำไปสู่การแก้ปัญหาหรือพัฒนานวัตกรรมอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้เทคโนโลยี ประกอบด้วย ๕ สมรรถนะย่อย ซึ่งมีสาระ ดังนี้

(๑) การจัดการระบบสารสนเทศ และดิจิทัล

เป็นความสามารถทางวิทยาการข้อมูล ในการระบุข้อมูลที่ต้องการ ค้นหาข้อมูลและสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถระบุหรือกำหนดความต้องการข้อมูลคืออะไร เพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ในศาสตร์ต่างๆ สามารถกำหนดคำค้นตรงประเด็นซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ และอาจเจาะจงถึงลักษณะของข้อมูล เช่น ข้อความ ภาพ วิดีโอ แผนที่ ไฟล์เอกสาร ประเภทของเว็บไซต์ ฯลฯ เมื่อปรากฏผลลัพธ์ของการค้นหาจะสามารถเลือกແลลงข้อมูลที่น่าเชื่อถือ รวมทั้งข้อมูลที่นำไปใช้ในการสะท้อนข้อเท็จจริงหรือเป็นหลักฐานสนับสนุนแนวคิดโดยประเมินความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเกี่ยวข้องของข้อมูลสารสนเทศ และการใช้ข้อมูลจากหลายแหล่ง นำมาเรียบเรียงสรุป โดยใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ เพื่อช่วยแก้ปัญหา ตอบคำถามในเรื่องที่สนใจ หรือการตัดสินใจ สามารถใช้งานเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ ยาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ระบบเครือข่าย การสื่อสารข้อมูล ความเข้าใจองค์ประกอบของระบบสารสนเทศ องค์ประกอบและลักษณะการทำงานของคอมพิวเตอร์ระบบสื่อสารข้อมูลสำหรับเครือข่ายคอมพิวเตอร์ คุณลักษณะของคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่อพ่วง ใช้ยาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ ติดต่อสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอผลงาน สามารถปฏิบัติการเก็บข้อมูล รวบรวม เตรียมข้อมูล นำข้อมูลมาจัดการ โดยการ ประมวลผล ด้วยการคำนวณ วิเคราะห์ สังเคราะห์ การเรียงลำดับ การจัดกลุ่ม เพื่อให้ได้สารสนเทศ ตามวัตถุประสงค์ที่นำไปใช้ในการแก้ปัญหา คำตอบในเรื่องที่สนใจ หรือการตัดสินใจ

(๒) การสื่อสารและความร่วมมือ

เป็นความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลโดยตรงหรือผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ สื่อสารกันอย่างชัดเจน มี ประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ เนماะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ตรงตามวัตถุประสงค์ สามารถสื่อสารแนวคิดที่ซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่ายและชัดเจน เลือกข้อมูลในการสื่อสารอย่างมีวิจารณญาณ เลือกและใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสารและการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลหรือกลุ่ม เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์ วิดีโอกอล เครือข่ายสังคมออนไลน์ พื้นที่บนคลาวด์ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในโรงเรียน นอกโรงเรียน และ ในชีวิตประจำวันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและทำงานให้สำเร็จ สร้างความร่วมมือในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยรักษาภาระทางที่ดีในการสื่อสาร ยอมรับในความเห็นต่าง มีความรับผิดชอบและเคารพผู้อื่น

(๓) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัยและยั่งยืน

เป็นความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างยั่งยืน และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย การรู้เท่าทันดิจิทัล การตระหนักรู้ในการใช้งานและใช้งานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรม ไม่ขัดต่อกฎหมาย การจัดการและรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง ตระหนักรู้ การใช้สื่อดิจิทัลที่อาจส่งผลกระทบต่อร่องรอยทางดิจิทัล การจัดการความเป็นส่วนตัว ป้องกันพฤติกรรมและจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การระดมทางไซเบอร์ การพบเนื้อหาที่สร้างความรู้สึกเจ็บปวด การบริหารจัดการเวลาในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับอุปกรณ์และข้อมูลจากการใช้งานออนไลน์ เข้าใจถึงความเสี่ยงจากการใช้งานที่อาจมีผลต่อสุขภาพ จิตใจ และรูปแบบการใช้ชีวิต ติดตามความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลและใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน ตระหนักรู้ ความหลากหลายของช่วงวัย สังคม ศาสนา ในลักษณะของพหุวัฒนธรรม เคราะฟและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีร่วมกันในสังคมอย่างยั่งยืน

(๔) การสร้างสรรค์นวัตกรรม

เป็นความสามารถในการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลและแอปพลิเคชัน ปัญญาประดิษฐ์ สมองกล ฝังตัว อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการทำงาน รู้วิธีการสั่งงานระบบคอมพิวเตอร์และการทำงานของระบบดิจิทัล รู้จักสภาพแวดล้อมออนไลน์ แก้ไขปัญหาทางเทคนิคที่เกิดจากการใช้งานฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ หรือระบบเครือข่ายเบื้องต้น เลือกและใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์นวัตกรรม เช่น ออกแบบผลิตสื่อ ต้นแบบ หรือสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ แก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน มีความมุ่งมั่น และเห็นว่า การแก้ปัญหาเป็นเรื่องที่สนุกและท้าทาย สามารถทำงาน และแก้ปัญหาด้วยตนเองตามความสนใจ หรือเป็นที่มี สามารถแสดงวิธีการแก้ปัญหา ระบุเหตุผลหรือวิธีการหาคำตอบ และสร้างชิ้นงาน พัฒนาสิ่งใหม่อย่างมีขั้นตอนได้อย่างเหมาะสมตามช่วงวัย สามารถนำความรู้และทักษะ ในพหุศาสตร์ มนบุรณาการ เพื่อสร้างชิ้นงาน โดยใช้กระบวนการพัฒนานวัตกรรม หรือกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม ระบุความต้องการในการแก้ปัญหา รวบรวมข้อมูล ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพร่าง ๒ มิติ และ ๓ มิติ พัฒนา ทดสอบ ประเมิน และปรับปรุงผลงานเพื่อสร้างต้นแบบหรือผลงาน สิ่งของเครื่องใช้อย่างมีความคิดสร้างสรรค์ ให้สามารถแก้ปัญหาได้ตามสภาพจริง ตอบสนองความต้องการอย่างหลากหลาย เพย์พร์ สู่สาธารณะ และสิทธิของการเป็นเจ้าของผลงาน มีความรับผิดชอบ มีจริยธรรมและเคารพต่อทรัพย์สินทางปัญญา มีความอดทนต่อการแก้ปัญหาที่ยากและซับซ้อนมีความพยายามและมุ่งมั่นในการแก้ปัญหาจนสำเร็จ มีความตระหนักรู้การทำงานอย่างปลอดภัย การใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า และผลกระทบของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น

สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน เข้าใจความหมาย วิวัฒนาการของเทคโนโลยี และส่วนประกอบของระบบเทคโนโลยี

(๕) การใช้แนวคิดเชิงคำนวณ

เป็นความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีตรรกะ ด้วยการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลเป็นขั้นตอน เพื่อออกแบบวิธีการแก้ปัญหาและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องได้ตามเงื่อนไข รวมรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ใช้แนวคิดเชิงคำนวณในการวิเคราะห์และออกแบบแนวทางแก้ปัญหา โดยการพิจารณารายละเอียดที่สำคัญของ ปัญหา แยกและสาระสำคัญออกจาก ส่วนที่ไม่สำคัญ ค้นหารือพิจารณาฐานรูปแบบของปัญหา แบ่งปัญหาออกเป็นปัญหาย่อย และพัฒนาลำดับขั้นตอนในการแก้ปัญหาหรือการทำงาน โดยมีลำดับของคำสั่งหรือวิธีการที่ชัดเจน ที่คอมพิวเตอร์สามารถปฏิบัติตามได้เพื่อสร้างและทดสอบวิธีการแก้ปัญหา (อัลกอริズึม) แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เขียนโปรแกรมเพื่อแก้ปัญหา พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดของโปรแกรม นำวิธีการของแนวคิดเชิงคำนวณ มาใช้ในการแก้ปัญหาทั้งปัญหาที่พบในชีวิตประจำวัน และปัญหาทางคณิตศาสตร์

๙.๓) รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสารการเรียนรู้เทคโนโลยี

ช่วงชั้นที่ ๑ (ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
๑. การจัดการสารสนเทศ	
TECH ๑.๑.๑ สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลใกล้ตัวที่น่าเชื่อถือโดยใช้วิธีการสืบค้นที่เหมาะสมตามช่วงวัย	TECH ๒.๑.๑ สืบค้นเข้าถึงแหล่งข้อมูลและสารสนเทศที่น่าเชื่อถือได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้วิธีการสืบค้นเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม
TECH ๑.๑.๒ จัดการข้อมูลด้วยการรวบรวม ประมวลผล อ่านตีความข้อมูล และนำเสนอ อภิปรายข้อมูลด้วยวิธีการง่ายๆ ในรูปแบบ ตาราง และ กราฟ	TECH ๒.๑.๒ ประเมินความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยเลือกข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับความต้องการ
TECH ๑.๑.๓ ใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลจัดการข้อมูลอย่างเหมาะสม เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์	TECH ๒.๑.๓ ใช้โปรแกรมต่างๆ จัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวม เตรียม เก็บ ประมวลผล และนำเสนอข้อมูล โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือ อภิปรายตีความข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหา
TECH ๑.๑.๔ ใช้โปรแกรมต่างๆ ทำงานในรูปแบบ การนำเสนอต่างๆ	TECH ๒.๑.๔ จัดการข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลอย่างเป็นระบบโดยใช้โปรแกรมต่างๆ ในการจัดการข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบฐานข้อมูล และตัดสินใจในการเลือกใช้ข้อมูลในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
๒. การสื่อสารและความร่วมมือ	
TECH ๑.๒.๑ เลือกและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สื่อสาร ด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่เหมาะสม ตามช่วงวัย	TECH ๒.๒.๑ เลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร อย่างมีวิจารณญาณโดยใช้สื่อที่หลากหลาย สื่อสารด้วยเครื่องมือดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
TECH ๑.๒.๒ วางแผน และ ทำงานร่วมกันโดย เลือกใช้แพลตฟอร์มและสื่อดิจิทัลที่ หลากหลายและเหมาะสม ยอมรับใน ความเห็นต่าง มีความรับผิดชอบและ เคารพผู้อื่น	TECH ๒.๒.๒ วางแผน และทำงานร่วมกันโดย เลือกใช้แพลตฟอร์ม และสื่อดิจิทัลที่ หลากหลายอย่างเหมาะสม รับฟังความ คิดเห็น ยอมรับในความเห็นต่าง มีความ รับผิดชอบและเคารพผู้อื่น
TECH ๑.๒.๓ ใช้แพลตฟอร์มปัญญาประดิษฐ์ ต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น	TECH ๒.๒.๓ ใช้แพลตฟอร์มปัญญาประดิษฐ์ รับ ข้อมูลข่าวสาร และสื่อสารด้วยความ เข้าใจ ใช้วิจารณญาณประมวลผล เพื่อ การตัดสินใจอย่างถูกต้อง
๓. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัยและยั่งยืน	
TECH ๑.๓.๑ เลือกและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใน ชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตาม หน้าที่ใช้สอยอย่างปลอดภัย และเข้าใจ ถึงความเสี่ยงจากการใช้งานที่อาจมีผล ต่อสุขภาพ จิตใจ และรูปแบบการใช้ ชีวิต	TECH ๒.๓.๑ รู้เท่าทันดิจิทัล และป้องกันผลกระทบ จากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ที่อาจมีผล ต่อสุขภาพ จิตใจ และรูปแบบการใช้ ชีวิต
TECH ๑.๓.๒ ระบุวิธีการปกป้องข้อมูลส่วนตัวได้ เหมาะสม	TECH ๒.๓.๒ ปกป้องข้อมูลส่วนตัวและความเป็น ส่วนตัวหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิด ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นผ่านการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล
TECH ๑.๓.๓ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ อย่างเหมาะสม ปลอดภัย และคำนึงถึง สิทธิ์ของตน และผู้อื่น	TECH ๒.๓.๓ จัดการเกี่ยวกับความปลอดภัยทาง ออนไลน์ได้อย่างเหมาะสม
TECH ๑.๓.๔ ออกแบบวิธีการป้องกันการรับข้อมูล ข่าวสารที่เป็นเรื่องจริง และไม่จริง อย่างชาญฉลาด	TECH ๒.๓.๔ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลด้วยความเข้าใจถึง สิทธิ ความรับผิดชอบ กฎหมาย จริยธรรม และ คำนึงถึงความปลอดภัย อัตลักษณ์ ร่องรอย และมารยาท
	TECH ๒.๓.๕ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีในสังคม อย่างยั่งยืน

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
	TECH ๒.๓.๖ สร้างโปรแกรมหรือแอพพลิเคชันในการป้องกันความปลอดภัยทางด้านอินเทอร์เน็ต
๔. การสร้างนวัตกรรม	
TECH ๑.๔.๑ เลือกใช้ สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้วัสดุ อุปกรณ์ในชีวิตประจำวันอย่างถูกวิธี และสร้างสรรค์	TECH ๒.๔.๑ เลือกใช้ สิ่งของ เครื่องมือ อุปกรณ์ดิจิทัล หรือแอปพลิเคชันหรือปัญญาประดิษฐ์ในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน
TECH ๑.๔.๒ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างของเล่นได้ตามคำแนะนำ หรือตามความสนใจของเพื่อประโยชน์ในการใช้ชีวิต หรือการแก้ปัญหาได้ตามความสนใจ	TECH ๒.๔.๒ ใช้งาน รู้สึกเหตุปัญหา หรือแก้ปัญหาทางเทคนิคของระบบปฏิบัติการใน อุปกรณ์ดิจิทัล ทั้งทางฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และระบบเครือข่ายเบื้องต้น
TECH ๑.๔.๓ นำเสนอผลงาน โดยมีการจัดการเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลอ้างอิง อย่างถูกต้องเหมาะสม	TECH ๒.๔.๓ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างสรรค์ นวัตกรรมต้นแบบหรือที่สนใจเพื่อแก้ไขปัญหา
TECH ๑.๔.๔ ใช้ทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเหมาะสม	TEC ๒.๔.๔ นำเสนอ และเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ จากการลิขสิทธิ์และสิทธิในการใช้งาน ด้วยการอ้างอิงและการอ้างสิทธิความเป็นเจ้าของผลงานอย่างถูกต้องเหมาะสม
TECH ๑.๔.๕ ออกแบบโมเดล จากโจทย์ปัญหาที่กำหนดอย่างง่าย โดย ใช้กระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม ด้วยการกำหนด ปัญหาหรือความต้องการ รวบรวมข้อมูล ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิด เป็นภาพร่าง ๒ มิติ ลงมือสร้าง และประเมินผล	TECH ๒.๔.๕ ใช้ทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีจริยธรรม
TECH ๑.๔.๖ จัดการสิ่งของเครื่องใช้ด้วยการนำกลับมาใช้ซ้ำ	TECH ๒.๔.๖ ใช้บอร์ดสมองกลฝังตัว บูรณาการในโครงการเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)
๔. การใช้แนวคิดเชิงคำนวณ	
TECH ๑.๔.๑ แก้ปัญหาด้วยตนเองหรือเป็นทีมด้วยความมุ่งมั่นและสนุกสนาน แสดงวิธีการแก้ปัญหาและระบุเหตุผลหรือวิธีการหาคำตอบได้อย่างชัดเจน	TECH ๒.๔.๑ ใช้แนวคิดเชิงคำนวณในการออกแบบวิธีการแก้ปัญหาทางคณิตพิวเตอร์และกิจกรรมในชีวิตประจำวัน
TECH ๑.๔.๒ จัดลำดับ และแสดงขั้นตอน (อัลกอริทึม)ในการทำงานหรือการแก้ปัญหา อย่างง่ายโดยใช้ภาพสัญลักษณ์หรือข้อความ	TECH ๒.๔.๒ แก้ปัญหาด้วยตนเองหรือร่วมมือกัน เป็นทีมในการออกแบบวิธีการแก้ปัญหาและระบุเหตุผลหรือวิธีการหาคำตอบ มีความมุ่งมั่นในการแก้ปัญหา
TECH ๑.๔.๓ เขียนโค้ดเพื่อแก้ปัญหาโดยใช้บัตรคำสั่งหรือสื่ออื่น ๆ จากสถานการณ์หลากหลายที่กำหนด	TECH ๒.๔.๓ เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อแก้ปัญหานิชีวิตประจำวันและสามารถตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขโปรแกรม
TECH ๑.๔.๔ ใช้โปรแกรมจำลองในการฝึกการเขียนโปรแกรม เพื่อแก้ปัญหาอย่างง่าย	
TECH ๑.๔.๕ เขียนโปรแกรมอย่างง่าย โดยใช้ซอฟต์แวร์ หรือสื่อ และตรวจหาข้อผิดพลาดของโปรแกรม	
TECH ๑.๔.๖ ตรวจหาข้อผิดพลาดเมื่อผลลัพธ์ไม่ตรงตามต้องการและปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดของคำสั่ง จากการเขียนโค้ด หรือโปรแกรม	

การจัดเวลาเรียน
และตัวอย่างการจัดโครงสร้างรายวิชาและเวลาเรียน
ของสถานศึกษา

การจัดเวลาเรียน

กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษาได้มีการกำหนดเวลาเรียน ในแต่ละช่วงชั้น ไว้ ๒ ส่วนคือส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ กิจกรรม โดยในส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้นจัดเวลาเป็น ๓ ลักษณะคือ ๑) กลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐาน คือ ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ ๒) กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ อีก ๗ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ ๓) รายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อม และจุดเน้น ในส่วนกิจกรรมนั้นจัดเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ในการกำหนดเวลาเรียนนั้นมีลักษณะเป็นการกำหนดเวลารวมในแต่ละส่วน เพื่อเปิดโอกาสให้สถานศึกษามีอิสระในการกำหนดรายละเอียดเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม/รายวิชาและ มีความยืดหยุ่นในการออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ รายละเอียดดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียนช่วงชั้นที่ ๑	เวลาเรียน ช่วงชั้นที่ ๒
- ภาษาไทย - คณิตศาสตร์	๒๔๐ ชั่วโมง	๒๐๐ ชั่วโมง
- ภาษาต่างประเทศ - ศิลปะ - สุขศึกษาและพลศึกษา - สังคมศึกษา - วิทยาศาสตร์ - เทคโนโลยี - การงานอาชีพ	๕๔๐ ชั่วโมง	๖๘๐ ชั่วโมง
รายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติม ตามความพร้อมและจุดเน้น		
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ กิจกรรมอื่น ๆ)	๑๒๐ ชั่วโมง	๑๒๐ ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	๙๐๐ ชั่วโมง	๑,๐๐๐ ชั่วโมง

๗.๑ การจัดเวลาเรียนช่วงชั้นที่ ๑

การจัดเวลาเรียนช่วงชั้นที่ ๑ ได้กำหนดเวลาเรียน ๙๐๐ ชั่วโมงต่อปี โดยสถานศึกษามีอิสระในการจัดเวลาเรียน และออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างยืดหยุ่นทั้งลักษณะเป็นรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ ประสบการณ์ กิจวัตร กิจกรรม โครงการ โดยอาจจะจัดแยกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา และ/หรือจัดในลักษณะการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดเวลาเรียนแต่ละกลุ่มมีดังนี้

๑. กลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ได้แก่ ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ จำนวน ๒๔๐ ชั่วโมงต่อปี
 ๒. กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และรายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น จำนวน ๕๔๐ ชั่วโมงต่อปี
 ๓. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์และกิจกรรมอื่น ๆ) จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี
- ๗.๒ การจัดเวลาเรียนช่วงชั้นที่ ๒**
- การจัดเวลาเรียนช่วงชั้นที่ ๒ ได้กำหนดเวลาเรียน ๑,๐๐๐ ชั่วโมงต่อปี โดยสถานศึกษามีอิสระในการจัดเวลาเรียน และออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างยึดหยุ่น ทั้งลักษณะเป็นรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ ประสบการณ์ กิจวัตร กิจกรรม โครงการ อย่างยึดหยุ่นโดยอาจจะจัดแยกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา และ/หรือจัดในลักษณะการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้การจัดเวลาเรียนแต่ละกลุ่มมีดังนี้
๑. กลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ได้แก่ ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ จำนวน ๒๐๐ ชั่วโมงต่อปี
 ๒. กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และรายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น จำนวน ๖๔๐ ชั่วโมงต่อปี
 ๓. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์และกิจกรรมอื่น ๆ) จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

ตัวอย่างการจัดเวลาเรียนและโครงสร้างรายวิชาของสถานศึกษา

ในการกำหนดเวลาเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เสนอในกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา นั้น เป็นการกำหนดเวลาเรียนในภาพรวมที่คาดว่าจะสามารถพัฒนาสมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา ได้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษามีอิสระในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างยึดหยุ่น ตามกรอบเวลาเรียนที่กำหนดไว้นี้

สำหรับการจัดเวลาเรียนและโครงสร้างรายวิชาในหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะนั้นสถานศึกษาจะต้องพิจารณาข้อมูลรายละเอียดที่กำหนดไว้ ผ่านกับข้อมูล บริบท จุดเน้น และความต้องการของสถานศึกษาซึ่งอาจจะกำหนดในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

ลักษณะที่ ๑ กำหนดโครงสร้างรายวิชาแบบแยกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้ชื่อตามกรอบหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา

ลักษณะที่ ๒ กำหนดโครงสร้างรายวิชาแบบผสมผสานทั้งในลักษณะแยกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้ชื่อตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา และกำหนดรายวิชาในลักษณะบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยตั้งชื่อรายวิชาใหม่ ที่สอดคล้องกับบริบท จุดเน้น ของสถานศึกษา

ลักษณะที่ ๓ กำหนดโครงสร้างรายวิชาในลักษณะบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยตั้งชื่อรายวิชาใหม่ ที่สอดคล้องกับบริบท จุดเน้น ของสถานศึกษา

ลักษณะที่ ๔ สถานศึกษากำหนดโครงสร้างรายวิชาในลักษณะอื่นๆ โดยยึดกรอบเวลาที่กำหนดไว้ในกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา และ นำรายละเอียดสมรรถนะหลัก

และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้มาพسانกันออกแบบรายวิชา และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สถานศึกษาจะนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

เพื่อให้สถานศึกษาได้เข้าใจและเห็นภาพรวมในการจัดเวลาเรียนและโครงสร้างรายวิชาในหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ในส่วนนี้จะเสนอตัวอย่างการจัดรายวิชาของสถานศึกษา ๓ แห่ง ซึ่งมีบริบทและจุดเน้นแตกต่างกัน เป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งนำเสนอด้วยใน ๓ ส่วนคือ

(๑) ข้อมูลบริบท จุดเน้น และความต้องการ ที่เป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดเวลาเรียนและโครงสร้างรายวิชา

(๒) การจัดเวลาเรียนและโครงสร้างรายวิชา ในช่วงชั้นที่ ๑ และ ช่วงชั้นที่ ๒

(๓) การจัดตารางเรียน ในแต่ละสัปดาห์

รายละเอียดมีดังนี้

โรงเรียนวัดช้างชนศิริราชภูรบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต ๑

๑. บริบท/ข้อมูลพื้นฐาน

๑.๑ บริบทจังหวัดระยอง

จังหวัดระยองก่อตั้งเมืองขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. ๑๕๐๐ แบ่งออกเป็น ๘ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอบ้านค่าย อำเภอบ้านฉาง อำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ อำเภอปลาดง อำเภอเขาชะแม และอำเภอโนนพัฒนา จังหวัดระยองเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางทรัพยากรทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ในด้านการเกษตร จังหวัดระยองมีพื้นที่ทำการเกษตรคิดเป็นร้อยละ ๖๕.๓๒ ของพื้นที่ทั้งหมด มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญคือ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง สับปะรด ทุเรียน มังคุด เงาะ ด้านอุตสาหกรรม จังหวัดระยองเป็น ๑ ใน ๓ จังหวัด ที่ได้รับการคัดเลือกให้อยู่ในโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (อีซี) โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อเป็นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย รวมทั้งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการจัดระบบการสะสมเทคโนโลยีเพื่อนำพาต่อไปยังยุคใหม่ ของประเทศไทย ส่วนด้านการท่องเที่ยว จังหวัดระยองตั้งอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดระยอง ค่อนข้างหลากหลาย เช่น สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม จังหวัดระยองยังมีเอกลักษณ์ทางภาษา มีภาษาที่พูดเป็นภาษาถิ่น มีขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ มีอาหารพื้นถิ่น อาหารทะเล และผลิตภัณฑ์ทางทะเล กะปิ น้ำปลา กุ้งแห้ง ปลาเค็ม เป็นต้น

๑.๒ บริบทชุมชนและครอบครัวของโรงเรียน

พื้นที่ชุมชนโดยรอบโรงเรียนเป็นชุมชนชายทะเลที่เก่าแก่ มีวิถีชีวิตรสมพسانระหว่างชุมชนเมืองและชุมชนชาวทะเล มีภูมิปัญญาท้องถิ่น มีประเพณีที่สืบทอดกันภูมิปัญญาและรากเหง้าของชาวบ้านชั้น มีอาชีพและทรัพยากรที่หลากหลาย มีชายหาดแม่รำพึงซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ และมีซีอิเสียงเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป มีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นสืบทอดทางศึกษาธรรมชาติและระบบนิเวศทางทะเล มีบ้านพักตากอากาศและสถานประกอบการร้านค้าขายทะเล บริเวณใกล้เคียงมีเขายายดา ซึ่งเป็นป่าชุมชนที่มีความหลากหลายของพืชพันธุ์ ไม่มีต่างๆ นอกจากนี้ยังมีโรงงานอุตสาหกรรม ปิโตรเคมี มีท่าเรือน้ำลึกและระบบการขนส่งทางเรือสำหรับขน

ถ่ายผลิตภัณฑ์ปีโตรเคมี และก้าชธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีประเพณีต่างๆ ที่สะท้อนภูมิปัญญาและรากเหง้าของชาวบ้านช่น โดยสามารถประมวลฐานทุนชุมชนของชุมชนในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็น	ฐานทุน
การพัฒนากำลังคน สู่ความเป็นผู้นำ (M: Manpower)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ผู้นำที่สร้างสรรค์ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตะพง, ผู้นำในอำเภอเมืองระยอง, ผู้นำในหมู่บ้าน ๒. การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษากระยอง ๓. ความเป็นพลเมือง ได้แก่ บทบาทหน้าที่ของสมาชิกที่ดีในบ้าน ครอบครัว ชุมชน ห้องถิน ลักษณะคนดี การเลือกตั้ง ๔. ดิจิทัลและเทคโนโลยี ได้แก่ วิทยาการคำนวณ coding แอพพลิเคชั่นกราฟฟิก Robot กลไกอย่างง่าย
ภูมิปัญญาห้องถิน (A: Ancestor)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเพณี วัดมนธรม ได้แก่ เทศกาลการทำบุญสวัสดปริวาสกรรม เทศกาลแห่พระวันสงกรานต์ เทศกาลวันไฟหลบบ้านช่น (สงกรานต์) การละเล่นพื้นเมือง สะบ้า ลูกช่วง ข้าวหลามตัด เทศกาลงานผลไม้มีสไตร์ตะพง ๒. ภูมิปัญญา ได้แก่ หมอยาสมุนไพร การทำสวนผลไม้ การทำประมงน้ำตื้น การทำประมงเทียม กะปี ปลาเค็ม ทุเรียนหอด ขันหุนหอด การทำนา ฟาร์มวัว วงศ์ตระไทร/ดันตรีสากล และรำวงย้อนยุคสกุลรัตน์ วงกลองยาวยังกะลุง ๓. บุคคลสำคัญ ได้แก่ พระภูษณรังสี (หลวงพ่อแจ่ม) ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดระยอง พระครูภูติคิริราชภูรี เจ้าอาวาสวัดช้างชนาฯ เจ้าคณะตำบลตะพง นายทวีป แสงกระจ่าง นายกำจัด ผลศิริ นายหวี ศิลาราชา นายสมศักดิ์ กระแสสินธุ์ ๔. ประวัติศาสตร์ ได้แก่ ตามรอยสมเด็จพระเจ้าตากสิน ณ บ้านช่น ประวัติวัดช้างชนาฯ ศิริราชภูรีบำรุง ประวัติหมู่บ้านบ้านช่น ตำนานเจ้าแม่รำพึง หมุดกวาง สุนทรภู่ ชุมชนเมืองเก่าถนนยมจินดา ๕. อาหารพื้นบ้าน ได้แก่ น้ำพริกกะปิ น้ำพริกมะขาม หมูชะมอง หมูต้ม สับปะรด แกงแขกสับปะรด ขنمจีนปลาต้ม
ทรัพยากร (R: Resource)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ภูมิประเทศ ได้แก่ เทือกเขา ป่าไม้ แม่น้ำ อ่างเก็บน้ำ ชายทะเล เกาะ ๒. ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาดแม่รำพึง ชายหาดบ้านกันอ่าว ลานหินขาว อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะแม่มีด เข้ายายดา สวนพุกฤษศาสตร์ระยอง สถานพุกฤษศาสตร์บ้านเพ ๓. สถานที่สำคัญ ได้แก่ วัดช้างชนาฯ ศิริราชภูรีบำรุง วัดลุ่มมหาชัยชุมพล ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน วัดเขาสามเกลาทอง ถนนยมจินดา ที่ว่าการอำเภอเมืองระยอง ที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะแม่มีด สถานีตรวจน้ำ สถาบันอุตุนิยมวิทยา สถานีทดลองและวิจัยการประมงน้ำตื้นจังหวัดระยอง ตลาดผลไม้ตะพง ค่ายมหาสรุสิงหนาท พัน ร.๗ โรงพยาบาลอุตสาหกรรม IRPC UBE
การจัดการถิ่นฐาน (C: City planning)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การจัดการถิ่นฐานให้น่าอยู่ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลตะพง หมู่บ้านบ้านช่น วัดช้างชนาฯ ศิริราชภูรีบำรุง สถานประกอบการร้านอาหารและสถานท่อง

ประเด็น	ฐานทุน
	อาชีวศิริมชาyahad การจัดการพื้นที่ในบ้าน โรงเรียน ชุมชนให้มีสภาพแวดล้อมน่าอยู่ เหมาะแก่การท่องเที่ยวและพักผ่อน
	๒. การออกแบบพัฒนาท้องถิ่นให้น่าอยู่ ได้แก่ การประสานความร่วมมือกับบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการจัดการชุมชนให้สะอาดน่าอยู่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เหมาะแก่การท่องเที่ยว
	๓. การจัดทำข้อเสนอพัฒนาท้องถิ่นน่าอยู่ ได้แก่ การจัดทำข้อเสนอพัฒนาท้องเรียน โรงเรียนให้สะอาดน่าอยู่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เหมาะแก่การท่องเที่ยว
อาชีพ (O: Occupation)	๑. คุณลักษณะพื้นฐานทางอาชีพ ได้แก่ นักจัดการชายหาดและวิถีชุมชน ผู้ประกอบการ ๒. การปลูกฝังคุณลักษณะพื้นฐานทางอาชีพ ได้แก่ การเรียนรู้ผ่านกระบวนการบูรณาการ และโครงงาน ๓. การประกอบอาชีพ ได้แก่ นักจัดการชายหาด ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว และร้านอาหาร ผู้ผลิตสินค้าและบริการการท่องเที่ยวชายทะเล มัคคุเทศก์

๑.๓ บริบทโรงเรียน

โรงเรียนวัดช้างชนศิริราชภาร์บำรุง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ที่เข้าร่วมเป็นสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๕ คน มีครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมทั้งสิ้น ๙ คน มีผู้บริหาร ๑ คน ครูสอนระดับปฐมวัยจำนวน ๑ คน ระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน ๖ คน และครูธุรกิจจำนวน ๑ คน

จากการดำเนินการวิเคราะห์ฐานทุนชุมชน ฐานทุนโรงเรียน และแนวโน้มการพัฒนาระดับจังหวัดและประเทศ โรงเรียนวัดช้างชนศิริราชภาร์บำรุงจึงได้กำหนด School Concept ของโรงเรียน คือ Beach manager creatives for life : นักจัดการชายหาด สร้างสรรค์วิถีชุมชน และได้กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (DOL : Designs Outcome of Leaner) ไว้ ๓ ประการ คือ ๑. นักจัดการชายหาดตามวิถีชุมชนคนระยอง ๒. นักอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายหาด ๓. ผู้ประกอบการเสริมสร้างสุภาพ

๒. การจัดโครงสร้างรายวิชาและเวลาเรียน

จากข้อมูลบริบทข้างต้น โรงเรียนวัดช้างชนศิริราชภาร์บำรุง ได้กำหนดรายวิชาทั้งในลักษณะการแยกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ มีการจัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เข้ากับบริบทเชิงพื้นที่ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีพื้นที่การเรียนรู้ สถานการณ์ต่างๆ ที่จะนำไปได้เรียนรู้จากการลงมือทำมุ่งสู่การพัฒนาสมรรถนะ ดังนี้

๒.๑. รายวิชาพื้นฐาน

๒.๑.๑ รายวิชาพื้นฐานชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

ในการจัดรายวิชาพื้นฐานนี้ จะดำเนินการจัดเป็น ๒ รายวิชา โดยตั้งชื่อใหม่ให้แตกต่างจากชื่อที่ครอบคลุมสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนด ดังนี้

๑) รายวิชาภาษาไทยน่ารู้ จัดเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

๒) รายวิชาสนับสนุนคิดคณิตศาสตร์ จัดเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๑.๒ รายวิชาพื้นฐานช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖)

ในการจัดรายวิชาพื้นฐานนั้น จะดำเนินการจัดเป็น ๒ รายวิชา โดยตั้งชื่อใหม่ให้แตกต่างจากชื่อที่กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนด ดังนี้

- (๑) รายวิชาภาษาไทยน่ารู้ จัดเวลาเรียน ๑๐๐ ชั่วโมงต่อปี
- (๒) รายวิชาสนุกคิดคณิตศาสตร์ จัดเวลาเรียน ๑๐๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๒ รายวิชาบูรณาการ

ในการจัดรายวิชาบูรณาการนั้น จัดในลักษณะการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยตั้งชื่อใหม่ให้แตกต่างจากชื่อที่กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนด ดังนี้

๒.๒.๑ รายวิชาบูรณาการของช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) มี ๕ รายวิชา ดังนี้

(๑) รายวิชาสุขภาพดี วิถี Wellness จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา การงาน อาชีพ และการประกอบการ และศิลปะ รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๒) รายวิชาวิถีชุมชนคนongyang จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้โดยบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศิลปะ และภาษาอังกฤษ รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๓) รายวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาและนิเวศฯ จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๔) รายวิชาผู้ประกอบการรุ่นจิว จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพ และการประกอบการ และสังคมศึกษา รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๕) รายวิชา Coding สู่โลกดิจิทัล จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์ รวมเวลาเรียน ๖๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๒.๒ รายวิชาบูรณาการช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖) มี ๕ รายวิชา ดังนี้

(๑) รายวิชาสุขภาพดี วิถี Wellness จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา การงาน อาชีพ และการประกอบการ และศิลปะ รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๒) รายวิชาวิถีชุมชนคนongyang จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศิลปะ และภาษาอังกฤษ รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๓) รายวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาและนิเวศฯ จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๔) รายวิชาผู้ประกอบการรุ่นจิว จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพ และการประกอบการ และสังคมศึกษา รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๕) รายวิชา Coding สู่โลกดิจิทัล จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์ รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๓. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนได้กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำนวน ๓ กิจกรรม ดังนี้

๒.๓.๑ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) มี ๓ กิจกรรม ดังนี้

- ๑) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเพื่อสังคม (ลูกเสือสำรอง) เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี
 - ๒) กิจกรรมแนะแนว เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี
 - ๓) กิจกรรมธรรมศึกษาและส่งเสริมความเป็นไทย เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี
- ๒.๓.๒ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖) มี ๓ กิจกรรม ดังนี้
- ๑) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเพื่อสังคม (ลูกเสือสามัญ) เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี
 - ๒) กิจกรรมกิจกรรมแนะแนว เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี
 - ๓) กิจกรรมธรรมศึกษาและส่งเสริมความเป็นไทย เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี
- รายละเอียดโครงสร้างรายวิชา และเวลาเรียนช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

รายวิชา/กิจกรรม	เวลาเรียน		
	เวลาเรียน ชั่วโมง/ปี	เวลาเรียน ชั่วโมง/สัปดาห์	
● รายวิชาพื้นฐาน			
ภาษาไทยน่ารู้	๑๒๐	๓	
สุนทรียศาสตร์	๑๒๐	๓	
รวม	๒๔๐	๖	
● รายวิชาบูรณาการ			
ชื่อรายวิชาบูรณาการ	กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ		
สุขภาพดี วิถี Wellness	สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพ และการประกอบการ คิลปะ	๑๒๐	๓
วิถีชุมชนคนระยอง	สังคมศึกษา คิลปะ ภาษาอังกฤษ	๑๒๐	๓
สิ่งแวดล้อมศึกษาและนิเวศวิทยา	วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ	๑๒๐	๓
ผู้ประกอบการรุ่นจิ๋ว	การงานอาชีพ และการประกอบการ สังคมศึกษา	๑๒๐	๓
Coding สู่โลกดิจิทัล	เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์	๖๐	๑.๕
รวม	๔๘๐	๑๓.๕	
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารีเพื่อสังคม	๔๐	๑	
กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๑	
กิจกรรมธรรมศึกษา/ส่งเสริมความเป็นไทย	๔๐	๑	
รวม	๑๒๐	๓	
รวมจำนวนชั่วโมง	๙๐๐	๒๖.๕	

โครงสร้างรายวิชา และเวลาเรียนช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖)

รายวิชา/ กิจกรรม	เวลาเรียน		
	เวลาเรียน ชั่วโมง/ปี	เวลาเรียน ชั่วโมง/สัปดาห์	
● รายวิชาพื้นฐาน			
ภาษาไทยน่ารู้	๑๐๐	๒.๕	
สุนกคิดคณิตศาสตร์	๑๐๐	๒.๕	
รวม	๒๐๐	๕	
● รายวิชาบูรณาการ			
ชื่อรายวิชาบูรณาการ	กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ		
สุขภาพดี วิถี Wellness	สุขศึกษาและพลศึกษา การงาน อาชีพและการประกอบการ ศิลปะ	๑๒๐	๓
วิถีชุมชนคนongyang	สังคมศึกษา ศิลปะ ภาษาอังกฤษ	๑๖๐	๔
สิ่งแวดล้อมศึกษาและนิเวศวิทยา	วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ	๑๖๐	๔
ผู้ประกอบการรุ่นจิ๋ว	การงาน อาชีพและการประกอบการ สังคมศึกษา	๑๒๐	๓
Coding สู่โลเกติจิทัล	เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์	๑๒๐	๓
รวม	๖๘๐	๑๗	
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารีเพื่อสังคม	๔๐	๑	
กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๑	
กิจกรรมธรรมศึกษา/ส่งเสริมความเป็นไทย	๔๐	๑	
รวม	๑๒๐	๓	
รวมจำนวนชั่วโมง	๑,๐๐๐	๒๕	

ตารางเรียนช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

เวลา	๘.๐๐ น. - ๘.๓๐ น.	๙.๓๐ น. - ๙.๓๐ น.	๐๙.๓๐ น. - ๑๐.๓๐ น.	๑๐.๓๐ น. - ๑๑.๓๐ น.	๑๑.๓๐ น. - ๑๒.๓๐ น.	๑๒.๓๐ น. - ๑๓.๐๐ น.	๑๓.๐๐ น. - ๑๔.๐๐ น.	๑๔.๐๐ น. - ๑๕.๐๐ น.	๑๕.๐๐ น. - ๑๕.๓๐ น.
จันทร์	กิจกรรม Home room & สุขภาพจิตรวม	สนับสนุนคณิตศาสตร์	ภาษาไทยปัจจุบัน	สุขภาพดี วิถี Wellness	รุ่งประทานอาหาร	กิจกรรมทำ stemming	สุขภาพดี วิถี Wellness	กิจกรรมสหท้อนการเรียนรู้	กิจกรรมสหท้อนการเรียนรู้
อังคาร		ภาษาไทยปัจจุบัน	ผู้ประกอบการรุ่นจิว	ผู้ประกอบการรุ่นจิว			กิจกรรมสหท้อนการเรียนรู้		
พุธ		สนับสนุนคณิตศาสตร์	วิถีชุมชนคนระยอง	วิถีชุมชนคนระยอง			กิจกรรมสหท้อนการเรียนรู้		
พฤหัสบดี		ภาษาไทยปัจจุบัน	สิ่งแวดล้อมศึกษาและนิเวศชายหาด	กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีฯ			Coding สูโลกดิจิทัล		
ศุกร์		สนับสนุนคณิตศาสตร์	สิ่งแวดล้อมศึกษา	กิจกรรมแนะแนว			กิจกรรมธรรมศึกษา		กิจกรรมสหท้อนการเรียนรู้

ตารางเรียนช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)

เวลา	๘.๐๐ น. - ๘.๓๐ น.	๙.๓๐ น. - ๙.๓๐ น.	๐๙.๓๐ น. - ๑๐.๓๐ น.	๑๐.๓๐ น. - ๑๑.๓๐ น.	๑๑.๓๐ น. - ๑๒.๓๐ น.	๑๒.๓๐ น. - ๑๓.๐๐ น.	๑๓.๐๐ น. - ๑๔.๐๐ น.	๑๔.๐๐ น. - ๑๕.๐๐ น.	๑๕.๐๐ น. - ๑๕.๓๐ น.
จันทร์	กิจกรรม Home room & สุขภาวะองค์รวม	สนับสนุนคณิตศาสตร์	สิ่งแวดล้อมศึกษาและนิเวศชายหาด	รุ่งประทานอาหาร	กิจกรรมทำ stemming	Coding สูโลกดิจิทัล	กิจกรรมสหท้อนการเรียนรู้	Coding สูโลกดิจิทัล	กิจกรรมสหท้อนการเรียนรู้
อังคาร		ภาษาไทยปัจจุบัน	สิ่งแวดล้อมศึกษาและนิเวศชายหาด			ผู้ประกอบการรุ่นจิว		ผู้ประกอบการรุ่นจิว	กิจกรรมสหท้อนการเรียนรู้
พุธ		สนับสนุนคณิตศาสตร์	วิถีชุมชนคนระยองวิถีชุมชนคนระยอง			ผู้ประกอบการรุ่นจิว		ผู้ประกอบการรุ่นจิว	กิจกรรมสหท้อนการเรียนรู้
พฤหัสบดี		ภาษาไทยปัจจุบัน	วิถีชุมชนคนระยองวิถีชุมชนคนระยอง			กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีฯเพื่อสังคม		กิจกรรมแนะแนว	กิจกรรมสหท้อนการเรียนรู้
ศุกร์		ภาษาไทยปัจจุบัน/ สนับสนุนคณิตศาสตร์	สุขภาพดี วิถี Wellness			กิจกรรมธรรมศึกษา		สุขภาพดี วิถี Wellness	กิจกรรมสหท้อนการเรียนรู้

หมายเหตุ ในรายวิชา ภาษาไทยน่ารู้/สนับสนุนคณิตศาสตร์ (ในวันศุกร์) โรงเรียนจะบริหารจัดการโดย ภาคเรียนที่ ๑ สัปดาห์ที่ ๑-๑๐ เรียนสนับสนุนคณิตศาสตร์ และสัปดาห์ที่ ๑๐-๒๐ เรียนวิชาภาษาไทยน่ารู้ ภาคเรียนที่ ๒ สัปดาห์ที่ ๑-๑๐ เรียนสนับสนุนคณิตศาสตร์ และสัปดาห์ที่ ๑๐-๒๐ เรียนวิชาภาษาไทยน่ารู้

**โรงเรียนบ้านเพิยมาต (รัฐราชภารพิทยาคาร)
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัฐสังฆฯ เขต ๒**

๑.บริบท/ข้อมูลพื้นฐาน

๑.๑ ข้อมูลบริบทระดับพื้นที่ จังหวัด

โรงเรียนตั้งอยู่ทางตอนเหนือของจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีภูมิประเทศเป็นที่สูง และค่อนข้างลาดต่ำไปทางเหนือลงสู่ลุ่มน้ำแม่น้ำปูน ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์หลากหลาย ซึ่งพูดภาษาถิ่นต่างๆ กัน อาทิ ภาษาลาว (สำเนียงลาวใต้ซึ่งใช้ครอบคลุมทั้งฝั่งอุบลราชธานีและจำปาศักดิ์), ภาษาไทย, ภาษาเยอ และภาษาเขมรถิ่นไทย ประชาชนส่วนใหญ่เป็นพุทธศาสนาและนับถือผู้มาแต่เดิม แหล่งท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญในเช่น อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร ผาแม่แดง, สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ, ปรางค์กู่, ปราสาทสระกำแพงน้อย, ปราสาทสระกำแพงใหญ่, ปราสาทเยอ, ปราสาทบ้านปราสาท, ปราสาทโคนดาล, บึงนกเป็ดน้ำไพรบึง, เขตรักษพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก เขตรักษพันธุ์สัตว์ป่าห้วยศาลา ด้านเศรษฐกิจนั้นพึ่งพาเกษตรกรรมเป็นหลัก พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าวหอมมะลิ, ผลไม้ เช่น ทุเรียนญี่ปุ่น และเงาะ พืชสวน เช่น ห้อมแดง, กระเทียม และยางพารา ตลอดจนพืชไร่ เป็นต้นว่า มันสำปะหลัง และถั่วลิสง เป็นต้น

๑.๒ ข้อมูลบริบทระดับท้องถิ่น ชุมชน

ตั้งอยู่ในเขตตำบลหนองแวงมีลักษณะเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำแม่น้ำปูน จึงเป็นเป็นแหล่งเกษตรกรรม ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาข้าว เลี้ยงปลา ปลูกผัก ปลูกห้อม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีในชุมชน เช่น หนังบักตือ การทำปลาดุก ปลาสาม ปลาจ้ม และปราษฎาชาวบ้านเรื่องสมุนไพรที่มีในป่าดงภูดินซึ่งเป็นป่าชุมชนที่อุดมสมบูรณ์ บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ ป่าดงภูดิน แม่น้ำปูน เขื่อนราษฎร์ไศล ที่นา เป็นต้น หมู่บ้านรอบโรงเรียน ได้แก่ บ้านเพิยมาต บ้านผึ้ง บ้านเหลาโคน บ้านดอนงาเหลือม บ้านมะยาง บ้านปลาขาว รวมถึงวัดต่างๆ

๑.๓ ข้อมูลเกี่ยวกับบริบท ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านเพิยมาต (รัฐราชภารพิทยาคาร) ตั้งอยู่บนพื้นที่ประมาณ ๒๐ ไร่ ๙ ตารางวา ในเขตตำบลหนองแวง อำเภอราษฎร์ไศล มีจุดเน้นที่จะพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพทางใหม่ของการศึกษาไทย โดยผ่านแนวความคิด วิธีการ ความร่วมมือ และทรัพยากรต่างๆ ภายใต้จุดมุ่งหมายที่จะสร้างวิถีการเรียนรู้บนฐานกระบวนการ Project Approach เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจ ทั้งในเชิงเนื้อหา สาระวิชา กับความสัมพันธ์เชิงคุณค่าต่อชีวิต ได้อย่างไม่แยกส่วน ดังนั้น จึงให้ความสำคัญกับการนำทรัพยากรที่มีในชุมชนมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้สัมผัสของจริงได้ด้วยตนเอง บนวิถีแห่งการเรียนรู้ทั้งดง อาศัยการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีชุมชนและครูผู้เป็นกัลยาณมิตรอยู่ช่วยแนะนำ ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้สร้างการเรียนรู้ให้ตนเองอย่างมั่นคง ภายใต้บรรยายกาศที่อบอุ่นภายในชุมชนแห่งการเรียนรู้แห่งนี้ซึ่งจะเป็นแหล่งบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์ความดีงามให้หยั่งราก และเติบโตยิ่งยืนสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เปี่ยมไปด้วยพลังกายและพลังใจ มีคุณธรรม มีสุนทรียภาพมีฉันทะต่อการทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีอิสรภาพทางปัญญาในที่สุด

โรงเรียนต้องการที่จะสร้างสรรค์นวัตกรรมการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาผู้เรียนเป็นนวัตกร และเป็นผู้ประกอบการ “เก้าแก่น้อยร้อยคิดธุรกิจสร้างสรรค์” ทั้งนี้พร้อมเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนาผู้เรียนเป็นผู้ก้าว้าว พัฒนาตนเอง ชุมชน รวมทั้งสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พัฒนาคุณภาพความเป็น พลเมืองไทยร่วมดูแลสังคมและประเทศชาติต่อไป

๒. การจัดโครงสร้างรายวิชาและเวลาเรียน

จากข้อมูลบริบทข้างต้น โรงเรียน ได้กำหนดรายวิชาทั้งในลักษณะการแยกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ มีการจัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนและชุมชน ดังนี้

๒.๑. รายวิชาพื้นฐาน

๒.๑.๑ รายวิชาพื้นฐานช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

ในการจัดรายวิชาพื้นฐานนั้น จะดำเนินการจัดเป็น ๒ รายวิชา โดยใช้ชื่อตามที่ครอบหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนด ดังนี้

(๑) รายวิชาภาษาไทย จัดเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๒) รายวิชา คณิตศาสตร์ จัดเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๑.๒ รายวิชาพื้นฐานช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)

ในการจัดรายวิชาพื้นฐานนั้น จะดำเนินการจัดเป็น ๒ รายวิชา โดยใช้ชื่อตามที่ครอบหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนด ดังนี้

(๑) รายวิชาภาษาไทย จัดเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๒) รายวิชา คณิตศาสตร์ จัดเวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๒ รายวิชาอื่นๆ

ในการจัดรายวิชาที่แบ่งเป็น ๒ ลักษณะคือ จัดรายวิชาในลักษณะการแยกรายวิชา และ จัด ในลักษณะการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยตั้งชื่อใหม่ให้แตกต่างจากชื่อที่ครอบหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนด ดังนี้

๒.๒.๑ รายวิชาอื่นๆช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

ในช่วงชั้นที่ ๑ มีการจัดรายวิชา และ รายวิชาบูรณาการ ๒ ลักษณะ ดังนี้

๒.๒.๑.๑ รายวิชาที่จัดในลักษณะการแยกรายวิชา

ในการจัดรายวิชาในลักษณะการแยกรายวิชานั้น จะดำเนินการจัดเป็น ๒ รายวิชา โดยใช้ชื่อที่ตั้งในลักษณะชื่อตามที่ครอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนด และตั้งชื่อใหม่ ดังนี้

(๑) รายวิชาภาษาอังกฤษ จัดเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๒) รายวิชา ภาษาไทยน่าเรียนรู้ จัดเวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๒.๑.๒ รายวิชาบูรณาการ มี ๒ รายวิชา ดังนี้

(๑) รายวิชานักวัตกรรมน้อย จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงาน อาชีพ และการประกอบการ สุขศึกษาและพลศึกษา วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เทคโนโลยี และศิลปะ รวมเวลาเรียน ๑๕๐ ชั่วโมงต่อปี

(๒) รายวิชาผู้ประกอบการน้อย จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงาน อาชีพ และการประกอบการ สุขศึกษาและพลศึกษา วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เทคโนโลยี และศิลปะ รวมเวลาเรียน ๒๐๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๒.๒ รายวิชาอื่นๆ ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)

ในช่วงชั้นที่ ๒ มีการจัดรายวิชา และ รายวิชาบูรณาการ ๒ ลักษณะ ดังนี้

๒.๒.๒.๑ รายวิชาที่จัดในลักษณะการแยกรายวิชา

ในการจัดรายวิชาในลักษณะการแยกรายวิชานั้น จะดำเนินการจัดเป็น ๒ รายวิชา โดยใช้ชื่อทั้งในลักษณะชื่อตามที่กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประณีตศึกษากำหนด และตั้งชื่อใหม่ที่แตกต่างดังนี้

- (๑) รายวิชาภาษาอังกฤษ จัดเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี
- (๒) รายวิชา คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน จัดเวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมงต่อปี
- ๒.๒.๒ รายวิชาบูรณาการ มี ๔ รายวิชา ดังนี้
 - (๑) รายวิชานักวัตกรรมน้อย จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงาน อาชีพ และการประกอบการ เทคโนโลยี และศิลปะ รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี
 - (๒) รายวิชาผู้ประกอบการน้อย จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา เทคโนโลยี และศิลปะ รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี
 - (๓) รายวิชาคณิตศรีเพิ่มมา จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงาน อาชีพ และการประกอบการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปะ รวมเวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมงต่อปี
 - (๔) รายวิชาวิถีไทย วิถีไทย จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงาน อาชีพ และการประกอบการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปะ รวมเวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๓. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนได้กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำนวน ๓ กิจกรรมทั้งช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) และ ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖) ดังนี้

- (๑) กิจกรรมแนะนำ เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี
- (๒) กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคม และ สาธารณประโยชน์ชั้น เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี
- (๓) กิจกรรมลูกเสือ เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี

รายละเอียดโครงสร้างรายวิชา และเวลาเรียน ตลอดจน ตารางเรียนมีดังนี้

โครงสร้างรายวิชา และเวลาเรียนช่วงชั้นที่ ๑ (ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

รายวิชา/ กิจกรรม	เวลาเรียน
	เวลาเรียนชั่วโมง/ปี
● รายวิชาพื้นฐาน	
ภาษาไทย	๑๗๐
คณิตศาสตร์	๑๒๐
รวม	๒๔๐
● รายวิชาอื่นๆ	
ภาษาไทยน่ารู้	๕๐
ภาษาอังกฤษ	๑๒๐
รายวิชาบูรณาการ	
ชื่อรายวิชาบูรณาการ	กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ
นักนวัตกรรมน้อย	สุขศึกษาและพลศึกษา การงาน อาชีพและการประกอบการ ศิลปะ สังคมศึกษา เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์
ผู้ประกอบการน้อย	การงาน อาชีพและการประกอบการ ศิลปะ เทคโนโลยี สุขศึกษาและพลศึกษา สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์
รวม	๔๔๐
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
กิจกรรมแนะแนว	๘๐
กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๘๐
กิจกรรมลูกเสือ	๘๐
รวม	๑๖๐
รวมจำนวนชั่วโมง	๙๐๐

โครงสร้างรายวิชา และเวลาเรียนช่วงชั้นที่ ๒ (ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)

รายวิชา/ กิจกรรม	เวลาเรียน
	เวลาเรียนชั่วโมง/ปี
● รายวิชาพื้นฐาน	
ภาษาไทย	๑๒๐
คณิตศาสตร์	๘๐
รวม	๒๐๐
● รายวิชาอื่นๆ	
ภาษาไทยนarrative	๕๐
คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	๘๐
ภาษาอังกฤษ	๑๒๐
รายวิชาบูรณาการ	
ชื่อรายวิชาบูรณาการ	กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ นำมานบูรณาการ
นักนวัตกรรมน้อย	การงาน อาชีพและการประกอบการ ศิลปะ เทคโนโลยี
ผู้ประกอบการน้อย	การงาน อาชีพและการประกอบการ ศิลปะ เทคโนโลยี สุขศึกษาและพลศึกษา
คนตีครีเพิยมาร์ต	สังคมศึกษา เทคโนโลยี ศิลปะ
วิถีล้าน วิถีไทย	การงาน อาชีพและการประกอบการ เทคโนโลยี ศิลปะ วิทยาศาสตร์
รวม	๖๘๐
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
กิจกรรมแนะแนว	๔๐
กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๔๐
กิจกรรมลูกเสือ	๔๐
รวม	๑๒๐
รวมจำนวนชั่วโมง	๑,๐๐๐

ตารางเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓

	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
	๐๙.๓๐-๐๙.๓๐	๐๙.๓๐-๑๐.๓๐	๑๐.๓๐-๑๑.๓๐	๑๑.๓๐- ๑๒.๓๐	๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	๑๔.๓๐-๑๕.๓๐	๑๕.๓๐-๑๖.๐๐
จันทร์	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	นักวัตกรน้อย	พุธ	นักวัตกรน้อย	นักวัตกรน้อย ครึ่งชั่วโมง	กิจกรรมแนะนำ	Home Room
อังคาร	คณิตศาสตร์	ภาษาไทย	นักวัตกรน้อย		นักวัตกรน้อย	ส่งเสริมและพัฒนา	ส่งเสริมและพัฒนา	Home Room
พุธ	ภาษาอังกฤษ	คณิตศาสตร์	ภาษาไทยน่าเรียนรู้		ผู้ประกอบการ น้อย	ส่งเสริมและพัฒนา	ลูกเสือเนตรนารี	Home Room
พฤหัสบดี	คณิตศาสตร์	ภาษาไทย	ผู้ประกอบการน้อย		ผู้ประกอบการ น้อย	ส่งเสริมและพัฒนา	กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อ สังคมและ สาธารณะประโยชน์	Home Room
ศุกร์	ภาษาอังกฤษ	ผู้ประกอบการน้อย	ผู้ประกอบการน้อย		นวัตกรรม Project Integration Learning : PIL	นวัตกรรม Project Integration Learning : PIL	สวัสดิ์ให้พระ ประจำสัปดาห์	Home Room

ตารางเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
	๐๙.๓๐-๐๙.๓๐	๐๙.๓๐-๑๐.๓๐	๑๐.๓๐-๑๑.๓๐	๑๑.๓๐-๑๒.๓๐	๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	๑๔.๓๐-๑๕.๓๐	๑๕.๓๐-๑๖.๐๐
จันทร์	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	วิถีคุณวิถีไทย		วิถีคุณวิถีไทย	กิจกรรมแนะแนว	ส่งเสริมและพัฒนา	Home Room
อังคาร	คณิตศาสตร์	ภาษาไทย	นักนวัตกรน้อย		นักนวัตกรน้อย	นักนวัตกรน้อย	ส่งเสริมและพัฒนา	Home Room
พุธ	ภาษาอังกฤษ	คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	ภาษาไทยน่าเรียนรู้		นวัตกรรม Project Integration Learning : PIL	นวัตกรรม Project Integration Learning : PIL	ลูกเสือเนตรนารี	Home Room
พฤหัสบดี	คณิตศาสตร์	ภาษาไทย	คนดีศรีเพี่ยมาต		คนดีศรีเพี่ยมาต	คนดีศรีเพี่ยมาต	กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	Home Room
ศุกร์	ภาษาอังกฤษ	คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	ผู้ประกอบการน้อย		ผู้ประกอบการน้อย	ผู้ประกอบการน้อย	สอดมตีให้วรพระ ประจำสัปดาห์	Home Room

โรงเรียนชลลีสียะห์ อําเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

๑.บริบท / ข้อมูลพื้นฐาน

๑.๑ บริบทจังหวัดปัตตานี

จังหวัดปัตตานี เป็นอาณาจักรเก่าแก่ที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีต มีหลักฐานทางโบราณคดีบริเวณ อำเภอยะรัง มีซากร่องรอยของเมืองขนาดใหญ่ทับซ้อนกันถึง ๓ เมือง ปัตตานีได้รับอิทธิพลจากชนชาติต่างๆ เข้ามาผสมผสานกันอย่างลงตัว กล้ายเป็นวัฒนธรรมที่โดดเด่น จึงเป็นจังหวัดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เพียบพร้อมด้วยแหล่งประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และพื้นที่ธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ทั้งผืนป่าสายน้ำและท้องทะเล นับเป็นพื้นที่ที่ส่งงามด้วยวิถีชีวิตของผู้คนและสภาพภูมิประเทศสมกับความอิงให้ในฐานะเมืองหลวงของอาณาจักรลังกาสุกุลที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีต

จังหวัดปัตตานีเป็นหนึ่งในจังหวัดนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์ นวัตกรรมการศึกษา พัฒนาคุณภาพ สู่พลเมืองอัจฉริยะปัตตานีอย่างยั่งยืน การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และผู้มีส่วนได้เสีย ส่งเสริมสนับสนุนให้มีนวัตกรรม ทางการศึกษาทั้งด้านการบริหาร และการจัดการเรียนรู้ สู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้เป็น Smart Student สู่การเป็น Smart People ในอนาคต ได้ร่วมกันจัดทำหลักสูตร Pattani Heritage โดยมีเป้าหมายคือ สร้างเยาวชนให้เป็น “พลเมืองอัจฉริยะ เมืองอัจฉริยะ”(Smart People Smart City) โดยมีจุดมุ่งหมาย (๑) ให้ผู้เรียนใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า มีจิตสำนึกรักษาดูแล บำรุงรักษา ให้เป็นมรดกสืบทอดของจังหวัดปัตตานี (๒) ใช้กระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง รวมถึงการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และ (๓) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีของผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางวัฒนธรรม และเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะผ่านระบบออนไลน์

๑.๒ บริบทชุมชน ท้องถิ่น

สภาพแวดล้อมรอบ ๆ โรงเรียนรายล้อมไปด้วยธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ทั้ง ภูเขา ทุ่งนา น้ำตก สถานที่ประกอบศาสนิกิจของแต่ละศาสนา เช่น มัสยิด วัด และสถานที่ที่สามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในชุมชน แหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงและการรับความรู้โดยการลงพื้นที่ที่มีอยู่ในชุมชน เช่น ทุ่งนา สวนยาง ลำคลอง น้ำตกอรัญญารินทร์ น้ำตกทรายขาว วัดช้างให้ มัสยิดนัจมุคี din สถานีรถไฟฟ้าช้างให้ พลับพลาที่ประทับ ร.๕ สวนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมเกล้าเจ้าอยู่หัว ร.๗ ทำให้ผู้เรียนมีเขตติที่ดีต่อชุมชน รัก ห่วงเห็น และเข้าใจวัฒนธรรมของพื้นที่

๑.๓ บริบทโรงเรียน

โรงเรียนชลลีสียะห์ สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ในปี ๒๕๖๖ มีจำนวนครุยและบุคลากรทั้งหมด รวม ๙๐ คน นักเรียนทั้งหมด รวม ๑,๒๔๘ คน เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ ซึ่งจัดการเรียนการสอน ๒ หลักสูตร คือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรอิสลามศึกษา ๒๕๖๖ มีห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน บรรยากาศร่มรื่น สะอาด และมีอาคารสถานที่ที่จัดเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีความทันสมัย มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องประกอบอาหาร ห้องสมุด มีห้องแสดงผลงานทางศิลปะของนักเรียนซึ่งชื่อว่า Sali art gallery ที่เป็นแหล่งรวมรวมผลงานนักเรียน รวมถึงเป็นแหล่งสำหรับผู้ที่มาเยี่ยมเยียน

ได้ซึ่งชมในผลงานของนักเรียนและสร้างความประทับใจให้ผู้เรียน มีแปลงเกษตรที่นักเรียนสามารถฝึกหัด吉祥
ในการประกอบอาชีพพื้นฐานด้านการเกษตร เช่น การปลูกผักการเลี้ยงปลา และการเลี้ยงเป็ดเทศ

ทั้งนี้โรงเรียนขออิสระที่เป็นโรงเรียนหนึ่งในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดปัตตานี ได้มีการ
กำหนด School concept คือ วินัยเด่น เน้นทักษะชีวิต นำภูมิปัญญาท้องถิ่น ก้าวทันเทคโนโลยี ตามวิถี
อิสลาม บนพื้นฐานพหุวัฒนธรรม

โรงเรียนได้มีการนำหลักสูตร Pattani Heritage ซึ่งมีลักษณะเป็นโมดูลการเรียนรู้โดยใช้บริบทของ
พื้นที่จังหวัดปัตตานีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มาปรับให้เข้ากับบริบทของตนเองโดย จัดชั่วโมงการเรียนการสอน
ในระดับช่วงชั้นที่ ๑ และช่วงชั้นที่ ๒ เป็นจำนวน ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยในช่วงชั้นที่ ๑ จะใช้ชื่อวิชา “รักษ์วิถี
ถิ่นชาลี” และช่วงชั้นที่ ๒ จะใช้ชื่อวิชา “รักษ์วิถีถิ่นตานี” โดยจัดการเรียนการสอนในรูปแบบบูรณาการข้าม
กลุ่มสาระวิชา ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการ
เรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลและกลุ่มสาระอิสลามศึกษา โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาเป็นวิชาแกนในการ
กำหนดหน่วยการเรียนรู้ สำหรับสาระการเรียนรู้ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรอิสลามศึกษานั้น มี
การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบบูรณาการเช่นเดียวกัน โดยกำหนดให้มีรายวิชาทั้งหมด ๓ วิชา ดังนี้ ๑.วิชา
หลักศรัทธานำชีวิตโดยบูรณาการระหว่างสาระอัล-อัคลาคและสาระอัล-อาคีดah ๒. วิชาวิถีอิสลามตาม
แนวทางศาสนาทูต บูรณาการระหว่างสาระอัล-อะดิษ สาระอัล-ฟิกหะ และสาระอัล-ตาเรีค ๓. ယามเย็น ๒ ภาษา
บูรณาการระหว่างสาระภาษาอักษรไทยและภาษาอาหรับ โดยอีก ๑ สาระ คือ สาระอัล-กรุอาน จะมีการจัดการ
เรียนการสอนบูรณาการกับกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์

๑.๔ ปัญหา และความต้องการ

สภาพปัจจุบันนักเรียนมีฐานะยากจน และส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบุญร่ำ ตายาย หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์อื่นๆ
นอกเหนือจากพ่อแม่ เนื่องจากผู้ปกครองไม่สามารถไปประกอบอาชีพต่างถิ่นและต่างประเทศ ทำให้การติดตาม
ช่วยเหลือ การได้รับการสนับสนุน และการติดตามเรื่องการเรียนจากผู้ปกครองเป็นไปได้ยาก เนื่องจากส่วน
ใหญ่นักเรียนไม่ได้พกพาอาศัยกับผู้ปกครอง ทางโรงเรียนจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการที่จะให้นักเรียนได้มี
ทักษะในการจัดการตนเอง ช่วยเหลือตนเอง และมีทักษะชีวิตที่ดี จึงได้จัดให้มีรายวิชา life skill ซึ่งเป็น
รายวิชาบูรณาการอีก ๑ วิชาที่ทางโรงเรียนกำหนดขึ้น โดยมีการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้การจัดการใน
ครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาทุก
กลุ่มสาระ โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้การจัดการในครัวเรือนเป็นรายวิชาแกนในการกำหนดหน่วยการเรียนรู้
ปัญหาการสื่อสารภาษาไทยที่ยังเป็นปัญหาที่ทางโรงเรียนจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้สามารถสื่อสารภาษาไทยให้มี
ความคล่องแคล่วและสามารถสื่อสารได้ในชีวิตประจำวัน จึงจัดรายวิชาเสริมสร้างทักษะภาษาไทยให้กับ
นักเรียนในช่วงชั้นที่ ๑ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้การใช้ภาษาไทยทั้งในด้านการอ่าน เขียน พิมพ์
เป็นกิจกรรมเสริมให้ผู้เรียนอึกด้วย

ผู้ปกครองและสังคม ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานและมีการเรียนรู้ควบคู่
รายวิชาอิสลามศึกษาเพื่อนำความรู้ ทักษะ ที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีเจตคติที่ดีในการอยู่
ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ ผู้เรียนมีทักษะ ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองเบื้องต้นได้ รวมทั้ง
สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เข้าใจความแตกต่างและสามารถอยู่ร่วมกันได้ในสังคมที่มีความ
แตกต่างด้านความเชื่อ ศาสนา ได้อย่างมีความสุขและสันติ

๒. การจัดโครงสร้างรายวิชาและเวลาเรียน

จากข้อมูลบริบทข้างต้น โรงเรียน ได้กำหนดรายวิชาทั้งในลักษณะการแยกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีการจัดรายวิชาที่บูรณาการสาระของหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับบริบท และความต้องการของโรงเรียนและชุมชน ดังนี้

๒.๑. รายวิชาพื้นฐาน

๒.๑.๑ รายวิชาพื้นฐานช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

ในการจัดรายวิชาพื้นฐานนั้น จะดำเนินการจัดเป็น ๒ รายวิชา โดยตั้งชื่อใหม่แตกต่างจากชื่อที่กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนด ดังนี้

(๑) รายวิชารักษาพยาบาลสุก จัดเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๒) รายวิชา เรียนคณิต คิดเลข จัดเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๑.๒ รายวิชาพื้นฐานช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)

ในการจัดรายวิชาพื้นฐานนั้น จะดำเนินการจัดเป็น ๒ รายวิชา โดยตั้งชื่อใหม่แตกต่างจากชื่อที่กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนด ดังนี้

(๑) รายวิชาเรียงร้อยถ้อยความ จัดเวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมงต่อปี

(๒) รายวิชา ลับสมองลองปัญญา จัดเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๒ รายวิชา รายวิชาบูรณาการ และรายวิชาที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น

ในการจัดรายวิชาแบ่งเป็น ๓ ลักษณะคือ (๑) จัดรายวิชาในลักษณะการแยกรายวิชา (๒) จัดในลักษณะการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ(๓) จัดรายวิชาเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น โดยตั้งชื่อใหม่ให้แตกต่างจากชื่อที่กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนด ดังนี้

๒.๒.๑ รายวิชาอื่นๆ ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

ในการจัดรายวิชาอื่นๆ ในช่วงชั้นที่ ๑ แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ

๒.๒.๑.๑ รายวิชาที่จัดในลักษณะการแยกรายวิชา

ในการจัดรายวิชาในลักษณะการแยกรายวิชานั้นดำเนินการจัด ๑ รายวิชา โดยตั้งชื่อใหม่ให้แตกต่างจากชื่อที่กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนด คือ รายวิชา Daily English จัดเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๒.๑.๒ รายวิชาบูรณาการ มี ๓ รายวิชา ดังนี้

(๑) รายวิชา Miracle of Science จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ และ สาระ อิสลามศึกษา(อัล-กรوان) รวมเวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี

(๒) รายวิชารักษาภารี ถินชลลี จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา เทคโนโลยี ศิลปะและ สาระ อิสลามศึกษา รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๓) รายวิชา Life Skill จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงาน อาชีพและการประกอบการ สุขศึกษาและพลศึกษา และ สาระ อิสลามศึกษา รวมเวลาเรียน ๖๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๒.๓ รายวิชาที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น มี ๓ รายวิชา ดังนี้

(๑) รายวิชา หลักสรัทธานาชีวิต จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระของหลักสูตรอิสลามศึกษา โดยบูรณาการสาระอิสลามศึกษา (อัล-อัคลาก) และ อิสลามศึกษา (อัล-อาภีดะ) รวมเวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมงต่อปี

(๒) รายวิชาวิถีอิสลามตามแนวทางศาสนาพุทธ จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระของหลักสูตรอิสลามศึกษา โดยบูรณาการสาระ อิسلامศึกษา (อัล-อะดิษ) อิسلامศึกษา (อัล-ฟิกห.) และ อิسلامศึกษา (อัล-塔ารีค) รวมเวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมงต่อปี

(๓) รายวิชา ยามเย็น ๒ ภาษาจัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระของหลักสูตรอิสลามศึกษา โดยบูรณาการสาระอิسلامศึกษา (ภาษาอาหรับ) อิسلامศึกษา (ภาษามาลายู) รวมเวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๒.๔ รายวิชาอื่นๆ ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)

ในการจัดรายวิชาอื่นๆ ในช่วงชั้นที่ ๑ แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ

๒.๒.๔.๑ รายวิชาที่จัดในลักษณะการแยกรายวิชา

ในการจัดรายวิชาในลักษณะการแยกรายวิชานั้น จะดำเนินการจัดเป็น ๑ รายวิชา โดยตั้งชื่อใหม่แตกต่างจากชื่อที่ครอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษากำหนด คือ รายวิชา English Speaking well จัดเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๒.๔.๒ รายวิชาบูรณาการ มี ๓ รายวิชา ดังนี้

(๑) รายวิชา Miracle of Science จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสารการเรียนรู้ โดยบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ และ สาระ อิسلامศึกษา(อัล-กรุอาน) รวมเวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมงต่อปี

(๒) รายวิชา Rakkhizidhi กินตานี จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา เทคโนโลยี ศิลปะและ สาระ อิسلامศึกษา รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี

(๓) รายวิชา Life Skill จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงาน อาชีพและการประกอบการ สุขศึกษาและพลศึกษา และ สาระ อิسلامศึกษา รวมเวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๒.๔.๓ รายวิชาที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น มี ๔ รายวิชา ดังนี้

(๑) รายวิชา หลักสรัทธานาชีวิต จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระของหลักสูตรอิสลามศึกษา โดยบูรณาการสาระอิسلامศึกษา (อัล-อัคลาก) และ อิسلامศึกษา (อัล-อาภีดะ) การเรียนรู้ รวมเวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมงต่อปี

(๒) รายวิชาวิถีอิสลามตามแนวทางศาสนาพุทธ จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระของหลักสูตรอิสลามศึกษา โดยบูรณาการสาระ อิسلامศึกษา (อัล-อะดิษ) อิسلامศึกษา (อัล-ฟิกห.) และ อิسلامศึกษา (อัล-塔ารีค) รวมเวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมงต่อปี

(๓) รายวิชา ยามเย็น ๒ ภาษา จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามสาระของหลักสูตรอิสลามศึกษา โดยบูรณาการสาระอิسلامศึกษา (ภาษาอาหรับ) อิسلامศึกษา (ภาษามาลายู) รวมเวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี

(๔) รายวิชา Kids Speaking จัดรายวิชาแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาภาษาไทย และ ภาษามาลายู) รวมเวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมงต่อปี

๒.๓. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนได้กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำนวน ๓ กิจกรรม ห้อง ๒ ชั่วชั้น ดังนี้

- (๑) กิจกรรม Up Skill Feel Good เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี
- (๒) กิจกรรมคิดมัตเพื่ออุ่มมาห์ (จิตอาสาเพื่อสังคม) เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี
- (๓) กิจกรรมตระบียะย. เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี

การจัดตารางเรียน

- การจัดตารางเรียน จัดคาบเรียนละ ๖๐ นาที โดยในแต่ละวันผู้เรียนจะเรียนวันละ ๕ คาบ โดยเริ่มเรียนตามสาระการเรียนรู้ตามโครงสร้างหลักสูตรเวลา ๐๙:๓๐ น. และจะเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในคาบสุดท้ายเวลา ๑๕:๓๐ น. สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ ๑ มีเวลาพักเบรก ๓๐ นาที ช่วงเวลา ๙:๓๐-๑๐:๐๐ น. และนักเรียนช่วงชั้นที่ ๒ มีเวลาพักเบรก ๓๐ นาทีเข่นเดียวกันในช่วงเวลา ๑๐:๓๐-๑๑:๐๐ น.

- ช่วงชั้นที่ ๑ มีการเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน ๒ ชั่วโมง ใน ๑ สัปดาห์ เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่าน เขียน พิจ พูด ของกลุ่มสาระดังกล่าวให้กับผู้เรียน
- ช่วงชั้นที่ ๑ และ ช่วงชั้นที่ ๒ จะมีคาบโขมรูมในตอนท้ายของแต่ละวันเป็นเวลา ๑๕ นาที ซึ่งช่วงเวลานี้จะเป็นช่วงเวลาที่ครูประจำชั้นและนักเรียนได้มีเวลาพักกันก่อนเลิกเรียนและเป็นเวลาที่ครูสามารถพัฒนาและเสริมสร้างในเรื่องของสมรรถนะการจัดการตนเองให้กับนักเรียน

รายละเอียดโครงสร้างรายวิชา และเวลาเรียน ตลอดจน ตารางเรียนมีดังนี้

โครงสร้างรายวิชา และเวลาเรียนช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

รายวิชา/ กิจกรรม	เวลาเรียน	
	เวลาเรียนชั่วโมง/ปี	เวลาเรียนชั่วโมง/สัปดาห์
● รายวิชาพื้นฐาน		
รักษาภาษาพาสนุก	๑๒๐	๓
เรียนคณิตคิดเพลิน	๑๒๐	๓
รวม	๒๔๐	๖
● รายวิชาอื่นๆ		
Daily English	๑๒๐	๓
รายวิชาบูรณาการ		
ชื่อรายวิชาบูรณาการ	กลุ่มสาระการเรียนรู้/สาระที่นำมาบูรณาการ	
Miracle of Science	วิทยาศาสตร์ อิสลามศึกษา(อัล-กรوان)	๔๐ ๑
รักษาดูแล ถ่ายซองลี	สังคมศึกษา ศิลปะ เทคโนโลยี สุขศึกษาและพลศึกษา อิสลามศึกษา	๑๒๐ ๓
Life Skill	การงานอาชีพและการประกอบการ สุขศึกษาและพลศึกษา อิสลามศึกษา	๖๐ ๑.๕
รวม	๓๔๐	๘.๕
รายวิชาที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น		
ชื่อรายวิชา	สาระที่นำมาบูรณาการ	
หลักครรภารานำชีวิต	อิสลามศึกษา (อัล-อัคลาก) อิสลามศึกษา (อัล-อาภีดะ)	๔๐ ๒
วิถีอิสลามตามแนวทางศาสนาทุต	อิสลามศึกษา (อัล-ชะดิษ) อิสลามศึกษา (อัล-ฟิกษ.) อิสลามศึกษา (อัล-ตราีค)	๔๐ ๒
ยามเย็น ๒ ภาษา	อิสลามศึกษา (ภาษาอาหรับ) อิสลามศึกษา (ภาษามาลายู)	๔๐ ๑
รวม	๒๔๐	๕
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
Up Skill Feel Good	๔๐ ๑	
คิดมัตเพื่ออุ่นมาห์ (จิตอาสาเพื่อสังคม)	๔๐ ๑	
ตัวบัญชี	๔๐ ๑	
รวม	๑๒๐ ๓	
รวมจำนวนชั่วโมง		๙๐๐

โครงสร้างรายวิชา และเวลาเรียนช่วงชั้นที่ ๒ (ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)

รายวิชา/ กิจกรรม	เวลาเรียน		
	เวลาเรียนชั่วโมง/ปี	เวลาเรียนชั่วโมง/สัปดาห์	
● รายวิชาพื้นฐาน			
เรียงร้อย ต้อຍความ	๘๐	๒	
ลับสมองลงปัญญา	๑๒๐	๓	
รวม	๒๐๐	๕	
● รายวิชาอื่นๆ			
English Speaking well	๑๒๐	๓	
รายวิชาบูรณาการ			
ชื่อรายวิชาบูรณาการ	กลุ่มสาระการเรียนรู้/สาระที่นำมา บูรณาการ		
Miracle of Science	วิทยาศาสตร์ อิสลามศึกษา(อัล-กรوان)	๔๐	๑
รักษ์วิถี ถินตามี	สังคมศึกษา คิลปะ เทคโนโลยี สุขศึกษาและพลศึกษา อิสลามศึกษา	๑๒๐	๓
Life Skill	การงาน อาชีพและการประกอบการ สุขศึกษาและพลศึกษา อิสลามศึกษา	๘๐	๒
รวม	๔๐๐	๑๐	
รายวิชาที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเด่น			
ชื่อรายวิชา	สาระที่นำมาบูรณาการ		
หลักครั้งฐานำชีวิต	อิสลามศึกษา (อัล-อัคลาก) อิสลามศึกษา (อัล-อากีดะ)	๘๐	๒
วิถีอิสลามตามแนวทางศาสนา ทุต	อิสลามศึกษา (อัล-ชะดิษ) อิสลามศึกษา (อัล-ฟิกษ.) อิสลามศึกษา (อัล-ตราีค)	๘๐	๒
ยานมเย็น ๒ ภาษา	อิสลามศึกษา (ภาษาอาหรับ) อิสลามศึกษา (ภาษามาลายู)	๔๐	๑
Kids Speaker	ภาษาไทย ภาษามาลายู	๘๐	๒
รวม	๒๔๐	๗	
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
Up Skill Feel Good	๔๐	๑	
คิดมัตเพื่ออุ่นมะห์ (จิตอาสาเพื่อลังกม)	๔๐	๑	
ตระบียะฯ.	๔๐	๑	
รวม	๑๒๐	๓	
รวมจำนวนชั่วโมง	๙๐๐		

ตารางเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
โรงเรียนชอนลีอียะห์ ตำบลทุ่งพลา อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

วัน/เวลา	07.50 – 08.00 น.	08.00 – 08.30 น.	08.30 – 09.30 น. (1)	09.30 – 10.00 น.	10.00 – 11.00 น. (2)	11.00 – 12.00 น. (3)	12.00 – 13.30 น. (4)	13.30 – 14.30 น. (5)	14.30 – 15.30 น. (6)	15.30 – 15.45 น.	การแต่งกาย
จันทร์	โครงสร้าง 30 นาที โครงสร้าง 30 นาที โครงสร้าง 30 นาที โครงสร้าง 30 นาที โครงสร้าง 30 นาที โครงสร้าง 30 นาที	กิจกรรม Morning assembly	เรียนคณิต คิดเพลิน	Daily English	รักษาภาษา พาสนุก		ยามเย็น 2 ภาษา	เสริมสร้าง ทักษะภาษาไทย		โขมรูม	ชุดนักเรียน
อังคาร		อัคกรอาบน้ำ	Miracle of Science	Daily English	เรียนคณิต คิดเพลิน		Up Skill Feel Good	คิดมัต เพื่อความมั่ห์ (จิตอาสาเพื่อสังคม)		โขมรูม	ชุดพละ
พุธ		อัคกรอาบน้ำ	Daily English	รักษาภาษา พาสนุก	รักษาภารกิจ คืนของลี		รักษาภารกิจ คืนของลี			โขมรูม	ชุดนักเรียน
พฤหัสบดี		กิจกรรม Morning assembly	เรียนคณิต คิดเพลิน	10.00 – 11.30 น. Life Skill			หลักศรีทธารานำชีวิต			โขมรูม	ชุดพละ/ ชุดกีฬาสี
ศุกร์		อัคกรอาบน้ำ	ตัวบิบิยะห์	รักษาภาษา พาสนุก	เสริมสร้าง ทักษะภาษาไทย		วิถีอิสลาม ตามแนวทางศาสนาทูต			โขมรูม	ชุดมลาย/ ชุดรายอ

ตารางเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนชูลีอียะห์ ตำบลทุ่งพลา อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

วัน/เวลา	07.50 – 08.00 น.	08.00 – 08.30 น.	08.30 – 09.30 น. (1)	09.30 – 10.30 น. (2)	10.30 - 11.00 น.	11.00 – 12.00 น. (3)	12.00 – 13.30 น. (4)	13.30 – 14.30 น. (5)	14.30 – 15.30 น. (5)	15.30 – 15.45 น.	การแต่งกาย
จันทร์		กิจกรรม Morning assembly	ลับสมอง ประลองปัญญา	English Speak Well		Miracle of Science			วิถีอิสลาม ตามแนวทางศาสนาทุก	โขมรูม	ชุดนักเรียน
อังคาร		อัลกอริยา	เรียงร้อย ถ้อยคำ	Miracle of Science		ลับสมอง ประลองปัญญา	Up Skill Feel Good	คิดมั้ต เพื่ออุ่นมาห์ (จิตอาสาเพื่อสังคม)	โขมรูม	ชุดพละ	
พุธ		อัลกอริยา	ลับสมอง ประลองปัญญา	Kids Speaker		รักษาภาระ กินด涵		รักษาภาระ กินด涵	โขมรูม	ชุดนักเรียน	
พฤหัสบดี	กิจกรรม Morning assembly		Life Skill			English Speak Well	Kids Speaker	ยามเย็น 2 ภาษา	โขมรูม	ชุดพละ/ชุดกีฬาสี	
ศุกร์	อัลกอริยา		ตัวบีบีห์	English Speak Well		เรียงร้อย ถ้อยคำ	หลักศรัทธา นำชีวิต		โขมรูม	ชุดมลาย/ชุดรายอ	

หลักการ แนวทาง
การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

หลักการและแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน เพื่อความเข้าใจ หลักการและแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะซึ่งมีมุ่งมอง ลักษณะ แนวทางหลากหลาย ในส่วนนี้จึง นำเสนอเนื้อหาสาระสำคัญใน ๒ ส่วนคือ ๑) หลักการและแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ซึ่งเป็นการ นำเสนอ หลักการสำคัญและแนวทางในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ในภาพรวม และ ๒) แนวคิดแนวทาง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการนำเสนอแนวคิด แนวทางที่มี ความเฉพาะเจาะจงในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้นๆ และ การพัฒนา สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้นๆ ที่มีการบูรณาการกับสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

เพื่อความเข้าใจหลักการ แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะ และตัวอย่างแผนการเรียนรู้ และ หน่วยการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะ ผู้อ่านอาจจะศึกษาจากเอกสารชื่อ **หลักการ แนวทางการจัดการเรียนรู้ฐาน สมรรถนะ และตัวอย่างแผนการเรียนรู้ และ หน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะ เพิ่มเติม**

๑. หลักการและแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

บุคคลที่มีสมรรถนะ คือ ผู้ที่สามารถทำงานได้สำเร็จ โดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะ ต่าง ๆ ที่ตนมีอยู่ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากศักยภาพภายในของตน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ “สมรรถนะ” เป็น ความสามารถหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ เฉพาะของตน มาประยุกต์ใช้ในงาน หรือในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จนประสบความสำเร็จ สมรรถนะจึงเป็น ผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติหรือคุณลักษณะที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน การแก้ปัญหา และการดำรงชีวิต ดังนั้น การเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะหรือสามารถ “ทำได้สำเร็จ” ในงานหรือ สถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต หรือ การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (CBL: Competency-based Learning) นั้นก็ คือ การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการคิด การกระทำ การลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเอง ได้พัฒนาความสามารถจากการ ฝึกฝนใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวม ในงาน สถานการณ์ การแก้ปัญหา หรือในชีวิตของตน ซึ่งการเรียนรู้ดังกล่าวมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

(๑) เป็นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการเรียนรู้ของตนเอง อย่างตื่นตัว กระตือรือร้น มีชีวิตชีวา มีความมุ่งมั่นผูกพันกับการเรียนรู้ (Engagement) มีความจดจ่อใส่ใจ (Attention & Focus) กระหายโครงรูปในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความตื่นตัวที่จะศึกษา จัดทำ สร้างความเข้าใจในข้อมูลหรือความรู้นั้น ๆ ให้แก่ตนเอง เพื่อให้สิ่งที่เรียนรู้นั้นมีความหมายและสามารถ นำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตของตน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทั้งทางด้านกาย (Physically Active) สติปัญญา (Intellectually Active) อารมณ์ (Emotionally Active) และสังคม (Socially Active)

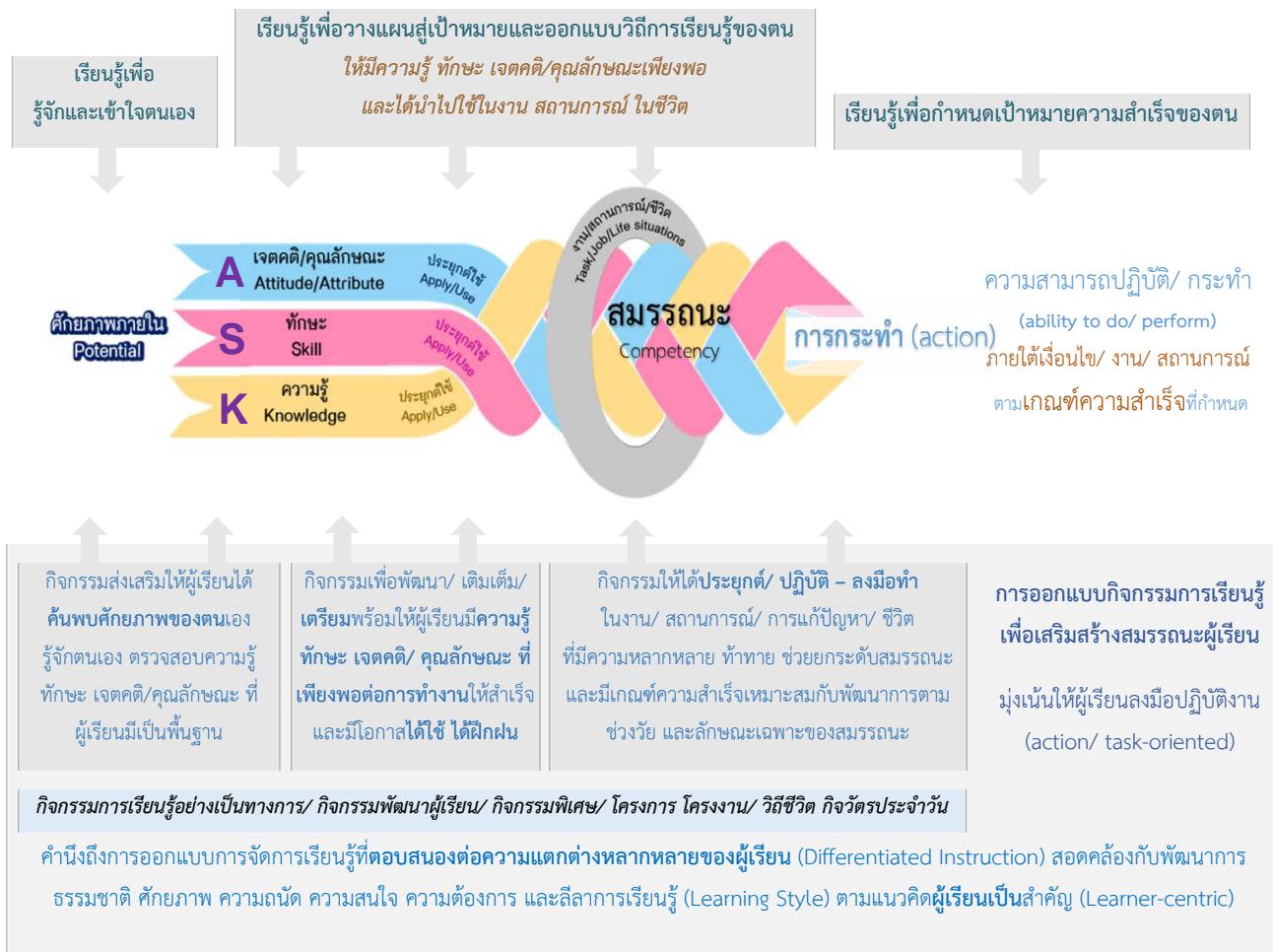
(๒) เป็นการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) และการเรียนรู้ตามจังหวะการเรียนรู้ ของตน (Self-paced Learning) กล่าวคือผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัด ตามศักยภาพ ตามความสนใจและ ความต้องการของตน สามารถออกแบบวิถีการเรียนรู้ (Learning Pathway) ของตัวเองได้ สามารถใช้เวลาใน การเรียนรู้และมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ไปตามจังหวะการเรียนรู้ของตนที่แตกต่างกันไปตามความถนัดและ ความสามารถของตน และรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนให้ถึงเป้าหมาย

๓) เป็นการนำตนเองในการเรียนรู้ (Self-directed Learning) ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและความถนัด โดยมีโอกาสได้วางแผน ดำเนินการ และประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตั้งแต่การสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของตน การกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ การเลือกวิธีการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อลักษณะการเรียนรู้ (Learning Style) ของตนเอง การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินตนเอง ตลอดจนการกำกับตนเองในการเรียนรู้ ซึ่งการให้ผู้เรียนนำตนเองและพึงพาตนเองนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายใต้กรอบดุณความต้องการในการเรียนรู้และเรียนรู้อย่างมีจุดหมาย รวมทั้งเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ การเรียนรู้ของตน

ลักษณะของการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับความหมายและองค์ประกอบของสมรรถนะ และมีความสัมพันธ์กับแนวคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวคิด และแนวทางของการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (CBI: Competency-based Instruction) สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (CBL: Competency-based Learning)

ลักษณะสำคัญ: การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) การเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized learning)
การเรียนรู้ตามจังหวะการเรียนรู้ของตน (Self-paced learning) การนำเสนองใน การเรียนรู้ (Self-directed learning)

หลักการและแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (CBI: Competency-based Instruction)

มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential learning) การเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic learning) การเรียนรู้ผ่านงาน-ผ่านปรากฏการณ์-ผ่านสถานการณ์ (Task-based/ Work-based/ Phenomenon-based/ Situated learning) การเรียนรู้ด้วยโครงงาน (Project-based learning) การเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated learning) การสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ และความรู้สึกในการเป็นเจ้าของการเรียนรู้ การเรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful Learning) การสะท้อนคิด (Reflection) ตลอดจนการใช้ทฤษฎี หลักการ แนวคิด รูปแบบ กระบวนการ วิธีสอน เทคนิคการสอน ฯลฯ ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริม การนำเสนองใน การเรียนรู้เชิงรุก ทั้งด้านกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม อิ่ย่างสอดคล้องสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม โดยมีการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) และมีการประเมิน การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการประเมินความก้าวหน้าระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (CBI: Competency-based Instruction) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีสมรรถนะเป็นเป้าหมาย มุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติงาน (Action/ Task-oriented) เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวมในการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา และการใช้ชีวิต ผู้สอนมีเป้าหมายที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียน ทำอะไรได้ในระดับที่กำหนด โดยมีผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะที่จัดไว้อย่างเป็นลำดับเป็นกรอบในการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ว่าผู้เรียนจำเป็นต้องรู้อะไร ต้องมีทักษะและความสามารถใดบ้าง ตลอดจนต้องมีเจตคติ ค่านิยม หรือคุณลักษณะอะไร จึงจะช่วยให้ทำสิ่งนี้ได้สำเร็จ แล้วออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้แก่ผู้เรียนให้มีเพียงพอ ตลอดจนส่งเสริมให้นำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ จนเกิดสมรรถนะในระดับที่ต้องการ โดยผู้เรียนแต่ละคนอาจใช้เวลาในการเรียนรู้มากน้อยแตกต่างกัน และสามารถจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนได้

ผู้สอนสามารถพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนผ่านกิจกรรมและพื้นที่การเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นทางการของรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมพิเศษ โครงการ โครงการงานต่าง ๆ รวมถึงกิจกรรมในวิถีชีวิตหรือกิจวัตรประจำวันของผู้เรียน ซึ่งในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนนั้นควรประกอบไปด้วยกิจกรรมอย่างน้อย ๓ ลักษณะ ได้แก่

(๑) กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสนใจ ความสนดและศักยภาพของตนเอง ได้ทำความเข้าใจและรู้จักตนเอง ผู้สอนและผู้เรียนได้ตรวจสอบความรู้ ทักษะ เจตคติ/คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีอยู่ เป็นพื้นฐาน เพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน

(๒) กิจกรรมเพื่อพัฒนา/ เติมเต็ม/ เตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ/ คุณลักษณะที่สำคัญจำเป็นให้เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานต่าง ๆ

(๓) กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ประยุกต์/ ปฏิบัติ – ลงมือทำ ในงาน ในการแก้ปัญหา หรือในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตที่มีความหลากหลายและความท้าทายในระดับที่เหมาะสม ได้ฝึกฝนในงานหรือสถานการณ์ใหม่ ที่มีระดับความยาก ซับซ้อน หรือท้าทายยิ่งขึ้น โดยมีเกณฑ์ความสำเร็จเหมาะสมกับพัฒนาการตามช่วงวัย และลักษณะเฉพาะของสมรรถนะนั้น ๆ เพื่อช่วยให้เกิดการถ่ายโยงและช่วยยกระดับสมรรถนะ ตลอดจนการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทบทวน ไตร่ตรอง สะท้อนคิด เพื่อพัฒนาตนเอง

สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การทดลองใช้กรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖ สำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้เสนอแนะหลักการ แนวคิด และแนวทางที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะไว้ดังนี้ (สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา: ๒๕๖๒, ๒๕๖๓)

(๑) การส่งเสริมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) การพัฒนาความสามารถและฝึกฝนการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใน การปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา และการใช้ชีวิต จัดประสบการณ์/สถานการณ์ที่หลากหลาย ในบริบทหรือสถานการณ์ใหม่ ๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการคิด การปฏิบัติ การลงมือทำ ตามแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เช่น การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential learning) การเรียนรู้ผ่านงาน-ผ่านปรากฏการณ์-ผ่านสถานการณ์ (Task-based/ Work-based/ Phenomenon-based/ Situated Learning) การเรียนรู้ด้วยโครงงาน (Project-based Learning) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำ การ

ได้รับรอง การสร้างข้อสรุปและเกิดความเข้าใจอย่างกระจั่งแห้งด้วยตนเอง และมีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในระดับชำนาญหรือเชี่ยวชาญยิ่งขึ้น

๒) การเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อให้สามารถใช้การได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต เป็นการเรียนรู้เพื่อใช้ประโยชน์ไม่ใช่การเรียนเพื่อรู้เท่านั้น ซึ่งชีวิตจริงของผู้เรียนมีทั้งบริบทที่ใกล้ตัวไปจนถึงไกลตัว เช่น กิจกรรมของตนเอง ความสัมพันธ์กับเพื่อน ครอบครัว ชีวิตประจำวันในชั้นเรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ชาติ และโลก ที่สามารถนำเรื่องราวหรือข้อมูลมาเป็นจุดตั้งต้นในการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น รวมถึงหากในโรงเรียนหรือในชุมชนมีทรัพยากรสิ่งแวดล้อม กิจกรรมชุมชน งานประเพณี เทศกาล หรือแหล่งเรียนรู้สำคัญ (Resource-Based Learning/Community-Based Learning) ที่สามารถใช้เป็นพื้นที่เรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนได้ เช่นกัน

๓) การเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ ใน การปฏิบัติงาน ไดางานหนึ่งให้สำเร็จ โดยใช้ชุดความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะที่สำคัญ จำเป็นต่อการปฏิบัติงานนั้น จึงสามารถช่วยลดเวลาเรียนและเนื้อหาจำนวนมากที่ไม่จำเป็น เอื้อให้ผู้เรียนมีเวลาในการเรียนรู้เนื้อหาที่จำเป็นในระดับที่ลึกซึ้งขึ้น

๔) การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการเรียนรู้ การคิด ลงมือปฏิบัติ สรุปและสร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างตื่นตัวตามความสนใจหรือความต้องการของตน โดยในการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกนั้น ต้องเลือกใช้ทฤษฎี หลักการ แนวคิด รูปแบบกระบวนการ วิธีสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกทั้งด้านกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม อย่างสอดคล้องสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม บนพื้นฐานของการพิจารณา ไตรตรองถึงพัฒนาการ ลีลาการเรียนรู้ ธรรมชาติของผู้เรียน ธรรมชาติของศาสตร์-รายวิชา และวัตถุประสงค์ของบทเรียน ตัวอย่าง แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกในแต่ละด้าน มีดังนี้

๔.๑) การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกทางกาย เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวทางกาย โดยการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างเหมาะสมกับวัย ภูมิภาวะ และความสนใจของผู้เรียน เช่น กิจกรรมที่มีการลงมือทำและการปฏิบัติงานต่าง ๆ การได้เคลื่อนไหวร่างกาย ได้เปลี่ยนอิริยาบถ ในการทำกิจกรรมที่มีลักษณะแตกต่างหลากหลาย จะช่วยให้ประสิทธิภาพรับรู้ของผู้เรียน ตื่นตัว ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถรับรู้และเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนได้ดี รวมทั้งช่วยคงความสนใจของผู้เรียนให้ต่อเนื่องจนบรรลุเป้าหมาย

๔.๒) การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกทางปัญญา เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวในการใช้ความคิด เป็นการใช้สติปัญญาของตนสร้างความหมาย ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ โดยใช้วิธีการให้คิดในประเด็น ท้าทาย การใช้คำานรงค์ตุนการคิด การใช้กระบวนการสืบสอบ

๔.๓) การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกทางสังคม เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เป็นการขยายขอบเขตการเรียนรู้ของผู้เรียนให้กว้างขึ้น ได้เรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้รับข้อมูลป้อนกลับ ได้ตรวจสอบความคิดของตนเอง ขยายความคิด และเรียนรู้จากผู้อื่น วิธีการที่สามารถนำมาใช้ได้ เช่น การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม การทำงานร่วมกันเป็นทีม การระดมสมอง การอภิปรายกลุ่มย่อย การเรียนรู้แบบร่วมมือ

๔.๔) การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกทางอารมณ์ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวทางอารมณ์ หรือความรู้สึก โดยการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระทบต่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียน ในทางที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียน การเกิดความรู้สึกของผู้เรียนจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อตนเอง มีความคงทน และจะส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน ตัวอย่างวิธีการที่สามารถนำมาใช้ได้ เช่น การเปิด

โอกาสให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึกที่แท้จริง การสร้างบรรยายกาศที่เป็นมิตรและปลอดภัย การแสดงความไว้วางใจ และยอมรับผู้เรียน การส่งเสริมให้ผู้เรียนสะท้อนคิด การรับฟังผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง (Deep Listening) และการใช้วิธีสอนต่าง ๆ ที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดอารมณ์ ความรู้สึกไปในทางที่พึงประสงค์ เช่น กระบวนการเรียนการสอนด้านจิตพิสัย กระบวนการกระจุ่มค่านิยม (Value Clarification) ฯลฯ

ทั้งนี้ การเรียนรู้ฐานสมรรถนะมีลักษณะที่เป็นการเรียนรู้เชิงรุกอยู่แล้วตามธรรมชาติ การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก จึงเป็นการนำแนวคิด แนวทาง และกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก มาต่อยอด โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนสามารถทำได้ (Able to Do) โดยการผ่านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ที่จำเป็นมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน แก้ปัญหาต่าง ๆ จนเกิดความสำเร็จ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ทักษะ เจตคติ/คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการพัฒนาสมรรถนะนั้น รวมไปถึงได้รับการฝึกฝนให้นำไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

(๕) การสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ ความรู้สึกในการเป็นเจ้าของการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า ความสำคัญของสิ่งที่ได้เรียนรู้ เห็นผลสำเร็จและผลลัพธ์เนื่องจากความสำเร็จนั้นที่มีต่อตนเอง และผู้อื่น ผู้เรียนได้ร่วมกำหนดเป้าหมาย ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และแนวทางการประเมินของตนเองให้ตอบสนองต่อความสนใจ ความต้องการ และความสนใจ ทำให้การเรียนรู้นั้นมีความหมายต่อตนเอง

(๖) การส่งเสริมการนำตนเอง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ตั้งแต่สำรวจ ความต้องการในการเรียนรู้ของตน การกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ การเลือกวิธีการเรียนรู้ การตรวจสอบเรียนรู้ การร่วมปรับปรุง วิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการประเมินตนเอง โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและความสนใจ

(๗) การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นบทบาทที่สำคัญของผู้สอนในการช่วยปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน การสังเกตผู้เรียน ให้ข้อมูลป้อนกลับ และให้การช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างยึดหยุ่น ตามลักษณะเฉพาะของผู้เรียน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การเรียนรู้ฐานสมรรถนะประสบความสำเร็จ การให้ผู้เรียนได้ทบทวน ไตร่ตรอง สะท้อนคิด (Reflection) รวมถึงมีการประเมินการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้การประเมินเพื่อพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งครอบคลุมการประเมินการเรียนรู้ของตนเองโดยผู้เรียนและการให้ข้อมูลป้อนกลับของผู้สอน ในลักษณะของการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning : Afl) โดยผู้สอนและการประเมินเป็นการเรียนรู้ (Assessment as Learning : AaL) ของผู้เรียน

ทั้งนี้ ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะนั้น ต้องคำนึงถึงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน (Differentiated Instruction) ให้สอดคล้องกับพัฒนาการ ธรรมชาติ ศักยภาพ ความสนใจ ความสนใจ ความต้องการ และลักษณะการเรียนรู้ (Learning Style) ตามแนวคิดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-centric)

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะมีลักษณะสำคัญ ๑๖ ประการที่ครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการคิด ออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาเลือกประเด็นที่เหมาะสมกับขอบข่ายและจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียน/แผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด ลักษณะสำคัญดังกล่าว มีดังนี้

๑. มีการกำหนดสมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะที่เชื่อมโยงกันเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจน
๒. มีการเสริมสร้าง (Attitude/attribute/value) สร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ ให้ผู้เรียนเกิดฉันทะในการเรียนรู้ มีพลังและไฟในการเรียนรู้
๓. มีการให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนด/เลือกวิถีการเรียนรู้ (Learning Pathway) ของตน เพื่อช่วยสร้างความรู้สึกการเป็นเจ้าของ การเรียนรู้ของตน (Ownership) อันเป็นการส่งเสริมความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของผู้เรียน
๔. มีการช่วยให้ผู้เรียนเห็นเป้าหมายของการเรียนรู้ที่ชัดเจน (Visible Learning) และรู้ว่าตนจะต้องรู้อะไร และทำอะไรได้ เมื่อจบการเรียน รวมทั้งรู้เกณฑ์ความสำเร็จและรู้สึกท้าทายที่จะทำงานให้สำเร็จ
๕. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำตนเองในการเรียนรู้ (Self-directed Learning) และ กำกับตนเอง (Self-Regulation) จนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย
๖. มีสาระการเรียนรู้ (K S A) ที่ครอบคลุมข้อกำหนดของหลักสูตร เหมาะสมกับบริบทและตอบสนองความสนใจและความต้องการของผู้เรียน
๗. มีงาน/สถานการณ์/ปัญหา/ โจทย์ (Task/Job/Situation/Problem) ที่สามารถใช้สร้างสมรรถนะผู้เรียนตามที่ต้องการ และมีการคัดเลือกสาระ K S A / ชุดความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงานนั้น ๆ ให้สำเร็จซึ่งอาจมีความแตกต่างกันตามความเหมาะสมกับผู้เรียน โรงเรียน และบริบท
๘. มีกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะ ๒ ประเภท คือ
 - ๘.๑) กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ K S A ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จ โดยเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) ในระดับนำไปใช้ได้ (Application)
 - ๘.๒) กิจกรรมเพื่อสร้าง/พัฒนาสมรรถนะ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่ต้องการ
- ๙.๓) กิจกรรมเพื่อฝึกสมรรถนะ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนนำ K S A ไปใช้ในงาน/สถานการณ์ที่แตกต่างหลากหลายมากขึ้นและซับซ้อนขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่สูงขึ้นและชำนาญมากขึ้น
๙. มีกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนรู้อย่างตื่นตัว สนใจ ใส่ใจ และจดจ่อผูกพันกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่
 - ๙.๑) ด้านร่างกาย (Physically Active) คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายเปลี่ยนอิริยาบถ ผ่านการทำกิจกรรมที่มีลักษณะแตกต่างหลากหลาย สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระฉับกระเฉง รู้สึกสดชื่น และเกิดความพร้อมในการรับรู้และเรียนรู้ได้ดี
 - ๙.๒) ด้านสติปัญญา (Intellectually Active) คือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยกระตุ้นการทำงานของสมอง ผู้เรียนได้ใช้ความคิดในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่ตนเอง ทำให้ส่งที่เรียนรู้นั้นมีความหมายต่อตน
 - ๙.๓) ด้านสังคม (Socially Active) คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน อันเป็นการช่วยขยายขอบเขตการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น
 - ๙.๔) ด้านอารมณ์ (Emotionally Active) คือกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้สิ่งที่เรียนมีความหมายและส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตน
๑๐. หากมีการใช้วัตกรรมการเรียนรู้จะต้องมีกระบวนการใช้วัตกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน
๑๑. มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

๑๑. การบูรณาการสาระจากศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นการบูรณาการแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) พหuvิทยาการ (Multidisciplinary) หรือ การบูรณาการข้ามศาสตร์ (Transdisciplinary)

๑๒. การบูรณาการสมรรถนะหลายสมรรถนะตามความเหมาะสม

๑๓. การบูรณาการวิธีสอนหลากหลายตามความเหมาะสม

๑๔. การบูรณาการการประเมินในกระบวนการเรียนรู้

๑๕. มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล (Differentiated Instruction) คือ มีการปรับหรือจัดสาระการเรียนรู้ กระบวนการหรือวิธีการเรียนรู้ การนำเสนอผลงานการเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียนได้

๑๖. มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้เวลาในการเรียนรู้แตกต่างกันได้ (Self-paced Learning) ไม่สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด จะต้องมีการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงจนบรรลุจุดมุ่งหมายได้ (Mastery Learning)

๑๗. มีการประเมินความก้าวหน้า (Formative Assessment) ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยครูทำหน้าที่ดูแลติดตามการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เพื่อการปรับปรุงพัฒนา จนผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งให้ผู้เรียนได้ประเมินเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Assessment as Learning) เพื่อปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ของตนเอง

๑๘. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลมาใช้ในการจัด/ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) และมีการประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning) เพื่อรายงานผลการเรียนรู้

๑๙. มีการใช้วิธีประเมินผลหลากหลายตามความเหมาะสมกับเรื่องที่ประเมิน เช่น การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อน การทดสอบ การประเมินพฤติกรรมตามเกณฑ์

ทั้งนี้ครูสามารถใช้ลักษณะสำคัญ ๑๖ ประการข้างต้นเป็นแนวทางในการคิดออกแบบการจัดการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ว่า มีลักษณะสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะมากน้อยเพียงใด

ลักษณะสำคัญทั้ง ๑๖ ประการ ดังกล่าวข้างต้นเป็นคุณสมบัติโดยรวมของการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่เป็นหน่วยการเรียนรู้ใหญ่ สำหรับแผนการจัดการเรียนรู้ย่อย ๆ ของหน่วยการเรียนรู้ใหญ่อาจมีคุณสมบัติไม่ครบตามเกณฑ์ แต่มีรวมเป็นหน่วยการเรียนรู้ใหญ่แล้ว ควรจัดให้ได้ครบตามลักษณะสำคัญ

ในการเลือกใช้แนวทางในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะนั้นสถานศึกษาสามารถเลือกแนวทางให้สอดคล้องกับจุดเน้น (School Focus/ School Concept) และเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา โดยพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา เป้าหมาย และสมรรถนะผู้เรียนที่ได้กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่การคัดเลือกและกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกัน เช่น หากจุดเน้นของสถานศึกษาคือการพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นนวัตกร แนวทางการจัดการเรียนรู้ก็ควรเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์หรือการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เช่น การใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking Process) การจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงาน หรือการจัดการเรียนรู้โดยใช้งานวิจัยเป็นฐาน หรือหากสถานศึกษาจะพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่มีความเฉพาะเจาะจงตอบสนองต่อปริบทของตนเอง สามารถทำได้เช่นกัน

๒. แนวคิดแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้

ในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำได้หลายลักษณะ ทั้งการใช้หลักการแนวคิด แนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะในภาพรวมที่นำเสนอข้างต้น และการนำแนวคิด แนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด แนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะมาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้นๆ นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้นๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการกับสมรรถนะหลัก และ พัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้นๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการกับสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้ด้วย

ในส่วนนี้จะเสนอแนวคิด แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้และการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ในลักษณะการบูรณาการกับสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ รายละเอียดดังนี้

๒.๑ แนวคิด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มุ่งให้นักเรียนใช้ภาษาถูกต้องตามโครงสร้างและหลักภาษา สามารถใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการรับสารและส่งสารกับผู้อื่น สามารถใช้ภาษาอย่างมีมารยาท สุภาพ เลือกใช้ระดับภาษาได้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีจุดเน้นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สื่อสารได้บรรลุตามเป้าหมาย การกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านนี้เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบในการสื่อสาร ๔ ประการ ได้แก่ (๑) ความสามารถทางด้านไวยากรณ์ (Grammatical Competence) (๒) ความสามารถทางด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) (๓) ความสามารถด้านการสนทนา (Discourse Competence) และ (๔) ความสามารถด้านกลวิธีการใช้ภาษา (Strategic Competence) (Cannale, ๑๙๘๓) รายละเอียดดังนี้

ความสามารถทางด้านไวยากรณ์ (Grammatical Competence) เป็นความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และความเข้าใจหลักภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้อง สามารถส่งสารที่ถูกต้องเป็นที่เข้าใจตรงกัน รวมถึงการเข้าใจความหมายตั้งแต่ระดับคำไปจนกระทั่งการทำความเข้าใจประโยชน์

ความสามารถทางด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) เป็นความสามารถในการเข้าใจบริบททางสังคมในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ซึ่งจะส่งผลต่อลักษณะข้อมูลสารสนเทศที่แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน โดยคำนึงถึงระดับและสถานะของผู้เกี่ยวข้องระหว่างการสื่อสาร เป้าหมายในการสื่อสาร และบรรทัดฐานสังคม ทำให้สามารถใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ทั้งในด้านความหมายและรูปแบบการใช้ภาษา

ความสามารถด้านการสนทนา (Discourse Competence) เป็นความสามารถในการผสมผสานรูปแบบการใช้ภาษาและการสื่อความหมายได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทยในการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศผ่านการพูดหรือการเขียน เป็นความสามารถในการแปลความตามลำดับของประโยชน์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์นั้น ๆ และปรับเปลี่ยนการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจและบรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสารได้

ความสามารถด้านกลวิธีการใช้ภาษา (Strategic Competence) เป็นความสามารถในการใช้กลวิธีการสื่อสารที่ผสมผสานทั้งการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการสื่อสาร ช่วยในการ

อธิบายหรืออุดความหมายทางภาษาให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งจะประยุกต์ใช้ร่วมกับความรู้และความเข้าใจหลักภาษาและด้านภาษาสังคม

สำหรับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแต่ละสมรรถนะย่อยมีดังนี้

(๑) การฟังและการดู

จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนได้เข้าถึงสารสนเทศหลากหลายประเภทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการรับสารที่สามารถพบเจอด้วยชีวิตจริง และเปิดโอกาสให้นักเรียนฟังและดูสารสนเทศผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น การฟังและการดูข่าว โฆษณาชวนเชื่อ ในปัลว แผ่นพับ หรืออินเทอร์เน็ต โดยมีผู้สอนใช้คำตามในการกระตุนนักเรียนเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ ความสามารถในการคิด และความเข้าอกเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น

(๒) การอ่าน

จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ได้เข้าถึงสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ทั้งวรรณกรรม วรรณคดี ที่เหมาะสมกับช่วงวัย โดยหากผู้สอนมีการกระตุนหรือแนะนำให้เลือกใช้เครื่องมือหรือกลวิธีต่าง ๆ ระหว่างการเรียน ก็จะช่วยให้เด็กมีโอกาสใช้สมรรถนะย่อยร่วมกันได้ เช่น การใช้กลวิธี KWL เพื่อพัฒนาความเข้าใจเรื่องราวด้วยฟัง/หรือดู หรือความเข้าใจในการอ่าน โดยเขียนบันทึกสิ่งที่รู้แล้ว สิ่งที่ต้องการรู้ และสิ่งที่ได้เรียนรู้ ทำให้ได้รับประโยชน์จากการอ่านมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมถึงการใช้กลวิธี SQ&R การใช้ผังกราฟิก (Graphic organizer) ฯลฯ

(๓) การเขียน

จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนได้สื่อสารโดยการเขียนหรือการพิมพ์ เพื่อแสดงความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็น ความรู้สึก จินตนาการ ประสบการณ์ ผ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง เช่น ย่อความ เรียงความ รายงาน การเขียนจิตรกรรม ภารกิจ พิมพ์ง่าย ๆ ทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน โดยมุ่งเน้นให้งานเขียนนั้นเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนในชีวิตจริง เช่น การเขียนป้ายรณรงค์ การเขียนแสดงความคิดเห็นต่อกระทู้ในโลกออนไลน์อย่างสุภาพและไม่ละเมิดผู้อื่น การเขียนนวนิยายตามจินตนาการหรือสร้างสรรค์เผยแพร่ในโลกออนไลน์ เป็นต้น

(๔) การพูด

จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ได้พูดเล่าเรื่อง เล่าประสบการณ์ สรุปความจากสารที่ได้รับ ได้แสดงความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึก ต่อข้อความรู้ต่าง ๆ หรือประเด็นทางสังคม การสร้างโอกาสให้ได้สนทนา พูดคุย และเปลี่ยนกับบุคคลในบริบทที่หลากหลาย ทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเลือกใช้คำ การเรียบเรียงประโยค การปรับเปลี่ยนประโยคเพื่อการสื่อสาร ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันต่อไปได้อย่างเกิดประสิทธิผล

การพัฒนาให้เกิดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนี้ มุ่งให้นักเรียนได้ใช้สมรรถนะย่อย ด้านต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น เมื่อรับสารด้วยการฟัง/ดู ผู้รับสารอาจใช้การพูดหรือเขียนเพื่อตอบหรือแสดงความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึก ต่อการฟัง/ดูนั้น หรือเมื่อนักเรียนอ่านบทจากสื่อสารสนเทศ จะเขียนหรือพูดเพื่อเล่าลำดับเหตุการณ์ หรือบอกใจความหลักและรอง รวมถึงการให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัว ตามหลักการเขียนหรือการพูดอย่างมีมารยาท เป็นต้น

ในส่วนการเลือกเนื้อหาสาระสามารถเลือกได้ตามความเหมาะสม เช่น บทอ่าน หมายรวมถึง บันเทิงคดี สารคดี และครุพัสดุสอนมีบทบาทสำคัญในการพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาและระดับความยากง่ายของบท อ่านนั้นตามช่วงวัยของนักเรียน ความสนใจ หรือบริบทท้องถิ่นที่แตกต่างกัน

จากข้อมูลที่นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปแนวทางพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ได้ดังนี้

๑. การให้นักเรียนได้รับทั้งความรู้ที่สำคัญจำเป็นและการพัฒนาความสามารถในการนำความรู้ทางหลัก ภาษาไปประยุกต์ใช้ และการสร้างโอกาสให้ได้ความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้ใช้ ความสามารถในการสื่อสารทั้งรับสารและส่งสารกับบุคคลที่มีความแตกต่างหลากหลาย ในสถานการณ์ที่ เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ด้วยกลวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสม

๒. การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญทั้ง ๔ ประการของ ความสามารถในการสื่อสาร คือความสามารถทางด้านไวยากรณ์ ความสามารถทางด้านภาษาศาสตร์สังคม ความสามารถด้านการสนทนາ ความสามารถด้านกลวิธีการใช้ภาษา และสอดคล้องกับความสนใจและความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสาร ทั้งการฟังและการดู การอ่าน การเขียน และการพูด

๓. การประเมินความสำเร็จและสมรรถนะของนักเรียนควรพิจารณาจากความรู้และทักษะการใช้ ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยประเมินจากการใช้ภาษาในบริบทและสถานการณ์จริง

การบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สามารถออกแบบกิจกรรมในลักษณะ ที่มีการเชื่อมโยง บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ เช่น

คณิตศาสตร์ ฝึกฝนการอ่านและเขียนแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ ฟัง ดู และอ่านโจทย์ คณิตศาสตร์ ตีความ แก้ปัญหา พูดนำเสนอ แสดงวิธีคิด เขียนคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับ การบวก การลบ การคูณ การหาร ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมาย และการนำเสนอ

ภาษาอังกฤษ ฝึกฝนการฟัง ดู และพูดคำศัพท์ เรื่องราวต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ศิลปะ วาดภาพประกอบเรื่องราวที่ได้ฟังหรือดู พูดหรือเขียนสื่อสารความคิด ความรู้สึก หรือเรื่องราวจากผลงานทางหัตถศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์

สุขศึกษาและพลศึกษา ใช้ภาษาไทยในการอธิบายหรือนำเสนอแนวทางการปฏิบัติตน หรือ นำเสนอเนื้อหาที่ได้เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ เช่น วิธีการดูแลสุขภาพ เพศศึกษา การออกกำลังกายและกีฬา

สังคมศึกษา ใช้แผนที่ ภาพถ่าย อธิบายลักษณะสำคัญของชุมชน และประเทศ มีการจัดทำแผน การใช้ทรัพยากรในชุมชนที่มีความคุ้มค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เรียนรู้และวิเคราะห์เรื่องราว จากบทอ่านที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวันสำคัญประเพณีและวัฒนธรรม ชุมชน ท้องถิ่น สภาพแวดล้อม ศาสนา พิธีกรรม ประวัติของท้องถิ่น นิทานในท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน อ่านข้อมูลจากแผ่นพับสำหรับโฆษณา หรือป้ายโฆษณาสินค้า หรือแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น สภาพอากาศ แผนที่การเดินทาง

วิทยาศาสตร์ ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารความรู้ความคิดที่เกิดขึ้นจากการใช้กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ การนำเสนอผลงานจากการสำรวจหรือศึกษาสิ่งต่าง ๆ ทั้งการพูดหรือการเขียนอธิบายให้ผู้อื่น เข้าใจโดยมีการอ้างอิงที่ถูกต้อง

๒.๒ แนวคิด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

คณิตศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณ การคิด การสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตจริง คณิตศาสตร์มีลักษณะเป็นภาษาสากลที่ทุกคนเข้าใจตรงกันในการสื่อสาร สื่อความหมายและถ่ายทอดความรู้ระหว่างศาสตร์ต่าง ๆ นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนศาสตร์อื่น ๆ เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ ใกล้ตัว อยู่ร่วมกับธรรมชาติและผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

คณิตศาสตร์ในระดับโรงเรียนเป็นศาสตร์ที่พัฒนาทักษะการคิดโดยเริ่มต้นจากแนวคิดของนักเรียน (Students' Idea) ที่มีความหมายและค่ออยู่ พัฒนาเป็นแนวคิดทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Idea) และในที่สุดกลายเป็นความคิดรวบยอด กฎ หรือสูตรทางคณิตศาสตร์ ซึ่งการเรียนรู้จากกิจกรรมทางคณิตศาสตร์ในแนวทางนี้ เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากโลกจริงหรือโลกในชีวิตประจำวันสู่โลกทางคณิตศาสตร์ ใน การพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนนั้น การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนเป็นกิจกรรมทางคณิตศาสตร์ที่เน้นการเรียนรู้คณิตศาสตร์เชิงการทดลองที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ด้วยตัวของผู้เรียนเองซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการส่งเสริมสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ทั้ง การแก้ปัญหา การสื่อสาร การแสดงแทนแนวคิด การให้เหตุผล การสร้างข้อสรุปทั่วไป และขยายแนวคิด การคิดสร้างสรรค์

ในการพัฒนาสมรรถนะย่อย ๕ สมรรถนะ ในสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์นั้นมีจุดเน้นและแนวทางดังนี้

๑) **การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์** จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนเรียนรู้การคิดอย่างคณิตศาสตร์ (Thinking Mathematically) โดยเข้าร่วมแก้ปัญหาด้วยตนเองและแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นในสถานการณ์ชีวิตจริงจากกิจกรรมที่ลงมือปฏิบัติด้วยความสนุกและอย่างรู้อยากเห็น มีการสร้างแนวคิดใหม่และใช้เครื่องมือที่ได้เรียนรู้มาก่อนในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการตรวจตราและสะท้อนกระบวนการแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น และเกิดความตระหนักในการคิดทางคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ ยังสามารถตั้งคำถามเพื่อค้นหาแนวทางแก้ปัญหาหรือข้อสงสัยซึ่งจะทำให้เกิดการสร้างปัญหาใหม่โดยคิดต่อยอดจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว ซึ่งจะนำไปสู่วิธีการแก้ปัญหาใหม่และผลลัพธ์ใหม่ที่แตกต่างจากเดิม (Problem Posing)

๒) **การสื่อสารทางคณิตศาสตร์** จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนสื่อสารแนวคิดทางคณิตศาสตร์ระหว่างการแก้ปัญหาด้วยคำและภาษาจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่ออภิปรายและเจรจาต่อรองในกลุ่มย่อยและในกิจกรรมทั้งชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนและครูให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน รวมถึงนำเสนอแนวคิดทางคณิตศาสตร์จากการลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองด้วยความมั่นใจและอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นโดยมีข้อเท็จจริงและหลักฐานมาประกอบ รับฟังแนวคิดทางคณิตศาสตร์ที่แตกต่างอย่างตั้งใจและวิพากษ์อย่างสร้างสรรค์

๓) **การแสดงแทนแนวคิดทางคณิตศาสตร์** จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนแสดงแทนแนวคิดของตนเองจากการแก้ปัญหา โดยสร้างและใช้ตัวแสดงแทนที่หลากหลายแสดงแทนแบบมุ่งทางคณิตพิสัยเชิงบวกในการแก้ปัญหาปรับ (Refine) การแสดงแทนเพื่อให้สื่อความหมายได้อย่างเป็นระบบ ชัดเจน รวมถึง แสดงแทนแนวคิดโดยใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

๔) **การให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์** จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนให้เหตุผลที่เกิดขึ้นจากการลงมือปฏิบัติเพื่อสนับสนุนแนวคิดของตนเองได้อย่างสมเหตุสมผล รับฟัง พิจารณาแนวคิดของผู้อื่นหรือข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ประกอบการตัดสินใจเพื่อสนับสนุนหรือโต้แย้งอย่างเหมาะสม รวมถึง สร้างข้อ

คาดการณ์และพิสูจน์โดยให้เหตุผลได้ด้วยตนเองและตระหนักว่าการให้เหตุผลเป็นเครื่องมือที่สำคัญทางคณิตศาสตร์

๕) การสร้างข้อสรุปทั่วไปและขยายแนวคิด จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนสร้างข้อสรุปทั่วไป (Generalization) โดยสังเกต คันหาลักษณะร่วมที่เกิดขึ้นช้าๆ หลายกรณี จนกระทั่งเห็นเป็นแบบรูป (Pattern) จากมุมมองทางคณิตศาสตร์ ทั้งด้านความรู้และวิธีการเรียนรู้ (How to Learn) รวมถึง ขยายแนวคิด (Extension) จากข้อสรุปทั่วไป เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ

ในส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ของแต่ละช่วงชั้น มีดังนี้
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระของช่วงชั้นที่ ๑

๑) จำนวนและการดำเนินการ (Numbers and Operations) จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เริ่มต้นเข้าถึงจำนวนผ่านสถานการณ์ วัตถุสิ่งของที่เป็นรูปธรรม การแสดงแทนแนวคิดเชิงสัญลักษณ์และรูปภาพ และขยายความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวน โดยอาศัยความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้มาก่อน วิธีการนับและ การกระจายเป็นพื้นฐานสำคัญที่ขยายไปสู่การบวก การลบ การคูณและการหาร ระบบเลขฐานสิบเป็นกุญแจสำคัญสำหรับการขยายจำนวนและการดำเนินการไปสู่ชั้นตอนวิธีการพื้นฐานในรูปแบบการดำเนินการในแนวตั้ง นอกจากนี้ วิธีการที่หลากหลายในการคำนวณและการวางแผนการทำงานอย่างเป็นลำดับชั้นตอนก็เป็นสิ่งที่ควรเน้น แบบจำลองและไดอะแกรมถูกนำมาใช้ในการขยายแทนที่สื่อรูปธรรม ความรู้สึกเชิงจำนวนได้รับการพัฒนาผ่านการคิดคำนวณ การเข้มโยงกับสถานการณ์และแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อย่างคล่องแคล่ว ความเข้าใจเกี่ยวกับการหารและเทคนิคเริ่มต้นด้วยกิจกรรมที่ต้องลงมือจัดการกระทำ

๒) ปริมาณและการวัด (Quantity and Measurement) จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีการเปรียบเทียบทางตรงและทางอ้อม โดยนำลักษณะ (เฉพาะ) ของวัตถุหรือสิ่งของต่างๆ มาใช้ในการเปรียบเทียบ สำหรับการเปรียบเทียบนั้นจะใช้ทั้งหน่วยที่ไม่เป็นมาตรฐานและหน่วยมาตรฐาน ใช้กิจกรรมการนับเป็นตัวกำหนดหน่วยของปริมาณ เช่น ใช้ถ้วยเป็นหน่วยกำหนดปริมาตร ใช้แขนและฝ่ามือเป็นหน่วยกำหนดความยาว และนำไปสู่การนำเสนอหน่วยมาตรฐาน ได้แก่ เมตร เซนติเมตร กิโลกรัม และลิตร สำหรับการนำเสนอส่วนเวลาและระยะเวลาซึ่งไม่ได้อยู่ในระบบตัวเลขฐานสิบก็ได้รับการนำเสนอด้วยเช่นกัน รวมถึง เงินซึ่งไม่ได้เป็นแบบจำลองที่สมบูรณ์สำหรับระบบฐานสิบ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความคงที่ของปริมาณได้รับการตรวจสอบผ่านการคำนวณ ความรู้สึกต่อปริมาณจะได้รับการพัฒนาโดยการเลือกเครื่องมือวัดที่เหมาะสม

๓) รูปร่าง รูปทรง และทรงตัน (Shapes, Figures and Solids) จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีการสร้างทักษะพื้นฐานในการสำรวจ ระบุ จำแนกแยกแยะ และบรรยายรูปร่าง รูปทรงและทรงตัน โดยการพิจารณาลักษณะของสิ่งของเหล่านั้น เช่น กิจกรรมพับกระดาษช่วยให้สำรวจลักษณะต่าง ๆ ของรูปร่าง การระบุความคล้ายคลึงและความแตกต่างของรูปร่างและทรงตันช่วยให้จัดหมวดหมู่เพื่อนิยามรูปร่าง การใช้สื่ออุปกรณ์และเครื่องมือที่เหมาะสม การเข้มโยงโดยการวาดรูป สร้าง และเปรียบเทียบรูปร่างสองมิติ และวัตถุสามมิติ กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้ได้ใช้ความรู้เกี่ยวกับรูปร่างและทรงตัน รวมถึง การใช้งานเวียนเป็นเครื่องมือในการวัดวงกลมและกำหนดระยะที่มีความยาวเท่ากัน

๔) แบบรูปและการแสดงแทนข้อมูล (Pattern & Data Representations) จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับแบบรูป (Pattern) ประเภทต่างๆ เช่น ลำดับของจำนวนและรูปร่างที่เกิดขึ้นช้าๆ การใช้ลำดับของจำนวนเพื่อแสดงแทนขนาดของรูปภาพ การใช้รูปร่างที่เกิดขึ้นช้าๆ (Pattern of Shape) มาทำให้เกิดเทศเซลล์เลซัน (Tessellation) (การนำรูปร่างมาเรียงต่อกันโดยไม่มีเกิดช่องว่างและไม่ซ้อนกัน) การใช้รูปร่างที่เกิดขึ้นช้าๆ เพื่อแสดงการพับกระดาษ การสำรวจแบบรูปและลักษณะของแบบรูปยังถือ

เป็นการแสดงແທນຄຮງສຮງຂອງຂໍ້ມູນໃນວິທປະຈຳວັນໂດຍໃຊ້ກາຫາກາພ (Pictograph) ແລກຮາຟແທ່ງ (Bar Graph) ແບບຮູບແລກສັນນະຂອງແບບຮູບທໍາທຳທີ່ສຮງຄວາມໝາຍໃຫ້ຂໍ້ມູນແລກແທນຂໍ້ມູນທາງຄນິຕາສຕ່ຣ ແບບຮູບທີ່ຖືກແທນດ້ວຍແຜນກາພແລກປະໂຍຄສັງລັກໜົນທາງຄນິຕາສຕ່ຣຢັງໃໝ່ເພື່ອສ່ອສາຮ ຮະບຸແລກຈຳແນກສະຖານກຮັນເພື່ອສຮງກາຮຕີຄວາມຍ່າງມີຄວາມໝາຍ

ກາຮຈັດກິຈຈະກາຮເຮືຍຮູ້ໃນເນື້ອຫາສະຂອງຈ່າຍໜ້າທີ່ ๒

(๑) ກາຮຂໍາຍາຂອງຈໍານວນແລກກາຮຕີ (Extension of Numbers and Operations) ຈັດກິຈຈະກາຮໃຫ້ນັກເຮືຍໄດ້ມີໂຄກສະນຳຈໍານວນທີ່ເຮືຍຮູ້ໃນຈ່າຍໜ້າທີ່ ๑ ຂໍາຍໄປສູ່ຈໍານວນທີ່ມີໜາຍ ໄລັກ ເສຍສ່ວນແລກທົນຍົມ ຂັ້ນຕອນວິທີກາຮກຽນແລກກາຮທີ່ມີຄວາມສົມບູຮຸນນຳກັບຂັ້ນດ້ວຍວິທີກາຮທີ່ຄົດລ່ອງແຄລ່ວ ກາຮກາຮເປັນຈໍານວນທີ່ຜ່ານກາຮນິຍາມແທນທີ່ຄວາມສົມພັນນຳຂອງສ່ວນຍ່ອຍກັບທັ້ງໝົດ ກາຮສໍາວົງຄວາມເຂົ້າໃຈ ເກີ່ວກັບກາຮກຽນ ກາຮກາຮ ທົນຍົມແລກເສຍສ່ວນ ເພື່ອນຳໄປສູ່ຂັ້ນຕອນວິທີກາຮສໍາຫຼັບກາຮຈໍານວນ ກາຮວັງແຜນກາຮ ແທນກາຮຕີທີ່ທາກຫາຍອຍ່າງລະເອີດແລກກາຮສຮງຄວາມໝາຍສໍາຫຼັບກາຮຈໍານວນ ຄວາມຮູ້ສຶກເຊີງຈໍານວນ ໄດ້ແກ່ ກາຮປະມານຄໍາໄກລ້າເຄີຍຈໍານວນ ຮວມເຖິງ ຄໍາແລກຂາດຂອງຈໍານວນເຊີງຄວາມສົມພັນນຳ ເປັນກາຮສ່ວນເສີມກາຮ ໃຫ້ເຫດຜູ້ຈາກກາຮລົງມື້ອປົງປັບຕິເນື້ອນຳໄປໃຫ້ໃນບົບທາກກາຮຕີ ເທົ່ານີ້ ເໝາະສົມ ແລກສື່ອສາຮໄດ້ຍ່າງ ສົມເຫດສົມພົດ

(๒) ກາຮວັດແລກຄວາມສົມພັນນຳ (Measurement and Relations) ຈັດກິຈຈະກາຮໃຫ້ນັກເຮືຍໄດ້ມີໂຄກສເຮືຍຮູ້ເກີ່ວກັບປະມານທີ່ຮົມກັນໄດ້ (Additive Quantity) ເຊັ່ນ ມຸນ ພື້ນທີ່ ປຣິມາຕຣ ແລກປະມານເຊີງສົມພັນນຳ (ປະມານທີ່ຮົມກັນໄມ້ໄດ້) (Relational Quantity) ເຊັ່ນ ຄວາມໜານແນ່ນຂອງປະຫາກ ແລກຄວາມເຮົວ ນຳເສນອປະມານທີ່ຮົມກັນໄດ້ ໂດຍກາຮສຮງໜ່ວຍມາຕຣານ ເຊັ່ນເດີຍກັບສະຫະປະມານແລກກາຮວັດ ໃຫ້ຈ່າຍໜ້າທີ່ ๑ ກາຮອົປາຍຄວາມສົມພັນນຳຂອງປະມານໃນສະຖານກຮັນດ້ວຍຮູບແບບຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ພຣວມເປັນຄ່າຄົງທີ່ ພລຕ່າງເປັນຄ່າຄົງທີ່ ພລຄູນແລກພລຫາຮເປັນຄ່າຄົງທີ່ໂດຍໃຫ້ຕາງແລກກາຮແທນດ້ວຍປະໂຍຄແລກສັງລັກໜົນ ທາງຄນິຕາສຕ່ຣ ກາຮນຳເສນອສັດສ່ວນແລກວິທີກາຮແທນແຜນກາພ ກາຮ ແລກຕາງສໍາຫຼັບກາຮກຽນ ແລກເຂື່ອມໂຍງກັບທົນຍົມແລກເສຍສ່ວນ ກາຮແນ່ນນຳຮ້ອຍລະຫວີເປົ່ວ່າເຊີ້ນຕົ້ນພົວມໄດ້ອະແກຣມທີ່ສົມພັນນຳກັບວິທີກາຮວັດ ເຊັ່ນ ພຣວມເປັນຄ່າຄົງທີ່ ພລຕ່າງເປັນຄ່າຄົງທີ່ ພລຄູນແລກພລຫາຮເປັນຄ່າຄົງທີ່ໂດຍໃຫ້ຕາງແລກກາຮແທນດ້ວຍປະໂຍຄແລກສັງລັກໜົນ ທາງຄນິຕາສຕ່ຣ ກາຮນຳເສນອສັດສ່ວນແລກວິທີກາຮແທນແຜນກາພ ກາຮ ແລກຕາງສໍາຫຼັບກາຮກຽນ ແລກເຂື່ອມໂຍງກັບທົນຍົມແລກເສຍສ່ວນ ປະມານເຊີງສົມພັນນຳ ອ້ອປະມານທີ່ຮົມກັນໄມ້ໄດ້ ເກີດຈາກວິທີກາຮວັດ ສົມພັນນຳທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຄວາມສົມພັນນຳຮວ່າງຮັບສ່ວນກັບເສັ້ນຮອບວາງເປັນສ່ວນສຳຄັນໃນກາຮຫາພື້ນທີ່ຂອງວົງກລມ ກາຮສ່ວນເສີມໃຫ້ມີກາຮປະຍຸກຕີໃຫ້ແນວຄົດເຮືອງວິທີກາຮວັດ ແລກຈໍານວນໃນກາຮແກ້ປັບປຸງໃນສະຖານກຮັນຈົງຍອຍ່າງຄລ່ອງແຄລ່ວ

(๓) ເຮັດຄົນສອງມິຕີແລກສາມມິຕີ (Plane Figures & Space Solids) ຈັດກິຈຈະກາຮໃຫ້ນັກເຮືຍໄດ້ມີໂຄກສເຮືຍຮູ້ຮົປ່າງທີ່ສາມາຮັບຍາຍອົກໄປຜ່ານຮູບແບບເຮັດຄົນ ๒ ມິຕີ ຈາກກາຮເທສເໜລເລັ້ນ (Tessellation) ຮູບສື່ເໜ່ຍມີດ້ານຂານແລກສັ້ນຕັ້ງຈາກເປັນເຄື່ອງນີ້ໃນກາຮອົບຍາຍຄຸນສົມບັດຂອງຮູບສາມເໜ່ຍມີ ແລກຮູບສື່ເໜ່ຍມີ ກາຮຮູບແບບເຫັນຈາກວິທີກາຮວັດ ເຊັ່ນ ພຣວມເປັນຄ່າຄົງທີ່ ๒ ມິຕີ ເພື່ອສຮງເຮັດຄົນ ๓ ມິຕີ ໃນທາງກລັບກັນ ກາຮຄລື່ງຮູບແບບເຮັດຄົນ ๓ ມິຕີອົກ ຈະກລາຍເປັນຮູບແບບເຮັດຄົນ ๒ ມິຕີ ກາຮໃຫ້ຄວາມສຳຄັນແລກສົມບັດກິຈຈະກາຮທີ່ເກີ່ວຂັ້ນດ້ວຍກາຮສຮງເຮັດຄົນ ๓ ມິຕີຈາກຮູບແບບເຮັດຄົນ ๒ ມິຕີ ຈາກເຊົກເຕືອນຂອງວົງກລມຈໍານວນນຳ ເມື່ອຄລື່ອກເປັນຮູບສື່ເໜ່ຍມີ ຈະສາມາຮັນໄປຫາພື້ນທີ່ຂອງວົງກລມໄດ້ ແລກຈໍານວນໃນກາຮອົບຍາຍຮູບຄລື່ອກທີ່ຂອງທຽບກະບອກ (Cylinders)

(๔) ກາຮຈັດກາຮຂໍ້ມູນແລກກາຮ (Data Handling and Graphs) ຈັດກິຈຈະກາຮໃຫ້ນັກເຮືຍໄດ້ມີໂຄກສເຮືຍຮູ້ຮົປ່າງກະບວນກາຮຈັດກາຮຂໍ້ມູນຍ່າງຈ່າຍ ໂດຍນັກເຮືຍຈະໄດ້ເຮືຍຜ່ານກາຮແທນຂໍ້ມູນ ໂດຍໃຫ້ຕາງ ກາຮແທ່ງ ກາຮເສັ້ນ ແຜນກົມື່ເທິງ ແລກແຜນກົມື່ວົງກລມ ນັກເຮືຍໄດ້ພິຈາລະນາວ່າຂໍ້ມູນນຳເໝາະສົມ ສໍາຫຼັບແທນດ້ວຍກາຮສຮງແທນໃນຮູບແບບໃຊ້ຈົ່ງຂັ້ນອູ້ກັບຂໍ້ມູນທີ່ເຊີງຄູນກາພ ແລກເຂົ້າໃຈ ແລກແທ່ງ ເໝາະສໍາຫຼັບ ແທນໃຫ້ເຫັນປະມານທີ່ແຕກຕ່າງກັນຂອງຂໍ້ມູນແຕ່ລະປະເກາ ນັກເຮືຍໄດ້ວິປາຍລົງວິທີກາຮສຮງກາພ

สืบเนื่องให้มีโอกาสได้เรียนรู้ว่าการสร้างกราฟเส้นต้องกำหนดข้อมูลเป็นช่วงๆ และใช้สเกลและความซับของกราฟที่เหมาะสม การใช้อิสโทแกรมเพื่อใช้ในการตีความการแสดงผลทางด้านสังคมและวิทยาศาสตร์ การใช้อิสโทแกรมในฐานะที่เป็นกราฟแท่งชนิดพิเศษ นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ค่าเฉลี่ยจากแนวคิดของอัตราส่วนโดยการกระจายข้อมูลในกราฟแท่งเพื่อให้เกิดค่าเฉลี่ย นอกจากนี้ยังใช้ค่าเฉลี่ยเพื่อสรุปและเปรียบเทียบข้อมูลในตาราง ในการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดการข้อมูลควรให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์ของจร PPDAC ที่ประกอบด้วย ปัญหา (Problem) วางแผน (Plan) วิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) และสร้างข้อสรุป (Conclusion) ทักษะเหล่านี้เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างยั่งยืนสำหรับนักเรียน

การนำไปใช้ในชีวิตจริง

เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านประสบการณ์ในการแก้ปัญหา จะทำให้นักเรียนมองเห็นปัญหาในชีวิตจริงด้วยมุมมองของตนเองและผู้อื่น คิดวิเคราะห์ คิดอย่างเป็นระบบ ในการตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลและเหมาะสมกับสถานการณ์ ใช้แนวคิดที่หลากหลายและยึดหยุ่นในการแก้ปัญหา ต่อยอดแนวคิดและกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างแนวคิดใหม่หรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง รวมถึงค้นหาข้อมูล หาคำตอบของปัญหาที่สนใจหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้สื่อสาร สื่อความหมาย และนำเสนอแนวคิดต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนแนวคิดของตนเอง หรือโต้แย้งแนวคิดของผู้อื่นอย่างสมเหตุสมผลซึ่งนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สามารถออกแบบกิจกรรมในลักษณะที่มีการเชื่อมโยง บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ ได้ เช่น

ภาษาไทย/ ภาษาอังกฤษ จัดกิจกรรม และประสบการณ์ให้สื่อสารด้วยภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่าง ๆ ผ่านการอ่าน พิมพ์ เขียน พูด โดยใช้คำศัพท์ทางคณิตศาสตร์ เช่น อ่านและเขียนแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ จำนวนเงิน เวลา ตารางหรือแผนภูมิแสดงข้อมูลในบทความ รายงาน ข่าว ป้ายประกาศ หรือป้ายโฆษณา พิมพ์ประมวลผลหรือโฆษณาจากสื่อต่าง ๆ นำเสนอผลงานอย่างเป็นลำดับขั้นตอน

ศิลปะ จัดกิจกรรม และประสบการณ์ให้สร้างสรรค์งานศิลปะตามจินตนาการ โดยใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ เช่น ออกแบบและประดิษฐ์ลวดลายต่าง ๆ ของเล่นของใช้ หรือแบบจำลองของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ความรู้เรื่องส่วนของเส้นตรง เส้นตั้งฉาก เส้นขนาน การวัด รูปร่างคณิต มาตร拉斯่วน ออกแบบจังหวะหรือทำนองเพลง ออกแบบท่าการแสดงโดยใช้ความรู้เรื่องแบบรูป รวมทั้งสามารถสื่อสาร สื่อความหมาย และนำเสนอแนวคิดหรือเรื่องราวของตนเอง ผ่านงานศิลปะ

สุขศึกษาและพลศึกษา จัดกิจกรรม และประสบการณ์ให้นำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ออกแบบท่ากายบริหารหรือท่าเต้นประกอบเพลงโดยใช้ความรู้เรื่องแบบรูป กำหนดตารางการแข่งขัน บอกร้านและเวลาในการแข่งขัน บอกระยะเวลาวิ่งหรือว่ายน้ำ อ่านกราฟแสดงเกณฑ์อั้งอิง การเจริญเติบโตของเด็กไทย อ่านอุณหภูมิร่างกายจากเครื่องวัดอุณหภูมิ การอ่านฉลากโภชนาการ

สังคมศึกษา จัดกิจกรรม และประสบการณ์ให้นำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดทำแผนภาพลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ตามระยะเวลาหรือช่วงเวลา บอกรันทด์ของจังหวัดตนเองหรือประเทศจากแผนที่ที่มีมาตรฐาน วางแผนการใช้จ่ายของตนเองและครอบครัว รวมถึงใช้

กระบวนการทางสังคมในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น การลดปริมาณขยะมูลฝอย การลดการใช้พลาสติก

การงาน อาชีพ และการประกอบการ จัดกิจกรรม และประสบการณ์ให้นำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์แนวทาง วางแผน และเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ เช่น สำรวจตลาดและวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณต้นทุน กำไร ขาดทุน ทำบัญชีรายรับรายจ่ายต่าง ๆ ในการประกอบการ การออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าหรือลดต้นทุน

วิทยาศาสตร์ จัดกิจกรรม และประสบการณ์ให้นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปใช้เป็นเครื่องมือในการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เช่น วัดและบันทึกความยาว น้ำหนัก อุณหภูมิ ปริมาตรที่วัดได้ เป็นทศนิยม วัดและบันทึกระยะเวลาเป็นนาที วินาที ออกแบบตารางบันทึกข้อมูล ออกแบบและนำเสนอข้อมูลที่รวมได้ด้วยตาราง แผนภูมิแท่ง แผนภูมิรูปวงกลม และกราฟเส้น อ่านและแปลความหมายข้อมูล เพื่อลองข้อสรุป อธิบายเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ คาดการณ์ ตัดสินใจ

เทคโนโลยี จัดกิจกรรม และประสบการณ์ให้บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเรียนรู้และแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เช่น สืบค้นและประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ใช้ซอฟต์แวร์เพื่อช่วยในการคำนวณ การวัด หรือนำเสนอข้อมูล

๒.๓. แนวคิด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสดงให้เห็นความรู้ในด้านต่าง ๆ และเป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารสร้างความเข้าใจความแตกต่างในด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม นอกจากนี้ ภาษาอังกฤษยังสามารถช่วยกระตุ้นจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้อื่น โดยเฉพาะเมื่อทำงานร่วมกัน อันนำไปสู่สัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ ประโยชน์ง่าย ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องราว พร้อม ๆ กับแลกเปลี่ยนความรู้ แสดงความคิดเห็น และความรู้สึก โดยครูผู้สอนควรให้แรงเสริมและกำลังใจเพื่อให้มีความกล้า รู้สึกสนุก มีความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ภาษา เกิดความคุ้นเคย และความมั่นใจในการฝึกฝนทนา โต้ตอบ และเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกชั้นเรียน ในการพัฒนาสมรรถนะแต่ละด้านมีแนวทางดังนี้

(๑) ภาษาเพื่อการสื่อสาร เน้นการใช้ภาษาอังกฤษในการฟัง/ดู - พูด - อ่าน - เขียน และเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม โดยมีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนรู้ดังนี้

(๑) สร้างโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ การฟัง/ดู จากสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ตนเอง ครอบครัว บุคคล โรงเรียนและชุมชน เช่น วิดีโอ คลิปเสียง วิทยุ โทรทัศน์ บทเรียน สำเร็จรูป เป็นต้น ตลอดจนสถานการณ์ ข่าว เหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคมหลากหลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนสะท้อนสิ่งที่เรียนรู้จากการฟัง/ดูโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และการอภิปราย

(๒) สร้างโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการพูด ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนด เช่น การสนทนาโต้ตอบในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การทักทาย การบอกทิศทาง การเดินทาง การซื้อของ การแสดงความรู้สึก และเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงการฝึกพูดเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว บุคคล โรงเรียนและชุมชน ตลอดจนสถานการณ์ ข่าว เหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม

(๓) สร้างโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน จากนิทาน บทสนทนาระหว่างความเรื่องสั้น ข่าว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและสิ่งที่ตนเองสนใจ หลากหลาย เปิดโอกาสให้สะท้อนสิ่งที่เรียนรู้จากการอ่านโดยการตอบคำถาม สรุปใจความสำคัญ และสะท้อนความคิดเห็น

(๔) สร้างโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการเขียน คำศัพท์ วลี ประโยค่ายๆ จนถึงข้อความขนาดยาว ฝึกให้สร้างประโยคใหม่จากโครงสร้างและตัวอย่างที่เรียน เกี่ยวกับตัวเอง ครอบครัว บุคคลรอบข้าง สิ่งที่ตัวเองสนใจ ข้อมูลเหตุการณ์ แสดงความต้องการ แสดงความรู้สึก และสร้างชิ้นงานจากการฟัง/ดู หรืออ่าน

(๕) ภาษาและวัฒนธรรม เน้นการใช้ภาษาอังกฤษตามวัฒนธรรมเจ้าของภาษา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ความเหมือน และความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม โดยมีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนรู้ในลักษณะการสร้างโอกาสให้นักเรียนมีประสบการณ์และการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรม โดยเรียนรู้จากวิดีโอ คลิป การ์ตูน บทความ ข่าว โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และร่วมกิจกรรมในเทศกาลที่สำคัญต่าง ๆ เช่น คริสต์มาส วาเลนไทน์ ฮาโลวีน เป็นต้น เปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับภาษาและวัฒนธรรมไทย

(๖) ภาษา กับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เน้นการใช้ภาษาอังกฤษในการเข้มโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา สร้างหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตนโดยมีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนรู้ในลักษณะการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้คำศัพท์ วลี ประโยค เชื่อมโยงภาษาอังกฤษกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เช่น คำศัพท์เฉพาะ ในวิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา และศิลปะ เป็นต้น

(๗) ภาษา กับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก เป็นการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก โดยมีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนรู้ในลักษณะการสร้างโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่างๆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ชุมชน โลก เช่น โรคระบาด สงคราม และอาชีพต่าง ๆ

การบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สามารถออกแบบกิจกรรมในลักษณะที่มีการเชื่อมโยง บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ เช่น

ภาษาไทย จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้มีโอกาสได้ใช้คำศัพท์และประโยค เพื่อสนทนาระหว่างแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความคิดเห็นต่อสื่อที่ได้รับ นำเสนอข้อมูล และติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่ท้าไป ใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนและความต่างกับภาษาไทย ซึ่งจะช่วยในการเรียนรู้ และเข้าใจภาษาทั้งสอง

คณิตศาสตร์ จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้มีโอกาสได้ใช้สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่าง ๆ ผ่านการอ่าน พัง เขียน พูด เช่น อ่านและเขียนแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ จำนวนเงิน เวลา ข้อมูลสถิติ ตารางหรือแผนภูมิ ในสื่อต่าง ๆ (เช่น ข่าว ป้ายประกาศ หรือป้ายโฆษณา) ใช้ภาษาอังกฤษในการให้เหตุผลและนำเสนอผลงานทางคณิตศาสตร์

ศิลปะ จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้มีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษในการพูด/ เขียน อธิบาย/ บรรยายภาพหรืองานศิลปะเกี่ยวกับสิ่งที่ใกล้และไกลตัวผู้เรียน (รูปธรรม) และสิ่งที่สื่อเรื่องราว ความคิด ความ

สนใจ และความรู้สึก (น้ำดื่ม) จากสถานการณ์และเหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดการสื่อสารที่ชัดเจนและน่าสนใจ ตลอดจนให้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการนำเสนอเรื่องราวจากกิจกรรมทางศิลปะ

สุขศึกษาและพลศึกษา จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้มีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษที่อธิบายบรรยาย สาระเนื้อหาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา รวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ (เช่น กระโดด วิ่ง อาหารเพื่อสุขภาพ สุขลักษณะที่ดี ฯลฯ) การอ่านและตั้งคำถามเพื่อสืบค้นข้อมูล การบันทึก สรุปข้อมูล แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ตนชอบ และการดูแลตนเองให้มีสุขภาพที่ดี การดำเนินชีวิตอย่างปกติสุข ตลอดจนการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการนำเสนอเรื่องราวจากกิจกรรมต่าง ๆ

สังคมศึกษา จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้มีโอกาสได้ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์เกี่ยวกับผู้คน วิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของไทยและประเทศต่าง ๆ เช่น ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของไทยและประเทศไทย อื่น ๆ ได้แปลความหมายข้อมูลหลักฐาน ลำดับเหตุการณ์ และความเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมทั้งนำเสนอเรื่องราว ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของชนชาติ โดยใช้ภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ให้มีโอกาสได้ใช้ภาษาเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความเข้าใจและการพึ่งพา อาศัยกันในทั้งในระดับครอบครัว โรงเรียน ชนชาติ ประเทศ โดยเน้นความเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ประเพณี เขื้อชาติ และค่านิยม

วิทยาศาสตร์ จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้มีโอกาสได้ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และธรรมชาติที่ใกล้ตัวนักเรียนออกไป รวมทั้งใช้ภาษาอังกฤษเพื่อนำเสนอข้อมูล กิจกรรม และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยี จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้มีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และใช้เทคโนโลยี

การทำงาน อาชีพ และการประกอบการ จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้มีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารเพื่อทำงานร่วมกับผู้อื่น ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสร้างแนวทางในการจัดจำหน่าย และสร้างรายได้ให้กับตนเอง เรียนรู้ข้อมูล รายละเอียด และคุณมีการใช้งานของสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่จัดทำเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ประโยชน์และเกิดความปลอดภัยในการใช้สินค้า อุปกรณ์ และบริการ รวมถึงใช้ภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาและประยุกต์ใช้ข้อมูล และดำเนินการต่าง ๆ อันนำไปสู่การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

๒.๔. แนวคิด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

การส่งเสริมพัฒนาด้านสุนทรียศาสตร์ นั้นต้องจัดประสบการณ์ให้ได้รับการพัฒนาสมองผ่านกระบวนการรับรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้าเหล่า ใจ เพื่อให้เกิดการซึมซับประสบการณ์สุนทรียะ โดยกระบวนการดังกล่าว ผ่านการสังเกตธรรมชาติ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของเด็ก โดยการลงมือปฏิบัติการจริงด้วยตนเองผ่านกิจกรรมศิลปะ ที่มีความท้าทาย

การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสุนทรียศาสตร์จะเน้นการเรียนรู้ทั้งจากประสบการณ์ตรง และประสบการณ์ทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงโดยการได้มีโอกาสได้ชิมงาน ได้ฟัง ได้ดู งานศิลปะชิ้นเอกของศิลปินต่าง ๆ รวมทั้งศิลปินท้องถิ่น โดยการได้สัมผัสร่วม หรือการชมการแสดงต่าง ๆ ทางศิลปะ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย หรือจัดให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมการเกิดประสบการณ์สุนทรียะโดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ กระตุ้นการเรียนรู้ให้เกิดการคิดแก้ปัญหา หรือประดิษฐ์คิดค้น วัสดุ วิธีการใน

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยตนเอง และมีการสื่อสารกับผู้อื่น ทำให้เกิดความซึ้งซับในการเรียนรู้ เกิดความซาบซึ้งในศิลปะ ตระหนักรถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของศิลปะ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะในแต่ละด้านมีดังนี้

๑. การรับรู้ความงามในสิ่งแวดล้อมรอบตัว

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการรับรู้ความงามในสิ่งแวดล้อมรอบตัวมีแนวทางดังนี้

๑. ใช้สื่อภาพนิ่ง เสียง ภาพเคลื่อนไหว ที่เป็นตัวอย่างความงามจากสิ่งแวดล้อมและผลงานศิลปะ ใน การกระตุ้นความสนใจและสร้างความเข้าใจเบื้องต้น

๒. จัดกิจกรรมให้ฝึกรับรู้และชื่นชมความงาม ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ความไฟแรง ของดนตรี และความงามของการเคลื่อนไหวร่างกายของมนุษย์และสัตว์ ด้วยการสังเกต จดบันทึก การวิเคราะห์ ความงาม

๒. การแสดงออกทางศิลปะ

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการแสดงออกทางศิลปะมีดังนี้

ด้านทัศนศิลป์

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ได้ใช้แรงบันดาลใจจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ วิถีชีวิต และ เหตุการณ์ในสังคม เพื่อแสดงออกทางศิลปะ ด้วยสื่อทางศิลปะชนิดต่างๆ ในรูปแบบที่ตนเองสนใจ ออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ท้าทายความสามารถ ทั้งที่เป็นกิจกรรมในรูปแบบเดี่ยวและกลุ่ม

ด้านดนตรี

จัดกิจกรรมฝึกร้องเพลงและบรรเลงดนตรี ที่เหมาะสมกับผู้ที่ต้องการจะร่วมร้องรับรู้ความงามที่ หลากหลายและสื่อสารมั่นคงของบทเพลงได้อย่างเหมาะสม ให้มีโอกาสได้ฝึกอ่าน บันทึกโน้ตดนตรีเบื้องต้น และ ได้แสดงบทบาทของการเป็นนักแสดงและนักฟังที่ดี

ด้านนาฏศิลป์

จัดกิจกรรมฝึกใช้ภาษาท่า และนาฏยศัพท์ ในการสื่อความหมาย และแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวตาม จังหวะเพลง และแสดงท่าทางประกอบการละเล่นพื้นบ้าน นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ประเภทเพื่อนบ้าน หรือ นาฏศิลป์ร่วมสมัยที่เหมาะสมกับวัย

๓. การซาบซึ้ง และการวิจารณ์งานศิลปะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการวิจารณ์งานศิลปะ มีดังนี้

๑. จัดกิจกรรมฝึกการรับรู้ ชื่นชมความงามของผลงานทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ ทั้งที่สร้างสรรค์ด้วย ตนเอง และผลงานของผู้อื่น

๒. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความเห็นต่อผลงานศิลปะของตนเอง และผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ฝึกฝน การเปิดใจรับฟังความเห็นของผู้อื่น

การบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้าน ๆ

ในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สามารถออกแบบกิจกรรมในลักษณะที่มี การเชื่อมโยง บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ ได้ เช่น

ภาษาไทย/ ภาษาอังกฤษ จัดกิจกรรมและประสบการณ์ฝึกฝนภาษา ผ่านการแสดงออกด้วย วาจาและลายลักษณ์อักษร ให้เป็นส่วนหนึ่งของงานแห่งจินตนาการ จากการกระทำที่แสดงโดยภาพวาด บท ละคร ลำดับเรื่องในภาษาไทย บทเพลงบรรเลงที่คัดย่อมา ท่าเต้น การฝึกให้เล่าเรื่อง (เป็นกลุ่มหรือใช้บันทึก ดิจิทัล) สร้างการกระทำหรือสถานการณ์ใหม่ในรูปแบบการออกแบบท่าเต้น การพูด การอภิปราย การแสดง

บทบาทสมมติ ฝึกฝนการออกเสียงที่ชัดเจน มีจังหวะ มีลีลา มีท่วงท่าของ ส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างรื่นรมย์ ลื่นไหล มีความสุข และสามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ได้ตรงกับความหมายและความเป็นจริงมากขึ้น

คณิตศาสตร์ จัดกิจกรรมและประสบการณ์ทางศิลปะโดยใช้ เส้น รูปร่าง รูปทรง ปริมาณหรือ ขนาดความหนาบาง พื้นที่ พื้นผิว แผนภูมิ และสีอ่อนแก่ ฝึกฝนการจำแนก แยกแยะ จัดกลุ่ม จัดองค์ประกอบ ศิลปะด้วยเส้นและรูปร่าง รูปทรงเรขาคณิต และการประกอบลายศิลปะไทยอย่างสมมาตร สมดุลในลายแม่บพท ทั้งแบบสมบูรณ์และแบบแตกลาย การจัดองค์ประกอบศิลป์ ด้วยจังหวะของรูปและที่ว่าง (Solid and Void) ทั้งบนหน้ากระดาษ หรือการแสดงบนเวที

สังคมศึกษา จัดกิจกรรมและประสบการณ์ในการถ่ายทอดเรื่องราวความสัมพันธ์ ความผูกพัน ของคนในสังคม บรรยายความรู้สึกของชาติในระดับพื้นถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ เรียนรู้ ประวัติศาสตร์ศิลปะผสมผสานการแสดงออกทางศิลปะทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทั้งระดับปัญญาชนผู้รู้ และ ประชาชนระดับกว้างและชุมชนเพื่อแบ่งปันเรื่องราวความรู้สึก ให้แก่นักเรียน โดยเป็นการผสมผสาน ระหว่างการสัมผัสผลงานศิลปะ และการได้รับองค์ความรู้โดยไม่หยุดอยู่ที่ขอบเขตตามจารีตของวิจิตรศิลป์ ดนตรี ขับร้อง การละคร การเต้นรำ วรรณกรรมและภาพนิทรรศน์ เพื่อการสืบสานมรดกภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ที่เรียนรู้ตามความนิยมหรือแบบประเพณีตั้งเดิม ถ่ายทอดเป็นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และถ่ายทอด จินตนาการอกรณาด้วยงานศิลปะ เพื่อทำความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของสังคม โลกและระบบธรรมชาติ

วิทยาศาสตร์ จัดกิจกรรมและประสบการณ์การสำรวจและสังเกตธรรมชาติเป็นกระบวนการร่วมทั้ง ด้านวิทยาศาสตร์และสุนทรียศาสตร์ ที่ช่วยให้เด็กรู้จักและเข้าใจสรรพสิ่งในธรรมชาติด้วยการสัมผัสและมี ประสบการณ์ตรง ทำให้เห็นรายละเอียดและระบุ ตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นที่มาของปรากฏการณ์ต่าง ๆ รู้สึ้ง ที่มาของวัสดุสำคัญที่ใช้สร้างชิ้นงานศิลปะ การสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์และผลการทดลอง กระบวนการแปรรูปวัสดุธรรมชาติที่นำมาสร้างสรรค์งานศิลปะ การค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึก เกี่ยวกับสีและคุณภาพทางกายภาพของวัสดุของสี (เม็ดสี สาร สารยึดเกาะ สารที่ทำให้แห้งเร็ว (siccative) ๆ ฯลฯ) ผลกระทบที่เกิดจากการใช้ (การทำแบบใส ๆ การเคลือบฟิล์มแบบหนา การเคลือบทาให้แข็ง ระยะใช้วิธีฉีดพ่น...) รองรับ ผสมกับสีอื่น ๆ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสานสัมผัสมิตรของสี โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ ระหว่างปริมาณ (รูปแบบ พื้นผิว ขอบเขตสภาพแวดล้อม) และคุณภาพ (เฉดสีความเข้มข้น เฉดสี แสง ๆ ฯลฯ) สีและเสียงเป็นวิทยาศาสตร์ ที่ผ่านการคำนวณมาตั้งแต่ออดีต จนถึงปัจจุบัน เป็นหลักการ ให้ยึดถือ ซึ่งวิทยาศาสตร์และศิลปะได้ผสมกันอย่างกลมกลืน งานด้านดนตรีและนาฏศิลป์กุนนำไปใช้ใน กระบวนการทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ จิตวิทยา ก่อให้เกิดสรรพวิชาใหม่ในปัจจุบัน

๒.๕ แนวคิด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพล ศึกษา

ในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา มีหลักการ / แนวคิด และแนวทาง ในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

๑. การดูแลสุขภาพส่วนบุคคลและความปลอดภัย

แนวคิดในการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นรูปแบบการเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการ ดำรงชีวิตประจำวันด้านสุขภาพส่วนบุคคลและความปลอดภัย ที่มีลักษณะการเน้นการปฏิบัติมากกว่าความรู้ ความจำเนื้อหาระ เพราะสุขภาพย่อมได้มาจากการปฏิบัติหรือการลงมือกระทำการทำด้วยตนเองมากกว่าการมีแต่ ความรู้ โดยส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรมในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริง ส่งเสริมการตั้งคำถาม การลง

มีอปภบติ การทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิดขั้นสูง รวมทั้งการใช้ข้อมูลด้านสุขภาพให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสุขภาพส่วนบุคคลและความปลอดภัย ให้สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับระดับพฤติกรรมสุขภาพตามวัยของนักเรียน นอกจากนี้ ประสบการณ์ในการเรียนรู้จะได้ผลที่ดีที่สุดก็ต่อเมื่อ นักเรียนได้มองเห็นว่าประสบการณ์ที่ได้รับนั้นมีความสัมพันธ์หรือเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่พับในชีวิต หรือมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ควรใช้แนวคิดการจัดโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์เข้ามายิงและมีความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน

แนวทางในการจัดการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้แนวคิด Learning by doing, Problem – based Learning, Inquiry-based Learning, Cooperative Learning ฯลฯ ดังนี้

๑. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งภายในห้องเรียน ในโรงเรียน และในชุมชน ในการฝึกประสบการณ์ที่ ส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพที่เน้นการนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือในสถานการณ์ จริง

๒. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ฝึกฝนการออกแบบหรือวางแผนแก้ไขปัญหาด้วยการปฏิบัติ สืบเสาะหาข้อมูล จัดระเบียบข้อมูล หาข้อสรุป และทดลองแก้ไขด้วยตนเอง

๓. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สู่ทักษะการคิด วิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเชิงระบบ การคิดสร้างสรรค์ และ การคิดแก้ปัญหา

๔. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่ได้มีโอกาสใช้สถานการณ์ในชีวิตประจำวันที่เป็นปัญหาเป็น ตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์การเรียนรู้

๕. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ระดมความคิดและหาข้อสรุปในการดูแลสุขภาพ ตนเองให้เจริญเติบโตได้สมวัย หลีกเลี่ยงสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงและเป็นอันตรายต่อสุขภาพนั้น ควรเน้นให้เรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยทำงานเป็นทีมเพื่อประโยชน์ในการค้นหาความรู้ และรับส่งสื่อสารข้อมูลร่วมกัน

๒. การเคลื่อนไหวและสมรรถภาพทางกาย

แนวคิดในการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้นักเรียนมีกิจกรรมทางกาย การออกกำลังกาย การเล่นเกม และ กีฬาอย่างหลากหลาย ให้ความสำคัญกับทักษะกระบวนการ เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้ หรือปฏิบัติเป็นประจำ สม่ำเสมอในการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงอาจกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเป็นการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการปฏิบัติที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ นักเรียนได้เรียนรู้โดยการสังเกตและเห็น ตัวอย่างจากการสาธิตและการปฏิบัติจริง จนเกิดความรู้ความเข้าใจ แรงจูงใจและความเชื่อมั่นในการพัฒนา สมรรถนะทางการเคลื่อนไหว รวมทั้งต้องการมีส่วนร่วมและความมุ่งมั่นในการนำการออกกำลังกายมาเป็นส่วน หนึ่งของชีวิต หลักการของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางพลศึกษาประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียม ขั้น ori บายและสาธิต ขั้นฝึกปฏิบัติ ขั้นนำไปใช้ และขั้นสรุป

แนวทางในการจัดการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้กฎการใช้และไม่ใช้ (Law of Use and Disuse), แนวคิดแอคทีฟเพลย์ (Active Play) ฯลฯ มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๑. การจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งหรือในร่มที่มีการเคลื่อนไหวของร่างกายโดยเน้นการเคลื่อนไหว ของล้ำมเนื้อมัดใหญ่ทำให้เกิดการเผาผลาญพลังงานของร่างกาย และเป็นการเล่นที่ส่งผลต่อความสนุกสนาน

๒. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเล่นอย่างปลอดภัย กระตุนความอยากรู้อยากเห็น การได้ทดลองเล่น และสร้างแรงจูงใจให้ได้เคลื่อนไหวร่างกายทั้งแบบอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ และการเคลื่อนไหวแบบประกอบอุปกรณ์

๓. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนได้ร่วมวางแผนออกแบบกิจกรรมการเล่น กิจกรรมเกม การออกแบบถังภายในห้องเรียนเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาวัฒนธรรมในการปรับปรุงสมรรถภาพทางกาย

๔. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายในการทำกิจกรรมทางกายในชีวิตประจำวันที่เหมาะสมกับวัยจนเป็นสุขนิสัยด้วยการเล่นเกม การละเล่นพื้นเมือง การออกแบบถังภายในห้องเรียนกีฬาทั้งประเภทบุคคล และประเภททีม เป็นประจำสม่ำเสมอ ด้วยความสนุกสนาน และปลอดภัย

๕. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนได้มีการร่วมเล่นเกมกีฬาอย่างมีน้ำใจ มีระเบียบ วินัย อดทน มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบต่อบุคคลและผู้อื่น

๓. การดูแลสุขภาพทางอารมณ์และสังคม

แนวคิดในการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือในสถานการณ์จริง โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน นักเรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนได้เข้ามายังความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม โดยผู้สอนสนับสนุนให้นักเรียนฝึกการรู้ทั้งหมด การควบคุมอารมณ์ การคิดเชิงบวก การสร้างแรงจูงใจ และเห็นคุณค่าในตนเอง รวมทั้งให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอการป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อการดำเนินชีวิตด้วยความสมดุลและมีความสุข จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของนักเรียนที่จะพัฒนาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องจากวัยหนึ่งสู่วัยหนึ่งหรือช่วงอายุหนึ่งสู่ช่วงอายุถัดไป โดยยึดหลักการพัฒนาอย่างองค์รวมและมีความต่อเนื่อง โดยเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่าง พ่อแม่ ครู ผู้ปกครอง เพื่อน และสังคมที่เกี่ยวข้อง

แนวทางในการจัดการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้แนวคิดกรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-based Learning), การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity based Learning), การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation based Learning) ฯลฯ มีแนวทางดำเนินการดังนี้

๑. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้กลยุทธ์ในการหลีกเลี่ยงและจัดการกับการกลั้นแกลง และการล่วงละเมิดทางเพศ

๒. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการจัดการ แก้ไขปัญหา และปรับตัวได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ นำไปสู่การปฏิบัติในการจัดการ แก้ไขปัญหา และปรับตัวได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์

๓. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนได้สืบค้นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังด้านสุขภาพทางอารมณ์และสังคม โดยมุ่งเน้นให้เห็นคุณค่าของตนเอง ตระหนักรับรู้ และเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น

๔. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ได้มีการป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคลด้วยวิธีที่สร้างสรรค์

๕. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ได้ออกแบบวิธีสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นโดยใช้ทักษะการสื่อสารและสังคมเชิงบวก

๖. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เด็กด้อยค่าอย่างมีวิจารณญาณ จากรณีตัวอย่างที่เป็นสถานการณ์จริง โดยฝึกฝนให้ร่วมกันวิเคราะห์ อภิปรายด้วยเหตุผล เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจและแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์ความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจริงในอนาคต

๗. การฝึกการรู้ทันอารมณ์ของตนเอง การควบคุมอารมณ์ตนเอง และการสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง

๘. การฝึกทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ

๙. การฝึกให้รู้จักรู้จักการรอคอย ความเป็นระเบียบวินัย และเห็นใจผู้อื่น

๑๐. การจัดสถานการณ์จำลอง เกี่ยวกับเหตุการณ์จริงในปัจจุบัน หรือสถานการณ์ที่สร้างขึ้นเสมือนจริง ให้ฝึกฝนการใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ และการแก้ปัญหา

การบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สามารถออกแบบแบบกิจกรรมในลักษณะที่มีการเชื่อมโยง บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ ได้ เช่น

ภาษาไทย/ ภาษาอังกฤษ จัดสถานการณ์โดยใช้คำศัพท์และเรื่องราวการเล่นเกม การละเล่นพื้นเมืองการออกกำลังกาย และเล่นกีฬา เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน การตั้งคำถามเพื่อสืบค้นข้อมูล การบันทึก และสรุปข้อมูล ตลอดจนการใช้ภาษา เพื่อการนำเสนอเรื่องราวจากกิจกรรม

คณิตศาสตร์ จัดกิจกรรมให้เด็กนับจำนวนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ การอ่านข้อมูลจากสถิติอย่างง่าย เพื่อทำความเข้าใจเรื่องราวรอบตัวที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การคำนวณผ่านการเล่นเกม การเล่นกีฬา การเคลื่อนไหวร่างกายตามรูปแบบและทิศทางต่าง ๆ

ศิลปะ จัดกิจกรรมที่สามารถใช้จินตนาการในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่สื่อความหมายของเรื่องรา สะท้อนความคิดและความรู้สึกในประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพ ความคิด ความรู้สึก และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพ

สังคมศึกษา จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม ฝึกฝนการปฏิบัติตามข้อตกลง ระเบียบ กฎติกา มารยาท หลักเกณฑ์ของสังคม การทำงานเป็นทีมผ่านการเล่น การออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาร่วมกัน

วิทยาศาสตร์ จัดกิจกรรมให้ฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน เกี่ยวกับ การรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัยจากมลพิษ ทางดิน น้ำ อากาศ

๒.๖ แนวคิด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา

การพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระสังคมศึกษา แต่ละด้านมีแนวทางเสนอแนะที่สามารถนำไปประยุกต์จัดการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามช่วงวัยของนักเรียน ดังนี้

การใช้จริยธรรมในชีวิตประจำวัน

การใช้จริยธรรมในชีวิตประจำวันมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาและฝึกให้นักเรียนได้พิจารณาเห็นความจริงธรรมชาติตามธรรมชาติ เห็นระบบความสัมพันธ์กันของสิ่งทั้งหลายที่โยงกันเป็นอันหนึ่งอันเดียว มีมนุษย์เป็นองค์ประกอบพิเศษระบบความสัมพันธ์นั้นที่สามารถฝึกให้หัดและพัฒนาได้ พัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเกือบถ้วน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานอย่างลึกซึ้งทางความคิดและจิตสำนึกใหม่เกี่ยวกับตนเองและโลก ส่งผลต่อการประพฤติปฏิบัติและการดำเนินชีวิตอย่างมีสติและปัญญา มีความรักความเมตตาต่อตนเองและ สรรพสิ่งในฐานะเป็นส่วนหนึ่งและเป็นหนึ่งเดียวกัน

หลักการจัดการเรียนรู้

เป็นการสร้างความสมดุลของฐานภายใน ฐานใจ และฐานหัว โดยเน้นรูปแบบบริสุทธิ์หลากหลายในการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อฐานต่างๆ การจัดกิจกรรมที่สร้างความสมดุลระหว่างพื้นที่ปลอดภัย(Comfort Zone) กับพื้นที่เสี่ยง (Risk Zone) กล่าวคือ กิจกรรมเรียกร้องให้ต้องอาศัยความกล้าในการกระทำการสิ่งบางอย่างที่แตกต่างจากชีวิตประจำวันทั่วไป ในขณะเดียวกันก็ยังคงรักษาความรู้สึกอันมั่นคงปลอดภัย และระมัดระวังไม่ให้กลایเป็นพื้นที่อันตราย (Danger Zone) นอกจากนี้กิจกรรมจำเป็นต้องจัดให้เกิดความสมดุลระหว่างการเคลื่อนเข้า-ออกจากศูนย์กลางการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง (Decentering & Centering) กล่าวคือ เป็นการจัดกิจกรรมให้เกิดการเคลื่อนออกจากคิดเกี่ยวกับตนเอง รวมทั้งสถานการณ์หรือปัญหา ที่กำลังเผชิญเข้าสู่สนามประสบการณ์ใหม่ที่มีองค์ประกอบการ “เล่น” หรือการ “หลุด” ออกจากชีวิตประจำวัน เพื่อแก้ไขสถานการณ์หรือปัญหาสมมติที่ท้าทายอยู่เบื้องหน้าในเวลาอันจำกัด อย่างสมดุลไปกับการเคลื่อนเข้า สู่การย้อนคิดโครงสร้างภูมิคุ้มกันนำมาระบุคคลมั่นมาใช้ในการแก้ไขสถานการณ์หรือปัญหาทั้งที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและในระยะยาว

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้หลักการของสติสมารธิให้สติปัญญาเป็นฐานในการทำงานต่าง ๆ ที่มีอำนาจหนែនីօសัญชาตญาณ มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาด้วยฝึกการสังเกต พิจารณา และโครงสร้าง มีสติระลึกรู้เท่าทันกับอารมณ์และความคิดของตนเอง และมีสมาธิที่จดจ่อ กับการงาน
๒. การฝึกมีสติอยู่กับปัจจุบันขณะ (Mindfulness) ไม่ว่าจะเป็นการนั่ง การยืน การนอน การตามดูความคิด เทคนิคการอยู่กับปัจจุบันขณะโดยให้ความรู้สึกอยู่อยู่กับร่างกายจุดใดจุดหนึ่ง
๓. การฟังอย่างลึกซึ้ง การโครงสร้าง การตั้งคำถามเชิงวิพากษ์ การบริหารร่างกาย
๔. การโครงสร้างพินจังทางภาษาด้วยการเขียนอย่างอิสระผ่านบทกวี บันทึกส่วนตัว การพูดและการนำเสนอตามจินตนาการ
๕. การนำเรื่องราวที่เผชิญในชีวิตจริงหรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวันมาใช้เป็นประเด็นในการศึกษา ได้แก่ การศึกษาอัตชีวประวัติ (Self-biography study) เรื่องเล่าเร้าพลัง (Storytelling) การสนทนា (Dialogue) และสุนทรีสารก (Appreciative inquiry)

การใช้หลักเศรษฐศาสตร์และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การใช้หลักเศรษฐศาสตร์และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีเป้าหมาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้ดำเนินชีวิตด้วยความฉลาดรู้การเงิน ในการตัดสินใจด้านทรัพยากรการเงินได้อย่างรอบรู้ จากข้อมูลรอบด้าน มีประสิทธิผล เกิดความมั่นคงและความอยู่ดีมีสุข นอกจากนั้นยังมีเป้าหมายให้นักเรียน ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตที่สามารถพึงพาตัวเองได้ รวมถึงการพัฒนาให้ดี ยิ่งขึ้นจนเกิดความยั่งยืน เป็นการดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง นำไปสู่การบรรลุสุขภาพดี ความสุขของชีวิตและสังคม มีความสงบ สมดุล และพร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลง ทั้งในมิติสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การดำเนินการให้นักเรียนเข้าใจการทำงานที่ของเงิน สามารถกำหนดเป้าหมายหรือเป้าประสงค์ทางการเงินและทำให้บรรลุผล รวมทั้งมีความสามารถในการบริหาร จัดการความท้าทายทางการเงินที่เกิดจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน โดยตั้งอยู่บนหลักสำคัญสาม ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้และคุณธรรม

ผ่านการตั้งคำถามที่นำไปสู่การตัดสินใจกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ การปรับปรุง และการนำไปปฏิบัติต่อไป โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ชีวิตจริงหรือใกล้เคียงชีวิตจริง

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ทั้งเรื่องการเงินและการใช้ทรัพยากร มีแนวทางดำเนินการดังนี้

๑. การสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับที่มาของรายได้ ค่าใช้จ่ายในบ้าน ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ของนักเรียนที่ผู้ปกครองต้องจ่าย นำไปสู่ความเข้าใจเรื่องรายรับ และรายจ่ายที่ต้องสมดุลและมีเงินออม

๒. การฝึกทำบัญชีรายรับรายจ่ายของตนเองอย่างง่าย ๆ วิเคราะห์รายจ่ายที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม เพื่อวางแผนการใช้จ่ายเงินและการออม

๓. การวางแผนการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายรับ รายจ่ายของครอบครัว ร่วมกับผู้ปกครอง เช่น การทำอาหารและคำนวนค่าใช้จ่าย การคำนวนค่าใช้จ่ายส่วนตัว ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าของใช้ ค่าของเล่นที่ผู้ปกครองต้องจ่าย รวมทั้งฝึกใช้เงินซื้อของ จ่ายเงิน และรับเงินทอน

๔. การร่วมตัดสินใจซื้อสินค้าบริการสำหรับตนเองและครอบครัว จากการอ่านข้อมูลและเลือกสินค้า และบริการ ซึ่งพิจารณาจากราคา คุณภาพและมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของสินค้า และบริการอย่างรู้เท่าทันโฆษณาและไม่ถูกกล่อมสื่อทิปป์บอร์ด

๕. การเรียนรู้การทำงานของสถาบันทางการเงินในชุมชนและท้องถิ่น ร่วมกันจัด/ใช้บริการสหกรณ์ ร้านค้าและสหกรณ์ออมทรัพย์ ในโรงเรียนและชุมชน เพื่อฝึกฝนการวางแผนการเงิน

๖. การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการใช้ของใช้ส่วนตัว ของเล่น ของใช้สาธารณะ การรับประทานอาหาร ของตนเอง ศึกษาทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตของใช้ เช่น ตินสอและกระดาษที่ผลิตจากไม้ รวมทั้งเครื่องจักรและแรงงานการผลิต ศึกษาแนวทางการใช้ของใช้อย่างประหยัดคุ้มค่าจากสื่อและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ แล้วเลือกนำมาวางแผนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และลงมือทำอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

๗. การสำรวจปัญหาการใช้ทรัพยากรในโรงเรียนและชุมชน ร่วมกันหาทางออกเพื่อใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

การคิดเชิงประวัติศาสตร์

การคิดเชิงประวัติศาสตร์มีเป้าหมายเพื่อให้เรียนเป็นนักคิดและปัญญาชน เข้าใจการเปลี่ยนแปลงจากอดีตที่ส่งผลสืบทอดเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ใช้บทเรียนจากอดีตมาปรับใช้กับปัจจุบันเพื่อมีให้เกิดชั้รอยและมองมุ่งไปสู่อนาคต การตระหนักในการนำโลกทัศน์หรือมุมมองในปัจจุบันไปตัดสินอดีต ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มุมมองทางประวัติศาสตร์ และหลักฐานที่หลากหลายในการตั้งคำถาม ตีความ และวิพากษ์อย่างเป็นเหตุเป็นผลให้เกิดความองอาจทางปัญญา สามารถนำเสนอความคิดเห็นหรือข้อค้นพบ ปรับเปลี่ยนไปตามข้อมูล รวมทั้งหลักฐานที่ค้นพบใหม่ ซึ่งความแตกต่างหลากหลายและความรุ่มรวยของสังคมพหุวัฒนธรรมในท้องถิ่น ประเทศ ภูมิภาคและโลก สามารถปรับใช้การคิดเชิงประวัติศาสตร์ร่วมกับศาสตร์แขนงอื่น ๆ เพื่อการเข้าใจที่หลากหลายมุมมองและลึกซึ้งขึ้น นำไปสู่การแก้ปัญหาหรือสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชนหรือสังคมได้เหมาะสมตามวัย

แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

พัฒนานักเรียนให้เป็นผู้อ่านอย่างกว้างขวาง เพียรพยายามค้นคว้ารวบรวมข้อมูล รู้จักแยกแยะและจัดระบบข้อมูล ศุภมารอ卜ควบคุมในการตรวจสอบหลักฐาน สรุปจับประเด็นสำคัญให้ชัดเจน ย่อความและเรียงความข้อค้นพบให้น่าสนใจ นำความรู้และความรู้ใหม่ที่ได้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มพูนคุณค่าให้แก่ชุมชนและสังคม สร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมท่ามกลางความ

แตกต่างหลากหลาย ใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิต ตระหนักในคุณค่าและส่วนรักษาmrดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม อุยร่วมกันกับสังคมอื่นได้อย่างสันติสุข

การสอนให้มีความฉลาดรู้ทางประวัติศาสตร์เริ่มจากการตั้งคำถามหลัก ๔ คำถามคือ ๑) เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในอดีต ๒) ใครเป็นผู้ทำให้เกิดเหตุการณ์ขึ้น ๓) เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นเมื่อไร ๔) เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน ๕) เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นอย่างไร ๖) ทำไมจึงเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น ๗) เกิดผลกระทบอย่างไรบ้าง และ ๘) เหตุการณ์ทั้งหมดให้บทเรียนอะไร ผู้สอนต้องช่วยให้นักเรียนสร้างการตีความในอดีตได้อย่างอิสระตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ด้วยการออกแบบกิจกรรมที่อนุญาตให้นักเรียนสร้างการตีความด้วยตนเองมากกว่าเพียงแค่ให้นักเรียนจำจารึกความที่ผู้อื่นสร้างขึ้น โดยผู้สอนทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการชี้แนะแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การพัฒนาการคิดเชิงประวัติศาสตร์ มีแนวทางดำเนินการดังนี้

๑. การเรียนรู้จากเรื่องราวและสิ่งของเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว ศึกษาสายสาหรับชนของตนเอง ครอบครัวและชุมชน ประวัติศาสตร์ฝาบ้านจากภาพถ่าย อัลบัมภาพ และเรื่องเล่าต่าง ๆ

๒. การศึกษาเกี่ยวกับภูมินาม ที่มาของชื่อบ้านนามเมืองเกี่ยวกับชุมชน หมู่บ้าน ถนน สถานที่ ที่สัมพันธ์กับ เรื่องเล่า ภูมิประเทศ เรื่องราว นิทาน และตำนานที่เกี่ยวข้อง

๓. การศึกษาประวัติศาสตร์บอกเล่าจากบุคคลในครอบครัว ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือผู้ที่เคยอยู่ในเหตุการณ์

๔. การศึกษาประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นที่เกี่ยวกับสถานที่ โบราณสถาน สิ่งของ เอกสารและหลักฐานต่างๆ

๕. การศึกษาประวัติศาสตร์ในมิติอื่น ๆ นอกจากประวัติศาสตร์เชิงพื้นที่และอาณานิคม ได้แก่ ประวัติกลุ่มชาติพันธุ์ ประวัติศาสตร์อาหารการกิน ประวัติศาสตร์badแผล การศึกษาที่ป้องกันความทารุณอันโหดร้าย (Atrocity prevention education)

๖. การศึกษาเหล่เรียนรู้ต่าง ๆ ทั้ง แหล่งเรียนรู้ทางโบราณคดี อุทยานประวัติศาสตร์ สถานที่สำคัญทางศาสนา พิพิธภัณฑ์ หอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุ รวมทั้งอาคาร สถานที่ และแหล่งเรียนรู้ของเอกชน

๗. การสรุปและเรียบเรียงประเด็นสำคัญเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ โดยระบุแหล่งข้อมูลและหลักฐานที่นำมาใช้ในการศึกษา

๘. การนำเสนอข้อมูลที่ศึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเล่าเรื่อง การจัดนิทรรศการ การเขียนรายงาน การเขียนแผนผัง แผนภาพกราฟฟิก การนำเสนอผ่านสื่อดิจิทัล

๙. การสะท้อนความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องราวของตนเอง บุคคล ประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิตของชุมชนและท้องถิ่น นำไปสู่การปฏิบัติตนที่มีสำนึกร่วมทางประวัติศาสตร์

๑๐. การสืบค้น อธิบายและวิเคราะห์ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ของกลุ่มคนในท้องถิ่น อธิบายคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลายระหว่าง กลุ่มคนในสังคมไทย นำไปสู่การปฏิบัติตนในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น อย่างภาคภูมิใจในความเป็นสมาชิกของชุมชนและไม่สร้าง ความเสื่อมเสียแก่ชุมชน

๑๑. การลงมือทำกิจกรรมหรือใช้มรดกทางภูมิปัญญา ในชีวิตประจำวัน ตามวัย การทัศนศึกษาสถานที่และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและท้องถิ่น ร่วมกิจกรรมประเพณีและวัฒนธรรม หรือใช้และรักษาmrดกทางภูมิปัญญา รวมทั้งร่วมเผยแพร่ภูมิปัญญาของชุมชน และท้องถิ่น

ความฉลาดรู้ทางภูมิศาสตร์

ความฉลาดรู้ทางภูมิศาสตร์ มีเป้าหมาย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับที่ตั้ง ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ บนพื้นผิวโลก ตลอดจนเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง สามารถใช้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ เพื่อการตัดสินใจเชิงภูมิศาสตร์อย่างเป็นระบบในการแก้ไขปัญหาและวางแผนในอนาคต และสามารถดำรงตนอยู่ในวิถีของการเป็นพลเมืองโลก ได้ดี

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถทางภูมิศาสตร์ กระบวนการทางภูมิศาสตร์ และทักษะทางภูมิศาสตร์ ประกอบด้วย

(๑) ความสามารถทางภูมิศาสตร์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการให้เหตุผลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ บนโลก ๓ ด้าน คือ (๑) ความเข้าใจระบบธรรมชาติผ่านการปฏิสัมพันธ์ (๒) การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ (๓) การตัดสินใจอย่างเป็นระบบด้วยเหตุและผลอย่างสอดคล้องเกี่ยวกับกัน

(๒) กระบวนการทางภูมิศาสตร์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกฝนกระบวนการหาความรู้ทางภูมิศาสตร์ ๕ ขั้นตอน ได้แก่ (๑) การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ (๒) การรวบรวมข้อมูล ออกแบบบันทึกข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล (๓) การจัดระบบข้อมูลเพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล (๔) การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล และ (๕) การสรุปเพื่อให้ได้คำตอบ

(๓) ทักษะทางภูมิศาสตร์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และทำความเข้าใจทางภูมิศาสตร์ มีดังนี้ (๑) การสังเกต (๒) การแปลงความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ (๓) การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น การวัดภาพร่างในภาคสนาม การใช้รูปถ่าย แผนที่ ภาพถ่ายดาวเทียม ระบบบอกตำแหน่งบนผืนโลก และเครื่องมือต่างๆ ในการรวมข้อมูลทางภูมิศาสตร์ (๔) การคิดเชิงพื้นที่ เป็นการคิดที่ใช้ความรู้ทางภูมิศาสตร์ในการระบุ วิเคราะห์ และทำความเข้าใจประเด็นเกี่ยวกับที่ตั้ง ทิศทาง มาตรាស่วน แบบรูป พื้นที่ และแนวโน้มของความสัมพันธ์ ระหว่างปรากฏการณ์ทางภูมิศาสตร์กับเวลา (๕) การคิดแบบองค์รวม เป็นการมองภาพรวมของระบบต่างๆ ทางภูมิศาสตร์ ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง (๖) การใช้เทคโนโลยี เป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางภูมิศาสตร์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เช่น การใช้กูเกิลเอิร์ธ (Google Earth) การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ (๗) สถิติพื้นฐานเพื่อให้เข้าใจลักษณะและความสัมพันธ์ของข้อมูลทางภูมิศาสตร์ และการวิเคราะห์แบบรูปของข้อมูลเชิงพื้นที่

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

พัฒนาผู้เรียนให้มีความฉลาดรู้ทางภูมิศาสตร์ มีแนวทางดำเนินการดังนี้

๑. จัดกิจกรรมและประสบการณ์โดยนำสถานการณ์จำลองเข้ามาใช้

๒. จัดกิจกรรมและประสบการณ์โดยใช้รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้สตอรี่ไลน์(Storyline) ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม มีวิธีการผูกเรื่องแต่ละตอนให้เกิดขึ้nonอย่างต่อเนื่องและเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือการกำหนดเส้นทางการเดินเรื่องจากการใช้คำถามหลักเป็นตัวนำไปสู่การทำกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง

๓. จัดกิจกรรมและประสบการณ์โดยการปฏิบัติภาคสนาม การสังเกตโดยตรงทั้งในและนอกสถานที่ โดยการเตรียมงานและมอบหมายงานที่เหมาะสม การกำหนดเลือกสถานที่ การเตรียมการศึกษาของสถานที่ การเตรียมเอกสารหรือวิทยากรให้ความรู้ การไปศึกษาของสถานที่ และการประเมินผล

๔. จัดกิจกรรมและประสบการณ์โดยใช้เทคนิคพยากรณ์ ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกฝนทักษะสังเกต การวิเคราะห์ การเขื่อมโยงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ และการคาดการณ์ประกอบด้วยเทคนิคการพยากรณ์

แบบตารางผลกระทบ เทคนิคพยากรณ์ด้วยการเขียนเรื่องราวอนาคต เทคนิคพยากรณ์ด้วยการใช้กล้ออนาคต

๕. จัดกิจกรรมและประสบการณ์โดยใช้โครงงาน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกฝนทักษะการแสงหาความรู้ ด้วยตนเอง การคิดวิเคราะห์ การนำเสนอข้อมูลทางภูมิศาสตร์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการประกอบด้วย ขั้น การเตรียมโครงงาน ขั้นการศึกษาค้นคว้าข้อมูล ขั้นการเรียบเรียงข้อมูล และขั้นนำเสนอข้อมูล

การเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่มุ่งเน้นความเป็นธรรมในสังคม

การเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่มุ่งเน้นความเป็นธรรมในสังคมมีเป้าหมาย เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ของการเป็นสมาชิกในสังคม มีความฉลาดรู้ทางการเมือง รวมทั้งเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสันติในชุมชน มีทักษะความสามารถในการมีส่วนร่วมกับชุมชน การรับใช้สังคม รวมถึงมีคุณสมบัติของการเป็นพลเมืองหลายระดับ คือ พลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน พลโลก และพลเมืองดิจิทัล การศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองประชาธิปไตยมีพื้นฐานแนวคิดสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ๓ ด้าน (Triangle of Democratic Citizenship Education) เน้นแนวทางการศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Approach) ที่เชื่อมโยงมิติของมนุษย์กับสังคมเข้าด้วยกันกับเรื่องการศึกษาด้านการเมือง มีความเชื่อเรื่องการพัฒนาคุณภาพพลเมืองด้วยการให้การศึกษาอย่างเป็นระบบ แนวคิดทั้งสามประกอบด้วย ได้แก่

๑. หลักการประชาธิปไตย (Democracy) หลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้ความสำคัญกับหลักการของเสรีภาพ (Liberty) ความเสมอภาค (Equity) และเหตุผล (Rationality) ของปัจเจกชน กล่าวคือ หลักเสรีภาพ ให้ความสำคัญกับสิทธิ (Rights) และอิสรภาพ (Freedom) ของพลเมืองแต่ละคน แต่ขณะเดียวกันปัจเจกชนหรือพลเมืองแต่ละคนก็จะต้องมีหน้าที่ (Duty) และความรับผิดชอบ (Responsibility) ต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และของประเทศชาติ ซึ่งเป็นส่วนรวมของพลเมืองทุกคน ด้วยความคิดความเชื่อทางการเมืองภายใต้กฎหมายเท่าเทียมกัน (All citizens are equal before the law state) และหลักเหตุผล ให้ความสำคัญกับปัจเจกชน หรือพลเมืองที่จะใช้ความคิด ความรู้ อธิบายด้วยเหตุผล และการใช้เหตุผลในการแสดงออกเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ดังนั้น พฤติกรรมความคิดหรือการตัดสินใจใด ๆ ของบุคคลในสังคมประชาธิปไตย จะยึดถือหลักการใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ เพื่อให้การแสดงออกซึ่งความขัดแย้งทางความคิดของบุคคลภายใต้ขอบเขตของการไม่ทำลายล้างแต่เป็นวิธีประนีประนอมอย่างสร้างสรรค์

๒. หลักการความหลากหลายและพหุตัณธรรม (Diversity and Pluralism) สังคมพหุนิยมมีความสอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ หลักความเสมอภาคให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมกันของปัจเจกชนในทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นกรอบคิดสำคัญ ที่ไม่มองมนุษย์แต่ละคนว่าเหมือนกัน แต่มองว่ามีความแตกต่างกันมาแต่ต้น ด้วยสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และการหล่อหลอมจากสภาพแวดล้อมและการศึกษาที่ได้รับ การศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองประชาธิปไตยเป็นการช่วยให้เข้าใจและอยู่ร่วมกันท่ามกลางความแตกต่างทางภาษาและเชื้อชาติ ไม่ทำลายล้างแต่เป็นวิธีประนีประนอมอย่างสร้างสรรค์

๓. หลักการสิทธิมนุษยชน (Human Rights) (ความเท่าเทียม ความเสมอภาค ความยุติธรรม) ที่เชื่อว่ามนุษย์มีคุณค่าในตนเองเสมอ พลเมืองจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ เข้าใจ และตระหนักร่วมกับสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยทุกคนที่จะต้องยึดถือเป็นหลักและได้รับการปกป้องคุ้มครองอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์หลักในการเรียนรู้ (Learning Concepts) กับวิธีการพัฒนาความสามารถและทักษะของผู้เรียน อยู่ที่การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้บอกเล่า ยกตัวอย่าง ศึกษาค้นคว้า และเปลี่ยนความเห็นหรือประสบการณ์ ถูกต้อง อภิปรายถึงความสำคัญ และเหตุผล เพื่อนำไปสู่การนำเสนอการแก้ไขปัญหาและปฏิบัติในแนวทางที่ถูกต้องสอดคล้องกับหลักการในสังคม ที่ปักครองด้วยระบบประชาธิปไตย

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่มุ่งเน้นความเป็นธรรมในสังคม มีแนวทาง ดำเนินการดังนี้

๑. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เห็นคุณค่าและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยใช้วิธีทัศน์ ข่าวเกี่ยวกับประเด็นปัญหาข้อถกเถียงในประเด็นสิทธิมนุษยชน โดยเลือกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ หรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในที่ต่าง ๆ ทั่วโลก และจัดให้มีการอภิปรายกลุ่มย่อย หรือการอภิปรายในชั้นเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอความเห็น ยกตัวอย่าง ตลอดจนอภิปรายและเปลี่ยนถึงความสำคัญ และเหตุผลที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตยต้องเห็นคุณค่าและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๒. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เรียนรู้ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีความกล้าหาญทางจริยธรรม โดยนำกรณีศึกษาบุคคลตัวอย่าง ทั้งที่เป็นพลเมืองทั่วไป หรือ ข้าราชการ ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้แนวทางการปฏิบัติตนจากบุคคลจริง รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายถึงความสำคัญและเหตุผล ที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตยต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต และจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๓. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ทราบหน้าในการยึดถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ความสำนึกรักในความเป็นเจ้าของโรงเรียน ชุมชน ห้องถิน ประเทศและโลก โดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยหรือการอภิปรายในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนแสดงความเห็นและอภิปรายในประเด็นข้อขัดแย้งที่หลากหลาย และทราบหนังสือความสำคัญและเหตุผลที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตยต้องยึดถือประโยชน์ของส่วนรวม และจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๔. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ได้รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และการเคารพสิทธิผู้อื่น โดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติ เพื่อให้นักเรียนบอกหรือแสดงบทบาทที่สะท้อนความเข้าใจ ค่านิยม และการตัดสินใจ ของตน และเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายถึงเหตุผล ความเข้าใจที่แตกต่าง การเคารพในความหลากหลายเรียนรู้ ที่จะรับฟัง โต้แย้ง ปรับเปลี่ยนมุมมองและหาข้อสรุปร่วมกันตามวิถีประชาธิปไตยที่ให้ความสำคัญกับหลักสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง และการเคารพสิทธิผู้อื่น และจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๕. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้มีการใช้สิทธิโดยไม่ละทิ้งหน้าที่ของตนตามบทบาทหน้าที่ทางสังคม และความมีวินัยในตัวเอง เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจในเรื่องสิทธิหน้าที่ของพลเมือง เช่น สิทธิในการศึกษาเล่าเรียน เสียภาษี เลือกตั้งอย่างมีคุณภาพ รักษาผลประโยชน์ของชาติ ป้องกันประเทศ ช่วยเหลือราชการและส่วนรวม สืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาห้องถิน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมุติ เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความตระหนักรู้และจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๖. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ได้รู้จักเสรีภาพและการใช้เสรีภาพอย่างรับผิดชอบ รวมถึงการเคารพเสรีภาพของผู้อื่น โดยการใช้กรณีศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้กรณีตัวอย่างที่มีแนวปฏิบัติถูกต้องและไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้เสรีภาพอย่างไม่รับผิดชอบ การไม่เคารพเสรีภาพของผู้อื่น เพื่อเปิดให้มีการอภิปราย

ถกเถียงถึงความสำคัญและเหตุผลที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตยต้องรู้จักใช้เสรีภาพอย่างรับผิดชอบและเคารพเสรีภาพของผู้อื่นและปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๗. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เรียนรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคและความยุติธรรม โดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติ เพื่อให้เรียนรู้ผ่านการแสดงบทบาทสมมุติที่แตกต่างกันในประเด็นถกเถียงเรื่องความเสมอภาคและความยุติธรรม โดยคำนึงถึงมุมมองที่แตกต่างกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น มองกับความรู้ด้านกฎหมายให้นักเรียนเห็นความสำคัญ การอธิบายเหตุผลที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตยต้องรักความเสมอภาคและความยุติธรรมและจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๘. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักการdragaph และความเป็นพหุนิยมและการเคารพความแตกต่าง โดยใช้การแสดงละคร เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความรู้สึกของบุคคลกลุ่มอื่นที่มีความแตกต่างจากตนผ่านการแสดงละคร เช่น ความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ถิ่นกำเนิด ความพิการ สภาพร่างกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง ให้ผู้เรียนยกตัวอย่าง และอภิปรายถึงความสำคัญและเหตุผลที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตยต้องยึดหลักการdragaph และความเป็นพหุนิยม และการเคารพความแตกต่าง และจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๙. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เรียนรู้เกี่ยวกับสันติวิธีและการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี โดยใช้สถานการณ์จำลอง และการแสดงบทบาทสมมุติ เพื่อให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความเห็น และอภิปรายถึงความสำคัญและเหตุผลที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตยต้องเข้าใจหลักสันติวิธีและการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๑๐. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน โดยใช้กรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในด้านต่าง ๆ เช่น สิทธิผู้บริโภค สิทธิชุมชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน ให้นักเรียนยกตัวอย่าง และอภิปรายความสำคัญและเหตุผลที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตยต้องยึดถือสิทธิมนุษยชน และจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๑๑. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เรียนรู้เกี่ยวกับการมีจิตสำนึกร่วมหมู่ การทำงานเป็นหมู่คณะ และการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ผ่านการเรียนรู้ด้วยเกม เพื่อฝึกการทำงานและการแก้ไขปัญหาเป็นหมู่คณะ ฝึกฝนการเห็นคุณค่า และเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นหมู่คณะ และจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๑๒. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ฝึกฝนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในระบบประชาธิปไตย ความมีเหตุมีผล มโนทัศน์การเรียนรู้นี้ ครอบคลุมไปถึงการเรียนรู้จากการตั้งคำถาม การวิจัย ค้นคว้า การรวบรวมข้อมูล การตีเสียง คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การคิดสืบสานหาเหตุ การคิดสร้างสรรค์ การคิดเปรียบเทียบ การคิดประเมินค่าและการตัดสินใจ โดยใช้การสนทนารูปแบบสocratic และการพูดคุยปรัชญาในห้องเรียน ในประเด็นที่เป็นที่น่าถกเถียงต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกล้าคิด คิดอย่างมีคุณภาพ มีหลักคิด และมีเหตุผล และจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๑๓. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เรียนรู้เกี่ยวกับการสื่อสารในระบบประชาธิปไตย ครอบคลุมถึงการฟัง การอ่าน การค้นคว้า การจับใจความ การสรุปความ การย่อความ การขยายความ การตีความ การแปลความ การพูด การเขียน การตีว่าที่ การอภิปราย การวิจารณ์ประเด็น การไม่วิจารณ์บุคคล การกล้าแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยใช้การเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ และการแสดงบทบาทสมมุติ ที่เน้นให้ฝึกฟัง อ่าน ค้นคว้าและทักษะต่าง ๆ เพื่อให้สามารถสื่อสารกันในระบบประชาธิปไตยได้อย่างเข้าใจและมีประสิทธิภาพ และจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๑๕. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เรียนรู้เกี่ยวกับการยึดหลักเสียงข้างมากและการเคารพเสียงข้างน้อย โดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติ เปิดให้นักเรียนได้อภิปรายถึงความสำคัญและเหตุผลที่พลเมืองยึดหลักเสียงข้างมากและเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อยและปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๑๕. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้พัฒนาความรู้ ความคิด จิตใจ พฤติกรรมและการทำงานของตนเองอยู่เสมอ โดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยหรือการอภิปรายในชั้นเรียนและจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๑๖. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ฝึกฝนการมีจิตสาธารณะและการมีจิตอาสา การมีส่วนช่วยครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผ่านการทำโครงการ โดยให้นักเรียน สำรวจปัญหา เสนอวิธีการแก้ปัญหา อภิปรายทางเลือกในการแก้ปัญหา ตัดสินใจด้วยการลงมติหรือใช้ประชาธิปไตยแบบประชานาธิการร่วมกันด้วยเหตุผลโดยไม่ต้องลงมติ วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการ สรุปงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนา ตัวผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ การคิด เจตคติและค่านิยม ทักษะ พฤติกรรมและการนำไปใช้ ทั้งนี้เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี ค้นคว้าได้อย่างเป็นระบบ คิดวางแผนและลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหาที่ต้นตอของปัญหาเพื่อผลที่ยั่งยืน ยุติธรรมและนำไปสู่การแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างและจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๑๗. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เรียนรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประกอบไปด้วย การมีความสนใจการเมือง การติดตามข่าวสารการเมือง และหลักธรรมาภิบาลและการตรวจสอบพฤติกรรมของนักการเมือง การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประเด็นทางการเมืองกับผู้อื่น การใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีวิจารณญาณ การร่วมกิจกรรมรณรงค์ทางการเมือง การเมืองภาคพื้นเมือง เช่น การเข้าซื้อเสนอภูมาย การเข้าซื้อเสนอให้ถอดถอน การชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ และจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

๑๘. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เรียนรู้เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานทางการเมือง ประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของการเมืองการปกครอง ความรู้พื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับรัฐ ระบบการเมืองการปกครองเผด็จการและประชาธิปไตย ระบบเศรษฐกิจกับระบบการเมืองการปกครอง ทุนนิยม และสังคมนิยม โดยใช้วิธีการให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและนำเสนอหน้าชั้นเรียน และรูปแบบการสอนทนาแบบໂສເຄຣຕີສ เพื่อปรับเปลี่ยนโน้นหันด้านประชาธิปไตย รวมถึงการอภิปรายกลุ่มย่อย หรืออภิปรายในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจวิธีกับการเมือง การเมืองในวิถีประจำวัน การเมืองกับคุณภาพชีวิต การเมืองกับการจัดสรรภาษี อากร งบประมาณ และการจัดสรรทรัพยากรและจัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต

ความคาดหวังการใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล

ความคาดหวังการใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล มีเป้าหมาย เพื่อให้นักเรียนเข้าถึง เข้าใจ วิเคราะห์ ตีความ ตรวจสอบ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประเมินประโยชน์และโทษในการเลือกรับ ใช้ประโยชน์ และสร้างสรรค์สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างอำนาจเจ้าของ ทุน สื่อ ตลอดจนบริบททางสังคมและเศรษฐกิจ เป็นผู้ที่เคารพสิทธิและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่หลากหลายได้อย่างรับผิดชอบ และใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการต่อรองอำนาจและสร้างการเปลี่ยนแปลงในฐานะพลเมือง ประชาธิปไตยยุคดิจิทัล ที่กระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมและมุ่งเน้นความยุติธรรมทางสังคมเป็นสำคัญ

แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะนี้เน้นองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติตามสถานการณ์จริง การให้คำแนะนำปฏิบัติที่ชัดเจน การสร้างกรอบความคิดเชิงวิพากษ์ และการนำไปปฏิบัติ และนอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นถึงการอธิบายสู่การรู้เท่าทันสื่อใหม่ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกตั้งคำถาม การค้นหาความหมายโดยตรงและโดยนัยของเนื้อหาในสื่อใหม่ นอกจากนี้แล้ว ยังมีแนวทางการใช้กระบวนการเรียนแบบ การค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ในการสอนเชิงวิพากษ์สามารถทำได้โดยเน้น สอน ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) การประเมินว่า แหล่งข้อมูลหรือผู้เขียนมีความเชี่ยวชาญชำนาญในเรื่องหรือสาขาวิชานั้นมากน้อยเพียงใด (๒) วิเคราะห์เชิง มุมมองและความมีส่วนเกี่ยวข้องของผู้เขียนเนื้อหานั้น เช่น การวิเคราะห์ค้นหา มุมมองผู้เขียนจากเนื้อหาที่นำเสนอด้วยภาพและหรือด้วยข้อความ โดยการตีความหมายเนื้อหาเพื่อค้นหา มุมมองของผู้เขียน การวิเคราะห์ ความคิดเห็นของผู้เขียน การวิเคราะห์ที่ถือเป็นขั้นตอนของการเริ่มความคิดเชิงวิพากษ์ และ (๓) การหาหลักฐาน เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์และวิพากษ์คุณภาพของข้อมูล เช่น ตั้งคำถามว่า เนื้อหานี้ นำเชื่อถือใหม่ รู้ได้อย่างไร ถ้าสามารถตอบได้ว่า รู้ได้อย่างไร ก็แสดงว่ามีหลักฐานที่ใช้วิเคราะห์ได้

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การพัฒนานักเรียนให้มีความฉลาดรู้ทางการใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล มีแนวทางดำเนินการดังนี้

๑. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกใช้เครื่องมือชนิดต่างๆ ในการ สืบค้นข้อมูลสารสนเทศ โดยให้นักเรียนได้เลือกใช้เครื่องมือ สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล อย่างหลากหลาย รวมทั้งฝึกประเมินความน่าเชื่อถือ คุณค่า ประโยชน์และโทษของการใช้สื่อ สารสนเทศและดิจิทัล
๒. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้งานสื่อดิจิทัลและผลที่ เกิดขึ้นของตนเองและบุคคลรอบข้าง ด้วยรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้ได้ข้อมูลมาใช้วิเคราะห์ระยะเวลาและลักษณะ การใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลที่เหมาะสมกับตนเอง
๓. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์ เปรียบเทียบ ตรวจสอบ รวมทั้งฝึก วิพากษ์วิจารณ์สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และคุณลักษณะ ของตนเองรวมทั้งผู้อื่น และเกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น สามารถใช้สื่ออย่างระมัดระวัง ป้องกันไม่ให้ใช้ สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลจนเกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น

๔. จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้อืดต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการอภิปรายร่วมกัน ทั้งระหว่าง นักเรียนกับผู้สอน และผู้เรียนด้วยกันเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการขยายและต่อยอดความคิดของตนเอง ซึ่งจะ นำไปสู่สร้างและเผยแพร่สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและรับผิดชอบต่อส่วนรวม

การบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา สามารถออกแบบกิจกรรมใน ลักษณะที่มีการเชื่อมโยง บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ ได้ เช่น

ภาษาไทย/ ภาษาต่างประเทศ จัดกิจกรรมให้ฝึกฝนการฟัง การอ่านวรรณกรรม สำหรับเด็ก นิทาน ตำนาน เรื่องราวด้วยภาษาไทย บุคคลสำคัญในอดีตที่หลักแหลม ซึ่งมีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ รวมถึงประเพณีที่ดีงาม โดยใช้คำศัพท์และเรื่องราวด้วยภาษาไทย ประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิตในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน พัฒนาความสามารถในการอ่าน การตั้ง คำถามเพื่อสืบค้นข้อมูล การบันทึกและสรุปข้อมูล ตลอดจนการใช้ภาษาเพื่อการนำเสนอเรื่องราวที่ตนสนใจ

คณิตศาสตร์ จัดกิจกรรมให้ใช้ทักษะการอ่านและแปลข้อมูลจากสถิติอย่างง่ายเพื่อทำความเข้าใจ เรื่องราวรอบตัว การคำนวณเงินเพื่อวางแผนการใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า และการอ่านปัญหินและการ คำนวณเวลาเพื่อเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีในรอบปีและการทำงานที่มีความเข้าใจ ประวัติความเป็นมาของครอบครัว โรงเรียนและชุมชน

ศิลปะ จัดกิจกรรมให้ฝึกฝนการใช้จินตนาการในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่สื่อเรื่องราวที่มีความหมายและมีคุณค่า ต่อความคิด ความสนใจ และความรู้สึกจากสถานการณ์และเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัว เพื่อให้การสื่อสารมีความชัดเจน และน่าสนใจมากขึ้น

สุขศึกษาและพลศึกษา จัดกิจกรรมส่งเสริมศีลธรรมในการเสริมสร้างสมรรถภาพจิตในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การจัดการอารมณ์และความรู้สึกอย่างรู้เท่าทัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรัก ความสามัคคี รู้จักให้อภัย ร่วมสร้างบรรยากาศแห่งความเข้าใจและการพึ่งพาซึ่งกันและกันในการร่วมกันแก้ปัญหา ความขัดแย้งในฐานะที่เป็นสมาชิกของครอบครัว โรงเรียนและชุมชน

วิทยาศาสตร์ จัดกิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ฝึกฝนการรับรู้และเข้าใจระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์กับธรรมชาติในห่วงโซ่ที่เกี่ยวกัน กัน เพื่อการปฏิบัติตนให้เหมาะสม อนุรักษ์ธรรมชาติ และพร้อมรับมือกับภัยพิบัติ

๒.๗. แนวคิด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสารการเรียนรู้การงาน อาชีพ และการประกอบการ แนวคิดการจัดการเรียนรู้

การงาน อาชีพ และการประกอบการเป็นสมรรถนะที่ต้องได้รับการสร้างเสริมและลงมือปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถดูแลตนเองและคนในครอบครัว พัฒนาทักษะการทำงานเบื้องต้นอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อหารายได้อย่างยั่งยืนระหว่างเรียนด้วยความสุจริต เลือกใช้ทรัพยากรเพื่อการอุดแบบหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ (อัฟไซเคิล หรือรีไซเคิล) ค้นพบเส้นทางอาชีพที่สนใจ เหมาะสมกับความชอบ ความถนัด และความสามารถของตนเอง

แนวทางการจัดการเรียนรู้

ในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสารการดูแลบ้านและจัดการตนเอง มีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ดังนี้

๑. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ฝึกฝนดูแลบ้านและจัดการตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติเพื่อแบ่งเบาภาระ สร้างความรับผิดชอบในการดูแลบ้าน ดูแลทรัพย์สินของตนเองและสมาชิกในบ้าน

๒. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ ให้ฝึกฝนการจัดเก็บข้าวของ การแต่งกายตนเอง และรับผิดชอบดูแลความสะอาดภายในบ้าน ฝึกฝนการจัดวางหรือจัดเก็บข้าวของอย่างเป็นระเบียบ เหมาะสมกับหมวดหมู่ ขนาดและพื้นที่ การประกอบอาหารจากวัตถุดิบที่ปลูกขึ้นเอง

๓ จัดกิจกรรมและสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกวัสดุ เสื้อผ้า หรือเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น การไปทำบุญ ไปเยี่ยมญาติผู้ใหญ่ โดยสะท้อนคิดปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกรูปแบบการแต่งกาย เช่น สรีระ ความคงทน และความคล่องตัวในการสวมใส่ การสะท้อนเอกลักษณ์และวัฒนธรรมในท้องถิ่น

๔. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ดูแลความปลอดภัยของตนเอง จัดเวลาทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว และร่วมกันหาทางออกหรือแนวทางการปฏิบัติที่เป็นข้อตกลงส่วนรวมของบ้าน ฝึกประกอบอาหารจากวัตถุดิบ วิธีการปรุง ส่วนผสม ที่สะท้อนเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วยความเข้าใจเรื่องต้นทุนการผลิต ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารเหลือ

๕. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ลงมือเพาะปลูกพืชตามความสนใจโดยศึกษาความรู้และพัฒนาทักษะการปลูกพืชของตนเองรวมทั้งการดูแลรักษาพืชให้เจริญเติบโต และเห็นช่องทางที่จะนำไปสู่การประกอบอาชีพ

๖. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ในการระดมสมองวางแผนการทำงานทั้งที่เป็นงานส่วนตัวและส่วนรวมอย่างเป็นขั้นตอน และลงมือปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ฝึกจริยธรรมในการทำงาน ติดตาม และตรวจสอบความก้าวหน้าของงาน และแก้ไข ปรับปรุง ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เกิดผลงานที่ดีขึ้น โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม ให้ฝึกฝนทำงานที่远离 ห้ามтай โดยกำหนดเป้าหมาย วิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพ และเพิ่มมูลค่าของผลงานหรือชิ้นงานเดิม ด้วยความมุ่งมั่น กล้าตัดสินใจ กล้าเสี่ยง เพื่อสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดคุณค่าต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

๗. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ฝึกฝนการหารายได้อย่างสูจิตร โดยพัฒนาทักษะและความสามารถของตนเองในการหารายได้อย่างสูจิตร โดยคำนึงถึงการแสงทางทำไร่ที่ใส่สังคม สิ่งแวดล้อม และสร้างสรรค์นำเสนอปัญหาต่าง ๆ ที่พบทั้งปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การมีคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการที่ยั่งยืน ออกแบบผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ได้แรงบันดาลใจจากเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมาประยุกต์สู่การต่อยอดในเชิงพาณิชย์ ผ่านการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง

๘. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ค้นคว้าและสำรวจเส้นทางอาชีพที่หลากหลาย ความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพ ฝึกฝนทักษะเฉพาะของตนเองให้มีความก้าวหน้าตามสายอาชีพที่สนใจ สร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ วิเคราะห์แนวโน้มอาชีพที่อาจมีหรือไม่มีในอนาคต หาแนวทางการเข้าสู่อาชีพและการทำงานที่มีความมั่นคงตามความชอบของตน โดยกำหนดเป้าหมาย วิธีการพัฒนาตนเอง ให้มีทักษะการทำงานพื้นฐาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่นำไปสู่ความสำเร็จสูงสุดในการประกอบอาชีพผ่าน โดยใช้กรณีศึกษาและสถานการณ์จำลอง โดยเชิญผู้ประกอบที่อยู่ในอาชีพต่าง ๆ เข้ามาร่วมกันแลกเปลี่ยน นำเสนอบอกเล่าและนำเสนอ และจัดสถานการณ์จำลองให้คาดการณ์การประกอบอาชีพในอนาคตอย่างอิสระ ตามความสนใจของตนเอง สร้างความตระหนักรถึงมุมมองและความชอบของตนเอง ฝึกทักษะอาชีพเบื้องต้นในงานท้องถิ่น และสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ เสาและวางแผนในการอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถและความชอบของตนเอง วิเคราะห์ทักษะเฉพาะของอาชีพที่สนใจเพื่อปรับปรุงทักษะของตนให้ประสบความสำเร็จ

๑๐. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้วิเคราะห์ วิพากษ์ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเข้าสู่อาชีพและการทำงาน และการเป็นผู้ประกอบการที่สูจิตร ผ่านการเรียนรู้แบบสะท้อนคิดและตั้งคำถามเพื่อค้นหาทักษะการทำงานพื้นฐาน (Basic employability skills) และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Transversal skills) ที่ผู้เรียนอย่างพัฒนา

๑๑. จัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงงาน ให้มีโอกาสได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสมสมกับสถานการณ์ ไม่สร้างปัญหาให้กับตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม ด้วยความเข้าใจเรื่องการใช้ทรัพยากรและพลังงานหมุนเวียน

๑๒. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ใช้ประโยชน์จากวัสดุต่าง ๆ ด้วยการรีไซเคิลหรืออพไชเคิลจาก การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานหรือโครงงานรักษาโลก ให้เห็นโอกาสในการใช้ เลือกใช้พลังงานสะอาดหรือพลังงานทางเลือก เพื่อลดความสูญเปล่าหรือการสร้างขยะจากการอุปโภค และบริโภคในชีวิตประจำวัน ฝึกฝนการออกแบบพัฒนาสินค้าอย่างสร้างสรรค์จากวัสดุเหลือใช้ (รีไซเคิลหรืออพไชเคิล) โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพลังงาน สิ่งแวดล้อม และหาซ่องจดจำหน่วยในช่องทางต่าง ๆ ทั้งออนไลน์และออฟไลน์

การบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพ และการประกอบการ สามารถออกแบบกิจกรรมในลักษณะที่มีการเชื่อมโยง บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรม อื่น ๆ ได้ เช่น

กิจกรรมแนะนำ จัดกิจกรรมให้ได้รู้จักอาชีพที่หลากหลาย ทั้งอาชีพในห้องถัง อาชีพต่าง ๆ และอาชีพที่สนใจ การสำรวจความสนใจอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การพูดคุยสนทนา การแลกเปลี่ยน การทำแบบวัดความสนใจอาชีพ และสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

ภาษาไทย จัดกิจกรรมให้ใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อนำเสนอสินค้าอย่างหลากหลาย ทั้งการพูดและการเขียน การติดต่อประสานงาน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การขออนุญาตใช้พื้นที่ขาย การติดต่อขอเชื้อเพลิง

คณิตศาสตร์ จัดกิจกรรมให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้เรื่อง การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย กำไรขาดทุน ร้อยละ การซึ่ง ดวง วัดสิ่งของในชีวิตประจำวัน

ภาษาอังกฤษ จัดกิจกรรมให้ได้ใช้คำศัพท์ ข้อความบนฉลากแนะนำผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใช้อุปกรณ์ การสื่อสารในการทำงานและชีวิตประจำวัน

ศิลปะ จัดกิจกรรมให้ได้ใช้ความรู้ทางศิลปะ ในการดูแลรักษาจัดบ้านให้สะอาดเป็นระเบียบให้น่าอยู่ ออกแบบสินค้าและบริการให้น่าสนใจ

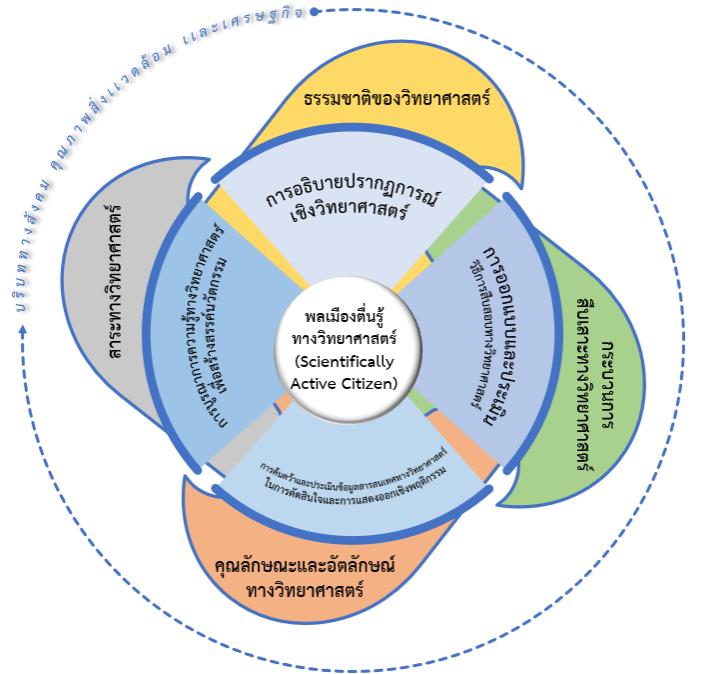
สุขศึกษาและพลศึกษา จัดกิจกรรมให้ได้ใช้ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการ การดูแลตนเองและผู้อื่น เมื่อเจ็บป่วย รวมทั้งการปฐมพยาบาลที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานบ้าน การทำงาน และการประกอบการ

สังคมศึกษา จัดกิจกรรมให้ได้ทำความรู้เรื่องสินค้าและบริการ การทำบัญชีครัวเรือนการเลือกซื้อสินค้าอย่างรู้เท่าทันโซเชียล และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเชื่อมโยงมาประยุกต์ใช้

วิทยาศาสตร์/ เทคโนโลยี จัดกิจกรรมให้ได้ใช้กระบวนการการทำงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานและการผลิตสินค้าและบริการตามความสนใจ

๒.๙ แนวคิด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์

การบรรลุเป้าหมายในการสร้างพลเมืองต้นรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีสมรรถนะสำคัญทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ การอธิบายปรากฏการณ์เชิงวิทยาศาสตร์ การออกแบบและประเมินวิธีการสืบสอบทางวิทยาศาสตร์ การค้นคว้าและประเมินข้อมูลสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และการบูรณาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อสร้างนวัตกรรมได้นั้น จำเป็นต้องเข้าใจกรอบแนวคิดในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่มีหลักการพื้นฐาน ๔ ประการ (วงใบพัดล้อมรอบสีใบพัด) ดังที่ปรากฏในภาพกรอบแนวคิดในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ดังภาพ

ภาพที่ ๑๐ กรอบแนวคิดในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ใบพัดที่ ๑. ความเข้าใจในธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ เป็นการตระหนักรู้และความเข้าใจลักษณะเฉพาะทางวิทยาศาสตร์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์และแตกต่างจากธรรมชาติของกลุ่มวิชาอื่น ๆ โดยครุวิทยาศาสตร์จะต้องสร้างความตระหนักรู้ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนว่า ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์เป็นอย่างไร ซึ่งในปัจจุบันสามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ด้าน (McCommas, Clough, and Nouri, ๒๐๒๐) ได้แก่

ด้านที่ ๑ วิทยาศาสตร์เป็นทั้งเครื่องมือและผลิตผล (Tools and Products of Science)

(๑) การสร้างคำอธิบายหรือแนวคิดทางวิทยาศาสตร์จำเป็นต้องอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Empirical Evidence)

(๒) การสร้างองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ใช้คุณลักษณะหรือเจตคติทางวิทยาศาสตร์ การคิดเชิงเหตุผล และวิธีการอย่างหลากหลายร่วมกัน เช่น การสังเกต การทดลอง วิธีอุปนัย วิธีนิรนัย การสร้างแบบจำลอง ที่ใช้เพื่อรับรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ เพื่อนำไปสู่การลงข้อสรุปและรายงานผลด้วยความซื่อสัตย์

(๓) ทฤษฎีและกฎ มีความสัมพันธ์กันแต่แตกต่างกัน ทั้งกฎและทฤษฎีต่างเป็นผลลัพธ์ของวิทยาศาสตร์ ที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน โดย กฎ คือ แบบรูปที่ปรากฏในธรรมชาติ ส่วน ทฤษฎี คือ คำอธิบายแบบรูปที่ปรากฏในธรรมชาตินั้น ๆ

ด้านที่ ๒ องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และข้อจำกัด (Science Knowledge and Limits)

(๑) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวิศวกรรม ต่างส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน และมีความแตกต่างกันในแต่ละศาสตร์

(๒) องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มีความคงทน ไม่แน่นอน สามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยตนเอง เนื่องจากมีกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เป็นมาตรฐาน ใช้วิธีการต่าง ๆ ทำซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาหนึ่ง จนความรู้ทางวิทยาศาสตร์เข้าถึงได้ การมีคำจำกัดเวลาและไม่มีสิ้นสุด ก่อให้เกิดการปรับปรุง

พัฒนาวิธีการใหม่ในการค้นหาคำตอบและการแก้ไขข้อผิดพลาด สร้างผลให้เกิดข้อค้นพบและหลักฐานใหม่ที่นำไปสู่การสร้างคำอธิบายเป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ใหม่

๓) วิทยาศาสตร์ไม่สามารถตอบได้ทุกคำถาม โดยมีข้อจำกัดในประเภทของคำถามและต้องอยู่ภายใต้การอบรมแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ เชื่อถือในข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ได้จากการสังเกตทดลอง หรือวิธีการต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น ในขณะที่สิ่งต่าง ๆ ในโลกหลายสิ่ง ไม่สามารถหาคำตอบด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

ด้านที่ ๓ วิทยาศาสตร์มีองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวโยงกับความเป็นมนุษย์ (Human Elements of Science)

๑) วิทยาศาสตร์ต้องอาศัยการคิดสร้างสรรค์ เช่น การเลือกปัญหา หรือการเลือกวิธีการที่ใช้ในการสืบสອบท่าความรู้ทางวิทยาศาสตร์

๒) แนวคิดเดิม ความลำเอียง หรือความต้องการส่วนบุคคลในณะปฏิบัติทางวิทยาศาสตร์ สามารถชี้นำหรือส่งผลต่อการสังเกต การใช้แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ และการลงข้อสรุปทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาจทำให้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิทยาศาสตร์ทั้งหมด

๓) ปริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ มีผลต่อการสนับสนุนหรือขัดขวางในกิจกรรมและทิศทางการสร้างองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์

ใบพัดที่ ๒ กระบวนการสืบสອบท่าทางวิทยาศาสตร์ เป็นพื้นฐานการอธิบายการได้มาซึ่งความรู้ทางวิทยาศาสตร์ โดยนักเรียนจำเป็นต้องเข้าใจและปฏิบัติได้ว่าวิทยาศาสตร์มีกระบวนการสืบสອบที่เป็นธรรมชาติของสาขาวิชา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยทั้งทักษะหรือความเชี่ยวชาญ ร่วมกับการมีความรู้เฉพาะในศาสตร์ ทั้งนี้เป็นแนวปฏิบัติที่นักวิทยาศาสตร์ใช้ในการค้นหาและสร้างองค์ความรู้ สร้างรูปแบบ ทฤษฎีเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ โดยเริ่มต้นจากกระบวนการสังเกต ตั้งคำถามหรือปัญหาที่สงสัยคร่าวๆ จากนั้น จึงมีการออกแบบการสืบสອบที่เหมาะสมที่สุดในการหาคำตอบ อาจเป็นการสำรวจหรือการทดลอง ซึ่งรูปแบบการสืบสອบจำเป็นต้องมีการปรับและควบคุมตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาซึ่งการสร้างข้อสรุปที่สมเหตุสมเหตุ และอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ นักเรียนสามารถวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล สร้างคำอธิบายทางวิทยาศาสตร์ มีส่วนร่วมในการโต้แย้งอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ประเมินและสื่อสารข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การให้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการวิเคราะห์ วิจารณ์และโต้แย้งในทุกขั้นตอนของการสร้างองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์

ใบพัดที่ ๓ คุณลักษณะและอัตลักษณ์ทางวิทยาศาสตร์ เป็นคุณสมบัติแสดงเจตคติที่ดีในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ นักเรียนรู้สึกมีความสุขในการสืบสອบท่าทางวิทยาศาสตร์ ปรับประยุกต์และตระหนักรถึงคุณค่าของวิทยาศาสตร์ต่อตนเองและสภาพแวดล้อมรอบตัวในทุกระดับ ทั้งในแง่ของการใช้ชีวิตประจำวัน การตัดสินใจ แสดงพฤติกรรม การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ตลอดจนรับรู้ได้ว่าวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานของความรู้และการประยุกต์ในทุกมิติของชีวิต (รวมถึงในแง่นโยบาย การเมือง กฎหมาย และสิ่งแวดล้อม) นอกจากนี้ยังรวมถึงการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และองค์ความรู้ที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ร่วมรับผิดชอบในการแก้ปัญหาของส่วนรวมอย่างมีศีลธรรม

ใบพัดที่ ๔ สาระทางวิทยาศาสตร์ (Strands) เป็นองค์ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง แนวคิด หลักการ ทฤษฎี กฎหรือแนวคิดที่ได้รับการยอมรับในประชาคมวิทยาศาสตร์ โดยได้มาจากการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งความรู้ในส่วนนี้จะเป็นฐานในการนำมาระกوبการสร้างคำอธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติรอบตัว ทั้งนี้ สามารถแบ่งแยกเป็นความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ชีวภาพ วิทยาศาสตร์กายภาพและวิทยาศาสตร์ระบบโลกและอวกาศ

นอกจากนี้หากพิจารณาของขั้นนอกสุดของกรอบแนวคิดในภาพ จะพบว่าการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นพลเมืองตื่นรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีสมรรถนะสำคัญ ๔ ประการ ซึ่งขับเคลื่อนผ่านใบพัด ๔ ด้านนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงบริบททางสังคม เศรษฐกิจและคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ เพื่อให้ครอบคลุมการเป็นผู้เรียนรู้ที่ดี สืบสอดทางวิทยาศาสตร์อย่างมีคุณค่า ยกระดับประเทศและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคมอย่างยั่งยืน

แนวทางในการจัดการเรียนรู้

๑. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในประเด็นคำถามทางวิทยาศาสตร์ที่นำไปสู่การสืบสอดและร่วบรวมข้อมูลหลักฐานทางวิทยาศาสตร์
๒. จัดกิจกรรมและประสบการณ์กระตุนนักเรียนให้ความสำคัญกับข้อมูลหลักฐานในการอธิบายและประเมินคำอธิบายโดยผู้เรียนต้องลงมือทำปฏิบัติการ เช่น สังเกต ทดลอง สร้างแบบจำลอง เพื่อนำหลักฐานเชิงประจำตัว ๆ มาเข้มโยง หาแบบรูป และอธิบายหรือตอบคำถามที่ศึกษา
๓. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการโต้แย้งอิงหลักฐานเชิงประจำตัว ประเมินและสื่อสารข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ร่วมกับการให้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการวิเคราะห์ ในทุกขั้นตอนของการสร้างองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์
๔. จัดกิจกรรมและประสบการณ์สร้างความตระหนักรู้ให้นักเรียนเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์
๕. สร้างบรรยากาศให้นักเรียนรู้สึกมีความสุขในการสืบสอดทางวิทยาศาสตร์ โดยเข้มโยง วิทยาศาสตร์เข้าสู่ชีวิตประจำวัน
๖. จัดกิจกรรมและประสบการณ์ผลักดันให้มีการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และองค์ความรู้ที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ร่วมรับผิดชอบในการแก้ปัญหาของส่วนรวมอย่างมีศีลธรรม

การบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สามารถออกแบบกิจกรรมในลักษณะที่มีการเชื่อมโยง บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ ได้ เช่น

ภาษาไทย/ ภาษาอังกฤษ จัดสถานการณ์ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ และใช้คำศัพท์ทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับภาษาของตนเองในการสื่อสารด้วยการพูดหรือเขียน เพื่อนำมาใช้ในการบันทึกผลการสืบเสาะ สื่อสารความคิด และนำเสนอเรื่องราว และฝึกการสรุปสาระสำคัญของสารที่อ่านแล้วสื่อสารด้วยภาษาอย่างมีกลยุทธ์และเข้าใจง่าย

คณิตศาสตร์ จัดกิจกรรมให้ทำความรู้ทางคณิตศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เช่น การวัดความยาวหรือความสูง การวัดปริมาตร นอกจากนี้ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์เพื่อจัดการข้อมูล และเลือกรูปแบบการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์

สุขศึกษาและพลศึกษา จัดกิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับระบบอย่างอาหารร่วมกับการรับประทานอาหารที่เหมาะสมเพื่อให้ร่างกายมีสุขภาพแข็งแรง

สังคมศึกษา จัดสถานการณ์การเรียนรู้ในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โดยให้มีการติดตาม ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในสังคม ไม่ปฏิบัติตามเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม

เทคโนโลยี จัดสถานการณ์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อรวบรวมข้อมูล ออกแบบการบันทึกข้อมูลจัดเก็บ จัดเตรียม ประมาณผล วิเคราะห์ และการใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา

๒.๙ แนวคิด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้เทคโนโลยี

แนวคิดการจัดการเรียนรู้

เทคโนโลยีจะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และยังช่วยให้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อความสนใจเหล่านั้นได้ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และสร้างพื้นฐานกระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ใช้เหตุผลและมีตรรกะ มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนางาน ส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์ สามารถค้นหา รวบรวม ประมาณข้อมูลเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา เข้าใจถึงข้อจำกัดของข้อมูลและอันตรายจากการใช้เทคโนโลยี เพื่อการใช้งานอย่างปลอดภัยและรู้เท่าทัน

แนวทางการจัดการเรียนรู้

การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้เทคโนโลยี นักเรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์ต่อไปนี้

๑. จัดประสบการณ์เกี่ยวกับการคิดแก้ปัญหาอย่างมีตรรกะ การออกแบบวิธีการแก้ปัญหา และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องได้ตามเงื่อนไข แสดงวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้อัลกอริทึมที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เขียนโปรแกรมเพื่อแก้ปัญหาและปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาด มีความพยายามและมุ่งมั่นในการแก้ปัญหา

๒. จัดประสบการณ์เกี่ยวกับข้อมูล การรวบรวม จัดเก็บ จัดเตรียม และนำข้อมูลไปประมาณด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง แผนภูมิ กราฟ สร้างทางเลือกจากข้อมูลและเงื่อนไขที่กำหนดและตัดสินใจเลือกทางเลือกอย่างมีเหตุผล มีมารยาทในการให้และการใช้ข้อมูล เข้าใจถึงคุณค่าและผลกระทบถึงความเนอเอียงของข้อมูล

๓. จัดประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมค้นหา ระบุคำค้นที่กระซับ ตรงประเด็น ใช้เทคนิคการค้นหาข้อมูลแบบต่าง ๆ ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและแหล่งข้อมูล แยกແຍະข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อมูลที่พบในเว็บไซต์ และสื่อสังคมออนไลน์ก่อนนำข้อมูลไปใช้งาน ให้ฝึกฝนการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ตอย่างมีมารยาทและเข้าใจถึงผลกระทบจากการใช้งาน ปกป้องตนเองจากการระรานทางไซเบอร์ รักษาอัตลักษณ์และร้องเรียนทางดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

๔. จัดประสบการณ์เกี่ยวกับการสร้างของเล่น ชิ้นงาน หรือสิ่งของเครื่องใช้เพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหา เลือกใช้เทคโนโลยีได้ตามหน้าที่ใช้สอยและใช้อย่างคุ้มค่า

การบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ในการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้เทคโนโลยี สามารถออกแบบกิจกรรมในลักษณะที่มีการเข้มข้น บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ ได้ เช่น

ภาษาไทย/ ภาษาอังกฤษ จัดสถานการณ์ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ และใช้คำศัพท์ทางเทคโนโลยีร่วมกับภาษาของตนเองในการสื่อสารด้วยการพูดหรือการเขียน

คณิตศาสตร์ จัดกิจกรรมให้ทำความรู้ทั่งคณิตศาสตร์มาใช้เพื่อจัดการข้อมูล และเลือกรูปแบบ การนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์

สังคมศึกษา จัดสถานการณ์การเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของชุมชน เช่นประเพณีและวัฒนธรรม ชุมชน สภาพแวดล้อม ศาสนา พิธีกรรม ประวัติของท้องถิ่น นิทานในท้องถิ่น และใช้เครื่องมือ วิธีการและโปรแกรม ต่าง ๆ ในการนำเสนอข้อมูล ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลที่สนใจและใช้งานเทคโนโลยีจัดการข้อมูลจาก แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

ศิลปะ จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาสในการศึกษา ค้นคว้า สืบค้นงานศิลปะจากแหล่งข้อมูล ต่าง ๆ ให้ได้ใช้งานเทคโนโลยีในการสร้างสรรค์งานศิลปะ และใช้โปรแกรมต่าง ๆ ในการนำเสนองานศิลปะ

การทำงาน อาชีพ และการประกอบการ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการศึกษา ค้นคว้า สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และการทำงาน ให้นักเรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการผลิตสินค้า หารายได้ และการ บริการ

หลักการและแนวทางการประเมินผล
ฐานสมรรถนะ

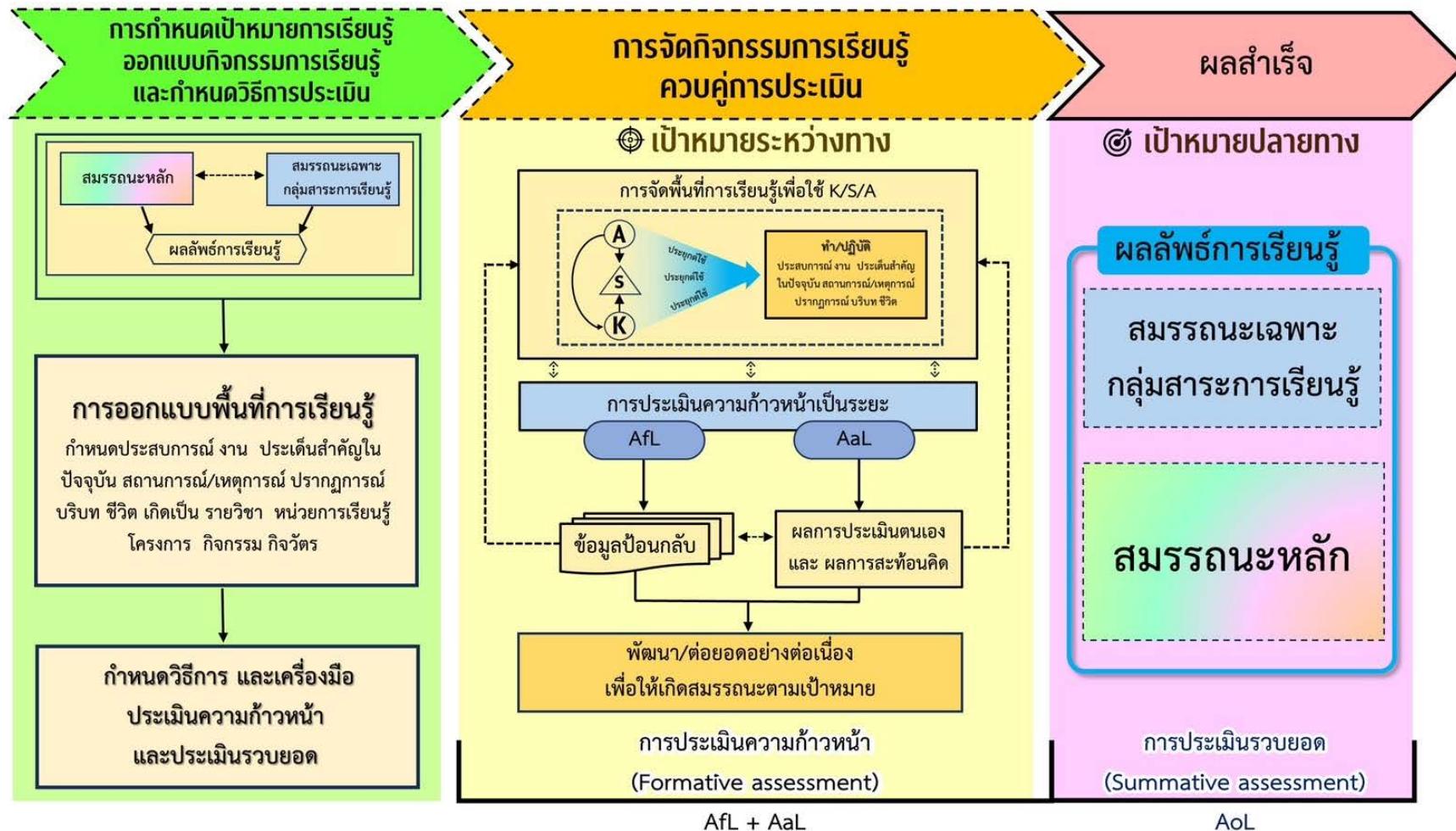
หลักการและแนวทางการประเมินผลฐานสมรรถนะ

การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสำหรับกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช... ระดับประถมศึกษา มีการประเมินผลการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ โดยผู้สอนมีการกำหนดสมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และผลงานเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบพื้นที่ การเรียนรู้ ที่ช่วยในการพัฒนาสมรรถนะ แล้วนำไปสู่การกำหนดวิธีการและเครื่องมือสำหรับการประเมิน ความก้าวหน้า (Formative Assessment) และการประเมินรวมยอด (Summative Assessment)

การประเมินการเรียนรู้ตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช... ระดับประถมศึกษามี จุดเน้นที่ การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) และการประเมินเป็นการเรียนรู้ (Assessment as Learning) ซึ่งเป็นการประเมินความก้าวหน้า (Formative Assessment) ระหว่างการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้งมากกว่าการประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning) ซึ่งเป็นการ ประเมินรวมยอด (Summative Assessment) เมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยในการประเมิน เพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) และการประเมินเป็นการเรียนรู้ (Assessment as Learning) จะ ใช้สำหรับประเมินเป้าหมายระหว่างทาง ได้แก่ความรู้ (Knowledge: K) ทักษะ (Skill: S) และคุณลักษณะ (Attribute: A) โดยเป้าหมายระหว่างทางนี้จะเกิดได้หากได้เริ่มต้นจากการพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะ ซึ่งจะ ส่งผลต่อการหันหน้า สร้างเสริมให้เกิดความรู้ และทักษะได้ดีขึ้น อีกทั้งความรู้ ก็จะสนับสนุนให้เกิดทักษะง่ายขึ้น ด้วย หลังจากนั้นจึงผลงานความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเพื่อประยุกต์ใช้ในประสบการณ์ งาน ประเด็นสำคัญ ในปัจจุบัน สถานการณ์/เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ บริบท ชีวิต ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ที่ครู เน้นการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งสะท้อน สมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้ ครูสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการประเมิน เพื่อการเรียนรู้ไปพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ได้ต่อไป ส่วนการประเมินเป็นการเรียนรู้ (Assessment as Learning) เป็นการใช้การประเมินเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ ตามผลลัพธ์การเรียนรู้และการพัฒนาสมรรถนะต่างๆ ของตนเองได้ การประเมินลักษณะนี้เน้นการประเมิน ตนเองและการสะท้อนคิดของผู้เรียน ผลการประเมินเพื่อการเรียนรู้และการประเมินเป็นการเรียนรู้สามารถ นำไปใช้ในการพัฒนา/ต่อยอดอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดสมรรถนะตามเป้าหมายต่อไป

อย่างไรก็ตาม การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning) ก็ยังต้องนำมาใช้ในการประเมิน เพื่อสรุปผลการพัฒนาสมรรถนะหลัก สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เมื่อนักเรียนปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่างๆ สำเร็จ ซึ่งเป็นการประเมินรวมยอด (Summative Assessment) ตาม เป้าหมายปลายทาง เพื่อการตัดสินผลการเรียน การเลื่อนชั้น และการจบการศึกษา ตลอดจนพัฒนา สมรรถนะของนักเรียนให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

รายละเอียดหลักการ แนวคิดดังกล่าวนำเสนอตามแผนภาพนี้

ภาพที่ ๑๑ หลักการประเมินผลฐานสมรรถนะ

การประเมินการเรียนรู้ตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช... ระดับประถมศึกษา ครอบคลุม การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ การประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการประเมิน สมรรถนะหลัก สำหรับหลักการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ สมรรถนะหลักมีรายละเอียดดังนี้

หลักการและแนวทางประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้

การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนสำหรับกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช... ระดับประถมศึกษา ในส่วนการประเมินความก้าวหน้าระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะทำควบคู่ไปกับการ จัดการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) และการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดให้แก่ ผู้เรียน การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้จะสามารถทำได้โดยพิจารณากระบวนการปฏิบัติตามระหัวงทำกิจกรรม และ/หรือหลักฐานชิ้นงานที่เกิดระหว่างการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ เทียบกับเกณฑ์การประเมิน สำหรับการประเมินรายอดเมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะเป็นการ ประเมินเพื่อการตัดสินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบ ชั้นปีหรือจบปีการศึกษา และผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้น ทั้งนี้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการโดยมีการ กำหนดเป็นระดับการพัฒนาที่สะท้อนผลการเรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้โดยอาจ กำหนดในรูปแบบตัวเลข ตัวอักษร หรือคำสำคัญ

สำหรับแนวทางการดำเนินการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนมีดังนี้

๑. กำหนดเป้าหมายของการประเมิน เป็นการกำหนดว่าผู้สอนจะประเมินระหว่างเรียนเพื่อพัฒนา ผู้เรียน หรือประเมินเมื่อจบชั้นปี หรือช่วงชั้น เพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน

๒. กำหนดวิธีการประเมิน ครุผู้สอนกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ หลักสูตรกำหนด โดยเป็นการประเมินที่เน้นการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) หรือการ ประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินที่ให้ผู้เรียนได้แสดงสมรรถนะเฉพาะ ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ออกแบบภาระให้เงื่อนไขหรือสถานการณ์การปฏิบัติที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง ครุ สามารถกำหนดวิธีการประเมินที่หลากหลายในการประเมิน เช่น การสังเกต การสอบถาม การประเมินจาก ผลงาน การประเมินจากโครงงาน และการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน เป็นต้น ทั้งนี้ ครุสามารถใช้การทดสอบ ร่วมด้วยเพื่อประเมินความรู้ที่จำเป็นสำหรับการทำงาน (Practical Knowledge) ให้สำเร็จ หรือใช้การวัด คุณลักษณะบางอย่างที่จำเป็นสำหรับการทำงานหรือแก้ไขปัญหาระหว่างการทำงานต่าง ๆ ด้วย

๓. กำหนดผู้ประเมิน ในการประเมินผลการเรียนรู้ ครุควรกำหนดผู้ประเมินไว้ก่อนดำเนินการ ประเมิน นอกเหนือจากผู้สอนแล้ว ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้งตัวผู้เรียนเอง เพื่อนักเรียน บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง สามารถช่วยในการประเมินผลการเรียนรู้ได้ โดยสามารถให้ผู้เรียนประเมินตนเองเพื่อการสะท้อน คิดต่อตนเองและเพื่อวางแผนการพัฒนาตนเองต่อไป ส่วนครุผู้สอน เพื่อนักเรียน บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ สามารถวิพากษ์ผลงานหรือหลักฐานต่างๆ ที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ของ ผู้เรียน ตลอดจนให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยว่าชาหรือด้วยการเขียนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของ ผู้เรียนต่อไป และครุผู้สอนยังทำการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

๔. ออกแบบและสร้างเครื่องมือในการประเมิน เครื่องมือประเมินการเรียนรู้นั้นเน้นการประเมิน การปฏิบัติและการประเมินตามสภาพจริง ประกอบด้วยภาระงาน (Task) ที่เป็นสถานการณ์หรือเงื่อนไขที่ครุ กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติหรือผลิตผลงานที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายของการประเมิน โดยภาระงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติจะใช้ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกำหนดเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติและ/หรือผลงาน ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มาตรประมาณค่า (Rating Scale) และเกณฑ์การให้คะแนนรูบrik (Scoring Rubric) โดยผู้สอนให้ผู้เรียนรับทราบเกณฑ์การประเมินก่อน เริ่มปฏิบัติงาน หรือครุผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินร่วมกันได้

๕. ดำเนินการประเมินโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่กำหนด ใน การดำเนินการประเมินนั้นหากเป็น การประเมินระหว่างเรียน ผู้สอนจะนำผลจากการประเมินมาเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียนเพื่อ ปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ทั้งนี้ครุครูใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลายใน การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนได้ หากเป็นการประเมินเมื่อจบชั้นปีหรือช่วงชั้น เพื่อตัดสินผลการ เรียนของผู้เรียน ผู้สอนนำผลการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ต่างๆ มาประมวลผลรวมเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ใน แต่ละสาระการเรียนรู้โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่สถานศึกษากำหนด เพื่อกำหนดเป็นระดับที่ สะท้อนผลการเรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ โดยกำหนดในรูปแบบตัวเลข ตัวอักษร หรือคำสำคัญ และประมวลผล

หลักการและแนวทางประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้

การประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้จะดำเนินการประเมินความก้าวหน้าระหว่างจัด กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินที่ให้ผู้รับการประเมินปฏิบัติงานต่าง ๆ และแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติที่ สะท้อนสมรรถนะออกมาภายใต้เงื่อนไขที่ครุผู้สอนกำหนด และใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินผ่านการทำงาน และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีบริบทที่ใกล้เคียงกับสภาพจริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน สำหรับการ ประเมินรายบุคคลสำหรับใช้ในการประเมินเมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษามีอิสระในการดำเนินการประเมิน สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

ในการประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้นสถานศึกษาต้องดำเนินการเก็บรวบรวม ร่องรอยหลักฐานที่สะท้อนสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๙ กลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีของ ผู้เรียนรายบุคคลสำหรับใช้ในการประเมินเมื่อจบแต่ละช่วงชั้น และเพื่อรองรับการประเมินโดยเขตพื้นที่ การศึกษา

สำหรับแนวทางการเก็บรวบรวมหลักฐานที่สะท้อนสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ของผู้เรียน ระหว่างชั้นปีดังนี้

๑. กำหนดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้และพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน

๒. กำหนดวิธีการประเมิน ครุผู้สอนกำหนดวิธีการประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดย

เป็นการประเมินที่เน้นการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) หรือการประเมินตามสภาพ จริง (Authentic Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินที่ให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมที่สะท้อนสมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างมากภายใต้เงื่อนไขหรือสถานการณ์การปฏิบัติที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง ทั้งนี้

ครูสามารถกำหนดวิธีการประเมินที่หลากหลายในการประเมิน เช่น การสังเกต การสอบถาม การประเมินจากผลงาน การประเมินจากโครงงาน และการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน เป็นต้น ทั้งนี้ ครูสามารถใช้การทดสอบร่วมด้วยเพื่อประเมินความรู้ที่จำเป็นสำหรับการทำงาน (Practical Knowledge) ให้สำเร็จ หรือใช้วัดคุณลักษณะบางอย่างที่จำเป็นสำหรับการทำงานหรือแก้ไขปัญหาระหว่างการทำงานต่าง ๆ ด้วย

๓. กำหนดผู้ประเมิน ใน การประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ในชั้นเรียน ครูควรกำหนดผู้ประเมินสมรรถนะไว้ก่อนดำเนินการประเมิน นอกเหนือจากผู้สอนแล้วผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้ง ตัวผู้เรียนเอง เพื่อนักเรียน บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง สามารถช่วยในการประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระ การเรียนรู้ได้ โดยเน้นให้ผู้เรียนประเมินตนเองเพื่อการสะท้อนคิดต่อตนเองและเพื่อวางแผนการพัฒนาตนเองต่อไป ส่วนครูผู้สอน เพื่อนักเรียน บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ สามารถวิพากษ์ผลงานหรือหลักฐานต่างๆ ที่สะท้อนสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยว่าจะหรือด้วยการเขียนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป

๔. ออกแบบและสร้างเครื่องมือในการประเมิน เครื่องมือประเมินการเรียนรู้สมรรถนะเฉพาะกลุ่ม

สาระการเรียนรู้นั้นควรเน้นการประเมินการปฏิบัติ และการประเมินตามสภาพจริง ประกอบด้วย ภาระงาน (Task) ที่เป็นสถานการณ์หรือเงื่อนไขที่ครูกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติหรือผลิตผลงาน หรือแสดงพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะหลักที่เป็นเป้าหมายของการประเมิน โดยภาระงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติจะใช้ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกำหนดเกณฑ์การประเมินพฤติกรรม การปฏิบัติและ/หรือผลงาน ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มาตรประมาณค่า (Rating Scale) และเกณฑ์การให้คะแนนรูบrik (Scoring Rubric) โดยผู้สอนให้ผู้เรียนรับทราบเกณฑ์การประเมินก่อนเริ่มปฏิบัติงาน หรือครูผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินร่วมกันได้

๕. ดำเนินการประเมิน ดำเนินการประเมินโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่กำหนด การประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้อาจต้องพิจารณาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มาจากการทดลองแล่ง หลากหลายวิธีการประเมินและเครื่องมือประเมิน รวมถึงเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินที่มีความเหมาะสมกับสมรรถนะที่ต้องการวัด หากเป็นการประเมินระหว่างเรียน ผู้สอนจะนำผลจากการประเมินมาเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้รับทราบข้อมูลพัฒนาการของตนเองที่ชัดเจนเพื่อนำไปพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเอง

หลักการและแนวทางประเมินสมรรถนะหลัก

การประเมินสมรรถนะหลักของผู้เรียนสำหรับหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช... นั้น ดำเนินการทั้งในส่วนการประเมินความก้าวหน้าระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเน้นการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินที่ให้ผู้รับการประเมินปฏิบัติงานต่าง ๆ และแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติที่สะท้อนสมรรถนะหลักอย่างมากภายใต้เงื่อนไขที่ครูผู้สอนกำหนด และเน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินที่ให้ผู้รับการประเมินแสดงสมรรถนะด้านต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนทักษะ ความรู้ความเข้าใจ และ/หรือคุณลักษณะในการทำงาน และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการทำงานนั้นผ่านการปฏิบัติงานในสถานการณ์หรือบริบทต่าง ๆ ระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีบริบทที่ใกล้เคียงกับสภาพจริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียนเทียบกับเกณฑ์การประเมิน เนื่องจากเป็นการประเมินแบบอิงเกณฑ์

ในการดำเนินการประเมินนักเรียนมีการดำเนินการเป็นระยะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของสมรรถนะหลักแต่ละด้านของผู้เรียน โดยครูผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดช่วงเวลาในการประเมินสมรรถนะต่างๆ ให้โอกาสผู้เรียนรับทราบเกณฑ์การประเมินและผลการประเมินสมรรถนะของตนเองในแต่ละระยะ ตลอดจนให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลป้อนกลับสำหรับการพัฒนาสมรรถนะให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ ผู้เรียนสามารถได้รับผลการประเมินในระดับที่สูงขึ้นหากผู้สอนพบหลักฐาน รองรอยการปฏิบัติ หรือชิ้นงานที่สะท้อนระดับการพัฒนาสมรรถนะในระดับที่สูงขึ้น และหากผลการประเมินอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระดับ “ตามความคาดหวัง” ในช่วงชั้นของผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องได้รับความช่วยเหลือ ซ่อมเสริมอย่างทันท่วงทีให้พัฒนาสู่ระดับดังกล่าวต่อไป

สำหรับการประเมินรายบุคคลเมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะเป็นการประเมินเพื่อการตัดสินสมรรถนะหลักของผู้เรียน ๖ ด้านเมื่อจบช่วงชั้น โดยพิจารณาพฤติกรรม หลักฐาน รองรอยการปฏิบัติ หรือชิ้นงานที่ผู้เรียนพัฒนาขึ้นในชั้นปีต่าง ๆ ในช่วงชั้นนั้น ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สะท้อนสมรรถนะหลักของผู้เรียนแล้วเทียบกับเกณฑ์ที่ส่วนกลางกำหนด ได้แก่ ระดับเริ่มต้น กำลังพัฒนา ตามความคาดหวัง และเหนือความคาดหวัง ทั้งนี้ ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินในระดับตามความคาดหวังขึ้นไป

สำหรับแนวทางการดำเนินการประเมินสมรรถนะหลักของผู้เรียนมีดังนี้

๑. กำหนดสมรรถนะหลัก ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน โดยครูผู้สอนในแต่ละสาระการเรียนรู้มีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาและประเมินสมรรถนะหลักของผู้เรียน โดยเริ่มจากการกำหนดว่าแต่ละวิชาในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีเป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะหลักที่เกี่ยวข้องกับวิชานั้นๆ อะไรบ้าง แต่ละรายวิชาสามารถมุ่งพัฒนาสมรรถนะหลักได้มากกว่า ๑ สมรรถนะ และแต่ละสมรรถนะหลักก็สามารถประเมินในรายวิชาได้มากกว่า ๑ รายวิชา

๒. กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะหลักของผู้เรียน ครูผู้สอนในรายวิชาที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะหลักเดียวกัน สามารถร่วมกันกำหนดพฤติกรรมของผู้เรียนที่สะท้อนสมรรถนะหลักในแต่ละองค์ประกอบ เพื่อประเมินสมรรถนะหลักร่วมกันได้อย่างเหมาะสม

๓. กำหนดวิธีการประเมิน ครูผู้สอนกำหนดวิธีการประเมินสมรรถนะหลัก โดยเป็นการประเมินที่เน้นการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) หรือการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินที่ให้ผู้เรียนได้แสดงสมรรถนะหลักอุปกรณ์โดยไม่เสื่อมไปหรือสถานการณ์ การปฏิบัติที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง ครูสามารถกำหนดวิธีการประเมินที่หลากหลายในการประเมิน เช่น การสังเกต การสอบถาม การประเมินจากผลงาน การประเมินจากโครงงาน และการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน เป็นต้น ทั้งนี้ ครูสามารถใช้การทดสอบร่วมด้วยเพื่อประเมินความรู้ที่จำเป็นสำหรับการทำงาน (Practical Knowledge) ให้สำเร็จ หรือใช้การวัดหน้างอย่างที่จำเป็นสำหรับการทำงานหรือแก้ไขปัญหาระหว่างการทำงานต่าง ๆ ด้วย

๔. กำหนดผู้ประเมิน ในการประเมินสมรรถนะหลักในชั้นเรียน ครูควรกำหนดผู้ประเมินสมรรถนะไว้ก่อนดำเนินการประเมิน ทั้งนี้นักเรียนจะได้รับการประเมินโดยผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้งตัวผู้เรียนเอง เพื่อนักเรียน บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ก็สามารถช่วยในการประเมินสมรรถนะหลักได้ โดยสามารถให้ผู้เรียนประเมินตนเองเพื่อการสะท้อนคิดต่อตนเองและเพื่อวางแผนการพัฒนาตนเองต่อไป ส่วนครูผู้สอน เพื่อนักเรียน บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ สามารถวิพากษ์ผลงานหรือหลักฐานต่างๆ ที่สะท้อนสมรรถนะหลักของผู้เรียน ตลอดจนให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยว่าจากหรือด้วยการเขียนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้เรียนต่อไป สำหรับการตัดสินสมรรถนะหลัก ครูที่สอนในแต่ละสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะหลักนั้น ๆ ร่วมกันประเมิน

๕. ออกแบบและสร้างเครื่องมือในการประเมิน เครื่องมือประเมินการเรียนรู้สมรรถนะหลักซึ่งเน้น การประเมินการปฏิบัติ และการประเมินตามสภาพจริง ประกอบด้วย ภาระงาน (task) ที่เป็นสถานการณ์หรือ เนื่องไข่ที่ครุกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติหรือผลิตผลงาน หรือแสดงพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะหลักที่เป็นเป้าหมาย ของการประเมิน โดยภาระงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติจะใช้ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกำหนด เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม การปฏิบัติและ/หรือผลงาน ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มาตรประมาณค่า (Rating Scale) และเกณฑ์การให้คะแนนรูปแบบ (Scoring Rubric) โดยผู้สอน ให้ผู้เรียนรับทราบเกณฑ์การประเมินก่อนเริ่มปฏิบัติงาน หรือครุผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ กำหนดเกณฑ์การประเมินร่วมกันได้

๖. ดำเนินการประเมิน ดำเนินการประเมินโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่กำหนด การประเมิน สมรรถนะหลักต้องพิจารณาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มาจากการหักดิบ หักดิบวิธีการประเมินและ เครื่องมือประเมิน รวมถึงเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินที่มีความเหมาะสมกับสมรรถนะหลักที่ต้องการวัด หากเป็นการประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้ในชั้นปี เมื่อสถานศึกษาจะไม่ต้องรายงานผลการประเมิน สมรรถนะหลัก แต่ครุผู้สอนควรเก็บรวบรวมข้อมูล หลักฐาน ร่องรอยที่แสดงการบรรลุสมรรถนะหลักของ ผู้เรียนอย่างต่อเนื่องในแต่ละชั้นปี เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเทียบเคียงและกำกับติดตามพัฒนาการของผู้เรียนใน การประเมินสมรรถนะหลักของแต่ละชั้นปี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอสำหรับประเมินสมรรถนะหลักเมื่อจบช่วง ชั้น

ผู้สอนจะนำผลจากการประเมินสมรรถนะหลักในระหว่างชั้นมาเป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) แก่ ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้รับทราบข้อมูลพัฒนาการของตนเองที่ชัดเจนเพื่อนำไปพัฒนาสมรรถนะหลักของตนเอง ผู้เรียนสามารถเลื่อนระดับการพัฒนาได้ หากมีหลักฐาน ร่องรอยการปฏิบัติ หรือชิ้นงานที่สะท้อนความชำนาญ ที่มากขึ้น เมื่อเทียบเคียงระดับสมรรถนะ ๑๐ ระดับ ผู้สอนสามารถพัฒนาสมรรถนะหลักนั้นๆ ให้สูงขึ้นต่อไปได้ และหากครุผู้สอนพบหลักฐานที่สะท้อนว่าสมรรถนะหลักของผู้เรียนมีแนวโน้มจะอยู่ในระดับที่ไม่เป็นไปตาม ความคาดหวังตามช่วงชั้นของผู้เรียน ผู้สอนต้องข่วยเหลือช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีก่อนผู้เรียนจบช่วงชั้น

หากเป็นการประเมินเมื่อจบช่วงชั้นเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน ผู้สอนในแต่ละสาระการเรียนรู้ ร่วมกับประเมินสมรรถนะหลักโดยพิจารณาจากหลักฐาน ร่องรอยการปฏิบัติ หรือชิ้นงานที่ผู้เรียนพัฒนา ระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนสมรรถนะหลักของผู้เรียนแต่ละคนเทียบกับเกณฑ์ระดับสมรรถนะหลัก ๑๐ ระดับในแต่ละด้าน ผู้สอนในแต่ละสาระการเรียนรู้ที่ประเมินสมรรถนะหลักด้านเดียวกันนำผลการประเมินที่ได้ ในรายวิชาที่ตนเองสอนมาประมวลผลรวม โดยใช้ฐานนิยมของระดับสมรรถนะหลักตามเกณฑ์ที่ส่วนกลาง กำหนด (ได้แก่ ระดับเริ่มต้น กำลังพัฒนา ตามความคาดหวัง และเหนือความคาดหวัง) มาใช้ในการตัดสิน สมรรถนะหลักแต่ละด้านของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เช่น ผู้เรียนคนหนึ่งได้ผลการประเมินสมรรถนะการสื่อสาร จากผู้สอน ๖ กลุ่มสาระการเรียนรู้อยู่ในระดับ “ตามความคาดหวัง” และได้ผลการประเมินสมรรถนะดังกล่าว จากผู้สอนในอีก ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้อยู่ในระดับ “เหนือความคาดหวัง” ผู้เรียนคนนี้จะได้ผลการประเมิน สมรรถนะการสื่อสารอยู่ในระดับ “ตามความคาดหวัง” ในกรณีที่มีฐานนิยมมากกว่า ๑ ระดับ ให้ผู้สอนร่วมกัน พิจารณาเรื่องรอยหลักฐาน ชิ้นงานที่สะท้อนสมรรถนะหลักของผู้เรียนว่าสะท้อนไปในระดับใดมากกว่า แล้วจึง ตัดสินระดับสมรรถนะที่สะท้อนผ่านหลักฐานนั้นๆ เช่น ผู้เรียนคนหนึ่งได้ผลการประเมินสมรรถนะการสื่อสาร จากผู้สอน ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้อยู่ในระดับ “ตามความคาดหวัง” ได้ผลการประเมินสมรรถนะดังกล่าวจาก ผู้สอนใน ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้อยู่ในระดับ “เหนือความคาดหวัง” และได้ผลการประเมินสมรรถนะดังกล่าว จากผู้สอนในอีก ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้อยู่ในระดับ “กำลังพัฒนา” ผู้สอนในทุกสาระการเรียนรู้ร่วมกัน พิจารณาเรื่องรอยหลักฐาน ชิ้นงานของผู้เรียนระหว่างชั้นปีและเมื่อจบช่วงชั้นที่สะท้อนสมรรถนะการสื่อสาร

ของผู้เรียน จากผลการประชุมพิจารณา率่วมกันพบว่า ร่องรอยหลักฐานและข้อเท็จจริงของผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับ “ตามความคาดหวัง” ดังนั้น ผู้เรียนคนนี้จะได้ผลการประเมินสมรรถนะการสื่อสารอยู่ในระดับตามความคาดหวัง

เพิ่มประสิทธิภาพ

เพิ่มประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นเครื่องมือที่รวม บรรจุ และจัดระเบียบหลักฐานขึ้นงานที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสมรรถนะหลักของผู้เรียน รวมทั้งผลการวิเคราะห์และข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ขั้นงาน หรือหลักฐานต่างๆ ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

การจัดทำเพิ่มประสิทธิภาพสามารถจัดระเบียบข้อมูล หลักฐาน ขึ้นงานที่สะท้อนการบรรลุตามผลลัพธ์ การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสมรรถนะหลัก เพื่อเอื้อต่อการติดตามความก้าวหน้าและการใช้สารสนเทศในการพัฒนาการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ได้ ตลอดจนใช้สำหรับการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ได้ด้วย ทั้งนี้ กระบวนการจัดทำเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อกำกับติดตามพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสมรรถนะหลักของผู้เรียนควรมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมผลงาน/หลักฐาน ขั้นตอนการสะท้อนคิด ขั้นตอนการปรับปรุง กระบวนการเรียนรู้และผลงานที่พัฒนา ตลอดจนขั้นตอนการประเมินการเรียนรู้และผลงานในเพิ่มประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง โดยกระบวนการดังกล่าวสามารถทำในระหว่างการจัดการเรียนรู้ในชั้นปี และใช้เป็นหลักฐานที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสมรรถนะหลักในการส่งต่อผู้เรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น รวมถึงการประเมินเมื่อจบช่วงชั้นได้ด้วย

การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนนั้นแบ่งออกเป็น ๓ ส่วนคือ การตัดสินผลการเรียนตามผลลัพธ์ การเรียนรู้ การตัดสินผลสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการตัดสินผลสมรรถนะหลัก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑ การตัดสินผลการเรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้

เป็นการตัดสินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครอบคลุมทั้งผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบชั้นปีหรือจบปีการศึกษา และผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้น โดยสถานศึกษากำหนดระดับการบรรลุผลการเรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ โดยอาจกำหนดในรูปแบบตัวเลข ตัวอักษร หรือคำสำคัญ

๒ การตัดสินผลสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้

เป็นการตัดสินผลสมรรถนะเฉพาะของ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้น ดำเนินการโดยครุภูมิที่สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้พิจารณาพฤติกรรม หลักฐาน ร่องรอยการปฏิบัติ หรือข้อเท็จจริง พัฒนาขึ้นระหว่างการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นปี ตลอดช่วงชั้นที่สะท้อนสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรกำหนด ทั้งนี้ ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินในระดับผ่านเข้าไป

๓ การตัดสินผลสมรรถนะหลัก

เป็นการตัดสินผลสมรรถนะหลัก ๖ ด้านเมื่อจบช่วงชั้น สถานศึกษาดำเนินการโดยพิจารณาพฤติกรรม

หลักฐาน ร่องรอยการปฏิบัติ หรือข้อบ่งชี้ที่ผู้เรียนพัฒนาขึ้นในชั้นปีต่อๆ กัน ในการกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่สะท้อนสมรรถนะหลักของผู้เรียนแล้วเทียบกับเกณฑ์ที่ส่วนกลางกำหนด ได้แก่ ระดับเริ่มต้น กำลังพัฒนา ตามความคาดหวัง และเหนือความคาดหวัง ทั้งนี้ ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินในระดับตามความคาดหวังขึ้นไป

การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนและการเลื่อนชั้น

๑. การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียน

การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียน มี ๒ ลักษณะดังนี้

(๑) การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละชั้นปี

เป็นการรายงานระดับการบรรลุผลการประเมินผลลัพธ์เรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละชั้นปี สำหรับผลการบรรลุในส่วนระดับสมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้นให้สถานศึกษา รวบรวมข้อมูลและร่องรอยหลักฐานของผู้เรียนรายบุคคล แล้วส่งต่อให้ครูผู้สอนในชั้นปีที่สูงขึ้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องในชั้นปีต่อไป

(๒) การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนระดับช่วงชั้น

เป็นการรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนเมื่อจบช่วงชั้น ทั้งผลการประเมินผลลัพธ์เรียนรู้ที่ผู้เรียนผลการประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และผลการประเมินสมรรถนะหลักที่ผู้เรียนบรรลุ

ในกรณีที่ผู้เรียนย้ายสถานศึกษาระหว่างปี ให้สถานศึกษาดำเนินการสรุปผลการพัฒนาผู้เรียน ในปีการศึกษาที่ผ่านมาและผลการเรียนรู้ที่บรรลุในช่วงเวลาเดียวกัน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป เมื่อเข้าศึกษาในสถานศึกษาใหม่

๒. การเลื่อนชั้น

การเลื่อนชั้นของผู้เรียนแบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ การเลื่อนชั้นระหว่างชั้นปี และการเลื่อนชั้นเมื่อจบช่วงชั้น ในการเลื่อนชั้นทั้ง ๒ ประเภทนั้นสถานศึกษาเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการเลื่อนชั้น โดยดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ โดยการเลื่อนชั้นแต่ละลักษณะมีดังนี้

(๑) การเลื่อนชั้นระหว่างชั้นปี

เป็นการจัดทำข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละชั้นปี ในส่วนที่เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ในชั้นปีที่ ๑ และ ปีที่ ๒ ของแต่ละช่วงชั้น โดยผู้เรียนจะได้รับการเลื่อนชั้นหากมีผลการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ในกรณีที่ผู้เรียนมีผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ หรือไม่เป็นไปตามระดับที่สถานศึกษากำหนด ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมหรือระบบสนับสนุนอื่นๆ ที่เหมาะสมในการช่วยเหลือผู้เรียน เมื่อผู้เรียนมีความพร้อม จึงประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนอีกครั้ง แต่หากผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษาอาจพิจารณาให้ผู้เรียนเรียนซ้ำชั้นเดิมในปีการศึกษาต่อไป

(๒) การเลื่อนชั้นเมื่อจบช่วงชั้น

เป็นการตัดสินผลการเรียนรู้ในภาพรวมเพื่อพิจารณาตัดสินการเลื่อนชั้นเมื่อจบการศึกษาชั้นปีสุดท้ายของช่วงชั้น การเลื่อนชั้นเมื่อจบช่วงชั้นสามารถดำเนินการได้เมื่อผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ตลอดจนมีสมรรถนะหลักตามเกณฑ์ที่ส่วนกลางกำหนด

สำหรับเกณฑ์การเลื่อนชั้นแต่ละประเภท มีดังนี้

๑) เกณฑ์การเลื่อนขั้นระหว่างชั้นปี ผู้เรียนจะได้รับการเลื่อนขั้นเมื่อบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๓.๒) เกณฑ์การเลื่อนขั้นเมื่อจบช่วงชั้น ผู้เรียนจะได้รับการเลื่อนขั้นเมื่อบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้น บรรลุผลการประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๙ กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด รวมถึงบรรลุผลการประเมินสมรรถนะหลักตามเกณฑ์ที่ส่วนกลางกำหนด

การจัดการศึกษา

ในการจัดการศึกษานั้นสถานศึกษามีหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติการจัดการศึกษาของผู้เรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เกณฑ์การจัดการศึกษา ผู้เรียนจัดการศึกษาได้เมื่อ

๑) มีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๒) มีผลการประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๙ กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๓) มีผลการประเมินสมรรถนะหลักทั้ง ๖ ด้านตามเกณฑ์ที่ส่วนกลางกำหนด อยู่ในระดับ “ตามความคาดหวัง” ขึ้นไป

ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดเกณฑ์การจัดการศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้

๒. หลักฐานการจัดการศึกษาจากสถานศึกษามีองค์ประกอบอย่างน้อย ๓ ส่วน ได้แก่ ๑) ผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบระดับการศึกษา ๙ กลุ่มสาระเรียนรู้ ๒) ผลการประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๙ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ๓) ผลการประเมินสมรรถนะหลักของผู้เรียน ๖ ด้าน

การประเมินผลฐานสมรรถนะตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช...ระดับประถมศึกษา มีทั้งการดำเนินการในระดับสถานศึกษา และยังเชื่อมโยงไปสู่การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการประเมินในระดับชาติ สำหรับรายละเอียดการประเมินผลฐานสมรรถนะสามารถสรุปได้ดังตาราง

ระดับการประเมิน	สิ่งที่ประเมิน		
	ผลลัพธ์การเรียนรู้	สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้	สมรรถนะหลัก
ระดับสถานศึกษา			
๑.การประเมินเมื่อจบชั้นปี (ระดับผลการประเมิน)	✓ (ตามเกณฑ์ของสถานศึกษา) *	**	***

ระดับการประเมิน	สิ่งที่ประเมิน		
	ผลลัพธ์การเรียนรู้	สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้	สมรรถนะหลัก
๒.การประเมินเมื่อจบช่วงชั้น (ระดับผลการประเมิน)	✓ ตามเกณฑ์ของสถานศึกษา	✓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ประเมิน ๙ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ประเมิน ๙ กลุ่มสาระการเรียนรู้ (ตามเกณฑ์ของสถานศึกษา)	✓ (เริ่มต้น/ กำลังพัฒนา/ ตามความ คาดหวัง/ เกณฑ์ความ คาดหวัง)
ระดับเขตพื้นที่การศึกษา			
การประเมินเมื่อจบช่วงชั้น		✓ **** ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ประเมิน ๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ประเมิน ๕ กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยี	✓ ****
ระดับชาติ			
การประเมินเมื่อจบช่วงชั้น		✓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ประเมิน ๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ประเมิน ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยี	✓

หมายเหตุ

* การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งเป็นช่วงรออยู่ต่อจากระดับอนุบาล สถานศึกษามีอิสระในการตัดสินผลการเรียนโดยไม่ต้องกำหนดเป็นระดับผลการประเมิน สถานศึกษาสามารถรายงานผลการประเมินเป็นข้อมูลที่สะท้อนพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลในชั้นปี หรือในปีการศึกษาได้

** การประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปี สถานศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมร่องรอย หลักฐานของผู้เรียนรายบุคคลเพื่อเตรียมรับการประเมินเมื่อจบช่วงชั้น และรองรับการประเมินโดยเขตพื้นที่การศึกษา

*** การประเมินสมรรถนะหลักในแต่ละชั้นปีนั้น สถานศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมร่องรอยหลักฐานของผู้เรียนรายบุคคลในแต่ละชั้นปีเพื่อรับการประเมินเมื่อจบช่วงชั้น โดยมีอิสระในการระบุรายละเอียดพฤติกรรมแสดงสมรรถนะหลักนั้นๆ ในแต่ละชั้นปี ทั้งนี้สามารถพิจารณารายละเอียดพฤติกรรมแสดงสมรรถนะหลักในระดับคาดหวังเมื่อจบช่วงชั้นเป็นข้อมูลสำหรับเทียบเคียงและกำกับติดตามพัฒนาการของผู้เรียนในการประเมินสมรรถนะหลักของแต่ละชั้นปีได้

**** การประเมินในระดับเขตพื้นที่การศึกษา สามารถใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสมในการประเมินสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้และสมรรถนะหลัก เช่น ใช้แบบทดสอบเชิงสถานการณ์ที่พัฒนาขึ้นเอง หรือจัดทำเกณฑ์เพื่อตรวจสอบและประเมินร่องรอยหลักฐานของนักเรียนโรงเรียนสังกัดของตน

การจัดการศึกษา
สำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างหลากหลาย
หรือมีความต้องการพิเศษ

การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางกายภาพหรือมีความต้องการพิเศษ

แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All)

แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) การประชุมระดับโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน World Conference on Education for All ณ จอมเทียน ประเทศไทย ในปี ๒๕๓๓ ที่ท่าวโลกมีมติร่วม หรือที่อย่างสั้นสั้นว่า “ปฏิญญาจอมเทียน” โดยกำหนดให้ผู้คนทุกช่วงวัยมีโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียม เป็นปฏิญญาที่ทุกประเทศต่างให้ความสำคัญและนำไปเป็นหลักการและกำหนดนโยบายสู่การปฏิบัติให้เกิดผลในการจัดการศึกษาของประเทศ

การประชุมเพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการของวิสัยทัศน์ Education for All ในระยะเวลา ๑๐ ปีต่อมา ปฏิญญานี้ได้รับการรับรองและเน้นย้ำอีกรอบในการประชุมที่เมืองเดลกา บังคลาเทศ พ.ศ.๒๕๔๕ ซึ่งได้มีการขยายความก้าวหน้าจากปฏิญญา พ.ศ.๒๕๓๓ ซึ่งกล่าวว่าการศึกษาเพื่อปวงชนจะต้องให้ความสำคัญกับคนยากจน คนด้อยโอกาส รวมทั้งแรงงานเด็ก เด็กที่อยู่ห่างไกลในชนบททุกรั้นด้า เด็กชนกลุ่มน้อย เด็กที่ใช้ภาษาอื่น เด็กที่มีความพิการ และเด็กผู้หญิง

จนกระทั่งในปัจจุบัน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๔ (SDG ๔) กำหนดว่าจะสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีรายละเอียดว่า “สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all) มีเป้าหมายอย่ อยครอบคลุม การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของเด็กชายและเด็กหญิงในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา การเข้าถึงการศึกษาระดับเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยที่จ่ายได้และมีคุณภาพสำหรับชายและหญิงทุกคน และในภาพรวมเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ส่วนใหญ่สามารถอ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ เน้นให้ขาดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษา และการเข้าถึงการศึกษาของผู้พิการ ชนพื้นเมือง และกลุ่ม geradeบาง”

หลักสูตรแกนกลางกับหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

กรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ..... ระดับประถมศึกษากำหนดขึ้นเป็นแกนกลางสำหรับผู้เรียนทุกคน (Curriculum for Inclusive education) ให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางกายภาพสามารถเรียนรู้และพัฒนาร่วมกัน ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้และเติบโตไปด้วยกันในสังคมที่เป็นพหุสังคมนิยม (Pluralism) ได้อย่างมีคุณภาพ เนื่องจากหลักสูตรมีลักษณะสำคัญ ๓ ประการคือ ๑) ใช้สมรรถนะเป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถพัฒนาไปตามระดับขั้น ตามศักยภาพของตนเอง ได้ ๒) มีสภาวะเป็นกลาง โดยปรับปรุงเฉพาะอุปกรณ์ให้หลักสูตร (De-contextualization) เพื่อเอื้ออำนวยให้หน่วยงาน องค์กร หรือสถานศึกษาสามารถนำร่องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สามารถนำร่องหลักสูตรเข้ามาร่วมออกแบบหลักสูตรระดับพื้นที่หรือสถานศึกษา (Contextualization) ให้หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีความหมายกับผู้เรียน ตอบโจทย์ชีวิตและบริบทสังคมของผู้เรียนมากขึ้น ๓) จัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่ยึดหยุ่น ผู้เรียนได้บ่มเพาะ พัฒนา และต่อยอดสมรรถนะหลัก (Core Competency) สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ (Learning Area Specific Competencies) และผลลัพธ์การเรียนรู้ ได้เต็มตามศักยภาพ ตามความลักษณะเฉพาะของผู้เรียนเฉพาะ

บุคคล (Personalization) ความแตกต่างทางหลักหลายจึงเป็นต้นทุนและโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.....ระดับประถมศึกษาจะโอบเอื้อกับผู้เรียนที่แตกต่างกันให้มาเรียนรู้ร่วมกัน แต่ก็ยังคงมีความแตกต่างทางหลักหลายของผู้เรียนหรือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ (Children with special needs: CWSN) ที่มีเงื่อนไข สภาพ หรือข้อจำกัดบางประการ ที่เกินขอบเขตส่งผลให้ไม่สามารถเรียนร่วมหรือเรียนรวมในระบบการจัดการเรียนรู้ปกติได้

ผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางหลักหลายหรือมีความต้องการพิเศษ

ผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางหลักหลายหรือมีต้องการพิเศษ (Children with Special Needs: CWSN) เป็นคำที่ใช้สำหรับกลุ่มผู้เรียนที่เผชิญกับความท้าทายที่รุนแรง หรือต่างไปจากผู้เรียนทั่วไป มีเงื่อนไข สภาพ หรือข้อจำกัดบางประการ ที่เกินขอบเขตส่งผลให้ไม่สามารถเรียนร่วมหรือเรียนรวมในระบบการจัดการเรียนรู้ปกติได้ ความแตกต่างนั้น เกิดจากปัจจัย ๒ ส่วนคือ ๑) ลักษณะเฉพาะอันเกิดจากตัวผู้เรียน ได้แก่ รูปแบบการเรียนรู้ สภาพทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ การเจ็บป่วย ความพร้อมการเรียนรู้ และ ๒) เงื่อนไข บริบท และสภาพแวดล้อมของผู้เรียน หากปัจจัยหล่านี้นั้นเข้าสู่ภาวะปกติหรือเกือบปกติ ผู้เรียนก็สามารถเข้ามาเรียนร่วมในระบบการจัดการเรียนรู้ปกติได้ และหากปัจจัยนั้นคงอยู่ตลอดชีวิต ก็มีความจำเป็นที่ต้องรับการศึกษาในลักษณะที่เหมาะสมกับความแตกต่างทางหลักหลายหรือความต้องการพิเศษ

ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ (Children with Special Needs) หมายถึง ผู้เรียนที่ไม่สามารถพัฒนาความสามารถได้เท่าที่ควร จากการเรียนตามปกติ ทั้งนี้เนื่องจากสภาพความบกพร่องหรือความแตกต่างทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ รวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้วย ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ แบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑. ผู้เรียนที่มีความสามารถสูงหรือมีความเป็นเลิศทางสติปัญญาสูง

โดยทั่วไปเรียกผู้เรียนกลุ่มนี้ว่า “ผู้เรียนปัญญาเลิศ” ทางการศึกษาเรียกว่า ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ (Gifted/Talented Children) หมายถึง ผู้เรียนที่มีการแสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ในด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างงานด้านทัศนศิลป์และศิลปะ การแสดงความสามารถทางด้านดนตรี ความสามารถทางกีฬา และความสามารถทางวิชาการในสาขาใดสาขานึง หรือหลายสาขา ซึ่งมีลักษณะโดดเด่น เมื่อเปรียบเทียบกับผู้เรียนที่อายุเดียวกันกับสภาพแวดล้อมเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๑)

๒. ผู้เรียนที่มีความต้องการการดูแลอย่างพิเศษ

ผู้เรียนกลุ่มนี้มักเรียนรู้ช้า มีปัญหาในการเรียนรู้ หรือพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไม่เท่าเทียมกับเด็กปกติในอายุเดียวกัน หรือกลุ่มผู้เรียนพิการ เป็นผู้เรียนที่มีความพิการหรือมีความพิการหลักอย่างร่วมกัน ซึ่งทำให้การเรียนรู้หรือกิจกรรมอื่นๆ เป็นเรื่องยาก ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ ผู้ที่มีภาวะปัญญาอ่อน ซึ่งทำให้มีพัฒนาการช้ากว่าเด็กคนอื่นๆ ความบกพร่องทางคำพูดและภาษา เช่น ปัญหาในการแสดงออกหรือเข้าใจผู้อื่น ความพิการทางร่างกาย เช่น ปัญหาการมองเห็น สมองพิการ หรืออาการอื่นๆ ความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่รับรู้ ความบกพร่องทางอารมณ์ เช่น ปัญหาต่อต้านสังคมหรือพฤติกรรมอื่นๆ เด็กที่มีความต้องการพิเศษอาจมีพัฒนาการล่าช้า ภาวะทางการแพทย์ ภาวะทางจิตเวช และ/หรือภาวะพิการแต่กำเนิด ผู้เรียนกลุ่มนี้แบ่งออกเป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

๒.๑ ความบกพร่อง (Impairment) หมายถึง ผู้เรียนมีการสูญเสียหรือมีความผิดปกติของจิตใจ สรีระ โครงสร้างและหน้าที่ของร่างกาย

๒.๒ ไว้สมรรถนะภาพ (Disability) หมายถึง ผู้เรียนที่มีข้อจำกัดใด ๆ หรือขาดความสามารถอันเป็นผลจากความบกพร่อง จนไม่สามารถกระทำการใดๆ ก็ได้ในลักษณะหรือภัยในขอบเขตที่ถือว่าปกติสำหรับมนุษย์ทั่วไปได้

๒.๓ ความเสียเบรียบ (Handicap) หมายถึง ผู้เรียนที่มีความจำกัด หรืออุปสรรคขึ้นอันเนื่องจากความบกพร่อง มีสมรรถภาพที่จำกัด หรือถูกขัดขวางจากเงื่อนไขต่าง ๆ จนทำให้บุคคลไม่สามารถบรรลุการกระทำการตามบทบาทปกติของเขาระได้สำเร็จ

๓. ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษตามลักษณะการให้บริการ สามารถแยกลักษณะตามการให้บริการ ดังนี้

๓.๑ การให้บริการทางการแพทย์ หมายถึง ผู้มีความผิดปกติ ความเจ็บป่วย ความบกพร่องทางร่างกาย หรือการสูญเสียสมรรถภาพทางสติปัญญา จิตใจ เนื้อเยื่อหรือระบบประสาท ซึ่งความผิดปกติ ความบกพร่อง หรือการสูญเสียสมรรถภาพเหล่านี้ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของเขาระ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้ดีเท่าคนปกติ แต่หากมีการแก้ไขส่วนที่บกพร่องหรือมีปัญหาให้สามารถใช้งานได้ดังเดิมแล้ว สภาพความบกพร่องอาจหมดไป และสามารถกลับมาเรียนในระบบปกติได้ ได้แก่ ผู้เรียนที่มีสภาวะเจ็บป่วยเรื้อรัง ผู้เรียนในสถานบำบัด

๓.๒ การให้บริการทางการศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่มีสภาวะทางกายและจิตใจเป็นปกติ แต่มีเงื่อนไขหรือปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่พร้อมจะเรียนในระบบการศึกษาปกติได้ หรือสภาพแวดล้อมความคิดความเชื่อของครอบครัวหรือชุมชนที่แตกต่างไปจากการศึกษาปกติ จึงความต้องการทางการศึกษาเฉพาะ ซึ่งจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้ต่างจากผู้เรียนปกติทั้ง ด้านเนื้อหา หลักสูตร กระบวนการที่ใช้ และการประเมินผล ผู้เรียนกลุ่มนี้ ประกอบด้วย

(๑) ผู้เรียนที่มีสภาพเงื่อนไขที่ยังไม่พร้อมที่จะเรียนในการจัดการศึกษาปกติ จนกว่า เงื่อนไขดังกล่าวหมดไปจึงจะสามารถเข้ามาเรียนในระบบการศึกษาปกติได้ เช่น ผู้เรียนที่ต้องเคลื่อนย้ายติดตามผู้ปกครองไปทำงานต่างถิ่น ผู้เรียนในกระบวนการยุติธรรม

(๒) ผู้เรียนที่มีความจำเป็นหรือต้องการศึกษาที่ต่างไปจากการศึกษาปกติ ตามแนวคิดศาสนา หรือผู้ปกครองและชุมชนมีความเชื่อในปรัชญาการศึกษาแบบอื่น ๆ เช่น โรงเรียนพระบรมราชูปถัมภ์ กลุ่มบ้านเรียน (Home School) โรงเรียนสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนการศึกษาทางเลือก(Alternative education)

การดำเนินการด้านหลักสูตรและการเรียนรู้ที่สนองต่อความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน

หลักการสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนทุกคน (Inclusive Education) คือการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความแตกต่างหลากหลาย ทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายหรือมีความต้องการพิเศษ เพื่อให้นักเรียนที่ปกติมีโอกาสได้เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมเพื่อนนักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายหรือมีความต้องการพิเศษ ขณะที่เป็นการศึกษาที่เอื้อให้นักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายหรือมีความต้องการพิเศษ ได้เข้าสู่ภาวะปกติ (normalization) ในลักษณะนี้การเรียนรวม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งทั้งในด้านการจัดหลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้เรียนที่มีภาวะความแตกต่างหลากหลายหรือความต้องการพิเศษ ที่มากหรือวิกฤต จนไม่สามารถรับการศึกษาในระบบปกติได้ ก็จะเป็นต้องมีการปรับหรือรับการจัดการศึกษาเฉพาะที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน

ภาวะดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่สนองต่อความแตกต่างหลากหลาย โดยใช้การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล (Universal Design for Learning: UDL) และการเรียนการสอนสนองความแตกต่าง รายละเอียดดังนี้

๑. การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล (*Universal Design for Learning: UDL*)

๑.๑ ความหมาย การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล คือ การคิดวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนทุกคนในห้องเรียนทั่วไปสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ แม้ว่าผู้เรียนจะมีความสามารถ ความสนใจ ความสนใจ และความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกัน โดยการออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลายทั้งทางด้านวิธีการนำเสนอเนื้อหาสาระ (multiple means of representation) วิธีการมีส่วนร่วมผูกพันกับการเรียนรู้ (multiple means of engagement) และวิธีการแสดงออกในสิ่งที่ได้เรียนรู้ (multiple means of expression) (ทิศนา แคมมานี และดารณี อุทัย อุทัยรัตนกิจ, ๒๕๖๗)

๑.๒ หลักการสำคัญของการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล เป็นหลักการที่สอดคล้องกับระบบการทำงานของสมอง มี ๓ ประการ ดังนี้ (เรวณี ชัยชาوار์ต์น์, ๒๕๖๖; ทิศนา แคมมานี และดารณี อุทัย อุทัยรัตนกิจ, ๒๕๖๗)

๑) ความหลากหลายของวิธีการนำเสนอ (Multiple Means of Representation)

หลักการนี้สอดคล้องกับระบบการจำได้ของสมอง เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้อะไร หรือผู้สอนจะสอนอะไร ซึ่งก็คือ เนื้อหาสาระที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งทางด้านสติปัญญา ความสามารถ ประสาทสัมผัส ความสนใจ ความสนใจ และความต้องการ วิธีการนำเสนอเนื้อหาสาระ/ข้อมูล แก่นักเรียนคร่าวมีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน เช่น เนื้อหาอาจอยู่ในรูปของบทอ่าน เทปเสียง คลิป วิดีโอ การ์ตูน บทสนทนา ที่ผู้เรียนสามารถเลือกให้เหมาะสมกับความชอบ ความสนใจ ความสนใจของตน

๒) ความหลากหลายของวิธีการมีส่วนร่วมผูกพันกับการเรียนรู้ (Multiple Means of Engagement)

หลักการนี้สอดคล้องกับระบบความรู้สึกของสมอง เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ทำอะไร เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแรงกระตุ้น แรงจูงใจในการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมผูกพันกับการเรียนรู้ไปตลอดเส้นทางการเรียนรู้ของตน การออกแบบกิจกรรมให้มีวิธีการหลากหลายที่รองรับความแตกต่างของผู้เรียน เช่น การได้ลงมือปฏิบัติจริง การได้เห็นของจริง การได้รับประสบการณ์ตรง การสัมพันธ์กับผู้อื่น การได้แก้ปัญหา การเชิญชวนความท้าทาย การได้คิดสร้างสรรค์และผลิตนวัตกรรม การได้นำเสนอความคิดและผลงาน เหล่านี้ เป็นวิธีการที่หลากหลายที่รองรับความแตกต่างของผู้เรียนได้ และสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกผูกพันกับการเรียนรู้ของตนไปจนบรรลุเป้าหมาย

๓) ความหลากหลายของวิธีการแสดงออก (Multiple Means of Expression)

หลักการนี้สอดคล้องกับระบบกลยุทธ์ของสมอง เป็นส่วนของการเรียนรู้อย่างไร เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว ผู้เรียนควรสามารถแสดงความรู้ ความเข้าใจของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้ และควรจะได้ใช้วิธีการที่ตนสามารถแสดงออกได้ดีที่สุด เช่น อาจใช้วิธีการเขียนรายงาน การรายงานปากเปล่า การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร การจัดทำเป็นคลิป วิดีโอ หนังสือ การสนทนาโต้ตอบ การตัวบท การเขียนข่าว บทความ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกวิธีการที่ตนสามารถแสดงออกได้ดีที่สุด นอกจากจะช่วยตอบสนองความแตกต่าง ที่หลากหลายของผู้เรียนแล้ว ยังเป็นปัจจัยส่งผลต่อการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

๒. การจัดการเรียนรู้สนองความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน

๒.๑ ความหมาย

การจัดการเรียนรู้สนองความแตกต่าง เป็นการปรับการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการ จำเป็นของผู้เรียนแต่ละคน ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการออกแบบเนื้อหา กระบวนการ และผลผลิต รวมทั้ง สิ่งแวดล้อม การประเมินและกลุ่มการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายหรือประสบความสำเร็จ โดยครูต้องออกแบบจัดกิจกรรมและสิ่งต่างๆ ที่สามารถสนองความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียนทั้งผู้เรียนรายบุคคลและกลุ่มย่อย ให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ประสบการณ์การเรียนรู้จนกระทั่งบรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ (Bray, B. and McClaskey, K.: ๒๐๑๓)

๒.๒ หลักการจัดการเรียนรู้สนองความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้สนองความแตกต่าง หลากหลายของผู้เรียนตามแนวคิดของเบรย์และ เมคครัสคีย์ (Bray, B. and McCluskey, K., ๒๐๑๓) จำแนกเป็น ๓ มิติ คือ ๑) การจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalization) ๒) การจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มผู้เรียนที่หลากหลาย (Differentiation) และ ๓) การจัดการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Individualization) โดยนำเสนอความแตกต่าง ของการจัดการเรียนรู้ในแต่ละมิติ ดังตาราง

ตาราง ๑ มิติการจัดการเรียนรู้ที่สนองความแตกต่างและหลากหลายของผู้เรียน

การเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalization)	การจัดการเรียนรู้สำหรับ กลุ่มผู้เรียนที่หลากหลาย (Differentiation)	การจัดการเรียนรู้ ที่สนองความต้องการ ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Individualization)
ผู้เรียนจัดการ/ขับเคลื่อนการเรียนรู้ของตนเอง	ผู้สอนจัดการเรียนรู้ด้วยการแบ่ง หรือจัดกลุ่มของผู้เรียน	ผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่ สนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน
ผู้เรียนเชื่อมโยงการเรียนรู้ตาม ความสนใจ/ความสามารถ/ ความ กระหายไดร์รี่ / แรงบันดาลใจ	พิจารณาจากความต้องการของ กลุ่มของผู้เรียน	พิจารณาและเชื่อมโยงความ ต้องการของผู้เรียนแต่ละคน
ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่าง กระตือรือร้นในการออกแบบการ จัดการเรียนรู้ของตนเอง	ออกแบบการจัดการเรียนรู้บน ความต้องการเรียนรู้ของกลุ่ม ต่าง ๆ ของผู้เรียน	ปรับการจัดการเรียนรู้บนความ ต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่ละคน
ผู้เรียนเป็นเจ้าของและรับผิดชอบ การเรียนรู้ของตนเอง รวมทั้ง ทางเลือกของสิ่งที่เรียนรู้	รับผิดชอบความหลากหลายของ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ สนองความแตกต่างหลากหลาย ของผู้เรียน	รับผิดชอบต่อการปรับการจัดการ เรียนรู้ที่อยู่บันพันฐานความ ต้องการของผู้เรียนแต่ละคน
กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ กำหนดตัวบ่งชี้ความก้าวหน้าของ เสน่ห์ทางการเรียนรู้	กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ เกี่ยวข้องกันในแต่ละกลุ่ม	กำหนดวัตถุประสงค์ออกแบบการ จัดการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ที่มีความเฉพาะของผู้เรียน แต่ละคนแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (one-on-one approach)

๓. แนวทางการจัดการเรียนรู้

ในส่วนแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่องต่อความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ มี ๓ ประการคือ ๑) การเรียนรวม ๒) การเรียนแยกเฉพาะ และ ๓) การเรียนแบบผสม รายละเอียดดังนี้

๓.๑ การเรียนรวม เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความแตกต่างหลากหลายหรือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ยึดหลักการเรียนร่วมเพื่อให้ผู้เรียนเข้าสู่ภาวะปกติให้เร็วที่สุด โดยให้ผู้ปกครอง ประเภทต่าง ๆ สามารถปฏิบัติกิจกรรมประจำวันได้ดียิ่งขึ้น และนักเรียนที่ไม่ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลาย การเรียนรวมแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) การเรียนรวมเป็นบางเวลา (Integration) เป็นการจัดชั้นเรียน/ในโรงเรียนปกติเพียงบางเวลา บางรายวิชา เช่น ดนตรี พลศึกษา

(๒) การเรียนรวมเต็มเวลา (Mainstreaming) เป็นการจัดชั้นเรียนให้ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ และใช้โอกาสของความแตกต่างหลากหลายดังกล่าวในการเรียนรู้ร่วมกัน

๓.๒ การเรียนแยกเฉพาะ เป็นการจัดการศึกษาที่มีการแยกส่วนต่างหาก โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่มีความเฉพาะ และมีหน่วยงานเฉพาะในการสนับสนุน เป็นการจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะเฉพาะผู้เรียน การจัดการศึกษาลักษณะนี้เชิงบวกกลุ่มผู้เรียนในการจัดการศึกษาที่มีฐานคิดหรือปรัชญาแบบอื่น

๓.๓ การเรียนแบบผสม เป็นการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยง ผสมผสานระหว่างการจัดการศึกษาแบบแยกเฉพาะกับการเรียนในระบบเป็นบางส่วน และบางช่วงเวลา

การบริหารจัดการหลักสูตรในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายหรือมีความต้องการพิเศษ

หน่วยงาน องค์กร หรือสถานศึกษาที่สามารถปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของผู้เรียนได้ (Contextualization) โดยต้องมีการจัดระบบ กลไกในการส่งเสริมให้การจัดการศึกษาของหน่วยงาน องค์กร หรือสถานศึกษาดังกล่าวเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดได้เต็มตามศักยภาพ บนพื้นฐานการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ระบบ กลไกสำคัญมี ๔ ประการ คือ

(๑) การปรับกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ได้กำหนดร่วมกันกับกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งมีอิสระในการดำเนินการบนพื้นฐานความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

(๒) การปรับระบบการเทียบโอนผลการเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนการเรียนรู้ ในลักษณะ ต่าง ๆ ได้อย่างเลื่อนไหวตามเหตุและปัจจัยของสภาพแวดล้อมและลักษณะเฉพาะของผู้เรียน ทั้งปรับระบบการเรียน ปรับสถานศึกษา/หน่วยงาน และแนวทางการจัดการศึกษาต่าง ๆ

(๓) การปรับระบบการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ส่องต่อความแตกต่างของผู้เรียน (Differentiated instruction) และการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized learning) และใช้หลักการออกแบบการเรียนรู้ที่เท่าเทียม (Universal Design for Learning) ออกแบบประสบการณ์ และสถานการณ์ การเรียนรู้ที่เอื้อให้ทุกคนได้เข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยปรับลดเงื่อนไขจำกัดที่เป็นอุปสรรค และการเพิ่มปัจจัยเกื้อหนุน

(๔) การปรับระบบบันทึกการเรียนรู้ โดยเฉพาะระบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม เป็นการการเรียนรู้จากสิ่งรอบตัวของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ ความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ และมีการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง อันจะทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาตนเองตลอดชีวิต เนื่องจากตัวต่อสำคัญของการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนนอกจาก การศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาในระบบและการสร้างการเรียนรู้อื่น ๆ การจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นใน ชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นการศึกษากลไกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแล้ว การสร้างบรรยายกาศและการจัดระบบนิเวศการเรียนรู้ถือเป็นเรื่องสำคัญที่เป็นปัจจัยเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพตามรูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา หรือการเรียนรู้ในประเด็นอื่น ๆ ในชุมชน และสังคม เพื่อสร้างผู้เรียนให้มีสมรรถนะหลักตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

อภิธานศัพท์

เพื่อความเข้าใจบริบท และลักษณะของผู้เรียนกลุ่มนี้ ตลอดจนหน่วยงาน และแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนกลุ่มนี้ ในส่วนนี้จะเสนออภิธานศัพท์สำคัญ ดังนี้

คุณพิการ หมายถึง ผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา หรือประสาทสัมผัสในระยะยาว ซึ่ง เป็นอุปสรรคขัดขวางความสามารถสมบูรณ์และประสิทธิผลในการใช้ชีวิตของบุคคลเหล่านั้น (อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการซึ่งนำมาใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙) โดยคณะกรรมการการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคุณพิการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำแนกความพิการทางการศึกษาไว้ ๕ ประเภท คือ (๑) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น (๒) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ (๓) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (๔) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา (๕) ผู้เรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์ (๖) ผู้เรียนที่ความบกพร่องทางสติปัญญา (๗) ผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (๘) ผู้เรียนที่เป็นอหิสติก และ (๙) ผู้เรียนพิการชั้zion

เด็กด้อยโอกาส หมายถึง เด็กที่อยู่ในสภาพภูมิภาคลำบาก เด็กที่ประสบปัญหาต่าง ๆ หรือตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม มีชีวิตความเป็นอยู่ด้อยกว่าเด็กปกติทั่วไป จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีพัฒนาการที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย และสามารถบรรลุถึงศักยภาพขั้นสูงสุดได้ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ) จำแนกเด็กด้อยโอกาสออกเป็น ๑๐ ประเภท

(๑) เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก หมายถึง เด็กที่ถูกบังคับให้ทำงานหารายได้ด้วยการขายแรงงานก่อนถึงวัยอันสมควร ถูกเอาด้วยอาเบรียบจากนายจ้างจนไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาหรือการพัฒนาให้เป็นไปตามหลักพัฒนาการอันเหมาะสมกับวัย

(๒) เด็กเรื่อง หมายถึง เด็กที่ไม่มีที่อยู่อาศัยพักพิงเป็นหลักแหล่งแน่นอน ดำรงชีวิตอยู่อย่างไร้ทิศทาง ขาดปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เสี่ยงต่อการประสบอันตรายและเป็นปัญหาสังคม

(๓) เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเกนีเด็ก หมายถึง เด็กที่มีความสมัครใจ หรือถูกบังคับ ล่อลงให้ขายบริการทางเพศ หรือถูกซักจุ่นให้ต้องตกอยู่ในสภาพเสี่ยงต่อการประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ

(๔) เด็กที่ถูกทอดทิ้ง/กำพร้า หมายถึง เด็กที่มารดาคลอดทิ้งไว้ในโรงพยาบาลหรือตามสถานที่ต่าง ๆ รวมไปถึงเด็กที่บิดามารดาปล่อยทิ้งไว้ให้มีชีวิตอยู่ตามลำพัง หรืออยู่กับบุคคลอื่น โดยไม่ได้รับการเลี้ยง

ดูจากบิດามารดา ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากการปัญหา การหย่าร้าง หรือครอบครัวแตกแยก มีสภาพชีวิตอยู่ท่ามกลางความสับสน ขาดความรัก ความอบอุ่น ตลอดถึงเด็กที่ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดูอันเนื่องมาจากสาเหตุอื่น

(๔) เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ หมายถึง เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางร่างกาย ทางเพศ หรือทางจิตใจ มีชีวิตอยู่อย่างไม่เป็นสุข ระวัง หาดกลัว เนื่องจากถูกทำร้ายทารุณ ถูกบีบคั้นกดดันจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองซึ่งมีสภาพจิตใจหรืออารมณ์ไม่เป็นปกติ หรือถูกล่วงละเมิดทางเพศในลักษณะต่าง ๆ จากบุคคลที่อยู่ใกล้ตัว

(๖) เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) หมายถึง เด็กซึ่งเป็นบุตรหลานของคนยากจนที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาทต่อปี ครอบครัวอยู่ร่วมกันหลายคน ขาดแคลนปัจจัยพื้นฐาน มีชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก รวมถึงเด็กในแหล่งชุมชนแออัดหรือบุตรของกรรมกรก่อสร้าง หรือเด็กจากครอบครัวที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ห่างไกลที่ขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษา และบริการอื่น ๆ

(๗) เด็กในชนกลุ่มน้อย หมายถึง เด็กที่เป็นบุตรหลานของบุคคลที่มีวัฒนธรรมแตกต่างไปจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทย มีชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก และมีปัญหาเกี่ยวกับการถือสัญชาติไทยเป็นสาเหตุให้ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาหรือบริการอื่น ๆ ส่วนใหญ่เป็นเด็กในครอบครัวที่พอยพาเข้ามาอาศัยอยู่ตามบริเวณแนวชายแดนของประเทศไทย เช่น ชาวเขา ชาวลา เป็นต้น

(๙) เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง เด็กที่ติดสารระเหยหรือยาเสพติดให้โทษ หรือเด็กกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกซักนำให้ประพฤติดนิม่ำêmeาสมเกี่ยวข้องผูกพันอยู่กับกลุ่มมิจฉาชีพ ผู้มีอิทธิพล หรือบุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์จากการประกอบอาชีพผิดกฎหมาย เป็นเด็กด้อยโอกาสที่มีแนวโน้มสูงต่อการก่อปัญหาในสังคม

(๙) เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ หมายถึง เด็กที่ติดเชื้อเอดส์ หรือมีบิดามารดาเจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์ เป็นเด็กที่ถูกสังคมรังเกียจ เป็นเหตุให้เด็กไม่สามารถเข้ารับการศึกษา หรือบริการอื่น ๆ ร่วมกับเด็กปกติทั่วไปได้

(๑๐) เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หมายถึง เด็กที่กระทำการผิดและถูกควบคุมอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามกฎหมาย ตลอดถึงเด็กหญิงที่ตั้งครรภ์นอกสมรส ซึ่งมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การทำแท้ง การฆ่าตัวตาย การทดลองทึ้งหารก เป็นต้น

ระบบนิเวศการเรียนรู้ หมายถึง ระบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ รอบตัวของผู้เรียนที่เน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ การนำเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ ที่เอื้อให้ผู้เรียนมีโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และเป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งแผนกบาลีสนามหลวงและธรรมสนามหลวง ควบคู่กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม (กศป.) เป็นผู้กำหนดนโยบาย แผนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควบคุมดูแลและกำกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์โดยมีสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นหน่วยงานกลางในการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานการศึกษาพระปริยัติธรรมและ มีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นสำนักงานเลขานุการของ

คณะกรรมการการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์(กศป.) มีหน้าที่ด้านงานธุรการและสนับสนุนงานวิชาการให้แก่ คณะกรรมการ รวมทั้งมีหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

บ้านเรียน (Home School) หมายถึง การจัดการศึกษาที่พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง มีการจัดสาระและกระบวนการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับวิถีการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับความต้องการ ความเชื่อ และความสนใจของครอบครัว รวมทั้งมีการพัฒนาผู้เรียนให้มีวิถีชีวิต ที่ดีงาม เติบโตรอบด้านเต็มตามศักยภาพ ของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และต้อง ลงทะเบียนตามกฎหมาย

จากทัศน์ (Scenario) การจัดการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่าง หลากหลายหรือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายหรือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ มี ความละเอียดอ่อน มีหลักการ แนวคิด และปัจจัยที่พึงควรหนักในการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาจึงต้องมีความเข้าใจ แนวคิด แนวทางในการดำเนินการอย่างแท้จริง โดยเฉพาะแนวคิด แนวทางในการออกแบบและการจัดการศึกษาอย่างยึดหยุ่น เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความเฉพาะ มีลักษณะส่วน ตนแตกต่างกัน มีบริบท สิ่งแวดล้อม และมีปัจจัยต่าง ๆ แตกต่างกัน

เพื่อความเข้าใจแนวคิด แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายหรือ ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการ การจัดหลักสูตร การจัดประสบการณ์และการ จัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ...ระดับประถมศึกษา จึงได้จัดทำรายละเอียด จากทัศน์ (Scenario) การจัดการศึกษาสำหรับ ผู้เรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายหรือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเป็นการเสนอข้อมูลทั้งใน ลักษณะเรื่องราวที่สร้างขึ้นโดยอ้างอิงจากข้อมูลจริง ในส่วนบริบทและลักษณะของผู้เรียนกลุ่มต่าง ๆ และ นำเสนอหลักการ แนวคิดและประสบการณ์การทำงานจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่าง หลากหลายหรือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยนำเสนอใน ๖ ลักษณะดังนี้ ๑) โรงเรียนชาติพันธุ์สัมมาชีพ ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับโรงเรียนสำหรับผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ๒) โรงเรียนบัวสีเหล่า ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับ โรงเรียนเรียนรวม ๓) โรงเรียนด้วยรัก ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับโรงเรียนสำหรับเด็กและเยาวชนในกระบวนการ ยุติธรรม ๔) โรงเรียนปลูกธรรม ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม ๕) การศึกษาแบบศูนย์การ เรียน และ ๖) การศึกษาแบบบ้านเรียน (Home School) รายละเอียด ดังนี้

๑. โรงเรียนชาติพันธุ์สัมมาชีพ

เกริ่นนำความคิด

จากเจตนา湿润ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๐ ที่ว่า “รัฐเป็นส่วนราชการและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิ์ดัดแปลงชีวิต ในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดังเดิม ตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข ไม่ถูกบุกรุก ทั้งนี้ เท่าที่ ไม่เป็น การขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม ยั่งยืน ของประชาชน หรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ หรือ สุภาพอนามัย” เป็นการแสดงให้เห็นว่า การมุ่งให้ความคุ้มครองสิทธิของชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ให้มีสิทธิ์เสมอภาคอย่างไม่เลือกปฏิบัติ เป็นพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยwangหลักการและแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมและส่งเสริมศักยภาพกลุ่มชาติพันธุ์ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความความต้องการของกลุ่มชาติพันธุ์”

ประเทศไทยเป็นสังคมพหุชาติพันธุ์และพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง ที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ภาษา วิถีชีวิต ภูมิปัญญา และความเชื่อตามเจ้าตีประเพณีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง มีการตั้งถิ่นฐานอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่สูง กลุ่มที่อาศัยตั้งถิ่นฐานบนเนิน แ阁งหรือชัยฝั่ง ซึ่งดำเนินชีวิตด้วยการทำประมงและมีวิถีชีวิตพื้นพ้าทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล กลุ่มที่อาศัยในป่าซึ่งดำเนินชีวิตด้วยการล่าสัตว์และเก็บของป่า และกลุ่มที่ตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่ราบซึ่งมีวิถีชีวิตกลมกลืนกับคนไทยทั่วไป แต่ยังคงอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของตนเอง โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติรับรองให้บุคคลมีความเสมอภาค ก็มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย เท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุความแตกต่างทางเชื้อชาติ มีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศรัทธาและยื่นมีเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตน มีเสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ มีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ มีเสรีภาพในการร่วมกันเป็นสมาคม หอกรรม สามารถ พื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และเจ้าตีประเพณีอันดึงดีงามทั้งของท้องถิ่นและของชาติ มีสิทธิจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากการธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังให้การรับรองปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมืองและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และยังให้สัตยาบันในการเป็นภาคีตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งพันธกรณีระหว่างประเทศไทยที่ผูกพันให้ประเทศไทยต้องถือปฏิบัติต่อไป

เนื่องจากผลการพัฒนาประเทศไทยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจากอดีตถึงปัจจุบัน ส่งผลให้วิถีชีวิต อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประเพณี ภาษาดังเดิมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ได้ริ่มจางหายไปจากสังคมและยังถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุความแตกต่างแห่งเชื้อชาติและภาษา ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย ยังมีความด้อยสิทธิและไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิบางประการ โดยเฉพาะสิทธิในการเรียนรู้ สิทธิในการศึกษา ด้านความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม

การก่อเกิด

โรงเรียนชาติพันธุ์สัมมาชีพ จึงถือกำเนิดขึ้นอันเนื่องมาจากต่อต้านความเหลื่อมล้ำทางศีลธรรมที่ผ่านมา พื้นท้องกลุ่มชาติพันธุ์มักโดนดูถูกเหยียดหยามว่าเป็นกลุ่มไม่มีสิทธิ์ศึกษา มีความคิดและชีวิตที่ล้าหลัง ทั้งยังมีความพยายามจะผลักพวกเขากลับไปจากการเป็นประชาชนส่วนหนึ่งในสังคมไทย ร้ายแรงที่สุด คือ อดีตเหล่านี้มักนำมารสู้ความรุนแรงต่อกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น ถูกมองว่าเป็นพวกรุก้าวทำลายป่าหรือเป็นพวกร้ายเสพติด จนถูกเลือก

ปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ด้วยความรุนแรงตลอดมา ซึ่งได้รับผลกระทบจากการภูมายและนโยบายที่ไม่เป็นธรรมของรัฐ โดยเฉพาะกลุ่มคนที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ถูกประกาศให้เป็นเขตป่าประเภทต่าง ๆ กลุ่มคนเหล่านี้ถูกจำกัดห้ามสิทธิในการพัฒนา สิทธิในสัญชาติ สิทธิในที่ดิน ทรัพยากร วิถีชีวิต รวมถึงการพัฒนาโอกาสในการสร้างอาชีพใหม่ๆ ในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์

อย่างไรก็ตาม พื้นที่การเรียนรู้ และการออบรับความหลากหลายของสังคมไทยเปิดกว้างมากขึ้น ผ่านเรื่องราวของวัฒนธรรม วิถีชีวิต ไปจนถึงความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก เช่น การกำหนดให้มีวันชนผ่าพื้นเมืองโลกที่หลายองค์กรในประเทศไทยให้ความสำคัญ ประกอบกับในยุคนี้สื่อก็ให้ความสำคัญมากขึ้น มีการลงพื้นที่มากขึ้น พื้นที่สื่อจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำให้สังคมเข้าใจและตระหนักรื่องความหลากหลายทางชาติพันธุ์มากขึ้น ทำให้การเกิดขึ้นของโรงเรียนชาติพันธุ์สัมมาชีพจะกลายเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้สิทธิ การเรียนรู้คุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมทั้งเรียนรู้อักษรผ่านการจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรม

หลักการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้

โรงเรียนชาติพันธุ์สัมมาชีพ มองว่า โรงเรียนไม่ใช่เพียงสถานที่ของการเรียนรู้เท่านั้น แต่เป็นยังพื้นที่ทางสังคมแบบหนึ่ง ผ่านมุมมอง “พหุวัฒนธรรมศึกษา (Multicultural education)” ซึ่งนักเรียนแต่ละคนไม่ได้มีความเหมือนกัน พวกขา่มีความแตกต่างกันทั้งเรื่องชนชั้นทางสังคม เพศสภาพ สีผิว เชื้อชาติ ภาษา ชาติพันธุ์ ความพิการ ตัวตนของนักเรียนที่แตกต่างเช่นนี้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับครูจำเป็นต้องเข้าใจและตั้งคำถาม โดยการสร้างหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับสภาพในพื้นที่

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำคัญ

ประสบการณ์การเรียนรู้สำคัญที่โรงเรียนชาติพันธุ์สัมมาชีพ ดำเนินการอย่างจริงจัง บนฐานข้อมูลปัญหา ความต้องการ และบริบทรอบตัว มีดังนี้

๑. การสร้างความรู้พื้นฐานความเป็นไทยและทักษะการสื่อสาร ประสบการณ์ที่จัดเพื่อให้เกิดความเข้าใจบริบทของท้องถิ่นตนเอง รวมทั้งการสร้างความตระหนักรู้ในคุณค่าของกลุ่มชาติพันธุ์ สามารถนำความรู้มาใช้ในการสร้างคุณภาพชีวิต ประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเอง และการสร้างความสามัคคีในกลุ่มชาติพันธุ์

จากข้อมูลที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ “ภาษาไทย” ใน การสื่อสารเป็นหลัก แต่จะใช้ภาษาถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ๆ ในการสื่อสาร โรงเรียนนี้จึงจำเป็นต้องพัฒนาครุให้มีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาถิ่นที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน นอกจากนี้มีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาด้วย โดยโรงเรียนจัดประสบการณ์สร้างความตระหนักรู้ให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ให้เน้นถึงความสำคัญของ “ภาษาไทย” โดยมองว่าเป็นภาษาที่สำคัญมากสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ เพราะชีวิตประจำวันของคนในพื้นที่นี้ ล้วนเข้าถึงสื่อหรือติดต่อราชการต่าง ๆ เป็นภาษาไทย จึงควรจะต้องมีพื้นฐานที่ดี เพื่อต่อยอดในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษา รวมถึงการประกอบอาชีพในอนาคต ดังนั้นโรงเรียนจึงมุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะของการสื่อสาร โดยเฉพาะการสื่อสารระหว่างกัน และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เป็นต้น

๒. โรงเรียนชาติพันธุ์สัมมาชีพ มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งมักมีปัญหาในเชิงความขัดแย้งของนักเรียน จากปัญหานี้ โรงเรียนจึงต้องหาแนวทางในการสลายความขัดแย้งนั้นผ่านกิจกรรมเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประสบการณ์เรียนรู้ให้ได้เรียนรู้ต้นเอง เรียนรู้ผู้อื่น โดยมุ่งเน้นการทำความเข้าใจถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และภาษา

๓. เนื่องจากในทุกชุมชนมีของดี มีภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่หลากหลาย ควรค่ากับการอนุรักษ์ สืบสาน และต่อยอดองค์ความรู้เหล่านั้น โรงเรียนจึงต้องการบ่มเพาะให้นักเรียนรักในวิชาติพันธุ์ เพื่อความสำคัญของตัวเอง และความสำคัญของการเรียนรู้ จึงเป็นที่มาของการจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นชุมชนเป็นฐาน นำเอาองค์ความรู้ภูมิปัญญา เอาปัญหาในชุมชน ปัญหาใกล้ตัวผู้เรียน มาเรียนรู้ นำนักเรียนออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียน เรียนรู้วิถีชุมชน โดยคำนึงถึงการพัฒนาเด็กให้มีภูมิใจในความเป็นตัวตน การมีอาชีพเลี้ยงตัวเอง อยู่ร่วมกับธรรมชาติ รักษาทรัพยากรที่มีอยู่ การสร้างความตระหนักรู้ทุกฝ่าย ทุกชาติพันธุ์ต้องรัก และเคารพซึ่งกันและกัน อยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยเน้นไปที่การทำงานร่วมกันของผู้เรียน เน้นการทำงานเป็นทีม และนำองค์ความรู้สู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เน้นไปที่การปฏิบัติบนฐานกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกการใช้ภาษา ทักษะการสร้างอาชีพและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ฝึกทักษะอาชีพ สัมมาชีพของชุมชน เน้นการเรียนรู้วัฒนธรรมการดำเนินชีวิต ควบคู่ไปกับการเรียนรู้วิชาการที่เหมาะสมกับชุมชนและวิถีวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องการดำเนินชีวิตวิถีวัฒนธรรมเพื่อการพึ่งพาตนเอง พัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสเข้าถึงการศึกษา และจัดการศึกษาโดยชุมชนมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับเครือข่ายชุมชน

ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งเรียนจากผู้รู้ภูมิปัญญา กลุ่มอาชีพ สถานประกอบการ การฝึกอบรมระยะสั้น ผู้เรียนเรียนตามความถนัดความสามารถ เป็นการเรียนรู้อาชีพตามความสนใจและนำไปปฏิบัติได้จริง ครูเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนและผู้รู้ และนอกจากนี้ผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน เรียนรู้จากประสบการณ์ เรียนรู้จากครอบครัว ชุมชน

นอกจากการเรียนรู้ที่โรงเรียนแล้ว โรงเรียนนี้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของครอบครัว ที่ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน โดยอาศัยความร่วมมือจากพ่อแม่ผู้ปกครองในการเรียนรู้อาชีพ และการประยุกต์ใช้ความรู้ในห้องเรียนสู่สังคมการอาชีพในครัวเรือน เพื่อให้ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและไม่หลุดออกจาก การศึกษา แต่เน้นการศึกษาที่สร้างตัวตน สร้างรายได้ และโอกาสในชีวิตให้กับผู้เรียนด้วยเช่นกัน เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการศึกษาสร้างความเท่าเทียมและความเสมอภาคทางการศึกษาสอนให้คนมีคุณค่าความเป็นคนอย่างสมบูรณ์ มีอุดมการณ์ ช่วยเหลือตนเอง และสังคม โรงเรียนจึงจัดการศึกษาเป็นต้นแบบการเรียนการสอนที่ เหมาะสม ทั้งทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ทักษะวิชาการ และทักษะความเป็นมนุษย์เพื่อสร้างคุณค่าของการพึ่งพาตนเองให้แก่ทุกกลุ่มชาติพันธุ์

ในส่วนการวัดและประเมินสมรรถนะนั้น เน้นการออกแบบการวัดและประเมินผลให้เป็นตามสภาพบริบท เป็นการวัดจากพฤติกรรม และผลงานที่เกิดขึ้นจริงของผู้เรียน และวัดจากพฤติกรรมการนำเสนอที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และรวมไปถึงการวัดจากวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ โดยสามารถนำร่องรอยหลักฐานที่แสดงสมรรถนะด้านต่าง ๆ มาเทียบโอนผลการพัฒนาสมรรถนะได้ ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนเรียนรู้การทำเกษตรกับผู้ปกครองที่บ้าน เรียนวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นภูมิปัญญาความรู้และเรียนวิชาการจากการศึกษาด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถนำผลงานมาแสดงและเทียบโอนการเรียนรู้ได้

โรงเรียนไม่ใช่เพียงสถานที่ของการเรียนรู้เท่านั้น แต่เป็นยังพื้นที่ทางลังคอมแบบหนึ่ง ผ่านมุมมอง “พหุวัฒนธรรมศึกษา (Multicultural education)”

๒. โรงเรียนบัวทุกเหล่า: โรงเรียนเรียนรวม

เกริ่นนำ

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) ในความหมายว้าง หมายถึง การจัดการศึกษางานพื้นฐานความเชื่อที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีค่าครวัตถุแก่การให้ความสำคัญ ดังนั้นเด็กทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอหน้า ไม่ควรถูกกีดกัน หรือจำกัดโอกาสทางการเรียนรู้ เนื่องจากความแตกต่างทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา สังคม ตลอดจนความแตกต่างทางเพศ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรมของครอบครัวของเด็ก

อย่างไรก็ตามในการจัดการศึกษาของไทย การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นการจัดการศึกษาที่ให้โอกาสเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาพิเศษ หรือที่เรียกว่า “เด็กพิเศษ” ได้เรียนและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่เด็กทั่วไปเรียน โดยอยู่บนพื้นฐานแนวคิดการนำเข้าสู่ความเป็นปกติ (Normalization) ซึ่งเชื่อว่า เด็กพิเศษก็คือคนปกติคนหนึ่ง ซึ่งจะสามารถพัฒนาเรียนรู้ และเติบโตไปเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคมได้อย่างเต็มที่ หากได้รับความช่วยเหลือให้เรียนรู้และเติบโตอยู่ในสังคมปกติ และในทางกลับกัน เด็กทั่วไปและผู้ใหญ่ทั้งหลายในสังคม ก็มีหน้าที่และได้รับประโยชน์จากการมีเด็กพิเศษเป็นสมาชิกอยู่ในสังคมนั้น ทำให้สังคมตั้งกล่าว มีสมาชิกต่างๆที่เรียนรู้และอยู่ร่วมกันได้อย่างราบรื่นและมีคุณภาพ

โรงเรียนบัวทุกเหล่าเป็นโรงเรียนรัฐบาลขนาดกลาง ตั้งอยู่บนภูเขาในเขตอำเภอแม่ฟ้าหลวงจังหวัดเชียงรายเปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนแห่งนี้ในตอนต้น เปิดสอนเฉพาะชั้นประถมศึกษา ต่อมาจึงขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นครูเก่าของโรงเรียนนี้ มีความผูกพัน กับชุมชน จึงไม่ประสงค์จะย้ายไปเป็นผู้บริหารในโรงเรียนในเมืองอื่น นักเรียนในโรงเรียนแบบทั่วหมู่โลก เป็นเด็กชนเผ่าต่างๆ ซึ่งอาศัยในหมู่บ้านรอบๆโรงเรียน รวมทั้งนักเรียนที่เป็นบุตรหลานของแรงงานชาวเมียนมาร์ ที่มาทำงานในประเทศไทย รวมทั้งเด็กชาวเมียนมาร์ที่ไป มาฯระหว่างประเทศไทย กับประเทศเมียนมาร์ด้วย ชุมชนโรงเรียนแห่งนี้จึงอาจเรียกได้ว่าเป็น “โรงเรียนอินเตอร์” เพราะเป็นชุมชนหลากหลายวัฒนธรรมอย่างแท้จริง แม้ว่าครูส่วนใหญ่จะเป็นครูจากพื้นราบ และมักจะมีการย้ายกลับภูมิลำเนาของตน ทำให้มีการเปลี่ยนครูอยู่เสมอ ก็ตาม แต่ด้วยความเข้มแข็งของผู้บริหารและชุมชน และครูจำนวนหนึ่ง ซึ่งอยู่กับโรงเรียนเป็นเวลากว่า ทำให้โรงเรียนยังคงบรรยายกาศการอยู่ร่วมกันโดยเคราะฟ์ในความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ปัญหา และการทำงานช่วงเริ่มต้น

เมื่อ ๒๐ ปีที่แล้ว โรงเรียนนี้เปิดขึ้นเช่นเดียวกับโรงเรียนทั่วไป ตามความต้องการของชุมชน ต่อมาเริ่มมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเป็นบุตรหลานของคนในชุมชน ขอเข้ามาเรียนร่วมด้วย อีกทั้งนักเรียนที่เป็นชนเผ่าและชาวเมียนมาร์หลายคน ก็ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียน และใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่ ส่อง บางคนก็พูดภาษาไทยไม่ได้เลย นักเรียนในโรงเรียนนี้จึงมีความแตกต่างมากมายมาตั้งแต่ต้นแล้ว ผู้บริหาร และครูเอง ไม่มีพื้นฐาน ทั้งด้านการสอนเด็กที่มีภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เด็กที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม และเด็กที่มีความต้องการพิเศษต่างๆ ทุกอย่างล้วนทำไปด้วยใจ ในช่วงต้นจึงเป็นการลองผิดลองถูกร่วมกัน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำคัญ

๑. การปรับหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม

จากประสบการณ์ในช่วงต้นผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง และค่ายฯพัฒนางานเรื่อยมา ทุกฝ่ายต่างช่วยกันหาข้อมูล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และการ

จัดระบบภายในโรงเรียน โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เหมาะสมกับเด็กพิเศษ โดยเฉพาะการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่ ส่อง เด็กที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม การปรับดังกล่าวส่งผลดีและเป็นประโยชน์ทั้งต่อเด็กพิเศษและต่อนักเรียนคนอื่นๆด้วย วิธีการและสิ่งแวดล้อมที่จัดขึ้นก็สามารถนำมาใช้กับนักเรียนทุกคนทั้งโรงเรียน

๒. การสร้างความตระหนักรู้ในคุณค่าและความแตกต่าง

การที่เด็กที่มีความแตกต่างทั้งด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนร่วมกัน ทำให้ทุกคนในโรงเรียนเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างบุคคล โรงเรียนจึงมีคำว่า “ความหลากหลาย” ไว้ “เด็กทุกคนมีคุณค่า ที่ควรค่าแก่การได้รับความสำคัญ” และ “พื้นฐานแตกต่างไม่เป็นไร ใจดวงเดียวกัน” และทุกปีโรงเรียนก็จัดกิจกรรมเพื่อฉลองความแตกต่างทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา เช่น วันพหุวัฒนธรรม รวมทั้งความแตกต่างด้านต่างๆของเด็ก เช่น วันดาวน์ซินโดรม วันเข้าใจเด็กอหิตสติก เป็นต้น

จากความเชื่อร่วมกันในคุณค่าของมนุษย์ทุกคน นำไปสู่การพัฒนาหลักการจัดการศึกษาของโรงเรียนดังนี้

- เด็กที่ได้รับการยอมรับตามพื้นฐานที่ตนเป็นอย่างแท้จริง จะรับรู้ว่าตนเองมีค่า และผู้ที่รู้สึกว่าตนมีค่าจะรักตนเอง รักผู้อื่น และพัฒนาชีวิตที่ดีเพื่อตนเองและผู้อื่น
- เด็กที่มีความสุขในการเรียนรู้ จะมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ และสามารถพัฒนาได้ถึงขีดสูงสุดที่เขาจะเป็นได้
- การจัดการศึกษาที่ยอมรับความเป็นจริง จะปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม หลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผลให้เอื้อต่อการพัฒนาให้สูงสุดตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน
- เด็กจะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิผล เมื่อได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริง เรียนรู้อย่างมีความหมาย และเชื่อมลึกพื้นที่การเรียนกับชีวิตจริงของตนเอง

ด้วยความเชื่อดังกล่าวว่าจะทำให้เด็กที่มีความต่างกัน ได้ภาคภูมิใจและรู้สึกดีต่อพื้นฐานทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมของตน ครูในโรงเรียน จึงได้ตกแต่งห้องเรียน และโรงเรียน โดยการนำศิลปะ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆที่ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ทั้งผ้าหอและลายปักที่งดงาม เครื่องจักสาน ข้าวของเครื่องใช้ ในบ้านของชนเผ่าลาหู่ อ่าข่า ลัวะ ไกลือ ไทใหญ่ และจีนยูนนาน ของวัฒนธรรมเมียนมาร์ และของคนเมืองเจ้าของวัฒนธรรมล้านนา ทำให้ห้องเรียนและโรงเรียนมีชีวิตชีวา น่าสนใจ และน่าอยู่สำหรับเด็กฯยิ่งขึ้น รวมทั้งอาหารที่รับประทานที่โรงเรียน ก็มีการประกอบอาหารพื้นเมืองต่างๆ โดยผู้ปกครองและผู้ใหญ่ในชุมชน ได้ผลักดันมาทำให้นักเรียน สลับกับอาหารกลางวันของคนเมืองตามปกติ นอกจากนี้ในวันสำคัญต่างๆ เด็กๆแต่ละคน จะแต่งกายด้วยชุด ตามเชื้อชาติ ประเพณีของชนเผ่า หรือชุมชนครอบครัวของตนเอง เด็กๆ สนุกกับการได้เห็นเพื่อนๆ ที่แต่งกายหลากหลายชุด และภาคภูมิใจในพื้นฐานและตัวตนของตนเอง

๓. การเรียนรู้งานเกษตรที่ผสมความเชื่อ และพิธีกรรม

ในพื้นที่ด้านหลังของโรงเรียน มีการเลี้ยงไก่ดำ และหมูดำสายพันธุ์พื้นเมือง อีกทั้งมีแปลงสาธิตการปลูกข้าว ซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้ความเชื่อ พิธีกรรมต่างๆ ที่ประยุกษาไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชนเผ่าอาช่า มาสาธิ์ให้เด็กๆดูเป็นระยะตามฤดูกาล เช่นพิธีเริ่กขวัญข้าวไว้เมื่อข้าวเริ่มงอก และพิธีกินข้าวใหม่ในตอนปลายเดือนตุลาคมถึงต้นพฤษภาคม เป็นต้น

นอกจากนี้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยการส่งเสริมให้เด็กๆ คิดวิเคราะห์ และทำความเข้าใจที่มา และประโยชน์ของความเชื่อและพิธีกรรมเหล่านั้น ทำให้เด็กๆ สามารถเห็นความหมายที่อยู่เบื้องหลังความเชื่อและพิธีกรรมเหล่านั้น และสามารถคิด ปรับเปลี่ยน ต่อยอดให้เหมาะสมกับชีวิตในปัจจุบันของตน

๔. การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กพิเศษ

ในส่วนของความแตกต่าง ทางด้านความต้องการพิเศษนั้น เด็กพิเศษในชุมชนนี้ ไม่จำเป็นต้องแยกจากครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อไปเรียนในที่จังหวัดอื่น เขาสามารถเติบโต เล่น และเรียนกับเพื่อน พี่น้อง

เพื่อให้โอกาสแก่เด็กทุกคนได้เข้าถึงกิจกรรม และเรียนรู้ ได้รับประสบการณ์ต่างๆอย่างทั่วถึง โรงเรียน จึงทำทางลาดอย่างง่ายๆ ห้องน้ำสำหรับบุคคลพิการ ทางข้ามอกกีฬาอยู่สำหรับเด็กที่ไม่สามารถเดินทางข้ามอกกีฬาได้ สำหรับเด็กที่ใช้รถเข็น หรือมีความยากลำบากในการเดิน เคลื่อนไหว เคลื่อนที่ ซึ่งพบว่า ไม่เพียงแต่บุคคลพิการเท่านั้นที่ได้รับประโยชน์จากการตัดแปลงสิ่งก่อสร้างเหล่านี้ แต่ครูนักเรียนและผู้ปกครอง ที่บางครั้งประสบอุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วยเป็นชั่วคราว รวมทั้งเด็กเล็กล้วนแต่ได้รับประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้ด้วย

๕. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามความแตกต่าง

โรงเรียนบัวทุกเหล่า มีการจัดการศึกษาเป็นรายวิชา และมีการบูรณาการระหว่างวิชาในห้องเรียนเดียวกับโรงเรียนทั่วไป ในบางโอกาสบางหัวข้อ ก็จัดกลุ่มตามความแตกต่างระหว่างกลุ่ม เป็นกลุ่มที่ทำได้ ตามเกณฑ์ กลุ่มที่ทำได้ สูงกว่าเกณฑ์ และกลุ่มที่ยังต้องการเวลาและความช่วยเหลือเพื่อให้บรรลุตามเกณฑ์ และในแต่ละกลุ่มครูจะใส่ใจในรายละเอียด ดูแล แนะนำ และส่งเสริมตามสไตล์การเรียนรู้และความสนใจ ความถนัดของแต่ละคน เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความถนัดต่างกัน เด็กส่วนใหญ่จึงอยู่ในกลุ่มต่างๆอย่าง หลากหลาย เด็กคนหนึ่งอาจอยู่ในกลุ่มสูงกว่าเกณฑ์ในบางหัวข้อหรือบางวิชา และในขณะที่เรียนหัวข้อหรือ วิชาอื่นๆ เด็กคนเดียวกันก็อาจอยู่ในกลุ่มตามเกณฑ์และกลุ่มต่ำกว่าเกณฑ์ และในหลายๆโอกาสครูก็จัดแบบ ผสมผสานกลุ่ม โดยให้เด็กและครูร่วมกัน ช่วยเหลือและเรียนรู้จากกันและกัน เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสทำงานร่วมกับ เพื่อน กลุ่ม ที่ต่างระดับความสามารถ ต่างเพศ ตามพื้นฐานความเชื่อทาง ศาสนา วัฒนธรรม และต่างบุคคลิก ลักษณะ และความถนัด ไม่มีเด็กคนใดที่อยู่ในกลุ่มระดับเดียวกันตลอดเวลา เด็กทุกคนต้องได้มีโอกาสสร้างสรรค์และปรับตัวเข้าหากัน เช่น ใจและยอมรับในตัวตนของกันและกัน

๖. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย

ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นจุดเน้นสำคัญนั้น โรงเรียนออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ผ่านสื่อที่น่าสนใจ และเน้นการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้จริง ในส่วนนี้จะนำเสนอตัวอย่าง กิจกรรมส่วนหนึ่งดังนี้

ใช้สื่อรอบตัวเพื่อการเรียนรู้

ตัวอย่างการใช้สื่อรอบตัวเพื่อการเรียนรู้ เช่นในการเรียนการผสมคำสาระอี ครูได้สอนวิธีการ นำเสนอข้อมูลผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อเอื้อต่อเด็กที่สนใจในวิธีการและช่องทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยใช้ทั้ง ข้อความที่เป็นตัวหนังสือ ภาพประกอบ แผนภูมิ แผนภาพตาราง มีทั้งกิจกรรมที่ใช้ตาดูตัวหนังสือ ป้ายชื่อ สิ่งของต่างๆที่มีสาระอีในห้องเรียน เช่น สี เก้าอี้ ที่วี เป็นต้น ได้ใช้ทุกฟังเสียงของตนเอง ครู และเพื่อนๆ ได้ออก เสียงตัวอักษรขณะประสมคำ ได้พูดและอ่านคำที่มีสาระอี สังเกตรูปปากของตนเองและเพื่อนขณะที่พูดสาระอี ใช้มือและแขนทำท่ารูปสาระอี มือสัมผัส และเคลื่อนตามเส้นที่เขียนสาระอีขนาดใหญ่ ที่ครูจัดทำบนกระดาษปูร์ฟ ได้เคลื่อนไหวมือ ร่างกาย ในการเล่นเกมเขียนสาระอีในอากาศ บนหลัง และฝ่ามือของเพื่อน เดินบนเชือกที่ขด เป็นรูปสาระอี ตลอดจนการใช้ประสานสัมผัสด้วย ร่วมด้วย ในymamที่เรียนรู้คำศัพท์ต่างๆ เช่น ทำท่าชมเซย์ว่าดี ตี การปัก วิ่งหนี เพื่อเรียนคำว่า “ดี” “ดี” “ปัก” “หนี” เป็นต้น

เริ่มจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม

เด็กๆ ได้เรียนรู้ตามลำดับเริ่มจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น นามบัตรตัวอักษรขนาดใหญ่ ผลัดกันมาออกติดบนกระดาน แล้วมาหาพักจับกลุ่มเพื่อประ sost เป็นคำ แต่ละกลุ่มช่วยกันนำบัตรตัวอักษรมาประ sost เป็นคำบนโต๊ะเรียน เป็นต้น เรียนรู้ต่อเนื่องไปสู่สิ่งที่เป็นกί่วนามธรรม เช่น จับคู่บัตรภาพบัตรคำ และสุดท้ายจึงเป็นกิจกรรมที่เป็นนามธรรม คือการอ่านคำในบัตรคำ ในแผ่นกระดาษ ในใบงาน และในหนังสือ เด็กที่เรียนรู้ได้เร็ว ก้าวไปสู่ขั้นนามธรรมได้เร็ว ส่วนเด็กที่ยังไม่พร้อม ก็ยังฝึกในระดับที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ใช้บัตรตัวอักษรในการประ sost คำก่อนเขียนลงในสมุดหรือใบงาน เด็กที่กำลังเนื้อ ตา มือ และจดจำตัวอักษรได้แม่นยำดีแล้ว ก็เขียนด้วยตนเอง โดยเด็กบางคนเมื่อเรียนไปหลายเดือน ก็เริ่มเขียนตัวครึ่งบรรทัด ในขณะที่เด็กมือยังไม่พร้อม ก็เขียนด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ เพื่อให้เขียนได้ง่าย และอาจใช้ปลอกจับดินสอ ช่วยให้สามารถจับดินสอได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งเด็กที่เป็นอัมพาตทางสมอง กล้ามเนื้อมือเกร็ง ทำให้เขียนไม่ได้ ก็ใช้การหยิบบัตรตัวอักษรแต่ละใบมาวางเรียงเป็นคำแทนการเขียน เป็นต้น เด็กๆ ต่างยอมรับกันและกัน ไม่มีการล้อเลียนหรือหัวเราะเพื่อนที่ยังไม่พร้อม ทุกคนให้กำลังใจกันและกัน เพราะว่า มีความเชื่อร่วมกันว่า “พื้นฐานต่างไม่เป็นไร ใจดวงเดียวกัน”

เน้นความสนใจทางปัญญา

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ ครูเน้นการใช้ความสนใจทางปัญญาด้านต่างๆ ในการเรียนรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความสนใจทางปัญญาด้านต่างๆ สามารถเรียนรู้ไปพร้อมกัน โดยผ่านการใช้ภาษา การพูดคุย การเขียนตัวอักษร คำประโยคเรื่องราว

ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้นี้ครูก็เน้นการได้ใช้ความสนใจทางปัญญาด้านต่างๆ (Multiple Intelligences) ในการเรียนรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความสนใจต่างกันสามารถเรียนรู้ไปพร้อมๆ กันโดยผ่านการใช้ภาษา (Linguistic) ในการพูดคุย การอ่านเขียนตัวอักษร คำ ประโยค เรื่องราว การใช้ดนตรี (Musical) ในการเรียนรู้ภาษาไทยผ่านเพลงและจังหวะ ใช้การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย (Bodily/ Kinesthetic) เช่นเขียนด้วยนิ้ว ด้วยมือทั้งมือ ด้วยแขน และร่างกายทั้งตัว หยิบจับบัตรตัวอักษรมาประ sost คำต่าง ๆ กระโดดไปตามช่องคำต่าง ๆ เดินไปบนเส้นเชือกที่ขดเป็นตัวอักษร

การใช้ตรรกะ/อธิบายด้วยสัญลักษณ์ ทำแผนภูมิประ sost คำ ให้เห็นถึงส่วนประกอบของคำอย่างง่าย ๆ ได้แก่ พยัญชนะตันแบบต่าง ๆ - อักษรเดี่ยว อักษรควบกล้ำ อักษรควบไม่แท้ ร่วมกับสระแบบต่างๆ- สรະเดี่ยว สระประ sost สระที่มีเสียงพยัญชนะท้าย ร่วมกับตัวสะกด- ตัวสะกดที่เป็นคำเปล คำตาย ตรงตามมาตรฐานตัวสะกดที่เป็นคำเป็นคำตายไม่ตรงตามมาตรฐาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Interpersonal) ใช้ตัวเพื่อนเป็นสื่อ การเรียนรู้ วิ่งจับคู่ จับกลุ่มในการสร้างคำ สร้างประโยค การจับกลุ่มช่วยกันคิดคำหรือประโยค การโครงสร้างอย่างสงบเงียบด้วยตนเอง (Intrapersonal) ให้เวลาเด็ก ๆ ได้นั่งคิดและทำงานเงียบ ๆ ในบรรยากาศที่สงบสุข มีตัวทำงานที่เด็กบางคนสามารถแยกไปนั่งเงียบ ๆ ได้เมื่อต้องการ และการอาศัยธรรมชาติ (Natural) ใช้วัสดุธรรมชาติเป็นสื่อช่วยให้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นและชัดเจนขึ้น เรียนก้อนหินหรือใบไม้เล็กๆ เป็นตัวอักษร ฯลฯ การทำเซ็นนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้เด็กที่มีวิธีเรียนรู้ที่แตกต่างจากเด็กส่วนใหญ่ เช่นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เฉพาะทาง เด็กอหิสติก ฯลฯ ได้ใช้วิธีที่ตนถนัดในการทำความเข้าใจกับข้อมูล และเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้นเท่านั้น แต่การมีวิธีการเรียนและการใช้สื่อ และกิจกรรมที่หลากหลาย ยังช่วยให้เด็กทั่วไปซึ่งมีสติปัญญาด้านต่างๆ ผสมผสานกัน ในระดับต่าง ๆ สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพยิ่งขึ้นด้วย

ออกแบบการเรียนรู้ตามระดับความสามารถของเด็กแต่ละคน

ในการออกแบบการเรียนรู้นั้นครูตระหนักเกี่ยวกับระดับความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น การพัฒนาสมรรถนะการเขียน ที่ระบุว่า “การเขียนคำพื้นฐานให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และความหมายของคำ ด้วยลายมือที่บรรจงและเรียบร้อย เพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม” ทั้งครูและเด็ก แต่ละคนต่างตั้งเป้าหมายการเขียนของตัวเด็กเองตามระดับที่แท้จริงของตน เช่น

เด็กหญิงดวงใจ ยังไม่เข้าใจเรื่องของ การเป็นตัวแทนเสียงของตัวอักษร ทั้งพยัญชนะและสรรตั้งนั้นเด็กหญิงดวงใจจะจดจำได้ยาก ตัวพยัญชนะง่าย ๆ ให้ได้ ๗ ตัว คือ ก ต บ ม ย ล และ (เสียง) สระง่าย ๆ ๒ สระ คือ (เสียง) สระและจำคำที่พับบ่ออย่างง่าย ๆ ๓ คำ ได้แก่ ฉัน กิน และ ชอบ ขณะที่เพื่อนอีกกลุ่มนึง ซึ่งรู้จักเสียงพยัญชนะและสรรพอสมควรแล้ว ก็ตั้งเป้าหมายในเรื่องการอ่านและเขียนสะกดคำ ที่มีสระเดี่ยวง่าย ๆ ๕ สระ ได้แก่ สระอา สระอี และสระอู โดยไม่มีตัวสะกด และจำคำที่พับบ่ออย ๑๐ คำ เช่น ฉัน ชอบ แม่ ไป เป็นต้น ส่วนเด็กอีกกลุ่มนึงซึ่งสามารถเรียนรู้การอ่านประสมคำเร็วขึ้น ก็ฝึกอ่านและเขียนตัวสะกดที่มีสระอา สระอี สระอู สระเอ และสระโอ โดยไม่มีตัวสะกด และฝึกจำคำที่พับบ่ออย ๒๐ คำ เช่น ฉัน ไป เดิน ข้าว เป็นต้น

จากการอ่านและเขียนคำพื้นฐานตามระดับของตัวเอง นำไปสู่การฝึกอ่านและเขียนประโยชน์และข้อความง่าย ๆ ในสมรรถนะการเขียน ที่ระบุว่า “เขียนข้อความง่าย ๆ เพื่อสื่อสารได้ถูกต้องตามไวยากรณ์ไทย และระดับภาษาที่ใช้ฟังการเขียนประเภทต่าง ๆ อย่างมีมารยาท เหมาะสมกับบุคคล และภัณฑ์ในโลกจริง/หรือโลกเสมือน” เด็กหญิงดวงใจสามารถเขียนประโยชน์โดยใช้ภาพ คัดลอกคำ และคิดสะกดคำด้วยตนเอง เป็นประโยชน์ง่าย ๆ เช่น “ฉัน (คัดลอก) กิน (จำได้) (วาดภาพ)” ส่วนเพื่อน ๆ บางคนก็เขียนประโยชน์ด้วยตัวเองร่วมกับการจำคำที่พับบ่ออยทั้งคำ การคัดลอกคำที่ครูเขียนให้ดูหรือรายการคำที่ครูติดไว้ข้างผนังห้องเรียน และการวาดภาพ เช่น

“ตา (สะกดเอง) กิน (จำได้) กว่าเตี้ย (คัดลอก)”

“แม่ (จำได้) พา (สะกดเอง) น้อง (จำได้) ไป (จำได้) เที่ยว (คัดลอก) ที่ (คัดลอก) เชียงราย (คัดลอก)”

๙) การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

ด้วยพื้นฐานทางสิ่งแวดล้อม การจัดชั้นเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นทุนนี้ โรงเรียนบัวทุกเหล่าได้เปิดใจทดลองเรียนรู้โดยเน้นสมรรถนะเป็นฐาน ตัวอย่างเช่น

การพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เด็กก็ไม่หยุดแค่เรียนอ่าน-เขียนคำในใบงาน การค้นหาและอ่านคำเหล่านั้นในหนังสือนิทานและในสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ แต่เด็กๆ นำคำที่เรียนมาสร้างประโยชน์ โดยอาศัยการวาดภาพประกอบ การมีครูช่วยบอกคำที่เด็กอยากเขียน แต่ยังสะกดเองไม่ได้ และการมีตัวช่วย ทั้งที่เป็นแผ่นใบคำศัพท์ประกอบภาพ เช่น สีต่าง ๆ สัตว์เลี้ยง อวัยวะบนร่างกาย เป็นต้น และที่เป็นโปสเตอร์ติดอยู่ข้างผ้าในห้องเรียน เด็กๆ เขียนคำและประโยชน์ในสื่อต่างๆ ที่ตนสร้างสรรค์ผ่านการเขียนและสนับสนุนจากครู เช่น รายการอาหาร โนบายคำ แบบประโยชน์เขียน ข้อความแนะนำเพื่อนในห้อง เป็นต้น เด็กๆ ในห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของโรงเรียนบัวทุกเหล่า ได้ใช้การรู้หนังสือให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน พากษาเขียนจดหมายถึงกันและกัน โดยมีกล่องใส่จดหมายซึ่งมีการเปิดและนำไปส่งถึงเจ้าของซึ่งที่จ่าหน้า ทุกเช้าพากษา ซ่าวิกันเขียนข้อความเตือนความจำ และซ่าวิกันตรวจว่าทำแล้วหรือยังก่อนเลิกเรียนแต่ละวัน พากษาเขียน

โน้ตเตือนความจำคุณครู ในเรื่องที่เข้าเป็นห่วงว่าคุณครูจะลืม พากษาช่วยกันคิดคำขวัญของแต่ละห้องติดไว้ที่หน้าห้อง พากษาช่วยกันทำกระดานสองภาษาชนเผ่าโดยใช้ขอร์กเขียนทั้งคำภาษาไทย คู่กับคำที่สะกดเป็นเสียงภาษาชนเผ่าของเขางานกระดานดำ และหลังจากทำไปนาน ๆ เข้า เขาก็เกิดความคิดที่จะทำเป็นหนังสือคำสอน ภาษาชนเผ่า ซึ่งพากษาช่วยกันเขียน และคาดภาพประกอบ เก็บเป็นหนังสือของห้องเรียนให้รุ่นน้องๆ ต่อไป การฝึกอ่านเขียนภาษาไทยของเขามิ่งจำเป็นต้องจำกัดอยู่ในใบงาน แต่อยู่ทุกที่ทุกเวลาทุกวิชาและทุกกิจกรรม ในการเรียนแต่ละวันแต่ละสัปดาห์

การพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการจัดการตนเอง: การยอมรับคุณค่าของตนเอง และผู้อื่น

ที่นี่เด็กแต่ละคนมีเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองอย่างง่ายๆ ๑-๒ ข้อ ในแต่ละวิชาเด็กๆ รู้ว่าตัวเองอยู่ตรงไหน และไม่จำเป็นต้องแข่งกับใคร ทั้งครูและนักเรียนในโรงเรียนบัวทุกเหล่า ไม่นำการแข่งขันระหว่างกัน แต่นำการพัฒนาตัวเอง โดยทั้งผู้ใหญ่และเด็กยอมรับว่า คนเราทำผิดพลาดได้ และเราจะนำข้อผิดพลาดมาใช้เพื่อการเข้าใจ เรียนรู้ และเติบโต เราสนับสนุนการพยายามคิด ทำความเข้าใจ ค้นหา ทดลอง และพยายามทำให้ดีขึ้น สนับสนุนกระบวนการเท่ากับที่รู้สึกดีที่ทำได้จนเป็นผลสำเร็จเมื่อได้พยายามและอดทนอย่างหนัก เราเปิดใจ พึงกันและกัน ชื่นชมในความพยายามของเพื่อนและให้กำลังใจแก่กันและกัน ในโรงเรียนแห่งนี้ ทุกคนไม่ใช่แค่หุ่นยนต์ ว่าร้าย หรือทำร้ายกัน ไม่ใช่เพราะครูห้าม หรือผิดระเบียบ หรือกลัวถูกลงโทษ แต่พากเราเคราะฟินศักดิ์ศรีความเป็นคนที่เสมอ กันของกันและกัน ทุกคนมีค่าและควรค่าแก่การให้ความสำคัญ ไม่ว่าคนนั้นจะอายุเท่าไหร่ มีตำแหน่งอะไร หรือมีความรู้เท่าไร ในพิธีรดน้ำผู้ใหญ่วันสงกรานต์ นักเรียนจะรดน้ำขอพรผู้อำนวยการ ครู ผู้ปกครอง และแม่บ้าน/ภารโรงที่ดูแลพากเขา ในชุมชนโรงเรียนแห่งนี้ ไม่มีใครถูกทิ้ง หรือการออกจากกลุ่ม

การพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการรวมพลังทำงานเป็นทีม

ในการเรียนและการทำงาน เด็กคนไหนทำอะไรได้ก็ทำ ทำอะไรไม่ได้ก็ไม่เป็นไร พากษาช่วยกันทำงานให้เพื่อนที่ทำบางอย่างไม่ได้ ได้ช่วยทำในเรื่องที่เข้าพอจะทำได้ ตั้งนั่นเมื่อถึงปลายปีการศึกษาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม ก็พัฒนาขึ้นตามลำดับ ขณะที่เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ บางคนซึ่งไม่มากนัก เด็กส่วนหนึ่งสามารถเห็นจุดเด่นในตนเอง และสามารถแสดงและขยายจุดเด่นของตนเองในการทำงานตามบทบาทหน้าที่ทั้งการเป็นผู้นำ และสามารถรับผิดชอบและความมุ่งมั่นทำงานสำเร็จตามเป้าหมาย (ระดับ ๓) ในขณะที่เพื่อนๆ ส่วนใหญ่ยังต้องอาศัยการชี้นำจากผู้ใหญ่ และเพื่อนที่มีความเป็นผู้นำสูงกว่า ในการแสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองตามที่ได้รับมอบหมายทั้งการเป็นผู้นำและสามารถ และรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ ด้วยความมุ่งมั่น งานงานสำเร็จตามเป้าหมาย (ภายใต้การแนะนำ) (ระดับ ๒) และมีเด็กบางคนโดยเฉพาะเด็กพิเศษกลุ่มที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งยังมีความจำกัดในเรื่องการรับบทบาทและจุดเด่นของตนเอง ตลอดจนยังมีความมุ่งมั่นในการทำงานไม่เพียงพอ ที่จะทำงานจนสำเร็จ ด้วยตนเอง ก็เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และการทำงานต่างๆ กับเพื่อนอย่างกระตือรือร้น โดยได้รับความช่วยเหลือจากครูและเพื่อนๆ และแม้จะมีข้อจำกัดดังกล่าว แต่เขาก็แสดงถึงความตั้งใจ และสามารถ แสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองทั้งการเป็นผู้นำและสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากทีมด้วยความมุ่งมั่น (ภายใต้การแนะนำของ ของครูและเพื่อนๆ) (ระดับ ๑)

สิ่งที่ทุกคนในโรงเรียนบัวทุกเหล่ารับรู้คือ...

ที่นี่ไม่มีใครพิเศษกว่าใคร ไม่มีใครไม่ได้ทำอะไรเลย

การเรียนรู้ของทุกคนที่นี่เป็นการเรียนรู้เพื่อชีวิตเพื่อใช้จริงทั้งเพื่อบรรลุบัณฑิตและอนาคต

๓. โรงเรียนด้วยรัก : การดูแลเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม

เกริ่นนำ : รู้จักบริบท แวดล้อม

โรงเรียนด้วยรัก เป็นโรงเรียนในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ที่ดูแลนักเรียนที่เคย “กระทำความผิด” ถึงแม้ว่านักเรียนในโรงเรียนด้วยรักจะเคยเลือกเดินในทางที่ไม่ถูกต้อง แต่โรงเรียนด้วยรักไม่ได้ก่อตั้งขึ้นเพื่อลงโทษเด็กกลุ่มดังกล่าว หากแต่ต้องการช่วยเหลือบำบัดแก้ไขพื้นฟูและมอบเครื่องมือต่าง ๆ ให้นักเรียนสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเข้มแข็งทั้งกายใจและไม่กลับไปเสือกเดินในทางที่ผิดอีกครั้ง

โรงเรียนด้วยรักเป็นโรงเรียนที่มีลักษณะพิเศษ เป็นโรงเรียนประจำ มีรั้วรอบขอบเขต และมีการดูแลความปลอดภัยที่เข้มงวด เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนหลบหนีออกจากลู่ทางหรือภูของโรงเรียนที่วางไว้ รั้วและกำแพงเหล่านี้ไม่ได้สร้างขึ้นจากความไม่ไว้วางใจ แต่สร้างไว้เป็นสิ่งเดือนใจให้กับนักเรียนก่อนที่จะคิดตัดสินใจทำสิ่งใด ภายในโรงเรียนแบ่งสัดส่วนพื้นที่อย่างชัดเจน เช่น ห้องเรียนวิชาสามัญ ห้องเรียนอาชีพ สนามกีฬา หอนอน โรงอาหาร ห้องพยาบาล และด้วยกฎที่เข้มงวด นักเรียนจะใช้พื้นที่แต่ละส่วนตามเวลาในตารางเรียนที่วางไว้เท่านั้น ไม่สามารถใช้พื้นที่ตามใจนอกเหนือตารางเรียนได้

ในโรงเรียนที่ว่าไป “คุณครู” คือผู้ให้ความรู้แก่นักเรียน แต่ภายในโรงเรียนด้วยรัก ซึ่งมีเป้าหมายช่วยเหลือบำบัดแก้ไขพื้นฟูเรียนอย่างรอบด้าน จึงมีนักวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ร่วมกันให้ความรู้แก่นักเรียน ประกอบด้วย นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพที่ปรับเปลี่ยนคุณครู นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และพยาบาล นักวิชาชีพแต่ละตำแหน่งจะจัดกิจกรรม โปรแกรมให้ความรู้ และอบรมนักเรียนตามศาสตร์ของตนเอง เช่น โปรแกรมบำบัดเฉพาะด้านครอบครัว โปรแกรมจัดการความโกรธ โปรแกรมเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งโปรแกรมเหล่านี้ล้วนมีจุดประสงค์เพื่อบำบัดแก้ไขพื้นฟูและแก้ปัญหาตามความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน

หากพูดถึงนักเรียนโรงเรียนด้วยรัก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายคนต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่าการดูแลนักเรียนที่นี่เป็นสิ่งที่ท้าทายศักยภาพอย่างมาก นักเรียนในโรงเรียนด้วยรักเป็นนักเรียนที่มาจากการต่างพื้นที่ ต่างชุมชน ต่างจังหวัด ต่างศาสนา รวมถึงต่างเชื้อชาติในบางครั้ง นักเรียนค่อนข้างมีพื้นฐานด้านการศึกษาที่หลากหลาย มีอายุที่แตกต่างกัน ยิ่งไปกว่านั้นนักเรียนส่วนมากมีทัศนคติด้านลบต่อการศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนเมื่อได้พูดคุย สัมภาษณ์สอบถามมุมมองเกี่ยวกับเรื่องนี้ และนักเรียนส่วนมากจะหลุดออกจากระบบการศึกษา ก่อนเข้ามารับการดูแลต่อ ณ โรงเรียนด้วยรัก แห่งนี้

การจัดประสบการณ์سانสร้างชีวิตใหม่ : จุดเน้นและแนวทางสำคัญ

โรงเรียนด้วยรักจัดการศึกษาโดยมีเป้าหมายให้นักเรียนที่ยังเรียนไม่จบการศึกษาภาคบังคับต้องเรียนต่อให้จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนผู้ที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วให้มีทางเลือก ๒ ทาง คือ (๑) ศึกษาสายวิชาชีพ หรือ (๒) ศึกษาต่อสายสามัญ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นพื้นฐานหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว สามารถเรียนระดับอุดมศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีตามความประสงค์ จุดเน้นเกี่ยวกับ การฝึกอาชีพ/วิชาชีพ และการอบรมตามหลักศาสนา การอบรมส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตอาสาช่วยเหลือสังคมและชุมชน

ด้วยความพิเศษของโรงเรียนด้วยรัก และความหลากหลายของนักเรียน โรงเรียนด้วยรักจึงมีหลักสูตรการศึกษาที่หลากหลายเพื่อตอบโจทย์ความแตกต่างของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยหลักสูตรการศึกษาภายในโรงเรียนด้วยรัก จะดำเนินการตามหลักสูตรต่าง ๆ ที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน มีการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียนด้วยรักโดยใช้หลักสูตรการศึกษาใน

ระบบและหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ได้แก่ ๑) หลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) สอนใน ๓ ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ๒) หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการศึกษา กับสถานศึกษาภายนอกโรงเรียน ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีทั้งการศึกษาทางเลือกรูปแบบศูนย์การเรียน และ การประสานความร่วมมือ กับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่อยู่ ใกล้เคียง และ ๓) หลักสูตรอาชีวศึกษา เพื่อจัดการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้กับ นักเรียน ที่จะระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ที่ไม่ประสงค์เรียนต่อในสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

กลยุทธ์สำคัญ : ผนึกกำลังจากเครือข่าย

นอกจากการจัดการศึกษาในเชิงวิชาการแล้ว โรงเรียนด้วยรักยังส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้ฝึกอาชีพ ไปพร้อม ๆ กับการเรียนวิชาการ เนื่องจากโรงเรียนเล็งเห็นว่า การที่นักเรียนจะสามารถกลับไปใช้ชีวิตใน สังคมได้อย่างปกติสุข และไม่กลับไปเลือกเดินในเส้นทางเดิมอีกนั้น นักเรียนจำเป็นที่จะต้องมีอาชีพ เพื่อเป็น อิทธิพล ที่จะช่วยให้เด็กสามารถเข้าสู่สังคมได้ด้วยตัวเอง และครอบครัว การฝึกอาชีพ/วิชาชีพของโรงเรียนด้วยรัก จะใช้หลักสูตรที่มี หน่วยงาน หรือสถานศึกษาภายนอกรับรอง เช่น สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานด้านการศึกษาทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ในการสนับสนุนการจัดการศึกษา หรือฝึกวิชาชีพ ให้กับเด็กนักเรียน

สมรรถนะสำคัญที่เป็นจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนด้วยรัก มีจุดเน้นเกี่ยวกับ การฝึกอาชีพ/วิชาชีพ และการอบรมตามหลักศาสนา การอบรม ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตอาสาช่วยเหลือสังคมและชุมชน

ในส่วนการฝึกอาชีพ/วิชาชีพ นั้นมีหลักสูตรการฝึกอาชีพ/วิชาชีพต่าง ๆ มากมายหลายสาขา เช่น หลักสูตรการเดินสายไฟฟ้าในอาคาร หลักสูตรการทำปุ๋ยหมัก หลักสูตรบริการเต้ามืออาชีพ หลักสูตรงานแม่บ้าน โรงแรม หลักสูตรงานติดตั้งโซล่าเซลล์ หลักสูตรงานควบคุมอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ด้วยสมองกล ฝังตัว ฯลฯ นอกจากนั้น สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬา โรงเรียนด้วยรักได้มีการส่งเสริมเพื่อ พัฒนา และยกระดับการกีฬาแก่นักเรียนให้สามารถประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมด้านกีฬาได้ เช่น การเป็น นักกีฬาอาชีพ กรรมการผู้ตัดสิน ผู้ฝึกสอนกีฬา และการจัดกิจกรรมด้านการแข่งขันกีฬา เป็นต้น

โรงเรียนด้วยรัก มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาระงาน อาชีพและการ ประกอบการ ที่เน้นการสร้างลักษณะนิสัยในการจัดการตนเอง ผ่านกิจกรรมการทำงานอย่างเป็นระบบที่เป็น ภาระ วางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และจัดลำดับความสำคัญของการทำงาน และลงมือปฏิบัติอย่างเป็น ระบบ และมุ่งมั่น เทื่องโภcasในการพัฒนางานเดิมด้วยรูปแบบการทำงานที่แปลงใหม่ และสร้างสรรค์ และ จัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานอย่างประนีประนอม และสันติวิธี การหารายได้อย่างสุจริต และการเป็นผู้ประกอบการ ที่มีการประยุกต์ใช้ความรู้และความสามารถในการหารายได้เสริม และการเป็น ผู้ประกอบการ และการตระหนักรู้ในอาชีพ ที่มีการรับรู้และเห็นความสำคัญในโอกาสและการเข้าใจ แนว ทางการเข้าสู่อาชีพที่สอดคล้องกับความสนใจ ความสนใจ และความสามารถของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการ พัฒนาสมรรถนะหลักด้านการจัดการตนเอง ที่มุ่งเป้าให้นักเรียนเกิดความรักและเห็นคุณค่าในตนเอง มี เป้าหมายในชีวิต มีวินัยในตนเอง จัดการอารมณ์ และความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีสติ และ ทันท่วงที มีสุขภาวะ และมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ได้ดีด้วย

นอกจากนี้ยังเน้นการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการสืบสอ卜 และการคิดขั้นสูง โดยเฉพาะการคิดอย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหา การตัดสินใจหรือการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการพิจารณาอย่างรอบคอบ จึงจัดให้มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ พัฒนาทักษะที่จำเป็น และเข้าใจสังคมภายนอก ผ่านกิจกรรมนอกเวลาเรียนต่าง ๆ มากมาย นักเรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะที่ก้าวทันยุคสมัยและเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ เช่นเดียวกับนักเรียนจากสถานศึกษาอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้การสร้างวัตกรรมผ่านกระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) การเรียนการเขียนโค้ด (Coding) การเรียนการสร้างเกม RPG Maker การประกวดทักษะ การขายออนไลน์ รวมไปถึงการประกวดงานตรี

หากมองจากมุมมองคนภายนอก

....หลายคราวอาจจะตั้งคำถามว่าเหตุใดโรงเรียนด้วยรักจึงมอบโอกาสเหล่านี้ให้กับนักเรียนที่เคยเลือกเดินทางที่ไม่ถูกต้องมาก่อน

มุมมองคนภายในโรงเรียนด้วยรัก

..คนที่นี่ทุกคนเชื่อว่าการให้อาสา การทำให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลอย่างถูกต้องเหมาะสม และการให้นักเรียนได้เห็นสังคมและโลกในแบบมุมที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน จะช่วยให้นักเรียนพบกับทางเลือกที่หลากหลายในชีวิต และทางเลือกนั้นอาจเป็นเหตุผลให้นักเรียนไม่หวนกลับไปเดินในเส้นทางเดิมอีก

๔. โรงเรียนปลูกธรรม: การจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนปริยัติธรรม

“การศึกษาทางโลกเชิญก้าวหน้ามากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของโลก การศึกษาพระปริยัติธรรม ก็จำเป็นต้องอนุวัตรไปตามความเปลี่ยนแปลงของโลกบ้าง จึงเห็นสมควรที่จะมีหลักสูตรในการเรียนพระปริยัติธรรมเพิ่มขึ้นอีกแผนกหนึ่ง คือ หลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ทั้งทางโลก และทางธรรมควบคู่กันไป”

พระดำรัสในสมเด็จพระอวตารวงศ์ศักดิ์ญาณ สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระมหาสังฆปรินายก
(จวน อุปนายิกมหาเถระ)

เกริ่นนำความคิด : ที่มาที่ไปและบริบท

โรงเรียนปลูกธรรม จัดเป็นสถานศึกษาในรูปแบบโรงเรียนชั้นเดียวกับโรงเรียนของรัฐและเอกชนทั่วไป ซึ่งคณะกรรมการกำกับของมหาเถรสมาคมเป็นผู้บริหารงานและดูแลการศึกษา โดยมีหน่วยงานในการกำกับดูแล คือ กองพุทธศาสนาศึกษา กลุ่มการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนา เป็นผู้ดูแลเช่นเดียวกัน รวมกับหน่วยงานต่าง ๆ ตามประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓ ที่กำหนดให้มีการบริหารจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กำหนด ทั้งนี้จึงทำให้โรงเรียนปลูกธรรม ถือเป็นโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงนับเป็นสถานศึกษาแห่งสถาบันพระพุทธศาสนา

ภายใต้การกำกับ ดูแลของคณะกรรมการฯ ในการสนับสนุนส่งเสริมของสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติโดย เป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสและยากจนจำนวนมากในพื้นที่ต่าง ๆ ที่ไม่สามารถหรือไม่มีโอกาสได้ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ และเอกชนทั่วไปได้ สำหรับเด็กยากจนหรือเด็กที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ การได้บวชเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ก็ถือเป็นอีกหนึ่งโอกาสทางการศึกษาที่สำคัญ

ขณะเดียวกันรายงานประจำปี ๒๕๖๕ ของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ระบุว่า ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ส่งผลให้มีนักเรียนยากจนพิเศษซึ่งมีความเสี่ยงสูงที่จะหลุดออกจากระบบการศึกษาภาคบังคับ (อนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ ๓) จำนวนกว่า ๑.๓ ล้านคน ในสถานศึกษา ๕ สังกัด นอกจากนี้แม้ว่าในปีการศึกษา ๒๕๖๕ จะมีการเปิดเรียนตามปกติ แต่เด็กนักเรียนในทุกระดับชั้นต่างประสบปัญหาการเรียนรู้ลดลง มีทักษะพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ลดต่ำลง ซึ่งเป็นผลจากการปิดชั้นเรียนในโรงเรียน ช่วงปีการศึกษา ๒๕๖๓-๒๕๖๔ หากไม่สามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ ประเทศไทยอาจจะสูญเสียเด็กรุ่นนี้ไปทั้งรุ่น จึงนับเป็นความท้าทายอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนงานด้านการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาของไทย ซึ่งความพยายามของหัววิธีการและแนวทางที่จะช่วยให้เด็ก ๆ ยังคงสามารถอยู่ในระบบการศึกษาต่อไปได้ หนึ่งในนั้นคือ การบวชเรียนเพื่อศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ฉะนั้นการที่โรงเรียนปลูกธรรมได้ก่อทำเนิดขึ้นในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ระดับประถมศึกษา จะเป็นการทำให้เด็กนักเรียนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา และอยู่ในกลุ่มที่มีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และเปราะบางทางเศรษฐกิจ และสังคม สามารถบวชเรียนเพื่อเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ของวัด และสามารถเล่าเรียนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย อันเป็นการต่อยอดโอกาสทางการศึกษา และการสืบทอดเจตرمยในการรักษาครรภ์ของญาติธรรม และสังคมไทย

จุดเน้นการพัฒนา : การสร้างศาสนายาทที่ดี เพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา

โรงเรียนปลูกธรรม ถือเป็นสถานศึกษาที่มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเป็นเอกลักษณ์และมีวัตถุประสงค์พิเศษ กล่าวคือ เป็นโรงเรียนเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนาที่มุ่งเน้นการสร้างศาสนายาทที่ดี เพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้พร้อมเป็นพุทธศาสนายาทที่เปี่ยมปัญญาพุทธธรรม ประพฤติปฏิบัติตามได้ถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัยอันเป็นพุทธบัญญัติ มีหลักพระธรรมนำชีวิตอันเป็นคุณลักษณะปริยัติสามัญที่พึงประสงค์ และสามารถทำหน้าที่เผยแพร่พุทธธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และคุณภาพชีวิตของคนในสังคมในเชิงบูรณาการวิชาการทั้งทางธรรมและทางโลกได้อย่างดีมีวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน ซึ่งโรงเรียนปลูกธรรมเป็นเสมือนโรงเรียนขยายโอกาสสำหรับนักเรียนในชนบท และในเมืองที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เนื่องจากเด็กที่เข้ามาบวชเรียนที่นี่จะได้เรียนพร้อมไม่มีค่าใช้จ่าย ได้ ฯ นอกจากนี้ทางโรงเรียนปลูกธรรมยังดูแลเรื่องค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นค่าอาหาร ค่าห้องสื้อ ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าผ้าไตรจีวร ค่าของใช้ส่วนตัว ตลอดจนค่าอาหารพาหนะในการมาโรงเรียนสำหรับกรณีที่สามเณรไม่ได้จำวัดที่โรงเรียนแต่จำวัดอยู่ที่วัดใกล้บ้าน โดยงบประมาณทั้งหมดได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สมรรถนะสำคัญที่เป็นจุดเน้น

โรงเรียนปลูกธรรม เน้นการพัฒนาสมรรถนะหลักสำคัญ ๓ ด้านคือ สมรรถนะหลักด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะการรับผิดชอบต่อพบทบทหน้าที่ มีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคมอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม บนฐานความคิดของการอยู่ร่วมกันท่ามกลาง

ความหลากหลายและการพัสดุศรีความเป็นมนุษย์ สมรรถนะหลักด้านการจัดการตนเอง ที่พัฒนาให้ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในตนเอง มีเป้าหมายในชีวิต มีวินัยในตนเอง จัดการอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีสติและทันท่วงที่ รวมถึงจัดการปัญหาภาวะวิกฤต สามารถพัฒนาศักยภาพและสู่สภาวะสมดุล มีสุขภาวะ และมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี และสมรรถนะหลักด้านการสื่อสารที่เน้นการสื่อสารที่หลากหลาย สื่อสารได้เป็นธรรมชาติ และรู้เท่าทัน สามารถคิด สามารถวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เลือกใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมสมกับบุคลิกภาพทางเพศ ก่อประโยชน์ให้แก่ตนเอง และสังคม

โรงเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา โดยเน้นการบูรณาการวิชาสามัญ เช่นเดียวกับโรงเรียนอื่น ๆ ในระบบโรงเรียนของรัฐและเอกชน เพื่อให้กิจกรรมสามารถเข้าใจในองค์ความรู้ทางโลกในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสมบัติสารูป แต่ขณะเดียวกันยังคงรูปแบบการจัดการเรียนสอนในรายวิชาเฉพาะที่กำหนดให้นักเรียน คือ พระภิกษุสามเณรต้องเรียนตามนโยบายของคณะกรรมการฯ โดยมหาเถรสมาคม คือ วิชาภาษาบาลี และวิชาพระพุทธศาสนา (อันประกอบด้วยพุทธประวัติ ธรรมวินัย และศาสนปฏิบัติ) เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาหลักพระพุทธศาสนาในคัมภีร์พระไตรปิฎก และสามารถเข้าใจในพระธรรมอย่างถ่องแท้ ด้วยการศึกษาพระบาลี อันยังประโยชน์ให้ผู้เรียนสามารถนำไปเป็นเครื่องมือเผยแพร่พระพุทธศาสนา อันเป็นหน้าที่สำคัญของพระภิกษุสามเณร ในฐานะ ที่เป็นศาสนทายาทผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา และจะใช้ความรู้ทางธรรม และความรู้ทางโลกที่จะสามารถบูรณาการธรรมะให้เข้ากับประชาชนโดยทั่วไปได้ ปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้อง กับเนื้อหาสาระกิจกรรม

นอกจากนี้โรงเรียนปลูกธรรมเน้นวิชาสามัญที่เกี่ยวข้องกับห้องถีนเพื่อให้มีการเข้าใจวิถีชีวิตของชุมชน สังคม อันเป็นผู้ให้ข่าว น้ำ และตอบแทนศรัทธาของคนบูชาติธรรม ผู้เรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีองค์ความรู้ในเชิงสังคมและวัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้งภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่เน้นภาษาถิ่น และภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การแข่งขันสถานการณ์การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน

โรงเรียนปลูกธรรมมีการจัดการเรียนรู้เน้นการใช้ประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง สร้างสถานการณ์ตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง โดยโรงเรียนนำภูมิปัญญาห้องถีนและประสานความร่วมมือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ห้องถีนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน เต็มตามศักยภาพ เน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ รักษา และต่อยอดพระพุทธศาสนา และเพื่อเป็นสมมະแก่ ญาติโยมและศาสนาที่นookจากสืบทอดพระพุทธศาสนาและยังเป็นผู้ให้บริการทางความเชื่อ ความศรัทธา และจิตใจแก่ชุมชน โดยโรงเรียนปลูกธรรมมีการเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ ให้กับสามเณร เช่น ทักษะการให้คำปรึกษา ทักษะการรับฟัง ทักษะการใช้ชีวิต ทักษะการเทศนาธรรมภายในตัว โลกาภิวัตน์ ทักษะอาชีพ ทักษะการทำงานกับชุมชน

โรงเรียนปลูกธรรมมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งผู้เรียนที่เป็นสามเณร ครูพระ คุณครูผู้ร่าอาสา และ/หรือชาวบ้านในชุมชน โดยเน้นไปในลงมือเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เช่น การร่วมงาน ประเพณีของห้องถีนและชุมชน การทำงานทางด้านจิตวิญญาณ เช่น การสร้างความตระหนักรถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน ด้วยการบวชป่า การทดสอบกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้นำชุมชน คุณครู หรือการสร้างทีมในการทำงานร่วมกับชาวบ้าน นอกจากนี้โรงเรียนยังมีการปลูกฝังให้สามเณร รู้จักการรับฟังผู้อื่น ผ่านการประยุกต์ใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากห้องเรียนสู่การปฏิบัติ โดยครูให้สามเณรเข้าไปรับฟังปัญหา

ของชุมชนหรือชาวบ้านในชุมชน เพื่อนำมาสักดิ้น สังเคราะห์ และนำคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลให้ชาวบ้านได้นำไปสู่การแก้ไขปัญหา ผ่านการถ่ายทอดด้วยการสื่อสาร ย่ออย่างข้อมูลที่ง่ายต่อความเข้าใจของชาวบ้าน เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากจิตใจ และพฤติกรรมของชุมชนร่วมกัน และอีกหนึ่งกิจกรรม คือ การที่สามเณรต้องอาศัยวัด ชุมชน และโรงเรียนในการพัฒนาศักยภาพห่วงการเรียนนั้น โรงเรียนจึงมีการวางแผนเป้าหมายในการให้สามเณรได้ร่วมกันพิจารณาเป้าหมายชีวิตของตนเอง สร้างวินัย และระเบียบผ่านกิจกรรมที่สอดคล้องกับสมณะสารูปในชีวิตประจำวัน เช่น การตืนนอนเพื่อบินทباتร การทำวัตรเช้า เย็น การสังเคราะห์โปรดญาติโดยผ่านการเรียนรู้หลักธรรม เป็นต้น

นอกจากนี้เน้นการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกิจกรรมการเรียนรู้การงาน อาชีพและการประกอบการ ที่เน้นการสร้างลักษณะนิสัยในการจัดการตนเองผ่านกิจกรรมการทำงานอย่างเป็นระบบที่เป็นการวางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนและจัดลำดับความสำคัญของการทำงาน และลงมือปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมุ่งมั่น เห็นโอกาสในการพัฒนาเดิมด้วยรูปแบบการทำงานที่แปลกลใหม่ และสร้างสรรค์ และจัดการความขัดแย้ง ที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานอย่างประนีประนอมและสันติวิธี การตระหนักรู้ในอาชีพ โดยการเห็นความสำคัญในโอกาสและการเข้าใจแนวทางการเข้าสู่อาชีพที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตนเอง โดยโรงเรียนปลูกธรรมเน้นการสอนแบบบูรณาการ เพราะต้องการให้สามเณรมีทักษะทางด้านอาชีพ ติดตัวไว้ พอเรียนจบแล้ว หากสามเณรไม่ต้องการจะbatchต่อ ก็สามารถนำทักษะนี้ไปประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงตัวเอง ตลอดจนดูแลครอบครัวได้ เป็นเครื่องมือในการทำมาหากิน หรือทักษะอาชีพในอนาคตเมื่อผู้เรียนในฐานะสามเณรได้ลาสิกขากบทอกไปใช้ชีวิตในทางโลก

การพัฒนาครู : หลากหลายแนวทาง

การบริหารจัดการโรงเรียนปลูกธรรม ภายใต้การกำกับของหน่วยงานทางศาสนานั้น โรงเรียนปลูกธรรมมีสภาพแวดล้อมในอยู่พื้นที่ที่รณรงค์ส่งเสริมเจ้าอาวาสเป็นผู้จัดการโรงเรียน มีคณะผู้บริหาร โดยเฉพาะผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นภิกษุสงฆ์ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เข้ามาในการบริหาร และคุณครูที่ส่วนใหญ่เป็นพระภิกษุ และภรรยาสามัคคี มากสามเณรไม่ต้องการจะbatchต่อ ก็สามารถนำทักษะนี้ไปประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ พัฒนาครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีให้ตรงตามเนื้อหาวิชาหรือความถนัด มีการอบรมครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ พัฒนาครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี โดยสนับสนุนให้มีการศึกษาค้นคว้า สำรวจ ความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเข้าร่วมประชุม สัมมนา อบรม หรือร่วม กิจกรรมทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในที่ประชุม รวมทั้งพัฒนาครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีให้มีจำนวนเพียงพอ กับชั้นเรียน ครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีคุณวุฒิและมีประสบการณ์ทางโลกด้วย เพื่อสามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ในปัจจุบันเปรียบเทียบ อธิบายและประยุกต์ใช้ และพัฒนา เทคนิควิธีการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจอย่างแท้จริง และใช้สื่อการสอนที่ทันสมัยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนยิ่งขึ้น โดยโรงเรียนปลูกธรรมมีการพัฒนา และสร้างคุณภาพทางการศึกษาที่เน้นการตอบสนองความคาดหวังของสังคมต่อบทบาทของสถาบันสงฆ์ ความต้องการการศึกษาของคณะสงฆ์ ความสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และการร่วมอยู่ในระบบการจัดการศึกษาของชาติที่ไม่แยกส่วนของจ้าววิธีชีวิต สร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สร้างฐานอันมั่นคง : การศึกษาสู่อนาคตของตนและพุทธศาสนา

อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้เรียนในฐานะสามเณร ที่เข้ามาศึกษาในโรงเรียนปลูกธรรม เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วนั้น นักจากมีความรู้และทักษะในทางโลกแล้ว ยังมีความรู้และทักษะทางธรรมะและบาลีศึกษา อันมีเครื่องมือในการต่อยอดสมณสารูปของหน้าที่ภิกษุในการศึกษาเล่าเรียนบาลีในอนาคต ซึ่งหากผู้เรียนศึกษาต่อ

ในแผนกสามัญ หรือแผนกบาลีในอนาคต ก็จะสามารถใช้องค์ความรู้เหล่านี้ในการสอบบาลีสนามหลวง เพื่อให้สำเร็จสูงสุดที่เปรียญธรรม ๕ ประโยคของการศึกษาของวิกิช สามเณรในสังคมไทย และอาจนำความรู้เหล่านี้ในการต่อยอดการศึกษาทางโลกในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา หรืออุดมศึกษาในอนาคตต่อไปได้เช่นกัน ผู้เรียนจะเป็นผู้มีวิถีแห่งการฝึกศีล สมาริ และปัญญา ได้เรียนรู้โลกและธรรมะสมดั่งชื่อการศึกษาพระปริยัติ และฝึกฝนการปฏิบัติ เพื่อนำให้พุทธบุตรเหล่านี้เข้าสู่หนทางแห่งปฏิเวช ตามคำสอนและวิถีที่พระศาสดาได้วาง แนวทางไว้

สร้างฐานอันมั่นคง : การศึกษาสู่อนาคตของตนและพุทธศาสนา

ผู้เรียนจะเป็นผู้มีวิถีแห่งการฝึกศีล สมาริ และปัญญา ได้เรียนรู้โลกและธรรมะสมดั่งชื่อการศึกษา พระปริยัติ และฝึกฝนการปฏิบัติ เพื่อนำให้พุทธบุตรเหล่านี้เข้าสู่หนทางแห่งปฏิเวช ตามคำสอนและวิถีที่พระศาสดาได้วางแนวทางไว้

๔. การศึกษาแบบศูนย์การเรียน

เกณฑ์นำความคิด

ในอดีตการศึกษาสัมพันธ์อยู่กับชีวิต เป็นการศึกษาที่ถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น จากพ่อแม่ และผู้รู้ในชุมชนต่าง ๆ ที่มีภูมิปัญญาในแต่ละสาขา 다양 มีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจบ่มเพาะจริยธรรม และเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดความรู้ศิลปะวิทยาการต่าง ๆ แต่เมื่อประเทศไทยต้องปรับตัว เพื่อความอยู่รอดและพัฒนาให้หัดเดี่ยมนาบานะประเทศ ทำให้เกิด “โรงเรียน” ซึ่งมุ่งผลิตคนเข้าระบบราชการ เพื่อช่วยพัฒนาประเทศ แม้ว่าสถานการณ์บ้านเมืองและสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปมากเพียงใด แต่การศึกษาไทย ก็ยังคงมีแนวทางและหลักสูตรที่พยายามได้เปลี่ยนแปลงให้เข้ากับบริบทและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

เมื่อการศึกษาแยกส่วนออกจากชีวิตแยกส่วนออกจากบริบทของชุมชน ทำให้ชุมชนท่องถิ่นอ่อนแอลง เพราะไม่สามารถนำการศึกษาที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาตนเองและชุมชนของตนได้ โดยเฉพาะนับจากมีพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๕ ในมาตรา ๖ ที่เป็นข้อบังคับให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนใน “โรงเรียน” ซึ่งว่างของการศึกษาที่ไม่ตอบสนองชีวิตผู้เรียนและชุมชนท้องถิ่นที่ยังสร้างผลกระทบที่เด่นชัดขึ้น

เมื่อการศึกษาในระบบไม่สามารถตอบสนองผู้เรียนที่หลากหลายได้ จึงเริ่มมีการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเดิมอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) (หรือกรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) ในปัจจุบัน) เพื่อรับผู้เรียนให้เข้าถึงการศึกษาได้มากขึ้น โดยแต่เดิมสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) นอกจากจะเป็นการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่แล้ว ยังเคยเป็นระบบการศึกษาที่รองรับผู้เรียนที่หลุดจากระบบได้ในระดับหนึ่ง เช่น เด็กในชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่ที่ไม่มีโรงเรียน เด็กที่หลุดออกจากโรงเรียนในระบบ เด็กด้อยโอกาส มีครอบครัวในวัยเรียน รวมถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาด้านความไม่พร้อมของผู้เรียนและผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังมีกลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการเฉพาะ มีความพร้อมและมีพิเศษที่การศึกษาในระบบไม่สามารถตอบสนองได้ โดยในระยะแรกหลักสูตรของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) มีความ

ยึดหยุ่นที่จะปรับให้เข้ากับบริบทของผู้เรียนและพื้นที่ได้ในระดับหนึ่ง แต่หลักสูตรของ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สคร.) เน้นไปที่การศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ และการสอบเพื่ออาชีวศึกษาไปใช้ ไม่มีการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มนี้

อย่างไรก็ตาม ในช่วงระยะหนึ่ง สำนักงานส่งเสริมการศึกษาระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ก็ยังเป็นช่องทางออกที่เป็นไปได้ โดยได้ตอบสนองความต้องการของเด็กที่หลุดจากระบบและนักเรียน ในระบบที่สอบเทียบได้มาตรฐานเพื่อเรียนในระดับมหาวิทยาลัย โดยไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบจนจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ได้ การใช้ช่องทางดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะขยายตัวมากขึ้น เนื่อย ๆ แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของนักเรียนกลุ่มนี้ โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีความ ต้องการเฉพาะ มีความพร้อม และมีศักยภาพในการเรียนรู้ ที่การศึกษาในระบบไม่ตอบสนองได้จากนี้ยังมี ผู้เรียนและชุมชนต่าง ๆ มากมายที่ไม่มีโรงเรียนในพื้นที่ หรือชุมชนที่มีบริบทวิถีชีวิต ศาสนาและวัฒนธรรมที่ แตกต่างหลากหลาย รวมถึงเด็กที่มีปัญหาความไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ ที่ไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาด้วย

ศูนย์การเรียน : ตัวช่วยสำคัญ

เพื่อตอบสนองผู้เรียนกลุ่มดังกล่าว จึงได้เกิดนวัตกรรมที่เป็นสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ของภาคประชา สังคม หรือสถาบันทางสังคมเป็นสถานศึกษารูปแบบใหม่ๆ เกิดขึ้นมา焉 โดยเฉพาะเมื่อมีกฎหมายที่มี ข้อกำหนดให้ สถานศึกษาที่ต้องการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษาได้เหมือนโรงเรียน สามารถจัดตั้งเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเรียกว่า “ศูนย์การเรียน” โดยมีกฎระทรวงอุปกรณ์ ศูนย์การ เรียน คือ สถานศึกษาที่สถาบันทางสังคมจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ในมาตรา ๑๒ “นอกเหนือจากรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันทางศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน สังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎระทรวง”

รวมถึงได้เชื่อมโยงสถาบันภาคใต้ในมาตรา ๑๘ (๓) ที่กำหนดให้ว่า ศูนย์การเรียน ได้แก่ สถานที่เรียนที่ หน่วยงานจัดการศึกษาก่อโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถาบัน สงเคราะห์ และ สถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด” โดยมีกฎระทรวง ๖ ฉบับ มารองรับดังนี้ กฎระทรวงว่าด้วยสิทธิ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ กฎระทรวงว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบัน พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๔๘ กฎระทรวงว่าด้วยสิทธิของบุคคลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การ เรียน พ.ศ. ๒๕๔๙ กฎระทรวงว่าด้วยสิทธิขององค์กรวิชาชีพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎระทรวงว่าด้วยสิทธิขององค์กรเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ. ๒๕๕๑

ศูนย์การเรียนจึงสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นไปตามปรัชญา แนวคิด และเป้าหมายในการจัด การศึกษาที่แตกต่างกันบริบทของผู้เรียน บริบทของพื้นที่ และบริบททางวัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยมีความ เป็นอิสระในการจัดการศึกษาที่ปลดล็อกข้อจำกัดของการจัดการศึกษาในระบบออกได้ และสามารถแก้ปัญหา ที่ก่อขึ้นได้ด้วยตัวเอง ไม่ต้องรอการชี้นำจากภายนอก ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดสำคัญในการ จัดการศึกษาฐานสมรรถนะ ศูนย์การเรียนจึงเป็นนวัตกรรมของการศึกษาเพื่อการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาที่ ครอบคลุมและเข้าถึงผู้เรียนในกลุ่มต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง เปิดโอกาสให้สถาบันทางสังคมต่างๆ ได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษา และร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาได้มากมาย

แนวคิดพื้นฐาน

การศึกษาแบบศูนย์การเรียนเกิดขึ้นจากการพยากรณ์คิดค้น หาแนวทางที่จะเป็นทางออก เพื่อแก้ปัญหาที่การศึกษาที่มีอยู่ในระบบที่ไม่สามารถตอบสนองกับบริบทของผู้เรียน ที่แตกต่างกันในด้านความพร้อมและในด้านของวิถีชีวิต บริบทของพื้นที่ และบริบททางวิถีศาสนาและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ศูนย์การเรียน จึงมีความหลากหลาย แตกต่างกันไปตามเป้าประสงค์ที่ต้องการแก้ปัญหาให้กับกลุ่มเป้าหมาย แต่ก็มีลักษณะร่วมที่เป็นจุดเด่นของนวัตกรรม คือ การศึกษาแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงกับชีวิตตามบริบทผู้เรียน และบริบทพื้นที่ๆ เป็นระบบนิเวศการเรียนรู้ที่อยู่บนฐานของวิถีชีวิต ศาสนา วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ใช้ปัญหาและสถานการณ์จริงเป็นโจทย์ในการเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงองค์ความรู้ทั้งปัญญาอติ๊ต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีศักดิ์ศรีในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสำคัญในการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ

แนวทางการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียน

ศูนย์การเรียนเป็นสถานศึกษาที่สร้างสรรค์นวัตกรรมในการจัดการศึกษาที่ดีงามและมีพลังตามบริบทของผู้เรียนในระบบนิเวศการเรียนรู้ที่แตกต่างหลากหลาย เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถาบันสังคมที่มีศักดิ์และสิทธิ์ตามกฎหมาย เช่นเดียวกับโรงเรียนทั้งของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสามารถรองรับกลุ่มเด็กหรือผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เด็กที่ตกหล่น หลุดรอด รวมถึงเด็กที่ไม่ประสบผลิตในระบบการศึกษาปกติแต่สนใจเรียนรู้ด้วยตนเองหรือสนใจเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษาในศูนย์การเรียนที่มีอยู่ให้เลือกอย่างหลากหลาย โดยมีนวัตกรรมที่น่าสนใจ เช่น

๑. นวัตกรรมศูนย์การเรียนเด็กเรียนรู้เอง

เป็นนวัตกรรมของศูนย์การเรียนที่จัดโดยกลุ่มครอบครัวบ้านเรียน จุดเด่นคือเด็กเป็นผู้เลือกสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตัวเอง พ่อแม่สามารถให้ความสำคัญกับการพัฒนาลูกตามความถนัดได้อย่างแท้จริง ผู้จัดเป็นเพียงผู้สังเกตและสนับสนุนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่เด็กเป็นผู้เลือก

ประชญาการศึกษาจึงมีแนวทางแบบบ้านเรียนคือเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้การศึกษาเนماะกับเด็กมากที่สุด โดยมีหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรร่วมกันคือ ให้เด็กมีคุณค่าในตัวเอง มีทักษะ มี ความสามารถที่เป็นประโยชน์ สามารถทำประโยชน์ให้คนอื่น มีความสุขและสร้างรายได้จากความสามารถของตนเองได้ ส่วนตัวหลักสูตรและแผนการเรียนรู้นั้น ครอบครัวจะเป็นผู้ทำแผนตามความเป็นจริงในชีวิต โดยแบบแผนที่เด็กทำทุกวันจะเป็นตัวกำหนดแผนการเรียนของเด็กที่เป็นจุดเน้นตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน กระบวนการเรียนรู้จึงเป็นไปตามธรรมชาติในการดำเนินชีวิตของเด็ก

ครูและสื่อในการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนมีความหมายกว้าง เพราะขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้เรียนโดยเด็กจะเลือกเข้าไปเรียนรู้ด้วยและใช้เป็นเครื่องมือเป็นสื่อในการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้เน้นการประเมินตามสภาพจริงโดยการเก็บร่องรอย หลักฐานสิ่งที่เด็กได้ทำในแต่ละวันแล้วนำมาจัดเข้ากลุ่มตามประเภทของสมรรถนะ และสิ่งที่ได้เรียนรู้ จึงเป็นการประเมินตามสภาพจริงที่ไม่สร้างข้อจำกัดในการเรียนรู้ของเด็ก นวัตกรรมลักษณะนี้ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มาช่วยแก้ปัญหาและลดข้อจำกัดในการจัดการศึกษาของครอบครัวที่มีความพร้อมและต้องการจัดการศึกษาที่ตอบสนองกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียนที่จะเกื้อหนุนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

๒. นวัตกรรมศูนย์การเรียนตามวิถีชีวิตวัฒนธรรมชุมชน

เป็นนวัตกรรมที่เกิดจากการจัดการศึกษาในชุมชน ตามวิถีชีวิตวัฒนธรรมชุมชน เน้นปรัชญา และแนวคิดตอบโจทย์บริบทผู้เรียน วิถีชีวิตศาสนาและวัฒนธรรมชุมชน หลักสูตรเป็นการศึกษาบูรณาการกับชีวิตอย่างเป็นองค์รวม ไม่แยกส่วนออกจากบริบทของผู้เรียนและชุมชน ยึดหยุ่นตามความต้องการของชุมชน เพื่อการแก้ปัญหาที่ชุมชนกำลังเผชิญอยู่ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพและความสนใจ โดยจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของมนุษย์

ในส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการเรียนรู้จากวิถีชีวิตจริง ปฏิบัติจริงบนฐานทรัพยากรในชุมชน ใช้ปัญหาและสถานการณ์จริงเป็นโจทย์ในการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้ที่เริ่มจากครอบครัว ชุมชนไปสู่สังคมที่ใหญ่ขึ้น เป็นการเชื่อมโยงความรู้ในพื้นที่กับความรู้นอกพื้นที่ เชื่อมความรู้ดังเดิมกับความรู้ใหม่ เน้นทักษะชีวิตและการอยู่รอดอย่างมีคุณภาพในพื้นที่ได้ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง สร้างอาชีพในท้องถิ่น สร้างผู้ประกอบการเพื่อสังคมที่ต่อยอดการพัฒนาห้องถินอย่างเข้าถึงคุณค่า เพื่อพาไปสู่ การพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวช่วยพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง สมรรถนะหลักด้านการจัดการตนเอง และการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มการงานอาชีวศึก และการเป็นผู้ประกอบการ

ครูและผู้จัดการเรียนรู้ของศูนย์การเรียน หมายรวมถึงสิ่งต่อไปนี้ ที่สามารถสร้างความรู้และ การเรียนรู้ได้ ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติหรือผู้คน พ่อแม่ ผู้თูโซ่แก่ในชุมชน ครูอาจเป็นผู้อธิบาย ผู้สร้างแรงบันดาลใจ หรือผู้รู้จริงอยู่ในทุกสถานะและอาชีพที่ “ข้ามพ้นไปประกอบวิชาชีพ” เชื่อมโยงครูบ้าน ครูภูมิปัญญา ครูวัด ครูโรงเรียน ครูอาสา ครูเทคโนโลยี รวมถึงผู้เรียนทุกคนก็เป็นครูของตนเองและเป็นครูของคนอื่นได้ ครูผู้สอน จึงต้องเป็นครูกระบวนการหรือโค้ช สำหรับการบริหารจัดการชั้นเรียนที่มีเด็กนักเรียนและครูไม่ครบชั้น ทำให้ต้องจัดการเรียนรู้ในลักษณะที่เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มคละชั้น คละวัย คละความถนัดและความสนใจ ซึ่งเป็นไปตามกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติของมนุษย์

เด็กและชุมชนร่วมออกแบบหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้กับครูผู้สอน เด็กจึงมีอิสระภาพในการเรียนรู้ ครูจึงไม่เพียงเป็นโค้ช แต่เป็นผู้สร้างผู้เรียนให้เป็น “ผู้รู้” หรือเจ้าภาพ (Host) ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการค้นพบตนเองของผู้เรียน สร้างทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อยกระดับผู้เรียนให้สามารถจัดการความรู้ของตนเองสร้างประโยชน์ได้ตามคุณค่าและศักยภาพเฉพาะตนที่แตกต่างกัน โดยมีการประเมินร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทั้ง เพื่อน ผู้ปกครอง ชุมชน ครู เครือข่ายและผู้เรียนประเมินตนเองเพื่อพัฒนาตนเอง การประเมินผ่านสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งการตรวจผลงานที่นำเสนอในหลากหลายรูปแบบ การประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียน การประเมินสิ่งที่นำไปใช้จริงในชีวิต แก้ปัญหา การพัฒนา การทำงานกับผู้อื่น

การจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักในชุมชนห้องถิ่น ภูมิใจในชาติ พันธุ์ สามารถเชื่อมโยงความรู้ห้องถิ่นและสังเคราะห์ความรู้ใหม่ มาประยุกต์ต่อยอด เพื่อสร้างการอยู่รอดในพื้นที่ท่ามกลางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ให้เกิดคุณค่าในชุมชนและขยายออกไปสู่สังคม

พื้นที่การเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญของศูนย์การเรียน ซึ่งสามารถให้ความหมายได้ในหลายระดับ คือ ระดับที่เป็นพื้นที่การเรียนรู้ภายในตนของห้องผู้สอนและผู้เรียน ระดับพื้นที่ทางกายภาพ ที่ทุกแห่งเป็นแหล่งเรียนรู้ และระดับพื้นที่เรียนรู้ที่เป็นพื้นที่เรียนรู้ของคนห้องสังคม โดยให้การศึกษาเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคนจากทุกภาคส่วนของสังคมแบบพหุภาคี มีการทำงานร่วมกับเครือข่ายหลายระดับเพื่อช่วยเหลือสนับสนุน รวมถึงมีการทำงานเชื่อมต่อกับกลไกของรัฐ หน่วยงานในทุกระดับ ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์และสิทธิในการบริหารจัดการร่วมกัน ภายในองค์กร ครู ชุมชน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย เปิด

พื้นที่และเปิดภูมิทัศน์การเรียนรู้ให้ พื้นที่ทุกหนแห่ง คือพื้นที่แห่งการเรียนรู้ (CoLearning Space: CLS) เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา กับทุกคน เชื่อมโยงบ้าน วัด โรงเรียน ห้องถิน หน่วยงานเอกชน รัฐ ภาคีเครือข่าย เชื่อมโยงการเรียนรู้ในพื้นที่ทางวัฒนธรรมของตนเองและวัฒนธรรมอื่นผ่านการเรียนรู้ในพื้นที่จริง สร้างเครือข่ายระดับพื้นที่และระหว่างพื้นที่ เป็นเครือข่ายทางการศึกษาที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Co-Learning Community: CLC) เพื่อแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญ ร่วมกันพัฒนาเครื่องมือการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้วยสื่อ ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้จริงเปิดกว้าง หลากหลาย ทุกรูปแบบจากธรรมชาติ ดิน ป่า ต้นไม้ สายน้ำ วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม การประกอบการ หนังสือ สิ่งพิมพ์ สื่อสารสนเทศ สื่อดิจิทัล สื่อออนไลน์ กฎเกตุ เรื้อบีชต์ ฯลฯ

๓. นวัตกรรมศูนย์การเรียนตามวิถีศาสนา

เป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษาตามวิถีศาสนา ซึ่งมีความแตกต่างกันตามความเชื่อและหลักคำสอนต่าง ๆ

สำหรับศูนย์การเรียนตามวิถีอิสลาม เกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการจัดการศึกษาในระบบที่ไม่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิต ภายใต้แบบบัญญัติของศาสนา วิถีชีวิตมุสลิมมีลักษณะแบบแผนที่สัมพันธ์แนบแน่นอยู่ในชีวิตประจำวัน มีลักษณะเฉพาะ มีความเชื่อมั่นจากหลักคำสอนของอิสลามที่ครอบคลุมทั้งในด้านการดำเนินชีวิตของตนเอง สังคม ทัศนคติ การปกครอง เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ การปฏิบัติศาสนกิจ ฯลฯ อย่างไม่มีวันล้าหลัง ซึ่งความสำเร็จของมนุษย์ตามหลักการศาสนาหมายถึงการนำศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน ภายใต้แบบบัญญัติของศาสนาและแบบฉบับของศาสนาด้วยมุ่งหมาย ฯล.

ที่ผ่านมาพ่อแม่แก้ไขปัญหาด้วยการให้ลูกไปเรียนศาสนาภาคบังคับหลังเลิกเรียนและวันหยุดของสถานศึกษาในระบบ (กฎหมายและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ มีความขัดแย้งกับหลักศาสนาและสร้างความอึดอัด คับข้องใจให้กับครอบครัวและผู้เรียน) ซึ่งเน้นเฉพาะวิชาพื้นฐานศาสนาเนื่องจากมีเวลาเรียนน้อย จึงเกิดผลน้อย ขาดความตื่นเนื่อง ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง

ศูนย์การเรียนจึงเป็นทางออกในการจัดการศึกษาภายใต้วิถีอิสลามโดยมีหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ตามหลักศาสนา โดยเริ่มปลูกฝังหลักการศรัทธาให้ผู้เรียนตั้งแต่วัยเยาว์ ใช้วิธีการซึ่งสอดคล้องกับวิถีอิสลาม เช่น ศูนย์การเรียนที่จัดการศึกษาบนฐานสัมมาชีพและกิจกรรมชุมชน ฯลฯ ที่เน้นการพัฒนาทักษะสัมมาอาชีพเพื่อการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การเรียนที่จัดการศึกษาตามวิถีของสุขภาพและแพทย์ทางเลือก ศูนย์การเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของรูดอล์ฟ สไตน์เนอร์ ศูนย์การเรียนที่จัดการศึกษาตามปรัชญาการศึกษาแบบชั้มเมอร์ฮิลล์ ศูนย์การเรียนที่จัดการศึกษาสัมมาชีพบนฐานนิเวศพหุวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมศึกษา

๔. นวัตกรรมศูนย์การเรียนตามปรัชญาและเป้าหมายเฉพาะ

เป็นนวัตกรรมที่เกิดจากการจัดการศึกษาที่มีหลักปรัชญาและแนวทางการศึกษาที่มีเป้าหมายเฉพาะ ที่การศึกษาในระบบไม่สามารถตอบโจทย์ได้ นวัตกรรมของศูนย์การเรียนเหล่านี้จึงมีจุดเด่นอยู่ที่หลักปรัชญา แนวคิดและแนวทางเฉพาะในการจัดการเรียนรู้ที่สอดรับกัน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นองค์รวม เช่น ศูนย์การเรียนที่จัดการศึกษาบนฐานสัมมาชีพและกิจกรรมชุมชนที่เน้นการพัฒนาทักษะสัมมาอาชีพเพื่อการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การเรียนที่จัดการศึกษาตามวิถีของสุขภาพและแพทย์ทางเลือก ศูนย์การเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของรูดอล์ฟ สไตน์เนอร์ ศูนย์การเรียนที่จัดการศึกษาตามปรัชญาการศึกษาแบบชั้มเมอร์ฮิลล์ ศูนย์การเรียนที่จัดการศึกษาสัมมาชีพบนฐานนิเวศพหุวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมศึกษา

๕. นวัตกรรมศูนย์การเรียนสำหรับกลุ่มผู้เรียนพิเศษ เป็นนวัตกรรมที่เกิดจากการจัดการศึกษาที่จัดให้กับกลุ่มผู้เรียนที่หลุดรอดจากการศึกษาปกติ หรือกลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาพิเศษที่ไม่สามารถหรือขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาตามปกติในระบบได้ ศูนย์การเรียนจึงเป็นทางออกที่สามารถเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มนี้ จุดเด่นจึงอยู่ที่การสร้างหลักสูตรและวิธีการเรียนรู้เพื่อการแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย มี

ความยืดหยุ่นตามกลุ่มผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง มีความมั่นคงในจิตใจ มีทักษะชีวิตและทักษะในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต สามารถพึงพาตโนเองและอยู่ร่วมในสังคมได้ โดยเน้นที่การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ศูนย์การเรียนสำหรับกลุ่มเด็กด้อยโอกาส เด็กกลุ่มเสี่ยง ศูนย์การเรียนสำหรับเด็กไร้สัญชาติ เด็กชายขอบและลูกหลานแรงงานข้ามชาติ และศูนย์การเรียนสำหรับเด็กพิเศษ

ปัจจัยเกื้อกูล หนุนเสริม

ในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนให้ก้าวไปข้างหน้านั้น ควรจัดปัจจัยเกื้อกูลที่จะช่วยส่งเสริมให้เหมาะสม ดังนี้

๑. การที่ศูนย์การเรียนมีอิสระในการบริหารจัดการองค์กร โดยมีสถานภาพที่พันไปจากการบริหารจัดการโดยหน่วยงานรัฐ ทำให้มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการองค์กร บุคลากร การเงิน ให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือแบบพหุภาคีกับหน่วยงาน องค์กร เครือข่ายต่าง ๆ ในทุกภาคส่วน เพื่อให้สามารถส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่

๒. ครูและบุคลากรของการจัดการศึกษามาตรา ๑๒ แบบศูนย์การเรียนไม่จำเป็นต้องมีเบี่องจบวิชาชีพครู จึงสามารถเป็นครรภ์ได้ที่มีองค์ความรู้และสามารถสร้างการเรียนรู้ได้ อาจเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาและอาชีพต่าง ๆ เช่น พ่อแม่ ผู้รู้ ผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน ครูภูมิปัญญาในพื้นที่ต่าง ๆ

๓. กระบวนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่น และหลากหลาย ตั้งแต่หลักสูตรที่สามารถออกแบบหลักสูตรแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเรียนการสอนตามบริบทสถานศึกษาได้ตามจุดเน้นบนฐานของวิถีชีวิต ศาสนา แต่ละวัฒนธรรมที่แตกต่าง เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียนได้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละคน ซึ่งอาจจัดตามหลักสูตรแกนกลาง จัดตามแบบกลุ่มประสบการณ์การเรียนรู้ หรือแบบผสมผสานก็ได้ โดยต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

๔. การจัดกระบวนการเรียนรู้ มีความยืดหยุ่นทั้งการจัดการเวลา การจัดกิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เสริมจุดเน้นที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษ หรือเพื่อพัฒนาทักษะพิเศษเฉพาะทางตามที่ผู้เรียนต้องการ

ในส่วนการวัดประเมินผลนั้น ต้องให้อิสระในการออกแบบวัดประเมินผลตามสภาพจริงตามบริบทของผู้เรียนและตามเป้าหมายในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรของศูนย์การเรียน และทำสรุปการประเมินส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพป./สพม.) อย่างน้อย ปีการศึกษาละ ๑ ครั้ง สำหรับศูนย์การเรียนโดยบุคคลนั้นเปิดโอกาสให้มีการออกแบบแนวทางการวัดและประเมินสมรรถนะร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนศูนย์การเรียนประเภทอื่น ๆ สามารถดำเนินงานประเมินผลโดยศูนย์การเรียนเองได้

๖. พื้นที่และสื่อการเรียนรู้ที่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องระเบียบของอาคารสถานที่เรียนและสื่อการเรียนรู้ เรียนได้ทุกที่ ทั้งที่บ้าน ชุมชน ธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ และสามารถสร้างพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันได้โดยไม่มีข้อจำกัด

ศูนย์การเรียน มีจุดเน้นการจัดการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ

.....
เน้นการจัดการศึกษาแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงกับชีวิตตามบริบทผู้เรียนและบริบทพื้นที่ๆ เป็นระบบ ni เวศการเรียนรู้ที่อยู่บนฐานของวิถีชีวิต ศาสนา วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ใช้ปัญหาและสถานการณ์จริงเป็นโจทย์ในการเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงองค์ความรู้ทั้งปัญญาอุดต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีคั้ดศรีในท้องถิ่นของตนเอง

๖. การศึกษาแบบบ้านเรียน (Home School)

เมื่อระบบการศึกษาระยะแสแห้งไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนที่มีความต้องการที่แตกต่างหลากหลายได้ การจัดการศึกษาในภาคประชาชนเพื่อหาทางออกจึงเริ่มปรากฏขึ้น โดยเริ่มจากหน่วยงานย่อย ๆ ของสังคม คือ ครอบครัว ที่ดำเนินการจัดการศึกษาด้วยตนเองอย่างหลากหลาย ในทุก ๆ ระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับเด็กเล็กก่อนวัยเรียน อนุบาล ประถม มัธยม

บ้านเรียน หรือ Home School ถือเป็นจุดเริ่มต้นของนวัตกรรมทางการศึกษาซึ่งขับเคลื่อนด้วยพ่อแม่ที่ต้องการให้การศึกษาที่ดีที่สุดกับลูก สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดสำคัญที่แตกต่างจากการเรียนในระบบโรงเรียน คือ การศึกษาอยู่ในชีวิต โดยในปี พ.ศ.๒๕๔๗ ได้มีกฎหมายรองให้บ้านเรียนเป็นการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานโดยจัดตั้งขึ้นภายใต้มาตรา ๑๒ ตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิการจัดการศึกษาโดยครอบครัว และมีสถานภาพเป็นสถานศึกษาตามมาตรา ๑๘ (๓) ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ปัจจุบัน ครอบครัวบ้านเรียนยังคงมีการขยายตัวมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายบ้านเรียน ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แก่ปัญหาและขับเคลื่อนนโยบาย

แนวคิดพื้นฐาน

การจัดการศึกษาโดยครอบครัว หรือบ้านเรียน พยายามคิดค้นหาแนวทางที่จะเป็นทางออก เพื่อแก้ปัญหาการศึกษาที่มีอยู่ในระบบที่ไม่สามารถตอบสนองกับบริบทของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน ช่วยแก้ปัญหาให้กับครอบครัวและผู้เรียนที่มีความต้องการเฉพาะ ผู้เรียนที่มีพรสวรรค์พิเศษในด้านต่าง ๆ รวมถึงผู้เรียนที่มีความบกพร่องบางด้าน เช่น มีความพิการ เจ็บป่วย ต้องการการดูแลและการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

บ้านเรียนเป็นพื้นที่ที่ทดลองในการปฏิรูปการเรียนรู้ได้อย่างอิสระและหลากหลาย สามารถสร้างนวัตกรรมทางการศึกษามากมายที่มีความแตกต่างกันไปตามปรัชญา ความคิด ความเชื่อ และตามวิถีการดำเนินชีวิตของครอบครัวและผู้เรียน แต่ก็มีลักษณะร่วมกันบางประการ คือ เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ เอื้อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและความถนัดได้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนี้

๑. การศึกษาที่เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีศักยภาพพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถเจริญงอกงามตามธรรมชาติโดยการค้นพบตนเอง เพื่อให้พบ "ชุมทรัพย์ในตน" ซึ่งจะเกิดแรงบันดาลใจที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองในชีวิตแบบองค์รวม (Holistic change) พัฒนาสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกาย ใจ และจิตวิญญาณ อย่างยั่งยืน มั่นคง ตลอดชีวิต

๒. การศึกษาที่ยึดผู้เรียนสำคัญที่สุด คือแนวคิดการสร้างวิถีการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับผู้เรียนที่มีลักษณะความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และความต้องการที่หลากหลายที่จะเลือกการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างมีความสุขทั้งกายใจ ครอบครัวบุตรอุ่นและสนุกกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งการศึกษาแบบบ้านเรียนเป็นตัวอย่างที่น่าสนใจในการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่ให้ลูกเรียนรู้ด้วยตนเองตามความชอบความถนัดและความสนใจตั้งแต่ในระดับเด็กเล็ก/อนุบาลจนถึงประถมศึกษาและพัฒนาเติบโตขึ้นกระหึ่งสามารถออกแบบและจัดการการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับมัธยมได้ต่อไปในการเรียนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีความสุข

๓. การศึกษาดิจิทัลในภูมิทัศน์การเรียนรู้ใหม่จากพื้นที่ใจสู่พื้นที่โลกกว้างทั้งในพื้นที่ภายในประเทศและพื้นที่ดิจิทัลสู่อนาคตเพื่อการเปลี่ยนแปลง เป็นแนวคิดการศึกษาที่เชื่อมต่อจากแนวคิดการศึกษาที่ผู้เรียนเป็นสำคัญและพยายามรอบแวดล้อมการศึกษาระยะหลักที่จำกัดการศึกษาเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียน หรือในพื้นที่ที่ครูหรือสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดขึ้นเท่านั้น แนวคิดนี้เชื่อว่ามนุษย์ไม่ได้แยกการ “เรียนรู้” ออกจาก “ชีวิต” หากแต่เป็นการเรียนรู้ร่วมกับชีวิตและสังคมสะสมองค์ความรู้แบบเป็นองค์รวม ประยุกต์ศาสตร์กับอาชีวเข้าหากัน ดังนั้นในโลกของการเรียนรู้จึงย่อมกว้างขวางและหลากหลายตามความต้องการของชีวิตโดยเริ่มตั้งแต่การค้นหาความต้องการ ความรัก ความชอบ ความสนใจที่แท้จริงในพื้นที่จิตใจของตัวเองแล้วสะท้อนเป็นพลังไปสู่ขอบเขตการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้นในภูมิทัศน์การเรียนรู้ใหม่ในระบบวิชาการเรียนรู้ของทั่วโลกอย่างต่อเนื่องหลากหลาย

แนวทางการจัดการศึกษาของบ้านเรียน

การศึกษาแบบบ้านเรียนในสังคมไทยมีรูปแบบและแนวทางหลากหลายตามบริบทที่เป็นธรรมชาติและวิถีชีวิตของแต่ละครอบครัว ซึ่งบทเรียนและประสบการณ์ตรงในการจัดการศึกษาให้กับลูกหลานนั้นอยู่บนพื้นฐานความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก ความสำเร็จของแต่ละบ้านเรียนนั้น ไม่ใช่ตัวอย่างความสำเร็จที่สำเร็จรูปที่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกครอบครัวที่ต้องการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียนให้กับลูกหลานตนเอง เพราะการออกแบบการจัดการศึกษาของบ้านเรียนจะยึดความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนเป็นสำคัญ ตัวอย่างของนวัตกรรมของการศึกษาแบบบ้านเรียน เช่น

๑. นวัตกรรมการเรียนรู้ตามธรรมชาติของผู้เรียน หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลาเพื่อตอบสนองกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นการต่อยอดพัฒนาจากความสนใจ ความถนัด และธรรมชาติการเรียนรู้ที่แตกต่างของเด็กแต่ละคน เด็กจึงเป็นผู้กำหนดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ เป็นเจ้าของ การเรียนรู้ ค้นหาและสร้างความรู้ มีความสุขและรักในการเรียนรู้ เพราะได้เรียนรู้ในสิ่งที่รัก จนเกิดความรู้จักตนเองและสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ต่อเนื่องตามความถนัดและความสามารถพิเศษของตน

เด็กบ้านเรียนจึงประสบความสำเร็จในชีวิตตามเส้นทางที่ตนเป็นผู้เลือกและเป็นผู้กำหนดเส้นทางอนาคตของตน บางคนเป็นนักกีฬามีชาติ บางคนเป็นนักดนตรี บางคนเป็นศิลปิน เป็นเจ้าของร้านอาหาร และบางคนสอบเข้าเรียนต่อในสาขาที่ตนสนใจ หากลุกสนใจทางวิชาการ พ่อแม่สามารถให้การสนับสนุนการเรียนทางวิชาการอย่างเต็มที่ ความสำเร็จในทุกสาขาอาชีพของเด็กบ้านเรียนถือเป็นสิ่งยืนยันถึงคุณค่าของนวัตกรรมการเรียนรู้ตามธรรมชาติของผู้เรียนอันจุดที่สำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติของมนุษย์

๒. นวัตกรรมครอบครัวร่วมเรียนรู้ ถือเป็นนวัตกรรมสำคัญของการศึกษาที่ทำให้ชีวิตและการศึกษาเป็นเรื่องเดียวกัน โดยมีครอบครัวเป็นฐานของการเรียนรู้ เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ไปด้วยกันระหว่างพ่อแม่ ลูก ซึ่งจะเป็นการพัฒนาชีวิตของทุกคนในครอบครัวแล้วขยายไปสู่ภูมิที่พื้นของและสังคมอย่าง

เป็นธรรมชาติ จึงตอบโจทย์กับผู้เรียนทุกเชื้อชาติและศาสนา ซึ่งช่วยแก้ปัญหาได้ในระดับที่ลึก โดยเฉพาะศาสนาเป็นมีวิถีปฏิบัติที่แนบแน่นกับการดำรงชีวิต ดังเช่นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวบุนวิถี ชีวิตอิสลามนับเป็นการตอบโจทย์การจัดการศึกษาภายในประเทศที่ขาดเจน ผู้เป็นพ่อ แม่เมียน้อย (อะมานาห์) สำคัญ ในการรับผิดชอบลูกๆ ของตนก่อนบรรลุนิติภาวะตามหลักศาสนา ให้มีหลักศรัทธา ปฏิบัติ ศาสนา กิจ จริยวัตรต่าง ๆ

๓. นวัตกรรมพื้นที่เรียนรู้แบบไร้พรอมແດນ ความมือสរภาพทางการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายอยู่ที่ผู้เรียน เป็นตัวตั้ง ผู้สอน วิธีการและสื่อทั้งหลาย เป็นเพียงสิ่งที่จะมาสนับสนุนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนสามารถเลือกได้ ตามที่เหมาะสมกับธรรมชาติในการเรียนรู้ของตน ความเป็นวิชาแบบแยกส่วนถูกลายไปสู่การเรียนรู้ได้ทุก พื้นที่ ทุกเวลา กับทุกคน ทุกวัฒนธรรม รวมถึงการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือใด ๆ ก็ได้ที่สามารถเลือกให้เหมาะสม กับธรรมชาติของตน และก้าวไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมีปัจจัยเสริมที่สำคัญคือความ เจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและดิจิทัลที่ช่วยเอื้อให้ผู้เรียนสามารถออกแบบและกำหนดแผนการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองตามความถนัดและความสนใจได้อย่างไม่มีข้อจำกัด

ในส่วนปัจจัยและ แนวทางที่จะช่วยเกื้อกูลให้การศึกษาแบบบ้านเรียนขับเคลื่อนไปได้ด้วยดี มีดังนี้

๑. บ้านเรียน มีครอบครัวเป็นรากฐานที่แข็งแรงในการจัดการศึกษา พ่อแม่ใกล้ชิดและมีความเข้าใจใน ตัวเด็ก รู้ธรรมชาติและความสนใจของลูก มีอิสระในการบริหารจัดการ มีความยืดหยุ่น คล่องตัว ทั้งพ่อแม่และ คนรอบข้างให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อให้เด็กได้ค้นพบตนเองและสามารถพัฒนาศักยภาพ ตามความถนัดของตนได้อย่างเต็มที่ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความสุขและได้เรียนรู้ในสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต

๒. ครูและบุคลากรสามารถเป็นครรภ์ได้ที่มีองค์ความรู้และสามารถสร้างการเรียนรู้ได้ อาจเป็น ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาและอาชีพต่าง ๆ พ่อแม่ ผู้รู้ ผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน ครูภูมิปัญญาในพื้นที่ต่าง ๆ และที่ สำคัญคือ เด็กสามารถเลือกครูที่เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้และความสนใจของตนเอง

๓. กระบวนการเรียนรู้ ตั้งแต่หลักสูตรที่สามารถออกแบบหลักสูตร แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม ความถนัดและความสนใจของเด็กได้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละคน โดยหลักสูตรพัฒนาขึ้นจากการ ดำเนินชีวิตของเด็ก การจัดกระบวนการเรียนรู้ มีความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้ สามารถจัดการเวลาให้ สอดคล้องไปกับการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็ก การจัดกิจกรรมเป็นไปตามความสนใจและความถนัดของ เด็ก โดยเสริมจุดเน้นที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษ หรือเพื่อพัฒนาทักษะพิเศษเฉพาะทางตามที่ผู้เรียน ต้องการ และสามารถวัดประเมินผลตามสภาพจริงตามบริบทของเด็กและตามเป้าหมายเฉพาะที่ครอบครัวและ ตัวเด็กต้องการ ประเมินตามพัฒนาการจริงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนผ่านการเก็บร่องรอยการเรียนรู้ โดยสามารถ ออกแบบแนวทางการวัดและประเมินผลเด็กร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๔. พื้นที่และสื่อการเรียนรู้ ไม่มีข้อจำกัดเรื่องระยะทางของอาคารสถานที่เรียนและสื่อการเรียนรู้ สามารถเรียนได้ทุกที่ อาจเรียนรู้ที่บ้าน ในชุมชน ในแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในธรรมชาติ ฯลฯ และสามารถสร้าง พื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันได้โดยไม่มีข้อจำกัด

บ้านเรียนเป็นพื้นที่การเรียนรู้

บ้านเรียนเป็นพื้นที่ทดลองในการปฏิรูปการเรียนรู้ได้อย่างอิสระและหลากหลาย สามารถสร้างนวัตกรรมทางการศึกษามากมายที่มีความแตกต่างกันไปตามปรัชญา ความคิด ความเชื่อ และตามวิถีการดำเนินชีวิตของครอบครัวและผู้เรียน แต่ก็มีลักษณะร่วมกันบางประการ คือ เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เอื้อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและความถนัดได้อย่างเต็มศักยภาพ

แนวคิด แนวทางการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ
และการบริหารหลักสูตร

แนวคิด แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และการบริหาร หลักสูตร

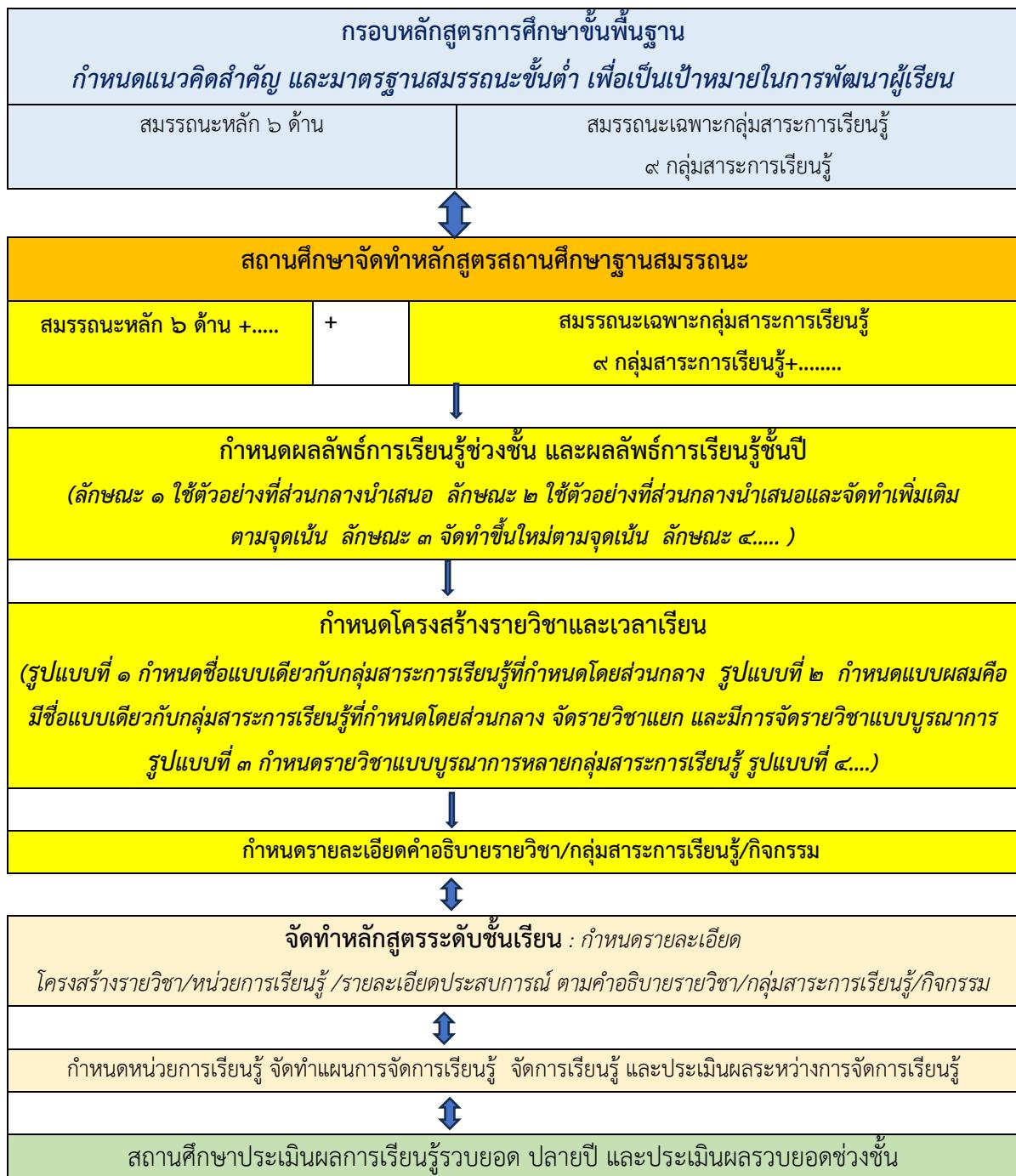
๑. แนวคิดสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นโดยสถานศึกษามีการกำหนดรายละเอียด การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนที่สอดคล้องกับบริบทสังคม วิถีชีวิต สถานการณ์ ปัญหาความต้องการ และจุดเน้นของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะมีลักษณะ สำคัญดังนี้

- ๑) เป็นหลักสูตรแบบเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ มีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนทั้ง สมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มุ่งให้ผู้เรียนทำอะไรได้ตามที่กำหนด
- ๒) เป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับบริบท จุดเน้น ภูมิสังคม และสถานการณ์ของสังคม อีกทั้ง สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓) เป็นหลักสูตรที่มีจุดเน้นอยู่ที่การปฏิบัติ / การกระทำ และ การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และเจตคติ ใน การปฏิบัติงานและสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริง ซึ่งมีความหมายต่อผู้เรียน
- ๔) เป็นหลักสูตรที่มีพันธุ์รับผิดชอบในการบรรลุเป้าหมายของผู้เรียนทุกคนอย่างชัดเจน โดยการ จัดระบบสนับสนุนผู้เรียนจนกระทั่งบรรลุเป้าหมาย
- ๕) เป็นหลักสูตรที่เอื้อและส่งเสริมการเรียนรู้แบบองค์รวม ที่มุ่งให้เกิดสมรรถนะ โดยผู้เรียนสามารถ ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และเจตคติในการทำงาน แก้ปัญหา และใช้ชีวิตอย่างเป็นองค์รวม
- ๖) เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการเรียนรู้ที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล (Differentiated Instruction) ผู้เรียนใช้เวลาเรียนมาก - น้อย ได้ตามความถนัดและความสามารถของตน เน้นการเรียนรู้แบบ รอบรู้ (Mastery Learning) คือผู้เรียนจะต้องประสบผลสำเร็จในแต่ละขั้นตอนก่อนที่จะก้าวไปสู่ขั้นต่อไป โดยครูมีบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ฝึก ผู้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ติดตาม ให้ข้อมูลป้อนกลับ และประเมิน ความก้าวหน้าของผู้เรียน
- ๗) เป็นหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับการประเมินความก้าวหน้า (Formative Assessment) เพื่อการ พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

๓. ความเชื่อมโยงระหว่างกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะ และ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะนั้น สถานศึกษาจะต้องพิจารณาสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ระหว่าง ข้อมูลส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะความเชื่อมโยงกับกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่วนกลาง พัฒนาขึ้น และ เมื่อได้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะแล้วจะต้องนำหลักสูตรสถานศึกษาฐาน สมรรถนะไปสู่การใช้ โดยการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการประเมินผลฐานสมรรถนะ ในส่วนนี้จะ เสนอแผนภาพ และแสดงความเชื่อมโยงระหว่างกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ และ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะดังนี้

ภาพที่ ๑๒ ความเชื่อมโยงระหว่างกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

แผนภาพข้างต้นแสดงความเชื่อมโยงระหว่างกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะดังนี้

๑. ส่วนกaltungพัฒนากรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยกำหนด แนวคิดพื้นฐาน และมาตรฐาน
สมรรถนะขั้นต่ำ ที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนทุกคนใน ๒ ลักษณะคือ กำหนดสมรรถนะหลัก ๖ ด้าน คือ^๑
สมรรถนะหลักด้านการจัดการตนเอง การสืบสืบทะเบียนและการคิดขั้นสูง การสื่อสาร การรวมพลังทำงานเป็นทีม การ
เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิทยาการอย่างยั่งยืน และ กำหนด สมรรถนะเฉพาะ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๙ กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ๑) ภาษาไทย ๒) คณิตศาสตร์ ๓) ภาษาอังกฤษ ๔) ศิลปะ^๒
๕) สุขศึกษาและพลศึกษา ๖) สังคมศึกษา ๗) การงานอาชีพ และการประกอบการ ๘) วิทยาศาสตร์ และ^๓ ๙) เทคโนโลยี

๒. สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะที่มีความเหมาะสมกับบริบท บนฐานของ
ข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ รอบด้านโดยใช้แนวคิดพื้นฐาน และมาตรฐานสมรรถนะขั้นต่ำที่ส่วนกaltungกำหนดเป็นฐาน
โดยสถานศึกษามีอิสระที่จะเพิ่มเติมรายละเอียดสมรรถนะหลักและ สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ใน
ลักษณะต่าง ๆ ตามจุดเน้น ซึ่งอาจจะกำหนดในลักษณะดังนี้ ๑) การกำหนดรายละเอียดสมรรถนะหลักและ
สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมแต่ละด้าน และ ๒) การกำหนดสมรรถนะหลัก และ สมรรถนะ
เฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพิ่มเติม

๓. สถานศึกษานำข้อมูลสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ มาพسانกับสมรรถนะหลักที่กำหนด
เพื่อจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นและ ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปี โดยในการดำเนินการกำหนดผลลัพธ์การ
เรียนรู้นั้นอาจจะดำเนินการได้หลายลักษณะดังนี้

๑) สถานศึกษาใช้ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นและ ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ส่วนกaltungจัดทำ
ขึ้นที่นำเสนอในคู่มือการใช้กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา

๒) สถานศึกษานำตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นและ ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ส่วนกaltungจัดทำ
ขึ้นที่นำเสนอในคู่มือการใช้กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา
และจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นและ ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีเพิ่มเติมตามจุดเน้นของสถานศึกษา

๓) สถานศึกษาจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นและ ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีขึ้นเองตาม
กระบวนการจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นและ ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปี ที่นำเสนอในคู่มือการใช้กรอบ
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา

๔) สถานศึกษาจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นใหม่ตามจุดเน้นที่กำหนดขึ้น และข้อมูลบริบทของ
สถานศึกษา โดยใช้กระบวนการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ในลักษณะอื่น ๆ ที่เหมาะสม

๔. สถานศึกษากำหนดรายวิชาในหลักสูตร โดยอาจจะกำหนดในหลายรูปแบบดังนี้

รูปแบบที่ ๑ กำหนดชื่อแบบเดียวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดโดยส่วนกaltung

รูปแบบที่ ๒ กำหนดแบบผสมคือมีชื่อแบบเดียวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดโดยส่วนกaltung
กำหนดรายวิชาแบบแยก และมีการจัดรายวิชาแบบบูรณาการ

รูปแบบที่ ๓ กำหนดรายวิชาแบบบูรณาการหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือกำหนดรูปแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม

ทั้งนี้การกำหนดรายวิชาในลักษณะรูปแบบที่ ๒ และ ๓ จะสะท้อนแนวคิดการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะที่เน้นการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการมากกว่ารูปแบบอื่น

๔. สถานศึกษากำหนดเวลาเรียนโดยใช้รายละเอียดโครงสร้างเวลาเรียนตามที่ส่วนกลางกำหนดโดยสถานศึกษามีสิทธิในการจัดเวลาเรียน และออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างยึดหยุ่นทั้งลักษณะเป็นรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ ประสบการณ์ กิจวัตร กิจกรรมโครงการ โดยอาจจะจัดแยกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา และ/หรือจัดในลักษณะการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือจัดในลักษณะอื่น

๕. สถานศึกษากำหนดรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา โดยคำอธิบายรายวิชาคร่าวมรายละเอียดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปี สมรรถนะหลัก สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะสำคัญ แนวทางและการจัดประสบการณ์ในการพัฒนาสมรรถนะ และการวัดประเมินผลฐานสมรรถนะ

๖. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนโดยการจัดทำรายละเอียดต่าง ๆ ๓ ส่วนดังนี้

(๑) กำหนดโครงสร้างรายวิชา/หน่วยการเรียนรู้ โครงงาน ประสบการณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ ตามคำอธิบายรายวิชา

(๒) จัดทำรายละเอียดหน่วยการเรียนรู้

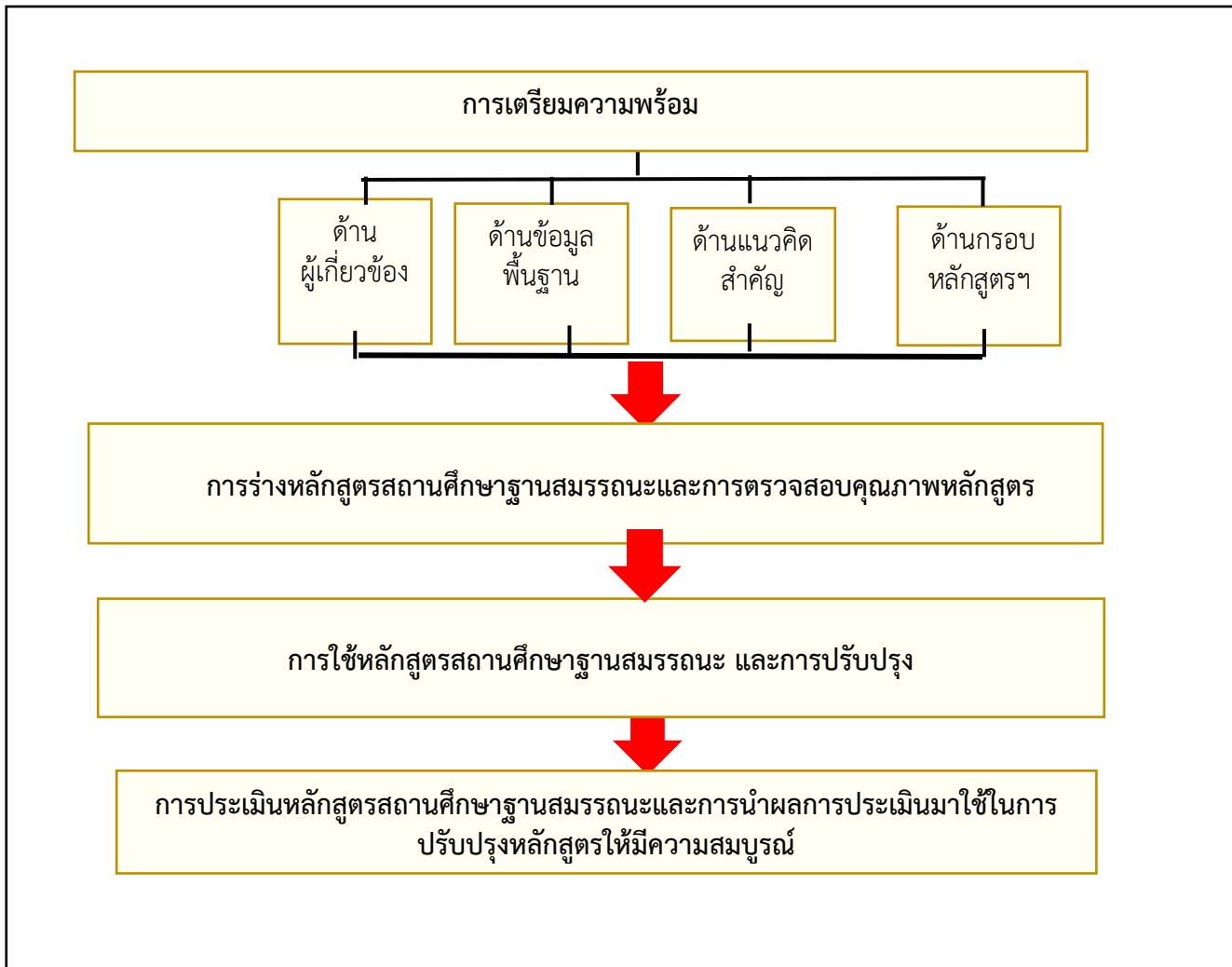
(๓) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะ

๗. สถานศึกษาจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะตามที่กำหนดโดยมีการประเมินความก้าวหน้าในระหว่างการจัดการเรียนรู้ และประเมินรายยอดเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ สถานศึกษาอาจจะเก็บร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ที่สะท้อนการบรรลุผลตามผลลัพธ์การเรียนรู้ซึ่งแสดงพฤติกรรม/ร่องรอย หลักฐานที่สะท้อนการบรรลุสมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำรายละเอียดผลการประเมินสู่การปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ และ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะในโอกาสต่อไป อีกทั้งปรับคำอธิบายรายวิชา และรายละเอียดอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ

ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้มีทั้งการตัดสินผลในแต่ละชั้นปี และ การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ตามช่วงชั้น ซึ่งสามารถนำรายละเอียดผลการประเมินสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

๓. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะนั้นดำเนินการโดยผู้เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนได้หลักสูตรที่มีความสมบูรณ์โดยมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ดังที่เสนอในແຜນການ

ภาพที่ ๑๓ กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

จากแผนภาพข้างต้นจะเห็นได้ว่าในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะนี้มี ๔ ขั้นตอนคือ ๑) การเตรียมความพร้อม ๒) การร่างหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะและการตรวจสอบคุณภาพ หลักสูตร ๓) การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และการปรับปรุง ๔) การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะและการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ รายละเอียดการดำเนินการแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

การเตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เป็นขั้นตอนเริ่มต้นที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะให้สำเร็จอย่างราบรื่นนั้น สถานศึกษาต้องมีการเตรียมความพร้อมใน ๔ ด้านดังนี้

๑) ด้านการเตรียมความพร้อมแก่ผู้เกี่ยวข้อง

การเตรียมความพร้อมในส่วนนี้มีจุดเน้นในการทำให้ผู้เกี่ยวข้องมีความตระหนักในความสำคัญ จำเป็นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ และแนวคิดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการในขั้นตอนนี้อาจจะเริ่มต้นจากการตรวจสอบมุมมอง แนวคิดสำคัญ พื้นฐานความรู้ และประสบการณ์ของผู้เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่ม และดำเนินการออกแบบจัดกิจกรรม และจัดประสบการณ์การพัฒนาที่มีความเหมาะสมกับผู้เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่ม

การที่ผู้เกี่ยวข้องมีความตระหนักในความสำคัญจำเป็นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐาน สมรรถนะ มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ และแนวทางในการทำงานที่ชัดเจนจะส่งผลให้เกิดบรรยากาศการทำงานเชิงวิชาการ และความมุ่งมั่นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะให้มีคุณภาพ เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน

๒) ด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และสถานการณ์ปัจจุบัน

การเตรียมการด้านนี้จะทำให้ได้ข้อมูลสำคัญในมิติต่าง ๆ อย่างรอบด้านในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับ สถานศึกษา ท้องถิ่น จังหวัด ชาติ และระดับโลก ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร ให้มีความเป็นเอกลักษณ์ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน และ บริบทของสถานศึกษา ชุมชนและ ท้องถิ่น

๓) ด้านการศึกษาแนวคิดสำคัญที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

การเตรียมการด้านนี้จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ มีความเข้าใจแนวคิด แนวทางการทำงานที่ชัดเจน ส่งผลให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะที่มีองค์ประกอบ/ลักษณะสำคัญครบถ้วน เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน

๔) ด้านการศึกษารอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช

การเตรียมการด้านนี้จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจเจตนาرمย แนวคิดสำคัญ รายละเอียด ของสมรรถนะหลัก สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้กำหนดรายละเอียดพฤติกรรมการปฏิบัติของ ผู้เรียน และข้อกำหนดพื้นฐานเบื้องต้นในการพัฒนาผู้เรียนที่ส่วนกลางกำหนดไว้ในกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช โดยเมื่อผู้เกี่ยวข้องนำข้อมูลบริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และสถานการณ์ ปัจจุบัน ของสถานศึกษามาพسان เพิ่มเติมกับข้อมูลส่วนนี้ก็จะทำให้ได้หลักสูตรที่มีความเป็นเอกลักษณ์ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๒ การร่างหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ในขั้นตอนนี้เป็นการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ โดยมีขั้นตอนสำคัญดังนี้

๑) การทำความเข้าใจองค์ประกอบของหลักสูตรและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะขององค์ประกอบ และความสอดคล้องสัมพันธ์กันระหว่างสิ่งที่กำหนดในแต่ละองค์ประกอบ

๒) การกำหนดองค์ประกอบสำคัญและการจัดทำรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ

ในการกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะนั้นมักไม่ได้กำหนดอย่างรายตัว สถานศึกษาสามารถกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ในหลายลักษณะแตกต่างกันได้ แต่องค์ประกอบสำคัญที่มักขาดไม่ได้จะมีดังนี้ ๑) เป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษา ๒) แบบแผนของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ๓) แนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ๔) แนวทางการประเมินผลฐานสมรรถนะ ๕) แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร และ ๖) หลักสูตรระดับชั้นเรียน

ในการจัดทำรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบนั้นผู้กำหนดรายละเอียดต้องเข้าใจนิยาม และลักษณะการนำเสนอข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

๓.๑) การจัดทำเป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษา

การจัดทำเป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษานั้นต้องเริ่มต้นจากการทบทวนแนวคิดและข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ หลังจากนั้นจึงร่วมกันกำหนดปรัชญาในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดแนวคิดหลัก (School Concept /School Focus) ที่แสดงถึงจุดเน้นของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ที่สะท้อนภารกิจของสถานศึกษา ที่พึงประสงค์อย่างชัดเจน โดยต้องมีความสอดคล้องกับปรัชญา และแนวคิดหลักที่กำหนดขึ้น รวมถึงกำหนดพันธกิจ ที่เป็นแนวทางหรือวิธีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาบุคลากร การบริหารจัดการ การระดมทรัพยากรและความร่วมมือ สำหรับนิยามคำสำคัญ และการกำหนดรายละเอียดปรัชญา แนวคิดหลัก และวิสัยทัศน์มีดังนี้

๑) ปรัชญา หรือหลักการ/แนวคิดที่สถานศึกษาใช้ในการจัดการศึกษา หมายถึง มุ่งมองความคิด ความเชื่อ หลักเหตุผล ที่เป็นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่หลักการและแนวทางในการจัดการศึกษารวมถึงการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

ในการกำหนดปรัชญา สามารถดำเนินการดังนี้

(๑) ทบทวนปรัชญาที่มีอยู่ของสถานศึกษาว่าสะท้อนถึงมุ่งมอง ความคิด ความเชื่อ หลักเหตุผล ที่เป็นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หรือไม่ หากยังไม่สะท้อนก็ควรกำหนดใหม่ร่วมกันโดยการหารือ ระดมความคิด พร้อมสังเคราะห์และสรุปข้อมูลเป็นข้อความที่สะท้อนมุ่งมองความเชื่อ ความคิดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

(๒) ระบบปรัชญา พร้อมข้อความอธิบายขยายความเชื่อ แนวคิด ในลักษณะที่ชัดเจน สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางในการนำไปสู่การจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้บุคลากรของสถานศึกษามีความเข้าใจฐานคิดดังกล่าวได้ตรงกัน

(๒) แนวคิดหลัก (School Concept /School Focus) เป็นจุดเด่น จุดเน้น หรืออัตลักษณ์ ของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบท ซึ่งบุคคลทั่วไปมองเห็นจุดเด่น จุดเน้น หรืออัตลักษณ์ ของสถานศึกษานั้น แนวคิดหลัก เป็นสิ่งที่สถานศึกษาคาดหวังให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งบุคคลทั่วไปเข้าใจหรือเห็นภาพของสถานศึกษาในลักษณะเดียวกัน สอดคล้องและตรงกัน เนื่องจาก แนวคิดหลักเป็นสิ่งที่มีความชัดเจนเป็นผลลัพธ์ความคิดของทุกคนที่เกี่ยวข้องและต้องมาจากการวิเคราะห์หาจุดร่วมของความคิดของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาที่มีส่วนในการจัดการศึกษา

ในการกำหนดแนวคิดหลัก มีแนวทางดังนี้

(๑) บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์หาจุดร่วมของสถานศึกษาจากปรัชญา แนวคิดในการจัดการศึกษา รวมทั้งข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาและบริบทในระดับต่างๆ

(๒) สถานศึกษากำหนดข้อความที่แสดงแนวคิดหลักที่สะท้อนจุดเด่น จุดเน้น หรืออัตลักษณ์ ของสถานศึกษา

(๓) บุคลากรในสถานศึกษาพิจารณา ตรวจสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดหลักกับข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ปรัชญา แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

(๔) เรียบเรียงข้อความที่แสดงแนวคิดหลักพร้อมข้อความที่เป็นรายละเอียดคำอธิบาย ที่ขยายความแนวคิดหลักนั้น ให้ชัดเจนขึ้นเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

(๕) วิสัยทัศน์ (Vision) เป็นภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยปกติแล้ว วิสัยทัศน์อาจจะมีการปรับเปลี่ยนทุก ๓ หรือ ๕ ปี หรืออาจปรับเปลี่ยนตามกรอบเวลาของการใช้หลักสูตรตามที่สถานศึกษากำหนด ในการกำหนดวิสัยทัศน์จะต้องสะท้อนภาพอนาคตของสถานศึกษาที่พึงประสงค์อย่างชัดเจนและเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง เป็นไปตามเจตนา�ั่น อุดมการณ์ของสถานศึกษา และสอดคล้องกับปรัชญา/หลักการ/จุดเน้น/บริบท ของสถานศึกษา รวมทั้งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของห้องเรียน

ในการกำหนดวิสัยทัศน์ในหลักสูตรสถานศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

(๑) ทบทวนแนวคิดหลัก ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ปรัชญา แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และข้อมูลต่างๆแล้วร่วมกันกำหนดสิ่งที่เป็นภาพอนาคตของสถานศึกษาที่พึงประสงค์

(๒) เรียบเรียงข้อความที่สะท้อนภาพอนาคตของสถานศึกษาที่พึงประสงค์ พร้อมตรวจสอบความสอดคล้องของวิสัยทัศน์กับแนวคิดหลัก รวมทั้งมีข้อความอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นถึงแนวทางการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดภาพอนาคตดังกล่าว

๓.๒) การจัดทำแบบแผนของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

การจัดทำแบบแผนของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ นั้นดำเนินการต่อเนื่องจากการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับ จุดหมายของ หลักสูตร คุณลักษณะของผู้เรียน สมรรถนะหลัก สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละชั้นปีให้สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนจุดเน้นและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา รวมทั้งตอบสนองปัญหา ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จากนั้นกำหนดรายละเอียดรายวิชา/ หน่วยการเรียนรู้/ กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดเน้นของสถานศึกษา และสมรรถนะของผู้เรียนที่สถานศึกษาต้องการ กำหนดโครงสร้างเวลาเรียน และคำอธิบายรายวิชา/ หน่วยการเรียนรู้/ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับนิยาม และแนวทางการกำหนดรายละเอียดแต่ละส่วนมีดังนี้

(๑) **จุดหมายของหลักสูตร** เป็นเป้าหมายปลายทางในการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาควรกำหนดสิ่งที่เป็นเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่แสดงถึงสมรรถนะ และคุณลักษณะ ค่านิยม ที่เป็นเป้าหมายปลายทางในการพัฒนาผู้เรียน โดยต้องมีความสอดคล้องกับกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวคิดหลัก และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา รวมทั้งตอบสนองต่อปัญหาความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา และปรัชญา แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ในกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษานั้น ดำเนินการดังนี้

(๑) **ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและคุณลักษณะของผู้เรียนจากกรอบหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน**

(๒) **วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เชื่อมโยงกับแนวคิด หลัก และวิสัยทัศน์ พันธกิจ ปรัชญา แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ รวมทั้งข้อมูล พื้นฐานที่สะท้อนปัญหาหรือความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น**

(๓) **นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สถานศึกษา โดยนำเสนอข้อความที่แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะ และคุณลักษณะ ค่านิยม ที่เป็นเป้าหมาย ปลายทางในการพัฒนาผู้เรียนที่มีความเฉพาะของสถานศึกษาและสอดคล้องสัมพันธ์กับแนวคิดหลัก วิสัยทัศน์ พันธกิจ ปรัชญา รวมทั้งจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและคุณลักษณะของผู้เรียนที่กำหนดในกรอบ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

(๔) **คุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติของผู้เรียน** เป็นคุณภาพ และลักษณะของผู้เรียนด้าน คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่กำหนดขึ้น โดยมุ่งปลูกฝังคุณลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคนเพื่อ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา และคุณธรรม

แนวทางการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติของผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ มีดังนี้

(๕) **ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติของผู้เรียนที่กำหนดในกรอบหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน**

(๒) วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติของผู้เรียนกับแนวคิดหลัก วิสัยทัศน์ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ซึ่งหากพบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติของผู้เรียนที่กำหนดในการอบรมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับข้อมูลดังกล่าว สถานศึกษาสามารถใช้คุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติของผู้เรียนนั้นได้ และหากพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติของผู้เรียนที่กำหนดในการอบรมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่สอดคล้องหรือครอบคลุมแนวคิดหลัก วิสัยทัศน์ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติของผู้เรียนเพิ่มเติมให้มีความเขื่อมโยงและตอบโจทย์ความต้องการเฉพาะหรือบริบทของสถานศึกษา

(๓) เรียบเรียงคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติของผู้เรียนในลักษณะข้อความแสดงถึง “คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม” ที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม มีความเป็นไปได้ในการพัฒนาและประเมินรวมทั้งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับแนวคิดหลัก วิสัยทัศน์ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ที่สถานศึกษากำหนดได้

๓) สมรรถนะ การกำหนดสมรรถนะผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะนั้น นอกจากจะต้องครอบคลุมกับสมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นข้อกำหนดในการอบรมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้ว สถานศึกษายังสามารถกำหนดสมรรถนะเพิ่มเติมที่มีความเขื่อมโยงและตอบโจทย์ความต้องการเฉพาะหรือบริบทของสถานศึกษาได้

ในการดำเนินการมีขั้นตอน ดังนี้

(๑) ศึกษาสมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในการอบรมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๒) วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสมรรถนะหลัก สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้กับแนวคิดหลัก วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และคุณลักษณะผู้เรียนประสงค์ รวมทั้งปรัชญาแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และข้อมูลพื้นฐานที่สะท้อนปัญหาหรือความต้องการของผู้เรียน ชุมชน พื้นที่ จังหวัด โดยหากพบว่าสมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในการอบรมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องและครอบคลุมตามหัวข้อต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว สถานศึกษาสามารถใช้สมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น แต่หากพบว่า สมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนด ยังไม่สอดคล้องหรือไม่ครอบคลุมข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น สถานศึกษาสามารถกำหนดสมรรถนะเพิ่มเติมที่มีความเขื่อมโยงและตอบโจทย์ความต้องการเฉพาะหรือบริบทของสถานศึกษาได้

(๓) เรียบเรียงและนำเสนอสมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะที่สอดคล้องสัมพันธ์เชื่อมโยง และครอบคลุมกับข้อมูลต่างๆ ทั้งข้อมูลพื้นฐาน ปรัชญาแนวคิดแนวคิดหลัก วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและคุณลักษณะผู้เรียน

(๔) การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นข้อความที่เกิดจากการผสานระหว่าง สมรรถนะหลักที่ต้องการพัฒนา กับ สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื่องจากในการพัฒนาสมรรถนะหลัก

นั้นต้องดำเนินการผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยสถานศึกษาจะต้องมีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ซึ่งเป็นการผสานระหว่างสมรรถนะหลักที่ต้องการพัฒนากับสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านใดด้านหนึ่ง

การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้นั้นสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ ๓ ลักษณะดังนี้

- (๑) เลือกใช้ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นโดยส่วนกลางทั้งชุด
- (๒) เลือกใช้ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้บางส่วน
- (๓) จัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ขึ้นใหม่ตามจุดเน้นที่กำหนดขึ้น โดยมีกระบวนการดังนี้
 - ศึกษาบริบทสถานศึกษา รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสมรรถนะหลัก

- พิจารณาเลือกสมรรถนะหลักที่เป็นจุดเน้นในการพัฒนาผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะเลือกเพียงสมรรถนะหลักที่สำคัญเพียงสมรรถนะหลักเดียว หรือเลือกหลายสมรรถนะหลักก็ได้ นอกจากนี้อาจจะเลือกทุกองค์ประกอบในสมรรถนะหลักด้านนั้นๆ หรือบางองค์ประกอบในสมรรถนะหลักด้านนั้นๆ ก็ได้

- จัดทำตารางกำหนดจุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลักในแต่ละสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้

- ตรวจสอบความครอบคลุมของสมรรถนะหลัก โดยทุกสมรรถนะหลักที่กำหนดเป็นจุดเน้นในการพัฒนาต้องได้รับการพัฒนาผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้

- จัดทำรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นในลักษณะ ดังนี้ (๑) กำหนดสมรรถนะเฉพาะที่ต้องการเขียนผลลัพธ์การเรียนรู้ว่าควรเขียนผลลัพธ์การเรียนรู้แยกเป็นรายข้อตามสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือ ผสานสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้หลายข้อเข้าด้วยกัน (๒) พิจารณาสมรรถนะเฉพาะย่อยอื่นๆ ที่ส่งเสริมกันในการพัฒนาผู้เรียน นำมาผสานเข้าด้วยกัน (๓) พิจารณาคำอธิบายสมรรถนะหลักในระดับ “ตามความคาดหวัง” ที่เป็นจุดเน้นในการพัฒนาผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผสานกันนั้น (๔) เรียบเรียงข้อความผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นให้สะท้อนพฤติกรรมของผู้เรียนโดยผสานเนื้อหาให้ชัดเจน ครบถ้วน และครอบคลุม

- จัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปี โดย นำผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นมาพิจารณาแก้ไขเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาแต่ละชั้นปีผู้เรียนจะแสดงพฤติกรรมอะไรโดยเมื่อพิจารณาพฤติกรรมผู้เรียนรวมทั้ง ๓ ชั้นปี ผู้เรียนจะเกิดพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้น

ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดกำหนดคำอธิบายรายวิชา ออกแบบการจัดการเรียนรู้และ การประเมินผลการเรียนรู้ ดังนั้น หากหลักสูตรสถานศึกษาสามารถระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ชัดเจน ก็จะทำให้การทำงานพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนมีความชัดเจนด้วยเช่นกัน

๕) สาระการเรียนรู้ เป็นพื้นที่ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดสมรรถนะตามที่ได้กำหนดไว้ โดยการจัดสาระการเรียนรู้สามารถจัดได้ในหลากหลายรูปแบบ เช่น จัดเป็น รายวิชา สาระการเรียนรู้ โครงการ โครงการ โมดูล กิจกรรม แต่ไม่ว่าจะจัดอย่างไร ต้องให้ครอบคลุมหรือสอดคล้องกับสมรรถนะหลัก สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด อีกทั้งต้องกำหนดให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามช่วงวัยของผู้เรียน สิ่งสำคัญคือ ต้องสามารถตอบสนองต่อโจทย์ความต้องการเฉพาะของผู้เรียน สถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษาด้วย

ในส่วนการกำหนดสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะนั้น สถานศึกษามี อิสระที่จะกำหนดได้หลายรูปแบบทั้งการกำหนดแบบแยกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้เข่นกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ เป็นพื้นฐานได้แก่ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ หรือกำหนดให้เป็นแบบที่มีการบูรณาการ หรือ อาจจะมีการกำหนดรายวิชาขึ้นใหม่ที่แตกต่างจากที่กำหนดในกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งสอดคล้อง กับบริบท และเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษาได้

๖) **โครงสร้างรายวิชา และการจัดเวลาเรียน** การกำหนดโครงสร้างรายวิชา และการจัดเวลาเรียน เป็นการกำหนดสัดส่วนของเวลาเรียนของรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ เนื่องจาก โครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ได้กำหนดจำนวนชั่วโมงที่ tally ตัวใน แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีอิสระในการกำหนดเวลาเรียนให้ตอบสนองต่อจุดเน้นหรือ บริบทของสถานศึกษา ขั้นตอนการกำหนดโครงสร้างเวลาเรียน มีดังนี้

- (๑) ศึกษารายละเอียดการจัดเวลาเรียนตามที่กำหนดไว้ในกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (๒) พิจารณาจุดเน้น และข้อมูลพื้นฐานที่แสดงอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

(๓) จัดสรรเวลาเรียนเป็น ๒ ส่วนคือ (๑) ส่วนที่เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วยกลุ่ม สาระการเรียนรู้พื้นฐาน คือ ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ และ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ อีก ๗ กลุ่มสาระการ เรียนรู้ รวมทั้งรายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น โดยในแต่ละส่วน สถานศึกษาสามารถกำหนดรายละเอียดเวลาเรียนได้อย่างอิสระ (๒) ส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อาจจะกำหนด กิจกรรมเพิ่มเติม ได้แก่ กิจกรรมแนะนำเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ หรือ กิจกรรมอื่นๆ เพิ่มเติม ตามเวลาที่กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้

๗) **คำอธิบายรายวิชา/สาระการเรียนรู้** เป็นรายละเอียดของรายวิชา/สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษา กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนในหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ซึ่งครุยจะนำไปใช้ในการออกแบบ กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะต่อไป การเขียนคำอธิบายรายสาระการเรียนรู้ใน หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะควรประกอบด้วย ชื่อรายวิชา/กิจกรรม เวลา ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปี สมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะที่กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่พัฒนา เนื้อหาสาระ(ความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะสำคัญ) ประสบการณ์ สถานการณ์และบริบทการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล ขั้นตอน การเขียนคำอธิบายรายวิชา มีดังนี้

- (๑) พิจารณาผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะได้รับหลังสำเร็จในรายวิชานี้
- (๒) วิเคราะห์รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ ว่าต้องใช้ความรู้ ทักษะ และเจตคติ/ค่านิยม/คุณค่า/ คุณลักษณะ สำคัญใดบ้างที่จะต้องประยุกต์ใช้ร่วมกันเพื่อให้บรรลุความสามารถที่คาดหวัง
- (๓) กำหนดสถานการณ์และบริบทการเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผล ที่จะทำให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนาตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยสะท้อนให้เห็นการพسانกันของ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และการนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

(๔) เรียบเรียงและเขียนคำอธิบายรายวิชาให้มีองค์ประกอบครบถ้วน พื้นที่ที่ต้องระบุ รายละเอียดที่ต้องสะท้อนถึงงาน/สถานการณ์ วิธีการและขั้นตอนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงไปสู่การบรรลุ

สมรรถนะเฉพาะและสมรรถนะหลักอย่างขั้ดเจน สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะที่กำหนด และวิธีการวัดและประเมินผล

๓.๓) การจัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

เมื่อจัดทำแบบแผนของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะแล้ว สถานศึกษาจะต้องเชื่อมโยงข้อมูลมาสู่การจัดทำรายละเอียดของแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะและสมรรถนะ ตามจุดหมายของหลักสูตรและจุดเน้นของสถานศึกษา โดยแนวคิด แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษานำมาใช้จะต้องสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทักษะ คุณลักษณะและเจตคติ อย่างเป็นองค์รวม ในการปฏิบัติงาน การแข่งขันสถานการณ์ การแก้ปัญหา และการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมกับบริบท และนำไปสู่การประเมินผลฐานสมรรถนะทั้งการประเมินความก้าวหน้า (Formative Assessment) ที่ควบคู่ไปกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินเพื่อยอเบยอด (Summative Assessment) เพื่อตัดสินผล

ในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ สามารถดำเนินการได้ดังนี้

๑) พิจารณาข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา เป้าหมาย และสมรรถนะผู้เรียนที่ได้กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่การคัดเลือกและกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับข้อมูลข้างต้น

๒) ระบุรายละเอียดของการจัดการเรียนรู้ ทั้งในลักษณะมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทักษะและเจตคติอย่างเป็นองค์รวมที่สอดคล้องกับแนวทาง/หลักการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และรูปแบบ วิธีการ ลักษณะการจัดการเรียนรู้เฉพาะที่สอดคล้อง เหมาะสมกับสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือ และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในลักษณะต่าง ๆ

๓) ระบุแนวทาง วิธีการให้ผลป้อนกลับแก่ผู้เรียน ในระหว่างการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นแนวทางที่ชัดเจนเห็นกระบวนการในการดำเนินการ เช่น การให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานแต่ผู้เรียน เป็นต้น

๔) กำหนดนวัตกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่สะท้อนจุดเด่นหรือจุดเน้นของสถานศึกษา เช่น หากจุดเน้นของสถานศึกษา คือ การพัฒนาให้ผู้เรียน เป็นนวัตกร นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ก็ควรเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ หรือ การสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้งานวิจัยเป็นฐาน หรือ สถานศึกษาจะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีความเฉพาะเจาะจงของตนเองก็จะทำให้มีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น

๕) เรียบเรียงรายละเอียดแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะให้ชัดเจน ครบถ้วน

๓.๔) การจัดทำแนวทางการประเมินผลฐานสมรรถนะ

สถานศึกษาระบุวิธีการประเมินผลฐานสมรรถนะของสถานศึกษา ที่ครอบคลุมการประเมินความก้าวหน้า (Formative Assessment) และการประเมินรายยอด (Summative Assessment) รวมทั้งกำหนดเครื่องมือการวัดและประเมินผลในระดับแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

นอกจากร้านศึกษาจะต้องกำหนดเกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับที่เปิดสอน และระบุวิธีการรายงานผลการเรียนของสถานศึกษาเพื่อส่งต่อ และสื่อสารไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้ปกครอง และสถานศึกษาอื่นๆ ในการกำหนดแนวทางการประเมินฐานสมรรถนะ มีดังนี้

- ๑) ศึกษาและทำความเข้าใจหลักการประเมินผลฐานสมรรถนะ
- ๒) พิจารณารายละเอียดการประเมินผลฐานสมรรถนะ ที่ได้กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา
- ๓) พิจารณาความสอดคล้องของการประเมินผลที่กำหนดกับหลักการประเมินผลฐานสมรรถนะ
- ๔) ระบุรายละเอียดการประเมินผลเพิ่มเติมทั้งการประเมินความก้าวหน้า (Formative Assessment) และการประเมินรวมยอด เพื่อตัดสิน (Summative Assessment)
- ๕) กำหนดเครื่องมือในการประเมิน
- ๖) ศึกษารายละเอียดเกณฑ์การจบการศึกษาในแต่ละระดับชั้นที่เปิดสอน จากกรอบหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนนรบุก่อนที่การจบการศึกษาให้ครอบคลุมและเป็นไปตามที่กำหนดไว้ โดยมีการระบุขั้นตอนหรือกระบวนการทำงานของสถานศึกษาให้ชัดเจน
- ๗) ระบุแนวทางของสถานศึกษาในการรายงานผลหรือส่งต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไปยังผู้ปกครอง ต้นสังกัดและครุในระดับชั้นต่อไป
- ๘) เรียบเรียงรายละเอียดการประเมินผลฐานสมรรถนะ ให้ครอบคลุมแนวทางการวัดและประเมินผล เกณฑ์การจบการศึกษา และการรายงานผลการเรียนรู้

๓.๕) การจัดทำแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร

สถานศึกษาระบุรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนเสริมการนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน รายละเอียดที่กำหนดประกอบด้วย การกำหนดวิธีการจัดชั้นเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้สื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งการกำหนดแผนงานด้านต่างๆ ทั้งด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และนวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษา และรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๖) การจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน

การจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนจะเป็นการกำหนดรายละเอียดโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการเชื่อมโยงการพัฒนาสมรรถนะหลัก สมรรถนะเฉพาะ และผลลัพธ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ในกระบวนการสอนโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ นั้นควรเป็นระบบครบวงจร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์/ผลลัพธ์การเรียนรู้ มโนทัศน์ และสาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้และวิธีการวัดและประเมินผล ที่มีความสอดคล้องกัน ทั้งนี้ควร มีการกำหนดสถานการณ์ งาน และกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เอื้อให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในชีวิตจริง ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่สถานศึกษากำหนดไว้

สิ่งสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะคือ ข้อมูลรายละเอียดในองค์ประกอบต่างๆ จะต้องมีความสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จุดเน้น บริบท และข้อมูลพื้นฐาน ที่สำคัญคือ ต้องมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันทั้งระหว่างองค์ประกอบและมีความเชื่อมโยงของรายละเอียดในองค์ประกอบต่าง ๆ ตั้งแต่การกำหนดข้อมูลพื้นฐานไปจนถึงการจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน

๓.๗) การตรวจพิจารณาคุณภาพหลักสูตร

เมื่อจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องมีการพิจารณาคุณภาพของหลักสูตร ทั้งความถูกต้อง และเหมาะสมของรายละเอียดที่กำหนด โดยเฉพาะความสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จุดเน้น บริบท และข้อมูลพื้นฐาน และความสอดคล้องสัมพันธ์กันทั้งระหว่างองค์ประกอบและมีความเชื่อมโยงของรายละเอียดในองค์ประกอบต่าง ๆ ตั้งแต่การกำหนดข้อมูลพื้นฐานไปจนถึงการจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน

การพิจารณาคุณภาพของหลักสูตร สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓.๘) การเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนนี้เป็นการนำเสนอ (ร่าง) หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ และมีการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยต่อคณะกรรมการสถานศึกษา/ หรือคณะกรรมการชุดอื่นๆ ที่มีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นชอบหลักสูตร เพื่อพิจารณารายละเอียดหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และให้ความเห็นชอบอนุมัติการนำหลักสูตรไปใช้ ในกรณีที่คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะสถานศึกษาต้องนำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุง (ร่าง) หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะให้มีความเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้นก่อนการใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ ๓ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และการปรับปรุง

ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะนั้นต้องดำเนินการรองรับ hely ส่วนดังนี้

๑) การสร้างความเข้าใจและวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้

เป็นการดำเนินการเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้มีความเข้าใจตรงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครุภู่สอนที่ต้องดำเนินการในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน โดยดำเนินการอย่างน้อย ๒ ส่วน คือ ๑) การจัดทำแผนงานและแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งเป็นการจัดทำรายละเอียดแผนการปฏิบัติการใช้หลักสูตรในภาพรวมทั้งหมดของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และ ๒) การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ ที่เน้นระบบเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน การกำหนดระบบกลไกการสนับสนุนการทำงาน การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนการ

นำหลักสูตรไปใช้ การกำหนดระบบและแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการระดมและสนับสนุนการทำงานในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการจัดทรัพยากรให้เพียงพอ กับความต้องการในการพัฒนาผู้เรียน

(๒) การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ การประเมินฐานสมรรถนะ

ในส่วนนี้ เป็นส่วนที่ผู้สอนปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบและจัดเตรียมไว้ ซึ่งผู้สอนควรมีการดำเนินงานที่สำคัญๆ ดังนี้

(๑) ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง/แผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จัดเตรียมไว้ พร้อมทั้งมีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนและอาจจะต้องมีการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ขณะดำเนินการ

(๒) มีการประเมินในระหว่างการจัดการเรียนรู้ เพื่อดูความก้าวหน้าของผู้เรียน และให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เช่น สังเกตพฤติกรรม ประเมินจากการปฏิบัติ จากชิ้นงาน จากแฟ้มสะสมผลงาน นอกเหนือนี้ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการประเมินตนเอง และเพื่อนประเมิน

(๓) มีการประเมินรายอุด เพื่อตัดสินผล ซึ่งต้องครอบคลุมสมรรถนะและผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด

(๔) มีการสังเกตการสอนของผู้สอน และการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้บริหาร เพื่อนครุ ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการจากภายนอก และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันสะท้อนความคิด ให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

(๕) หลังการสอน ผู้สอนบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการสอน รวมทั้งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อการนำไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในโอกาสต่อไป

๓) การสะท้อนผลการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ และปรับปรุง

ในการสะท้อนผลการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ และปรับปรุง มีรายละเอียดดังนี้

(๑) จัดระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสริมทบทวนการเรียนรู้ร่วมกันของครุ ผู้บริหาร และบุคลากรในลักษณะต่าง ๆ

(๒) ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ผ่าน Online Digital Learning Platform ต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายอื่นๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาความคิดและพัฒนางาน (๓) พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้และผู้สังเกตการสอน รวมทั้งผลจากการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ และปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ มี ๒ ลักษณะคือ ๑) การประเมินเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยมีการเก็บข้อมูลผลการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ ในระหว่างภาคเรียน ปลายภาคเรียน และรายปี เพื่อสามารถปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ และ ๒) การประเมินเพื่อตัดสินความสำเร็จของหลักสูตร เป็นการใช้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้และการ

บริหารจัดการ โดยพิจารณาทั้งที่เป็นประสิทธิผลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร เพื่อตัดสินความสำเร็จของหลักสูตร และทราบจุดแข็งจุดอ่อน เพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะที่พัฒนาขึ้นให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๔. การบริหารหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยการทำงานอย่างเป็นระบบ มีความร่วมมือและประสานกันหลายฝ่าย เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนหลักสูตรไปสู่การบรรลุเป้าหมาย โดยสถานศึกษาต้องศึกษาแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทและต้นทุนของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นการทบทวนแนวทางเดิมที่มีอยู่ หรือเลือกนำนวัตกรรมการบริหารจัดการใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับบริบท และต้นทุนของสถานศึกษา ที่สำคัญคือเอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

ในส่วนของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ประกอบด้วยการดำเนินการ ๒ ส่วนคือ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ รายละเอียดดังนี้

๔.๑. การพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรเป็นงานสำคัญจำเป็นที่ต้องมีการวางแผนที่ชัดเจนและต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายให้เป็น “บุคคลแห่งการเรียนรู้” สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ขึ้นในโรงเรียนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาในทุกๆ ด้าน โดยใช้ระบบและวิธีการที่หลากหลายซึ่งอาจจะเป็นวิธีการที่มีผู้พัฒนาไว้แล้ว หรือสถานศึกษาอาจคิดค้นพัฒนาวิธีการใหม่ๆ ให้เป็นวัตกรรมของตนเองได้

ระบบ วิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาครู และบุคลากรให้มีความสนใจฝรั่ງ และพัฒนาตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้นั้นมีหลากหลายวิธี แต่วิธีที่พบว่าเป็นวิธีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานมากที่สุดก็คือการพัฒนาบนงานประจำ (On-the-Job Training) ซึ่งเป็นการพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นการพัฒนาอย่างเป็นระบบทั้งโรงเรียน (Whole School Development) แล้ว การพัฒนา ก็จะมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลเพิ่มขึ้น โดยนวัตกรรมที่ได้รับความนิยมและนำมาใช้ในสถานศึกษามีหลายนวัตกรรม เช่น นวัตกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community : PLC) นวัตกรรมชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practices : COP) นวัตกรรมการศึกษาบทเรียน (Lesson Study : LS) นวัตกรรมการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) นวัตกรรมเหล่านี้ล้วนส่งเสริมบุคลากรให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน ในประเด็นที่เป็นความสนใจร่วมกัน สถานศึกษาสามารถศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมต่างๆ ให้เข้าใจและเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับบริบทของตน

นอกเหนือจากการเลือกใช้วิธีการและนวัตกรรมต่าง ๆ ที่มีการจัดไว้อย่างเป็นระบบแล้ว ยังมีวิธีการอื่นๆ อีกมาก ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ดังนี้

(๑) การจัดประชุมทางวิชาการ เชิญวิทยากร ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ มาบรรยายให้ความรู้ หรืออภิปรายเป็นคณะ เพื่อแสดงความคิดเห็นในแง่มุมต่างๆ หรือจัดเสวนาทางวิชาการในรูปแบบอื่นๆ เพื่อสนทนา และเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น

(๒) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อเรียนรู้และฝึกฝนทักษะเฉพาะ ที่ต้องการพัฒนา

(๓) การไปศึกษา สังเกต สมภาวะน์ ฝึกปฏิบัติการ ร่วมเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ และสถานศึกษาต้นแบบ ที่มีประสบการณ์และความสำเร็จ

(๔) การศึกษาจากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการสร้างสมรรถนะให้แก่ผู้เรียนได้ อาทิ สื่อที่พัฒนาโดยองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม

(๕) การศึกษาเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ตามฐานข้อมูลทาง (Platform) ต่างๆ

(๖) การจัด เพื่อนร่วมเรียนรู้ (Buddy) คือการจัด ให้มีเพื่อนคู่หู ที่พร้อมจะเรียนรู้ และช่วยเหลือกันเป็นคู่ ๆ หรือเป็นกลุ่ม โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนเรียนรู้กับคู่อื่นๆ

บทบาทของบุคลากร

ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา นั้นต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน/ห้องถิน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย แต่ละฝ่ายล้วนมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้เกิดมีประสิทธิภาพ ซึ่งบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหลักสูตร มีดังนี้

(๑) ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญยิ่งในการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ และนำหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

(๑) ศึกษาทำความเข้าใจสาระต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาร้านสมรรถนะ

(๒) เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร้านสมรรถนะ โดยร่วมให้ความเห็นชอบ และกำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตร

(๓) คัดเลือก และจัดครุภัณฑ์และบุคลากรที่มีความเหมาะสมในการทำงาน

(๔) ส่งเสริมและจัดบริการทางการศึกษาให้ผู้เรียนได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง เสมอภาค และปฏิบัติการรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด

(๕) ส่งเสริมให้ครุภัณฑ์และผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ก้าวหน้าอยู่เสมอ

(๖) สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา

(๗) จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน งานวิชาการ หลักสูตร อย่างเป็นระบบ และมีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ หลักสูตรสถานศึกษา ให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ เข้าใจ และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

(๘) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียน

(๙) นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างมีระบบ

(๑๐) กำกับ ติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

(๑๑) กำกับ ติดตามให้มีการประเมินการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน บริบทสังคม และมีความทันสมัย

(๒) ครูผู้สอน เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการจัดทำหลักสูตร พัฒนาหลักสูตร และนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุผล สำเร็จตามเป้าหมาย ครูผู้สอนจึงควรมีบทบาท/หน้าที่ ดังนี้

(๑) บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร โดยทำหน้าที่วางแผน จัดทำหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ หน่วยการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และประเมินผลการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานและเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และบริบทสังคม

(๒) บทบาทในฐานะผู้ออกแบบและเสริมสร้างการเรียนรู้ โดยมีการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาให้แก่ผู้เรียน มีการกำหนดงาน/กิจกรรม/สถานการณ์ หลากหลาย ที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนา เจตคติ/คุณลักษณะ ทักษะ และความรู้ (Attitude /Attribute, Skill, Knowledge: ASK) และการนำเจตคติ/คุณลักษณะ ทักษะและความรู้ไปประยุกต์ใช้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนและมีส่วนร่วมในทุกรอบวนการของการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน มีการกำหนดวิธีการ และเครื่องมือในการประเมิน ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ (Formative Assessment) และการประเมินรายยอด (Summative Assessment) รวมทั้งมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเองระหว่างเรียน จัดสภาพแวดล้อม และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมและเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพและความสามารถของแต่ละคน

(๓) บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน โดยนำนวัตกรรม เทคโนโลยี ทางการจัดการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร/กระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ฝึก มีวิสัยทัศน์ และทันสมัย ทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

๓) ผู้ปกครอง เป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนผู้เรียนให้พัฒนาสมรรถนะโดยเฉพาะ การจัดสถานการณ์ที่บ้านเพื่อให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในชีวิตจริง สถานศึกษาจึงต้องสร้างความตระหนัก ความเข้าใจในแนวคิด แนวทางการจัดสถานการณ์เพื่อการพัฒนาสมรรถนะ ตลอดจนการประเมิน สมรรถนะผ่านการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ผู้ปกครองควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

(๑) มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา และให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับครุผู้สอนและผู้เรียน

(๒) ร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ

(๓) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยายศาสภายในบ้านให้อื้อต่อการเรียนรู้

(๔) สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

(๕) ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับครุผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๖) เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรม

(๗) มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

(๘) ชุมชน/ห้องถิน มีบทบาท ดังนี้

(๑) มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม/ชมรมผู้ปกครอง

(๒) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา

(๓) เป็นศูนย์การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง

(๔) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากร ภายนอกและภูมิปัญญาห้องถิน เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของห้องถินและของชาติ

(๕) ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและห้องถิน

(๖) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๔.๒. การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการเป็นการวางแผน การอำนวยการ การประสานงาน การมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร และการติดตามประเมินผล เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนหลักสูตรไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ในการบริหารจัดการนั้นเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ ในการกำหนดแผนงาน การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทรัพยากร สภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ที่

ส่งเสริมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา และการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร

ในส่วนนี้จะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ได้แก่การกำหนดแผนงานในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทรัพยากร สภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา และการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร และบทบาทผู้เกี่ยวข้อง

ในการบริหารจัดการรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

๑) การกำหนดแผนงานในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ในการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา

ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ต้องร่วมกันจัดทำแผนงานเชิงกลยุทธ์ และแปลงสู่แผนปฏิบัติการ (Action Plan) ที่มีรายละเอียดในภาพรวมทุกด้านที่ชัดเจนเพื่อการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะแผนงานในการพัฒนาบุคลากร การจัดทรัพยากร สภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยสถานศึกษาต้องจัดให้มีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องจนเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนทั้งเกี่ยวกับเป้าหมาย /จุดประสงค์ ขั้นตอน วิธีการทำงาน บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมไปถึงผลที่จะได้รับ นอกจากนี้ต้องมีการกำหนดระบบกลไกในการกำกับ ติดตาม การทำงาน มีการกำหนดระบบการประเมินผล ตรวจสอบ นิเทศ และนำผลที่ได้จากการประเมินผล มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการทำงานอย่างต่อเนื่อง

๒) การจัดทรัพยากร สภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของสถานศึกษานั้น จำเป็นต้องใช้ทรัพยากร สภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ หลายอย่างแตกต่างไปจากเดิม สถานศึกษาจึงต้องจัดทรัพยากร สภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ ที่เหมาะสมเพียงพอเพื่ออำนวยความสะดวกในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในการจัดแหล่งเรียนรู้นั้นต้องเลือกให้เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เหมาะสมที่เอื้อต่อการเรียนรู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานที่จริง โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรภายนอก

ในการดำเนินการนั้นต้องเริ่มต้นจากการสำรวจทรัพยากร สภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุ หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ ที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงานทั้งทรัพยากรสำหรับการเรียนรู้ของบุคลากร การเรียนรู้ของผู้เรียน การทำงานร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือ ต่าง ๆ หลังจากได้รายละเอียด/รายการที่ต้องให้การสนับสนุนแล้วต้องมีการวางแผนการได้มาซึ่งทรัพยากรสำคัญนั้น ๆ ซึ่งอาจจะใช้วิธีการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียน หรือการแสวงหาทรัพยากรจากหน่วยงาน/องค์กรในระดับต่าง ๆ หรืออาจจะเป็นการใช้ทรัพยากร

ร่วมกันกับหน่วยงาน/องค์กรในระดับต่าง ๆ โดยสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัด ทรัพยากร สภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้มี ดังนี้

(๑) ต้องสอดคล้องกับรายละเอียดที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะทั้งคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชาและแผนการจัดการเรียนรู้

(๒) มีการจัดสื่อ อุปกรณ์การเรียนหรือเทคโนโลยีที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างหลากหลายทั้ง สื่อวัสดุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และสื่อเทคโนโลยี เช่น สื่อวิดีโอบนิกส์ (Digital Contents) ในรูปแบบสื่อออนไลน์ผ่าน เว็บไซต์ e-Book หรือ Applications ต่าง ๆ และการมีระบบอินเทอร์เน็ต ระบบ WiFi ที่มีประสิทธิภาพ

(๓) มีการจัดระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากร สื่อและแหล่งเรียนรู้

(๔) มีการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ให้เหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทำกิจกรรมของผู้เรียน และการเรียนรู้ของบุคลากร

(๕) มีการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรับการใช้งานสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ

ในส่วนระบบกลไก และแนวทางการดำเนินการสำคัญที่สถานศึกษาต้องเตรียมการมีดังนี้

(๑) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการที่มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญ และเข้าใจแนวคิด แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะ

(๒) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร และบุคลากรกลุ่มต่าง ๆ

(๓) จัดให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา สาระการเรียนรู้ สมรรถนะและผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อวางแผนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร สภาพแวดล้อม สื่อวัสดุหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งการประสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และหน่วยงานต่าง ๆ

(๔) จัดสรรงบประมาณในการจัดหา ให้บริการสื่อ อุปกรณ์การเรียนหรือเทคโนโลยีที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

(๕) จัดระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะสื่อ อุปกรณ์การเรียนหรือเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

(๖) จัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ให้เหมาะสม สะอาด ปลอดภัย เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมการทำกิจกรรม สถานการณ์ ในการพัฒนาสมรรถนะที่หลากหลายของผู้เรียน

(๗) จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรับการใช้งานสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการสืบค้นข้อมูลของครุภัณฑ์และผู้เรียน

(๘) จัดหาและส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทันสมัย หลากหลายตามสาระการเรียนรู้/รายวิชา

(๙) จัดทำและส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานที่จริง โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรภายนอก

(๑๐) กำกับ ติดตามการใช้สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายใน ภายนอกสถานศึกษา

(๑๑) ประเมินผลการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสนับสนุนสื่อและแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาตามแนวทางการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ และนำผลมาพัฒนางานต่อไป

๓) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง เป็นการทำงานที่ทำให้เกิดภาพรวมของความรวมพลังของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ส่งผลให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือครุภารติในการขยายผล สร้างเครือข่ายความร่วมมืออยู่กลุ่มทั้งที่เป็นผู้ปกครองที่เข้ามาช่วยพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนร่วมกับครุ หรือเครือข่ายการเรียนรู้ที่เป็นบุคคล/องค์กร/สถานประกอบการ ในระดับชุมชน และองค์กร ที่เข้ามาช่วยพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนร่วมกับครุทั้งในลักษณะการเป็นแหล่งเรียนรู้ ดุจงาน แหล่งจัดสถานการณ์ในการพัฒนาสมรรถนะและประเมินสมรรถนะผู้เรียน

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือนี้จะเกิดผลดีเมื่อเครือข่ายและผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ แนวคิด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักเรียน ดังนั้นในช่วงต้นจึงต้องมีการปรับแนวคิดมุ่งมองในการทำงานร่วมกัน และจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ได้เรียนรู้อย่างเข้าใจลึกซึ้ง นอกจากนี้ต้องจัดระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วมทั้งกระบวนการตั้งแต่ร่วมวางแผนการทำงาน ร่วมพัฒนาหลักสูตร และวางแผน ติดตาม กำกับ ช่วยเหลือในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

๔) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

เป็นการสร้างกระบวนการและกลไกการตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพ การศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ โดยกำหนดภารกิจการดำเนินการให้ครอบคลุมภารกิจทั้ง ๒ ส่วนคือ ๑) การจัดระบบในการบริหารคุณภาพการศึกษา ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้าน การวัด และ ประเมินผล ที่มุ่งเน้นในการสร้างสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเจตคติของผู้เรียน และ ๒) การ ตรวจสอบ ประเมิน และกำหนดแนวทางในการปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพการศึกษา ประจำปีของสถานศึกษา มีการเปิดเผยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับรู้จนเกิดความมั่นใจในระบบการบริหาร คุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) สร้างความตระหนัก สร้างความรู้ และความเข้าใจ ให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา และร่วมกำหนดแนวทางการทำงาน บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรทุกกลุ่มทุกฝ่าย

(๒) ผู้บริหารสถานศึกษา ครุ และบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมกันดำเนินการ ตามแผนการ ทำงานร่วมเรียนรู้ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ นิเทศ และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ในด้านต่าง ๆ ทั้งเกี่ยวกับการ

พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะให้เหมาะสมสมดคล้องกับบริบท การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และ การวัดและประเมินผล

(๓) ร่วมกัน รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลผลการทำงาน จุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา และ ปัญหาที่เกิดขึ้น สรุปผลการทำงานและนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงระบบ กลไกการบริหาร ตลอดจนปรับปรุงรายละเอียดหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

(๔) รายงาน เผยแพร่ผลการจัดการศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องให้ข้อเสนอแนะแนวทางการทำงานที่เหมาะสมในการทำงานของสถานศึกษาในโอกาสต่อไป

๕) การวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร

การวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ความจริง โดยการติดตามความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตร ตรวจสอบความสำเร็จของการใช้หลักสูตร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบด้วยระบบด้วยระบบวิเคราะห์ที่เหมาะสม สำหรับเป็นข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) และตัดสินคุณภาพของหลักสูตรว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด อันเป็นประโยชน์ ต่อการปรับปรุง เปเลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีคุณภาพและสอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้ง นำไปสู่การค้นพบองค์ความรู้ใหม่ ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดประโยชน์ได้จริงในทางปฏิบัติ

การวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรเป็นการดำเนินการหลังจากหลักสูตรถูกนำไปใช้ ครบตามแผนที่กำหนดแล้ว โดยมีการประเมินภาระการใช้หลักสูตร การเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทุกกลุ่ม โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลายวิธี เช่น การจัดประชุมสะท้อนความคิด การใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมได้มานี้จะนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

โคลญ่า. (๒๕๖๑). *School a la carte* การศึกษาภาค (อย่า) บังคับ. เดย์ โพเอท์ส.

ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ, วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา, เทวนภูริ อัครศิลาชัย, ธรรมพร คงรัตน์ สถาปัตย์, วรวิทย์ สถาปัตย์ ทองดีเลิศ, อินธิรา วิทยสมบูรณ์, อรพินท์ กุศลรุ่งรัตน์, อรุดา นามใหม่, วีณาทัต ธรรมพีวิมลบุตร, และ กรณ์ พงษ์ ดอกบัว. (๒๕๖๓). รายงานการวิจัย เรื่อง องค์ความรู้การศึกษา ทางเลือกของสังคมไทยกับแนว ทางการขับเคลื่อนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ. (๒๕๖๐). ทางเลือกในการศึกษา. โอลิมปิกส์สานภูมิปัญญาล้านนา และมูลนิธิสานภูมิปัญญาล้านนา.

ทิศนา แเขมณี และคณะ. (๒๕๔๗). การวิจัยและพัฒนารูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล.

. (๒๕๔๒). ความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ “โครงการเสริมศักยภาพการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา”, เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๒ มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ทิศนา แเขมณี. (๒๕๔๒). ๑๐ สมรรถนะหลัก บั้นเด็กไทยฉลาดรู้ อ่ายดีมีสุข มีความสามารถสูงและใจลังคอม.

. (๒๕๖๔). กระบวนการและผลการพิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ, เอกสารประกอบการบรรยาย. การประชุมซึ่งจากการเห็นชอบกรอบหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา, ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๔.

เทวนภูริ อัครศิลาชัย. (๒๕๖๐). รายงานการวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาทางเลือกเพื่อยกระดับ คุณภาพผู้เรียนตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐. สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา.

ธนาคารไทยพาณิชย์ และ มูลนิธิสยามกัมมาจล, ๒๕๖๖ โครงการวิจัยศึกษากระบวนการและผลการพิจารณาลั่นกรองหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา เอกสารอัดสำเนา

จำรง บัวศรี. (๒๕๓๕). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพมหานคร: เอราวัณการพิมพ์.

ยุทธชัย เนติมชัย, และสานต่อ เนติมชัย. (๒๕๕๙). รายงานการวิจัย แนวทางการจัดการศึกษาและพัฒนามุนุษย์ ด้วยการศึกษาทางเลือก. สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา.

ยูนิเซฟ(Unicef). ไร้สันกันการศึกษา: แนวปฏิบัติที่ดีและการตอบบทเรียนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติในประเทศไทย.

เรวณี ชัย渺瓦รัตน์. ๒๕๖๖. การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการคิดเชิงออกแบบ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เลขานุการสภาพการศึกษา, สำนักงาน. (๒๕๕๑). แนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัย และพัฒนา การส่งเสริมนวัตกรรมเครื่องข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากร ทางการศึกษาเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียน. เอกสารประกอบการประชุมสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัย และพัฒนาการส่งเสริมนวัตกรรมเครื่องข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนา

คุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงาน
เลขานุการสภาพการศึกษา.

. (๒๕๕๒). รายงานการติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา
โดยครอบครัว. สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา.

. (๒๕๖๔). รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พฤกษาวนกราฟฟิค จำกัด.

. (๒๕๖๕). รายงานการศึกษารูปแบบการจัดระบบบันทึกการเรียนรู้ที่เอื้อ
ต่อการพัฒนาคักษะภาษาของคนไทย ๔.๐. กรุงเทพมหานคร.

. (๒๕๖๐). การวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรและการ
จัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร:
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา.

. รายงานผลการวิจัยและพัฒนาระบบสมรรถนะผู้เรียนระดับ
ประถมศึกษาตอนต้น สำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานและ
พัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา.

. รายงานผลการวิจัยแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การ
ปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา.

. รายงานผลการพัฒนาระบบสมรรถนะหลักผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๔-๖
สำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานและพัฒนาการเรียนรู้
สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา.

. คู่มือการนำกรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๔-๖
ไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : พฤกษาวนกราฟฟิค.

. โครงการวิจัยผลการทดลองใช้กรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับ
ประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ สำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐาน
และพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา.

. (๒๕๖๖) รายงานการศึกษากระบวนการและผลการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษาฐานสมรรถนะ .เอกสารอัดสำเนา

วิชัย วงศ์ใหญ่. (๒๕๕๑). หลักสูตร สารานุกรมวิชาชีพครู : เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จ
พระเจ้าอยู่หัวเนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขานุการ
สภาพการศึกษา

สกสิลทิพย์ เชียงทอง. (๒๕๕๔). การศึกษาทางเลือก: การศึกษาที่เลือกได้. สำนักงานประสานการพัฒนาสังคม
สุขภาวะ.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (๒๕๖๒). เวลาเรียนที่นักเรียนใช้สมดุลกับผลการเรียนรู้
หรือไม่. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/issue-๒๐๑๙-๔๖/>

สุจิตรา ปทุมลังการ. (๒๕๕๒). ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ. (ออนไลน์)
<http://www.atsn.ac.th/images/Upload/file/CBCApplications.pdf>.

สุชาดา จกรพิสุทธิ์, ชัชวาล ทองดีเลิศ, อิศรา สุคงคาตันกุล, ลั่วยอง เตียสกุล, และสาทร สงพงศ์. (๒๕๔๖).
โครงการวิจัยการศึกษาทางเลือก: ฐานข้อมูลและการวิเคราะห์. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ການສ່ວນການ

- Bray, B. and McCluskey, K., ໬໠ເມສ. Step-by-step guide to personalized learning. *Learning & Leading with Technology*. May ໬໠ເມສ <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1010143.pdf>
- Buasawan, P., Suebnusorn, W., Butkatunyoo, O., Manowaluilou, N., Kaewchinda, M., Lalitpasan, U., ... & Sripongpankul, S. (໬໠໭໭, October). *Re-envisioning a “skills framework” to meet ໨ົສ century demands: What do young people need?*. In *Frontiers in Education* (Vol. ໤, p. ໧໦). Frontiers.
- Jones, C. A. (໬໠໦). *Assessment for learning*. London: Learning and Skills Development Agency.
- Nikolov R., Shoikova E., and Kovatcheva E. (໬໠ເດ). https://www.researchgate.net/profile/Roumen_Nikolovb, April ໬, ໬໠ເດ.
- Colby, R. L. (໬໠ເດ). *Competency-based education: A new architecture for K-12 schooling*. Harvard Education Press.
- OECD (໬໠ເປ), PISA ໬໠ເດ Results (Volume II): Policies and Practices for Successful Schools, PISA, OECD Publishing, Paris.
- OECD (໬໠ເມ), Do students spend enough time learning?, PISA in Focus, No. ໩, OECD Publishing, Paris, (Online), <https://doi.org/10.1787/814cd4d0a-en>, Retrieved September ໬, ໬໠ເມ.
- Saylor , J.G & Alexander,W.M. (໬໠ເມ). *Planning Curriculum for School*. New York.Holt, Rinehart and Winston.
- Tyler,R.W. (໬໠ເມ). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago:The University of ChicagoPress
- Taba,H. (໬໠ເມ). *Curriculum Development: Theory and practice*. New York : Brace&World.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ประกาศ คณะกรรมการอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ ตรวจสอบและปรับปรุง
(ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา^{ชั้นพื้นฐาน}
และคู่มือการใช้ (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา

**ประกาศ คณบดีครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เรื่อง แต่งตั้งคณบดีทำงานวิเคราะห์ ตรวจสอบและปรับปรุง
(ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับปัจจุบัน
และคู่มือการใช้ (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับปัจจุบัน**

ตามประกาศคณบดีครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ ๒๔๓/๒๕๖๖ เรื่อง แต่งตั้งคณบดีทำงานวิเคราะห์ ตรวจสอบและปรับปรุง (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับปัจจุบัน และคู่มือการใช้ (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับปัจจุบัน ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๖ เป็นต้นไป ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๗ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรายชื่อคณบดีกรรมการและเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๑ จึงขอ
ยกเลิกประกาศ คณบดีครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ ๐๑๔/๒๕๖๗ ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ.
๒๕๖๖ เป็นต้นไป ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๗ และเห็นสมควรแต่งตั้งผู้ดูแลรับผิดชอบและ
รายงานผลต่อไปนี้เป็นคณบดีทำงานวิเคราะห์ ตรวจสอบและปรับปรุง (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ระดับปัจจุบัน และคู่มือการใช้ (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
ระดับปัจจุบัน

๑. คณบดีปรีกษา

- ๑) รองศาสตราจารย์ ดร.ทิศนา แข่มมนี
- ๒) รองศาสตราจารย์ ดร.นາตยา ปิลันธนาณท์
- ๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์
- ๔) ดร.วัฒนาพร ระจับทุกษ์
- ๕) ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์
- ๖) ดร.ศรินธร วิทยะสิรินันท์

อำนวยหน้าที่

ให้คำปรีกษา คำแนะนำ แก่คณบดีอนุกรรมการเฉพาะกิจวิเคราะห์ ตรวจสอบ และปรับปรุง (ร่าง) กรอบหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับปัจจุบัน และคู่มือการใช้ (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับปัจจุบัน

๒. คณะกรรมการวิเคราะห์ ตรวจสอบ และปรับปรุง “ภาพรวมหลักสูตร” (ร่าง) ครอบคลุมแกนกลางการท่องเที่ยว
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา

๑) ศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์	ประธาน
๒) รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวงศ์	กรรมการ
๓) รองศาสตราจารย์ ดร.สมปติ คชสิทธิ์	กรรมการ
๔) รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพันธ์ เดชะคุปต์	กรรมการ
๕) รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์	กรรมการ
๖) รองศาสตราจารย์ ดร.จิรดา วุฒิยากร	กรรมการ
๗) รองศาสตราจารย์ ดร.พร้อมพีล บัวสุวรรณ	กรรมการ
๘) รองศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตั้งនันภานท์	กรรมการ
๙) รองศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี ฝ่ายคำตา	กรรมการ
๑๐) รองศาสตราจารย์ ดร.เมฆา นวลศรี	กรรมการ
๑๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวนี ชัยเชาวรัตน์	กรรมการ
๑๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี เชื้อชัย	กรรมการ
๑๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ จันทราอุกฤษ្វ	กรรมการ
๑๔) ดร.กรกนก เลิศเดชาภัทร	กรรมการ
๑๕) ดร.เฉลิมชัย พันธ์เลิศ	กรรมการ
๑๖) ดร.วิษณุ ทรัพย์สมปติ	กรรมการ
๑๗) ดร.ชัยพร กระต่ายทอง	กรรมการ
๑๘) ดร.ชนารีป ทุยແປ	กรรมการ
๑๙) ดร.กนก จันทร์	กรรมการ
๒๐) ดร.ศุภลักษณ์ มีปาน	กรรมการ
๒๑) ดร.วีระชาติ ภาณีชา	กรรมการ
๒๒) ดร.ทรงพร พนมวัน ณ อุยรญา	กรรมการ
๒๓) ดร.เกษม เพรมประยูร	กรรมการ
๒๔) รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณี วงศ์ศิริวัฒน์	กรรมการและเลขานุการ
๒๕) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชา哩ณี ตรีวรัญญ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖) ดร.นภัสฎาดี จิตรรังสรรค์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗) ดร.กุณฑลี บริรักษ์สันติกุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๘) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดนุชา ปนคำ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๙) อาจารย์ธีรศักดิ์ จิราตรazu	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐) นางกมลวรรณ วัฒนวิเชียร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑) นางสาวมุกสุดา วัฒนา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	/อำนาจหน้าที่...

ย้ำมาจนหน้าที่

๑. ดำเนินการ วิเคราะห์ ตรวจสอบ ปรับปรุงรายละเอียด (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา และคู่มือการใช้ (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา ให้มีความชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน สอดคล้อง และสามารถนำไปใช้ในการทำงานของ สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามข้อมูลแนวคิด หลักการ และข้อเสนอแนะจากนักวิชาการ และผู้ใช้ หลักสูตรกลุ่มต่าง ๆ

๒. นำผลการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ปรับปรุงรายละเอียด (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา และคู่มือการใช้ (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา เสนอคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้อง พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๓. คณะกรรมการ วิเคราะห์ ตรวจสอบ และปรับปรุงสมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่เข้มแข็งกัน

๓.๑ สมรรถนะหลักการสื่อสาร และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

(๑) รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คงสิทธิ์ ประธาน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

(๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน ศักดิรักษ์ กรรมการ

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(๓) ดร.พิทักษ์ นิลนพคุณ กรรมการ

อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ในพระบรมราชูปถัมภ์

(๔) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมารี เข็มชัย กรรมการ

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(๕) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรวรรณ ลัญชวรรณ กรรมการ

อาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษา

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กีรติ คุวานันท์ กรรมการ

ผู้ช่วยคณบดีคณะครุศาสตร์ และอาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษา

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

/๗) ดร.มนิศรา...

(๗) ดร.มนิศรา ศุภกิจ โคลเลย์ กรรมการ

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนนานาชาติเค้ออส	
๙) อาจารย์ธีรศักดิ์ จิระตราชู	กรรมการและเลขานุการ
นักวิชาการอิสรภาพ	
๓.๒ สมรรถนะหลักการสืบสืบทะเลและการคิดขั้นสูง	
๑) ศาสตราจารย์ ดร.ปังอร เสรีรัตน์	ประธาน
อาจารย์สาขาวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์	
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	
๒) รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ jin danruang	รองประธาน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	
๓) รองศาสตราจารย์ ดร.นวลจิตต์ เช华กีรติพงศ์	กรรมการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช	
๔) รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภารณ์ เล็กวีไล	กรรมการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	
๕) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชารินทร์ ตรีวรรณญู	กรรมการ
อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน	
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
๖) ดร.กฤตพล บริรักษ์สันติกุล	กรรมการ
ผู้อำนวยการโรงเรียนปรัชญาธร กรุงเทพมหานคร	
๗) นางสาวอัญญา เงินเจริญ	กรรมการ
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระ域 เขต ๒	
๘) นางสุทธิดา ราดาనิติ	กรรมการ
ครูโรงเรียนเซนต์แอนดรูว์ กรุงเทพมหานคร	
๙) ดร.พิรุณ ศิริศักดิ์	กรรมการ
โรงเรียนราชินีบุรี	
๑๐) เรือเอกหญิง ดร.สุธิญา พูนอุ่นดี	กรรมการ
รักษาราชการ ประจำแผนกศึกษา	
โรงเรียนสารบรรณ กรมสารบรรณทหารเรือ	
๑๑) นางสาวภัสสรำไพ จ้อยเจริญ	กรรมการ
นักวิชาการอิสรภาพ	
๑๒) นางสาวนิดาวรรณ ทองไวย	กรรมการ
โรงเรียนอนุบาลสิงหบุรี	
/๑๓) นายกานต์...	
๑๓) นายกานต์ เกตุจินาภุล	กรรมการ
โรงเรียนอนุบาลชลบุรี	

๑๔) นายณัฐร์ชรีล มานิลแก้ว	กรรมการ
โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	
๑๕) ดร.นาฏศดี จิตรรังสรรค์	กรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการโรงเรียนสุจิบุลี จังหวัดฉะเชิงเทรา	
๓.๓ สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	
๑) รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์	ประธาน
รองอธิการบดี ฝ่ายการศึกษาและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	
๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ช่างศรี	กรรมการ
อาจารย์คณศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	
๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจนสมุทร แสงพันธ์	กรรมการ
อาจารย์คณศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	
๔) ดร.อาริยา สุริยนต์	กรรมการ
อาจารย์คณศรุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม	
๕) ดร.เกษม แปรเมประญร	กรรมการ
มหาวิทยาลัยทักษิณ	
๖) ดร.พิมพ์ลักษณ์ มูลโพธิ์	กรรมการและเลขานุการ
อาจารย์คณศรุศาสตร์	
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์	
๓.๔ สมรรถนะหลักการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้เทคโนโลยี	
๑) รองศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี ฝ่ายคำตา	ประธาน
อาจารย์ภาควิชาการศึกษา	
คณศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
๒) ศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา	กรรมการ
รองคณบดี กำกับดูแลการสร้างส่วนร่วมระดับนานาชาติ (Global Engagement)	
และอาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	
คณศรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
๓) รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพันธ์ เดชะคุปต์	กรรมการ
อาจารย์อาสาศคณศรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
๔) รองศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณยา สุวรรณณ์โชคชัย	กรรมการ
หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	
คณศรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
/๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชัยการ...	
๕) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชัยการ คีรีรัตน์	กรรมการ
ผู้ช่วยคณบดีคณศรุศาสตร์	

และอาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	
๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวดี ถังคบุตร	กรรมการ
รองคณบดี กำกับดูแลกลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต งานวิรัชกิจและศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษา	
และอาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
๗) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสุข ตันตระรุงโรจน์	กรรมการ
อาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
๘) ดร.วีโรจน์ ชมภู	กรรมการ
อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน	
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	
๙) รองศาสตราจารย์ ดร.ปัชมาภรณ์ พิมพ์ทอง	กรรมการ
อาจารย์ภาควิชาการศึกษา	
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
๑๐) รองศาสตราจารย์ ดร.จีระวรรณ เกษสิงห์	กรรมการ
อาจารย์ภาควิชาการศึกษา	
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
๑๑) รองศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ มโนบาลylea	กรรมการ
อาจารย์ภาควิชาอาชีวศึกษา	
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
๑๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษดา สงวนสิน	กรรมการ
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา	
๑๓) อาจารย์โภเมศ นาแจ้ง	กรรมการ
อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	
๑๔) อาจารย์จักรกฤษต์ ภูชงค์ประเวศ	กรรมการ
อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	
๑๕) อาจารย์วิทยา อินโน	กรรมการ
อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	
/๑๖) นายสุทธิอภิกานต์ ...	
๑๖) นายสุทธิอภิกานต์ เลขาณุการ	กรรมการ
โรงเรียนราษฎรนุกูล จังหวัดสมุทรสงคราม	

๑๗) นายมุสตากีม อวะเ โรงเรียนบ้านแลแวง จังหวัดปัตตานี	กรรมการ
๑๘) ดร.เนลิมชันม์ รักลีลาวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๑	กรรมการ
๑๙) นางวิชชุดา ทัพชัย รองผู้อำนวยการสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๑	กรรมการ
๒๐) นางอภิญญา เกษมพร รองผู้อำนวยการสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๑	กรรมการ
๒๑) นายพนภก ผิวเกลี้ยง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๑	กรรมการ
๒๒) นางสาวศศิชา ทรัพย์ลัน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๑	กรรมการ
๒๓) นายสิระการย์ ฤทธิ์สำเร็จ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๒	กรรมการ
๒๔) นายนิพนธ์ คำแตง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	กรรมการ
๒๕) ดร.บุษบา สังข์วรรณ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	กรรมการ
๒๖) นายบรรหาร ลิงห์ดี ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท	กรรมการ
๒๗) ว่าที่ร้อยตรี พรชัย ช่วยเอียด ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก	กรรมการ
๒๘) นางสาวมุทิตา กกแก้ว ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษารุงเทพมหานคร เขต ๒	กรรมการ

/๒๙) นางสุภากรณ์ ...

๒๙) นางสุภากรณ์ สิงห์หัน
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒	กรรมการ
๓๐) นางวชรัณช คงวงศ์วน ครุชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดงเกตุ	กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารปภ. เชต ๒	
๓๑) นายณัฐวัตร สายอุด ครุชำนาญการ โรงเรียนบ้านไฟโหน (นวราษฎร์วิทยา)	กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต ๑	
๓๒) นางสาวศศิธร ลุนอินทร์ ครุโรงเรียนบ้านหนองเจ็กสร้อย	กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑	
๓๓) นางเจริญพร คำพะธิก ครุโรงเรียนอนุ connaîtวิราษฐ์อุปัถมງ	กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑	
๓๔) นางสาวเตชินี ภิรมย์ ครุชำนาญการ โรงเรียนก้างปลาวิทยาคม	กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช	
๓๕) นายธีรศักดิ์ ศรีประเสริฐ ครุชำนาญการ โรงเรียนโนนศิลาวิทยาคม	กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น	
๓๖) นายธิติวัฒน์ ทองคำ ครุโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย	กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษารปภ. เชต ๒	
๓๗) นายชัยพร ดีกร ครุโรงเรียนบ้านโคกสามัคคี	กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสารภี ก้าว ๒	
๓๘) นางสาวสุภาพ ศุภสิภรณ รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทรายขาว	กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๑	
๓๙) นายสุภาษี สมบุญ ครุชำนาญการ โรงเรียนวัดหัวกรุด	กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๑	
/๓๙) นายสุภาษี ...	
๔๐) นางพิมพน้ำผึ้ง วรรณสาม ครุชำนาญการ โรงเรียนมหาบholmถวิทยา	กรรมการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร

(๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ จันทรากุณฑ์

กรรมการและเลขานุการ

อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(๒) ดร.กรกนก เลิศเดชาภัทร

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ช่วยคณบดีและอาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓.๕ สมรรถนะหลักการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง สมรรถนะหลักการรวมพลังทำงานเป็นทีม และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

(๑) ดร.เฉลิมชัย พันธ์เดช

ประธาน

ผู้อำนวยการสถาบันสังคมศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

(๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดนุชา ปนคำ

กรรมการ

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

(๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายพิน สีหรักษ์

กรรมการ

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

(๔) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิพัฒน์ กระจำจันทร์

กรรมการ

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(๕) ดร.กนก จันทร์

กรรมการ

อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

(๖) อาจารย์ศุภกร ถิรมงคลจิต

กรรมการ

อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

(๗) นายณัฐกฤษ์ ดุลคณิต

กรรมการ

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษารุงเทพฯ เขต ๑

(๘) นางสาวภัทรสุดา แก้วโวหาร

กรรมการ

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

(๙) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวนี ชัยเชาวรัตน์

กรรมการและเลขานุการ

อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

๓.๖ สมรรถนะหลักการจัดการตนเอง สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพ

และการประกอบการ

/๑) รองศาสตราจารย์ ดร.พร้อมพีไล ...

๑) รองศาสตราจารย์ ดร.พร้อมพีไล บัวสุวรรณ
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ประธาน
๒) รองศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ มโนบาลyle
อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	กรรมการ
๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล อุ่นกรษา
อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	กรรมการ
๔) ศาสตราจารย์ ดร. Jinntana Srayuthipitak
อาจารย์สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการ
๕) อาจารย์ ดร.สริญญา รอดพิพัฒน์
อาจารย์สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการ
๖) รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ ศิลป์รุ่งธรรม
อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนาศิลปะ ^๑
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	กรรมการ
๗) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พลประเสริฐ
หัวหน้าภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา ^๒
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการ
๘) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสมฉาย บุญญาณนันต์
รองคณบดี กำกับดูแลกลุ่มการกิจวิจัยและศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา ^๓
และประธานสาขาวิชาศิลปศึกษา ^๔
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการ
๙) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชญาลัมพก เหล่าวนิช
ประธานสาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา ^๕
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการ
๑๐) อาจารย์จุติมาพร แผ่นจินดา
อาจารย์สอนนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ^๖
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	กรรมการ
๑๑) ดร.สุชาติ ทองสิมา
อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ	กรรมการ

/๑๒) นายเกรียงศักดิ์ ...

๑๒) นายเกรียงศักดิ์ คัมภิรา
ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต ๗	กรรมการ
๑๓) ดร.สายพันธุ์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล	กรรมการ
๑๔) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณาวิชา สีบุญสรณ์ คล้ายจำแลง
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	กรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. พิจารณา วิเคราะห์ ตรวจสอบ ปรับปรุงรายละเอียด สมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่รับผิดชอบให้มีความชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน สอดคล้อง และสามารถนำไปใช้ในการทำงานของ สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามข้อมูลแนวคิด หลักการ และข้อเสนอแนะจากนักวิชาการ และผู้ใช้ หลักสูตรกลุ่มต่าง ๆ

๒. นำเสนอผลการตรวจสอบ ปรับปรุงรายละเอียดของสมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่รับผิดชอบให้คณะกรรมการ และผู้เกี่ยวข้องพิจารณา

๔. คณะกรรมการกร่างแนวคิด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนกลุ่มพิเศษ

๑) ดร.ศรีนธร วิทยะสิรินันท์
ผู้อำนวยการ โรงเรียนเซนต์แอนดรูว์ กรุงเทพมหานคร	ประธาน
๒) รองศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา
หัวหน้าภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต
และประธานสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการ
๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพร แจ่มใส
อาจารย์แนะแนว โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา	กรรมการ
๔) นางสุทธิดา ราดาภิติ
ครูโรงเรียนเซนต์แอนดรูว์ กรุงเทพมหานคร	กรรมการ
๕) นางสาวบุษบากร สุวรรณเกษา
อาจารย์ประจำสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	กรรมการ

/๖) อาจารย์ปวินญาพัฒน์...

๖) อาจารย์ปวินญาพัฒน์ วรพันธ์ อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	กรรมการ
๗) นายเป็นปลีม เ泽ยชุม ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๑	กรรมการ
๘) นางสาวณมน ชื่นเจริญสุข นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพปฏิบัติการ กองพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	กรรมการ
๙) ดร.เฉลิมชัย พันธ์เลิศ ผู้อำนวยการสถาบันสังคมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๐) ดร.นาฎกุล จิตรรังสรรค์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสุจิปุลิ จังหวัดฉะเชิงเทรา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๕. คณะทำงานยกร่างจัดทำโครงสร้างหลักสูตร

๑) รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพันธ์ เดชะคุปต์ อาจารย์อาวุโสคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ประธาน
๒) ดร.เกรียง วิทิตจำเริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัยเชียงใหม่	กรรมการ
๓) ดร.ดุษิต พรหมชนะ รองผู้อำนวยการโรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัยเชียงใหม่	กรรมการ
๔) ดร.วัลลีย์ ครินชัย โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย เชียงใหม่	กรรมการ
๕) นายสมนึก บุญปัญญา อดีตผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒	กรรมการ
๖) นายก้านแก้ว พันอินทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเพียมata (รัฐราษฎร์พิทยาคาร) ศรีสะเกษ	กรรมการ
๗) นางมนี ประดับศรี โรงเรียนบ้านเพียมata (รัฐราษฎร์พิทยาคาร) ศรีสะเกษ	กรรมการ

/๔) นางสาวพรทิพย์ ...

๙) นางสาวพรทิพย์ จันหัวนา	กรรมการ
โรงเรียนบ้านเพี้ยมata (รัฐราษฎรพิทยาคาร) ศรีสะเกษ	
๙) นางสาวอุสนา เงินเจริญ	กรรมการ
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ประปาศึกษา ระยะง ๒	
๑๐) นางนิศารัตน์ พานทอง	กรรมการ
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดช้างชนศิริราษฎร์บำรุง ระยะง	
๑๑) นางสาวชลชนกานต์ โพธิ์ยอด	กรรมการ
โรงเรียนวัดช้างชนศิริราษฎร์บำรุง ระยะง	
๑๒) นายณัฐวุฒิ หอมเชย	กรรมการ
โรงเรียนวัดช้างชนศิริราษฎร์บำรุง ระยะง	
๑๓) นางสาวรัณชนก สุโขพันธ์	กรรมการ
โรงเรียนวัดช้างชนศิริราษฎร์บำรุง ระยะง	
๑๔) ดร.อับดุลเลาะ ยีเลาะ	กรรมการ
ผู้อำนวยการโรงเรียนซอโลลีอียะห์ ปัตตานี	
๑๕) นายอับดุลการีม มะแซ	กรรมการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนซอโลลีอียะห์ ปัตตานี	
๑๖) นางสาวอานีรา สาอิ	กรรมการ
หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการโรงเรียนซอโลลีอียะห์ ปัตตานี	
๑๗) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ปนคำ	กรรมการและเลขานุการ
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา	
๑๘) ดร.นาภูฤทธิ์ จิตรรังสรรค์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการโรงเรียนสุจิปุลิ จังหวัดฉะเชิงเทรา	

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีเดช สุริวงศ์)

คณบดี

๐๖๔/๒๕๖๗

ภาคผนวก ၂
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาสมรรถนะหลัก

สมรรถนะหลัก	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
๑. การจัดการตนเอง (Self-Management : SM)	๑. ดร.นารี คุหาเรืองรอง ๒. นางวิภา กेतุเทพา ๓. ดร.มณฑ์ แก้วจินดา
๒. การสืบสอป และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)	๑. รองศาสตราจารย์ ดร.ทิศนา แเข้มณี ๒. ดร.ศรีนธร วิทยาลรินันท์
๓. การสื่อสาร (Communication: CM)	๑. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ปราณี กุลละวนิชย์ ๒. ศาสตราจารย์กิตติคุณอจฉรา ชีวพันธ์ ๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ
๔. การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)	๑. ผศ.อรรถพล อนันตรสกุล ๒. ผศ.ดร.พิชาติ แก้วพวง [*] ๓. ผศ.ดร.ศุภณัฐ พานา
๕. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)	๑. ผศ. อรรถพล อนันตรสกุล ๒. ผศ.ดร.พิชาติ แก้วพวง [*] ๓. ผศ.ดร.ศุภณัฐ พานา
๖. การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และ วิถียการอย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)	๑. อาจารย์กฤทัย จงสุณฑ์ ๒. ดร.กมลรัตน์ นิมพาลี

ភាគចន្ទក គ

រายនាមផ្តើមទំនាក់ទំនងសមរាប់ជាអ្នកគេដែលត្រូវបានបញ្ជាក់

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
ภาษาไทย	๑. รศ.ดร. ยศวร์ สายฟ้า ๒. ดร.ดวงใจ บุญญาภัสส ๓. นายวิเชียร ไชยบัง
คณิตศาสตร์	๑. รศ.เอ็จิตร พัฒนจักร ๒. ดร.อัญชลี ตันนานท์
ภาษาอังกฤษ	๑. ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์ ๒. ผศ.ดร.อภิญพ์พร สถิตย์ภาควิชา ๓. ผศ.ดร.ลัดดา หวังภาณิตร
ศิลปะ	๑. ผศ.ดร. ณัฐกานุจ อนันทรawan ๒. นายเฉลิมชัย ถาวริชา
สุขศึกษาและพลศึกษา	๑. ผศ.ดร.สมบูรณ์ อินทร์ถมยา ๒. นางวรอมงค์ ยังเจริญ
การงานอาชีพ และการประกอบการ	๑. ศ.ดร.ปรัชญันนท์ นิลสุข ๒. รศ.ดร.สุกัญญา แซ่เมช้อย ๓. ผศ.ดร.ชีพสุมน รังสยาธร
สังคมศึกษา	๑. ผศ.ดร.สุวัตรา คงเรือง ๒. ผศ.ดร.บุญชู บุญลิจิตรศิริ ๓. ผศ.ดร.พวงทอง เพชรอโนน ๔. ผศ.ดร.ชูเดช โลศิริ ๕. ผศ.ดร.สุรีย์พร นิพิฐวิทยา ๖. ดร.บรรจิดพร สุ่แสนสุข ๗. ดร.วัฒนา อัคคพานิช ๘. ดร.ชัยรัตน์ โตศิลา ๙. ดร.ศศิพัชร จำปา ๑๐. ดร.อลงกรณ์ อัศวโสวรรณ ๑๑. นายทวีช ลักษณ์ส่ง ๑๒. นางวัชรี อร骏หอม
วิทยาศาสตร์	๑. รศ.ดร.จุฬารัตน์ ธรรมประทีป ๒. รศ.ดร.พัชรี ร่มพยอม วิชัยดิษฐ ๓. นางสาวน้ำฝน ศรีใส
เทคโนโลยี	๑. รศ. ดร.ชัมพรชัย อธิเกียรติ ๒. ดร.เฉลิมชนม์ รักเลิลาวัฒน์ ๓. นางหทัยพร สุราษฎร์ ๔. นายพนภก ผิวเกลี้ยง ๕. นางสาวศศิชา ทรัพย์ลัน ๖. นางสาวสุนันทา พุฒพันธ์ ๗. นางสาวอันยรดา เนติ ๘. นางสาวจิราพร ภู่ทอง

ภาคผนวก ง แนวคิดพื้นฐานและ นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องของสมรรถนะหลัก

https://drive.google.com/file/d/1KOjtT3HeNL67GCZbiAhVcAn_tBVehTj/view

ភាគចន្ទក ៧
ការវិគរាមទៅការណ៍សមរាលនេះអាចតាមដានលក្ខណៈផលិតផលដែលបានបង្កើតឡើង

การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของสมรรถนะหลักกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราชได้กำหนดเป้าหมายสำคัญคือผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ ใน ๓ ด้าน คือ การเป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และ พลเมืองที่เข้มแข็ง การพัฒนาสมรรถนะหลัก ทั้ง ๖ สมรรถนะ ให้แก่ผู้เรียนก็จะทำให้ผู้เรียน เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และ พลเมืองที่เข้มแข็ง

สำหรับความเชื่อมโยงของสมรรถนะหลักแต่ละด้านที่ส่งผลต่อการเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ใน ๓ ด้าน คือการเป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และ พลเมืองที่เข้มแข็งมีดังนี้

สมรรถนะหลัก						
ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์	การจัดการตนเอง (Self Management : SM)	การสืบสืบทะนุสวงการ (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)	การสื่อสาร (Communication: CM)	การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)	การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)	การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)
ผู้เรียนรู้	ผู้เรียนมีความตระหนักในจุดเด่น ข้อจำกัด ความสนใจ ความสามารถ ความถันดับ ความภักดี มีความตระหนักในจุดเด่น ข้อจำกัด ความสนใจ ความสามารถ ความถันดับ ความภักดี ในตนเอง ที่ตนเองให้ความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถกำหนดสิ่งที่ตนเองให้ความสำคัญและ prioritise ได้ สามารถจัดการเวลา ทรัพยากร มีความสามารถ พึงพา ติดตาม และกำกับตนเอง รับรู้ เข้าใจ รู้เท่าทัน อารมณ์ ความรู้สึก	การสืบสืบทะนุสวงการ ผู้เรียนสืบเสาะหาความรู้จากสิ่งที่ตนเองสนใจ สำรวจสิ่งใดๆ โดยการตั้งคำถาม สำรวจตรวจสอบ และลงข้อสรุปจนได้คำตอบ การคิดเชิงระบบ ผู้เรียนทำความเข้าใจภาพรวม โครงสร้างทั้งหมดที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน โดยการสังเกต ศึกษา สำรวจ สืบค้นข้อมูล เปรียบเทียบและพิจารณา สถานการณ์ให้ลึก ลงไปกว่าเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้น นำไปสู่ การออกแบบและสร้างแบบจำลอง ระบบ เปรียบเทียบ แบบจำลอง ความคิด คาดคะเน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของ	ผู้เรียนรับรู้ แปลความ ตีความอย่างรู้เท่าทัน และมีวิจารณญาณ นำไปสู่การนำเสนอ และแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อเท็จจริง สารสนเทศ ประ淑กรณ์ องค์ความรู้ ผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารที่มีความหลากหลาย เช่น การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง	ผู้เรียนสร้างการเรียนรู้จากการทำงานและการร่วมกันกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ขั้นตอน และกระบวนการ ทำงานเป็นทีม ทีมนุญช์ การทำงานในสังคม ที่มีความหลากหลาย เช่น ทีม แบ่งบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสม สมรรค์กับ ศักยภาพของ สมาชิก ประเมิน และปรับปรุงกระบวนการ ทำงาน และสะท้อนข้อเรียนรู้ ร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน จัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งบรรลุผลสำเร็จ	ผู้เรียนตระหนักรู้ความ ทำงานและการประกอบการต่างๆ ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ขั้นตอน และกระบวนการ ทำงานเป็นทีม ทีมนุญช์ การทำงานในสังคม ที่มีความหลากหลาย เช่น ทีม แบ่งบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสม สมรรค์กับ ศักยภาพของ สมาชิก ประเมิน และปรับปรุงกระบวนการ ทำงาน และสะท้อนข้อเรียนรู้ ร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน จัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งบรรลุผลสำเร็จ	ผู้เรียนเรียนรู้และใช้ศาสตร์ที่หลากหลายใน การแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงบรรทัดฐานและค่านิยมที่แฝงอยู่ในการกระทำการ ตระหนักในสิทธิ เสรีภาพของ ตนเอง ติดตาม สถานการณ์และทีมนุญช์ ของสังคมอย่าง ได้รับรอง ตั้งคำถามและสืบค้นเกี่ยวกับ ประภากาศ ทางสังคมอย่าง รอบคอบ

สมรรถนะหลัก					
ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์	การจัดการตนเอง (Self Management : SM)	การสืบสอยและการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)	การสื่อสาร (Communication: CM)	การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)	การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)
	ความคิด และ ความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สามารถควบคุม และปรับสมดุล อารมณ์ได้ด้วยวิธีการเชิงบวก	ระบบ นำนายผลลัพธ์ ของการแทรกแซงระบบ และการประเมินระบบ			
ผู้ร่วมสร้างสรรค์ นวัตกรรม	ผู้เรียนสามารถติดตาม และกำกับตนเอง บริหารจัดการ เวลา ทรัพยากร ความสามารถ พึงพา ให้บรรลุ ถึงเป้าหมายที่ วางไว้ สามารถ แสดงวิธีการ ใหม่ๆในการ แก้ปัญหาของ ตนเองให้กลับสู่ ภาวะสมดุลได้ เมื่อเผชิญความ ผิดหวังและ ภาวะวิกฤต อยู่ ร่วมกับปัญหา ด้วยมุมมองใหม่ อย่างมีความสุข และ爽快 แนวทางใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา	การคิดสร้างสรรค์ ติดตาม และความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ วิธีการใหม่ และผลลัพธ์ใหม่ ที่ได้ พึงพา ให้บรรลุ ถึงเป้าหมายที่ วางไว้ สามารถ แสดงวิธีการ ใหม่ๆในการ แก้ปัญหาของ ตนเองให้กลับสู่ ภาวะสมดุลได้ เมื่อเผชิญความ ผิดหวังและ ภาวะวิกฤต อยู่ ร่วมกับปัญหา ด้วยมุมมองใหม่ อย่างมีความสุข และ爽快 แนวทางใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา	ผู้เรียนนำสารที่ได้รับมาประมวล คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นองค์ ความรู้ ตลอดจน นำมาใช้เพื่อ ประกอบตัวดินใจ อย่างมีวิจารณญาณ นำไปสู่ การสร้างสิ่ง ใหม่หรือนวัตกรรม และนำเสนอผลงาน โดยอาศัย จินตนาการ การมองมุมใหม่ การตัดแปลง การต่อ ยอด การเปิดใจ กว้างเพื่อให้ได้สิ่ง ใหม่ที่ดีกว่าเดิม อาจเป็นการ แตกด้วยจากเดิม มีประโยชน์และ คุณค่ามากกว่าเดิม	ผู้เรียนนำการรวม พลังทำงานเป็น ทีมอย่างเป็น ระบบ และ สร้างสรรค์ มี ความยืดหยุ่น และสามารถ ปรับเปลี่ยน ให้สอดคล้อง เหมาะสมกับยุค สมัย มีความ กระตือรือร้น ในการร่วมคิด และตัดสินใจ มี ทำงานของ ตนเองและทีม ส่งเสริมและ ใช้ พัฒนาศักยภาพ ของทีม สร้างแรง บันดาลใจในการ พัฒนาตนเองให้ เป็นที่ยอมรับ และไว้วางใจ ประสานความ ร่วมมือภายในทีม และระหว่างทีม เพื่อกำหนด เป้าหมาย	ผู้เรียนปฏิบัติ ตามมาตรฐาน กติกา ข้อตกลง กฎหมาย รวมทั้งตั้ง คำถาม และ ร่วมปรับเปลี่ยน ให้สอดคล้อง สถานการณ์ที่ส่งผล กระทบเชื่อมโยงกัน ร่วมมือรวมพลังในการ ประยุกต์ใช้กรอบ ความคิดหลากหลาย เพื่อสร้างนวัตกรรมที่ หลากหลาย ลงมือปฏิบัติเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง

สมรรถนะหลัก					
ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์	การจัดการตนเอง (Self Management : SM)	การสืบสอยและการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)	การสื่อสาร (Communication: CM)	การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)	การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)
				แผนการทำงานขั้นตอน และนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม	
ผลเมืองที่เข้มแข็ง	ผู้เรียนรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลง ความเสี่ยง เหตุการณ์ รุนแรง และผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ สามารถ เตรียมการ ป้องกัน และแก้ไข จัดการตนเองให้สามารถ สร้างและรักษา ความสัมพันธ์ด้วยกัน ตลอดภัยในชีวิต	การคิดแก้ปัญหา ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อรับปัญหาและสาเหตุที่แท้จริง รวมถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ค้นหาแนวทางแก้ปัญหา ที่เหมาะสมกับ บริบท วางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นลำดับ ดำเนินการตาม แผน รวมรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลการแก้ปัญหา ปรับปรุงวิธีการ ดำเนินงาน จนสามารถแก้ปัญหาได้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้เรียนพิจารณาหั้งข้อเท็จจริง และความคิดเห็น รอบด้าน มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับ	ผู้เรียนใช้กลวิธี กลยุทธ์ เทคนิค การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในสังคม สามารถเลือกใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคล ภาษาที่ออก ก่อประโยชน์ให้แก่ ตนเอง และสังคม ได้อยู่บนพื้นฐาน ความเข้าใจใน ความต้องการที่มี ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน	ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดี และมีภาวะผู้นำ การมีกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นระบบ ผู้อื่น ทำงานร่วมกับ ผู้อื่นด้วยเจตคติ เชิงบวก เห็นคุณค่าของ ตนเอง และสังคม ได้ ความต้องการที่ดี ความเชื่อและ วัฒนธรรมที่ต่างกัน แต่ก็ต้องรักษาความเข้าใจใน ความต้องการที่เป็นมนุษย์ด้วยกัน และกัน ปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่าง ร่วมกันอย่าง ความจริงใจ เห็นอกเห็นใจใน ฐานะที่เป็นมนุษย์ด้วยกัน ความต้องการที่มี ความแตกต่าง หลากหลาย มี ทักษะและใช้วิธีการป้องกัน และจัดการความขัดแย้งได้อย่าง	ผู้เรียนมีการปฏิบัติที่ สอดคล้อง สังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพอากาศ และพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประธานมติ สถานการณ์ที่ยากลำบาก ประเมินความเป็นไปได้ และพร้อมรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลง รวมถึงอนาคตและความน่าจะเป็น

สมรรถนะหลัก						
ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์	การจัดการตนเอง (Self Management : SM)	การสืบสอยและการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)	การสื่อสาร (Communication: CM)	การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)	การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)	การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)
		<p>คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และบรรทัดฐานทางสังคม ที่ผ่านการตรวจสอบอย่างยุติธรรมแล้ว นำมากำหนดเป็นทางเลือกให้เลือกแล้ว มีการไตรตรองเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของทางเลือกที่เลือก กับทางเลือกที่ไม่ได้เลือกจนแน่ใจแล้วยืนยันทางเลือกเดิมหรือปรับเปลี่ยนทางเลือกใหม่เป็นการตัดสินใจครั้งสุดท้ายพร้อมยอมรับผลทุกรูปแบบที่จะเกิดตามมาจากการตัดสินใจของตนเอง ด้วยความเต็มใจและรับผิดชอบ</p>		เหมาะสมด้วยการปรับและประสานความคิดอย่างสันติวิธี	สิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียม เป็นธรรม ค่านิยม ประชาธิปไตย ด้วยสันติวิธี	

ภาคผนวก ฉ

การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้กับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

การวิเคราะห์ความเข้มข้นของสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้กับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราชได้กำหนดเป้าหมายสำคัญคือผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ ใน ๓ ด้าน คือการเป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และ พลเมืองที่เข้มแข็ง การพัฒนาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง ๔ สมรรถนะ ให้แก่ผู้เรียนก็จะทำให้ผู้เรียน เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และ พลเมืองที่เข้มแข็ง สำหรับความเข้มข้นโดยระหว่างสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่ละด้านที่ส่งผลต่อการเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ใน ๓ ด้าน คือการเป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และ พลเมืองที่เข้มแข็งมีดังนี้

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
ภาษาไทย			
	๑. การฟัง และการอ่าน ผู้เรียนฟัง/ดูสื่อสารสนเทศ จนสามารถรับรู้เสียงและภาพนำไปสู่ความเข้าใจ ความหมายของคำ วลี ประโยค จำนวนจากเรื่องที่ฟัง หรือการรับรู้ภาพแล้วเข้าใจความหมาย นัยยะของภาพทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่หรือต่อยอดการเรียนรู้เดิม ต่อยอดจนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ๒. การอ่าน ผู้เรียนวิเคราะห์ ตีความเบื้องต้น ประเมินคุณค่า และแสดงความคิดเห็นจากการอ่านสื่อสารสนเทศ วรรณคดีและวรรณกรรมที่น้ำความรู้ และข้อคิดที่ได้รับจากการอ่านน้ำข้อคิดที่ได้จากการอ่านสื่อสารสนเทศ วรรณคดีและวรรณกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัย จนเกิดเป็นความคิด ความรู้ ความเข้าใจของตนเองเพื่อต่อ�อดสร้างสรรค์ผลงาน	๑. การฟัง และการอ่าน ผู้เรียนฟัง/ดูสื่อสารสนเทศที่หลากหลายจนสามารถเข้าใจอย่างองค์ความรู้ในตนเองประกอบสร้างเป็นแนวคิด วิธีการใหม่อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างนวัตกรรม ๒. การอ่าน ผู้เรียนนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านสื่อสารสนเทศ วรรณคดีและวรรณกรรมมาแก้ไขปัญหา หรือออกแบบชีวิต หรือจราจร จิตใจให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งนำข้อคิดที่ได้ไปเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างข้อเสนอ หรือนำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน สังคม	๑. การฟัง และการอ่าน ผู้เรียนฟัง/ดูจนรับรู้ความหลากหลายทางภาษา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับฟังภาษาถิ่นหรือ方言 ของภาษา มีความเข้าใจและความเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรมทางภาษา

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
<p>๓. การพูด ผู้เรียนใช้ภาษาไทยพูดสนทนากับบุคคลต่างๆ อย่างมีเหตุผล พูดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สื่อสารทั้งในโลกจริงและ/หรือโลกเสมือน</p> <p>๔. การเขียน ผู้เรียนใช้ภาษาไทยเพื่อเขียนถ่ายทอดความคิดหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้ในชีวิตประจำวันทั้งในโลกจริงและ/หรือโลกเสมือนได้อย่างกระชับ ระดับภาษาเหมาะสมกับบุคคลและถูกกาลเทศะ</p>	<p>๓. การพูด ผู้เรียนใช้ภาษาไทยพูดนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ผลงานที่สร้างขึ้นได้ชัดเจน ตรงประเด็น คล่องแคล่ว มีประสิทธิภาพโดยระบุแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่นำไปใช้ได้ครบถ้วนและถูกต้อง</p> <p>๔. การเขียน ผู้เรียนใช้การเขียนด้วยภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการบันทึกการค้นคว้า วางแผน หรือการหาคำตอบ อันเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างผลงานรวมถึงใช้การเขียนนำเสนอความรู้ ความคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>๓. การพูด ผู้เรียนรู้จักคัดสรรคำในการพูดโดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อตนเองและคนรอบข้าง รับผิดชอบคำพูดของตนเองทั้งในโลกจริงและ/หรือโลกเสมือน</p> <p>๔. การเขียน ผู้เรียนใช้การเขียนเพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อเสนอความคิด เสนอปัญหาแก้ปัญหาให้แก่ตนเอง ชุมชน สังคม โดยสามารถสื่อความหมายตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ การสื่อสาร ใช้ภาษาสุภาพ เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะทั้งในโลกจริงและ/หรือโลกเสมือน</p>	

คณิตศาสตร์

	<p>๑. การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ผู้เรียนมีนิสัยในการเห็นคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ชีวิตจริง แก้ปัญหาด้วยตนเอง และแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นด้วยความมุ่นมาะ และใช้เครื่องมือที่ได้เรียนรู้มาก่อนในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย จากนั้นสร้างปัญหาใหม่โดยคิดต่อยอดจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว จากการตั้งคำถาม</p>	<p>๑. การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ผู้เรียนสร้างแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์ผ่านการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นด้วยความมุ่นมาะ และใช้เครื่องมือที่ได้เรียนรู้มาก่อนในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย จากนั้นสร้างปัญหาใหม่โดยคิดต่อยอดจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว จากการตั้งคำถาม</p>	<p>๑. การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ผู้เรียนมีลักษณะนิสัยการคิดที่ดีโดยตรวจตราและสะท้อนกระบวนการแก้ปัญหาของตนเอง และร่วมกับผู้อื่นเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น</p>
--	--	--	--

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
	<p>๑. การสืบสารทางคณิตศาสตร์</p> <p>ผู้เรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองเพื่อภูมิปัญญาและเจรจาต่อรองในกลุ่มย่อย และในกิจกรรมทั้งชั้นเรียน ร่วมกับเพื่อนและครู พัฒนาทักษะเชิงคิดทางคณิตศาสตร์จากการลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองด้วยความมั่นใจและแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น</p>	<p>๑. ออกแนวทักษะแก้ปัญหาหรือข้อสงสัยซึ่งจะนำไปสู่วิธีการแก้ปัญหาและผลลัพธ์ใหม่ที่แตกต่างจากเดิม</p>	
	<p>๒. การให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์</p> <p>ผู้เรียนมีอุปนิสัยในการให้เหตุผล สร้างข้อคาดการณ์ในการแก้ปัญหาอย่างสมเหตุสมผลที่นำไปสู่การ</p>	<p>๓. การแสดงแทนแนวคิดทางคณิตศาสตร์</p> <p>ผู้เรียนสร้างการแสดงแทนแนวคิดทางคณิตศาสตร์ใน การแก้ปัญหา และขยายไปสู่การร่วมสร้างแนวคิดใหม่ในสถานะเนื้อหาอื่นๆ ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงการคิดเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง</p>	<p>๔. การให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์</p> <p>ผู้เรียนใช้การให้เหตุผลในการสร้างสรรค์วิธีการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ใหม่ๆ ที่แตกต่างจากเดิม</p>

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
	เรียนรู้สิ่งใหม่ผ่านการให้ เหตุผล	๕. การสร้างข้อสรุปทั่วไป และการขยายแนวคิด ผู้เรียนสร้างนิยามทาง คณิตศาสตร์จากมุมมองของ ผู้เรียนจากการสร้างข้อสรุป ทั่วไปและขยายแนวคิดของ ตนเอง	๕. การสร้างข้อสรุปทั่วไป และการขยายแนวคิด ผู้เรียนร่วมมือกับผู้อื่นเพื่อ สร้างสรรค์การเรียนรู้ของ กลุ่มหรือสังคมชั้นเรียน ด้วยการร่วมสร้างค่านิยม ในการแสดงความรู้ผ่าน การสร้างข้อสรุปทั่วไปและ การขยายแนวคิด
ภาษาอังกฤษ			
	๑. การฟัง และดู ผู้เรียนฟังภาษาอังกฤษ และ/หรือดูสื่อสารสนเทศ ที่ใช้ภาษาอังกฤษซึ่งมี เรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว บุคคล โรงเรียน และ ชุมชน หรือ สถานการณ์ / ข่าว เหตุการณ์หรือประเด็นที่ อยู่ในความสนใจของสังคม จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ แล้ว ระบุความสำคัญพร้อม แสดงความรู้ สืบ แลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกับ ผู้อื่น	๒. การพูด ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษ พูดนำเสนอผลงานจาก การฟัง ดู หรืออ่านข้อมูล เหตุการณ์และสถานการณ์ รอบตัวโดยใช้รูปแบบและ วิธีการที่หลากหลาย	๒. การพูด ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษ สนทนา โต้ตอบ และ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล สื่อความหมาย ความรู้สึก อารมณ์ได้ อย่างเหมาะสม มั่นใจ และ ปราศจากอคติ

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
	<p>๓. การอ่าน ผู้เรียนอ่านภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับสิ่งรอบตัว ช่วย เหตุการณ์หรือประเด็นที่ อยู่ในความสนใจของสังคม จากแหล่งความรู้ต่างๆ แล้วเลกเบลี ยนข้อมูล ความคิดเห็นกับผู้อื่น</p> <p>๔. การเขียน ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษเขียน คำ ข้อความ เกี่ยวกับบุคคล เหตุการณ์ และสี ห้อง รอบตัว เพื่อสื่อสารสร้าง ความสัมพันธ์แลกเปลี่ยน ยอมรับและเข้าใจวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่หลากหลายโดยใช้ ภาษาในการสร้างชื่นงาน อย่างสร้างสรรค์</p>		<p>๔. การเขียน ผู้เรียนเขียนนำเสนอ ชิ้นงานจากการฟัง ดู หรือ อ่านข้อมูล เหตุการณ์ และ สถานการณ์รอบตัวใน รูปแบบและวิธีการที่ หลากหลาย โดยคำนึงถึง ผลกระทบต่อตนเอง และ ผู้อื่นยึดหลักประชาธิปไตย</p>
ศิลปะ			
	<p>๑. การรับรู้ความงามในสิ่งแวดล้อมรอบตัว ผู้เรียนรับผิดชอบต่อการ เรียนรู้ เรียนรู้อย่างมี ความสุขเนื่องจากเป็นการ เรียนรู้เกี่ยวกับศาสตร์ด้าน^๑ ความงาม ความประทับใจ ในผลงานด้านศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ มีความรู้ พื้นฐาน ทักษะ และ สมรรถนะในด้านดังกล่าว นำไปสู่การมีนิสัยและจิตใจ^๒ ที่ดี มีสุนทรียภาพในความ งามรอบตัว</p>		<p>๑. การรับรู้ความงามในสิ่งแวดล้อมรอบตัว ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคม สามารถใช้กิจกรรม ศิลปะเพื่อการพัฒนาจิตใจ ความคิด และจินตนาการ ให้กับตนเองและส่วนรวม</p>

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
	๒. การแสดงออกทางศิลปะ ผู้เรียนเป็นผู้ໄ่เรียนรู้ เรียนรู้ภาษาใหม่ นอกเหนือจากภาษาไทย เพื่อสื่อสารทางความคิด และอารมณ์ รวมถึงมีการทดลองใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย เพื่อการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะแบบต่างๆ	๒. การแสดงออกทางศิลปะ ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์จากการเป็นผู้สร้างและแสดงออกซึ่งผลงานทางศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์	๒. การแสดงออกทางศิลปะ ผู้เรียนมีความร่วมมือในการทำงานร่วมกันโดยเฉพาะเมื่อต้องทำกิจกรรมกลุ่ม ต้องมีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา เคราะห์ติกา เป็นสมาชิกที่ดีเพื่อการทำงานร่วมกัน ผลงานศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์จำนวนมากเป็นผลงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ แนวประเพณี การเรียนรู้ในสิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งสำนึกรักในศิลปะวัฒนธรรมในท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ
สุขศึกษาและพลศึกษา			
	๑. การดูแลสุขภาพส่วนบุคคลและความปลอดภัย ผู้เรียนปฏิบัตินในการดูแลสุขภาพตนเอง ให้เจริญเติบโตได้สมวัย โดยเข้าถึง ประเมิน และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อ	๑. การดูแลสุขภาพส่วนบุคคลและความปลอดภัย ผู้เรียนใช้ข้อมูลข่าวสารสุขภาพในการคิด ตัดสินใจ สร้างเสริมสุขภาพในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้อง ปลอดภัย และมีส่วนร่วม	๑. การดูแลสุขภาพส่วนบุคคลและความปลอดภัย ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสุขภาพของตนเองและส่วนรวม โดยรับรู้และเลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการดูแล รักษา

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
<p>ปกป้อง ปรับปรุง และสนับสนุนสุขภาพความเป็นอยู่ที่ดี และความปลอดภัย</p> <p>๒. การเคลื่อนไหวและสมรรถภาพทางกาย ผู้เรียนออกกำลังกาย เล่นเกม เล่นกีฬาไทยและกีฬาสากลประเภทบุคคลและทีม เพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกาย เป็นประจำ สามารถ แสดงออก ให้กับผู้อื่นได้ เช่น กีฬาฟุตบอล ว่ายน้ำ วิ่ง ฯลฯ</p> <p>๓. การดูแลสุขภาพทางอารมณ์และสังคม ผู้เรียนจัดการอารมณ์ ความเครียดในสถานการณ์ต่างๆ อย่างมีสติ เข้าใจผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่น และสามารถใช้ความรู้สึกของตนเองได้อย่างเหมาะสมในการดำเนินชีวิต</p>	<p>สร้างสรรค์นวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพ</p> <p>๒. การเคลื่อนไหวและสมรรถภาพทางกาย ผู้เรียนวิเคราะห์ทักษะการเล่น จุดแข็ง กลวิธีการเล่น และการออกกำลังกาย เพื่อสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมในการปรับปรุงสมรรถภาพทางกาย ให้ประสบความสำเร็จ</p> <p>๓. การดูแลสุขภาพทางอารมณ์และสังคม ผู้เรียนสร้างสรรค์การแก้ปัญหาและปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ตามสถานการณ์ ฝึกฝนการสื่อสาร ข้ามวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ ป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคลด้วยวิธีที่สร้างสรรค์</p>	<p>สุขภาพ การป้องกันโรค การใช้ยา และการปฐมพยาบาล</p> <p>๒. การเคลื่อนไหวและสมรรถภาพทางกาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดตั้งแวดล้อมให้ปลอดภัยในการปฏิบัติกรรมทางกาย เพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายอย่างสนุกสนานและปลอดภัยในครอบครัวและชุมชน</p> <p>๓. การดูแลสุขภาพทางอารมณ์และสังคม ผู้เรียนปฏิบัตินในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว เพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง และมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคม ในฐานะสมาชิกของชุมชน และปฏิบัตินอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยอมรับและเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล และวัฒนธรรม</p>	

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
สังคมศึกษา			
			<p>๑. การใช้จริยธรรมในชีวิตประจำวัน</p> <p>ผู้เรียนใช้สติ สมาธิ จริยธรรม หรือหลักธรรมาภิณฐานในการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันเชื่อมโยงระหว่างตนเอง ผู้อื่น และธรรมชาติ นำไปสู่การตั้งค่าตาม รวมทั้งปรับใช้ในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต</p> <p>๒. ก า ร ใช้ ห ล ก เศรษฐศาสตร์และ การประยุกต์ใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง</p> <p>ผู้เรียนใช้จ่ายเงินและออมเงินอย่างมีเป้าหมายและเหมาะสม โดยคำนึงถึงที่มาของรายได้ของครอบครัว และผลที่อาจเกิดในอนาคต รวมทั้งใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด คุ้มค่า และพอเพียง</p>
๓. การคิดเชิง ประวัติศาสตร์	๓. การคิดเชิง ประวัติศาสตร์	๓. การคิดเชิง ประวัติศาสตร์	<p>๓. การคิดเชิง</p> <p>ประวัติศาสตร์</p> <p>ผู้เรียนเข้าร่วมและปฏิบัติตาม programmed วัฒนธรรมท้องถิ่นในฐานะสมาชิกของชุมชน และปฏิบัติตนอยู่ร่วมกับผู้อื่น</p>
ผู้เรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ศึกษาเรื่องราวในอดีตที่มีผลสืบเนื่องถึงปัจจุบันและอนาคต	ผู้เรียนสร้างสรรค์ต่อยอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นและสังคมไทย		

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
	<p>๔. ความฉลาดรู้ทาง ภูมิศาสตร์</p> <p>ผู้เรียนใช้กระบวนการทาง ภูมิศาสตร์ในการศึกษาวิถี การดำเนินของคนที่เป็นผล มาจากการปัจจัยพันธุ์ระหว่าง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม</p> <p>๖. ความฉลาดรู้ทางการ ใช้สื่อ สารสนเทศ และ ดิจิทัล</p>	<p>ด้วยสำนึกร่วมทาง ประวัติศาสตร์</p> <p>๔. ความฉลาดรู้ทาง ภูมิศาสตร์</p> <p>ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ จัดการสิ่งแวดล้อมและภัย พิบัติในฐานสมাচิกของ ชุมชน</p> <p>๕. การเป็นพลเมืองไทย และพลโลกที่มุ่งเน้นความ เป็นธรรมในสังคม</p> <p>ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมตามบทบาท หน้าที่ ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย และวิถี วัฒนธรรมชุมชน ศรัทธา และปฏิบัติตามหลักการ เป็นพลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตย ปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเองและ ผู้อื่น ให้เกียรติ แสดงออก ถึงความเห็นแก่เห็นใจผู้อื่น (Empathy) ช่วยเหลือผู้อื่น ในสถานการณ์ ต่างๆ ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่น โดยใช้อคติ และเข้าร่วม กิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ด้วยความรู้สึกว่าเป็น สมาชิกของชุมชนตาม กำลังของตน</p> <p>๖. ความฉลาดรู้ทางการ ใช้สื่อ สารสนเทศ และ ดิจิทัล</p>	

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
	ผู้เรียนใช้งานสื่อสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและและใช้ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งเครื่องมือทางเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน การประกอบอาชีพ เพื่อคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว		ผู้เรียนสร้างและเผยแพร่สารสนเทศอย่างมีจริยธรรม และจิตสำนึกสาธารณะในการทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน
การงานอาชีพ และการประกอบการ			
	๑. การดูแลบ้านและจัดการตนเอง ผู้เรียนแบ่งเบาภาระ ความรับผิดชอบภายในบ้าน การดูแลทรัพย์สินของตนเอง ออกแบบพื้นที่จัดเก็บข้าวของ ประกอบอาหารจากวัสดุดิบที่ปลูกขึ้นเอง เลือกวัสดุเสื่อผ้าหรือเครื่องแต่งกายที่ไม่ใช้แฟชั่นเปลี่ยนเร็ว ๒. การทำงานอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนทำงานง่าย ๆ อย่างเป็นขั้นตอน เรียงลำดับความสำคัญของงาน วางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ และลงมือปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมุ่งมั่น ^๓ ๓. การหารายได้อย่างสุจริตและการเป็นผู้ประกอบการ ผู้เรียนหารายได้อย่างสุจริตโดยใช้ความสามารถ	๑. การดูแลบ้านและจัดการตนเอง ผู้เรียนแบ่งเบาหน้าที่ความรับผิดชอบในครอบครัว ประกอบอาหารอย่างรู้เท่าที่ เลือกและใช้วัสดุดิบที่เหมาะสม ร่วมกิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความสุขในครอบครัว เพื่อน และห้องเรียน ๒. การทำงานอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนหารูปแบบการทำงานที่แปลกใหม่ และสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมจากอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ คิดหาแนวทางหรือกระบวนการการทำงานที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์ ๓. การหารายได้อย่างสุจริตและการเป็นผู้ประกอบการ ผู้เรียนหารายได้เสริมระหว่างเรียนโดยไม่擾	๑. การดูแลบ้านและจัดการตนเอง ผู้เรียนแบ่งเบาหน้าที่ความรับผิดชอบในครอบครัว ประกอบอาหารอย่างรู้เท่าที่ เลือกและใช้วัสดุดิบที่เหมาะสม ร่วมกิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความสุขในครอบครัว เพื่อน และห้องเรียน ๒. การทำงานอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนวางแผนตัวเป็นกลาง ไม่เพิกเฉยต่อปัญหา และจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานอย่างประนีประนอมและสันติวิธี ผ่านกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และโรงเรียน ๓. การหารายได้อย่างสุจริตและการเป็นผู้ประกอบการ ผู้เรียนพิจารณาคุณภาพของการเป็น

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
	<p>ของตนในการหารายได้ เศริมระหว่างเรียน ประยุกต์ทักษะและความสามารถของตนเอง</p> <p>๔. การตระหนักรู้ในอาชีพ ผู้เรียนค้นพบโอกาสในอาชีพในท้องถิ่นที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของตนเอง สำรวจเส้นทางอาชีพเรียนรู้และพัฒนาทักษะเฉพาะของอาชีพที่สนใจ</p> <p>๕. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสมและรู้คุณค่า ผู้เรียนประยุกต์การใช้ให้เกิดประโยชน์ บวกความสูญเปล่าของ การใช้ทรัพยากรและพลังงาน</p>	<p>เปรียบตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม ใช้ทักษะและความสามารถของตนเองไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ</p> <p>๔. การตระหนักรู้ในอาชีพ ผู้เรียนใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสำรวจอาชีพนวัตกรรม หรือผู้ร่วมสร้างนวัตกรรมทั่วทางสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมีเหตุผล และวิจารณญาณ</p> <p>๕. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสมและรู้คุณค่า</p> <p>ผู้เรียนออกแบบหรือพัฒนา หรือประดิษฐ์สินค้า บริการ หรือสร้างนวัตกรรมที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์แนวทางการผลิตในฐานะผู้ร่วมสร้างและพัฒนาคุณค่าร่วม (Co-creation) ให้เกิดกับสังคม โดยประยุกต์หรือต่อยอดวัฒนธรรม หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>	<p>ผู้ประกอบการที่ใส่ใจสังคม และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p> <p>๔. การตระหนักรู้ในอาชีพ ผู้เรียนพัฒนาทักษะการทำงานพื้นฐาน มีมุ่งมองเชิงบวกต่ออาชีพ เพื่อเป็นแนวทางการเข้าสู่อาชีพที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความชอบของตนเอง</p> <p>๕. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสมและรู้คุณค่า</p> <p>ผู้เรียนออกแบบหรือพัฒนา หรือประดิษฐ์สินค้าจากวัสดุเหลือใช้ (รีไซเคิลหรืออัพไซเคิล) เลือกใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างรู้คุณค่า</p>
วิทยาศาสตร์	<p>๑. การอธิบายปรากฏการณ์ เชิงวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนรักการค้นคว้าและสืบค้นข้อมูล มีการเลือกใช้ตัวแทนสื่อความหมายที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนการสื่อสาร</p>		

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
	<p>การใช้ภาษาและการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล</p> <p>๒. การออกแบบและประเมินวิธีการสืบสอบทางวิทยาศาสตร์</p> <p>ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีในการตั้งคำถามเพื่อการสืบสอบและหาคำตอบด้วยตนเอง สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการที่เป็นเหตุเป็นผลและสร้างข้อสรุปจากหลักฐาน มีนิสัยในการรักการค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>๓. การค้นคว้าและประเมินข้อมูลสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์ ในการตัดสินใจ และการแสดงออกเชิงพฤติกรรม</p> <p>ผู้เรียนคัดเลือกและแยกแยะข้อมูลที่คลาดเคลื่อนออกจากชุดข้อมูลที่ถูกต้องได้ สร้างข้อโต้แย้ง และลงข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศโดยใช้หลักคิดทางวิทยาศาสตร์ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตของตนเอง และส่วนรวม</p>	<p>๔. การประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการบูรณาการ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม</p>

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
		ผู้เรียนบูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการแก้ปัญหาทั้งในระดับชุมชน สังคมและประเทศ โดยตระหนักถึงผลกระทบของวิธีแก้ปัญหาและนวัตกรรมต่อผู้คน สังคม และสิ่งแวดล้อม	
เทคโนโลยี			
	๑. การจัดการสารสนเทศ ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หรือแหล่งเรียนรู้ในการสืบค้นข้อมูล สรุปความเข้าใจจากข้อมูล ค้นหาข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ และประเมินความน่าเชื่อถือ เพื่อตัดสินใจเลือกข้อมูล จัดการรวบรวมข้อมูลอย่างเหมาะสม เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ โดยใช้โปรแกรมต่างๆ ทำงานในรูปแบบการนำเสนอผลงาน ๒. การสื่อสารและความร่วมมือ ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในชีวิตประจำวัน ในการติดต่อสื่อสาร และทำงานร่วมกันโดยเลือกใช้แพลตฟอร์มและสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย ที่หลากหลาย และเหมาะสม ยอมรับในความเห็นต่าง มีความร่วมกันโดยใช้สื่อ เครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ	๑. การจัดการสารสนเทศ ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หรือแหล่งเรียนรู้ในการสืบค้นข้อมูล สรุปความเข้าใจจากข้อมูล ค้นหาข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ และประเมินความน่าเชื่อถือ เพื่อนำมาใช้ประกอบการคิดและตัดสินใจดำเนินการในชีวิตประจำวันได้เหมาะสม กับวัย ๒. การสื่อสารและความร่วมมือ ผู้เรียนเลือกใช้แพลตฟอร์มและสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย อย่างเหมาะสม รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความเห็นต่าง มีความร่วมกันโดยใช้สื่อ เครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ	

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
<p>ความเห็นต่าง มีความรับผิดชอบและเคารพผู้อื่น</p> <p>๓. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัยและเพื่อความเป็นอยู่ที่ดี ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันตามหน้าที่ใช้สอยได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย สามารถป้องกันภัย ปกป้องข้อมูลส่วนตัวและความเป็นส่วนตัว จากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เข้าใจสิทธิ และหน้าที่ ความรับผิดชอบ กฏหมาย จริยธรรม เคารพสิทธิของผู้อื่น และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้และความเป็นอยู่ที่ดี สามารถออกแบบวิธีการป้องกันการรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นเรื่องจริง และไม่จริง อย่างชาญฉลาด</p> <p>๔. การสร้างนวัตกรรม ผู้เรียนเลือกใช้สิ่งของเครื่องมือ เครื่องใช้สัตุ อุปกรณ์ อุปกรณ์ดิจิทัล หรือแอปพลิเคชันหรือปัญญาประดิษฐ์ ในชีวิตประจำวันอย่างถูกวิธี และสร้างสรรค์ ใช้กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อกำกิจกรรม</p>	<p>คำนึงถึงความปลอดภัย อัตลักษณ์ รองรับ และมารยาท</p> <p>๓. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัยและเพื่อความเป็นอยู่ที่ดี ผู้เรียนสร้างโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันในการป้องกันความปลอดภัยทางด้านอินเทอร์เน็ต</p> <p>๔. การสร้างนวัตกรรม ผู้เรียนร่วมกับผู้อื่น สร้างของเล่นหรือของใช้เพื่อแก้ปัญหาตามความสนใจด้วยตนเอง</p>	<p>ด้วยความเข้าใจ ใช้วิจารณญาณประมวลผล เพื่อการตัดสินใจอย่างถูกต้อง</p> <p>๓. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัยและเพื่อความเป็นอยู่ที่ดี ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีในสังคมอย่างยั่งยืน รู้เท่าทันดิจิทัล และป้องกันผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ที่อาจมีผลต่อสุขภาพ จิตใจ และรูปแบบการใช้ชีวิต</p> <p>๔. การสร้างนวัตกรรม ผู้เรียนนำเสนอด้วยแพร์เซ็นต์สูงสุด จัดการลิขสิทธิ์และสิทธิในการใช้งานด้วยการอ้างอิงและการอ้างสิทธิความเป็นเจ้าของผลงานอย่างถูกต้อง เหมาะสม มีความรับผิดชอบ มีจริยธรรมและ</p>	

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
	<p>ในชีวิตประจำวัน ตามหน้าที่ใช้สอยได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ออกแบบโมเดล จากโจทย์ปัญหาที่กำหนดโดยอย่างง่าย โดย ใช้กระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม ถ่ายทอดความคิดเป็นภาพร่าง ๒ มิติ และ ๓ มิติ ลงมือสร้าง และประเมินผล ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สร้างสรรค์นวัตกรรม ต้นแบบหรือที่สนใจเพื่อแก้ไขปัญหา ใช้บอร์ดสมอง กลังตัว บูรณาการในโครงงานเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ</p> <p>๕. การคิดเชิงคำนวณ ผู้เรียนใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา สามารถระบุเหตุผลที่นำไปสู่คำตอบ มีขั้นตอนแสดงวิธีการหาคำตอบหรือวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สามารถใช้การคิดเชิงคำนวณ และการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวัน</p>		เคารพต่อทรัพย์สินทางปัญญา
		<p>๕. การคิดเชิงคำนวณ ผู้เรียน ร่วมมือกันเป็นทีมในการออกแบบวิธีการแก้ปัญหาและระบุเหตุผล หรือวิธีการหาคำตอบ มุ่งมั่นในการแก้ปัญหาและกับการแก้ปัญหา เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวัน</p>	

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์		
	๑. ผู้เรียนรู้	๒. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม	๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง
	ถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข ^๑ โปรแกรม		

ภาคผนวก ฉ
ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้

ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้

ในการพัฒนาสมรรถนะหลักนั้นต้องดำเนินการผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยสถานศึกษาจะต้องมีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ซึ่งเป็นการผสานระหว่างสมรรถนะหลักที่ต้องการพัฒนา กับสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านใดด้านหนึ่ง ในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้นั้น สามารถดำเนินการโดยการนำรายละเอียดคำบรรยายพฤติกรรมที่แสดงความสามารถในระดับตามความคาดหวังของสมรรถนะหลักที่กำหนดมาพسانกับสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น โดย สถานศึกษาสามารถกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามบริบท และจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียน

การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้มีกระบวนการดังนี้

๑. ศึกษาบริบทสถานศึกษา รายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสมรรถนะหลักให้เข้าใจอย่างชัดเจน
๒. พิจารณาเลือกสมรรถนะหลักที่เป็นจุดเน้นในการพัฒนาผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเลือกเพียงสมรรถนะหลักที่สำคัญเพียงสมรรถนะหลักเดียว หรือเลือกหลายสมรรถนะหลักก็ได้ นอกจากนี้อาจจะเลือกทุกองค์ประกอบในสมรรถนะหลักด้านนั้นๆ หรือเลือกบางองค์ประกอบในสมรรถนะหลักด้านนั้นๆ ก็ได้
๓. จัดทำตารางกำหนดจุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลักในแต่ละสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้เห็นภาพรวมการพัฒนาสมรรถนะหลัก

๔. ตรวจสอบความครอบคลุมของสมรรถนะหลักในภาพรวม โดยในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้นั้นยึดหลักการที่ว่า ทุกสมรรถนะหลักต้องได้รับการพัฒนาผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

๕. จัดทำรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นในลักษณะ ดังนี้

๕.๑ กำหนดสมรรถนะเฉพาะด้านย่อยของสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องการเขียนผลลัพธ์การเรียนรู้ และพิจารณาว่าสถานศึกษาว่ามีความประสงค์จะกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีการแยกเป็นประเด็นย่อย/รายข้อในแต่ละด้าน หรือจะเป็นการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้แบบผสานสมรรถนะเฉพาะท้ายประเด็นย่อย/ข้อเข้าด้วยกัน

๕.๒ พิจารณาสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านย่อยอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์สั่งเสริมกันสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาร่วมกันได้

๕.๓ นำรายละเอียดคำบรรยายสมรรถนะหลักในระดับ “ตามความคาดหวัง” (ช่วงชั้นที่ ๑ คือ ระดับ ๓ ช่วงชั้นที่ ๒ คือ ระดับ ๕ ช่วงชั้นที่ ๓ คือ ระดับ ๗ ช่วงชั้นที่ ๔ คือ ระดับ ๙) มาพسانกับข้อมูลรายละเอียดสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในข้อ ๕.๑ และ ๕.๒ และ เรียบเรียงข้อความที่เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งเป็นข้อความที่แสดงพฤติกรรมการปฏิบัติของผู้เรียน ใน การเรียบเรียงผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นนั้นต้องตรวจสอบอย่างรอบคอบ โดยต้องพิจารณาการผสานเนื้อหาให้เป็นข้อความที่เข้าใจง่าย ครบถ้วน ครอบคลุม ทุกประเด็น ทุกส่วนที่เลือก

๖. นำผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นมาจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปี โดยสถานศึกษาต้องพิจารณาลักษณะข้อความผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนด และธรรมชาติของศาสตร์ ก่อนนำผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นมากำหนดรายละเอียดพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละชั้นปี ว่าจะสามารถแสดงพฤติกรรมอะไรได้จากการเรียนในชั้นปีนั้น โดยเมื่อกำหนดรายละเอียดพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละชั้นปีแล้ว ต้องตรวจสอบว่า เมื่อจบช่วงชั้นผู้เรียนจะสามารถจะเกิดพฤติกรรมตามที่กำหนดได้ในผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นได้ครบถ้วนหรือไม่

ในส่วนนี้ จะนำเสนอข้อมูล ๓ ส่วนดังนี้ ๑) ภาพรวมการกำหนดจุดเน้นการพัฒนาสมรรถนะหลัก ผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๒) ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้น และ ๓) ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปี แต่ละสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งช่วงชั้นที่ ๑ และ ช่วงชั้นที่ ๒

ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่นำเสนอ มีลักษณะเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ชุดหนึ่งที่กำหนดขึ้นจาก การกำหนดสมรรถนะหลักที่เป็นจุดเน้นในการพัฒนา ผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่กำหนดมีความสมบูรณ์ในระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ชุดนี้ ได้ใช้ข้อมูล บริบทที่เป็นกลาง ทั่ว ๆ ไป ไม่ได้ใช้ข้อมูลบริบทและลักษณะเฉพาะของสถานศึกษามาพิจารณาร่วมด้วย จึง อาจจะไม่เหมาะสมกับสถานศึกษาบางแห่งที่มีจุดเน้น และมีบริบทที่เป็นลักษณะเฉพาะที่ชัดเจน

ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นนี้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐาน สมรรถนะได้ในหลายลักษณะดังนี้

๑) เลือกใช้ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นนี้ทั้งหมด หากมีความสอดคล้องกับข้อมูล บริบทของสถานศึกษา

๒) เลือกใช้ตัวอย่างผลลัพธ์การเรียนรู้บางส่วนและจัดทำเพิ่มเติมขึ้นอีกบางส่วนตามจุดเน้นที่ กำหนดขึ้น และข้อมูลบริบทของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่นำเสนอใน เอกสารฉบับนี้

๓) จัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ขึ้นใหม่ตามจุดเน้นที่กำหนดขึ้น และข้อมูลบริบทของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่นำเสนอในเอกสารฉบับนี้

๔) จัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ขึ้นใหม่ตามจุดเน้นที่กำหนดขึ้น และข้อมูลบริบทของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ในลักษณะอื่น ๆ ที่เหมาะสม

ภาพรวมการกำหนดจุดเน้นการพัฒนาสมรรถนะหลักผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้

๑. จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๑

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้	สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสืบทอด และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงานเป็น ทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติ และวิทยาการอย่าง ยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)					
	SM ๓.๑	SM ๓.๒	SM ๓.๓	SM ๓.๔	IHT ๓.๑	IHT ๓.๒	IHT ๓.๓	IHT ๓.๔	IHT ๓.๕	CM ๓.๑	CM ๓.๒	CM ๓.๓	CM ๓.๔	CM ๓.๕	TC ๓.๑	TC ๓.๒	TC ๓.๓	AC ๓.๑	AC ๓.๒	AC ๓.๓	AC ๓.๔	SLNS ๓.๑	SLNS ๓.๒	SLNS ๓.๓		
ภาษาไทย					๔	๓	๓	๓	๖	๔	๖	๓	๖	๖												
คณิตศาสตร์	๑	๑		๒	๔	๓	๒	๕	๓	๒	๓	๓	๒	๒	๔	๓	๒									
ภาษาอังกฤษ		๗													๑๐		๑๔						๙			
ศิลปะ					๓		๑	๔	๘	๕	๑		๗	๗												
สุขศึกษาและพลศึกษา	๒	๙	๒	๑	๒	๑	๗	๑	๒	๓	๑	๒	๒	๔	๒			๑								
การทำงาน อาชีพ และการ ประกอบการ	๕	๕			๔					๑					๙	๕	๑	๓				๖			๓	
สังคมศึกษา		๑	๓			๗		๕	๙	๔	๕	๓	๒	๕	๙	๕	๗	๔	๙	๑	๑	๑	๑	๑		
วิทยาศาสตร์				๒	๘	๗	๒	๗	๒	๕	๔	๕	๔	๕	๕	๕	๕	๓	๔	๕	๔	๒	๑	๒		
เทคโนโลยี					๑	๒	๔	๓	๔	๑	๑	๔	๓	๔	๔	๓	๓					๒	๓	๓		
น้ำหนักการพัฒนา	๙	๒๓	๕	๕	๓๓	๑๖	๒๔	๓๒	๒๕	๒๖	๒๙	๒๙	๑๙	๑๙	๓๗	๒๓	๒๑	๑๙	๑๐	๒๒	๙	๕	๑๑	๕	๙	
	๔๑				๑๓๔					๑๒๔					๗๙				๔๖					๒๔		

จากข้อมูลจะเห็นว่า ในช่วงชั้นที่ ๑ ทุกสมรรถนะหลักได้รับการพัฒนาผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยสมรรถนะหลักที่ได้รับการพัฒนาเรียงจากมากไป
หาน้อย ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการสืบสืบทอดและการคิดขั้นสูง สมรรถนะหลักด้านการสื่อสาร สมรรถนะหลักด้านการรวมพลังทำงานเป็นทีม สมรรถนะหลักด้านการเป็นพลเมืองที่
เข้มแข็ง สมรรถนะหลักด้านการจัดการตนเอง และ สมรรถนะหลักด้านการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ

๒. จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๒

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้	สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสืบทอด และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติ และวิทยาการ อย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)				
	SM ๕.๑	SM ๕.๒	SM ๕.๓	SM ๕.๔	IHT ๕.๑	IHT ๕.๒	IHT ๕.๓	IHT ๕.๔	CM ๕.๑	CM ๕.๒	CM ๕.๓	CM ๕.๔	TC ๕.๑	TC ๕.๒	TC ๕.๓	TC ๕.๔	AC ๕.๑	AC ๕.๒	AC ๕.๓	AC ๕.๔	SLNS ๕.๑	SLNS ๕.๒	SLNS ๕.๓	SLNS ๕.๔	
ภาษาไทย					๘	๕	๔	๓		๙	๕	๔	๔	๗	๗	๖		๔							
คณิตศาสตร์	๔	๕	๓	๒	๔	๓	๓	๙	๔	๕	๗	๕	๔	๗	๗	๗	๒	๔	๕	๔	๑	๔	๕	๒	
ภาษาอังกฤษ		๑๖							๗	๑๖	๙	๑๖							๑๑						
ศิลปะ					๔	๕	๒	๒	๑๐	๒	๕	๑๐	๘												
สุขศึกษาและพลศึกษา	๒	๙	๒	๑	๒	๑	๗	๑	๒	๓	๑	๒		๔	๒		๑								
การทำงาน อาชีพ และการ ประกอบการ		๔			๗	๑	๓							๕	๑๒		๓		๙						๙
สังคมศึกษา		๑			๙	๒	๓	๓																	
วิทยาศาสตร์					๔	๙	๔	๙	๕	๖	๕	๕	๙	๕	๗	๗	๗	๔	๔	๔	๔	๓	๔	๔	
เทคโนโลยี					๓	๔	๙	๕	๓	๓	๕	๒	๘	๓	๑	๓	๓					๙	๑๐	๔	๗
น้ำหนักการพัฒนา	๖	๓๕	๕	๗	๔๔	๒๘	๓๕	๓๖	๓๙	๓๙	๔๔	๔๖	๔๔	๔๔	๔๕	๔๕	๔๗	๔๖	๔๖	๔๖	๔๐	๔๔	๓๙	๑๒	๑๙
	๕๓				๑๗๕				๑๘๓				๑๘๓				๖๐				๖๓				

จากข้อมูลจะเห็นว่า ในช่วงชั้นที่ ๒ ทุกสมรรถนะหลักได้รับการพัฒนาผ่านสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยสมรรถนะหลักที่ได้รับการพัฒนาเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการสื่อสาร สมรรถนะหลักด้านการสืบสืบทอดและการคิดขั้นสูง สมรรถนะหลักด้านการรวมพลังทำงานเป็นทีม สมรรถนะหลักด้านการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน สมรรถนะหลักด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และสมรรถนะหลักด้านการจัดการตนเอง

ผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

๑.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๑

๑.๙) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๑. พึงและ/ หรือดูอย่างตั้งใจและมีมารยาท แล้วสามารถรับรู้ถึงความรู้สึก จับใจความจากข้อมูล สารสนเทศที่ได้รับเบื้องต้น นำไปสู่ การปฏิบัติตามคำสั่ง คำชี้แจง และคำแนะนำ ได้ถูกต้องเหมาะสม หรือนำไปสู่การตั้งข้อ สังสัยและค้นหาคำตอบจากสิ่งที่ได้ฟังและ/ หรือดู	๑. พึงและ/ หรือดูข้อมูลง่าย ๆ อย่างตั้งใจ และมีมารยาท รับรู้ถึงความรู้สึกของผู้ส่งสารจากน้ำเสียง และ/ หรือสีหน้า จับใจความจากข้อมูลที่ได้รับเบื้องต้นได้ ปฏิบัติตามคำสั่ง คำชี้แจง และคำแนะนำที่เป็นข้อความสั้น ๆ ได้ถูกต้อง ค้นหาคำตอบจากสิ่งที่ได้ฟังและ/ หรือดูได้	๑. พึงและ/ หรือดูข้อมูลใกล้ตัวอย่างตั้งใจ และมีมารยาท รับรู้ถึงความรู้สึกของผู้ส่งสารจากคำพูด/ ข้อความ น้ำเสียง และ/ หรือสีหน้า ท่าทาง สามารถจับใจความจากข้อมูลที่ได้รับเบื้องต้นได้ ปฏิบัติตามคำสั่ง คำชี้แจง และคำแนะนำได้ถูกต้อง ค้นหาคำตอบจากสิ่งที่ได้ฟังและ/ หรือดูได้	๑. พึงและ/ หรือดูข้อมูล สารสนเทศในชีวิตประจำวันอย่างตั้งใจและมีมารยาท รับรู้ถึงความรู้สึกของผู้ส่งสารจากคำพูด/ ข้อความ น้ำเสียง และ/ หรือสีหน้า ท่าทาง สามารถจับใจความจากข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับเบื้องต้น ปฏิบัติตามคำสั่ง คำชี้แจง และคำแนะนำได้ถูกต้องเหมาะสม สามารถตั้งข้อสงสัยและค้นหาคำตอบจากสิ่งที่ได้ฟังและ/ หรือดู
๒. วิเคราะห์ ประโยชน์และโทษของสื่อที่ฟัง และ/หรือดูที่มีต่อตนเอง และสามารถแยกแยะ ข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง และ/หรือดูนำไปสู่การตัดสินใจในการเลือกใช้ สื่อที่เป็นประโยชน์ได้เบื้องต้น สามารถนำ ข้อคิดที่ได้ไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วย ตนเองด้วยขั้นตอนหรือวิธีการอย่างง่ายไม่ซับซ้อน	๒. บอกประโยชน์และโทษของสื่อที่ฟังและ/ หรือดูได้ บอกข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น จากเรื่องที่ฟังและ/หรือดู เลือกสื่อที่เป็นประโยชน์จากคำแนะนำได้ บอกข้อคิดที่ได้จากการฟังและ/ หรือดูได้	๒. จำแนกประโยชน์และโทษของสื่อที่ฟัง และ/หรือดูได้ บอกรายละเอียดต่างระหว่าง ข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง และ/หรือดู รู้จักเลือกใช้สื่อที่เป็นประโยชน์ บอกข้อคิด แนวทาง ขั้นตอน หรือวิธีการง่าย ๆ ที่ได้จากการฟังและ/ หรือดู เพื่อนำไป แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเอง	๒. วิเคราะห์ ประโยชน์และโทษของสื่อที่ฟัง และ/หรือดูที่มีต่อตนเอง และสามารถ แยกแยะข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและ/หรือดูนำไปสู่การตัดสินใจในการเลือกใช้สื่อที่เป็นประโยชน์ได้เบื้องต้น สามารถนำข้อคิดที่ได้ไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ด้วยขั้นตอนหรือวิธีการอย่างง่ายไม่ซับซ้อน
๓. อ่านบทอ่านเกี่ยวกับสถานการณ์ใกล้ตัว หรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวันอย่างตั้งใจ มีมารยาท รวมทั้งเข้าใจความหมายของคำ ข้อความ แล้วลำดับเหตุการณ์ ตั้งคำถาม	๓. อ่านบทอ่านเกี่ยวกับสถานการณ์ใกล้ ตัวอย่างตั้งใจ มีมารยาท เข้าใจความหมาย ของคำและข้อความสั้น ๆ ลำดับเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่านได้ ตั้งคำถามง่าย ๆ หา	๓. อ่านบทอ่านเกี่ยวกับสถานการณ์ใกล้ ตัวอย่างตั้งใจ มีมารยาท เข้าใจความหมาย ของคำและข้อความสั้น ๆ ลำดับเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่านได้ ตั้งคำถามง่าย ๆ หา	๓. อ่านบทอ่านเกี่ยวกับสถานการณ์ใกล้ตัว หรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวันอย่างตั้งใจ มีมารยาท เข้าใจความหมายของคำและ ข้อความ สามารถลำดับเหตุการณ์ ตั้ง

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๓
ค้นหาคำตอบ แล้วตอบคำถามเพื่อสรุป ใจความสำคัญและบอกข้อคิด ตลอดจน คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านอย่างมี เหตุผล	คำตอบ บอกใจความสำคัญ และบอก ข้อคิดที่ได้จากการอ่าน คาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่านได้	คำตอบ บอกใจความสำคัญ และบอกข้อคิด ที่ได้จากการอ่าน คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่อง ที่อ่านได้	คำถาม ค้นหาคำตอบ สรุปใจความสำคัญ บอกข้อคิดที่ได้และการนำไปใช้ คาดคะเน เหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยให้เหตุผล สนับสนุนได้
๔. อ่านบทอ่านตามความสนใจอย่าง สมำ่เสมอ และมีมารยาท จนสามารถ วิเคราะห์ ประโยชน์ ของบทอ่านต่อตอนเอง นำ ความรู้และข้อคิดไปปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาใน ชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ด้วยขั้นตอนหรือวิธีการอย่างง่ายไม่ซับซ้อน ให้เป็นประโยชน์ ต่อตอนเองและผู้อื่น	๔. อ่านบทอ่านที่มีข้อความสั้น ๆ ง่าย ๆ ตามความสนใจ มีมารยาทในการอ่าน บอกประโยชน์ของบทอ่านได้ บอกข้อคิดที่ ได้จากการอ่านที่อ่านได้	๔. อ่านบทอ่านตามความสนใจ มีมารยาท ใน การอ่าน บอกประโยชน์ของบทอ่านที่มีต่อ ตอนเองได้ เสนอความรู้และข้อคิดที่สามารถ ปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วย ตนเอง ด้วยขั้นตอนหรือวิธีการอย่างง่ายไม่ ซับซ้อน ให้เป็นประโยชน์ต่อตอนเองได้	๔. อ่านบทอ่านตามความสนใจอย่าง สมำ่เสมอ มีมารยาทในการอ่าน สามารถ วิเคราะห์ ประโยชน์ และโถงของบทอ่านที่ มีต่อตอนเองได้ นำความรู้และข้อคิดไปปรับ ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วย ตนเอง ด้วยขั้นตอนหรือวิธีการอย่างง่ายไม่ ซับซ้อน ให้เป็นประโยชน์ต่อตอนเองและ ผู้อื่น
๕. พูดเล่าเรื่อง บอกรายละเอียด และ สาระสำคัญ พูดสรุปความ แสดงความ คิดเห็นและความรู้สึก พูดแลกเปลี่ยนข้อมูล ใกล้ตัว ความคิดเห็น และประสบการณ์ของ ตนเองกับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ผ่านสื่อ และช่องทางการสื่อสารโดยใช้คำ ประโยค ง่าย ๆ ได้ถูกต้องตามไวยากรณ์ไทย โดยใช้ ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทางประกอบการพูด โดยต้องเหมาะสมและตรงตามวัตถุประสงค์ และเคารพต่อความคิดเห็นของผู้อื่น	๕. พูดเล่าเรื่องเกี่ยวกับตอนเองหรือเรื่องที่ได้ จากการอ่าน หรือจากการฟัง/หรือการดู โดยบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ พูดสรุป ความด้วยภาษาของตนเอง แสดงความ คิดเห็นและความรู้สึกต่อเรื่องได้ พูด แลกเปลี่ยนข้อมูลใกล้ตัว ความคิดเห็น และ ประสบการณ์ของตนเองกับผู้อื่นเกี่ยวกับ สถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ผ่านสื่อและ ช่องทางการสื่อสารโดยใช้คำ ประโยคง่าย ๆ ได้ถูกต้องตามไวยากรณ์ไทย ใช้ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทางประกอบการพูดได้ตรง	๕. พูดเล่าเรื่องเกี่ยวกับตอนเองหรือเรื่องที่ได้ จากการอ่าน หรือจากการฟัง/หรือการดู โดย บอกรายละเอียด และสาระสำคัญของเรื่อง ได้ พูดสรุปความด้วยภาษาง่าย ๆ แสดง ความคิดเห็นและความรู้สึกต่อเรื่องได้ พูด แลกเปลี่ยนข้อมูลใกล้ตัว ความคิดเห็น และ ความรู้สึกได้ พูดแลกเปลี่ยนข้อมูลใกล้ตัว ความคิดเห็น และประสบการณ์ของตนเอง กับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ผ่านสื่อและ ช่องทางการสื่อสารโดยใช้คำ ประโยคง่าย ๆ ได้ถูกต้องตามไวยากรณ์ไทย โดยใช้ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทางประกอบการพูดได้ตรง	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๓
	เสียง ท่าทางประกอบการพูดได้ตรงตามความต้องการ รับฟังผู้อื่น	ตามความต้องการ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	เหมาะสมและตรงตามวัตถุประสงค์ และเคารพต่อความคิดเห็นของผู้อื่น
๖. เขียนคำ และเขียนถ่ายทอดความคิดอย่างตั้งใจ และถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ไทย และรูปแบบการเขียนโดยอาจใช้ภาพสัญลักษณ์ แผนภาพ หรือแบบจำลองอย่างง่ายเพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสถานการณ์ ประกอบการเขียนเพื่อสื่อสารเรื่องใกล้ตัว เพื่อบอกความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ได้อย่างเหมาะสมด้วยประโยชน์ง่าย ๆ เช่น ความสมดุล ความต้องการ หรือพูดคุยถึงประสบการณ์และสื่อสาร ได้อย่างเหมาะสมด้วยประโยชน์ง่ายๆ ได้ตระหนักรู้วัตถุประสงค์ในการสื่อสาร เหมาะสมกับบริบท และถูกกาลเทศะในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งโลกจริงและโลกเสมือนจริง เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลใกล้ตัว แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับงานเขียนของตนได้	๖. เขียนคำ และเขียนบอกเล่าความคิดอย่างตั้งใจ เขียนถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ไทยและรูปแบบการเขียน โดยอาจใช้ภาพหรือแผนภาพอย่างง่ายประกอบการเขียน เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสถานการณ์เพื่อสื่อสารเรื่องใกล้ตัว เพื่อบอกความคิดความรู้สึก ความต้องการ ได้อย่างเหมาะสมด้วยประโยชน์ง่าย ตรงตามวัตถุประสงค์ในสถานการณ์ต่าง ๆ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลใกล้ตัว แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับงานเขียนของตนได้	๖. เขียนคำ และเขียนถ่ายทอดความคิดอย่างตั้งใจ เขียนถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ไทยและรูปแบบการเขียน โดยอาจใช้ภาพสัญลักษณ์ แผนภาพ หรือแบบจำลองอย่างง่ายประกอบการเขียน เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสถานการณ์เพื่อสื่อสารเรื่องใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน เพื่อบอกความคิด ความรู้สึก ความต้องการ หรือพูดคุยถึงประสบการณ์และสื่อสารได้อย่างเหมาะสมด้วยประโยชน์ง่าย ตรงตามวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร เหมาะสมกับบริบท และถูกกาลเทศะในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งโลกจริงและโลกเสมือนจริง เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลใกล้ตัว แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับงานเขียนของตนได้อย่างเป็นกลาง	

๒) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

๒.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๒

๒.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑. พึงและ/หรือดูสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง กับสถานการณ์ในชุมชนและสังคมที่ เหมาะสมกับช่วงวัย และตั้งคำถามพร้อมกับ ค้นหาคำตอบ ระบุใจความหลักและใจความ รองได้ตรงประเด็น สรุปข้อคิด หรือระบุผล การวิเคราะห์เรื่องที่ฟัง/ดู พร้อมแสดงความ คิดเห็นและความรู้สึก ประเมินความ น่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและ/หรือดู ได้อย่าง มีเหตุผลและใช้ภาษาสุภาพ จนเกิดเป็น ความรู้ ความคิด ความรู้สึก สุนทรียภาพ และสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการฟังมา พูดคุยแลกเปลี่ยน และร่วมกันกำหนด แนวทาง วิธีการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ของตนเองหรือชุมชน	๑. พึงและ/หรือดูสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง กับสถานการณ์ในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับ ตนเอง และเหมาะสมกับช่วงวัย ตั้งคำถาม และค้นหาคำตอบจากการฟังและ/หรือดู สื่อสารสนเทศได้ ระบุใจความหลักได้ สรุป ข้อคิด จากเรื่องที่ฟัง/ดู พร้อมแสดงความ คิดเห็นและความรู้สึกได้ ประเมินความ น่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและ/หรือดู โดยมี เหตุผลรองรับและใช้ภาษาสุภาพ สามารถ นำข้อมูล ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ที่ได้จากการฟังมาพูดคุยแลกเปลี่ยนกับ เพื่อนเพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ของตนเองได้	๑. พึงและ/หรือดูสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง กับสถานการณ์ในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับ ตนเองและบุคคลใกล้ตัว และเหมาะสมกับ ช่วงวัย ตั้งคำถามและค้นหาคำตอบจากการ ฟังและ/หรือดูสื่อสารสนเทศได้ ระบุ ใจความหลักและใจความรองได้ สรุปข้อคิด หรือระบุผลการวิเคราะห์เรื่องที่ฟัง/ดู พร้อมแสดง ความคิดเห็นและความรู้สึก ประเมินความ น่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและ/หรือดู ได้ อย่างมีเหตุผลและใช้ภาษาสุภาพ จนเกิด เป็นความรู้ ความคิด ความรู้สึก สุนทรียภาพ สามารถประยุกต์ใช้ข้อมูล ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ที่ได้จากการ ฟังมาพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อน และ ร่วมกันออกแบบแนวทางวิธีการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวันที่หลากหลายทั้งของ ตนเองและชุมชน	๑. พึงและ/หรือดูสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง กับสถานการณ์ในชุมชนและสังคมที่ เหมาะสมกับช่วงวัย ตั้งคำถามและค้นหา คำตอบได้ ระบุใจความหลักและใจความ รองได้ตรงประเด็น สรุปข้อคิด หรือระบุ ผลการวิเคราะห์เรื่องที่ฟัง/ดู พร้อมแสดง ความคิดเห็นและความรู้สึก ประเมินความ น่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและ/หรือดู ได้ อย่างมีเหตุผลและใช้ภาษาสุภาพ จนเกิด เป็นความรู้ ความคิด ความรู้สึก สุนทรียภาพ สามารถประยุกต์ใช้ข้อมูล ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ที่ได้จากการ ฟังมาพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อน แล้ว ร่วมกันออกแบบแนวทางวิธีการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวันที่หลากหลายทั้งของ ตนเองและชุมชน
๒. วิเคราะห์ จับใจความสำคัญ นำไปสู่การ รับรู้ รับฟัง ภาษาถิ่นหรือสำเนียงของภาษา ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชุมชน และ สังคมอย่างเป็นมิตร สุภาพ รวมถึงแสดง ท่าทาง ปรับ ประสานความคิด เพื่อให้เกิด	๒. พัง จับใจความสำคัญ และทำความ เข้าใจสาร หรือข้อความในการสนทนากับ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ใกล้ตัวที่สื่อสาร ด้วยภาษาถิ่นหรือสำเนียงตามภูมิภาค อย่างเป็นมิตร สุภาพ และท่าทาง ปรับ	๒. พัง ตีความ จับใจความสำคัญ และทำ ความเข้าใจสาร หรือข้อความในการ สนทนากับสถานการณ์ในชุมชน ที่สื่อสารด้วยภาษาถิ่นหรือสำเนียงตาม ภูมิภาคอย่างเป็นมิตร สุภาพ และท่าทาง	๒. พัง วิเคราะห์ จับใจความสำคัญ และทำ ความเข้าใจสาร หรือข้อความในการ สนทนากับสถานการณ์ใน ชุมชนและสังคมที่สื่อสารด้วยภาษาถิ่น หรือสำเนียงตามภูมิภาคอย่างเป็นมิตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๖
ความเข้าใจ และความเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรมทางภาษา	ประสานความคิด และรับรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมทางภาษา	ปรับ ประสานความคิด เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมทางภาษา	สุภาพ แสดงท่าทาง ปรับ ประสานความคิด เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และความเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรมทางภาษา
๓. อ่านออกเสียงวรรณคดีและวรรณกรรมทั้งสารคดีและบันเทิงคดี หรือทั้งที่เป็นบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ตามอักษรวิธี มีจังหวะการอ่านและการใช้น้ำเสียงที่เหมาะสมตามรูปแบบและประเภทของบทอ่าน หรืออ่านบทอ่านตามความสนใจจากสื่อสารสนเทศที่เหมาะสมกับช่วงวัย แล้วสามารถถวิเคราะห์ จับใจความสำคัญ สรุปเรื่องย่อ ตีความเบื้องต้น ประเมินคุณค่า สรุปข้อคิดของสิ่งที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นได้อย่างสุภาพและบอกเหตุผล รวมทั้งนำสิ่งที่ได้รับจากการอ่านไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันทั้งระดับชุมชน และสังคม	๓. อ่านออกเสียงเนื้อหาในบทอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมทั้งสารคดีและบันเทิงคดี หรือทั้งที่เป็นบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ตามอักษรวิธี มีจังหวะการอ่าน และใช้น้ำเสียงเหมาะสมตามรูปแบบ และประเภทของบทอ่าน หรืออ่านบทอ่านตามความสนใจจากสื่อสารสนเทศที่เหมาะสมกับช่วงวัย สามารถถวิเคราะห์ จับใจความสำคัญ สรุปเรื่องย่อ ตีความเบื้องต้น สรุปข้อคิดของสิ่งที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นได้อย่างสุภาพและแสดงเหตุผลสนับสนุนได้สามารถนำข้อมูล ความรู้ แนวคิด ประสบการณ์ ข้อคิด ที่ได้รับจากการอ่านไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ในชีวิตประจำวันในระดับชุมชนได้	๓. อ่านออกเสียงเนื้อหาในบทอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมทั้งสารคดีและบันเทิงคดี หรือทั้งที่เป็นบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ตามอักษรวิธี มีจังหวะการอ่าน และใช้น้ำเสียงเหมาะสม ถ่ายทอดอารมณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาระหว่างอ่านตามรูปแบบและประเภทของบทอ่าน หรืออ่านบทอ่านตามความสนใจจากสื่อสารสนเทศที่เหมาะสมกับช่วงวัย สามารถถวิเคราะห์ จับใจความสำคัญ สรุปเรื่องย่อ ตีความเบื้องต้น สรุปข้อคิดของสิ่งที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นได้อย่างสุภาพและอธิบายเหตุผลสนับสนุนได้สามารถนำข้อมูล ความรู้ แนวคิด ประสบการณ์ ข้อคิด ที่ได้รับจากการอ่านไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันทั้งระดับชุมชน และสังคม	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๖
๔. อ่านข้อมูลจากสัญลักษณ์ ภาพ และ อินโฟกราฟิกที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นในสื่อสารสนเทศประเภทต่างๆ แล้ววิเคราะห์ ตีความเบื้องต้นสรุปความหมายของสิ่งที่อ่าน นำสิ่งที่สรุปได้จากการอ่านไปพูดคุย และเปลี่ยนกับเพื่อนแล้วนำข้อสรุปมาร่วมกันวางแผน แสวงหาแนวทางแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองหรือชุมชน รวมถึง นำความสามารถในการอ่านนี้ไปปรับใช้ในชีวิตจริงในการสร้างข้อสรุป เพื่ออธิบายเหตุผลสนับสนุนผลการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหา	๔. อ่านข้อมูลจากสัญลักษณ์ ภาพ และ อินโฟกราฟิกในสื่อสารสนเทศต่างๆ ที่มีรายละเอียดไม่ซับซ้อนได้ วิเคราะห์ ตีความ สรุปความหมายของสิ่งที่อ่าน นำสิ่งที่สรุปได้จากการอ่านไปพูดคุยและเปลี่ยน กับเพื่อนแล้วนำข้อสรุปมาร่วมกันในการวางแผน แสวงหาแนวทางแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเอง บุคคลรอบข้าง ประยุกต์ใช้การอ่านเพื่อประโยชน์ในการเรียนและการดำเนินชีวิต รับข้อมูลสารสนเทศจากสื่อช่องทางต่างๆ โดยสามารถบอกเหตุผลสนับสนุนการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ได้	๔. อ่านข้อมูลจากสัญลักษณ์ ภาพ และ อินโฟกราฟิกในสื่อสารสนเทศประเภทต่างๆ ที่มีรายละเอียดซับซ้อนได้ วิเคราะห์ ตีความเบื้องต้น สรุปความหมายของสิ่งที่อ่าน นำสิ่งที่สรุปได้จากการอ่านไปพูดคุย และเปลี่ยน กับเพื่อนแล้วนำข้อสรุปมาร่วมกัน แสวงหาแนวทางแก้ปัญหาที่หลากหลายในชีวิตประจำวันของตนเอง บุคคลรอบข้าง หรือชุมชน ประยุกต์ใช้การ อ่านเพื่อประโยชน์ในชีวิตจริง สร้างข้อสรุปจากข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากสื่อหลากหลายช่องทาง โดยสามารถอธิบายเหตุผลสนับสนุนการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ได้	๔. พูดสรุปความจากสารที่ได้รับ พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก พูดเล่าเรื่อง/ประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของตนเอง พูดอธิบายคำตอบได้กระชับ ชัดเจน เป็นเหตุเป็นผล ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำ สำนวนอย่างง่าย ๆ วลี และประโยชน์ง่าย ๆ ได้ตามความหมายของคำ และไวยากรณ์ไทย ใช้กลวิธีในการ
๕. พูดสรุปความจากสารที่ได้รับผ่านการฟังและ/หรือดู การอ่าน พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก พูดเล่าเรื่อง/ประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของตนเองที่พบร่องในสถานการณ์ใกล้ตัว พูดอธิบายคำตอบได้สอดคล้องกับคำถาม ใช้ภาษากระชับชัดเจน มีเหตุผล ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สื่อสาร ใช้ถ้อยคำ สำนวน วลี และประโยชน์ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนได้ตาม	๕. พูดสรุปความจากสารที่ได้รับผ่านการฟังและ/หรือดู การอ่าน พูดแสดงความคิดเห็น และความรู้สึก พูดเล่าเรื่อง/ประสบการณ์ ในชีวิตประจำวันของตนเองที่พบร่องในสถานการณ์ใกล้ตัว พูดอธิบายคำตอบได้ สอดคล้องกับคำถาม ใช้ภาษากระชับชัดเจน มีเหตุผล ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สื่อสาร ใช้ถ้อยคำ สำนวน วลี และประโยชน์ง่าย ๆ ประเทต่าง ๆ ได้ตามความหมาย	๕. พูดสรุปความจากสารที่ได้รับผ่านการฟังและ/หรือดู การอ่าน พูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดเล่าเรื่อง/ประสบการณ์ ในชีวิตประจำวันของตนเองที่พบร่องในสถานการณ์ต่าง ๆ พูดอธิบายคำตอบได้ สอดคล้องกับคำถาม และตรงประเด็น ใช้ภาษากระชับชัดเจน ไม่ว่ากวน เป็นเหตุเป็นผล ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สื่อสาร ใช้ถ้อยคำ สำนวน วลี และประโยชน์ง่าย ๆ ประเทต่าง ๆ ได้ตามความหมาย	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
พูดสื่อสารผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารได้ เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ	ความหมายของคำ และไวยากรณ์ไทย ใช้ กลวิธีในการพูดสื่อสารผ่านสื่อและช่องทาง การสื่อสารได้เหมาะสมกับบุคคล และ กาลเทศะ	ของคำ และไวยากรณ์ไทย ใช้กลวิธีในการ พูดสื่อสารผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสาร ได้เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ	ประโยชน์ง่าย ๆ หลากหลายประเภท ได้ ตามความหมายของคำ และไวยากรณ์ไทย เลือกใช้กลวิธีที่หลากหลายในการพูด สื่อสารผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารได้ สอดคล้องตามความต้องการ และ เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ
๖. พูดสนทนากับบุคคลต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจ เป็นมิตร และจริงใจ เคารพความเห็นที่แตกต่างทั้งในโลกจริงและ/หรือโลกเสมือน ตลอดจนร่วมกันวางแผนการพูดที่มีเป้าหมายชัดเจน เพื่อพูดนำเสนอข้อมูล ข้อสรุปจากการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล สารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ถูกต้องและมีข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุน ใช้ถ้อยคำถูกต้อง ภาษาสุภาพ ระดับภาษาเหมาะสม มีเหตุผลสนับสนุน มีกลวิธีในการสื่อสารผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารได้เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ สามารถพูดสะท้อนปัญหา หรือพูดอธิบายกระบวนการ ขั้นตอน เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองได้	๖. พูดสนทนากับบุคคลต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจ เป็นมิตร และจริงใจ เข้าใจความแตกต่างของความคิดเห็นของบุคคลทั้งในโลกจริงและ/หรือโลกเสมือน ร่วมกันวางแผนการพูดที่มีเป้าหมาย เพื่อพูดนำเสนอข้อมูล ข้อสรุปจากการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล สารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ถูกต้องเพื่อสนับสนุนการพูดของตนเอง ใช้ถ้อยคำถูกต้อง ภาษาสุภาพ ระดับภาษาเหมาะสม แสดงเหตุผลสนับสนุนได้ เลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารได้เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ พูดอธิบายกระบวนการ ขั้นตอน เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองหรือบุคคลรอบข้างได้	๖. พูดสนทนากับบุคคลต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจ เป็นมิตร และจริงใจ เข้าใจความแตกต่างของความคิดเห็นของบุคคลทั้งในโลกจริงและ/หรือโลกเสมือน ร่วมกันวางแผนการพูดที่มีเป้าหมายชัดเจนเพื่อพูดนำเสนอข้อมูล ข้อสรุปจากการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล สารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ถูกต้องและมีข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุนการพูดของตนเอง ใช้ถ้อยคำถูกต้อง ภาษาสุภาพ ระดับภาษาเหมาะสม อธิบายเหตุผลสนับสนุนได้ เลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารได้เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ สามารถพูดสะท้อนปัญหา หรือพูดอธิบายกระบวนการ ขั้นตอน เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองหรือชุมชน	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
<p>๗. เขียนข้อความเพื่อสื่อสาร เล่าเรื่อง ในรูปแบบร้อยแก้วโดยใช้คำ วลี และประโยชน์ได้ตามหลักภาษาและไวยากรณ์ไทย หรือเขียนร้อยกรองได้ถูกต้องตามรูปแบบหรือฉันทลักษณ์ ด้วยลายมือที่เรียบร้อย ใช้ระดับภาษา คำ และสำนวนภาษาที่เหมาะสมกับประเภทของงานเขียน เนื้อหาสาระตรงประเด็น ชัดเจน และเป็นประโยชน์ ไม่คัดลอกงานของผู้อื่น สร้างงานเขียนเพื่อสื่อสารกับบุคคลอื่นในชีวิตประจำวันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สามารถสร้างงานเขียนที่มีการต่อยอดความรู้ ความคิด มีความแปลกใหม่สร้างสรรค์</p>	<p>๗. เขียนข้อความที่เนื้อความเป็นเหตุเป็นผล เพื่อสื่อสาร เล่าเรื่อง ในรูปแบบร้อยแก้ว โดยใช้คำ วลี และประโยชน์ได้ตามหลักภาษาและไวยากรณ์ไทย หรือเขียนร้อยกรองได้ถูกต้องตามรูปแบบหรือฉันทลักษณ์ ด้วยลายมือที่เรียบร้อย ใช้ระดับภาษา คำ และสำนวนภาษาที่เหมาะสมกับประเภทของงานเขียน เนื้อหาสาระตรงประเด็น และเป็นประโยชน์ ไม่คัดลอกงานของผู้อื่น สร้างงานเขียนเพื่อสื่อสารกับบุคคลใกล้ตัวในชีวิตประจำวันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สามารถสร้างงานเขียนที่แสดงความรู้ ความคิด ของตนเองได้</p>	<p>๗. เขียนข้อความที่เนื้อความเป็นเหตุเป็นผล สอดคล้องสัมพันธ์กัน เพื่อสื่อสาร เล่าเรื่อง ในรูปแบบร้อยแก้ว โดยใช้คำ วลี และประโยชน์ได้ตามหลักภาษาและไวยากรณ์ไทย หรือเขียนร้อยกรองได้ถูกต้องตามรูปแบบหรือฉันทลักษณ์ ด้วยลายมือที่เรียบร้อย ใช้ระดับภาษา คำ และสำนวนภาษาที่เหมาะสมกับประเภทของงานเขียน เนื้อหาสาระตรงประเด็น ชัดเจน และเป็นประโยชน์ ไม่คัดลอกหรือดัดแปลงงานของผู้อื่น สร้างงานเขียนเพื่อสื่อสารกับบุคคลรอบข้างในชีวิตประจำวันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สามารถสร้างงานเขียนที่มีการต่อยอดความรู้ ความคิดได้</p>	<p>๗. เขียนและเรียบเรียงข้อความโดยใช้ภาษาสละสลวย เนื้อความเป็นเหตุเป็นผล สอดคล้องสัมพันธ์กันโดยตลอด สามารถเขียนเพื่อสื่อสาร เล่าเรื่อง ในรูปแบบร้อยแก้ว โดยใช้คำ วลี และประโยชน์ได้ตามหลักภาษาและไวยากรณ์ไทย หรือเขียนร้อยกรองได้ถูกต้องตามรูปแบบหรือฉันทลักษณ์ ด้วยลายมือที่เรียบร้อย ใช้ระดับภาษา คำ และสำนวนภาษาที่เหมาะสมกับประเภทของงานเขียน เนื้อหาสาระตรงประเด็น ชัดเจน และเป็นประโยชน์ ไม่คัดลอกหรือดัดแปลงงานเขียนของผู้อื่น สร้างงานเขียนเพื่อสื่อสารกับบุคคลอื่นในชีวิตประจำวันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สามารถสร้างงานเขียนที่มีการต่อ ยอดความรู้ ความคิด มีความแปลกใหม่สร้างสรรค์</p>
<p>๘. เขียนสรุปความ เขียนแสดงความคิดเห็น และความรู้สึก และร่วมกันวางแผนเพื่อเขียนนำเสนอข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าได้อย่างมีเหตุผล กระซับ สื่อความหมายตรงประเด็น ตามวัตถุประสงค์การเขียนสื่อสาร และถูกต้องตามประเภทของงานเขียน โดยใช้</p>	<p>๘. เขียนสรุปความ เขียนแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกได้ร่วมกันวางแผน ร่วมกันวางแผน เพื่อเขียนนำเสนอข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าได้อย่างกระบถ้วน มีเหตุผล สื่อความหมายตรงตามวัตถุประสงค์การเขียนสื่อสาร ตามประเภทของงานเขียน โดยใช้ภาษา</p>	<p>๘. เขียนสรุปความ เขียนแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกได้ชัดเจน ร่วมกันวางแผน เพื่อเขียนนำเสนอข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าได้อย่างกระบถ้วน มีเหตุผล สื่อความหมายตรงตามวัตถุประสงค์การเขียนสื่อสาร และถูกต้องตามประเภทของงาน</p>	<p>๘. เขียนสรุปความ เขียนแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกได้อย่าง ตรงไปตรงมา ร่วมกันวางแผนเพื่อเขียนนำเสนอข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าได้อย่างกระบถ้วน มีเหตุผล กระซับ สื่อความหมายตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ภาษาสุภาพ ใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับรูปแบบงานเขียน บุคคล และการเทศะ ทั้งโลกจริงและ/หรือโลกเสมือน สามารถใช้ภาพ แผนภาพ และแสดงถึงความสัมพันธ์ ประกอบการเขียนหรือการนำเสนอผลงาน การเขียนได้	สุภาพ ใช้ระดับภาษาที่ เหมาะสมกับรูปแบบงานเขียน บุคคล และการเทศะ ทั้งโลกจริงและ/หรือโลกเสมือน สามารถใช้ภาพแสดงถึงความสัมพันธ์ ประกอบการเขียนหรือการนำเสนอผลงาน การเขียนได้	เขียนประเภทต่าง ๆ โดยใช้ภาษาสุภาพ ใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับรูปแบบงานเขียน บุคคล และการเทศะ ทั้งโลกจริงและ/หรือโลกเสมือน สามารถใช้ภาพและแผนภาพ และแสดงถึงความสัมพันธ์ ประกอบการเขียน หรือการนำเสนอผลงาน การเขียนได้	การเขียนสื่อสาร และถูกต้องตามประเภทของงานเขียนหลากหลายประเภท โดยใช้ภาษาสุภาพ ใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับรูปแบบงานเขียน บุคคล และการเทศะ ทั้งโลกจริงและ/หรือโลกเสมือน สามารถใช้ภาพ แผนภาพ สัญลักษณ์ และแสดงถึงความสัมพันธ์ ประกอบการเขียนหรือการนำเสนอผลงาน การเขียนได้

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

๑.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๑

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้		สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสืบทะเบียน และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงานเป็น ทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติ และวิทยาการอย่าง ยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)			
		SM ๓.๑	SM ๓.๒	SM ๓.๓	SM ๓.๔	IHT ๓.๑	IHT ๓.๒	IHT ๓.๓	IHT ๓.๔	CM ๓.๑	CM ๓.๒	CM ๓.๓	CM ๓.๔	TC ๓.๑	TC ๓.๒	TC ๓.๓	AC ๓.๑	AC ๓.๒	AC ๓.๓	AC ๓.๔	SLNS ๓.๑	SLNS ๓.๒	SLNS ๓.๓		
๔. การสร้าง ข้อสรุปท้าไปและ ขยายแนวคิด	MATH ๓.๔.๑					●																			
	MATH ๓.๔.๒					●																			
น้ำหนักการพัฒนา		๑	๑		๒	๔	๓	๒	๕	๓	๒	๓	๓	๒	๔	๓	๒								

๑.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๑. มองเห็นคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ชีวิต จริงด้วยมุ่งมองของตนเองและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองร่วมกับทีม อย่างมุ่งมั่นเพื่อ สร้างแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์โดยใช้ตัวแสดงแทนที่หลากหลาย (Multiple Representations) ได้อย่างสมเหตุสมผลเพื่อพัฒนาเป็นข้อสรุปอย่างไม่เป็นทางการ ทั่วไป (Generalization)	๑. มองเห็นคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ชีวิต จริงด้วยมุ่งมองของตนเองและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองร่วมกับทีม อย่างมุ่งมั่น โดยใช้การวาดภาพ การสร้างแผนภาพอย่างง่ายได้อย่างสมเหตุสมผล	๑. มองเห็นคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ชีวิต จริงด้วยมุ่งมองของตนเองและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองร่วมกับทีม อย่างมุ่งมั่นเพื่อ สร้างแนวคิดทางคณิตศาสตร์โดยใช้การสร้างแผนภาพและแบบจำลองอย่างง่าย ได้อย่างสมเหตุสมผล เพื่อพัฒนาเป็นข้อสรุปอย่างไม่เป็นทางการ ทั่วไป	๑. มองเห็นคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ชีวิตจริงด้วยมุ่งมองของตนเองและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองร่วมกับทีมอย่างมุ่งมั่นเพื่อ สร้างแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์โดยใช้ตัวแสดงแทนที่หลากหลาย(Multiple Representations) ได้อย่างสมเหตุสมผลเพื่อพัฒนาเป็นข้อสรุปทั่วไป (Generalization)
๒. สื่อสารแนวคิดทางคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ที่เข้าร่วมแก้ปัญหาด้วยตนเองในกลุ่มย่อยและในกิจกรรมทั้งชั้นเรียน โดยใช้ภาษาที่สัมผัสในการรับและส่งสาร หรือเล่าเรื่องจากสถานการณ์ใกล้ตัวในชีวิตประจำวันโดยใช้ภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว เสียง ภาพ สัญลักษณ์ เพื่อสื่อสารได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งนำเสนอแนวคิดทางคณิตศาสตร์โดยใช้คำและภาษา ด้วยความมั่นใจ อภิปรายแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนแนวคิดร่วมกับผู้อื่นโดยมีหลักฐานประกอบเพื่อให้เกิดให้ความเข้าใจ	๒. สื่อสารแนวคิดทางคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ที่เข้าร่วมแก้ปัญหาด้วยตนเอง ในกลุ่มย่อยและในกิจกรรมทั้งชั้นเรียน โดยใช้ภาษาที่สัมผัสในการรับและส่งสาร ที่เป็นข้อมูล ข้อเท็จจริง และความรู้สึก หรือเล่าเรื่องราวสถานการณ์ใกล้ตัวในชีวิตประจำวันได้ โดยใช้ภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว เสียง ภาพ สัญลักษณ์ เพื่อสื่อสารได้ พร้อมทั้งนำเสนอแนวคิดทางคณิตศาสตร์ อภิปราย แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนแนวคิดร่วมกับผู้อื่นโดยมีข้อเท็จจริงและหลักฐานมาประกอบ รับ	๒. สื่อสารแนวคิดทางคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ที่เข้าร่วมแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่ออภิปรายและเจรจาต่อรองในกลุ่มย่อย และในกิจกรรมทั้งชั้นเรียน รวมถึงเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สื่อสาร โดยใช้ใช้ภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว เสียง ภาพ สัญลักษณ์ เพื่อสื่อสารได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งนำเสนอแนวคิดทางคณิตศาสตร์โดยใช้คำและภาษา ที่ต้องการ สื่อสารด้วยความมั่นใจ อภิปราย และแลกเปลี่ยนแนวคิดร่วมกับผู้อื่นโดยมีข้อเท็จจริงและหลักฐานมาประกอบ รับ	๒. สื่อสารแนวคิดทางคณิตศาสตร์ในสถานการณ์ที่เข้าร่วมแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่ออภิปรายและเจรจาต่อรองในกลุ่มย่อย และในกิจกรรมทั้งชั้นเรียน รวมถึงเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สื่อสารโดยใช้ใช้ภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว เสียง ภาพ สัญลักษณ์ได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งนำเสนอแนวคิดทางคณิตศาสตร์ด้วยความมั่นใจ อภิปรายและแลกเปลี่ยนแนวคิดร่วมกับผู้อื่นโดยมีข้อเท็จจริงและหลักฐานมาประกอบ รับ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
ร่วมกัน รับฟังแนวคิดที่แตกต่างอย่างตั้งใจ และวิพากษ์อย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับทีมตามบทบาทหน้าที่ รวมถึงการใช้คำพูดเชิงบวกในการขอความช่วยเหลือและเสนอให้ความช่วยเหลือสมาชิกในทีมด้วยความเป็นมิตรในการทำงานเพื่อให้ทีมสำเร็จ	รับฟังแนวคิดทางคณิตศาสตร์ที่แตกต่างได้ รวมถึง ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับทีม โดยกำหนดเป้าหมายและวางแผนการทำงานร่วมกันจนสำเร็จตามที่กำหนดไว้	รับฟังแนวคิดทางคณิตศาสตร์ที่แตกต่าง ร่วมกับผู้อื่นอย่างตั้งใจ โดยมีข้อเท็จจริง และหลักฐานมาประกอบ ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับทีม โดยกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงานร่วมกัน แบ่งบทบาทหน้าที่ และทำงานจนงานสำเร็จตามขั้นตอนที่กำหนดไว้	ฟังแนวคิดทางคณิตศาสตร์ที่แตกต่างอย่างตั้งใจเพื่อให้เกิดให้ความเข้าใจร่วมกัน รวมถึงวิพากษ์อย่างสร้างสรรค์ เพชญ ความชัดเจ้งที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารได้ทำงานร่วมกับทีม โดยกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงานร่วมกันและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่จนสำเร็จตามที่กำหนดไว้ พูดขอความช่วยเหลือและเสนอให้ความช่วยเหลือสมาชิกในทีมด้วยความเป็นมิตรในการทำงานเพื่อให้ทีมสำเร็จ
๓. สร้างการแสดงแทนแนวคิดของตนเอง ด้วยแผนภาพ แบบจำลอง ภาษา เสียง สัญลักษณ์ ท่าทางในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริงด้วยระบบด้วยขั้นตอนและวิธีการอย่างง่าย เพื่อสร้างและแสดงแทนแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์จากแนวคิดของตนเองจากการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างสมเหตุผล ด้วยความมั่นใจและมุนานะ ใช้สื่อและช่องทางการสื่อสารต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ	๓. สร้างการแสดงแทนแนวคิดของตนเอง ด้วยแผนภาพ ภาษา เสียง ท่าทางในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริงด้วยตนเองอย่างเป็นขั้นตอนง่าย ๆ เพื่อสร้างและแสดงแทนแนวคิดของตนเองจากการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ด้วยความมั่นใจและมุนานะ ใช้สื่อและช่องทางการสื่อสาร ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ	๓. สร้างการแสดงแทนแนวคิดของตนเอง ด้วยแผนภาพ แบบจำลองอย่างง่าย ภาษา เสียง ท่าทาง สัญลักษณ์ที่ไม่เป็นทางการ ใน การแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริงด้วยตนเองอย่างเป็นขั้นตอนและวิธีการอย่างง่าย เพื่อสร้างและแสดงแทนแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์จากแนวคิดของตนเองจากการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ด้วยความมั่นใจและมุนานะ ใช้สื่อและช่องทางการสื่อสาร ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ	๓. สร้างการแสดงแทนแนวคิดของตนเอง ด้วยแผนภาพ แบบจำลอง ภาษา เสียง ท่าทาง สัญลักษณ์ที่มีความเป็นนามธรรมมากขึ้น ใน การแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริงด้วยตนเองอย่างเป็นระบบด้วยขั้นตอนและวิธีการอย่างง่าย เพื่อสร้างและแสดงแทนแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์ จากแนวคิดของตนเองจากการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างสมเหตุผล ด้วยความมั่นใจและมุนานะ ใช้สื่อและช่องทางการสื่อสารต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๓
<p>๔. ให้เหตุผลด้วยแนวคิดของตนเองอย่างสมเหตุสมผลเพื่อสนับสนุนหรือโต้แย้งข้อคาดการณ์ในการแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นเพื่อค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนโดยใช้ภาษาภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง พร้อมทั้งอธิบายข้อสรุปของตนเอง โดยพิจารณาร่วมกับแนวคิดของผู้อื่นหรือร่วมกับแนวคิดของผู้อื่นหรือข้อมูลในรูปแบบต่างๆ และเสนอแนวทาง/วิธีการในการแก้ปัญหาเพื่อสร้างแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์</p>	<p>๔. ให้เหตุผลด้วยแนวคิดของตนเองเพื่อสนับสนุนหรือโต้แย้งการแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นเพื่อค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนโดยใช้ภาษาภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง พร้อมทั้งอธิบายข้อสรุปของตนเอง โดยพิจารณาร่วมกับแนวคิดของผู้อื่นหรือข้อมูลในรูปแบบต่างๆ และเสนอแนวทาง/วิธีการในการแก้ปัญหา</p>	<p>๔. ให้เหตุผลด้วยแนวคิดของตนเองอย่างสมเหตุสมผลเพื่อค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนโดยใช้ภาษาภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง พร้อมทั้งอธิบายข้อสรุปของตนเอง โดยพิจารณาร่วมกับแนวคิดของผู้อื่นหรือข้อมูลในรูปแบบต่างๆ และเสนอแนวทาง/วิธีการในการแก้ปัญหา</p>	<p>๔. ให้เหตุผลด้วยแนวคิดของตนเองอย่างสมเหตุสมผลเพื่อสนับสนุนหรือโต้แย้งข้อคาดการณ์ในการแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นเพื่อค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนโดยใช้ภาษาภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง พร้อมทั้งอธิบายข้อสรุปของตนเอง โดยพิจารณาร่วมกับแนวคิดของผู้อื่นหรือข้อมูลในรูปแบบต่างๆ และเสนอแนวทาง/วิธีการในการแก้ปัญหาเพื่อสร้างแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์</p>
<p>๕. สร้างข้อสรุปที่นำไปจากการสังเกต ค้นหาลักษณะร่วมที่เกิดขึ้นซ้ำๆ ของหลาย ๆ กรณี รวมถึงสร้างข้อคาดการณ์ ผ่านการแก้ปัญหา หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิตประจำวันด้วยตนเองและแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นโดยอธิบายข้อสรุปของตนองได้อย่างมีเหตุผลและมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สนับสนุน และใช้เครื่องมือ (How to) หรือข้อสรุปที่นำไปในการแก้ปัญหานอกสถานการณ์ต่างๆ เพื่อบรยายแนวคิดของตนเอง</p>	<p>๕. สร้างข้อสรุปที่ไม่เป็นทางการโดยค้นหาลักษณะร่วมที่เกิดขึ้นซ้ำๆ ผ่านการแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิตประจำวันด้วยตนเองและแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นโดยอธิบายข้อสรุปของตนองได้อย่างมีเหตุผล</p>	<p>๕. สร้างข้อสรุปที่นำไปจากการสังเกต ค้นหาลักษณะร่วมที่เกิดขึ้นซ้ำๆ รวมถึงสร้างข้อคาดการณ์ ผ่านการแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิตประจำวันด้วยตนเองและแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นโดยอธิบายข้อสรุปของตนองได้อย่างมีเหตุผล</p>	<p>๕. สร้างข้อสรุปที่นำไปจากการสังเกต ค้นหาลักษณะร่วมที่เกิดขึ้นซ้ำๆ ของหลาย ๆ กรณี รวมถึงสร้างข้อคาดการณ์ ผ่านการแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิตประจำวันด้วยตนเองและแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นโดยอธิบายข้อสรุปของตนองได้อย่างมีเหตุผลและมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือสนับสนุน และใช้เครื่องมือ (How to) หรือข้อสรุปที่นำไปในการแก้ปัญหานอกสถานการณ์ต่างๆ เพื่อบรยายแนวคิดของตนเอง</p>

๒) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

๒.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๒

สมรรถนะเชิงพาณิชย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้		สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสืบทอด และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับ ^๑ ธรรมชาติ และวิทยาการ อย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)							
		SM ๔.๑	SM ๔.๒	SM ๔.๓	SM ๔.๔	IHT ๔.๑	IHT ๔.๒	IHT ๔.๓	IHT ๔.๔	CM ๔.๑	CM ๔.๒	CM ๔.๓	CM ๔.๔	TC ๔.๑	TC ๔.๒	TC ๔.๓	TC ๔.๔	AC ๔.๑	AC ๔.๒	AC ๔.๓	AC ๔.๔	SLNS ๔.๑	SLNS ๔.๒	SLNS ๔.๓	SLNS ๔.๔				
๑. การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์	MATH ๒.๑.๑				●	●	●																						
	MATH ๒.๑.๒					●		●	●						●	●		●											
	MATH ๒.๑.๓	●							●					●	●		●												
	MATH ๒.๑.๔	●						●																					
	MATH ๒.๑.๕								●																				
๒. การสื่อสารทางคณิตศาสตร์	MATH ๒.๒.๑									●	●				●	●	●												
	MATH ๒.๒.๒									●	●						●												
	MATH ๒.๒.๓									●	●	●						●											
๓. การแสดงแทนแนวคิดทางคณิตศาสตร์	MATH ๒.๓.๑	●	●				●		●	●	●	●	●							●									
	MATH ๒.๓.๒		●				●								●	●						●				●			
	MATH ๒.๓.๓		●					●			●	●	●					●			●					●			
	MATH ๒.๓.๔		●					●	●			●				●						●			●		●		
๔. การใช้เหตุผลทางคณิตศาสตร์	MATH ๒.๔.๑	●							●		●	●	●	●							●						●		
	MATH ๒.๔.๒				●				●	●					●	●						●			●			●	
	MATH ๒.๔.๓	●					●		●	●	●	●	●	●						●									
	MATH ๒.๔.๔		●	●	●					●	●	●	●	●						●		●	●	●	●	●	●	●	

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้		สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสืบทอด และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติ และวิทยาการ อย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)				
		SM ๔.๑	SM ๔.๒	SM ๔.๓	SM ๔.๔	IHT ๔.๑	IHT ๔.๒	IHT ๔.๓	IHT ๔.๔	CM ๔.๑	CM ๔.๒	CM ๔.๓	CM ๔.๔	TC ๔.๑	TC ๔.๒	TC ๔.๓	TC ๔.๔	AC ๔.๑	AC ๔.๒	AC ๔.๓	AC ๔.๔	SLNS ๔.๑	SLNS ๔.๒	SLNS ๔.๓	SLNS ๔.๔	
๔. การสร้างข้อสรุปทั่วไปและขยาย แนวคิด	MATH ๒.๔.๑	●			●				●				●						●							
	MATH ๒.๔.๒	●			●				●				●						●							
น้ำหนักการพัฒนา		๔	๔	๓	๒	๔	๓	๓	๘	๔	๔	๔	๗	๗	๔	๗	๗	๗	๔	๔	๔	๔	๑	๔	๒	

๒.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑. สร้างแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์ผ่าน การแก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่นใน การค้นหาคำตอบจากข้อสองสัญเกี่ยวกับ สถานการณ์ที่ซับซ้อนโดยใช้เครื่องมือ (How to) ที่ได้เรียนรู้มาก่อนด้วยวิธีการที่ หลากหลาย และใช้การแสดงแทนที่มีความ เป็นนามธรรมที่หลากหลาย มาสร้างข้อสรุป ทั่วไปโดยใช้การอธิบายเชิงนามธรรมจาก วิธีการที่หลากหลายเหล่านั้น พร้อมทั้ง	๑. สร้างแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์ผ่าน การแก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่นใน เกี่ยวกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนโดยใช้ เครื่องมือ (How to) ที่ได้เรียนรู้มาก่อน และใช้การแสดงแทนที่เป็นรูปธรรม กึ่ง รูปธรรมและนามธรรม สร้างข้อสรุปทั่วไป โดยใช้การอธิบายกึ่งนามธรรมจากวิธีการที่ หลากหลายที่เกิดจากตนเองและเพื่อนร่วม	๑. สร้างแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์ผ่าน การแก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่นใน การค้นหาคำตอบจากข้อสองสัญเกี่ยวกับ สถานการณ์ที่ซับซ้อนโดยใช้เครื่องมือ (How to) ที่ได้เรียนรู้มาก่อนและใช้การ แสดงแทนที่มีความเป็นนามธรรม สร้าง ข้อสรุปทั่วไปโดยใช้การอธิบายกึ่งนามธรรม จากการวิธีการที่หลากหลายที่เกิดจากตนเอง	๑. สร้างแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์ผ่าน การแก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น ใน การค้นหาคำตอบจากข้อสองสัญเกี่ยวกับ สถานการณ์ที่ซับซ้อนโดยใช้เครื่องมือ (How to) ที่ได้เรียนรู้มาก่อนด้วยวิธีการที่ หลากหลาย และใช้การแสดงแทนที่ มี ความเป็นนามธรรมที่หลากหลาย มาสร้าง ข้อสรุปทั่วไปโดยใช้การอธิบายเชิง นามธรรมจากวิธีการที่ หลากหลาย

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
แสดงออกเชิงบวกต่อเพื่อนร่วมกลุ่มในการแก้ปัญหา	ชั้น พร้อมทั้งแสดงออกเชิงบวกต่อเพื่อนร่วมกลุ่มในการแก้ปัญหา	และเพื่อนร่วมชั้น พร้อมทั้งแสดงออกเชิงบวกต่อเพื่อนร่วมกลุ่มในการแก้ปัญหา	เหล่านั้น พร้อมทั้งแสดงออกเชิงบวกต่อเพื่อนร่วมกลุ่มในการแก้ปัญหา
๒. สร้างการแสดงแทนแนวคิดของตนเองด้วยแบบจำลอง ภาษา ท่าทาง เสียง สัญลักษณ์ กราฟ และการแสดงแทนที่มีความเป็นนามธรรมอื่นๆ ใน การแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริงด้วยตนเองอย่างเป็นระบบด้วยขั้นตอนและวิธีการที่ซับซ้อนมากขึ้น เพื่อปรับและแสดงแทนแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์และการแสดงแทนแรงมุ่งทางจิตพิสัยเชิงบวกจากแนวคิดของตนเองจากการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมีความหมายและสมเหตุผล ด้วยความมั่นใจและมุนานะ ใช้สื่อ เทคโนโลยี และช่องทางการสื่อสารต่างๆ และเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมตามความเหมาะสม	๒. สร้างการแสดงแทนแนวคิดของตนเองด้วยแบบจำลองอย่างง่าย ภาษา ท่าทาง เสียง สัญลักษณ์ที่ไม่เป็นทางการ และการแสดงแทนที่มีความเป็นนามธรรมอื่นๆ มากขึ้น ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริงด้วยตนเองอย่างเป็นระบบในหลายขั้นตอนและวิธีการเพื่อปรับและแสดงแทนแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์และการแสดงแทนแรงมุ่งทางจิตพิสัยเชิงบวกที่ซัดเจนมากขึ้นที่แสดงออกมาจากแนวคิดของตนเองจากการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมีความหมายและสมเหตุผลด้วยความมั่นใจและมุนานะ ใช้สื่อ เทคโนโลยีพื้นฐาน และช่องทางการสื่อสารต่างๆ และเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมตามความเหมาะสม	๒. สร้างการแสดงแทนแนวคิดของตนเองด้วยแบบจำลอง ภาษา ท่าทาง เสียง สัญลักษณ์ กราฟที่ซับซ้อนและมีความเป็นทางการมากขึ้น และการแสดงแทนที่มีความเป็นนามธรรมอื่นๆ ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริงด้วยตนเองอย่างเป็นระบบด้วยขั้นตอนและวิธีการที่ซับซ้อนมากขึ้น เพื่อสร้างและแสดงแทนแนวคิดใหม่ทางคณิตศาสตร์และการแสดงแทนแรงมุ่งทางจิตพิสัยเชิงบวกที่ซัดเจนมากขึ้นที่แสดงออกมาจากแนวคิดของตนเองจากการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมีความหมายและสมเหตุผล ด้วยความมั่นใจและมุนานะ ใช้สื่อ เทคโนโลยีพื้นฐาน และช่องทางการสื่อสารต่างๆ และเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมตามความเหมาะสม	
๓. สร้างข้อคิดการณ์และแสดงการพิสูจน์เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริงและสถานการณ์ต่างๆ โดยให้เหตุผลที่มีความเป็นนามธรรมได้ด้วยตนเอง ใช้วิจารณญาณ	๓. สร้างข้อคิดการณ์และแสดงการพิสูจน์เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริงและสถานการณ์ต่างๆ โดยให้เหตุผลกึ่งรูปธรรมโดยต่อยอดจากการรับฟัง อีกทั้งต้องอุดมจากการรับฟัง อีกทั้งต้องอุดมจากการรับฟัง	๓. สร้างข้อคิดการณ์และแสดงการพิสูจน์เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริงและสถานการณ์ต่างๆ โดยให้เหตุผลกึ่งรูปธรรม ให้ด้วยตนเองหรือต่อยอดจากการรับฟัง	๓. สร้างข้อคิดการณ์และแสดงการพิสูจน์เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริงและสถานการณ์ต่างๆ โดยให้เหตุผลที่มีความเป็นนามธรรมได้ด้วยตนเองหรือต่อ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๖
ในการตัดสินใจสนับสนุนหรือโต้แย้งข้อคิดการณ์ โดยการพิสูจน์นั้นนำไปสู่การสร้างวิธีการใหม่ๆ ที่แตกต่างจากเพื่อนร่วมชั้น	วิจารณญาณในการตัดสินใจสนับสนุนหรือโต้แย้งข้อคิดการณ์	ผู้อื่น ใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจสนับสนุนหรือโต้แย้งข้อคิดการณ์	ยอดจากการรับฟังผู้อื่น ใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจสนับสนุนหรือโต้แย้งข้อคิดการณ์ โดยการพิสูจน์นั้นนำไปสู่การสร้างวิธีการใหม่ๆ ที่แตกต่างจากเพื่อนร่วมชั้น
๔. สร้างข้อสรุปทั่วไป จากการสังเกต ค้นหา ลักษณะร่วมที่เกิดขึ้นช้าๆ รวมถึงสร้างข้อคิดการณ์ จำกมุมมองทางคณิตศาสตร์ ผ่าน การแก้ปัญหาด้วยตนเอง และแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่น โดย อธิบายข้อสรุปของตนเองได้อย่างมีเหตุผล และใช้เครื่องมือ (How to) ที่หลากหลาย หรือข้อสรุปทั่วไปในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อขยายแนวคิดของตนเองรวมถึงขยายแนวคิดไปยังสาระอื่น	๔. สร้างข้อสรุปทั่วไป จากการสังเกต ค้นหา ลักษณะร่วมที่เกิดขึ้นช้าๆ รวมถึง สร้างข้อคิดการณ์ จำกมุมมองทางคณิตศาสตร์ ผ่าน การแก้ปัญหาด้วยตนเอง และแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่น โดย อธิบายข้อสรุปของตนเองได้อย่างมีเหตุผล และแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่น โดย อธิบาย ข้อสรุปของตนเองได้อย่างมีเหตุผล และมี ข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุน และ ใช้เครื่องมือ (How to) ที่หลากหลาย หรือ ข้อสรุปทั่วไปในการแก้ปัญหาใน สถานการณ์ต่างๆ เพื่อขยายแนวคิดของตนเองรวมถึงขยายแนวคิดไปยังสาระอื่นที่ นำไปสู่ประเด็นปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเอง และส่วนรวม	๔. สร้างข้อสรุปทั่วไป จากการสังเกต ค้นหา ลักษณะร่วมที่เกิดขึ้นช้าๆ รวมถึง สร้างข้อคิดการณ์ จำกมุมมองทางคณิตศาสตร์ ผ่าน การแก้ปัญหาด้วยตนเอง และแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่น โดย อธิบาย ข้อสรุปของตนเองได้อย่างมีเหตุผล และมี ข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุน และ ใช้เครื่องมือ (How to) ที่หลากหลาย หรือ ข้อสรุปทั่วไปในการแก้ปัญหาใน สถานการณ์ต่างๆ เพื่อขยายแนวคิดของตนเองรวมถึงขยายแนวคิดไปยังสาระอื่นที่ นำไปสู่ประเด็นปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเอง และส่วนรวม	

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

๑.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๑

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้		สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสื่อสาร และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงาน เป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติ และวิทยาการ อย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)			
		SM ๓.๑	SM ๓.๒	SM ๓.๓	SM ๓.๔	IHT ๓.๑	IHT ๓.๒	IHT ๓.๓	IHT ๓.๔	CM ๓.๑	CM ๓.๒	CM ๓.๓	CM ๓.๔	TC ๓.๑	TC ๓.๒	TC ๓.๓	AC ๓.๑	AC ๓.๒	AC ๓.๓	AC ๓.๔	SLNS ๓.๑	SLNS ๓.๒	SLNS ๓.๓		
๑. การฟัง การดู	ENG ๑.๑.๑									●								●							
	ENG ๑.๑.๒									●									●						
	ENG ๑.๑.๓									●									●						
๒. การอ่าน	ENG ๑.๒.๑										●														
	ENG ๑.๒.๒										●									●					
๓. การพูด	ENG ๑.๓.๑	●								●															
	ENG ๑.๓.๒	●								●															
	ENG ๑.๓.๓	●								●									●						
	ENG ๑.๓.๔	●								●									●						
	ENG ๑.๓.๕	●								●									●						
๔. การเขียน	ENG ๑.๔.๑										●														
	ENG ๑.๔.๒										●														
	ENG ๑.๔.๓	●									●								●						
	ENG ๑.๔.๔	●									●								●						
น้ำหนักการพัฒนา	๗									๑๐								๙							

๑.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๑. พูดรับ躾ความสำคัญ ที่ได้รับจากการฟัง และ/หรือดู สื่อสารสนเทศ ที่มีศัพท์ กลุ่มคำ ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน พร้อมใช้ภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อสื่อสารให้ข้อมูลเบื้องต้นด้วยคำ วลี และประโยชน์ที่สั่น โดยออกเสียงอย่างถูกต้อง ใช้ภาษาที่แสดงถึงความรับผิดชอบและการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตนเองในฐานะสมาชิกของครอบครัว และสามารถสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้น เกี่ยวกับสิ่งรอบตัว	๑. พูดให้ข้อมูลเบื้องต้น ที่ได้รับจากการฟังและ/หรือดู สื่อสารสนเทศ ที่มีศัพท์ กลุ่มคำที่เกี่ยวข้องใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน พร้อมใช้ภาษา ท่าทาง เพื่อสื่อสารด้วยคำ วลีที่สั้นและง่าย ใช้ภาษาที่แสดงถึงความรับผิดชอบ และสามารถสะท้อนความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว	๑. พูดรับ躾ความสำคัญ ที่ได้รับจากการฟังและ/หรือดู สื่อสารสนเทศ ที่มีศัพท์ กลุ่มคำที่เกี่ยวข้องใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน พร้อมใช้ภาษา ภาพ ท่าทาง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อสื่อสารให้ข้อมูลเบื้องต้นด้วยคำ วลีที่สั้นและง่าย โดยออกเสียงอย่างถูกต้อง ใช้ภาษาที่แสดงถึงความรับผิดชอบ และสามารถสะท้อนความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว	๑. พูดรับ躾ความสำคัญ ที่ได้รับจากการฟังและ/หรือดู สื่อสารสนเทศ ที่มีศัพท์ กลุ่มคำที่เกี่ยวข้องใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน พร้อมใช้ภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อสื่อสารให้ข้อมูลเบื้องต้นด้วยคำ วลี และประโยชน์ที่ยากขึ้น โดยออกเสียงอย่างถูกต้อง ใช้ภาษาที่แสดงถึงความรับผิดชอบและการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ตนเองในฐานะสมาชิกของครอบครัว และสามารถสะท้อนอารมณ์ และความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว
๒. เขียนรูบ躾ความสำคัญ ที่ได้รับจากการฟังและ/หรือดู สื่อสารสนเทศ ที่มีศัพท์ กลุ่มคำที่เกี่ยวข้องใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน พร้อมใช้ภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อสื่อสารให้ข้อมูลเบื้องต้นด้วยคำ วลี และประโยชน์ที่สั่น โดยออกเสียงอย่าง	๒. เขียนเกี่ยวกับสิ่งที่ตัวเองสนใจ จากการฟังและ/หรือดู สื่อสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่มีศัพท์ กลุ่มคำเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โดยใช้คำศัพท์ วลี และประโยชน์อย่างง่าย ใช้ภาษา ภาพ เพื่อสื่อสาร ใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ	๒. เขียนเกี่ยวกับสิ่งที่ตัวเองสนใจ จากการฟังและ/หรือดู สื่อสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่มีศัพท์ กลุ่มคำเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว หรือสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้คำศัพท์ วลี และประโยชน์อย่างง่าย ใช้ภาษา ภาพ เพื่อสื่อสาร ใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ	๒. เขียนเกี่ยวกับสิ่งที่ตัวเองสนใจ จากการฟังและ/หรือดู สื่อสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่มีศัพท์ กลุ่มคำเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว บุคคล หรือสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้คำศัพท์ วลี และประโยชน์อย่างง่าย ใช้ภาษา ภาพ เพื่อสื่อสาร ใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
แสดงถึงความรับผิดชอบและการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตนเองในฐานะสมาชิกของครอบครัว และสามารถสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว	สะท้อนความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว	แสดงถึงความรับผิดชอบ และสามารถสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว	ใช้ภาษาที่แสดงถึงความรับผิดชอบและการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตนเองในฐานะสมาชิกของครอบครัว และสามารถสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว

๒.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑. พัง/ดูอย่างมีสมาธิ สามารถจับใจความสำคัญ ถ่ายทอดเนื้อหา สื่อสารสนเทศ และเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็นในประเด็นที่สังคมสนใจร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และเข้าใจวัฒนธรรมและบทบาทหน้าที่ที่แตกต่าง ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกจากการฟังและดูสื่อสารสนเทศที่ตนสนใจอย่างมีเหตุผลและรับผิดชอบ	๑. ปฏิบัติตาม ประโยชน์ และข้อความเกี่ยวกับชีวิตประจำวันจากการฟังและดู มีสมาธิในการฟังและดู เข้าใจและตอบสนองต่อสิ่งที่ฟังและดู สามารถถ่ายทอดเนื้อหาของสิ่งฟังและดู รวมทั้งแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม	๑. พัง/ดู สื่อสารสนเทศที่เป็นเรื่องราวใกล้ตัวซึ่งเหมาะสมกับช่วงวัย และรับรู้ใจความสำคัญ นำไปสู่การแลกเปลี่ยนในประเด็นที่สนใจของสังคมอย่างเข้าใจวัฒนธรรมและบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างหลังจากการฟังและดูสื่อสารสนเทศ	๑. พัง/ดู สถานการณ์ ข่าว เหตุการณ์ หรือประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ และสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และแสดงความคิดเห็น และความรู้สึก จากการฟัง/ดู อย่างมีเหตุผล และรับผิดชอบ
๒. อ่านออกเสียงคำ วลี และประโยชน์ได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียง และอ่านบทอ่านต่าง ๆ อย่างมีสมาธิ และสามารถระบุใจความสำคัญ นำไปสู่การเกิดความรู้ ความเข้าใจ นำความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือประเด็นสำคัญจากการอ่านที่อยู่ในความสนใจของสังคมอย่างมีเหตุผล และรับผิดชอบ มีนิสัยรักการอ่าน	๒. อ่านออกเสียงคำ วลี และประโยชน์ได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียง อ่านบทอ่านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยอย่างมีสมาธิ จินตนาการเข้าใจนำไปสู่การตอบคำถามจากบทอ่านได้ นำข้อความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีนิสัยรักการอ่าน	๒. อ่านออกเสียงคำ วลี และประโยชน์ได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียง เข้าใจความหมายสิ่งที่อ่านได้ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ และมั่นใจ ระบุใจความสำคัญ และตอบคำถามจากบทอ่านสั้น ๆ ที่หลากหลายขึ้น มีนิสัยรักการอ่าน	๒. อ่านข่าว หรือเหตุการณ์หรือประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม อ่านบทอ่านที่ตนสนใจจากแหล่งความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ และสามารถแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก และเปลี่ยนข้อมูล กับผู้อื่นอย่างมีเหตุผลและรับผิดชอบ มีนิสัยรักการอ่าน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
<p>๓. พูดสื่อสารความหมาย/อารมณ์/เจตนา พูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พูดนำเสนอด้วย รูปแบบและวิธีการที่หลากหลายเกี่ยวกับ ชีวิตประจำวัน สถานการณ์ต่าง ๆ สนทนา โต้ตอบในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น อย่างมั่นใจ มีเหตุผล ใช้ภาษาอย่างสุภาพ สร้างสรรค์ นำไปสู่การสร้างความรู้สึกที่ดี เหมาะสมกับสถานการณ์ ยอมรับและเข้าใจ วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่หลากหลาย และ ปราศจากอคติ</p> <p>๔. เขียนคำ ข้อความสั้น ๆ เกี่ยวกับเรื่อง ส่วนตัว ชีวิตประจำวัน บุคคล เหตุการณ์ และสิ่งต่างๆ รอบตัวเพื่อสื่อสาร สร้าง ความต้องการ ความรู้สึก และความคิดเห็น ของตนเอง โดยใช้ประโยชน์ที่สื่อสารเจตนา ได้</p>	<p>๓. พูดสื่อสารเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และ สถานการณ์ต่างๆ สนทนาโต้ตอบ และ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล โดยใช้ภาษาอย่างสุภาพ เหมาะสมกับ สถานการณ์</p> <p>๔. เขียนเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว เรื่องใกล้ตัว และชีวิตประจำวันเขียนเกี่ยวกับการแสดง ความต้องการ ความรู้สึก และความคิดเห็น ของตนเอง โดยใช้ประโยชน์ที่สื่อสารเจตนา ได้</p>	<p>๓. สนทนาโต้ตอบ และแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น ความรู้สึก ข้อมูล ในการปฏิบัติ กิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนพูดนำเสนอ ผลงานได้อย่างเหมาะสม และมั่นใจ พูดสื่อ ความหมาย เจตนา อารมณ์ ได้ตรงตาม ความต้องการของตนเอง ยอมรับและเข้าใจ วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่หลากหลายได้อย่าง เหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>๔. เขียนบอกเล่า อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับ บุคคล ข่าว เหตุการณ์ปัจจุบันและประเด็น ต่าง ๆ ที่สนใจ เพื่อสื่อสาร สร้าง ความสัมพันธ์ และเปลี่ยน ยอมรับ และ เข้าใจวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่หลากหลาย โดย ใช้ภาษาสร้างชื่นงานอย่างสร้างสรรค์</p>	<p>๓. พูดสื่อสารความหมาย/อารมณ์/เจตนา พูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พูดนำเสนอ ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน สถานการณ์ต่าง ๆ สนทนาโต้ตอบในการปฏิบัติกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่นอย่างมั่นใจ มีเหตุผล ใช้ภาษา อย่างสุภาพ สร้างสรรค์ นำไปสู่การสร้าง ความรู้สึกที่ดี เหมาะสมกับสถานการณ์ ยอมรับและเข้าใจวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่ หลากหลาย และปราศจากอคติ</p> <p>๔. เขียนสังเคราะห์ความรู้อย่างง่าย ๆ เพื่อ นำเสนอชื่นงานจากการฟังและดู หรืออ่าน ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ใช้ การเขียนสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ และเปลี่ยน ยอมรับ และเข้าใจวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่หลากหลาย โดยใช้ภาษาในการ สร้างชื่นงานอย่างสร้างสรรค์</p>

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

๑.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๑

๑.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๑. ค้นหาความงามและแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ และสิงแวดล้อมและสถานการณ์ใกล้ตัว แล้วสื่อสารความคิดและจินตนาการโดยใช้ภาษาทางทัศนศิลป์แบบง่าย ด้วยวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะประเภทต่างๆ	๑. ค้นหาความงามและแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ และสิงแวดล้อมใกล้ตัว แล้วสื่อสารความคิดและจินตนาการโดยใช้ภาษาทางทัศนศิลป์แบบง่าย ด้วยวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะประเภทง่าย	๑. ค้นหาความงามและแรงบันดาลใจจากสิงแวดล้อมใกล้ตัว แล้วสื่อสารความคิดและจินตนาการโดยใช้ภาษาทางทัศนศิลป์แบบง่าย ด้วยวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะประเภทง่าย	๑. ค้นหาความงามและแรงบันดาลใจจากสถานการณ์ใกล้ตัวและผลงานทางศิลปะและวัฒนธรรม แล้วสื่อสารความคิดและจินตนาการโดยใช้ภาษาทางทัศนศิลป์แบบง่าย ด้วยวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะประเภทต่างๆ
๒. แสดงออกถึงการรับรู้ และชื่นชมความงาม แสดงความเห็นเพื่อสื่อสาร บอกเล่าความคิดต่อผลงานศิลปะของตนเอง และผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ เปิดใจรับฟังความเห็นของผู้อื่น	๒. แสดงออกถึงการรับรู้ และชื่นชมความงาม แสดงความเห็นต่อผลงานศิลปะของตนเอง และผู้อื่น	๒. แสดงความเห็นเกี่ยวกับความงาม ในผลงานศิลปะของตนเอง และผู้อื่น	๒. แสดงความเห็นต่อผลงานศิลปะของตนเอง และผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ เปิดใจรับฟังความเห็นของผู้อื่น
๓. ร้องเพลงเล่นดนตรีและเคลื่อนไหวร่างกายเข้ากับจังหวะทำงานและอารมณ์ของบทเพลง ใช้สัญลักษณ์รูปภาพหรือตัวโน้ตอย่างง่ายเพื่อสื่อสาร เรื่องใกล้ตัว แทนเสียงดนตรีที่ได้ยิน เป็นผู้ชุมชนดนตรีที่ดี ชื่นชมความงาม และแสดงความเห็นอย่างสร้างสรรค์จากการฟังดนตรีประเภทต่าง ๆ	๓. ร้องเพลงเล่นดนตรีและเคลื่อนไหวร่างกายเข้ากับจังหวะทำงานและอารมณ์ของบทเพลง ใช้สัญลักษณ์รูปภาพหรือตัวโน้ตอย่างง่ายเพื่อสื่อสาร เรื่องใกล้ตัวแทนเสียงดนตรีที่ได้ยิน เป็นผู้ชุมชนดนตรีที่ดี ชื่นชมความงาม และแสดงความเห็นอย่างสร้างสรรค์จากการฟังดนตรี	๓. ร้องเพลงเล่นดนตรีและเคลื่อนไหวร่างกายเข้ากับจังหวะทำงานและอารมณ์ของบทเพลง ใช้สัญลักษณ์รูปภาพหรือตัวโน้ตอย่างง่ายเพื่อสื่อสารเรื่องใกล้ตัว แทนเสียงดนตรีที่ได้ยิน เป็นผู้ชุมชนดนตรีที่ดี ชื่นชมความงาม และแสดงความเห็นอย่างสร้างสรรค์จากการฟังดนตรีประเภทต่าง ๆ	๓. ร้องเพลงเล่นดนตรีและเคลื่อนไหวร่างกายเข้ากับจังหวะทำงานและอารมณ์ของบทเพลง ใช้สัญลักษณ์รูปภาพหรือตัวโน้ตอย่างง่ายเพื่อสื่อสารเรื่องใกล้ตัว แทนเสียงดนตรีที่ได้ยิน เป็นผู้ชุมชนดนตรีที่ดี ชื่นชมความงาม และแสดงความเห็นอย่างสร้างสรรค์จากการฟังดนตรีประเภทต่าง ๆ
๔. แสดงออกถึงการรับรู้และชื่นชมความงามจากการเคลื่อนไหวของร่างกาย	๔. แสดงออกถึงการรับรู้และชื่นชมความงามจากการเคลื่อนไหวของร่างกาย	๔. แสดงออกถึงการรับรู้และชื่นชมความงามจากการเคลื่อนไหวของร่างกาย	๔. แสดงออกถึงการรับรู้และชื่นชมความงามจากการเคลื่อนไหวของร่างกาย และแสดง

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้วชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
เลียนแบบธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวอย่างสร้างสรรค์ ใช้ภาษาท่าในการสื่อความหมาย แสดงความเห็นต่อการแสดงผลงานของตนเองและผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์	เลียนแบบธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวอย่างสร้างสรรค์	เลียนแบบธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวอย่างสร้างสรรค์ ใช้ภาษาท่าในการสื่อความหมาย	ความเห็นต่อการแสดงของตนเองและผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

๒) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

๒.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๒

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้	สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)	สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสืบทะ และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)	สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)	สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)	สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)	สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติ และวิทยาการ อย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)																			
น้ำหนักการพัฒนา				๔	๔	๔	๔	๔	๑๐	๙	๔	๑๐	๙												

๒.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑. สังเกต สำรวจ วิเคราะห์ความงามจาก ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตประจำวัน โดย ใช้ภาษาทางทัศนศิลป์ บันทึกประสบการณ์ ความประทับใจต่อความงามในด้านต่าง ๆ อย่างเข้าใจความหมาย และเข้าใจ ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางทัศนศิลป์ สร้างผลงานทางทัศนศิลป์ได้หลากหลาย รูปแบบ และเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์เพื่อ นำไปใช้สร้างสรรค์นำเสนองานทัศนศิลป์ได้อย่างเหมาะสม	๑. สังเกต สำรวจ วิเคราะห์ความงามจาก ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตประจำวัน โดยใช้ภาษาทางทัศนศิลป์ บันทึก ประสบการณ์ความประทับใจต่อความงาม ในด้านต่าง ๆ อย่างเข้าใจความหมาย และเข้าใจความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ภาษาทางทัศนศิลป์อย่างเข้าใจความหมาย และเข้าใจความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางทัศนศิลป์	๑. สังเกต สำรวจ วิเคราะห์ความงามจาก ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตประจำวัน โดยใช้ภาษาทางทัศนศิลป์ บันทึก ประสบการณ์ความประทับใจต่อความงาม ในด้านต่าง ๆ อย่างเข้าใจความหมาย และเข้าใจความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางทัศนศิลป์	๑. สังเกต สำรวจ วิเคราะห์ความงามจาก สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตประจำวัน โดยใช้ ภาษาทางทัศนศิลป์อย่างเข้าใจความหมาย และเข้าใจความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ทางทัศนศิลป์ เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์เพื่อ นำไปใช้สร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ได้ หลากหลายรูปแบบ และนำเสนอ ทัศนศิลป์ได้อย่างเหมาะสม

ผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อความหมายสร้างสรรค์ผลงานที่จำลองสถานการณ์ในชีวิตประจำวันประกอบนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและเหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ สามารถนำความคิดเห็นไปใช้ปรับปรุงผลงานได้	นาฏยศัพท์ในการสื่อความหมายประกอบนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและเหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ	ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อความหมายสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันประกอบนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและเหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ	ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อความหมายสร้างสรรค์ผลงานที่จำลองสถานการณ์ในชีวิตประจำวันประกอบนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและเหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ สามารถนำความคิดเห็นไปใช้ปรับปรุงผลงานได้

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

๑.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๑

๑.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

ผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
สิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยในการปฏิบัติ กิจกรรมทางกายได้อย่างมีเหตุผลและมี ข้อมูลที่น่าเชื่อถือสนับสนุน		ทีมเพื่อจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยในการ ปฏิบัติกิจกรรมทางกายได้อย่างมีเหตุผล	ได้อย่างมีเหตุผลและมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สนับสนุน
๔. ปฏิบัติกิจกรรมทางกาย เคลื่อนไหว ร่างกายทั้งแบบอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และแบบ มีอุปกรณ์ในชีวิตประจำวันอย่างสนุกสนาน และปลอดภัยโดยไม่ต้องมีผู้อื่นกำกับติดตาม และใช้ข้อมูลช่วยสารสนเทศค้นหา คำตอบในการสร้างเสริมสมรรถภาพทาง กาย	๔. ปฏิบัติกิจกรรมทางกาย เคลื่อนไหว ร่างกายทั้งแบบอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และแบบ มีอุปกรณ์ในชีวิตประจำวันอย่างสนุกสนาน และปลอดภัยโดยไม่ต้องมีผู้อื่นกำกับ ติดตาม	๔. ปฏิบัติกิจกรรมทางกาย เคลื่อนไหว ร่างกายทั้งแบบอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และแบบ มีอุปกรณ์ในชีวิตประจำวันอย่างสนุกสนาน และปลอดภัยโดยไม่ต้องมีผู้อื่นกำกับ ติดตาม	๔. ปฏิบัติกิจกรรมทางกาย เคลื่อนไหว ร่างกายทั้งแบบอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และแบบ มีอุปกรณ์ในชีวิตประจำวันโดยไม่ ต้องมีผู้อื่นกำกับติดตาม ใช้ข้อมูล สารสนเทศค้นหาคำตอบในการสร้างเสริม สมรรถภาพทางกาย
๕. เล่นเกม การละเล่นพื้นเมือง ออกกำลัง กาย เล่นกีฬาเป็นประจำสม่ำเสมอโดยไม่ ต้องมีผู้อื่นกำกับติดตาม สร้างสัมพันธภาพที่ดี และมีน้ำใจกับผู้อื่นโดยใช้คำพูดบอกเล่า ความคิดเชิงบวก ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อต้องการ ความช่วยเหลือ มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ สังคมตามบทบาทหน้าที่ทั้งการเป็นผู้นำ และสมาชิกด้วยความรับผิดชอบงานสำเร็จ ตามเป้าหมาย	๕. เล่นเกม การละเล่นพื้นเมือง ออกกำลัง กาย เล่นกีฬาเป็นประจำสม่ำเสมอโดยไม่ ต้องมีผู้อื่นกำกับติดตาม สร้างสัมพันธภาพ ที่ดี และมีน้ำใจกับผู้อื่นโดยใช้คำพูดบอกเล่า ความคิดเชิงบวก ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อ ต้องการความช่วยเหลือ มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือสังคมตามบทบาทหน้าที่ทั้งการ เป็นผู้นำและสมาชิกด้วยความรับผิดชอบ งานให้สำเร็จตามเป้าหมาย	๕. เล่นเกม การละเล่นพื้นเมือง ออกกำลัง กาย เล่นกีฬาเป็นประจำสม่ำเสมอ ใช้ คำพูดเชิงบวกในการสร้างสัมพันธภาพที่ดี และมีน้ำใจกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือสังคมตามบทบาทหน้าที่ทั้งการ เป็นผู้นำและสมาชิกด้วยความรับผิดชอบ งานให้สำเร็จตามเป้าหมาย	๕. เล่นเกม การละเล่นพื้นเมือง ออกกำลัง กาย เล่นกีฬาเป็นประจำสม่ำเสมอ ใช้ คำพูดเชิงบวกในการสร้างสัมพันธภาพที่ดี และมีน้ำใจกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือสังคมตามบทบาทหน้าที่ทั้งการ เป็นผู้นำและสมาชิกด้วยความรับผิดชอบ งานให้สำเร็จตามเป้าหมาย
๖. บอกเล่าความคิดและความรู้สึกของ ตนเอง รับรู้ สะท้อนอารมณ์ความรู้สึก เห็น คุณค่าของตนเองและผู้อื่น จัดการและ สื่อสารอารมณ์โดยใช้คำพูดเชิงบวก	๖. บอกเล่าความคิดและความรู้สึกของ ตนเอง รับรู้ สะท้อนอารมณ์ความรู้สึก เห็น คุณค่าของตนเองและผู้อื่น จัดการและ สื่อสารอารมณ์โดยใช้คำพูดเชิงบวก	๖. บอกเล่าความคิดและความรู้สึกของ ตนเอง รับรู้ สะท้อนอารมณ์ความรู้สึก เห็น คุณค่าของตนเองและผู้อื่น จัดการและ สื่อสารอารมณ์โดยใช้คำพูดเชิงบวก	๖. บอกเล่าความคิดและความรู้สึกของ ตนเอง รับรู้ เห็นคุณค่าของตนเองและ ผู้อื่น จัดการและสื่อสารอารมณ์โดยใช้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
สื่อสารอารมณ์โดยใช้คำพูดเชิงบวกได้อย่าง เหมาะสม โดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น			คำพูดเชิงบวกได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ ละเมิดสิทธิผู้อื่น
๗. ปฏิบัติงานร่วมกับทีมและร่วมตัดสินใจ ในการกำหนดเป้าหมายในการดูแลและ ป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการ เจ็บป่วย ปรับตัวโดยขอคำแนะนำการ จัดการปัญหาด้านการเรียนและการ ดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ด้วยตนเองด้วยวิธีการอย่างง่ายไม่ซับซ้อน ปรับตัวโดยขอคำแนะนำการจัดการปัญหา ด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์โดยใช้ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ	๗. ปฏิบัติงานร่วมกับทีมและร่วมตัดสินใจ ในการกำหนดเป้าหมายในการดูแลและป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการเจ็บป่วย ปรับตัวโดยขอคำแนะนำการจัดการปัญหาด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ตามสถานการณ์	๗. ปฏิบัติงานร่วมกับทีมและร่วมตัดสินใจ ในการกำหนดเป้าหมายในการดูแลและป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการเจ็บป่วย สร้างแผนภาพหรือแบบจำลองเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ปรับตัวโดยขอคำแนะนำการจัดการปัญหาด้านการเรียน และการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์	๗. ปฏิบัติงานร่วมกับทีมในการกำหนด เป้าหมายในการดูแลและป้องกันตนเองให้ ปลอดภัยจากการเจ็บป่วย สร้างแผนภาพหรือแบบจำลองเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ปรับตัวโดยขอคำแนะนำการจัดการปัญหาด้านการเรียน และการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ

๒) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

๒.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๒

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้	สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสืบทอด และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิถีการอย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)				
	SM ๖.๑	SM ๖.๒	SM ๖.๓	SM ๖.๔	IHT ๖.๑	IHT ๖.๒	IHT ๖.๓	IHT ๖.๔	CM ๖.๑	CM ๖.๒	CM ๖.๓	CM ๖.๔	TC ๖.๑	TC ๖.๒	TC ๖.๓	TC ๖.๔	AC ๖.๑	AC ๖.๒	AC ๖.๓	AC ๖.๔	SLNS ๖.๑	SLNS ๖.๒	SLNS ๖.๓	SLNS ๖.๔	
๑. การดูแล สุขภาพส่วน บุคคลและ ความ ปลอดภัย	HPE ๒.๑.๑	●					●				●														
	HPE ๒.๑.๒		●		●					●															
	HPE ๒.๑.๓		●			●			●																
	HPE ๒.๑.๔		●				●					●													
๒. การ เคลื่อนไหว และ สมรรถภาพ ทางกายภาพ	HPE ๒.๒.๑		●				●							●											
	HPE ๒.๒.๒		●			●								●											
	HPE ๒.๒.๓		●											●	●			●							
	HPE ๒.๒.๔		●					●							●										
	HPE ๒.๒.๕		●					●						●											
๓. การดูแล สุขภาพทาง อารมณ์และ สังคม	HPE ๒.๓.๑			●		●																			
	HPE ๒.๓.๒			●			●																		
	HPE ๒.๓.๓	●																							
	HPE ๒.๓.๔				●																				
	HPE ๒.๓.๕		●				●							●											
จำนวนการพัฒนา	๒	๙	๒	๑	๒	๑	๗	๑	๒	๗	๓	๑	๒	๔	๑	๔	๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	

๒.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑. แสดงความรับผิดชอบต่อสุขภาพของตนเองและส่วนรวมในแต่ละวันอย่างมีวินัย แสวงหาวิธีที่สร้างสรรค์โดยรับรู้สถานการณ์ในชีวิตประจำวันด้านการดูแล รักษาสุขภาพ การป้องกันโรค การใช้ยา และการปฐมพยาบาล	๑. แสดงความรับผิดชอบต่อสุขภาพของตนเองและส่วนรวมในแต่ละวันอย่างมีวินัยรับรู้สถานการณ์ในชีวิตประจำวันด้านการดูแล รักษาสุขภาพ การป้องกันโรค การใช้ยา และการเปลี่ยนข้อมูลและสารสนเทศจาก การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้านการดูแล รักษาสุขภาพ การป้องกันโรค การใช้ยา และการปฐมพยาบาล	๑. แสดงความรับผิดชอบต่อสุขภาพของตนเองและส่วนรวมในแต่ละวันอย่างมีวินัยโดยรับรู้สถานการณ์ในชีวิตประจำวันและ แลกเปลี่ยนข้อมูลและสารสนเทศจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้านการดูแล รักษาสุขภาพ การป้องกันโรค การใช้ยา และการปฐมพยาบาล	๑. แสดงความรับผิดชอบต่อสุขภาพของตนเองและส่วนรวม แสวงหาวิธีที่สร้างสรรค์โดยศึกษาค้นคว้าและ แลกเปลี่ยนข้อมูลและสารสนเทศด้านการดูแล รักษาสุขภาพ การป้องกันโรค การใช้ยา และการปฐมพยาบาล นำไปสู่ พฤติกรรมการดูแลรักษาร่างกายและ สุขภาพของตนเองให้ทำงานตามปกติ
๒. ค้นหาคำตอบในการดูแลรักษาร่างกาย และสุขภาพของตนเองให้ทำงานตามปกติ วิเคราะห์ สรุปข้อคิด ที่เกี่ยวข้องกับ สถานการณ์ใหม่ ๆ เพื่อแสวงหาวิธีลึกเลี้ยง สถานการณ์เกี่ยวกับบุหรี่ สุรา สารเสพติด การติดเกม และการพนันอย่างรู้เท่าทัน	๒. ค้นหาคำตอบในการดูแลรักษาร่างกาย และสุขภาพของตนเองให้ทำงานตามปกติ หลักเลี้ยงสถานการณ์เกี่ยวกับบุหรี่ สุรา สารเสพติด การติดเกม และการพนันอย่างรู้เท่าทันในชีวิตประจำวัน	๒. ค้นหาคำตอบในการดูแลรักษาร่างกาย และสุขภาพของตนเองให้ทำงานตามปกติ วิเคราะห์ สรุปข้อคิด ที่เกี่ยวข้องกับ สถานการณ์ใหม่ ๆ เพื่อหลีกเลี้ยง สถานการณ์เกี่ยวกับบุหรี่ สุรา สารเสพติด การติดเกม และการพนันอย่างรู้เท่าทัน	๒. ค้นหาคำตอบในการดูแลรักษาร่างกาย และสุขภาพของตนเองให้ทำงานตามปกติ แสวงหาวิธีหลักเลี้ยงสถานการณ์เกี่ยวกับ บุหรี่ สุรา สารเสพติด การติดเกม และการ พนันอย่างรู้เท่าทัน
๓. ออกรูปแบบและสร้างแผนภาพหรือ แบบจำลองในการดูแลรักษาร่างกายและ สุขภาพของตนเองให้ทำงานตามปกติ วิเคราะห์สถานการณ์ในสังคมที่พบใน ชีวิตประจำวันนำไปสู่การปฏิบัติตนเพื่อ	๓. สร้างแผนภาพหรือแบบจำลองในการ ดูแลรักษาร่างกายและสุขภาพของตนเอง ให้ทำงานตามปกติ วิเคราะห์สถานการณ์ ในสังคมที่พบในชีวิตประจำวันนำไปสู่การ	๓. ออกรูปแบบและสร้างแผนภาพหรือ แบบจำลองในการดูแลรักษาร่างกายและ สุขภาพของตนเองให้ทำงานตามปกติ วิเคราะห์สถานการณ์ในสังคมที่พบใน ชีวิตประจำวันนำไปสู่การปฏิบัติตนเพื่อ	๓. ออกรูปแบบและสร้างแผนภาพหรือ แบบจำลองในการดูแลรักษาร่างกายและ สุขภาพให้ทำงานตามปกติ วิเคราะห์ สถานการณ์ในสังคมที่พบในชีวิตประจำวัน นำไปสู่การปฏิบัติตนเพื่อส่งเสริมสุขภาพ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๖
ส่งเสริมสุขภาพทางเพศที่เหมาะสมกับวัย และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆเพื่อป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการคุกคามทางเพศ	ปฏิบัติตามเพื่อส่งเสริมสุขภาพทางเพศที่เหมาะสมกับวัย	ส่งเสริมสุขภาพทางเพศที่เหมาะสมกับวัย และปลอดภัยจากการคุกคามทางเพศ	ทางเพศ ศึกษา และเรียนรู้วิธีการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการคุกคามทางเพศ
๔. ปฏิบัติกิจกรรมทางกายด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ กำหนดเป้าหมาย วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา ร่วมกับทีมเพื่อปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหว ร่างกายแบบผสมผสานจนสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อรักษาความสมดุลของร่างกายในการใช้แรงรับ-ส่งอย่างปลอดภัย	๔. ปฏิบัติกิจกรรมทางกายด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ รักษาความสมดุลของร่างกายในการใช้แรงรับ-ส่งอย่างปลอดภัย	๔. ปฏิบัติกิจกรรมทางกายด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ กำหนดเป้าหมายเพื่อปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหว ร่างกายแบบผสมผสานจนสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ รักษาความสมดุลของร่างกายในการใช้แรงรับ-ส่งอย่างปลอดภัย	๔. ปฏิบัติกิจกรรมทางกายร่วมกับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ กำหนดเป้าหมาย วางแผนร่วมกับทีมเพื่อปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหว ร่างกายแบบผสมผสานจนสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อรักษาความสมดุลของร่างกายในการใช้แรงรับ-ส่งอย่างปลอดภัย
๕. กำหนดเป้าหมาย วางแผนการออกกำลังกาย เล่นเกม เล่นกีฬาไทยและกีฬาสากล ประเภทบุคคลและทีมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลงในการเล่นเกม กีฬา และแสดงออกถึงความสามัคคีและมีน้ำใจ นักกีฬา เข้าร่วมกิจกรรมและสร้างผลงานด้วยการพูด คุย รับฟัง และแสดงท่าทางอย่างเป็นมิตรและจริงใจเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้นำและสมาชิกทีม	๕. ออกกำลังกาย เล่นเกม เล่นกีฬาไทย และกีฬาสากล ประเภทบุคคลและทีมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลงในการเล่นเกม กีฬา และแสดงออกถึงความสามัคคีและมีน้ำใจ นักกีฬา	๕. กำหนดเป้าหมาย วางแผนการออกกำลังกาย เล่นเกม เล่นกีฬาไทยและกีฬาสากล ประเภทบุคคลและทีมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลงในการเล่นเกม กีฬา และแสดงออกถึงความสามัคคีและมีน้ำใจ นักกีฬา	๕. กำหนดเป้าหมาย วางแผนการออกกำลังกาย เล่นเกม เล่นกีฬาไทยและกีฬาสากล ประเภทบุคคลและทีมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลงในการเล่นเกม กีฬา และแสดงออกถึงความสามัคคีและมีน้ำใจ นักกีฬา เข้าร่วมกิจกรรมด้วยท่าทางอย่างเป็นมิตรและจริงใจเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้นำและสมาชิกทีม

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๖
๖. ออกกำลังกาย เล่นเกม เล่นกีฬาไทยและกีฬาสากล ประเภทบุคคลและทีมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายอย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์จุดแข็ง กลวิธีการเล่นของทีมเพื่อสรุปบทเรียนจากการทำงานร่วมกันให้และรับข้อมูลป้อนกลับจากสมาชิกในทีมนำไปสู่การเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นเกม เล่นกีฬาไทย และกีฬาสากลที่แตกต่างจากเดิม เพื่อแก้ปัญหาปรับปรุงทีมให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้	๖. ออกกำลังกาย เล่นเกม เล่นกีฬาไทยและกีฬาสากล ประเภทบุคคลและทีมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายอย่างต่อเนื่อง	๖. ออกกำลังกาย เล่นเกม เล่นกีฬาไทยและกีฬาสากล ประเภทบุคคลและทีมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายอย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์ จุดแข็ง กลวิธีการเล่นของทีมเพื่อสรุปบทเรียนจากการทำงานร่วมกัน	๖. ออกกำลังกาย เล่นเกม เล่นกีฬาไทยและกีฬาสากล ประเภทบุคคลและทีมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายอย่างต่อเนื่องร่วมกันให้และรับข้อมูลป้อนกลับจากสมาชิกในทีมนำไปสู่การเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นเกม เล่นกีฬาไทยและกีฬาสากลที่แตกต่างจากเดิม เพื่อแก้ปัญหาปรับปรุงทีมให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้
๗. จัดการ ควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก และความเครียดในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันหรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนในชีวิตของตนเอง ชุมชน หรือสังคม โดยการสังเกต สำรวจ ตรวจสอบ พร้อมอธิบายเหตุผล และเข้าใจถึงผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่นอย่างมีสติ	๗. จัดการ ควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก และความเครียดในสถานการณ์ต่างๆ และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองได้	๗. จัดการ ควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก และความเครียดในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันหรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนในชีวิตของตนเอง	๗. จัดการ ควบคุมอารมณ์ และความเครียดได้อย่างสร้างสรรค์ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันหรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนของตนเอง ชุมชน หรือสังคม โดยการสังเกต สำรวจ ตรวจสอบ พร้อมอธิบายเหตุผล และเข้าใจถึงผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่นอย่างมีสติ
๘. สร้างแผนภาพหรือแบบจำลองอย่างง่ายที่แสดงถึงการรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว เพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สรุปข้อคิดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในสังคมเพื่อแก้ไขความขัดแย้ง	๘. สร้างแผนภาพหรือแบบจำลองอย่างง่ายที่แสดงถึงการรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว เพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยไม่ใช้ความรุนแรง และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	๘. สร้างแผนภาพหรือแบบจำลองอย่างง่ายที่แสดงถึงการรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว เพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขความขัดแย้งทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตโดยไม่ใช้ความรุนแรง ยืดหยุ่น	๘. สร้างแผนภาพหรือแบบจำลองที่แสดงถึงการรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว เพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สรุปข้อคิดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในสังคมเพื่อแก้ไขความขัดแย้งหรือ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
และผลกระทบที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน หรือสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง หรือส่วนรวมทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตโดยไม่ใช้ความรุนแรง ยึดหยุ่น และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล		และยอมรับความแตกต่างระหว่างของบุคคล	สถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองหรือส่วนรวมทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตโดยไม่ใช้ความรุนแรงและยอมรับความแตกต่างระหว่างของบุคคล
๙. สร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว เพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ฝึกฝนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมโดยรวม รวมข้อมูลสารสนเทศจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือนำสู่ทางเลือกการแก้ปัญหาทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตที่ยึดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ ป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคล ด้วยวิธีที่สร้างสรรค์	๙. สร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว เพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้องแก้ปัญหาทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตอย่างยึดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ	๙. สร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว เพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้องฝึกฝนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมแก้ปัญหาทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตอย่างยึดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ ป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคล	๙. สร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว เพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้องรวมข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือนำสู่ทางเลือกการแก้ปัญหาทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตที่ยึดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ ป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคลด้วยวิธีที่สร้างสรรค์

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพ และการประกอบการ

๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

๑.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๑

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้	สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการเรียนรู้และ และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงาน เป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติ และวิทยาการ อย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)			
	SM ๓.๑	SM ๓.๒	SM ๓.๓	SM ๓.๔	IHT ๓.๑	IHT ๓.๒	IHT ๓.๓	IHT ๓.๔	CM ๓.๑	CM ๓.๒	CM ๓.๓	CM ๓.๔	TC ๓.๑	TC ๓.๒	TC ๓.๓	AC ๓.๑	AC ๓.๒	AC ๓.๓	AC ๓.๔	SLNS ๓.๑	SLNS ๓.๒	SLNS ๓.๓		
๑. การคูแลบ้าน และจัดการตนเอง	CE ๑.๑.๑		●											●										
	CE ๑.๑.๒	●				●								●	●	●							●	
	CE ๑.๑.๓													●									●	
	CE ๑.๑.๔		●													●								
	CE ๑.๑.๕													●										●
๒. การทำงาน อย่างเป็นระบบ	CE ๑.๒.๑	●	●			●								●	●	●						●		●
๓. การหารายได้ อย่างสุจริตและ การเป็น ผู้ประกอบการ	CE ๑.๓.๑	●												●	●							●		
๔. การตระหนักรู้ ในอาชีพ	CE ๑.๔.๑	●												●	●								●	
	CE ๑.๔.๒		●			●																		
๕. การใช้ ประโยชน์จาก ทรัพยากรและ พลังงานอย่าง	CE ๑.๕.๑	●	●			●								●	●		●					●		●

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้		สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสืบทอด และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงาน เป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติ และวิทยาการ อย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)			
		SM ๓.๑	SM ๓.๒	SM ๓.๓	SM ๓.๔	IHT ๓.๑	IHT ๓.๒	IHT ๓.๓	IHT ๓.๔	CM ๓.๑	CM ๓.๒	CM ๓.๓	CM ๓.๔	CM ๓.๕	TC ๓.๑	TC ๓.๒	TC ๓.๓	AC ๓.๑	AC ๓.๒	AC ๓.๓	AC ๓.๔	SLNS ๓.๑	SLNS ๓.๒	SLNS ๓.๓	
เหมาะสมและรู้ คุณค่า																									
น้ำหนักการพัฒนา	๕	๕			๕					๑					๘	๕	๑	๗					๖		๓

๑.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๑. ดูแลตนเองและสมาชิกในบ้าน ด้วยความรับผิดชอบและกระตือรือร้น คำนึงถึงความปลอดภัยและการอยู่ร่วมกันด้วยดีเป็นหลัก รวมทั้งใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยวางแผนการดูแลก่อนลงมือปฏิบัติ ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติของตนเองและแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมาย	๑. ดูแลตนเองและสมาชิกในบ้าน ด้วยความรับผิดชอบและกระตือรือร้น คำนึงถึงความปลอดภัยและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	๑. ดูแลตนเองและสมาชิกในบ้าน ด้วยความรับผิดชอบและกระตือรือร้น คำนึงถึงความปลอดภัยและการอยู่ร่วมกันด้วยดีเป็นหลัก และวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเพื่อการดูแลตนเองและสมาชิก	๑. ดูแลตนเองและสมาชิกในบ้าน ด้วยความรับผิดชอบและกระตือรือร้น คำนึงถึงความปลอดภัยและการอยู่ร่วมกันด้วยดีเป็นหลัก รวมทั้งใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยวางแผนการดูแลก่อนลงมือปฏิบัติ ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติของตนเองและแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมาย
๒. ดูแลบ้านและของใช้ในบ้านอย่างถูกวิธี ช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง ดูแลบ้านให้สะอาดและเป็นระเบียบ ด้วยความรับผิดชอบและกระตือรือร้น เพื่อสุขอนามัยของคนในบ้าน รวมทั้งวางแผนและลงมือปฏิบัติโดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองที่ไม่ซับซ้อน	๒. ดูแลบ้านและของใช้ในบ้านอย่างถูกวิธี ช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง ดูแลบ้านให้สะอาดและเป็นระเบียบ ปลอดภัย และนำไปยังด้วยความรับผิดชอบและกระตือรือร้น	๒. ดูแลบ้านและของใช้ในบ้านอย่างถูกวิธี ช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง ดูแลบ้านให้สะอาดและเป็นระเบียบ ปลอดภัย และนำไปยังด้วยความรับผิดชอบและกระตือรือร้น	๒. ดูแลบ้านและของใช้ในบ้านอย่างถูกวิธี ช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง ดูแลบ้านให้สะอาดและเป็นระเบียบ ด้วยความรับผิดชอบและกระตือรือร้น เพื่อสุขอนามัยของคนในบ้าน รวมทั้งวางแผนและลงมือปฏิบัติโดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองที่ไม่ซับซ้อน
๓. วางแผนการรับประทานอาหารอย่างรู้คุณค่า ปรับเปลี่ยนวิธีการรับประทานอาหาร ด้วยความเข้าใจเรื่องที่มาของอาหารที่ต้องใช้ทรัพยากร พลังงาน แรงงาน ในการผลิต และผลสืบเนื่องจากการรับประทานอาหาร	๓. รับประทานอาหารอย่างรู้คุณค่า ปรับเปลี่ยนวิธีการรับประทานอาหารด้วยความเข้าใจเรื่องที่มาของอาหาร	๓. รับประทานอาหารอย่างรู้คุณค่า ปรับเปลี่ยนวิธีการรับประทานอาหารด้วยความเข้าใจเรื่องที่มาของอาหารที่ต้องใช้ทรัพยากร พลังงาน แรงงานในการผลิต และการจัดการอาหารเหลืออย่างเหมาะสม	๓. วางแผนการรับประทานอาหารอย่างรู้คุณค่า ปรับเปลี่ยนวิธีการรับประทานอาหารด้วยความเข้าใจเรื่องที่มาของอาหารที่ต้องใช้ทรัพยากร พลังงาน แรงงาน ในการผลิต และผลสืบเนื่องจาก

ผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
เหลือ โดยไม่สร้างปัญหาให้กับตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม			การรับประทานอาหารเหลือ โดยไม่สร้างปัญหาให้กับตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม
๔. เลือกเสื้อผ้าหรือเครื่องแต่งกายให้เหมาะสม กับกาลเทศะ แก้ไข ปรับปรุง ปรับเปลี่ยน วิธีการแต่งกายด้วยความเข้าใจเรื่องการนำกลับมาใช้ซ้ำ ดูแลความสะอาด ตรวจสอบความเรียบ ráoy ของการแต่งกายของตนเอง โดยไม่ต้องมีผู้อื่นกำกับติดตามและไม่สร้างปัญหาให้กับตนเอง	๔. เลือกเสื้อผ้าหรือเครื่องแต่งกายให้เหมาะสม กับกาลเทศะ แก้ไข ปรับปรุง ปรับเปลี่ยน วิธีการแต่งกายด้วยความเข้าใจเรื่องการนำกลับมาใช้ซ้ำ ดูแลความสะอาด และ ตรวจสอบความเรียบ ráoy ของการแต่งกาย ของตนเองอย่างสมำเสมอ	๔. เลือกเสื้อผ้าหรือเครื่องแต่งกายให้เหมาะสม กับกาลเทศะ แก้ไข ปรับปรุง ปรับเปลี่ยน วิธีการแต่งกายด้วยความเข้าใจเรื่องการนำกลับมาใช้ซ้ำ ดูแลความสะอาด และ ตรวจสอบความเรียบ ráoy ของการแต่งกาย ของตนเองอย่างสมำเสมอ	๔. เลือกเสื้อผ้าหรือเครื่องแต่งกายให้เหมาะสม กับกาลเทศะ แก้ไข ปรับปรุง ปรับเปลี่ยน วิธีการแต่งกายด้วยความเข้าใจเรื่องการนำกลับมาใช้ซ้ำ ดูแลความสะอาด ตรวจสอบความเรียบ ráoy ของการแต่งกายของตนเองโดยไม่ต้องมีผู้อื่นกำกับติดตามและไม่สร้างปัญหาให้กับตนเอง
๕. หารายได้อย่างสุจริต ที่สะท้อนความรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถ หรือจุดเด่นของตนเอง และผู้อื่น โดยร่วมตัดสินใจ และปฏิบัติงานร่วมกับทีมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยวางแผนการประยุกต์ ใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการหารายได้อย่างไม่ย่อหัวต่อ อุปสรรค หรือปัญหาที่เกิดขึ้น	๕. วางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน ตรวจสอบความสามารถ จุดเด่นของตนเอง เพื่อกำหนดเป้าหมายการทำงาน	๕. วางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน จากความสามารถหรือจุดเด่นของตนเอง เพื่อใช้ในการหารายได้จากการประยุกต์ ใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐาน และการวางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน จากการสำรวจ และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า รวมถึงสามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้น	๕. หารายได้อย่างสุจริต ที่สะท้อนความรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถ หรือจุดเด่นของตนเอง และผู้อื่น โดยร่วมตัดสินใจ และปฏิบัติงานร่วมกับทีมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยวางแผนการประยุกต์ ใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการหารายได้อย่างไม่ย่อหัวต่อ อุปสรรค หรือปัญหาที่เกิดขึ้น
๖. ปลูกพืชอยุสัน หรือพืชที่ดูแลง่าย และวางแผน ดูแลพืชให้เจริญเติบโต โดยเห็นประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสม และเห็นความเชื่อมโยงของตนเองกับพืช และระบบวนวัตถุ อยู่ร่วมกับ	๖. ปลูกพืชอยุสัน หรือพืชที่ดูแลง่าย และวางแผน ดูแลพืชให้เจริญเติบโต โดยเห็นประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสม และความเชื่อมโยงของตนเองกับพืช และระบบวนวัตถุ	๖. ปลูกพืชอยุสัน หรือพืชที่ดูแลง่าย และวางแผน ดูแลพืชให้เจริญเติบโต โดยเห็นประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสม และความเชื่อมโยงของตนเองกับพืช และระบบวนวัตถุ	๖. ปลูกพืชอยุสัน หรือพืชที่ดูแลง่าย และวางแผน ดูแลพืชให้เจริญเติบโต โดยเห็นประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสม และเห็นความเชื่อมโยงของตนเองกับพืช และระบบวนวัตถุ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
ธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยไม่สร้างปัญหาให้กับตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม		กับพืช และระบบนิเวศ อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน	ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยไม่สร้างปัญหาให้กับตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม
๗. ริเริ่มหรือลองทำงาน จัดสรรเวลาในการฝึกทักษะตามกลุ่มอาชีพที่สนใจ ที่เกี่ยวข้อง กับงานอาชีพของครอบครัว อาชีพในท้องถิ่น หรืองานต่าง ๆ ในวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง โดยวางแผนตรวจสอบความก้าวหน้าของงาน ปรับเปลี่ยนวิธีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ คำนึงถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำ การกำจัดอย่างถูกวิธี	๗. ริเริ่มหรือลองทำงาน จัดสรรเวลาในการฝึกทักษะตามความสามารถของตนเอง จากอาชีพที่สนใจหรือชื่นชอบ ทั้งอาชีพในท้องถิ่น อาชีพของบุคคลที่ชื่นชอบ หรือการช่วยทำงานต่าง ๆ ในวัฒนธรรมท้องถิ่น	๗. ริเริ่มหรือลองทำงาน จัดสรรเวลาในการฝึกทักษะตามกลุ่มอาชีพที่สนใจ งานอาชีพของครอบครัว อาชีพในท้องถิ่น หรืองานต่าง ๆ ที่แสดงอัตลักษณ์หรือวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง และลองวางแผนการทำงานที่ตนเองสนใจ หรือชื่นชอบ	๗. ริเริ่มหรือลองทำงาน จัดสรรเวลาในการฝึกทักษะตามกลุ่มอาชีพที่สนใจ ที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพของครอบครัว อาชีพในท้องถิ่น หรืองานต่าง ๆ ในวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง โดยวางแผนตรวจสอบความก้าวหน้าของงาน ปรับเปลี่ยนวิธีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและพลังงานอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ คำนึงถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำ การกำจัดอย่างถูกวิธี

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้		สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสอบ และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และ วิทยาการอย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)					
		SM ๔.๑	SM ๔.๒	SM ๔.๓	SM ๔.๔	IHT ๔.๑	IHT ๔.๒	IHT ๔.๓	IHT ๔.๔	IHT ๔.๕	CM ๔.๑	CM ๔.๒	CM ๔.๓	CM ๔.๔	TC ๔.๑	TC ๔.๒	TC ๔.๓	TC ๔.๔	AC ๔.๑	AC ๔.๒	AC ๔.๓	AC ๔.๔	SLNS ๔.๑	SLNS ๔.๒	SLNS ๔.๓	SLNS ๔.๔	
๔. การ ตระหนัก รู้ใน อาชีพ	CE ๒.๔.๑					●									●					●							●
	CE ๒.๔.๒					●									●					●							●
๕. การใช้ ประโยชน์ จาก ทรัพยากร และ พลังงาน อย่าง เหมาะสม และรู้ คุณค่า	CE ๒.๕.๑		●			●		●							●	●	●			●							●
	CE ๒.๕.๒														●					●							
น้ำหนักการพัฒนา		๙				๗		๑	๓						๕	๑๒			๓				๙				๙

๒.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
<p>๑. ดูแลตนเองและช่วยเหลือสมาชิกในบ้าน ด้วยความรับผิดชอบและกระตือรือร้น แบ่งเบาภาระผู้ปกครองคำนึงถึงความปลอดภัย และการอยู่ร่วมกันด้วยดีเป็นหลัก รวมทั้งใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยวางแผนการดูแล ก่อนลงมือปฏิบัติ ติดตาม และตรวจสอบ การปฏิบัติของตนเองและแก้ไข ปรับปรุง ให้เป็นไปตามเป้าหมาย และร่วมกันหาทางออกหรือแนวทางการปฏิบัติที่เป็นข้อตกลง ส่วนรวมของบ้าน</p>	<p>๑. ดูแลตนเองและช่วยเหลือสมาชิกในบ้าน ด้วยความรับผิดชอบ กระตือรือร้น แบ่งเบาภาระผู้ปกครองคำนึงถึงความปลอดภัย และการอยู่ร่วมกันด้วยดีเป็นหลัก</p>	<p>๑. ดูแลตนเองและช่วยเหลือสมาชิกในบ้าน ด้วยความรับผิดชอบและกระตือรือร้น แบ่งเบาภาระผู้ปกครองคำนึงถึงความปลอดภัย และการอยู่ร่วมกันด้วยดีเป็นหลัก</p>	<p>๑. ดูแลตนเองและช่วยเหลือสมาชิกในบ้าน ด้วยความรับผิดชอบและกระตือรือร้น แบ่งเบาภาระผู้ปกครองคำนึงถึงความปลอดภัย และการอยู่ร่วมกันด้วยดีเป็นหลัก รวมทั้งใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยวางแผนการดูแล ก่อนลงมือปฏิบัติ ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติ ของตนเองและแก้ไข ปรับปรุง ให้เป็นไปตามเป้าหมาย</p>
<p>๒. ทำธุรกิจจำลองด้วยตนเอง หรือร่วมกับครอบครัวและผู้อื่น โดยใช้ทรัพยากร หรือวัสดุเหลือใช้ภายในห้องถิน พลังงาน และเทคโนโลยีในการเพิ่มมูลค่าสินค้าหรือบริการ ที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม มีการวางแผนการพัฒนาสินค้า และบริการอย่างเป็นระบบ เพื่อหาแนวทางการจัดจำหน่ายในช่องทางต่าง ๆ และเห็นโอกาสในการหารายได้ที่สร้างสรรค์และสม และเกิดประโยชน์ต่อตัวเองและส่วนรวม</p>	<p>๒. ประกอบอาหารอย่างง่ายด้วยตนเอง ด้วยวัตถุดิบที่ปลูกหรือเลือกซื้อ ผลิตสินค้า หรือบริการจากการวางแผนการพัฒนา สินค้าและบริการอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงการคำนวณต้นทุน</p>	<p>๒. ประกอบอาหารอย่างง่ายด้วยตนเอง ด้วยวัตถุดิบที่ปลูกหรือเลือกซื้อ ผลิตสินค้า หรือบริการจากการวางแผนการพัฒนา สินค้าและบริการอย่างเป็นระบบ โดยใช้ทรัพยากร พลังงาน และเทคโนโลยี คำนวณ ต้นทุนและจำนวนอย่างเพื่อหากำไรโดย คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และเกิดประโยชน์ต่อตัวเอง และส่วนรวม</p>	<p>๒. ทำธุรกิจจำลองด้วยตนเอง หรือร่วมกับครอบครัวและผู้อื่น โดยใช้ทรัพยากร พลังงาน และเทคโนโลยีในการผลิตสินค้า หรือบริการที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม มีการวางแผนการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างเป็นระบบ เพื่อหาแนวทางและเห็นโอกาสในการหารายได้ที่สร้างสรรค์ เหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อตัวเองและส่วนรวม</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
<p>๓. ทำโครงการอาชีพ จากการสำรวจข้อมูล เกี่ยวกับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยการสำรวจ อาชีพของคนในครอบครัว บุคคลใกล้ชิด หรือบุคคลที่สนใจทั้งหมด บ้าน ชุมชนท้องถิ่น หรือบุคคลสาธารณะ ท้องถิ่น หรือบุคคลสาธารณะ เข้าร่วม กิจกรรม ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน โดยใช้ทรัพยากร พลังงาน และเทคโนโลยีที่ ก่อให้เกิดรายได้</p>	<p>๓. สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยการสืบค้นอาชีพของคนในครอบครัว บุคคลใกล้ชิด หรือบุคคลที่สนใจทั้งหมด บ้าน ชุมชนท้องถิ่น หรือบุคคลสาธารณะ</p>	<p>๓. ตั้งคำถาม สืบค้น วิเคราะห์ และสำรวจ ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยการ สืบค้นอาชีพของคนในครอบครัว บุคคล ใกล้ชิด หรือบุคคลที่สนใจทั้งหมด บ้าน ชุมชนท้องถิ่น หรือบุคคลสาธารณะ เข้าร่วม กิจกรรม หรือร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการ ทำงานเพื่อสร้างความเข้าใจในอาชีพ</p>	<p>๓. ทำโครงการอาชีพ จากการสำรวจ ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยการ สืบค้นอาชีพของคนในครอบครัว บุคคล ใกล้ชิด หรือบุคคลที่สนใจทั้งหมด บ้าน ชุมชนท้องถิ่น หรือบุคคลสาธารณะ เข้าร่วม กิจกรรมและร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการ ทำงาน โดยใช้ทรัพยากร พลังงาน และ เทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดรายได้</p>
<p>๔. ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและพลังงาน อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยระบุ สถานการณ์ที่เป็นปัญหาในชีวิตประจำวัน ของตนเอง บ้าน หรือโรงเรียน ที่สร้างปัญหา ให้กับตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม และ ค้นหาหนทางการแก้ไขปัญหาการใช้ ทรัพยากรด้วยความเข้าใจเรื่องการ นำกลับมาใช้ซ้ำ การกำจัดอย่างถูกวิธี และ พลังงานสะอาด</p>	<p>๔. ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและพลังงาน อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ซ้อมแซม สิ่งของ เครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา การใช้ทรัพยากรด้วยความเข้าใจเรื่องการ นำกลับมาใช้ซ้ำ การกำจัดอย่างถูกวิธี และ การใช้พลังงานสะอาด</p>	<p>๔. ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและพลังงาน อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ปรับเปลี่ยน หรือตัดแปลงสิ่งของ เครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อ แก้ไขปัญหาการใช้ทรัพยากรด้วยความ เข้าใจเรื่องการนำกลับมาใช้ซ้ำ การกำจัด อย่างถูกวิธี การแสวงหารายได้จากการ ประยุกต์ทรัพยากร โดยใช้พลังงานสะอาด</p>	<p>๔. ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและ พลังงานอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยระบุ สถานการณ์ที่เป็นปัญหาใน ชีวิตประจำวันของตนเอง บ้าน หรือ โรงเรียน ที่สร้างปัญหาให้กับตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม และค้นหาหนทางการ แก้ไขปัญหาการใช้ทรัพยากรด้วยความ เข้าใจเรื่องการนำกลับมาใช้ซ้ำ การกำจัด อย่างถูกวิธี และพลังงานสะอาด</p>

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

๑.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๑

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้	สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)	สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสืบทอด และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)								สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)						สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงาน เป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะหลักที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติ และวิทยาการ อย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)		
		SM ๓.๑	SM ๓.๒	SM ๓.๓	SM ๓.๔	IHT ๓.๑	IHT ๓.๒	IHT ๓.๓	IHT ๓.๔	CM ๓.๑	CM ๓.๒	CM ๓.๓	CM ๓.๔	TC ๓.๑	TC ๓.๒	TC ๓.๓	AC ๓.๑	AC ๓.๒	AC ๓.๓	AC ๓.๔	SLNS ๓.๑	SLNS ๓.๒	SLNS ๓.๓			
๔. ความฉลาดรู้ ทางภูมิศาสตร์	SOC ๑.๔.๒													●				●	●	●		●	●	●		
๕. การเป็น พลเมืองไทยและ พลโลกที่มุ่งเน้น ความเป็นธรรม ในสังคม	SOC ๑.๕.๑			●					●				●	●			●	●	●	●						
	SOC ๑.๕.๒		●					●							●				●							
๖. ความฉลาดรู้ ทางการใช้สื่อ สารสนเทศ และ ดิจิทัล	SOC ๑.๖.๑					●			●			●			●	●	●	●	●	●						
	SOC ๑.๖.๒					●			●			●			●	●	●	●	●	●						
	SOC ๑.๖.๓					●			●			●			●	●	●	●	●	●						
น้ำหนักการพัฒนา		๑	๓		๗		๕	๙	๘	๔	๕	๓	๒	๕	๗	๙	๕	๗	๘	๔	๗	๙	๘	๓	๑	๑

๑.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๑. ฝึกสติกำกับตนเองในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเขียนสะท้อนข้อมูลการเรียนรู้ ที่ประกอบด้วยการใช้ภาษา ภาพ หรือสัญลักษณ์เพื่อสื่อสาร การปฏิบัติของตนเอง เกี่ยวกับการประเมินเป้าหมาย การตัดสินใจที่รับรู้ อารมณ์ ความรู้สึก และความนึกคิดของตนเอง และการมีสมาธิ จดจ่อ กับกิจกรรมที่ทำ	๑. ฝึกสติกำกับตนเองในการเล่นและทำกิจกรรมประจำวันอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการทำทบทวนที่ใช้การเขียนสะท้อนข้อมูลการเรียนรู้ โดยใช้มาช่วยระบุอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง และใช้เป็นข้อมูลสำหรับจัดลำดับความสำคัญและปฏิบัติตน	๑. ฝึกสติกำกับตนเองในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ วางแผนและประเมินเป้าหมายการทำงานประจำวันที่เน้นการมีสติรู้ตัวและสามารถจัดกับการทำงาน การทบทวนตนเอง และประเมินบทบาทหน้าที่ ตนเองอย่างรับผิดชอบ	๑. ฝึกสติกำกับตนเองในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ และรับผิดชอบ ด้วยการเขียนสะท้อนข้อมูลการเรียนรู้ ที่ประกอบด้วยการใช้ภาษา ภาพ หรือสัญลักษณ์เพื่อสื่อสาร การปฏิบัติของตนเอง เกี่ยวกับการประเมินเป้าหมาย การตัดสินใจที่รับรู้ อารมณ์ ความรู้สึก และความนึกคิดของตนเอง และการมีสมาธิ จดจ่อ กับกิจกรรมที่ทำ
๒. ทำงานร่วมกับเพื่อนหรือผู้อื่น เพื่อแก้ปัญหาในห้องเรียนหรือโรงเรียน โดยใช้จริยธรรมหรือหลักธรรมาภิบาล ประกอบการทางออกร่วมกัน ดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกัน พูดแสดงรู้สึก หรือความต้องการโดยใช้คำพูดเชิงบวกในการขอความช่วยเหลือจากสมาชิกทีมเพื่อนำไปสู่ การแก้ปัญหา แล้วเสนอผลการแก้ปัญหาแก่ผู้อื่นโดยใช้สื่อและช่องทางการสื่อสาร	๒. ทำงานร่วมกับเพื่อน เพื่อแก้ปัญหาอย่างจ่าย ในห้องเรียน โดยใช้ใช้จริยธรรมหรือหลักธรรมาภิบาล ใช้ประกอบการทางออกร่วมกัน ดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกัน พูดแสดงรู้สึก หรือความต้องการโดยใช้คำพูดเชิงบวกในการขอความช่วยเหลือจากสมาชิกทีมเพื่อนำไปสู่ การแก้ปัญหา และเสนอผลการแก้ปัญหาแก่ผู้อื่นโดยใช้สื่อ	๒. ทำงานร่วมกับเพื่อนหรือคนใกล้ชิด เพื่อแก้ปัญหาอย่างจ่าย ในห้องเรียนหรือโรงเรียน โดยใช้ใช้จริยธรรมหรือหลักธรรมาภิบาล ใช้ประกอบการทางออกร่วมกัน ดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกัน พูดแสดงรู้สึก หรือความต้องการโดยใช้คำพูดเชิงบวกในการขอความช่วยเหลือจากสมาชิกทีมเพื่อนำไปสู่ การแก้ปัญหา และเสนอผลการแก้ปัญหาแก่ผู้อื่นโดยใช้สื่อ	๒. ทำงานร่วมกับเพื่อนหรือผู้อื่น เพื่อแก้ปัญหาในห้องเรียนหรือโรงเรียน โดยใช้จริยธรรมหรือหลักธรรมาภิบาล ประกอบการทางออกร่วมกัน ดำเนินการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน พูดแสดงรู้สึกหรือความต้องการโดยใช้คำพูดเชิงบวก ใช้คำพูด เชิงบวกในการขอความช่วยเหลือจากสมาชิกทีมเพื่อนำไปสู่ การแก้ปัญหา และเสนอผลการแก้ปัญหาแก่ผู้อื่นโดยใช้สื่อ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
การแก้ปัญหา แล้วเสนอผลการแก้ปัญหาแก่ผู้อื่นโดยใช้สื่อและช่องทางการสื่อสาร โดยมีภาษาของจริยธรรมหรือหลักธรรมพื้นฐาน เพื่อประกอบการสื่อสารและสื่อความหมาย		แก้ปัญหาแก่ผู้อื่นโดยใช้สื่อและช่องทางการสื่อสาร	และช่องทางการสื่อสาร โดยมีภาษาของจริยธรรมหรือหลักธรรมพื้นฐาน เพื่อประกอบการสื่อสารและสื่อความหมาย
๓. ค้นหาคำตอบ อธิบายข้อสรุป ใช้จ่ายเงินและออมอย่างเหมาะสม โดยร่วมกับครอบครัวทำความเข้าใจปัญหาเพื่อกำหนดเป้าหมาย วางแผนและลงมือปฏิบัติอย่างรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของกลุ่ม	๓. ค้นหาคำตอบเรื่องการใช้จ่ายเงินและออมอย่างเหมาะสม จากสถานการณ์ที่กำหนดร่วมกับผู้อื่นจนสำเร็จตามขั้นตอน กฎ กติกา ที่กำหนดไว้ ภายใต้การแนะนำ อย่างรับผิดชอบ ในฐานะสมาชิกของกลุ่ม	๓. ค้นหาคำตอบและอธิบายข้อสรุปการเรื่องการใช้จ่ายเงินและออมอย่างเหมาะสม โดยร่วมกับครอบครัวเพื่อกำหนดเป้าหมาย วางแผน และลงมือปฏิบัติภายใต้การแนะนำอย่างรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของครอบครัว	๓. ใช้จ่ายเงินและออมอย่างเหมาะสม โดยร่วมกับครอบครัวทำความเข้าใจปัญหาเพื่อกำหนดเป้าหมาย วางแผน และลงมือปฏิบัติอย่างรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของครอบครัว
๔. ค้นหาสาเหตุ ระบุปัญหาและแก้ปัญหาโดยกำหนดเป้าหมาย วางแผนการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว และโรงเรียนอย่างประหยัด คุ้มค่า และพอเพียง อย่างรับผิดชอบร่วมกับผู้อื่นโดยใช้ทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการ	๔. ค้นหาสาเหตุ ระบุปัญหาและแก้ปัญหาร่วมกับสมาชิกในครอบครัว เรื่องค่าใช้จ่าย หรือการใช้สิ่งของในชีวิตประจำวันของตนเอง และครอบครัว อย่างประหยัด คุ้มค่า และพอเพียง จากสถานการณ์ที่กำหนด จนสำเร็จตามขั้นตอน กฎ หรือกติกาที่กำหนดร่วมกัน ภายใต้คำแนะนำหรือความช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้อง	๔. ค้นหาสาเหตุ ระบุปัญหา และแก้ไขปัญหาเรื่องรายรับ-รายจ่าย หรือการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว และโรงเรียนอย่างประหยัด คุ้มค่า และพอเพียง เป็นทำงานร่วมกับทีมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงาน แบ่งบทบาทหน้าที่ และลงมือปฏิบัติกิจกรรม จนสำเร็จตามขั้นตอน กฎ หรือ	๔. ค้นหาสาเหตุ ระบุปัญหา และแก้ไขปัญหาเรื่องรายรับ-รายจ่าย รายได้ หรือการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว และโรงเรียนอย่างประหยัด คุ้มค่า และพอเพียง จากสถานการณ์ที่กำหนด อย่างรับผิดชอบร่วมกับผู้อื่นโดยใช้ทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงาน แบ่ง

ผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
ทำงาน แบบบบทบทหน้าที่ และปฏิบัติงานในฐานะสมาชิกของครอบครัว และโรงเรียน		กติกาที่กำหนดไว้ร่วมกัน ภายใต้การแนะนำอย่างรับผิดชอบในฐานะสมาชิกทีม	บทบทหน้าที่ และปฏิบัติงานในฐานะสมาชิกของครอบครัว และโรงเรียน
๕. นำเสนอเรื่องราวด้วยภาษาของตนเองอย่างใคร่ครวญ รับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น ที่แสดงถึงเหตุการณ์และผลสืบเนื่องที่เชื่อมโยงอดีต และปัจจุบัน ของตนเอง ครอบครัวและโรงเรียน ที่ได้มาจากการทำงานและแก้ปัญหาร่วมกันเป็นทีมกับเพื่อนในการระบุแหล่งข้อมูล และรวมข้อมูล	๕. นำเสนอเรื่องราวด้วยภาษาของตนเองที่แสดงถึงเหตุการณ์และผลสืบเนื่องที่เชื่อมโยงอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของชุมชน ที่ได้มาจากการทำงานและแก้ปัญหาร่วมกันเป็นทีมกับเพื่อนในการใช้วิธีการทำงานประวัติศาสตร์ในการระบุแหล่งข้อมูล รวม ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลอย่างมีเหตุผล โดยใช้เครื่องมือ สื่อสารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย	๕. นำเสนอเรื่องราวด้วยภาษาของตนเองที่แสดงถึงเหตุการณ์และผลสืบเนื่องที่เชื่อมโยงอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของสถาบันหลักของชาติที่สัมพันธ์กับชุมชนและท้องถิ่น ที่ได้มาจากการทำงานและแก้ปัญหาร่วมกันเป็นทีมกับเพื่อนในการใช้วิธีการทำงานประวัติศาสตร์ในการระบุแหล่งข้อมูล รวม ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลอย่างมีเหตุผล โดยใช้เครื่องมือ สื่อสารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
เหตุผล โดยใช้เครื่องมือ สื่อสารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย			
๖. บอกเล่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ ความคิดและความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรมตามกิจกรรมตามประเพณี วัฒนธรรม ห้องถินและวัฒนธรรมหลักของชาติ โดยเลือกใช้หลักฐานหรือร่องรอยที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ของห้องถิน	๖. บอกเล่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ ความคิดและความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณี วัฒนธรรมของชุมชน ห้องถินหรือวัฒนธรรมหลักของชาติ โดยเลือกใช้หลักฐานหรือร่องรอยที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าของความคิดและความเชื่อ ในเอกลักษณ์ของชุมชน ห้องถิน และชาติ ที่แตกต่างกัน	๖. บอกเล่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ ความคิดและความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณี วัฒนธรรมของชุมชน ห้องถินและวัฒนธรรมหลักของชาติ โดยเลือกใช้หลักฐานหรือร่องรอยแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ของแต่ละห้องถินและชาติ และการยอมรับความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติในชุมชน ห้องถิน และชาติที่แตกต่างหลากหลาย	
๗. ค้นหาคำตอบ สำรวจและอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับตัวตน ภาระและทิศทางของสิ่งต่างๆ และสถานที่ โดยประยุกต์ใช้แผนที่ แผนผัง รูปถ่าย เอียนแผนผังและแผนที่อย่างง่ายเพื่อการตัดสินใจวางแผนการทำงาน การใช้ชีวิต และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันที่บ้านและห้องเรียน	๗. ค้นหาคำตอบ สำรวจและอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับตัวตน ภาระและทิศทางของสิ่งต่างๆ และสถานที่ โดยประยุกต์ใช้แผนที่ แผนผัง รูปถ่าย เอียนแผนผังและแผนที่อย่างง่ายเพื่อการตัดสินใจวางแผนการทำงาน การใช้ชีวิต และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันที่บ้านและห้องเรียน	๗. ค้นหาคำตอบ สำรวจ และอธิบายข้อมูลแล้วลงข้อสรุปและสร้างแผนภาพอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ที่เป็นผลมาจากการอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ โดยวิเคราะห์ภูมิศาสตร์จากแผนผัง แผนที่ และภาพถ่าย ด้วยความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม		ความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	
๙. ระบุและติดตามข่าวสารและปัญหาสิ่งแวดล้อม ระบุสถานการณ์ที่เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในบ้าน ห้องเรียน โรงเรียนและชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมต่าง ๆ ในระดับชั้นเรียนหรือโรงเรียน ในการออกแบบแผนการแก้ปัญหา วิเคราะห์และประเมินแนวทางการแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อม ด้วยความตระหนักถึงผลกระทบของการดำเนินชีวิตของตนเองและคนในชุมชนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม	๙. ระบุและติดตามสถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่พบเจอในชีวิตประจำวัน ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เลือกใช้แนวทางในการจัดระเบียบ ดูแล และแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในบ้าน โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัว	๙. ระบุและติดตามสถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมในบ้าน โรงเรียน และชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นหรือได้รับมอบหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแผนและลงมือแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	๙. ระบุและติดตามข่าวสารและปัญหาสิ่งแวดล้อมในบ้าน โรงเรียน และชุมชน ระบุสถานการณ์ที่เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมต่าง ๆ ในระดับชั้นเรียนหรือโรงเรียน การออกแบบแผนการแก้ปัญหา วิเคราะห์และประเมินแนวทางการแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อม ด้วยความตระหนักถึงผลกระทบของการดำเนินชีวิตของตนเองและคนในชุมชนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม
๙. ใช้ภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทางในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลใกล้ตัว ใช้คำพูดเชิงบวกในการทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความรับผิดชอบ โดยอธิบายข้อสรุปหรือผลการรับผิดชอบ โดยอธิบาย	๙. ใช้ภาษา ท่าทาง สิ่งของใกล้ตัวเพื่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยเหมาะสมกับสถานการณ์ที่แตกต่างกันในชีวิตประจำวัน แสดงออกอย่างเหมาะสมในการทำกิจกรรมร่วมกันภายใต้การแนะนำอย่างรับผิดชอบ โดยอธิบาย	๙. ใช้ภาษา ท่าทาง เสียง ภาพ สัญลักษณ์ในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลได้อย่าง เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ที่แตกต่างกันในชีวิตประจำวัน ใช้คำพูดเชิงบวกในการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างรับผิดชอบ โดยอธิบาย	๙. ใช้ภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทางในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลโดยเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลใกล้ตัว ใช้คำพูดเชิงบวกในการทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความรับผิดชอบและเป็นมิตรโดยการแยกແยะ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
รับผิดชอบและเป็นมิตร โดยการแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล ควบคุมอารมณ์และความรู้สึกเพื่อนฐานที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง ทางทางออกร่วมกันในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมต่าง ๆ ในระดับชั้นเรียนหรือโรงเรียนด้วยความเสียสละ	ตัดสินใจของตนเองได้ทั้งทางบวกและทางลบ ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตัวเองและแจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหา	ข้อสรุปหรือผลการตัดสินใจของตนเองได้อย่างมีเหตุผลและมีข้อมูลสนับสนุนควบคุมอารมณ์เกิดขึ้นภายใต้การกำกับดูแลโดยผู้อื่นเป็นบางครั้ง ติดตามข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน และแจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหา โดยเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาอย่างง่ายได้	ระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผลควบคุมอารมณ์และความรู้สึกพื้นฐานที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง ทางทางออกร่วมกันในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมต่างในระดับชั้นเรียนหรือโรงเรียนด้วยความเสียสละ
๑๐. ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตนเองโดยแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เคารพต่อสถาบันหลักและสัญลักษณ์ของชาติ หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดปัญหา รู้จักแบ่งบทบาทหน้าที่และลงมือปฏิบัติกิจกรรมในการร่วมกิจกรรมที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมตามกำลังของตน ภายนอกให้การดูแลช่วยเหลือของผู้ให้ บำเพ็ญมากในการร่วมกิจกรรมที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมตามกำลังของตน ภายนอกให้การดูแลช่วยเหลือหรือคำแนะนำของผู้ให้ และจัดสรรเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดโดยไม่ต้องมีผู้กำกับติดตาม	๑๐. ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตนเองโดยแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เคารพต่อสถาบันหลักและสัญลักษณ์ของชาติโดยระบุพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดปัญหา รู้จักแบ่งบทบาทหน้าที่และลงมือปฏิบัติกิจกรรมในการร่วมกิจกรรมที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมตามกำลังของตนภายใต้การดูแลช่วยเหลือหรือคำแนะนำของผู้ให้ และจัดสรรเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดโดยไม่ต้องมีผู้กำกับติดตาม	๑๐. ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตนเองโดยแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เคารพต่อสถาบันหลักและสัญลักษณ์ของชาติ หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดปัญหา รู้จักกำหนดเป้าหมายในการร่วมกิจกรรมที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมตามกำลังของตนภายใต้การดูแลช่วยเหลือหรือคำแนะนำของผู้ให้ และจัดสรรเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดโดยไม่ต้องมีผู้กำกับติดตาม	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
ในการปฏิบัติกรรมตามที่กำหนดโดยไม่ต้องมีผู้กำกับดูแล			
๑๑. เลือกใช้เครื่องมือ สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งรวบรวม ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และแยกแยะระหว่างข้อมูลจริง ข้อมูลเท็จ และความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล เพื่อค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน โดยตั้งคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ และโทษของสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล และใช้สื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันอย่างระมัดระวัง ภายใต้คำแนะนำและการดูแลของผู้ใหญ่ เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียต่อตนเอง สถานที่ในการใช้สื่อดิจิทัลในการกระทำต่างๆ ในชีวิตประจำวันด้วย ความรับผิดชอบและความมุ่งมั่น อย่างระมัดระวัง มีเหตุผลและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น	๑๑. เลือกใช้เครื่องมือ สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งรวบรวม ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และแยกแยะระหว่างข้อมูลจริง ข้อมูลเท็จ และความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล เพื่อค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน โดยตั้งคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ และโทษของสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล และใช้สื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันหรือในชุมชน โดยตั้งคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ และโทษของสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล และใช้สื่อดิจิทัลในการกระทำต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ภายใต้คำแนะนำและการดูแลของผู้ใหญ่ เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียต่อตนเอง ครอบครัว และเพื่อนร่วมชั้น	๑๑. เลือกใช้เครื่องมือ สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งรวบรวม ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และแยกแยะระหว่างข้อมูลเท็จ จริง ข้อมูลที่เชื่อถือได้ ความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล เพื่อค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน โดยตั้งคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ และโทษของสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล และใช้สื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันหรือในชุมชน โดยตั้งคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ และโทษของสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล และใช้สื่อดิจิทัลในการกระทำต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ภายใต้คำแนะนำและการดูแลของผู้ใหญ่ เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น และจัดการเวลาและสถานที่ในการใช้สื่อดิจิทัลในการกระทำต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ภายใต้การแนะนำของผู้ใหญ่ อย่างระมัดระวัง มีเหตุผลและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๑๒. สร้างและส่งต่อข้อมูลสารสนเทศ ผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารอย่าง รับผิดชอบด้วยการใช้ภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ เพื่อนำเสนอเรื่องราว สถานการณ์ใกล้ตัว เหมาะสมกับบุคคล และภาษาที่ใช้ ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว โดยร่วมกันค้นหาคำตอบของข้อ สงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ใน ชีวิตประจำวันภายใต้การแนะนำและดูแลของ ผู้ใหญ่ด้วยความมุ่งมั่น และบอกเล่าความคิด ด้วยภาษาของตนเองอย่างรับผิดชอบในฐานะ สมาชิกของครอบครัวและชั้นเรียนที่เข้าใจถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล	๑๒. สร้างและส่งต่อข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่อ และช่องทางการสื่อสารด้วยการใช้ภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ เพื่อสื่อสาร นำเสนอเรื่องราว สถานการณ์ใกล้ตัว เหมาะสมกับบุคคล และภาษาที่ใช้ ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว โดยร่วมกันค้นหาคำตอบของข้อ สงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ใน ชีวิตประจำวันภายใต้การแนะนำและดูแลของ ผู้ใหญ่ด้วยความมุ่งมั่น และบอกเล่าความคิด ด้วยภาษาของตนเองอย่างรับผิดชอบในฐานะ สมาชิกของครอบครัวและชั้นเรียนที่เข้าใจถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล	๑๒. สร้างและส่งต่อข้อมูลสารสนเทศผ่าน สื่อและช่องทางการสื่อสารอย่างรับผิดชอบ ด้วยการใช้ภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ เพื่อ สื่อสาร นำเสนอเรื่องราวใกล้ตัว เหมาะสม กับบุคคล และภาษาที่ใช้ ตลอดจนเป็นประโยชน์ ต่อตนเอง ครอบครัว และโรงเรียน โดย ร่วมกันค้นหาคำตอบของข้อ สงสัยเกี่ยวกับ สิ่งรอบตัว สถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ภายใต้การแนะนำและดูแลของผู้ใหญ่ ด้วย ความมุ่งมั่น และบอกเล่าความคิดด้วย ภาษาของตนเองอย่างรับผิดชอบในฐานะ สมาชิกของ ชั้นเรียนและโรงเรียน ที่เข้าใจ ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับการ ปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกัน	๑๒. สร้างและส่งต่อข้อมูลสารสนเทศผ่าน สื่อและช่องทางการสื่อสารอย่างรับผิดชอบ ด้วยการใช้ภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ เพื่อ สื่อสาร นำเสนอเรื่องราวใกล้ตัว ใน ชีวิตประจำวัน เหมาะสมกับบุคคล และ ภาษาที่ใช้ ตลอดจนเป็นประโยชน์ ความรู้สึก ความคิด ของตน และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและ ครอบครัว โดยร่วมกันค้นหาคำตอบของข้อ สงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ใน ชีวิตประจำวันภายใต้การแนะนำของผู้ใหญ่ ด้วยความมุ่งมั่น และอธิบายข้อสรุป บอก เล่าความคิดด้วยภาษาของตนเองอย่าง ใคร่ครวญ รับผิดชอบในฐานะสมาชิกของ ชั้นเรียน และโรงเรียน ที่เข้าใจถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่ แตกต่างกัน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั่วขั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑. ใช้สติ และสามารถกำหนดงานหรือสถานการณ์ที่ตนเผชิญในชีวิตประจำวันและสถานการณ์อื่นที่ไม่คุ้นเคย ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ โดยการสังเกต สำรวจ ตรวจสอบ พร้อมอธิบายเหตุผลและที่มาของข้อสรุปของตน แล้ววิเคราะห์ จับใจความสำคัญ และสรุปข้อคิด ตัดสินใจดำเนินการในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมกับวัย โดยเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตน รวมทั้งฝึกการพูด คุย รับฟังสมาชิกในทีม ตลอดเวลาในการทำงานร่วมกัน และสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในทีมให้จริงใจกับสมาชิกในทีมตลอดเวลาในการทำงานร่วมกัน ปรับ ประสานความคิด เคราะห์และเห็นประโยชน์ของความแตกต่าง หลากหลาย และสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในทีมให้บรรลุเป้าหมายและความก้าวหน้าในความก้าวหน้าในพัฒนาสติและสามารถของตนเอง	๑. ใช้สติ และสามารถกำหนดงานหรือสถานการณ์ที่ตนเผชิญในชีวิตประจำวัน ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ โดยการสังเกต สำรวจ ตรวจสอบ พร้อมอธิบายเหตุผลและที่มาของข้อสรุปของตน แล้ววิเคราะห์ จับใจความสำคัญ และสรุปข้อคิด ตัดสินใจดำเนินการในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมกับวัย โดยเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตน รวมทั้งฝึกการพูด คุย รับฟังสมาชิกในทีม ตลอดเวลาในการทำงานร่วมกัน และสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในทีมให้บรรลุเป้าหมายและสามารถของตนเอง	๑. ใช้สติ และสามารถกำหนดงานหรือสถานการณ์ที่ตนเผชิญในชีวิตประจำวัน และสถานการณ์อื่นที่ไม่คุ้นเคย ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ โดยการสังเกต สำรวจ ตรวจสอบ พร้อมอธิบายเหตุผลและที่มาของข้อสรุปของตน แล้ววิเคราะห์ จับใจความสำคัญ และสรุปข้อคิด ตัดสินใจดำเนินการในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมกับวัย โดยเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตน รวมทั้งฝึกการพูด คุย รับฟังสมาชิกในทีม ตลอดเวลาในการทำงานร่วมกัน และสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในทีมให้บรรลุเป้าหมายและสามารถของตนเอง	๑. ใช้สติ และสามารถกำหนดงานหรือสถานการณ์ที่ตนเผชิญในชีวิตประจำวัน และสถานการณ์อื่นที่ไม่คุ้นเคย ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ โดยการสังเกต สำรวจ ตรวจสอบ พร้อมอธิบายเหตุผลและที่มาของข้อสรุปของตน แล้ววิเคราะห์ จับใจความสำคัญ และสรุปข้อคิด ตัดสินใจดำเนินการในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมกับวัย โดยเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตน รวมทั้งฝึกการพูด คุย รับฟังสมาชิกในทีม ตลอดเวลาในการทำงานร่วมกัน และสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในทีมให้บรรลุเป้าหมายและสามารถของตนเอง

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๒. ตัดสินใจออกแบบและแก้ปัญหาการใช้จ่ายเงินและออมอย่างเหมาะสม โดยร่วมกับครอบครัวในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน จัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของ การใช้จ่ายอย่างรู้เท่าทัน ข้อมูลข่าวสาร โดยคำนึงถึงที่มาของรายได้ของครอบครัว และผลที่อาจเกิดในอนาคตที่เกิดสืบเนื่องจาก การใช้จ่ายในปัจจุบัน ลงมือปฏิบัติ ประเมิน ปรับปรุงและสรุปบทเรียน ด้วยความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของครอบครัว	๒. ตัดสินใจเรื่องการใช้จ่ายเงินและออมอย่างเหมาะสม โดยร่วมกับครอบครัวในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน จัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของการใช้จ่ายอย่างรู้เท่าทัน ข้อมูลข่าวสาร โดยคำนึงถึงที่มาของรายได้ของครอบครัว และผลที่อาจเกิดในอนาคตที่เกิดสืบเนื่องจากการใช้จ่ายในปัจจุบัน ลงมือปฏิบัติ และ มีการประเมินอย่างรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของครอบครัว รับผิดชอบในฐานะสมาชิกของครอบครัว และโรงเรียน	๒. แก้ปัญหาการใช้จ่ายเงินและออมอย่างเหมาะสม โดยร่วมกับครอบครัวในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน จัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของการใช้จ่ายอย่างรู้เท่าทัน ข้อมูลข่าวสาร โดยคำนึงถึงที่มาของรายได้ของครอบครัว และผลที่อาจเกิดในอนาคตที่เกิดสืบเนื่องจากการใช้จ่ายในปัจจุบัน ลงมือปฏิบัติ ประเมิน ปรับปรุง และสรุปบทเรียน อย่างรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของครอบครัว	๒. ออกแบบและแก้ปัญหาการใช้จ่ายเงินและออมอย่างเหมาะสม โดยร่วมกับครอบครัวในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน จัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของการใช้จ่ายอย่างรู้เท่าทัน ข้อมูลข่าวสาร โดยคำนึงถึงที่มาของรายได้ของครอบครัว และผลที่อาจเกิดในอนาคตที่เกิดสืบเนื่องจากการใช้จ่ายในปัจจุบัน ลงมือปฏิบัติ ประเมิน ปรับปรุงและสรุปบทเรียน ด้วยความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของครอบครัว
๓. ตัดสินใจออกแบบ และสร้างผลงานในการแก้ปัญหา การใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวัน และร่วมกับผู้เกี่ยวข้องโดยกำหนดเป้าหมาย วางแผน สร้างข้อตกลง และ ลงมือปฏิบัติ ในการจัดการทรัพยากรของตนเอง ครอบครัว และโรงเรียนอย่างประยุทธ์ คุ้มค่า และพอเพียงอย่าง	๓. ตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล การใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวัน และร่วมกับผู้เกี่ยวข้องโดยกำหนดเป้าหมาย วางแผน สร้างข้อตกลง และ ลงมือปฏิบัติ ในการจัดการทรัพยากรของตนเอง ครอบครัว และโรงเรียนอย่างประยุทธ์ คุ้มค่า และพอเพียง	๓. ออกแบบในการแก้ปัญหา การใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวัน ร่วมกับทีมและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยร่วมตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน สร้างข้อตกลง ลงมือปฏิบัติ ประเมิน ปรับปรุงและสรุปบทเรียน ในการจัดการทรัพยากรของตนเอง ครอบครัว และโรงเรียนอย่างประยุทธ์ คุ้มค่า และพอเพียง อย่าง	๓. ออกแบบ และสร้างผลงานในการแก้ปัญหา การใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวัน ร่วมกับทีมและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยร่วมตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน สร้างข้อตกลง ลงมือปฏิบัติ ประเมิน ปรับปรุงและสรุปบทเรียน ใน การจัดการทรัพยากรของตนเอง ครอบครัว และโรงเรียนอย่างประยุทธ์ คุ้มค่า และพอเพียง ด้วยความรับผิดชอบ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั่วขั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ด้วยความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของครอบครัว และโรงเรียน		รับผิดชอบในฐานะสมาชิกของครอบครัว และโรงเรียน	ในฐานะสมาชิกของครอบครัว และโรงเรียน
๔. นำเสนอเรื่องราวด้วยภาษาของตนเองที่แสดงถึงลำดับเหตุการณ์ ความต่อเนื่องและความเปลี่ยนแปลง ที่เขื่อมโยงอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของเรื่องราวเกี่ยวกับจังหวัด และพัฒนาการของสถาบัน พระมหากษัตริย์ กับภูมิภาคที่ตนอาศัยอยู่ ประเทศไทย และพัฒนาการของสถาบันพระมหากษัตริย์ กับชาติไทย ที่ได้มาจากการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ ประเมินข้อมูล หลักฐานจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายโดยไม่ใช้อคติ โดยใช้เครื่องมือ สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูลอย่างง่ายในการทำงานและแก้ปัญหาร่วมกันเป็นทีมกับเพื่อนตามบทบาทหน้าที่ ด้วยความรับผิดชอบและความมุ่งมั่นจนงานสำเร็จ	๔. นำเสนอเรื่องราวด้วยภาษาของตนเองที่แสดงถึงลำดับเหตุการณ์ ความต่อเนื่องและความเปลี่ยนแปลง ที่เขื่อมโยงอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของเรื่องราวเกี่ยวกับจังหวัด และพัฒนาการของสถาบัน พระมหากษัตริย์ กับภูมิภาคที่ตนอาศัยอยู่ และชาติไทย ที่ได้มาจากการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ ประเมินข้อมูล หลักฐานจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายโดยไม่ใช้อคติ โดยใช้เครื่องมือ สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูลอย่างง่ายในการทำงานและแก้ปัญหาร่วมกันเป็นทีมกับเพื่อนตามบทบาทหน้าที่ ด้วยความรับผิดชอบและความมุ่งมั่นจนงานสำเร็จ	๔. นำเสนอเรื่องราวด้วยภาษาของตนเองที่แสดงถึงลำดับเหตุการณ์ ความต่อเนื่องและความเปลี่ยนแปลง ที่เขื่อมโยงอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของเรื่องราวเกี่ยวกับจังหวัด และพัฒนาการของสถาบัน พระมหากษัตริย์ กับชาติไทย ที่ได้มาจากการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ ประเมินข้อมูล หลักฐานจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายโดยไม่ใช้อคติ โดยใช้เครื่องมือ สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูลอย่างง่ายในการทำงานและแก้ปัญหาร่วมกันเป็นทีมกับเพื่อนตามบทบาทหน้าที่ ด้วยความรับผิดชอบและความมุ่งมั่นจนงานสำเร็จ	
๕. บอกเล่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ ความคิดและความรู้สึกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามประเภทนี้ วัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรม	๕. บอกเล่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ ความคิดและความรู้สึกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามประเภทนี้ วัฒนธรรมท้องถิ่นโดย	๕. บอกเล่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ ความคิดและความรู้สึกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามประเภทนี้ วัฒนธรรมหลักของชาติโดย	๕. บอกเล่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ ความคิดและความรู้สึกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามประเภทนี้ วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นขั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประณีตศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประณีตศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประณีตศึกษาปีที่ ๖
หลักของชาติโดยแสดงออกถึงการเห็นคุณค่า ในเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและชาติและการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติที่แตกต่างหลากหลาย	แสดงออกถึงการเห็นคุณค่า ในเอกลักษณ์ ของท้องถิ่นและชาติ	แสดงออกถึงการเห็นคุณค่า ในเอกลักษณ์ ของท้องถิ่นและชาติ	วัฒนธรรมหลักของชาติโดยแสดงออกถึง การเห็นคุณค่า ในเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และชาติและการยอมรับความคิด ความ เชื่อและการปฏิบัติที่แตกต่างหลากหลาย
๖. ร่วมกับเพื่อนทำงานเป็นทีมในการสร้างสรรค์ต่อยอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญา ท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและสังคมไทย	๖. ร่วมกับเพื่อนทำงานเป็นทีมในการสร้างสรรค์ต่อยอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	๖. ร่วมกับเพื่อนทำงานเป็นทีมในการสร้างสรรค์ต่อยอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	๖. ร่วมกับเพื่อนทำงานเป็นทีมในการสร้างสรรค์ต่อยอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการพัฒนาสังคมไทย
๗. ติดตามข่าวสาร ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ผลกระทบของเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาและเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยในภูมิภาคต่าง ๆ และประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยเคารพความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้คนในแต่ละท้องถิ่นของไทย และประเทศไทยเพื่อนบ้าน	๗. ติดตามข่าวสาร ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ผลกระทบของเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาและเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยในภูมิภาคต่าง ๆ และประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยเคารพความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้คนในแต่ละท้องถิ่นของไทย	๗. ติดตามข่าวสาร ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ผลกระทบของเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาและเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยในภูมิภาคต่าง ๆ ด้วยเคารพความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้คนในแต่ละท้องถิ่นของไทย	๗. ติดตามข่าวสาร ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ผลกระทบของเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาและเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยในภูมิภาคต่าง ๆ ด้วยเคารพความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน ด้วยเคารพความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม
๘. ตั้งคำถาม สืบค้น วิเคราะห์และสรุป ข้อมูลวิถีการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด ภูมิภาคที่ตนอาศัยอยู่ และประเทศไทย ที่เป็นผลมาจากการอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้วยการใช้ภูมิ	๘. ตั้งคำถาม สืบค้น วิเคราะห์และสรุป ข้อมูลวิถีการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด ที่เป็นผลมาจากการอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้วยการใช้ภูมิ	๘. ตั้งคำถาม สืบค้น วิเคราะห์และสรุป ข้อมูลวิถีการดำเนินชีวิตของคนในภูมิภาคที่ ตนเองอาศัยอยู่ ที่เป็นผลมาจากการอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้วยการใช้ภูมิ	๘. ตั้งคำถาม สำรวจ สืบค้น วิเคราะห์และสรุป ข้อมูลวิถีการดำเนินชีวิตของคนในภูมิภาคในประเทศไทย ที่เป็นผลมาจากการอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้วยการใช้ภูมิ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั่วขั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ทางกายภาพ ด้วยการใช้แผนที่ รูปถ่าย ภาพถ่ายทางอากาศและภาพจากดาวเทียม ด้วยความเข้าใจอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต	สารสนเทศจากแผนที่ รูปถ่าย ภาพถ่ายทางอากาศและภาพจากดาวเทียม ด้วยความเข้าใจอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต	สารสนเทศจากแผนที่ รูปถ่าย ภาพถ่ายทางอากาศและภาพจากดาวเทียม ด้วยความเข้าใจอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต	สารสนเทศจากแผนที่ รูปถ่าย ภาพถ่ายทางอากาศและภาพจากดาวเทียม ด้วยความเข้าใจอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต
๙. ติดตามข่าวสาร ตรวจสอบข้อมูลคาดการณ์แนวโน้มและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณประโยชน์ระดับโรงเรียน หรือชุมชนโดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นในการป้องกัน แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และรับมือกับภัยพิบัติในจังหวัด ภูมิภาคที่ ton อาศัยอยู่ และประเทศไทย โดยร่วมกัน รับปัญหา ออกแบบสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ออกแบบแผนการแก้ปัญหาที่ประยุกต์ใช้แนวคิดที่หลากหลายและเป็นไปได้ตามบริบท ด้วยความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด	๙. ติดตามข่าวสาร ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์แนวโน้มและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณูปโภคระดับโรงเรียนหรือชุมชนในการป้องกัน แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และรับมือกับภัยพิบัติในจังหวัด โดยร่วมกัน รับปัญหา ออกแบบแผนการแก้ปัญหาที่ประยุกต์ใช้แนวคิดที่หลากหลายและเป็นไปได้ตามบริบท ด้วยความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด	๙. ติดตามข่าวสาร ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์แนวโน้มและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณูปโภคระดับโรงเรียนหรือชุมชนโดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นในการป้องกัน แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และรับมือกับภัยพิบัติในภูมิภาคที่ ton อาศัยอยู่ โดยร่วมกัน รับปัญหา ออกแบบแผนการแก้ปัญหาที่ประยุกต์ใช้แนวคิดที่หลากหลายและเป็นไปได้ตามบริบท ด้วยความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด	๙. ติดตามข่าวสาร ตรวจสอบข้อมูล คาดการณ์แนวโน้มและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณูปโภคระดับโรงเรียนหรือชุมชนโดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นในการป้องกัน แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และรับมือกับภัยพิบัติในภูมิภาคที่ ton อาศัยอยู่ โดยร่วมกัน รับปัญหา ออกแบบแผนการแก้ปัญหาที่ประยุกต์ใช้แนวคิดที่หลากหลายและเป็นไปได้ตามบริบท ด้วยความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการดำเนินชีวิตของคนในประเทศ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
		<p>ไทย ที่ เป็นผลมาจากการอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้วยการใช้ภูมิสารสนเทศจากแผนที่ รูปถ่าย ภาพถ่ายทางอากาศและภาพจากดาวเทียม ด้วยความเข้าใจอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ดำเนินชีวิตของคนในภูมิภาคที่ตนเองอาศัยอยู่</p>	
๑๐. ใช้กลวิธีในการสื่อสารได้อย่างให้เกียรติ เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ พูด คุย รับฟัง และแสดงท่าทางอย่างเป็นมิตรและจริงใจ แสดงทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง อย่างมีเหตุผลโดยใช้กระบวนการประชาธิปไตย แสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) เคารพในความแตกต่าง หลากหลายและช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยโดยวิเคราะห์ จับใจความสำคัญ สรุปข้อคิด จากการสังเกต สำรวจ ตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่	๑๐. ใช้กลวิธีสื่อสารผ่านสื่อและช่องทาง การสื่อสารได้เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ พูด และแสดงออกหรือปฏิบัติ เชิงบวกอย่างเป็นมิตรและจริงใจ แสดงทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างมีเหตุผลโดยคำนึงถึงประชาธิปไตย แสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) ยอมรับความแตกต่าง หลากหลายและช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนโดยจับประเด็นที่เป็นข้อมูล	<p>๑๐. ใช้กลวิธีสื่อสารผ่านสื่อและช่องทาง การสื่อสารได้เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ พูด คุย รับฟัง และแสดงท่าทางอย่างเป็นมิตรและจริงใจ แสดงทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างมีเหตุผลโดยใช้กระบวนการประชาธิปไตย แสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) เคารพในความแตกต่างหลากหลายและช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยโดยวิเคราะห์ จับใจความสำคัญ สรุปข้อคิด จากการสังเกต สำรวจ ตรวจสอบ และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจาก</p>	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๖
นำเข้าสู่ ลูกต้อง พร้อมอธิบายเหตุผล ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่นโดยใช้อคติ แบ่งปันสิ่งของต่าง ๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม	ข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้อง สังเกต สำรวจตรวจสอบ พร้อมอธิบายเหตุผลและที่มาของข้อสรุป ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่น แบ่งปันสิ่งของต่าง ๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม	ข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้อง สังเกต สำรวจตรวจสอบ พร้อมอธิบายเหตุผลและที่มาของข้อสรุป ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่น แบ่งปันสิ่งของต่าง ๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม	แหล่งข้อมูลที่นำเข้าสู่ ลูกต้อง พร้อมอธิบายเหตุผล ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่นโดยใช้อคติ แบ่งปันสิ่งของต่าง ๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม
๑๑. ปฏิบัติด้วยสุกต้องตามบทบาทหน้าที่ ระเบียบ กฎ กฎหมาย และแนวปฏิบัติอย่างรับผิดชอบ แสดงออกถึงการเคารพสถาบันหลักและสัญลักษณ์ของชาติไทย กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ระดับโรงเรียนหรือชุมชนโดยพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ข้อจำกัดและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นด้วยความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกของชุมชนตามกำลังของตนโดยสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทและสนับสนุนการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย	๑๑. ปฏิบัติด้วยสุกต้องตามบทบาทหน้าที่ ระเบียบ กฎ กฎหมาย และแนวปฏิบัติอย่างรับผิดชอบ แสดงออกถึงการเคารพสถาบันหลักและสัญลักษณ์ของชาติไทย ควบคุมตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ระดับโรงเรียนหรือชุมชนโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนรวมที่จะเกิดขึ้นด้วยผลกระทบต่อส่วนรวมที่จะเกิดขึ้นด้วยความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกของชุมชนตามกำลังของตนโดยสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทและช่วยเหลือผู้อื่นในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย	๑๑. ปฏิบัติด้วยสุกต้องตามบทบาทหน้าที่ ระเบียบ กฎ กฎหมาย และแนวปฏิบัติอย่างรับผิดชอบ แสดงออกถึงการเคารพสถาบันหลักและสัญลักษณ์ของชาติไทย ควบคุมตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ระดับโรงเรียนหรือชุมชนโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนรวมที่จะเกิดขึ้นด้วยความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกของชุมชนตามกำลังของตนโดยสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทและช่วยเหลือผู้อื่นในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย	๑๑. ปฏิบัติด้วยสุกต้องตามบทบาทหน้าที่ ระเบียบ กฎ กฎหมาย และแนวปฏิบัติอย่างรับผิดชอบ แสดงออกถึงการเคารพสถาบันหลักและสัญลักษณ์ของชาติไทย กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ระดับโรงเรียนหรือชุมชนโดยพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ข้อจำกัดและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นด้วยความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกของชุมชนตามกำลังของตนโดยสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทและสนับสนุนการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
๑๒. เลือกใช้เครื่องมือ สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการรวมทั้งร่วบรวม ตรวจสอบความ	๑๒. เลือกใช้เครื่องมือ สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการรวมทั้งร่วบรวม ตรวจสอบความ	๑๒. เลือกใช้เครื่องมือ สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการรวมทั้งร่วบรวม ตรวจสอบความ	๑๒. เลือกใช้เครื่องมือ สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลในการสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการรวมทั้งร่วบรวม ตรวจสอบความ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๖
<p>น่าเชื่อถือของข้อมูล สารสนเทศ ประเมิน ข้อมูลหลักฐานจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย อย่างเหมาะสม เพื่อค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนในชีวิต ชุมชน หรือสังคม ด้วยความรับผิดชอบและมุ่งมั่น โดยวิเคราะห์ข้อมูล จริง ข้อมูลเท็จ ข้อมูลบิดเบือน หรือข้อมูลที่มุ่งร้ายในโลกออนไลน์ ที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ จับใจความสำคัญ สรุปข้อคิด นำเสนอผลจากการศึกษาค้นคว้า และจัดการเวลาและสถานที่ ควบคุมตนเองในการใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวโดยการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างโลกจริงและโลกเสมือนอย่างระมัดระวัง เข้าใจผลกระทบของสื่อสารสนเทศที่มีต่อตนเองและผู้อื่นด้วยความเชื่อใจในความแตกต่างหลากหลาย และมีเหตุผล</p>	<p>น่าเชื่อถือของข้อมูล สารสนเทศ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายอย่างเหมาะสม เพื่อค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิต ภายใต้คำแนะนำของผู้ใหญ่ ด้วยความรับผิดชอบและมุ่งมั่น โดยจับใจความสำคัญ จากการศึกษาค้นคว้า แยกแยะข้อมูลจริง ข้อมูลเท็จ ข้อมูลบิดเบือน หรือข้อมูลที่มุ่งร้ายในโลกออนไลน์ ที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และจัดการเวลาและสถานที่ ควบคุมตนเองในการใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวโดยการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างโลกจริงและโลกเสมือนอย่างระมัดระวัง เข้าใจผลกระทบของสื่อสารสนเทศที่มีต่อตนเองและผู้อื่นด้วยความเชื่อใจและมีเหตุผล</p>	<p>น่าเชื่อถือของข้อมูล สารสนเทศ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายอย่างเหมาะสม เพื่อค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชุมชน หรือสังคม ด้วยความรับผิดชอบและมุ่งมั่น โดยจับใจความสำคัญ จากการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูลจริง ข้อมูลเท็จ ข้อมูลบิดเบือน หรือข้อมูลที่มุ่งร้ายในโลกออนไลน์ ที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสังคม ชุมชน ท้องถิ่น และจัดการเวลาและสถานที่ ควบคุมตนเองในการใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวโดยการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างโลกจริงและโลกเสมือนอย่างระมัดระวัง เข้าใจผลกระทบของสื่อสารสนเทศที่มีต่อตนเองและผู้อื่นด้วยความมีเหตุผล เข้าใจและเคารพความแตกต่าง</p>	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ขั้นปัจจุบันที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ขั้นปัจจุบันที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ขั้นปัจจุบันที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ขั้นปัจจุบันที่ ๖
<p>๓. สร้างและเผยแพร่สารสนเทศให้กับบุคคลรอบตัวได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารในชีวิตประจำวันเหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ โดยเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตนและผู้อื่นเพื่อนำเสนอเรื่องราวด้วยภาษาของตนเอง โดยร่วมกันค้นหาคำตอบจากสารสนเทศ แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ถูกต้องและมีข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุน เพื่อตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิตด้วยความรับผิดชอบ รวมทั้งใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ด้วยความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เห็นในสื่อดิจิทัลและในชีวิตจริง</p>	<p>๓. สร้างและเผยแพร่สารสนเทศให้กับบุคคลรอบข้างได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารเหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ โดยเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตนและผู้อื่นเพื่อนำเสนอเรื่องราวด้วยภาษาของตนเอง โดยร่วมกันค้นหาคำตอบจากสารสนเทศ แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และถูกต้อง เพื่อตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิต ด้วยความรับผิดชอบ รวมทั้งใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ด้วยความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เห็นในสื่อดิจิทัลและในชีวิตจริง</p>	<p>๓. สร้างและเผยแพร่สารสนเทศให้กับบุคคลรอบข้างได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารเหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ โดยเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตนและผู้อื่นเพื่อนำเสนอเรื่องราวด้วยภาษาของตนเอง โดยร่วมกันค้นหาคำตอบจากสารสนเทศ แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และถูกต้อง เพื่อตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิต ชุมชน หรือสังคม ด้วยความกระตือรือร้น มีจริยธรรม และจิตสำนึกราบร้อย รวมทั้งใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ด้วยความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เห็นในสื่อดิจิทัลและในชีวิตจริง</p>	<p>๓. สร้างและเผยแพร่สารสนเทศให้กับบุคคลรอบตัวได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารในชีวิตประจำวันเหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ โดยเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตนและผู้อื่นเพื่อนำเสนอเรื่องราวโดยสรุปด้วยภาษาของตนเอง โดยการร่วมกันค้นหาคำตอบจากสารสนเทศ แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และถูกต้อง และมีข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุน เพื่อตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ หรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนในชุมชน หรือสังคม ด้วยความกระตือรือร้น มุ่งมั่น มีจริยธรรม และจิตสำนึกราบร้อย รวมทั้งใช้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว และชุมชน ด้วยความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เห็นในสื่อดิจิทัลและในชีวิตจริง</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
			วัฒนธรรมที่เห็นในสื่อดิจิทัลและในชีวิตจริง

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

๑.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๑

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้		สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสืบทอด และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงาน เป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิทยาการ อย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)			
		SM ๓.๑	SM ๓.๒	SM ๓.๓	SM ๓.๔	IHT ๓.๑	IHT ๓.๒	IHT ๓.๓	IHT ๓.๔	CM ๓.๑	CM ๓.๒	CM ๓.๓	CM ๓.๔	TC ๓.๑	TC ๓.๒	TC ๓.๓	AC ๓.๑	AC ๓.๒	AC ๓.๓	AC ๓.๔	SLNS ๓.๑	SLNS ๓.๒	SLNS ๓.๓		
๑. การอธิบาย ปรากฏการณ์ เชิงวิทยาศาสตร์	SCI ๑.๑.๑					●				●															
	SCI ๑.๑.๒									●	●	●													
	SCI ๑.๑.๓					●		●		●	●														
๒. การออกแบบ และประเมิน วิธีการสืบสืบทอด ทาง วิทยาศาสตร์	SCI ๑.๒.๑					●									●	●	●								
	SCI ๑.๒.๒					●	●	●							●	●	●								
	SCI ๑.๒.๓					●	●	●	●		●	●			●	●	●								
๓. การค้นคว้า และประเมิน ข้อมูล สารสนเทศทาง วิทยาศาสตร์ ใน การตัดสินใจ	SCI ๑.๓.๑					●	●			●								●	●	●					
	SCI ๑.๓.๒					●	●	●		●					●	●	●		●	●	●				
	SCI ๑.๓.๓					●	●		●		●	●	●					●	●	●					

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้	สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสืบทอด และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงาน เป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิทยาการ อย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)			
	SM ๓.๑	SM ๓.๒	SM ๓.๓	SM ๓.๔	IHT ๓.๑	IHT ๓.๒	IHT ๓.๓	IHT ๓.๔	CM ๓.๑	CM ๓.๒	CM ๓.๓	CM ๓.๔	TC ๓.๑	TC ๓.๒	TC ๓.๓	AC ๓.๑	AC ๓.๒	AC ๓.๓	AC ๓.๔	SLNS ๓.๑	SLNS ๓.๒	SLNS ๓.๓		
และการ แสดงออกเชิง พฤติกรรม																								
๔. การบูรณา การความรู้ทาง วิทยาศาสตร์ เพื่อสร้างสรรค์ นวัตกรรม	SCI ๑.๔.๑				●			●	●	●					●	●	●		●	●	●	●	●	●
	SCI ๑.๔.๒				●	●	●	●	●	●		●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
น้ำหนักการพัฒนา					๒	๘	๗	๒	๗	๒	๕	๔		๕	๕	๕	๓	๕	๕	๕	๒	๑	๒	

๑.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๑. สร้างหรือเลือกคำอธิบายโดยทั่วไป ของกระบวนการที่คุณเคยเกี่ยวกับสิ่ง รอบตัว กิจวัตรประจำวัน หรือการเล่น ^{โดยใช้หลักฐานจากการสังเกตและ การเก็บรวบรวมข้อมูล}	๑. สร้างหรือเลือกคำอธิบายโดยทั่วไป ^{ของกระบวนการที่คุณเคยเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว กิจวัตรประจำวัน หรือการเล่นโดยใช้หลักฐานจากการสังเกตและ การเก็บรวบรวมข้อมูล}	๑. สร้างหรือเลือกคำอธิบายโดยทั่วไป ^{ของกระบวนการที่คุณเคยเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว กิจวัตรประจำวัน หรือการเล่นโดยใช้หลักฐานจากการสังเกตและ การเก็บรวบรวมข้อมูล}	๑. สร้างหรือเลือกคำอธิบายโดยทั่วไป ^{ของกระบวนการที่คุณเคยเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว กิจวัตรประจำวัน หรือการเล่นโดยใช้หลักฐานจากการสังเกตและ การเก็บรวบรวมข้อมูล}
๒. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบของสิ่งต่างๆ ที่เป็น ^{รูปธรรมซึ่งพบรหัสในชีวิตประจำวันได้}	๒. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ ^{ของสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมซึ่งพบรหัสในชีวิตประจำวันได้อย่างชัดเจน}	๒. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบของสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมซึ่ง ^{พบรหัสในชีวิตประจำวันได้อย่างชัดเจน}	๒. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบของสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมซึ่ง ^{พบรหัสในชีวิตประจำวันได้อย่างชัดเจน}

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
อย่างชัดเจนและเห็นความสัมพันธ์กัน ในภาพรวม			พบที่เน้นชีวิตประจำวันได้อย่างชัดเจนและเห็นความสัมพันธ์กันในภาพรวม
๓. เลือกตัวแทนในการสื่อความหมายทางวิทยาศาสตร์ ที่หลากหลายและเหมาะสมประกอบการอธิบายทางวิทยาศาสตร์ โดยนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	๓. เลือกตัวแทนในการสื่อความหมายทางวิทยาศาสตร์ ที่หลากหลายประกอบการอธิบายทางวิทยาศาสตร์	๓. เลือกตัวแทนในการสื่อความหมายทางวิทยาศาสตร์ ที่หลากหลายประกอบการอธิบายทางวิทยาศาสตร์	๓. เลือกตัวแทนในการสื่อความหมายทางวิทยาศาสตร์ ที่หลากหลายและเหมาะสมประกอบการอธิบายทางวิทยาศาสตร์ โดยนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
๔. สังเกต ตั้งคำถาม ต่อไปนี้การณ์ รอบตัวและออกแบบวิธีการสืบส่องทางวิทยาศาสตร์จากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิตประจำวันและในชุมชนด้วยการใช้ประสាឩสัมผัสทั้ง ๕ ผ่านการร่วมตัดสินใจ และปฏิบัติงานร่วมกับทีม	๔. สังเกต ตั้งคำถาม ต่อไปนี้การณ์ รอบตัวและออกแบบวิธีการสืบส่องทางวิทยาศาสตร์จากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิตประจำวันได้ด้วยการใช้ประสាឩสัมผัสทั้ง ๕ ผ่านการร่วมตัดสินใจ และปฏิบัติงานร่วมกับทีม	๔. สังเกต ตั้งคำถาม ต่อไปนี้การณ์ รอบตัวและออกแบบวิธีการสืบส่องทางวิทยาศาสตร์จากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิตประจำวันได้ด้วยการใช้ประสាឩสัมผัสทั้ง ๕ ผ่านการร่วมตัดสินใจ และปฏิบัติงานร่วมกับทีม	๔. สังเกต ตั้งคำถาม ต่อไปนี้การณ์ รอบตัวและออกแบบวิธีการสืบส่องทางวิทยาศาสตร์จากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนในชีวิตประจำวันและในชุมชนได้ด้วยการใช้ประสាឩสัมผัสทั้ง ๕ ผ่านการร่วมตัดสินใจ และปฏิบัติงานร่วมกับทีม
๕. ร่วมกันสร้างแผนภาพหรือแบบจำลอง อย่างง่าย ตลอดจนตีความหมายข้อมูลที่ได้ จากกระบวนการสืบส่องและสร้างข้อสรุปทางวิทยาศาสตร์อย่างสมเหตุสมผล	๕. ร่วมกันตีความหมายข้อมูลที่ได้จากกระบวนการสืบส่องและสร้างข้อสรุปทางวิทยาศาสตร์อย่างสมเหตุสมผล	๕. ร่วมกันสร้างแผนภาพหรือแบบจำลอง อย่างง่าย ตลอดจนตีความหมายข้อมูลที่ได้ จากกระบวนการสืบส่องและสร้างข้อสรุปทางวิทยาศาสตร์อย่างสมเหตุสมผล	๕. ร่วมกันสร้างแผนภาพหรือแบบจำลอง อย่างง่าย ตลอดจนตีความหมายข้อมูลที่ได้ จากกระบวนการสืบส่องและสร้างข้อสรุปทางวิทยาศาสตร์อย่างสมเหตุสมผล

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๖. ร่วมกันสืบค้นและคัดเลือกข้อมูลสารสนเทศจากฐานข้อมูลที่หลากหลาย จากประเด็นปัญหาในสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนโดยการแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผลและมีข้อมูลที่นาเชื่อถือสนับสนุน	๖. ร่วมกันสืบค้นและคัดเลือกข้อมูลสารสนเทศจากฐานข้อมูลที่หลากหลาย จากประเด็นปัญหาในสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อน	๖. ร่วมกันสืบค้นและคัดเลือกข้อมูลสารสนเทศจากฐานข้อมูลที่หลากหลาย จากประเด็นปัญหาในสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อน โดยการแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผลและมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือสนับสนุน	๖. ร่วมกันสืบค้นและคัดเลือกข้อมูลสารสนเทศจากฐานข้อมูลที่หลากหลาย จากประเด็นปัญหาในสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนโดยการแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผลและมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือสนับสนุน
๗. ร่วมกันใช้การให้เหตุผลที่สมเหตุสมผล ด้วยการร่วมตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกับทีมงาน งานสำเร็จทั้งนี้เพื่อนำมาสร้างข้อสรุปและใช้ข้อมูลสนับสนุนในการตัดสินใจ	๗. ร่วมกันใช้การให้เหตุผลที่สมเหตุสมผล ด้วยการร่วมตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกับทีมงานสำเร็จทั้งนี้เพื่อนำมาสร้างข้อสรุปและใช้ข้อมูลสนับสนุนในการตัดสินใจ	๗. ร่วมกันใช้การให้เหตุผลที่สมเหตุสมผล ด้วยการร่วมตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกับทีมงานสำเร็จทั้งนี้เพื่อนำมาสร้างข้อสรุปและใช้ข้อมูลสนับสนุนในการตัดสินใจ	๗. ร่วมกันใช้การให้เหตุผลที่สมเหตุสมผล ด้วยการร่วมตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกับทีมงานสำเร็จทั้งนี้เพื่อนำมาสร้างข้อสรุปและใช้ข้อมูลสนับสนุนในการตัดสินใจ
๘. ร่วมกันระบุสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองและร่วมกันออกแบบและวางแผนการแก้ปัญหาอย่างง่าย โดยทางออกร่วมกันกับเพื่อน และครู ในการแก้ปัญหา หรือความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล	๘. ร่วมกันระบุสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองหรือบ้าน และร่วมกันออกแบบและวางแผนการแก้ปัญหาอย่างง่ายโดยวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของศาสตร์ต่าง ๆ โดย ทางออกร่วมกันกับเพื่อน และครู ในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล ผ่านการใช้กระบวนการสืบสອบททางวิทยาศาสตร์และกระบวนการออกแบบในการหาวิธีแก้ปัญหา หรือสร้างนวัตกรรมในชีวิตประจำวัน	๘. ร่วมกันระบุสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเอง บ้าน หรือโรงเรียน และร่วมกันออกแบบและวางแผนการแก้ปัญหาอย่างง่ายโดยวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของศาสตร์ต่าง ๆ โดย ทางออกร่วมกันกับเพื่อน และครู ในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล ผ่านการใช้กระบวนการสืบสອบททางวิทยาศาสตร์และกระบวนการออกแบบในการหาวิธีแก้ปัญหาหรือสร้างนวัตกรรมในชีวิตประจำวัน	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
แก้ปัญหาหรือสร้างวัตกรรมในชีวิตประจำวัน			
๙.ร่วมกันวิเคราะห์ ประเมินแนวทางการแก้ปัญหาด้วยการพัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม	๙. ร่วมกันวิเคราะห์ ประเมินแนวทางการแก้ปัญหาด้วยการพัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์	๙. ร่วมกันวิเคราะห์ ประเมินแนวทางการแก้ปัญหาด้วยการพัฒนาศักยภาพตนเอง เพื่อปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์	๙. ร่วมกันวิเคราะห์ ประเมินแนวทางการแก้ปัญหาด้วยการพัฒนาศักยภาพตนเอง เพื่อปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม

๒) จดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

๒.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๒

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้	สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสืบทะ และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิทยาการอย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)				
	SM ๔.๑	SM ๔.๒	SM ๔.๓	SM ๔.๔	IHT ๔.๑	IHT ๔.๒	IHT ๔.๓	IHT ๔.๔	CM ๔.๑	CM ๔.๒	CM ๔.๓	CM ๔.๔	TC ๔.๑	TC ๔.๒	TC ๔.๓	TC ๔.๔	AC ๔.๑	AC ๔.๒	AC ๔.๓	AC ๔.๔	SLNS ๔.๑	SLNS ๔.๒	SLNS ๔.๓	SLNS ๔.๔	
สร้างสรรค์ นวัตกรรม	SCI ๔.๔.๓			●			●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	SCI ๔.๔.๔			●			●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
น้ำหนักการพัฒนา				๔	๘	๗	๔	๙	๕	๖	๕	๙	๕	๗	๗	๗	๗	๔	๔	๔	๔	๓	๔	๔	๔

๒.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑. สร้างหรือเลือกคำอธิบายปรากฏการณ์ที่คุ้นเคยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนในชีวิต ชุมชน หรือสังคม โดยใช้หลักฐานจากการสังเกต การเก็บรวบรวม ข้อมูลหรือการทดลอง	๑. สร้างหรือเลือกคำอธิบายปรากฏการณ์ที่คุ้นเคยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนในชีวิต ชุมชน หรือสังคม โดยใช้หลักฐานจากการสังเกต การเก็บรวบรวม ข้อมูลหรือการทดลอง	๑. สร้างหรือเลือกคำอธิบายปรากฏการณ์ที่คุ้นเคยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนในชีวิต ชุมชน หรือสังคม โดยใช้หลักฐานจากการสังเกต การเก็บรวบรวม ข้อมูลหรือการทดลอง	๑. สร้างหรือเลือกคำอธิบายปรากฏการณ์ที่คุ้นเคยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนในชีวิต ชุมชน หรือสังคม โดยใช้หลักฐานจากการสังเกต การเก็บรวบรวม ข้อมูลหรือการทดลอง

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๖
เพื่อนำมาสนับสนุนการตัดสินใจของตนเอง และชี้แจงสังคม และต่อยอดในการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน		กระบวนการทำงาน ทั้งนี้เพื่อนำมาสนับสนุนการตัดสินใจของตนเองและชี้แจงสังคม	กระบวนการทำงาน ทั้งนี้เพื่อนำมาสนับสนุนการตัดสินใจของตนเองและชี้แจงสังคมและต่อยอดในการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน
๙. ร่วมกันระบุปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว โรงเรียน หรือชุมชน และร่วมกันออกแบบแนวทางหรือแก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรม ให้เกิดความสมดุล โดยใช้แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ ผ่านการใช้กระบวนการสืบสอบททางวิทยาศาสตร์และกระบวนการออกแบบใน การหาวิธีแก้ปัญหาหรือสร้างนวัตกรรมในชีวิตประจำวัน	๙. ร่วมกันระบุปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตนเองหรือครอบครัว และร่วมกันออกแบบแนวทางหรือแก้ปัญหา โดยใช้แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ ผ่านการใช้กระบวนการสืบสอบททางวิทยาศาสตร์และกระบวนการออกแบบใน การหาวิธีแก้ปัญหาหรือสร้างนวัตกรรมในชีวิตประจำวัน	๙. ร่วมกันระบุปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัวหรือโรงเรียน และร่วมกันออกแบบแนวทางหรือแก้ปัญหาที่ทำให้เกิดความสมดุลที่เป็นรูปธรรม โดยใช้แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ ผ่านการใช้กระบวนการสืบสอบททางวิทยาศาสตร์และกระบวนการออกแบบใน การหาวิธีแก้ปัญหาหรือสร้างนวัตกรรมในชีวิตประจำวัน	๙. ร่วมกันระบุปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว โรงเรียน หรือชุมชน และร่วมกันออกแบบแนวทางหรือแก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรม ให้เกิดความสมดุล โดยใช้แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ ผ่านการใช้กระบวนการสืบสอบททางวิทยาศาสตร์และกระบวนการออกแบบใน การหาวิธีแก้ปัญหาหรือสร้างนวัตกรรมในชีวิตประจำวัน
๑๐. บูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการสำคัญทางวิทยาศาสตร์และ/หรือ ศาสตร์อื่น ๆ และแสวงหาทางออกแบบกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยคำนึงถึงผลกระทบของวิธีแก้ปัญหาและนวัตกรรมต่อผู้คน สังคม และสิ่งแวดล้อม	๑๐. บูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการสำคัญทางวิทยาศาสตร์และ/หรือ ศาสตร์อื่น ๆ และแสวงหาทางออกแบบกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง	๑๐. บูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการสำคัญทางวิทยาศาสตร์และ/หรือ ศาสตร์อื่น ๆ และแสวงหาทางออกแบบกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง	๑๐. บูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการสำคัญทางวิทยาศาสตร์และ/หรือ ศาสตร์อื่น ๆ และแสวงหาทางออกแบบกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยคำนึงถึงผลกระทบของวิธีแก้ปัญหาและนวัตกรรมต่อผู้คน สังคม และสิ่งแวดล้อม

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้เทคโนโลยี

๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

๑.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๑

สมรรถนะเฉพาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้	สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสืบทะ และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงาน เป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติ และวิทยาการ อย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)			
	SM ๓.๑	SM ๓.๒	SM ๓.๓	SM ๓.๔	IHT ๓.๑	IHT ๓.๒	IHT ๓.๓	IHT ๓.๔	CM ๓.๑	CM ๓.๒	CM ๓.๓	CM ๓.๔	CM ๓.๕	TC ๓.๑	TC ๓.๒	TC ๓.๓	AC ๓.๑	AC ๓.๒	AC ๓.๓	AC ๓.๔	SLNS ๓.๑	SLNS ๓.๒	SLNS ๓.๓	
TECH ๑.๔.๕								●						●	●	●						●	●	
TECH ๑.๔.๖																								●
๔. การใช้ แนวคิดเชิง คำนวน	TECH ๑.๕.๑							●							●	●	●							●
	TECH ๑.๕.๒					●			●															
	TECH ๑.๕.๓						●																	
	TECH ๑.๕.๔						●																	
	TECH ๑.๕.๕						●																	
	TECH ๑.๕.๖						●	●																
น้ำหนักการพัฒนา					๑	๒	๔	๗	๔	๑	๑	๔	๓	๒	๔	๓	๓	๒	๔	๓	๓	๒	๓	๓

๑.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๑. สืบค้น หาข้อมูลใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ น่าเชื่อถือ และใช้โปรแกรมต่างๆในการ นำเสนอ ภัณฑ์ ข้อมูล เลือกใช้ วางแผน และทำงาน แพลตฟอร์ม AI สื่อดิจิทัล และ เทคโนโลยีดิจิทัล ที่หลากหลาย ในการ สื่อสารที่เหมาะสม รับผิดชอบและเคารพ ผู้อื่น ระบุวิธีการปกป้องข้อมูลส่วนตัว ได้ เหมาะสมและปลอดภัย ออกแบบวิธีการ ป้องกันข้อมูลข่าวสารอย่างชาญฉลาด เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ในชีวิตประจำวันอย่าง ถูกวิธี จัดลำดับ แสดงขั้นตอน (อัลกอริทึม) ออกแบบโมเดล ในการทำงานหรือการ แก้ปัญหา นำเสนอผลงาน โดยใช้ กระบวนการเทคโนโลยี อย่างถูกต้อง เหมาะสม และสร้างสรรค์ เขียนโปรแกรม อย่างง่าย โดยใช้ซอฟต์แวร์ ตรวจหา ข้อผิดพลาดและปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาด ของคำสั่ง	๑. สืบค้น หาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลใกล้ตัว ที่น่าเชื่อถือ เลือกและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสื่อสาร ด้วยเครื่องมือ และวิธีการ ต่างๆ ระบุวิธีการปกป้องข้อมูลส่วนตัวได้ เลือกใช้ สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ส่วนตัว ที่ ออกแบบในชีวิตประจำวันอย่างถูกวิธี และ สร้างสรรค์ แก้ปัญหาที่ไม่ซับซ้อนด้วย ตนเองหรือเป็นทีม โดยแสดงวิธีการ แก้ปัญหาและระบุเหตุผลหรือวิธีการหา คำตอบมุ่งมั่นในการแก้ปัญหาและสนุกกับ การแก้ปัญหา ใช้การเขียนโค้ดเพื่อ แก้ปัญหาโดยใช้บัตรคำสั่งหรือสื่ออื่น ๆ จากสถานการณ์ที่กำหนด	๑. สืบค้นหาข้อมูล จัดการข้อมูลจาก แหล่งข้อมูลใกล้ตัวที่น่าเชื่อถือ นำเสนอ ภัณฑ์ ข้อมูล เลือกและใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล สื่อสาร ด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่ เหมาะสม ระบุวิธีการปกป้องข้อมูลส่วนตัว ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้าถึงแหล่งเรียนรู้อย่าง เหมาะสมและปลอดภัย เลือกใช้สิ่งของ อุปกรณ์ในชีวิตประจำวันอย่างถูกวิธี ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างของเล่น ของใช้เพื่อ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหรือการ แก้ปัญหาได้ตามความสนใจ อย่างมี ความคิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหาด้วยตนเอง หรือเป็นทีมโดยแสดงวิธีการแก้ปัญหา เขียนโค้ดเพื่อแก้ปัญหาง่ายๆ อย่าง สนุกสนาน มีเหตุผลและมุ่งมั่น	๑.สืบค้น หาข้อมูลใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ น่าเชื่อถือ และใช้โปรแกรมต่างๆในการ นำเสนอ ภัณฑ์ ข้อมูล เลือกใช้ วางแผน และทำงาน แพลตฟอร์ม AI สื่อดิจิทัล และ เทคโนโลยีดิจิทัล ที่หลากหลาย ในการ สื่อสารที่เหมาะสม รับผิดชอบและเคารพ ผู้อื่น ระบุวิธีการปกป้องข้อมูลส่วนตัว ได้ เหมาะสมและปลอดภัย ออกแบบวิธีการ ป้องกันข้อมูลข่าวสารอย่างชาญฉลาด เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ในชีวิตประจำวัน อย่างถูกวิธี จัดลำดับ แสดงขั้นตอน (อัลกอริทึม) ออกแบบโมเดล ในการ ทำงานหรือการแก้ปัญหา นำเสนอผลงาน โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยี อย่าง ถูกต้องเหมาะสม และสร้างสรรค์ เขียน โปรแกรมอย่างง่าย โดยใช้ซอฟต์แวร์ ตรวจหาข้อผิดพลาดและปรับปรุงแก้ไข ข้อผิดพลาดของคำสั่ง
๒. ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่ง ต่างๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อน สร้าง	๒. ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัย อธิบาย ความสัมพันธ์ การแก้ปัญหา ผลการ	๒.ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่ง ต่างๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อน สร้าง	๒.ค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่ง ต่างๆ หรือสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อน สร้าง

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
แผนภาพหรือแบบจำลองอย่างง่ายเพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสถานการณ์ อย่างเป็นระบบ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วยขั้นตอนหรือวิธีการอย่างง่ายไม่ซับซ้อน และอธิบายข้อสรุปประเด็นปัญหาอย่างมีเหตุผล และน่าเชื่อถือ ซึ่งอาจนำไปสู่สิ่งที่เปลี่ยนใหม่ แตกต่างจากเดิม	ตัดสินใจ เกี่ยวกับการเล่น สิ่งต่างๆ รอบตัว ชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุผล และน่าเชื่อถือ	แผนภาพหรือแบบจำลองอย่างง่ายเพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสถานการณ์ อย่างเป็นระบบ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วยขั้นตอนหรือวิธีการอย่างง่ายไม่ซับซ้อน และอธิบายข้อสรุปประเด็นปัญหาอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ	แผนภาพหรือแบบจำลองอย่างง่ายเพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสถานการณ์ อย่างเป็นระบบ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วยขั้นตอนหรือวิธีการอย่างง่ายไม่ซับซ้อน และอธิบายข้อสรุปประเด็นปัญหาอย่างมีเหตุผล และน่าเชื่อถือ ซึ่งอาจนำไปสู่สิ่งที่เปลี่ยนใหม่ แตกต่างจากเดิม
๓. สื่อสาร ด้วยภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง สื่อวิเคราะห์และเลือกใช้ช่องทางสื่อที่ เป็นประโยชน์ เพื่อประกอบการสื่อสารและสื่อความหมายได้เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ โดยเข้าใจถึงความแตกต่าง ระหว่างคนองค์กับบุคคลใกล้ตัว	๓. สื่อสาร ด้วยภาษา เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง ได้เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ	๓. สื่อสาร ด้วยภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง สื่อวิเคราะห์เพื่อประกอบการสื่อสาร และสื่อความหมายได้เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ โดยเข้าใจถึงความแตกต่าง ระหว่างคนองค์กับบุคคลใกล้ตัว	๓. สื่อสาร ด้วยภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง สื่อวิเคราะห์และเลือกใช้ช่องทางสื่อที่ เป็นประโยชน์ เพื่อประกอบการสื่อสาร และสื่อความหมายได้เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ โดยเข้าใจถึงความแตกต่าง ระหว่างคนองค์กับบุคคลใกล้ตัว
๔. ระบุสถานการณ์ที่ เป็นปัญหาใน ชีวิตประจำวันของตนเอง บ้าน หรือโรงเรียน ร่วมกันออกแบบวิเคราะห์และประเมินแนว ทางการแก้ปัญหาอย่างง่ายโดยวิเคราะห์ ความเชื่อมโยงของศาสตร์ต่าง ๆ และ คำนึงถึงผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม	๔. ระบุสถานการณ์ที่ เป็นปัญหาใน ชีวิตประจำวันของตนเอง ร่วมกันออกแบบ วิเคราะห์ และประเมินแนวทางการ แก้ปัญหาอย่างง่าย	๔. ระบุสถานการณ์ที่ เป็นปัญหาใน ชีวิตประจำวันของตนเอง บ้าน หรือ โรงเรียน ร่วมกันออกแบบวิเคราะห์และ ประเมินแนวทางการแก้ปัญหาอย่างง่าย โดยวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของศาสตร์ ต่าง ๆ	๔. ระบุสถานการณ์ที่ เป็นปัญหาใน ชีวิตประจำวันของตนเอง บ้าน หรือ โรงเรียน ร่วมกันออกแบบวิเคราะห์และ ประเมิน แนวทางการแก้ปัญหาอย่างง่าย โดยวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของศาสตร์ ต่าง ๆ และคำนึงถึงผลกระทบต่อมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๔. ร่วมตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกับทีม งานสำเร็จ ทำงานตามบทบาทหน้าที่ทั้ง การเป็นผู้นำ และสมาชิก ด้วยความ รับผิดชอบและความมุ่งมั่น พูดแสดงรู้สึก หรือความต้องการเชิงบวก ด้วยความเป็น มิตรกับในสมาชิกทีม	๔. ร่วมตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกับทีม งานสำเร็จ ทำงานตามบทบาทหน้าที่ ด้วยความรับผิดชอบและความมุ่งมั่น	๔. ร่วมตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกับทีม งานสำเร็จ ทำงานตามบทบาทหน้าที่ทั้ง การเป็นผู้นำ และสมาชิก ด้วยความ รับผิดชอบความมุ่งมั่น และความเป็นมิตร กับในสมาชิกทีม	๔. ร่วมตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกับทีม งานสำเร็จ ทำงานตามบทบาทหน้าที่ทั้ง การเป็นผู้นำ และสมาชิก ด้วยความ รับผิดชอบและความมุ่งมั่น พูดแสดงรู้สึก หรือความต้องการเชิงบวก ด้วยความเป็น มิตรกับในสมาชิกทีม

๒) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก และผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

๒.๑) จุดเน้นในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ช่วงชั้นที่ ๒

สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระ การเรียนรู้		สมรรถนะหลักที่ ๑ การจัดการตนเอง (Self-Management: SM)				สมรรถนะหลักที่ ๒ สมรรถนะการสืบสูบ และการคิดขั้นสูง (Inquiry and Higher Order Thinking : IHT)				สมรรถนะหลักที่ ๓ การสื่อสาร (Communication: CM)				สมรรถนะหลักที่ ๔ การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration: TC)				สมรรถนะหลักที่ ๕ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen: AC)				สมรรถนะที่ ๖ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิทยาการอย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SLNS)									
		SM ๔.๑	SM ๔.๒	SM ๔.๓	SM ๔.๔	IHT ๔.๑	IHT ๔.๒	IHT ๔.๓	IHT ๔.๔	CM ๔.๑	CM ๔.๒	CM ๔.๓	CM ๔.๔	TC ๔.๑	TC ๔.๒	TC ๔.๓	TC ๔.๔	AC ๔.๑	AC ๔.๒	AC ๔.๓	AC ๔.๔	SLNS ๔.๑	SLNS ๔.๒	SLNS ๔.๓	SLNS ๔.๔						
๒. การ สื่อสารและ ความร่วมมือ	TECH ๒.๒.๒													●		●	●														
	TECH ๒.๒.๓							●	●			●																			
๓. การใช้ เทคโนโลยี ดิจิทัลอย่าง ปลอดภัยและ ยั่งยืน	TECH ๒.๓.๑													●		●	●								●	●	●	●			
	TECH ๒.๓.๒															●												●			
	TECH ๒.๓.๓													●		●	●										●				
	TECH ๒.๓.๔															●												●			
	TECH ๒.๓.๕																										●	●	●	●	
	TECH ๒.๓.๖														●												●		●		
	TECH ๒.๓.๗						●									●															
๔. การสร้าง นวัตกรรม	TECH ๒.๔.๑						●		●			●																			
	TECH ๒.๔.๒																										●	●	●	●	
	TECH ๒.๔.๓															●	●														
	TECH ๒.๔.๔																														
	TECH ๒.๔.๕					●	●	●	●	●																					
	TECH ๒.๔.๖																	●	●	●	●					●	●				
๕. การใช้ แนวคิดเชิง คำนวณ	TECH ๒.๕.๑						●	●																		●	●				
	TECH ๒.๕.๒							●																		●	●				
	TECH ๒.๕.๓								●	●	●															●	●				
	TECH ๒.๕.๔									●	●	●	●												●	●					
น้ำหนักการพัฒนา						๓	๔	๙	๕	๓	๓	๕	๔	๔	๗	๘	๙	๙	๑	๓	๓	๓			๙	๑๐	๔	๗			

๒.๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑. สืบค้น เข้าถึงแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ ประเมินความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ จัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ใช้ซอฟต์แวร์ แอปพลิเคชัน และเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลาย	๑. ใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และใช้โปรแกรมต่างๆ ในการนำเสนอ ข้อมูล	๑. สืบค้น เข้าถึงแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ ประเมินความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ ของข้อมูลจากข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ จัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบโดยใช้ซอฟต์แวร์ แอปพลิเคชัน และ เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลาย	๑. สืบค้น เข้าถึงแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ ประเมินความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ จัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวัน ใช้ซอฟต์แวร์ แอปพลิเคชัน และเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลาย
๒. เลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร อย่างมีวิจารณญาณ วางแผน และทำงาน ร่วมกันโดยเลือกใช้แพลตฟอร์ม และสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย เพื่อการตัดสินใจอย่าง ถูกต้อง มีความรับผิดชอบและเคารพผู้อื่น	๒.วางแผน และทำงานร่วมกันโดยเลือกใช้ แพลตฟอร์ม และสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย	๒.เลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร และสื่อดิจิทัล ที่หลากหลายเพื่อแสดงความ เป็นไปได้ในการตัดสินใจอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบท และ เคราะห์ผู้อื่น	๒.เลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร อย่างมีวิจารณญาณ วางแผน และทำงาน ร่วมกันโดยเลือกใช้แพลตฟอร์ม และสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย เพื่อการตัดสินใจอย่าง ถูกต้อง มีความรับผิดชอบและเคารพผู้อื่น
๓. ปฏิบัติตนอย่างรู้เท่าทันดิจิทัล และ ป้องกันผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล ปกป้องข้อมูลส่วนตัว ความเป็น ส่วนตัว จัดการเกี่ยวกับความปลอดภัยทาง อุปกรณ์ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมี มารยาท เข้าใจถึงสิทธิ ความรับผิดชอบ กว้างขวาง และจริยธรรม เพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีในสังคม อย่างยั่งยืน สามารถป้องกันภัยจากการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลทุกรูปแบบ สามารถ	๓. ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมี มารยาท เข้าใจถึงสิทธิ ความรับผิดชอบ สามารถ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และแก้ปัญหา ทางเทคนิคของระบบปฏิบัติการในอุปกรณ์ ดิจิทัล	๓.ปฏิบัติตนอย่างรู้เท่าทันดิจิทัล และ ป้องกันผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล ปกป้องข้อมูลส่วนตัว ความเป็น ส่วนตัว จัดการเกี่ยวกับความปลอดภัยทาง อุปกรณ์ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมี มารยาท เข้าใจถึงสิทธิ ความรับผิดชอบ สามารถป้องกันภัยจากการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล สามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และแก้ปัญหาทางเทคนิค ของ ระบบปฏิบัติการในอุปกรณ์ดิจิทัล	๓. ปฏิบัติตนอย่างรู้เท่าทันดิจิทัล และ ป้องกันผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล ปกป้องข้อมูลส่วนตัว ความเป็น ส่วนตัว จัดการเกี่ยวกับความปลอดภัยทาง อุปกรณ์ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมี มารยาท เข้าใจถึงสิทธิ ความรับผิดชอบ กว้างขวาง และจริยธรรม เพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีในสังคม อย่างยั่งยืน สามารถป้องกันภัยจากการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลทุกรูปแบบ สามารถ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๖
วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และแก้ปัญหา ทางเทคนิคของระบบปฏิบัติการในอุปกรณ์ดิจิทัล			วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และแก้ปัญหา ทางเทคนิคของระบบปฏิบัติการในอุปกรณ์ดิจิทัล
๔. เลือกใช้ สิ่งของ เครื่องมือเทคโนโลยี ดิจิทัล เพื่อแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน อย่างสร้างสรรค์ นำเสนอ และเผยแพร่ข้อมูล จัดการลิขสิทธิ์และสิทธิในการใช้งาน อย่างถูกต้องเหมาะสม	๔. เลือกใช้ เทคโนโลยี ดิจิทัล ใน ชีวิตประจำวัน ปกป้องข้อมูลส่วนตัวได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และปลอดภัย ออกแบบวิธีการป้องกันการรับข้อมูล ข่าวสาร อย่างชاقอยด์	๔. เลือกใช้ สิ่งของ เครื่องมือเทคโนโลยี ดิจิทัล เพื่อแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน อย่างสร้างสรรค์ นำเสนอ และเผยแพร่ข้อมูล อย่างถูกต้องเหมาะสม	๔. เลือกใช้ สิ่งของ เครื่องมือเทคโนโลยี ดิจิทัล เพื่อแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน อย่างสร้างสรรค์ นำเสนอ และเผยแพร่ข้อมูล จัดการลิขสิทธิ์และสิทธิในการใช้งาน อย่างถูกต้องเหมาะสม
๕. นำเสนอข้อมูลและสารสนเทศได้ตรง วัตถุประสงค์ สื่อสารผ่านสื่อและช่องทาง การสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่าง เหมาะสม	๕. นำเสนอข้อมูลและสารสนเทศได้ตรง วัตถุประสงค์	๕. นำเสนอข้อมูลและสารสนเทศได้ตรง วัตถุประสงค์ สื่อสารผ่านสื่อได้อย่าง เหมาะสม	๕. นำเสนอข้อมูลและสารสนเทศได้ตรง วัตถุประสงค์ สื่อสารผ่านสื่อและช่องทาง การสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่าง เหมาะสม
๖. ใช้แนวคิดเชิงคำนวนในการออกแบบ วิธีการแก้ปัญหาทางคอมพิวเตอร์ และ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน ด้วยตนเองหรือ ร่วมมือกันเป็นทีม ใช้เหตุผลเชิงตรรกะใน การแก้ปัญหา ที่พบรูปแบบ คำนวน และเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและสามารถ ตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข โปรแกรม	๖. ใช้แนวคิดเชิงคำนวนในการออกแบบ วิธีการแก้ปัญหาทางคอมพิวเตอร์ และ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน ด้วยตนเองหรือ ร่วมมือกันเป็นทีม ใช้เหตุผลเชิงตรรกะใน การแก้ปัญหา ที่พบรูปแบบ คำนวน และเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและ สามารถตรวจสอบความถูกต้องและ ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรม	๖. ใช้แนวคิดเชิงคำนวนในการออกแบบ วิธีการแก้ปัญหาทางคอมพิวเตอร์ และ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน ด้วยตนเองหรือ ร่วมมือกันเป็นทีม ใช้เหตุผลเชิงตรรกะใน การแก้ปัญหา ที่พบรูปแบบ คำนวน และเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและ สามารถตรวจสอบความถูกต้องและ ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรม	๖. ใช้แนวคิดเชิงคำนวนในการออกแบบ วิธีการแก้ปัญหาทางคอมพิวเตอร์ และ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน ด้วยตนเองหรือ ร่วมมือกันเป็นทีม ใช้เหตุผลเชิงตรรกะใน การแก้ปัญหา ที่พบรูปแบบ คำนวน และเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและ สามารถตรวจสอบความถูกต้องและ ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรม

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๖
๗. ค้นหาคำตอบจากข้อสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนในชีวิต ชุมชน หรือสังคม แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ของตนเองหรือชุมชน ผ่านการดำเนินงานตามขั้นตอนหรือวิธีการที่วางแผนไว้ อธิบายข้อสรุปและเหตุผลที่สนับสนุนผลการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหา อย่างถูกต้องและมีข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ สนับสนุน	๗. ค้นหาคำตอบจากข้อสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนในชีวิต อธิบายข้อสรุปและเหตุผลที่สนับสนุนผลการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหา อย่างถูกต้อง	๗. ค้นหาคำตอบจากข้อสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนในชีวิต ชุมชน หรือสังคม แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองหรือชุมชน ผ่านการดำเนินงานตามขั้นตอนหรือวิธีการที่วางแผนไว้ อธิบายข้อสรุปและเหตุผลที่สนับสนุนผลการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหา อย่างถูกต้องและมีข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุน	๗. ค้นหาคำตอบจากข้อสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่ซับซ้อนในชีวิต ชุมชน หรือสังคม แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองหรือชุมชน ผ่านการดำเนินงานตามขั้นตอนหรือวิธีการที่วางแผนไว้ อธิบายข้อสรุปและเหตุผลที่สนับสนุนผลการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหา อย่างถูกต้องและมีข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุน
๘. ออกแบบและสร้างแผนภาพหรือแบบจำลองที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของชีวิตประจำวันหรือ สถานการณ์ในสังคมที่พับในชีวิตประจำวัน และสร้างผลงาน ต่อยอดความคิดของตัวเองให้แตกต่างจากเดิม	๙. ออกแบบแผนภาพหรือแบบจำลองที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของชีวิตประจำวันหรือ สถานการณ์ในสังคมที่พับในชีวิตประจำวัน	๙. ออกแบบและสร้างแผนภาพหรือแบบจำลองที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของชีวิตประจำวันหรือ สถานการณ์ในสังคมที่พับในชีวิตประจำวัน	๙. ออกแบบและสร้างแผนภาพหรือแบบจำลองที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของชีวิตประจำวันหรือ สถานการณ์ในสังคมที่พับในชีวิตประจำวัน และสร้างผลงาน ต่อยอดความคิดของตัวเองให้แตกต่างจากเดิม
๙. ออกแบบแนวทางหรือแก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรมให้เกิดความสมดุล ลงมือแก้ปัญหา ร่วมกันเป็นทีม โดยระบุปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ปรับตัวและทำงานให้มีประสิทธิภาพ เลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับของสังคม	๙. ออกแบบแนวทางหรือแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ปรับตัวและทำงานให้มีประสิทธิภาพ เลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับของสังคม	๙. ออกแบบแนวทางหรือแก้ปัญหาและลงมือแก้ปัญหา ร่วมกันเป็นทีม โดยระบุปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ปรับตัวและทำงานให้มีประสิทธิภาพ เลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับของสังคม	๙. ออกแบบแนวทางหรือแก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรมให้เกิดความสมดุล ลงมือแก้ปัญหา ร่วมกันเป็นทีม โดยระบุปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ปรับตัวและทำงานให้มีประสิทธิภาพ เลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับของสังคม อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืนและ平安
๑๐. ร่วมตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกับทีม อย่างเป็นลำดับขั้นจนสำเร็จ ตามเป้าหมายที่	๑๐. ร่วมตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกับทีมอย่างเป็นลำดับขั้นจนสำเร็จ ทำงาน	๑๐. ร่วมตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกับทีม อย่างเป็นลำดับขั้นจนสำเร็จ ตามเป้าหมาย	๑๐. ร่วมตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกับทีมอย่างเป็นลำดับขั้นจนสำเร็จ ตาม

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๒	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๔	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๕	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีที่ ๖
วางแผน สามารถปรับเปลี่ยนบทบาทในการทำงานอย่างยึดหยุ่น และช่วยเหลือสมาชิกทีม พูด คุย รับฟัง ปรับ ประสานความคิด เศร้าพและเห็นประโยชน์ของความแตกต่าง หลากหลาย สนับสนุนการทำงานของสมาชิกในทีมให้บรรลุเป้าหมาย สรุปบทเรียนจากการทำงานร่วมกันของผู้นำ และสมาชิก	ตามบทบาทหน้าที่ทั้งการเป็นผู้นำ และสมาชิก ด้วยความรับผิดชอบและความมุ่งมั่น พูดแสดงรู้สึกหรือความต้องการเชิงบวก ด้วยความเป็นมิตรกับสมาชิกในทีม และเคารพผู้อื่น	ที่วางแผน สามารถปรับเปลี่ยนบทบาทในการทำงานอย่างยึดหยุ่น และช่วยเหลือสมาชิกทีม พูด คุย รับฟัง ปรับ ประสานความคิด เศร้าพและเห็นประโยชน์ของความแตกต่าง หลากหลาย	เป้าหมายที่วางแผน สามารถปรับเปลี่ยนบทบาทในการทำงานอย่างยึดหยุ่น และช่วยเหลือสมาชิกทีม พูด คุย รับฟัง ปรับ ประสานความคิด เศร้าพและเห็นประโยชน์ของความแตกต่าง หลากหลาย สนับสนุนการทำงานของสมาชิกในทีมให้บรรลุเป้าหมาย สรุปบทเรียนจากการทำงานร่วมกันของผู้นำ และสมาชิก

หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency-based Curriculum: CBC) เป็นหลักสูตรที่ยึดความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก หลักสูตรนี้มีจุดกำหนดมาตรฐานสมรรถนะ (Competency Standards) ซึ่งเป็นสมรรถนะขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ การออกแบบหลักสูตรตามแนวคิดนี้จะกำหนดเกณฑ์ความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้เพื่อประกันว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษา ระดับหนึ่ง ๆ จะมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนด เป็นหลักสูตรที่ไม่ได้มุ่งเรื่องความรู้ หรือเนื้อหาวิชาที่อาจมีความเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา แต่มุ่งเน้นการประยุกต์ความรู้ กับเชื่อมโยงความสามารถ คุณลักษณะ เจตคติ และค่านิยม ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงทั้งในปัจจุบัน และอนาคตหลักสูตรนี้จึงมีความสอดคล้องบริบทสังคม ส堪การณ์รอบตัว และเชื่อมโยงกับชีวิตจริง